

№ 471
R

ANUL X

IAȘI, IANUARIE 1934

No. 1

MITROPOLIA MOLDOVEI

int. g
MITROPOLIA IASI 1934
PI-1

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IASILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația: Secția Culturală, Sf. Mitropolie	A B O N A M E N T U L PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Ziua Unirii tuturor Rcmânilor	Arhid. P. C.
Vizita Suveranilor Bulgariei în România	
† Prof. Dr. I. Cantacuzino	
O inscripție urmată de o recunoștință	
Observațiuni privitoare la uniforma preoților (Referat)	
Inființarea posturilor de Subprotopopi și un Exarh al mănăstirilor. (Referat)	
Intocmirea bugetului (Ordin circular)	
Pacea mea dau vouă	Pr. D. C. Rădăuceanu
Examene preoțești	Pr. C. Bogdan
O hotărâre a Sf. Sinod	
Inmormântarea decedaților de boli molipsitoare	
Numiri de protopopi, Cărți noi	Arhid. P. Ciopron
Parohii vacante	
Rugare	Econom I. Țincoca

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALA A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILULUI EPARHIAL

Ziua unirii tuturor

Românilor : 24 Ianuarie

SOLEMNITATEA DE LA MITROPOLIE

Au trecut 75 de ani dela Unirea Moldovei cu Muntenia și 15 ani dela Unirea celorlalte provincii românești cu vechiul Regat.

La prima Unire, s'au strâns laolaltă două Principate pentru a-și salva existența, pentru a clădi un cămin solid, obiectiv al aspirațiilor de peste hotarele mutilate. Actul istoric dela 1859 n'a fost decât primul pas hotărâtor făcut pe calea ce avea să conducă la Unirea cea mare din 1918, la împlinirea idealului național. După 59 de ani dela proclamarea Unirii Principatelor s'a proclamat Unirea Basarabiei, Bucovinei și Ardealului, stabilindu-se pentru totdeauna frontierele firești ale Statului român.

Viața adevărată a poporului român întregit, se începe abea după război. Până atunci, părți din neamul românesc trăiau sub stăpâniri streine, suportând alte influențe spirituale. Cu jertfele celor opt sute de mii de români s'a putut înscrie în istoria neamului nostru, această pagină glorioasă a desăvârșirii Unirii țărilor surori.

Au trecut 15 ani dela Unire și atmosfera cerută de o conlucrare frățească încă nu s'a creat peste tot cuprinsul țării. Este o datorie sfântă a tuturor bunilor români și în special a conducătorilor, de a face toate eforturile și sacrificiile pentruca această atmosferă de

pace și iubire între frați să fie creată pentru binele și propășirea neamului nostru.

* * *

Ziua de 24 Ianuarie a fost serbată, anul acesta, la Catedrala Metropolitană, cu un fast deosebit. Au luat parte autoritățile civile și militare și un public numeros. La ora 11 a. m., I. P. S. Mitropolit Pimen, înconjurat de clerul catedralei, a oficiat un Te-Deum. Răspunsurile au fost date de corul Mitropoliei, sub conducerea d-lui V. Popovici. La sfârșitul slujbei, I. P. S. Mitropolit a ținut o strălucită și documentată cuvântare, care a fost ascultată cu multă luare aminte de persoanele ce erau de față. Pentru frumusețea și evocările cuprinse în această cuvântare, o dăm în întregime, spre a fi cunoscută de cititorii acestei reviste.

Iubiți cetățeni români,

Sărbătorile naționale, sunt pentru un popor, momente de reculegere și manifestări de recunoștință. Orice cetățean dator e să manifeste dragoste către conducători și să aducă prinos de recunoștință, pentru îndajtașii cari au luptat și s'au jertfit pe altarul patriei. Și acest prinos de recunoștință se cuvine a fi adus cu toată curățenia sufletească.

Un popor, care își uită trecutul său, s'au îl disprețuiește, slăbește temelia și existența lui e șubredă, iară zarea viitorului lui, nu se vede decât în ceață și nesiguranță.

Comemorările readuc în mintea celor prezenți chipuri mărețe din trecut și prin răscolirea amintirilor, se deschid paginile istoriei scrise cu zbucium și jertfă.

Sărbătorim azi 75 ani dela Unirea Principatelor. Trei sferturi de veac străbătuți de poporul român în ultima parte a secolului al 19-lea și prima din secolul 20-lea, înseamnă mai mult decât milenii pentru cele două popoare. Secole dearându-l neamul nostru a luptat vitejește contra dușmanilor aparând cu iertfe de sânge: neamul și moșia strămoșească

De aceia marele român Mihail Kogălniceanu, în adunările naționale, când ideea Unirii Principatelor sfocotea, spunea

celor de față: „Fiecare pagină din analele noastre să o stoarcem și va curge sânge și lacrimi“.

Și dacă acum 75 de ani s'a realizat Unirea Principatelor, se datorește murilor patrioți și bărbați de Stat, cari au știut să se înalțe deasupra patimilor ce întunecă mintea omească. Bărbați ca Mihail Kogălniceanu, I. Brăteanu, Lascar Catargiu, Costache Negri, V. Alecsandri, frații Golescu, Anastasie Panu, Vasile Boerescu și alții sunt personalități care proiectează în istoria modernă a României, ca oameni vizionari. Ei au știut vă învingă cu bărbăție greutățile interne, iar față de tendințele vrăjmașe Unirii ale vecinilor noștri, s'au luptat pentru dreptatea cauzei românești, sprijiniți pe drepturile istorice.

Sărbătorirea de azi a celor trei sferturi de veac dela Unirea Principatelor Române, pentru Moldova și îndeosebi pentru orașul nostru Iași, are o deosebită însemnătate istorică. De aici din Iași a pornit ideea Unirii și tot aici și-a găsit întâia înfăptuire. Cu toate că au fost multe și mari interese de ordin local, în favoarea capitalei Moldovei, Iașul a renunțat la toate beneficiile, numai pentru realizarea Unirii și întărirea neamului.

Când s'a pus problema că Iașul va pierde mult din însemnătatea lui, dacă capitala țărilor unite se va muta la București, un mare patriot moldovan a spus:

„Poate să crească troscot pe ulițele Iașului, dar, Unirea trebuie să se facă“.

Opera dela 1859, începută la Iași, cu tot dreptul se poate socoti ca piatră de temelie a Statului român de azi. Căci Unirea principatelor a fost începutul operei ce avea să se desăvârșească în urma marelui război din 1916-1918, adică: întregirea neamului.

Dumnezeu a voit ca aici la Iași să se înfăptuiască unirea celor două principate române: Moldova și Muntenia în 1859 sub domnia Principelui Alexandru Ion Cuza și tot aici la Iași, în 1918, s'a înfăptuit Unirea cea mare, începută cu alipirea de veci a Basarabiei și Bucovina, sub glorioasa domnie a Regeiui Ferdinand I.

Cele opt sute de mii de vieți românești, jertfite în marile războaie, aveau să împletească cununa de glorie a poporului ro-

mân și să-l repună în drepturile lui istorice, consfințite de veacuri în conștiința sa.

Iată de ce noi, moldovenii, cari am suferit cel mai mult de pe urma marelui război, ne găsim cei dintâi să slăvim după cuviință pe înaintașii noștri, cari s'au jertfit pentru Unirea cea mică la 1859, cât și pentru acei cari s'au jertfit pentru Unirea cea Mare în 1918.

Iubiți români,

Dacă înaintașii noștri au luptat pentru Unirea tuturor românilor și cu jertfe sângeroase s'a întemeiat „România-Mare” se cere acum să conlucrăm cu toată inima și cu dragostea frățească la unirea sufletească a fraților noștri, ce se impune azi, mai mult ca ori când. Și acest lucru se poate face numai prin iubirea frățească, care trebuie să unească pe toți, înlăturând vrajba dintre noi; să căutăm ca prin muncă cinstită, respectarea ordinei și a legilor și prin pace care sunt temelii ori eărei bune rândueli. Respectând ierarhia muncii și a valorilor morale și intelectuale, vom reuși să rădicăm poporul român, așa cum l'au visat înaintașii noștri, la culmile cele mai înalte de cultură și civilizație, pe care le-au atins popoarele mari ale lumii.

Dea Dumnezeu ca virtuțile și sufletul înțelegător al celor ce au luptat pentru realizarea Unirii Principatelor la 1859 și a celor cari au înfăptuit Unirea cea Mare în 1918, să călăuzească pașii și gândul tuturor bunilor români de azi și viitori, cari să facă ca în această parte a lumii scumpa noastră țară „România Mare” să trăiască, să crească și să înflorească.

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea.

Trăiască viteaza armată română.

Trăiască poporul român întregit și unit pentru vecie

Terminându-se slujba Te-Deumului, I. P. S. Mitropolit înconjurat de cler și autoritățile civile și militare, au ieșit în fața Catedralei, unde d-l General Ionescu adresându-se ostașilor, a ținut o entuziastă cuvântare, arătând jertfele făcute de înaintașii noștri pentru Unirea tuturor provinciilor românești și încheind cu urări de

Vizita Suveranilor Bul- gariei în România

În zilele de 25, 26 și 27 Ianuarie a. c. țara noastră a avut cinstea să primească vizita suveranilor Bulgariei: M. S. Regele Boris și M. S. Regina Ioana. Majestatele Lor au fost însoțite de d-l N. Mușanoff, prim-ministrul Bulgariei și alți demnitari de stat.

Înalții oaspeți au fost primiți în gara de Nord din București de MM. LL. Regele Carol II-lea, Regina Maria, Regina Elisabeta, Prințepel Nicolae, membrii Guvernului, I. P. S. Patriarh Miron, reprezentanții autorităților civile și militare și un public numeros.

Capitala a îmbrăcat haïna de sărbătoare. Publicul a făcut o frumoasă manifestație de dragoste Suveranilor Statului vecin. După ce au vizitat palatul regal, palatul dela Cotroceni și alte instituții din Capitală, Suveranii însoții de suită, au plecat la Sinaia, unde au rămas 2 zile în care timp au avut loc grandioase recepții, la cari au luat parte persoanele oficiale și de elită ale țării și cu care ocazie s'au ținut frumoase discursuri.

Tânărul Suveran al Bulgariei e însuflețit de sentimente și idei cari sunt favorabile păcii, bazată pe colaborări și înțelegeri între Bulgaria și România. O colaborare între ambele state vecine, în acest spirit de înțelegere și cu acelaș obiectiv, nu poate decât să dea roade binefăcătoare.

Noi dorim din toată inima, ca bunele intențiuni, ce le-au manifestat în ultimul timp de guvernele celor două state, să fie realizate printr'o politică pozitivă, cu un orizont mai larg, întemeiată pe încrederea reciprocă și inspirată constant de dorința sinceră de a stabili legături durabile de prietenie.

Cu prilejul acestei vizite regale, merită să fie subliniat gestul de creștin ortodox al Suveranului Bulgariei, față de Șeful Bisericeii române. La sosirea în gara de Nord, I. P. S. Patriarh Miron, a întâmpinat pe M. S.

Regele Boris, cu următoarele cuvinte: „Am deosebită plăcere să salut pe M. S. Voastră în numele Bisericii Ortodoxe Române și vă zic: bine ați venit în țara unde marea majoritate a cetățenilor mărturisesc aceeași credință pravoslavnică, ca și M. S. Voastră“.

La aceste cuvinte, M. S. Regele Boris a răspuns: „Mă bucur că am această fericită ocazie de a cunoaște pe Patriarhul României și vă rog să-mi dați voe, ca credincios al Bisericii Ortodoxe, să vă sărut mâna“.

(Suveranul Bulgariei a sărutat mâna I. P. S. Patriarh).

Vizita Inalților oaspeți regali, pe cari cu unaním entuziasm a salutat-o întreg poporul român, intră în șirul faptelor ce sunt de natură să însenineze viitorul istoric al ambilor țări vecine, cari în trecut au dus o viață așa de sbuciumată.

*** Prof. Dr. I. Cantacuzino**

În ziua de 14 Ianuarie a. c., a încetat din viață, în urma unei scurte suferinți, doctorul I. Cantacuzino, profesor la Universitatea din București și fost ministru.

Prof. Dr. Cantacuzino a fost una dintre personalitățile de elită ale țării noastre, prin cultura sa vastă, prin ideile și sentimentele sale generoase, prin caracterul și educația sa aleasă.

Regretatul s'a născut la București în 1863. Studiile liceale le-a făcut la Paris. Doctoratul în medicină l-a luat tot la Paris în 1894. În 1902 a fost numit profesor de medicină experimentală la Facultatea de medicină din București. A ocupat apoi funcțiunile de director general al serviciului sanitar, director al institutului de seruri și vaccinuri, efor al spitalelor civile, iar în guvernul prezidat de d-l N. Iorga, în 1931, a fost ministru al Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale.

Prof. Dr. Cantacuzino moare în plină vigoare intelectuală și în splendidă activitate a omului de știință, care prefăcuse această știință într'un apostolat pentru binele celor suferinzi.

Știința română perde prin moartea prof. dr. Cantacuzino un element de mare valoare; universitatea un profesor eminent iar națiunea română o personalitate de elită și un nobil patriot.

Guvernul hotărâse să-i facă funeralii naționale; dar spre a satisface ultima dorință a defunctului, sumele alocate în acest scop au fost destinate pentru mărirea fondului societății pentru profilaxia tuberculozei.

Inhumarea provizorie s'a făcut la cimitirul Bellu din București urmând ca la primăvara viitoare rămășițele pământești ale prof. dr. Cantacuzino să fie înmormântate definitiv în cripta dela institutul ce poartă numele ilustrului savant.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, din motive de sănătate, neputând participa la înmormântarea prof. dr. Cantacuzino, a trimis următoarea telegramă soției defunctului :

Doamnei Elena Prof. Dr. Cantacuzino

București

Iau parte la durerea ce încercați prin moartea soțului d-voastră, profesorul doctor Cantacuzino, care a fost fala științei medicale spre cîntea neamului.

P I M E N

Mitropolitul Moldovei

La această telegramă s'a primit următorul răspuns :

Inalt Prea Sfîntite Părinte,

Vă rog, atît din partea mamei mele cît și din partea mea să binevoiți a primi expresiunea sentimentelor noastre de recunoștință, pentru condoleanțele exprimate.

Al Inalt Prea Sfîntiei Voastre fiu sufletesc,

A. Cantacuzino

O înscripție

urmată de o recunoștință

Pentruca vizitatorii mănăstirilor din Moldova, să găsească un scurt istoric al fiecărei din aceste așezăminte strămoșești și să cunoască evenimentele cele mai însemnate, legate de trecutul lor, I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei a luat inițiativa, ca, la fiecare mănăstire să se alcătuiască o înscripție, săpată pe placă de marmoră, care să fie așezată într'un loc vizibil.

Această dispoziție, s'a și realizat la unele din mănăstirile mai însemnate.

În timpul din urmă, s'a alcătuit o așa înscripție pentru mănăstirea Secu, în al cărui cuprins sunt amintite evenimente mai însemnate pentru viața noastră bisericească și națională.

Dăm în întregime textul acestei înscripții :

* * *

„Cea dintâi așezare a mănăstirii Secu, a fost o biserică de lemn, făcută de starețul Zosima, în 1560, pe locul unde e cimitirul.

Vornicul Țărei de Jos, Nistor Urecha, a zidit în 1595 biserica mare, sfințită de Mitropolitul Atanasie și înzestrată, de Episcopul de Roman Gherasim, fost călugăr în această mănăstire și alți donatori.

În vremea eteriei — 1821 — luptele dintre Turci și Greci au ajuns până la mănăstire, distrugând-o. Și azi se găsește la Secu icoana Maicii Domnului, tăiată de Turci. Biserica a fost refăcută în 1824 pe vechea temelie.

În 1779, călugărul rus Paisie, venit din muntele Athos cu alți călugări ruși, a ajuns stareț la Secu și mutat fiind la mănăstirea Neamțu, a mijlocit ca Secu să fie alipită de Neamțu, cu o singură administrație. Această orânduire a durat peste 100 ani, când I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, în 1910, a declarat mănăstirea Secu de sine stătătoare, cu administrație proprie.

Din această mănăstire a ieșit Marele Mitropolit Varlaam Moșoc, care după retragerea din scaunul mitropo-

litan, s'a stabilit la Secu, unde fusese stareț și aici e înmormântat.

In 1868, mănăstirea Secu a fost vizitată de domnitorul Carol I, mai târziu rege.

Pe vremea marelui război, călugării tineri au mers pe front ca infirmieri, iar în mănăstire s'a înființat un spital de convalescenți, îngrijiți de călugării bătrâni.

După bolșevizarea armatei ruse, o parte din ostași ruși sub conducerea generalului Wranghel, refugiindu-se pe Marea Neagră la Constanța, în 1921, din cauza regimului bolșevic, s'au predat statului român, dintre cari o parte, au fost internați la Secu sub pază militară. Erau peste 100 persoane: generali și intelectuali, ajunși în mare mizerie. M. S. Regina Maria, înștiințată de I. P. S. Mitropolit Pimen, a binevoit a trimite refugiaților ruși ajutoare, îndeosebi obiecte de îmbrăcăminte. Intre ei, a fost și generalul Soșinschi, ajutorul generalului Brusiloff, comandant pe frontul Galițian.

Incă din timpul când era supusă administrației străine, mănăstirea Secu ajunsese în ruină și lucrările de restaurare, începute de stareții Ilarion și Meletie, au fost terminate în timpul domniei M. S. Regelui Carol II".

— 1933 —

* * *

Precum se vede, în această inscripție, pe lângă alte fapte, se amintește și despre intelectualii și ofițerii superiori din armata generalului Wranghel, care, după marele război au fugit din Rusia în țara noastră, din cauza urgie bolșevismului. Starea lor a fost jalnică, lipsindu-le tot ce e necesar pentru întreținerea vieții. În așa stare fiind, I. P. S. Mitropolit Pimen a intervenit către M. S. Regina Maria, care a binevoit a trimite refugiaților ruși la Secu, obiectele strict necesare de îmbrăcăminte și hrană. Acesta e motivul pentru care refugiații mulțumesc I. P. S. Mitropolit Pimen pentru intervenția făcută către M. S. Regina Maria.—De sigur, că refugiații ruși, în fața acestui act de milostenie regală, au mulțumit direct M. Sale Reginei.—Cât de binevenit a fost ajutorul dat de M. S. Regina Maria, se vede din actul

scris și semnat de acești refugiați, lăsat în registrul de vizitatorii dela mănăstirea Secu, la plecarea lor din această mănăstire.

Faptul în sine, cu drept cuvânt, e ca un document, din care se vede modul creștinesc și civilizată, cu care neamul nostru românesc știe să îndulcească amărăciunea celor ce ajung în necaz și suferință, nefăcând nici o deosebire de neam și de credință.

Dăm în întregime cuprinsul acestui act de recunoștință lăsat de refugiații ruși la mănăstirea Secu.

*

* * *

„Noi intelectualii ruși, care am fost refugiați, în număr de 104, (patru generali, 5 colonei, 8 maiori, iar restul căpitani și ofițeri) am fost găzduiți la mănăstirea Secu din Jud. Neamț, dela 17 Mai până la 5 Noembrie 1921.

In tot timpul cât am stat, am fost tratați cu cea mai mare amabilitate, pentru care vom avea o frumoasă amintire și adâncă recunoștință pentru I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, care s'a interesat și a intervenit pentru ameliorarea situației noastre nenorocite.

Deasemenea mulțumim cu recunoștință, întregului sobor al acestei mănăstiri, în frunte cu arhimandritul Bălăiță, pentru dragostea părintească cu care ne-au primit și ne-au tratat.

Niciodată, în toată viața noastră, oriunde ne vom afla, nu vom uita această sfântă mănăstire și nici pe evlavioșii călugări cari locuiesc în ea”.

5 Noembrie 1921.

DIN ARMATA GENERALULUI WRANGHEL

General de brigadă Alexandru Soșinschi, General de Corp de Armată Ringhiloș, General de brigadă Cernof, General Sarmanof, Colonel Soșinschi, Medic Col. Ștefan Sindriton, Căp. Wolcoff etc.

Iași, 24 Ianuarie 1934, plinirea a 75 ani de la unirea principatelor : Moldova și Muntenia.

Observațiuni privitoare la uniforma preoților (Referat)

Referatul de față se va publica în revista oficială pentru cunoștința tuturor preoților spre a se conforma. PIMEN.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Preoții tineri hirotoniți dela 1929 până în anul 1933 sunt chemați la Mitropolie pentru examinarea deprinderilor liturgice și pastorale.

În serii de câte trei se prezintă în zilele din cursul săptămânei, întrucât Duminica și sărbătorile trebuie să officieze în parohiile respective.

Oficiază Vecernia, Utrenia, Liturghia și o Ierurgie (paraclis, sfințirea apei, maslul etc.). Rostește câte o predică ocazională. După aceasta se face autocritica oficerii și a predicării. Urmează observațiile comisiei cu discuții despre cunoștințele și înțelelul actelor liturgice, fondul și forma predicii și chipul de activare pastorală.

Ne preocupă, se înțelege, forul intern și cunoștințele preotului cu evlavie care trebuie să transpire din toate actele liturgice și pastorale.

Nu-i mai puțin adevărat că în primul rând ne impresionează înfățișarea externă, corectitudinea în prezentare și uniformizare, pentru că viața invizibilă este în chip hotărâtor legată de formele concrete ale exteriorizării.

Putem spune că primele succese de slujbă divină, de predică și de păstorie, sunt în strânsă legătură cu felul de prezentare și procedare. Căci până la pătrunderea în forul intern al misiunii noastre, credincioșii rămân cu primele impresii ale înfățișării externe.

La turburările religioase, mai ales pe chestia calendarului, a contribuit și neserioasa prezentare ca înfățișare, rânduire personală și procedare a preoților.

Pentru aceasta se și observă la calendarisți, contras-

tul ironic de a nu se mai tunde și bărbieri și de a se îmbrăca aproape călugărește.

Corectitudinea în înfățișarea și uniformizarea preoției noastre, lasă foarte mult de dorit. Tineretul nici nu mai are asemănare preoțască. Tunsul și bărbieritul este ca la orice persoană civilă. Imbrăcămintea este un amestec de croieli și culori. Nici nu se mai concepe prezentarea la autorități și la Biserică, în costumul tradițional al giubelei. Culionul aproape că a dispărut din uniforma preoțască. Este tendința protestantă spre laicizare completă, patronată chiar de demnitari și de forurile conducătoare.

Toți recunosc desordinea și penibila impresie ca înfățișare de corp social la observațiile făcute, dar toți cer regulamentul uniformizării și executarea disciplinară cu exemplul fruntașilor și conducătorilor preoției.

Conform dispoziției I. P. S. Voastre, am respins pe câțiva preoți, cari s'au prezentat în mai mare neorânduială, dar executarea disciplinară și răspundere este grea, pentru că rana e veche și generalizată. Efectul disciplinării tânărului este nul față de neorânduiala atâtor vechi slujitori și fruntași ai preoției, cu rosturi de directivă nesancționată.

Se impune și o regulamentare a uniformizării clerului și o executare disciplinară cu o zi mai înainte pentru a rădăcirea de apoi să nu fie mai rea ca cea dintâi.

Supunându-Vă cunoștinței acestea, Vă rugăm a hotărî în cazurile ce mi se prezintă.

Primiți, Inalt Prea Sfînțite Stăpâne, asigurarea devotamentului nostru.

Vicar și Preșdinte al Comisiunii

† Grigore L. Botoșeneanu

Inființarea posturilor de Subprotopopi și un Exarh ai mănăstirilor

(REFERAT)

*Impărtășim propunerea
făcută și o aprobăm.*

P i m e n

Inalt Prea Sfinte Stăpâne,

Prin reducerile făcute de către Ministerul Instrucțiunii și Cultelor, prin bugetul său, pe anul 1931 la Capitolul „Personal“, Eparhiile și în genere întreaga Biserică din cuprinsul țării, au avut de suferit foarte mult.

Prin aceste reduceri s'au desființat posturile de: *Revizori Eparhiali, Misionari, subprotopopi sau protopop de circumscripții, secretarul protopopesc, șefi de birou, împiegați și oameni de serviciu, dela reședințele Episcopale, etc.*

După 3 ani de suferință, reiesă că dintre toate instituțiile bisericești, cea mai lovită a fost protopopia.

Protopopul astăzi, trebuie să facă toate lucrările, în legătură cu cancelaria sa; să facă inspecțiile cerute prin lege și regulament; să țină conferințe culturale; să facă anchete, să colecteze fel de fel de sume pentru diverse instituții, etc.

În lucrarea aceasta a sa, nu are pe nimeni în sprijin și ajutor; până și corespondența trebuie să o ducă singur la oficiul poștal și din banii săi proprii să facă curățenia localului de cancelarie. În acest fel, cred că protopopiile sunt numai o iluzie, căci toate lucrările arătate mai sus cu toată bunăvoința protopopilor, sunt în imposibilitate de a fi executate, bine și la timp.

Așa fiind, este necesar ca pe lângă fiecare protopop, care trebuie să fie mai mult organul extern de control în județele respective, să fie un ajutor al său, cu atribuțiuni de subprotopop sau secretar al cancelariei protopopești.

Cred însă, că acestui ajutor al protopopului să i se dea numirea de sub protopop, pentru ca la nevoie, să

poată semna acte și lucrări cu caracter urgent, atunci când protopopul nu este în localitate.

În legătură cu aceasta și tot în vederea unui control efectiv la mănăstiri, socot ca este necesar numirea unui Exarh, care din timp în timp, fie chiar trimestrial, să inspecteze mănăstirile și să aducă rapoarte detaliate de situațiunea lor. Asemenea să fie însărcinat pentru tot felul de anchete și constatări la fața locului, atunci când nevoia va cere. Aceasta în conformitate cu art. 112 din statutul de organizare bisericească.

Este întrebarea însă, din ce anume fonduri ar putea să fie susținute aceste noi organe de administrație și control, arătate mai sus?

Propun în acest scop, ca din cota Fondului Eparhial încasată dela parohii și mănăstiri să se afecteze circa 20-25% pentru aceste servicii. Presupunând că Mitropolia ar fi în stare să încaseze în cursul anului 1934/1935 suma de lei 300.000, ar reveni ca cotă de ajutor pentru protopopii și Ecsarh 70-80.000 lei.

În cazul acesta, întocmindu-se un buget special pentru aceste cheltuieli, pe baza sumei de 80.000 lei am avea următoarele:

1) 1000 lei lunar fiecare subprotopop, 5 județe pe 12 luni, avem un total de lei	60.000
2) 1500 lei lunar, sau 4500 lei trimestrial, pentru cheltuielile de deplasare, întreținere și transport, necesare Ecsarhului, anual lei	18.000
Total general lei	<u>78.000</u>

Afară de aceasta, este necesar a se reînvia vechia administrație pe cercuri județiene, când 10—15 parohii aveau în fruntea lor un așa numit proistos, care erau ajutorii protopopilor dela centru, și după indicația și delegația lor, puteau face tot felul de inspectii în cuprinsul circumscripției lor.

Aceștia, vor fi desemnați dintre preoții cu o vechime de 5-10 ani, cu experiență și cu deplină autoritate, față cu celălalt personal bisericesc.

Aceasta, propunând I. P. S. Voastre, vă rog să binevoiiți a decide,

Consilier Referent, Pr. V. Mihailescu

Ordin Circular No. 473 privitor la
întocmirea bugetului

Onorate Părinte și Onorat Consiliu,

Potrivit regulamentului de administrare a averii bisericesti Art. 8 Al. 1, toate unitățile din cuprinsul Eparhiei au îndatorirea ca la timp să întocmească bugetele anuale de venituri și cheltuieli, care apoi cercetate și aprobate de Consiliul Eparhial—secțiunea economică a Arhiepiscopiei noastre—să fie executată întocmai.

Aceasta, în conformitate cu art. 38 al. i și j din statul Legei de Organizare Bisericească, care impun acestei secțiuni examinarea și aprobarea anuală a gestiunii parohiale.

Dispoziția de mai sus, se aplică tuturor instituțiilor bisericesti din eparhie ca: mănăstiri, schituri, protopopii, școli de cântăreți, fundațiuni, etc.

Așa fiind, epitropiile și consiliile la parohii, consiliile economice la mănăstiri și comitetele de conducere a oricăror instituțiuni bisericesti urmează ca din vreme să chibzuiască asupra tuturor veniturilor, pe care unitatea bisericască de sub conducerea lor, poate să le realizeze în cursul anului viitor bugetar.

Tot asemenea, cu privire și la cheltuielile necesare pentru întreținerea bisericelor și instituțiilor date în conducerea și administrarea lor.

Pentru anul acesta și anul trecut anul bugetar se începe potrivit legii publicată în Monit. Ofic. No. 302 din 24 Decemb. 1932, la 1 Aprilie 1934, cu durată de 12 luni, adică până la 31 Martie 1935.

În vedere, că până la începerea anului bugetar, ne despart numai două luni, dispunem ca imediat să se întocmească bugetele de venituri și cheltuieli, după normele stabilite de noi în anii precedenți.

S'a observat însă, că, cu toate ordinele date, cele mai multe unități bisericesti sub diferite motive, neglijează să întocmească la vreme această lucrare, așa că

adesea ne găsim după 6 luni și chiar 1 an, fără a avea bugetul primit.

Parohia și oricare instituție bisericească este un organ autonom, cu administrație stabilită prin lege și neglijarea sau refuzul de a întocmi bugetul, constituie o abatere sancționată de legea de organizare bisericească și legea contabilității publice.

Bugetele se întocmesc în 2 exemplare, în conformitate cu instrucțiunile tipărite pe prima pagină a formularelor.

Dacă o parohie are una sau mai multe biserici filiale, se va trece mai întâi biserica parohială cu veniturile și cheltuelile ei și apoi una după alta, bisericile filiale.

După încheierea totalului dela venituri și cheltueli, se va face o închiere a Consiliului parohial (Proces verbal), de aprobare a bugetului respectiv.

Pentru ca în timpul anului bugetar să nu fie nevoie de refaceri și rectificări de bugete, se va chibzui ca la întocmirea lor, să se aibă în vedere absolut realitatea, bazată pe ultimii 3 ani precedenți.

Aici avem de observat, că foarte multe parohii întocmesc bugetele de mântuială, inserând adesea sumi derizorii, spre a se putea eschiva dela plata cotei de 10% pentru «Fondul general Bisericesc».

În cazul acesta, aceste instituțiuni încasează sumi cu mult mai mari ca prevederile bugetare și cheltuesc în acelaș timp aceste sumi, fără control și fără o prealabilă descărcare legală.

Procedura aceasta, în conformitate cu Legea Contabilității Publice, aduce după sine sancțiuni penale.

Este deci în interesul bisericei și în îndatoririle preotului și a consiliilor și epitropiilor bisericilor respective, de a întocmi bugetele pe baze de venituri și cheltueli absolut reale, cunoscând că Secțiunea Economică a Mitropoliei aprobă cheltuelile propuse de aceste consilii și epitropii, dacă ele reprezintă nevoile reale ale instituțiilor bisericești.

Așa dar, este nefiresc lucru, ca pentru eludarea

plății unei cote de 2-300 lei, preotul și consiliile și epitropiile compuse din fruntașii satelor, să se eschiveze dela îndatoririle lor, făcându-se culpabili de sancțiuni penale. Prin aceasta s'ar dovedi și o lipsă de educație morală-religioasă, ceiace n'am dori să se afirme.

Acești administratori ai averii bisericești, care servesc onorar biserica și sunt capabili de multe și mari jertfe pentru ea, este dureros că la propunerea unora sau altora, se expun la asemenea abateri.

Așa dar și preotul și consilierii și epitropii parohiali socotim, că în interesul prestigiului și al autorității lor să facă ca lucrările să fie cât mai exacte, de parte de presupuneri și de bănueli.

Ba mai mult, repetând dispozițiunile noastre din circulara No. 7949/1932, punem în vedere preoților, că sub nici un motiv nu mai pot îndeplini serviciul de casier, care dă naștere la bănueli și nemulțumiri ce scad prestigiul preotului. El împreună cu consiliul și epitropia au îndatorirea de a veghea asupra bunului mers ale treburilor bisericești, fără a se amesteca în chestiuni bănești, ci numai a le controla.

În acest scop, consiliul și epitropia bisericei, în conformitate cu legea, va desemna dintre epitropi un casier, care să aibă răspunderea gestiunei, controlat fiind din timp în timp. La caz dacă între epitropi nu se găsește o persoană care să-și ia răspunderea însărcinării date, se va alege casier o persoană capabilă, cinstită și solvabilă, dintre consilierii parohiali sau ceilalți enoriași.

P i m e n

Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent, Pr. V. Mihailescu

Pacea mea o dau vouă

(Ioan XIV. 27)

Consecințele politice ale războiului cel mare au constat în aceia, că în baza principiului de auto-determinare, au ieșit la lumina independenței de stat unele popoare, iar altele s'au realipit la vechile lor trupuri, dela cari au fost deslipite de vitregia împrejurărilor și a vremurilor de altădată!?. Dar îngrozitoarea surpriză pe care ne-a aduce ultimul războiu, este ruina deopotrivă, în care a cufundat pe învingători, pe învinși și chiar pe națiunile rămăse neutre. Este nemaipomenită ferocitatea cu care războiul, odată deslănțuit, a sfâșiat în zdrențe hainele civilizației noastre, încât cea mai mare parte din lume, fără deosebire de biruitori sau biruiți se găsește săracă și tremurândă de mizerie. Consecințele materiale, sau mai bine zis economice financiare, ale războiului au fost, așa dar, destul de aspre. Uraganul de foc deslănțuit cu atâta furie, a costat pe lângă atâtea vieți omenești și sume considerabile, distrugerii de orașe, sate și chiar regiuni întregi. Invinșii și învingători au rămas cu sarcini grele de purtat. Problema reparațiilor și a datoriilor de războiu a venit să se suprapue și ea celorlalte mizerii sociale. Cât despre consecințele morale, apoi acestea au fost dezastruoase, după cum dezastruos a fost și felul în care s'a petrecut războiul. Omenirea a ajuns la un înfricoșat desechilibru sufletesc. „De aici tendința unei foarte mari categorii de oameni de a cădea în judecăți și aprecieri extreme. Atâtea conflicte și frământări au creiat o stare de supraexcitare nervoasă și au infiltrat în spiritele superficiale credința, că o transformare în senz socialist este inevitabilă”. Nici Biserica n'a fost cruțată, mai ales la noi, unde până după războiu, nu erau cunoscute atâtea feluri de secte cu tendințe ascunse, cari propagă direct anarhia în Biserică și stat. Deasemenea și lojile francmasonice, parcă s'au trezit mai mult ca oricând la viață. Prin

ocultismul lor pervers, trag fel de fel de sforării și operează cu multă îndrăsneală, pretinzând a fi regeneratoarele societății, prin propagarea unor principii de morală întemeiate numai pe rațiune ca și cum aceasta ar fi alfa și omega întregii existențe. Și aceasta ar trebui să ne pună pe gânduri, căci iată ce spune prof. I. Mihălcescu „...după socotința unor istorici nu e revoluție, care s-a produs dela veac. XVIII încoace, în care francmasoneria să nu-și aibă partea sa 1)“.

Microbii anarhiei au împânzit lumea spionând și propagând intens „slobodna“ și „totul al tuturor“. Și în amărăciunea vieții de astăzi, lipsită total de suportul sigur al Evangheliei lui Iisus, mulți înclină să creadă în aceste miragii bolșevice. Materialismul brutal al vremurilor în care trăim, nu cruță nimic în calea sa. Minciuna și înșelătoria nu cunosc nici o limită, Cinstea, încrederea și bunul simț au ajuns simple abstracțiuni morale. Frica de Dumnezeu și respectul față de aproapele au fost înlocuite cu antipodurile lor: necredința și egoismul cel mai feroce.

E zdrobitor de adevărat că, „dacă lumea nu are un singur cezar ca pe timpul lui August, are în schimb un singur idol: banul!“ Vieța sufletească a popoarelor trebuie ridicată la culmea idealului moral creștin, care se ridică cu toată energia în contra mamonului lacom și ucigător al spiritului. Acest ideal, dacă și-ar face loc în sufletele chinuite de patimi și fără de legi ale secolului nostru, am învinge durerile și lipsurile. Deaceia se impune, ca și în timpurile de astăzi, când cea mai cumplită criză morală ne decimează sufletele, să ascultăm tot de glasul Bisericii. Gânditorii creștini au semnalat pericolul și au recomandat mijloacele de îndreptare.

Un pasagiu edificător în această privință este și următorul:

„Cerințele ideii morale creștine, consistă în a pătrunde în ascunzătorile cele mai întunecoase ale sărăciei

1) Rev. Solidaritatea No. 4 1932.

și viciului aproapelui prin ajutorul iubirii înfocate și active în a adapa toate țările pământului cu isvorul mănos al iubirii de oameni infinite și a îmbrățișa toate părțile omenirii în sfera îngustă și activă a compătimirii, în a slăbi frontierele cari separă o clasă de oameni de alta și o națiune de alta, în a elibera războiul de elementele sale sălbatice, în a deștepta conștiința egalității morale și a adevărate frății între oameni și a da acestei conștiințe supremație asupra tuturor diversităților sociale întâmplătoare, în a desvolta iubirea către adevăr, spiritul sincerității și al îngăduirii către acei cu cari nu suntem de acord. (N. Rojdestvenschi. Apologetica creștină).

Și în adevăr, că nici o doctrină, nici o știință, în fine, nici o teorie de pe lumea aceasta, n'a ajuns să egaleze și să pătrundă toate tainele sufletului omenesc ca Evanghelia lui Hristos, care a putut revoluționa întregul glob pământesc, cu principiile sale de neîntrecută înălțime spirituală: „Să iubești pe Dumnezeu din toată inima ta, din tot cugetul tău și din toată virtutea ta: iar pe aproapele tău, ca însuși pe tine (Mat. XXII 37-39)... Iar aproapele tău este tot omul”. Iată cum dispar adversitățile și asperitățile sociale etc. Căci doar între națiuni, mai mult ca oricând, este o puternică tenziune politică; atât de puternic, încât să ne ferească Dumnezeu, să se mai arunce o bombă ca la Serajevo.

Și lucrul acesta parcă este urmărit de națiuni, cu toată pompa și parada cu care se inaugurează anual conferințele dela Geneva. În extremul orient fierbe ceva, care vine cu intermitențe, iar în Europa Centrală se pun la cale lucruri groasnice. În sufletul popoarelor Judecate de Conferința dela Versailles, a rămas, în dorul păcii, și germenele unui profund resentiment de răsbunare.

Poporul maghiar, până mai anii trecuți, a umplut toată străinătatea cu revendicările sale pentru optanți, ca și cum acei magnați, călai ai Românilor de pe vremuri antebelice, ar fi cărat pământ cu sacul din pusta

lor în Transilvania noastră. În fine s'a terminat cu aceasta, dar au început cu alta. Țara lor suferă de aceeași apăsătoare criză materială și morală și totuși ei nu cruță nimic pentru a trâmbița în lumea internațională tema revizionistă. Aceasta este ideea cea mai periculoasă, care se ventilează cu o întreagă fenezie de către conții opresori ai poporului maghiar. Noroc, că se mai găsesc oameni cu greutate în lumea Europeană, cari pun la tăcere, din când în când, pe dirijorii acestui cor de disprețuitori ai liniștei și păcii mondiale. Ce folos, că se încearcă a se întări pacea prin tratate, pe cari ceice le semnează, nu se sinchisesc a le numi „petece de hârtie“. *Dacă pacea s'ar întemeia pe crucea lui Christos, care în chip de bine cuvântare spune: „Pacea mea o dau vouă“ (Ioan XIV 27), precum în etern, durează cuvântul Lui, în etern ar dura și pacea Lui. Dar dacă, aproape nimeni din ceice au astăzi în mâni destinele neamurilor, nu mai caută pe Christos și nu mai slujesc ideilor Lui, cari în materie sufletească și morală, doresc o credință, un Christos și un botez. (Efeseni IV-5).*

Pr. D-tru Const. Rădăuceanu

Examene preoțești

Constatări și propuneri

Zilele acestea, la sfânta Mitropolie, în fața unei comisiuni sub președinția P. S. Vicar Grigorie, o primă serie de preoți tineri, au susținut examene — să zicem de definitivat. Din cauza postului mare și a sărbătorilor sfintei Invieri a Domnului, când toți preoții sunt supraîncărcați de slujbe și preocupări duhovnicești s'au amânat aceste examene până Paști. Vor reîncepe în ziua de 2 Mai.

Această idee fericită a I. P. S. Mitropolit este urmărită cu perseverență de P. S. Vicar Grigorie. Examenele acestea, fără să aibă caracterul rigid și primejdios pentru salariu sau stabilitate, au devenit plăcute pentru tinerii preoți, datorită atitudinii de îndrumare părintească și de o curată prietenie duhovnicească ce manifestă întreaga comisiune examinatoare.

De aceia, un preot tânăr, licențiat în teologie, cu frumoase aptitudini duhovnicești, declara, că nu numai o zi, ci și o săptămână ar sluji și predica în sfânta mitropolie, că nu-i poate fi decât de folos.

Examinarea ce face : 1) slujba divină și atitudinea duhovnicească în săvârșirea sfintelor taine și a altor erurghii ocazionale, așa cum se face în popor, în parohii ; 2) o predică, după alegerea candidatului în ceia ce privește subiectul și forma ei ; 3) un cologiu, fiind întrebat din problemele de pastorală — sectanți, stiliști, ostași —, din problemele religioase a vremii, etc.

Candidații — cei mai mulți se prezintă satisfăcător, vădind atitudine duhovnicească cerută de caracterul spiritul creștin

Azistând la acest examen, am propus și P. S. Vicar a aprobat unele lucruri, de care vor ținea samă candidații ce vor veni după Paști.

Și anume : fiecare candidat va aduce cel puțin soluție de plan a predicelor ce vor rosti începând cu lăsatul de sec a postului mare și până la Duminica To-

mei ; predica ce va trebui s'o pronunțe la examinare să și-o aleagă și pregătească din timp ; va ceti și comenta : „Ortodoxia“, traducere după Sergiu Bulgakoff, publicată în tipăritura arhidiecezană din Sibiu.

Deci tinerii preoți vor avea de dat răspunsuri asupra problemelor tratate și frumos expuse în lucrarea sa de mare valoare teologică, numită mai sus.

Ceia ce se mai recomandă, este ca aceste examene să nu privească numai pe tinerii intrați în preoție, ci mai ales pe acei ce candidează la o transferare sau o numire din nou în cler.

Această examinare, poate avea loc în ajunul consiliului eparhial, care va avea de aprobat cererile candidaților, Sfânta Mitropolie nu are alt mijloc mai eficace de a cunoaște pe candidați. Consiliul, în referatul prin care se prezintă candidații, se va trece și calificarea comisiunii examinatoare, care să fie hotărâtoare.

Cu aceasta, vor pătrunde în cler numai elemente bine pregătite și înlăturându-se mijloacele practicate până acum, nu se va mai creia nemulțumiri în rândurile candidaților, care nu au fost preferați.

Preot. C. Bogdan

O hotărâre a Sf. Sinod

Copie după sumarul şedinţei
dela 15 Decembrie 1933

Sfântul Sinod invită toate Chiriariile care au stilisti (vechi calendaristi) în cuprinsul eparhiilor lor să ia măsuri ca :

1. Preoţii dovediţi neputincioşi sau lipsiţi de tact să fie mutaţi la alte parohii, iar în locul lor să aducă preoţi vrednici şi stăpâniţi în cel mai înalt grad de căldura apostolatului.

2. Călugării vagabonzi să fie îndepărtaţi din hotarul parohiilor respective, reprimându-se în mănăstirile de unde îşi au metania şi trataţi cu blândeţe şi cu mult tact.

3. Chiriariile, prin organele lor să capaciteze în chip prietenesc pe politicianii din judeţele respective, ca să înceteze de a mai specula în interesele politice chestia calendarului îndreptat.

4. Chiriarii vor opri pe preoţii misionari să mai cheme la dispute pe şefii sectanţilor, în adunări publice, acest procedeu fiind greşit şi mai mult dăunător credincioşilor noştri decât în câştigul scopului urmărit, adică, convertirea sectanţilor.

Preşedinte, **Patriarh Miron**

Director, **Tit Târgovişteanu**

Inmormîntarea decedaţilor

de boli molipsitoare

Circulara Consiliului Central Bisericesc No. 9767/933

Inalt Prea Sfinte,

Ministerul Sănătăţii cu adresa No. 71687/933, ne semnaleză câteva cazuri în care persoane decedate în urma unor boli molipsitoare, au fost îngropate cu întârziere, din cauza absenţei parohului din localitate şi a refuzului preoţilor vecini de a oficia, fără încuviinţarea parohului respectiv.

Cum astfel de cazuri sunt periculoase pentru sănătatea publică, întârziine desinfectarea şi facilitând răspunderea epidemiei, vă rugăm să binevoiţi a dispune ca în asemenea cazuri slujba înmormântării, în lipsa parohului respectiv, să poată fi oficiată în timpul necesar de către unul din preoţii vecini.

Primiţi, vă rugăm Inalt Prea Sfinţite, ale Noastre întru Hristor frăţeşti îmbrăţişări.

p. Preşedinte, Platon

Consilier Referent,
Pr. Georgescu I. Neculescu

Numiri de protopopi

I. P. S. Mitropolit al Moldovei a făcut următoarele numiri de protopopi pe ziua de 1 Februarie a. c :

1) Preotul Iacob Chiticariu, licenţiat în teologie, paroh al bisericii catedrale „Adormirea Maicei Domnului” din Fălticeni, a fost numit în postul de protopop al judeţului Baia.

2) Preotul C. Ştefănescu, licenţiat în teologie, paroh al bisericii *Sf. Nicolae* din Dorohoi a fost numit protopop al judeţului Dorohoi.

3) Preotul I. Manoilescu, licenţiat în teologie, paroh al bisericii *Sf. Gheorghe* din Piatra-Neamţ, a fost numit protopop al judeţului Neamţ.

Cărți noi

1) **Viețile Sfinților**, prelucrare de Al. Lascarov-Moldovanu. Volumul I broșura I și II, în formatul cărților de școală. Prețul unei broșuri de 64 pagini, 16 lei. Editura „Cugetarea” București, 1933.

Autorul este cunoscutul scriitor și creștin adânc convins de însemnătatea învățătorilor Bisericii noastre. Pe lângă activitatea sa literară atât de productivă, pe lângă numeroasele sale articole de fond, în diferite reviste și ziare, d. Moldovanu aduce prin lucrare de față, o nouă și prețioasă contribuție pentru promovarea vieții religioase din Biserica noastră. Prelucrarea este făcută după vechea traducere dela 1835. Autorul a înlăturat repetirile, a simplificat stilul, păstrând însă părțile bune ale traducerii.

De câțva timp încoace, mai ales după războiul mondial, se observă între altele și tendința către o viață religioasă mai intensă. Ca urmare, s'au înființat o mulțime de asociații religioase în sânul Bisericii noastre, cu scopul de a împlini această dorință sufletească a credincioșilor, iar conducătorii acestor asociații le-au pus la îndemână diferite cărți folositoare pentru suflet.

Dar nu-i mai puțin adevărat că, în același timp, din an în an mai mult, au apărut atâtea cărți cu conținut tendențios și idei bolnăvicioase, cari otrăvesc sufletul poporului. Iată de ce trebuie să privim cu bucurie orice acțiune îndreptată în direcția de alimentare și întărire a sentimentului creștin în poporul nostru, prin publicațiuni religioase--morale.

Se înțelege, sunt multe scrieri prin cari se poate întări viața religioasă în popor. Citind însă lucrarea de față, rămâi incredințat că *Viețile Sfinților*, așa cum sunt prelucrate, au o înrâurire covârșitoare asupra sufletului credincioșilor, fiindcă sunt prezentate sub forma unor povestiri, ușor de înțeles. Convingerea profundă a autorului despre adevărurile religioase creștine este nota caracteristică a acestei lucrări. D-l Moldovanu caută să smulgă din sufletul său și să dea cititorilor o lectură care să meargă direct la inimă. L-am auzit vorbind la diferite ocazii și am citit multe articole scrise de d-sa. De câțva timp obișnuiește să ia cuvântul la adunările asociației „Oastea Domnului”. Ei bine, am avut prilejul să constat că, d-sa pune atâta suflet și căldură în vorbire, încât fiecare cuvânt al său îl vezi că pleacă din inima unui adevărat creștin.

În prima broșură din *Viețile Sfinților*, îndată după prefață, autorul a pus o rugăciune, întocmită adhoc, prin care cere a-

jutorul lui Dumnezeu la alcătuirea lucrării. Această rugăciune fiind de o rară frumusețe, o citez în întregime:

„Doamne, îndrăznesc să mă aproprie, cu adâncă smerenie, de viețile sfinților Tăi și încercare să fac în a le tălmăci. cât mai limpede și mai pe înțeles pentru cei din neamul meu, cari simțindu-se mici în slăbiciunile și păcatele lor, ar năzui spre lumina mângăerii Tale, intru umilită înălțare.

„Și începând această prea plăcuta trudă, mai întâi fac strigare după ajutorul Tău, cel fără de care, nimic trainic nu se poate zidi în viața aceasta.

„Și Te rog, prea înaltule și prea bunule Dumnezeu, unul singur în treita Ta înfățișare, să într'armezî cugetul meu cu gânduri sfinte și bună înțelepciune, mâna mea s'o încrednicești cu putere de a scrie în plăcute și limpezi șire, minunatele vieți de aur; iar mai osebit, pune bunătatea și dragoste în inima mea, pentruca să pot birui greutatea lucrului ce încep.

„Știu, Doamne, și mărturisesc că slab sunt fără Tine, că neputincios mă află într'o asemenea stare; dar prea bine știu, Doamne că tu pe toate le împlinești, sfințindu-le prin harul Tău, cel de minuni făcător.

„Mă rog dar, Doamne, pogoară asupra-mi harul Tău cel scump și bun — mângăitor și dând deoparte slăbiciunile și păcatele țărniî trupului meu, fă-mă să ajung cu bine la limanul țintei mele, intru slava Ta, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin“!

Deasemenea și la sfârșitul istorisirii vieții fiecărui sfânt s'a adaos câte o scurtă rugăciune, „ridicată cu smerire din sufletul lucrătorului“. Deși această metodă e puțin întrebuințată în scrierile de acest fel, totuși este bună, fiindcă în rugăciune se sintetizează meritele sfântului și prin mijlocirea lui cerem dela Dumnezeu tot ce ne este de folos.

Lucrarea de față este binevenită și pentru motivul că nu prea avem publicațiuni de felul acesta, scrise într'o limbă curată pe înțelesul tuturor și puse la îndemâna credincioșilor pe un preț destul de convenabil.

De o execuție tehnică ireproșabilă și înveșmântate într'un stil plăcut și curgător, broșurile acestea sunt un mijloc admirabil pentru cultivarea sentimentului religios, iar obștea creștinească va găsi în ele puternice temeuri de îmbărbătare sufletească, de mângăere și întărire în necazurile vieții. Pot spune, fără teama de a greși, că stilul acestor broșuri este ca o sevă proaspătă și înviorătoare, scoasă din pătrunderea adâncă a scrierilor religioase; este rodul firesc al unei vieți convinse și al unei inimi creștine, pătrunsă de dragostea de a răspândi și întări viața religioasă. Peste tot se observă distinct prelucrarea și nota personală a autorului. Ai momente de reculegere și de îndemn numai la fapte creștinești prin citirea acestor broșuri.

Dar ceea ce ne bucură mai mult, este făgăduința ce o face

D-1 Moldovanu de a continua publicarea vieții tuturor sfinților de peste an și anume câte 5 broșuri, cari vor alcătui volumul vieții sfinților dintr'o lună.

Sunt încredințat că, p. c. preoți vor face ca aceste cărți să fie răspândite cât mai mult printre creștini. Inșă ar fi bine, ca un număr cât mai însemnat de exemplare, să fie cumpărat de Secția Culturală a Sf. Mitropolii și date credincioșilor noștri pe un preț cât mai scăzut sau chiar gratuit, mai ales în parohiile unde au pătruns curente rătăcite și deci să simte mai multă nevoie de întărirea vieți religioase.

Prin aceasta, s'ar da și o încurajare autorului, care se străduiește atât de mult pentru răspândirea cuvântului dumnezeesc și i s'ar înlesni mijloacele materiale pentru a duce la bun sfârșit această operă atât de folositoare. In acest scop, d-sa a și făcut o rugămintă respectuoasă către I. P. S. Mitropolit.

Aprindeți Darul lui Dumnezeu, Meditații pentru preoți de Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Aradului. Arad 1934 p. 96. Prețul 30 lei.

Cea mai nouă lucrare cu titlul de mai sus, a P. S. Episcop Grigorie al Aradului conține 10 meditații despre darul hirotonei, sf. euharistie, preotul și voia lui Dumnezeu, chemarea preoțească, viața lăuntrică a preotului, lupta preotului împotriva păcatului, rugăciunile preotului, etc.

Lucrarea conține o mulțime de îndemnuri pentru intensificarea zelului preoțesc, fiind foarte potrivită ca lectură pentru cei cari se găsesc în păstoria sufletelor și pentru tinerii teologi.

O recomandăm cu toată căldura.

Arhid. P. Ciopron

Parohii vacante ¹⁾

1.—Parohia Mastacăn jud. Neamț, compusă din satele Portărești, Balan Marginea și Nichid. Are biserică parohială construită din zid în stare bună și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii 20 Ha,

Casă parohială nu este.

Parohia are 500 familii.

2.—Parohia Buznea, jud. Iași, vacantă dela 1 Noembrie 1933, prin transferarea Pr. Al. Duca. Se compune din satele Gănești și Dădești. Are o biserică parohială și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii: 36 ha, Este casă parohială. Sunt 386 familii cu 1565 suflete.

3.—Parohia Spineni jud. Iași, vacantă dela 1 Noembrie 1933, prin transferarea Pr. Tr. Nichituș. Se compune din satele Fântânele și Buhăeni. Are biserică parohială și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii 20 Ha. Are casă parohială. Are 290 familii cu 1150 suflete.

4.—Parohia Larga jud. Iași, vacantă dela 10 Noembrie 1933, prin decesul preotului titular Gh. Lazăr. Se compune din satele Larga, Movileni și Potânjeni. Are o biserică parohială și două biserici filiale. Sesia bisericeii este de 24 Ha. Este casă parohială, Sunt 360 familii cu 1650 suflete.

Soc. „Ocrotirea“ a clerului din Eparhia Moldovei

Secția Iași

RUGARE

Comitetul „Ocrotirei“ secția Iași roagă stăruitor pe Părinții Parohi, care nici până azi n'au înapoiat listele de subscripție pentru biserica Sf. Ilie din Iași să binevoiască a le găsi prin arhivă și a le trimite cum se găsesc Parohiei Talpălarilor.

Jud. Iași are de înapoiat 40 liste, Dorohoi 9, Botoșani 31, Baia 28 și Neamț 64.

P. C, Protoierei sunt rugați a stăruii în executarea acestei înapoieri de oarece se cere imediata lichidare.

Președinte
Econ. I, Țincoca

1) Conform dispozițiilor Ministerului de Finanțe și de Culte, două parohii vor rămâne vacante tot anul,

ANUL X IAȘI, FEBRUAR 1934 - No. 2

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A AR-
HIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

Sub conducerea secției cultu-
rale a Consiliului Eparhial

Redacția și Administrația:
Secția CULTURALĂ, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL PE UN AN 150 LEI

I. P. S. S. MITROPOLIT Dr. PIMEN

OMAGIU

I. P. S. MITROPOLIT Dr. PIMEN
cu prilejul împlinirii a 25 ani de
arhipăstorie pe scaunul Mitro-
poliei Moldovei și Sucevei

1909—1934

MITROPOLIA MOLDOVEI
FEBRUARIE - MARTIE 1934

No. 2 - 3

OMAGIU

I. P. S. MITROPOLIT Dr. PIMEN
cu prilejul împlinirii a 25 ani de
arhipăstorie pe scaunul Mitro-
poliei Moldovei și Sucevei

1909—1934

IAȘI - Tîp. conc. TEREK & CAMINSCHI - IAȘI

1909-1934

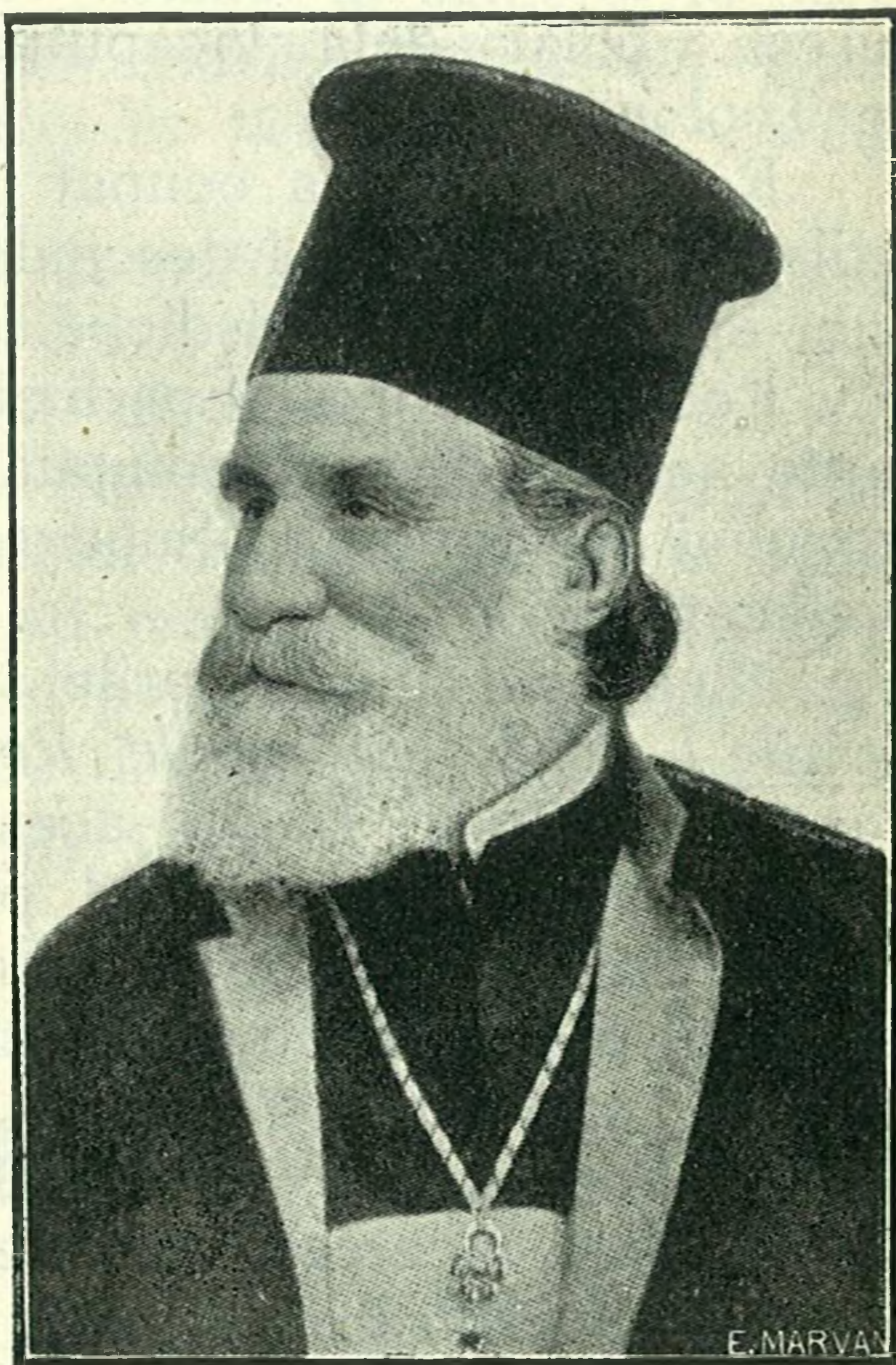
In cursul lunii Februarie a. c. s'a încheiat firul unui patrar de veac de când *I. P. S. Mitropolit Pimen* conduce Mitropolia Moldovei și Sucevei.

La puțini Ierarhi din trecutul nostru le-a fost hărăzit de Dumnezeu să împlânte în lanul activității lor o astfel de piatră de hotar. Un sfert de veac pentru generațiile de azi înseamnă o jumătate din tot cursul vieții pământești. Vigoarea și energia generațiilor tinere se volatilizează chiar din pragul adolescenței, irosindu-se, adeseaori fără rost, în pluraritatea felurilor cerinți individuale și sociale.

Robustimea și tenacitatea generațiilor vechi devin, pe zi ce trece, de domeniul legendei.

I. P. S. Mitropolit Pimen întrunește în sine caracteristecel oamenilor reprezentativi ai nației românești.

Plin de vigoare fizică, atitudine fermă în susținerea realizării unei idei, înțelegător al realităților imediate din care se brodează conturul viitorului, *I. P. S.* Sa a fost legat, totdeauna, de glia strămoșească prin fibrele

I. P. S. S. MITROPOLIT Dr. PIMEN

tainice ale unui atavism ce-și are isvorul în șiragul generațiilor apuse în slujba bisericii și a patriei.

Născut pe plaiurile bogate ale Prahovei a luat cu sine din tradiția familiei iubirea de neam și lege, purtată altădată de străbunii I. P. S. Sale pe șesurile din Țara Bârsei, acolo unde bătrânul Olt și fruntea pleșuvă a Ciucașului le-a împlântat Românilor ardeleni crezul național.

Și-a complectat și terminat studiile teologice la Facultatea cernăuțeană, când catedrele universitare erau ocupate de bărbați ce au lăsat urme adânci în știința teologică și modele de pietate creștină.

A intrat în învățământul teologic superior la București, chiar dela începuturile întemeierii Facultății de Teologie.

Rând pe rând a ocupat prin muncă toate demnitățile, cari aveau să-i deschidă drumul la conducerea unui episcopat cu jurisdicție.

Reorganizator al Eparhiei Dunării de Jos timp de șapte ani, i-a fost încredințată din anul 1909 cârma Mitropoliei Moldovei și Sucevei într'un timp de impas și prefacere.

Nu e locul cu acest prilej să analizăm amănunțit realizările I. P. S. *Mitropolit Pimen* în tot acest pătrar de veac de muncă. Lucrul acesta îl vor face istoricii la timpul potrivit, atunci când perspectiva trecutului, răceala documentelor și hrisoavelor nepărtinitoare vor indica farmecul paginilor istoriei bisericii moldovene așa cum se impune: *sine ira et studio*.

Trebue să relev, însă, că în epoca de pregătire și cea de grea încercare a luptei pentru unitatea neamului I. P. S. *Mitropolit Pimen* și-a rezervat un loc de frunte.

Increzător în destinele acestui neam a stat în timpul marelui război din 1916-18 alături de cei cari și-au pus toată nădejdea și strădania în izbânda definitivă. Indrumările pe care le-a dat clerului și poporului

moldovean în timpurile acelea de amară restriște au făcut ca poporul francez prin pana generalului Pétin, să elogieze atitudinea *I. P. S. Mitropolit Pimen* prin următoarele cuvinte : „*Après le couronnement, le général Berthelot partit pour Jassy, remettre à la ville la croix de guerre française. Les autorités l'attendaient à la gare. On le conduisit à la cathedrale pour entendre un Te Deum. Après les prières d'usage pour la famille royale, Mgr. Pimen, primat de Moldavie, improvisa celle-ci, que nos reproduisons sans en changer un mot: Daigne, mon Dieu, répandre tes bénédictions sur notre soeur la France, afin que son peuple soit prospère*”.

„*Daigne donner à ses soldats la santé et la force pour que grâce à eux leur patrie, comme un phare puisse continuer de guider les peuples sur le chemin de la liberté*”.

„*En verité, ce jour-là, ce prélat n'a-t-il pas pensé et parlé en homme d'Etat ?*”.

Și acum când încheiați un sfert de veac de rodnică activitate pe scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei, când de pe pedestalul timpului priviți în urmă și Vă bucurați de ceiace ați realizat în domeniul bisericesc și național, clerul și poporul din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor, plin de devotament, Vă urează :

Intru mulți ani Stăpâne Sfinte!

Preot Const. Nonea

Cum a salvat I. P. S. Sa Mitropolitul
Moldovei Dr. Pimen Georgescu,
caracterul românesc al Facultății
de Teologie din Cernăuți

Era în vara anului 1909.

Am fost ales, pentru prima dată, Decan al Facultății de Teologie din Cernăuți.

Mă hotărâsem, să petrec vacanța aceluși an în Constanța, lângă mare.

Mi-am vizat pașaportul la Consulatul României din Cernăuți și în primele zile ale lunii lui August am plecat într'acolo.

Sosit în Constanța, în acest frumos orașel maritim, am avut deosebita bucurie a afla acolo pe I. P. Sfînția Sa Mitropolitul Moldovei, *Dr. Pimen Georgescu*. M'a primit cu multă amabilitate și m'a poftit, să luăm masa împreună.

Am intrat în sala de mâncare a marelui hotel „Regele Carol”.

La masă I. P. Sfînția Sa mă întreabă, între altele, cum o mai ducem noi cu Facultatea noastră de Teologie.

Eu știam, că I. P. Sfînția Sa, decând și-a făcut studiile în Cernăuți și a obținut, aici, gradul academic de Doctor în sf. Teologie, era animat de cele mai bune sentimente față de această Instituțiune de cultură românească și față de profesorii ei. Și deaceea, fără a-mi impune oarecare rezervă, i-am răspuns, că Facultatea noastră de Teologie este, de prezent, greu amenințată ca să-și piardă caracterul ei românesc.

Cu un gest, plin de nerăbdare, Mitropolitul Pimen mă întrerupe, atunci, întrebând: Cum așa?

Am văzut, că trebuie să mă explic în această dire-

I. P. S. Mitropolit Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei,
la instalare în 1909.

cțiune mai de aproape. I-am spus, că Ucrainenii din

Bucovina au devenit în timpul din urmă, mai îndrăzneți decât altă dată și stăruie, din răspuțeri, ca să determine guvernul central, ca să înființeze la Facultatea noastră de Teologie catedre paralele ucrainene, pe care să le ocupe cu profesori de naționalitate ucraineană. Ei cred, timpul sosit, pentru a-și putea realiza această dorință fierbinte a lor, dat fiind, că în anul școlar expirat la Facultatea de Teologie din Cernăuți majoritatea studenților înscriși a fost de naționalitate slavă. Peste tot am avut adică 120 studenți. Dintre aceștia au fost numai 50 de naționalitate română (ș. a. din Bucovina și Ardeal), iar restul de c. 70 de studenți au fost de naționalitate slavă (ș. a. Ucrainenii din Bucovina, Bulgari, Sârbi, Croați, Bosniaci și Dalmatieni). Stăruințele Ucrainenilor se pare, că au aflat, în cele din urmă auz la Guvernul central austriac, pentru că, chiar acum înainte de plecarea mea din Cernăuți, a sosit la Decanatul Facultății noastre de Teologie o adresă din partea Ministerului de Culte și Instrucțiune, din Viena, care ne cere să-i comunicăm, de urgență, care este numărul studenților români și slavi, înscriși la Facultatea noastră, și care este limba, în care se predau cursurile. La acestea am mai adăugat, că întrucât în anul expirat numărul studenților români a fost cu mult mai mic decât cel al studenților slavi, noi avem mari temeri, că Guvernul central austriac nu va mai ezita de a-i satisface pe Ucrainenii, ci va înființa, în curând catedre paralele ucrainene la Facultatea noastră de Teologie.

I. P. Sfînția Sa a ascultat cu mult interes expunerile mele și, când am terminat, m'a întrebat, plin de îngrijorare, ce e de făcut?

Din tonul cald al cuvintelor Sale am înțeles, că I. P. Sfînția Sa este gata, ca să ne vină într'ajutor, pentru a putea salva caracterul românesc al Facultății noastre pe care o îndrăgise atât de mult.

Atunci mi-a venit în gând să-i propun un plan de salvare și îi adresez următoarele cuvinte: „Numai I. P. Sfînția Voastră ați putea să ne salvați!”.

Mitropolitul mă întreabă, atunci, grăbit: „Cum crezi că a-și pute-o salva?”.

Eu îi răspund: „Eu cred, că I. P. Sfinția Voastră ați putea să ne salvați, dacă ați binevoi să ne trimiteți din Mitropolia Moldovei un număr de cel puțin 20 de preoți la Cernăuți, ca să se înscrie la Facultatea noastră de Teologie. În cazul acesta numărul studenților români dela Facultate ar fi cel puțin egal cu numărul studenților slavi. Și, atunci, faptul acesta ar putea să mai întârzie pentru câțva timp soluționarea definitivă a chestiunii de a se crea pentru studenții slavi catedre paralele ucrainene la Facultatea noastră de Teologie”.

La despărțire, I. P. Sfinția Sa mi-a făgăduit, că, îndată ce se va întoarce la Iași, va da preoților de sub ordinile I. P. Sfinției Sale un ordin circular, prin care îi va invita, ca să plece la Cernăuți și să se înscrie la Facultatea noastră de Teologie, punându-le în vedere, că li se va acorda pentru timpul studiilor concediul necesar.

I. P. Sfinția Sa și-a ținut cuvântul dat.

Chiar în zilele cele 8 dintâi ale lunii Octomvrie au sosit la Cernăuți nu 20, ci aproape 40 de preoți din Eparhia Moldovei de s'au înscris la Facultatea noastră de Teologie.

Deosebit de voios de acest sprijin valoros, pe care ni l-a acordat I. P. Sfinția Sa Mitropolitul Pimen, chiar a doua zi după expirarea termenului legal de înscriere, în ziua de 9 Octomvrie, am comunicat Ministerului de Culte și Instrucțiune din Viena rezultatul înscrierilor, făcute în cele 8 zile dintâi ale unei Octomvrie, la Facultatea noastră de Teologie. În raportul meu spuneam, că numărul studenților români, înscriși în anul nou de studii, este c. 90, pe când numărul studenților slavi atinge abia numărul de 70. Cât privește limba de predare am comunicat, că ținând seamă de trebuințele Arhidiecezei Bucovinei, care în majoritatea sa este românească, precum și de numărul mare de studenți (c. 40), veniți din Regatul României, cursurile la Facultatea noastră de Teologie se fac, în mare parte, în limba

românească. Dar, pentru a putea să satisfacă, cât mai deplin, și trebuințele culturale ale studenților de origine slavă, adică Ucrainenii, Bulgarii, Sârbii, Croații, Bosniacii și Dalmatinii, profesorii s'au hotărât, ca să predea cursurile și în limba germană. Nu s'ar putea pretinde de la profesori, ca să vorbească de la înălțimea catedrei lor într'o babilonie de limbi slave, pe cari nu le posedă cu toții. Dar de la studenții slavi, care vreau să-și facă studiile universitare la o Universitate austriacă, credem, că este mai just, dacă pretindem, ca ei să învețe cu toții limba germană, care este limba Statului.

Răspunsul meu a fost luat la cunoștință de Ministerul de Culte și Instrucțiune din Viena. Ministerul n'a mai insistat, să creeze la Facultatea noastră de Teologie catedre paralele ucrainene.

Așa a salvat Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Moldovei Dr. Pimen Georgescu, caracterul românesc al Facultății de Teologie din Cernăuți.

Cu acest omagiu de adâncă recunoștință întâmpin și eu, în numele Facultății noastre de Teologie, aniversarea a 25 ani a Episcopatului Înaltului Ierarh, Dr. Pimen Georgescu, dorindu-i mult bine și multă sănătate de la bunul nostru Dumnezeu.

Cernăuți, la 11 Februarie 1934.

Prof. Dr. Vasile Gheorghiu
Decanul Facultății

Amințiri din bogata activitate **a I. P. S. Mitropolit Pimen**

La 11 Februarie 1934 se împlinesc 25 ani de când prin voința lui Dumnezeu și prin glasul marelui colegiu electoral, a fost înălțat pe scaunul Marilor Ierarhi ai Moldovei I. P. S. Mitropolit Pimen.

A trecut de atunci un sfert de veac și totuși parcă mai zilele trecute a fost acea zi fericită de 11 Februarie 1909.

În calea muncii și a veșnicilor preocupări de mai bine vremea trece cu o iuțală vertiginoasă, aproape neobservată. Și viața I. P. S. Mitropolit Pimen a fost și este, în adevăr, o viață de muncă și de cele mai nobile griji și preocupări pentru înfăptuiri rodnice și de mult folos bisericii și țării.

I. P. S. Sa s'a vădit a fi în bogata sa activitate, o energie neînfrântă, care în toate împrejurările a vibrat de o iubire nescată față de biserică, de țară și de neam.

În Eparhie, în Sf. Sinod, în Statul Țării și pretutindeni unde va căuta cineva să urmărească activitatea desfășurată de I. P. S. Sa Îl va găsi veșnic în slujba acestor nobile idei.

Cel mai însemnat însă teren de lucru în care strălucește în deaproape munca I. P. S. Sale este Eparhia Sf. Mitropolii Moldovei. Aici, mai ales, mai mult ca ori unde, prin sfatul Său înțelept și prin scrisul Său, zi de zi, a căutat a sădi în sufletul preoțimei un ideal de înalt apostolat creștin și național, a a căruia realizare a urmărit-o și o urmărește cu o tenacitate cum rar se întâlnește.

În slujba acestui ideal I. P. S. Sa a chemat și a pus la lucru toate energiile preoțești aducând un netăgăduit folos bisericii și neamului.

N'am intenția ca în acest scurt articol să schițez toată

munca ce a depus-o I. P. S. Sa și toate înfăptuirile ce le-a putut obține până 'n prezent. Asupra acestei însemnate opere s'ar putea scri volume întregi.

Ca unul însă ce am avut fericirea ca, din început, și a- numea din luna Aprilie 1909, să fiu chemat în slujba administrației bisericești, ca protoiereul al jud. Botoșani și să mă bucur de atunci și până azi de încrederea I. P. S. Sale și ca unul ce am avut prilejul să cunosc îndeaproape, mai mult ca ori care altul, toată strădania și tot gândul de mai bine al I. P. S. Sale, am crezut de a mea datorie să notez aici, ca un omagiu, la împlinirea a 25 ani de arhipăstorie, câteva amintiri în legătură cu înrâurirea binefăcătoare ce a avut-o bogata sa activitate asupra clerului și poporului.

* * *

Trăisem până la anul 1909 doi ani de activitate pastorală într'un oraș din aceiaș eparhie astfel că-mi pot da sama de tot ceia ce era înainte de venirea I. P. S. Sale. Nu voi descrie acele vremuri și nici nu voi aminti de moravurile ce erau pe atunci în administrația eparhiei. Cei ce au trăit pe atunci le cunosc.

Țin să amintesc totuși că, în rândurile preoției erau și mulți preoți idealști, dornici de lucru, însă lucrul lor nu era organizat.

De reuniuni preoțești care să adune cândva preoții unei plăși sau unui județ spre a se sfătui asupra lucrului pastoral ce trebuia să'l ducă, nu se vorbea pe atunci. Nu era pe acea vreme nici conferințe generale, nici cercuri pastorale, nici centre preoțești. Preoții unui județ și chiar ai unei plăși din județ, nici nu se cunoșteau între ei. Incercările trecătoare de a se înființa în unele locuri societăți culturale preoțești cu scop de instruire reciprocă și de propagandă religioasă, cum fu, spre exemplu, la Botoșani, Soc. „Lumina” nu puteau da rezultate nefiind încurajate de cei în drept. Societățile de ordin economic create ici și colea de preoți și mireni, dădeau oarecari roade, însă ele nu erau reuniuni culturale preoțești și din acest punct de vedere nu aduceau nici un folos preoției. Abia în anul

1910 Constitorul Superior Bisericesc a votat „Regulamentul pentru conferințele pastorale ale preoților și diaconilor din România“.

Înainte încă de a fi votat acest regulament I. P. S. Mitropolit Pimen introdusese aceste conferințe la Eparhia Dunării de Jos, iar în anul 1909 le-a introdus și în Eparhia Sf. Mitropolii a Moldovei. Datorită I. P. S. Sale în zilele de 20, 21 și 22 August 1909 ne-am văzut adunați în conferințe generale toți preoții Jud. Botoșani, tineri și bătrâni spre a culege roade din știința experiența fiecăruia. În aceeași lună se țin conferințe generale și în celelalte capitale de județ ale Eparhiei, pretutindeni inaugurate personal de I. P. S. Sa, care luă astfel, chiar în primul an de arhipăstorie, contact cu întreg clerul din Eparhie.

Prin cuvântarea ce a ținut-o atunci în Botoșani I. P. S. Sa a dat preoților sfaturi cu adevărat părintești, atrăgându-le în deosebi atenția asupra frumosului rol ce-l are preotul și povățuindu-i să se ocupe în mod serios de viața creștinului și de îmbunătățirea ei. A fost o cuvântare de adevărat program pastoral. Pentru frumuseța și însemnătatea ideilor reproducem mai jos, după notele ce le posedăm de atunci.

„Fericită este acea țară—a zis I. P. S. Sa—care are la „îndemână pe toți factorii publici, destul de pregătiți, spre a „lucra cu deplin succes la înălțarea ei. Conferințele preoțești „vor duce tocmai la acest rezultat, de a instrui și pregăti preoții „pentru chemarea lor. Exemple să luăm, în această privință, de „la frații noștri preoți bucovineni și transilvăneni.

„Dela luminatori poporului preoți și învățători atârnă viața „trainică și liniștită pentru popor.

„E o datorie de a nu lăsa nicio-dată sufletele goale și ini- „miile reci ale creștinilor, ci trebuie să le satisfacem cerințele „sufletești ca și cele de toate zilele. Pentru aceasta preotul „trebuie să fie exemplu.

„Ar fi ridicol ca un pățimaș să propovăduiască iertarea „păcatelor și un necredincios să răspândească duhul credinței, „căci, în acest caz, trebuie neaparat să fim întâmpinați, cu vor- „bele evanghelistului :

„Doctore vindecă-te pe tine însu-ți“. Atât preotului de „de oraș cât și celui de sat îi vine datoria de-a deslega zilnic

„multe întrebări, de a înlătura multe greutăți cari împilează su-
 „fletele poporenilor. Pentru aceasta preotul trebuie să citească
 „trebuie să se cultive. Faptul că în prezent viața preotului e
 „asigurată printr'un anumit salariu, această ne obligă și mai mult
 „la muncă.

„Preotul de sat devine și mai important pentru viața ob-
 „ștească. Toți îl numesc *părinte* și ar fi o mare pagubă când
 „un preot de sat nu și-ar da seamă de rolul său înalt, de faptul
 „că el poate face fericit, ori nenorocit un sat întreg. Să se gân-
 „dească la țăran, la fericirea lui, la buna lui stare și să se si-
 „lească a-l apropia de biserică. Să examineze cauzele nevenirii
 „poporului la biserică și va vedea preotul că vina, în primul
 „loc, e a sa. Dacă va face serviciul regulat și pătruns de pie-
 „tate, dacă va avea biserica și veșmintele curate, dacă va învăța
 „poporul dându-i sfaturi în toate direcțiunile și cu privire la
 „toate nevoile vieții sale, atunci va avea în totdeauna poporul
 „în biserica sa. În deosebi să muncească preotul spre a trezi
 „un sătean sentimentul religios și patriotic și să deștepte în el
 „gustul de o cultură sistematică a pământului, de industria cas-
 „nică națională, lăsată acum în părăsire de către țăran și în
 „special de către țărancă română. Să îndrumeze poporul, însă
 „să nu lucreze devalma cu el pământul, căci prin aceasta și-ar
 „știrbi autoritatea. Să lucreze împreună cu învățătorul în băn-
 „cile populare, îndrumând pe toți sătenii și îndemnându-i să-și
 „pună economiile la aceste bănci. Să se ferească însă preotul
 „de a ocupa funcțiuni plătite la aceste instituțiuni și mai ales
 „de a fi casier, spre a nu da lumii prilej de a-i scoate pono-
 „suri. Să ia parte activă la cercurile culturale învățătoresți și
 „preoțești, la școlile de adulți și la șezătorile sătești, dând pre-
 „tutindeni sfatul său. În înțelegere cu D-l Ministru de Instrucție
 „vom avea o conferință cu protopopii și revizorii școlari ca
 „astfel, prin ei, preoții și învățătorii să lucreze în comun în
 „armonie. Preoții își au nevoile lor și pentru alinarea acestora
 „e de absolută trebuință să se înființeze o societate filantropică
 „pentru ajutorarea preoților infirmi, a preoteselor văduve și a
 „copiilor orfani“.

I. P. S. Sa a terminat instructiva sa cuvântare îndemnând
 pe toți preoții să ia parte la înființarea Societății.

preotul, prin autoritatea lui morală, a știut să înfrângă patimile, să înlăture pe cei interesați și să rămâie la postul de conducere spre binele instituțiilor. Putem afirma că acestea sunt azi aproape singurile instituții cooperatiste în care poporul își poate găsi și economiile sale.

Inceputurile frumoase de activitate pastorală, isvorâte, precum am aratat mai sus, din râvna bunului nostru Arhiepiscop, pe care le găsim în anul 1910 au sporit, zi cu zi, îndrumate de sfatul verbal și mai ales de cel scris dat prin multele epistole pastorale, pe care I. P. S. Sa le-a adresat cu diverse prilejuri clerului și poporului. Zeci de biserici s'au zidit din nou, aproape toate s'au restaurat, s'au construit case parohiale, preoțimea dezvoltând o bogată activitate pastorală și ducând, mai ales de la războiu încoace, cea mai tenace luptă contra sectanților, care din fericire în județul Botoșani s'a dovedit a fi încununată de izbândă.

Un deosebit și fericit prilej de îndrumare află preoțimea apoi în *vizitele canonice* pe care I. P. S. Mitropolit Pimen le-a făcut și le face în satele și orașele Eparhiei. I. P. S. Sa și-a cercetat des Eparhia prin vizite pastorale. Incepând din anul 1909, când a vizitat toate județele Eparhiei și a luat contact cu întreaga preoțime I. P. S. Sa a continuat în mod sistematic aceste vizite pastorale, dând îndrumări preoților și predicând poporului. Vizita pastorală pe care a făcut-o în vara anului 1915, în întreaga Eparhie, prin satele și orașele din regiunea frontului de luptă, a fost o adevărată pregătire sufletească, pentru vremea grea a războiului, pe care I. P. S. Sa l-a prevăzut cu toată asprimea lui, dar și cu izbânda neamului.

Sfaturi părintești de ordin administrativ le-a dat I. P. S. Sa protoiereilor în conferințele cu protoiereii. Personal însă nu voi uita nici-odată sfaturile ce le-am dobândit de la I. P. S. Sa în vizitele pastorale. Călătorind zile întregi, uneori chiar săptămâni întregi, din sat în sat, dela biserică la biserică, întâmpinat pretutindeni de preoți, de autorități și de foarte mulți credincioși, câte probleme de ordin religios, național și economic nu se puneau înainte? Câte metehne nu le observa I. P. S. Sa și la păstori, dar mai ales la păstoriți? Niciodată însă n-a făcut preotului vre-o observație în fața păstoriților săi,

Poporului însă totdeauna îi dădea sfaturile sale părintești, de mare ierarh, sfaturi din care se desprindea o dragoste nețăr-murită față de biserică și de pătura adâncă a neamului, de pătura țărănească, din care I. P. S. Sa își face o deosebită cinste de a se trage, fapt ce l-a mărturisit adesa ori. Scăderile preoților erau relevate protoiereului și prin el preotului cu sfaturile cuvenite pentru îndreptarea răului.

Dar nu numai clerul de mir s'a bucurat de roadele bine-făcătoare ale activității I. P. S. Mitropolit Pimen. Aș fi ne-drept dacă cel puțin întrecăt n'ași aminti și de noua viață mănăstirească ce s'a zidit în mănăstiri în urma îndrumărilor date de către I. P. S. Mitropolit Pimen.

Sufletul omenesc caută să se apropie cât mai mult de ziditorul și îngrijitorul fapturilor și nicăieri nu poate găsi această apropiere ca'n liniștea mănăstirilor. Viața mănăstirilor însă trebuie să se reverse ca o binefacere deosebită și asupra lumii din afară de ele. Aceasta a fost gândul sfântului Antonie cel Mare, care a întemeiat monahismul creștin și al Sf. Vasile cel Mare, care l-a organizat și așa au fost mănăstirile în genere în trecutul neamului nostru, adică loc de *rugă* și de *muncă*, în felul acesta au strălucit altădată.

În anul 1909 însă, când vine în scaunul Mitropoliei Mol-dovei I. P. S. Mitropolit Pimen, aceste timpuri de slavă ale mănăstirilor, erau considerate de mult apuse.

Neamțul nu-și mai avea tiparnița lui vestită de altă dată iar în celelalte mănăstiri de călugări și călugărițe viața mona-hală nu mai era cea a trecutului evlavios și sirguitor. Lumea nu mai avea cuvinte de laudă pentru mănăstiri. Din contra o at-mosferă neprielnică plană asupra lor.

Prin executarea unui plan bine studiat I. P. S. Sa, rând pe rând, dă mănăstirilor viața ce li se cuvine. Având ca de-viză principiul: *roagă-te și muncește*, I. P. S. Sa întemeiază în mănăstirile de maice ateliere de țesătorie și tricotaj, în mănă-stirea Neamț reînființează vechea tiparniță și în genere în toate mănăstirile organizează o viață gospodărească folositoare călu-gărilor și de exemplu pentru lumea din afară.

Frumoasele covoare ce s'au lucrat și se lucrează în mă-năstirile de maici ca Varatecul, Agaftonul și Agapia au reîn-

viat vechea artă a țesutului românesc și au dat la iveală neîntrecutele motive naționale ce au fost descoperite în resturile de covoare ce stăteau aruncate prin podurile bisericilor și mănăstirilor noastre. Azi produsele artistice ale acestor ateliere din mănăstiri împodobesc până și palatele, atât sunt de prețuite în țară și în străinătate.

Voiu aminti în treacăt, spre exemplu că M-tirea Agafton din județul Botoșani, o mănăstire săracă, în care călugărițele cu greu își duceau traiul, prin sfatul și râvna I. P. S. Mitropolit Pimen, posedă azi unul din cele mai frumoase ateliere, cu ramificații în *țesătoria covoarelor artistice, țesătoria pânzeturilor alese, a tricotajului și a veșmintelor bisericesti*.

Noul local pentru *Atelier*, terminat în vara anului 1931, și căruia maicele din mănăstire, în semn de recunoștință, iau dat numele de *Atelierul „Pimen Mitropolitului”* este nu numai o podoabă pentru mănăstire, dar este și va fi pentru totdeauna un izvor de câștig care va îndulci viața călugărițelor, a căroră întreținere acordată de stat este aproape neexistentă.

Dar nu e numai atât. I. P. S. Sa a dispus ca aceste ateliere să fie și o adevărată *școală de industrie casnică*. Ele au fost frecventate de monahii și de fiice de săteni, dornice de a deprinde arta țeseturilor naționale. În fiecare an elevele și lucrătoarele dau examene în fața unei comisiuni speciale și lucrătoarele destoinice, cari și-au terminat studiul sunt declarate absolvente. Unele din aceste absolvente au fost numite maestre la diversele ateliere ce s'au înființat pe lângă școlile primare, la cursurile complimentare, altele pe lângă diverse orfelinate contribuind prin aceasta la răspândirea industriei naționale în masa poporului.

După cum odinioară, în trecutul slăvit al bisericii, de la mănăstiri pornea o rază de lumină care ducea cultura în pătura poporului, tot astfel și astăzi prin osârdia Inaltului nostru Arhipăstor o fășie puternică de cultură națională străbate în poporul dela sate și orașe.

Dață la toate aceste mai adăogăm și instruirea călugăriilor și călugărițelor spre a putea fi de un real folos în ajutorul celor răniți în vreme de rășboiu și în slujba spitalelor în vremi de pace, atunci opera I. P. S. Mitropolit Pimen se evidențiază și mai mult,

Astfel a fost și astfel l-a cunoscut și-l cunoaște preoțimea pe I. P. S. nostru Mitropolit. O energie și o voință neînfrântă pusă cu tot sufletul în slujba bisericii și a patriei care a știut să soluționeze într'un mod fericit toate problemele de ordin religios și național ce le-a întâlnit în drumul bogatei Sale activități; un adânc cercetător și cunoscător al vremurilor și a cerințelor legate de ele, un luptător neobosit pentru intronarea binelui și progresului în biserică și popor; Un sfătuitoare și adevărat părinte al preoțimei pe care a îndrumat-o, prin toate mijloacele ce le-a crezut nimerite, spre a fi la înălțimea chemării și a vremii.

Cu asemenea calități I. P. S. Sa a știut să dea viață și să facă a fi simțite toate evenimentele însemnate din viața bisericii și din viața nației și a avut atâta energie în cât această simțire și această viață a fost trăită peste tot în eparhie, de la catedrala metropolitană până'n cel mai de pe urmă sat al Eparhiei.

Așezat, prin voința lui Dumnezeu și alegerea Țării, la cel mai înalt post de comandă duhovnicească, în această de Dumnezeu păzită Eparhie, I. P. S. Sa a știut să comande întotdeauna la vreme și a știut, în acelaș timp, să fie ascultat cu folos.

Aici e marele merit al I. P. S. Sale.

Preoțimea Eparhiei se simte fericită de a fi sub comanda duhovnicească a I. P. S. Sale.

Pentru aceasta astăzi, când I. P. S. Sa împlinește un sfert de veac de arhipăstorie, atât personal cât și în numele clerului din jud. Botoșani. Il rugăm, cu o nesecată dragoste de fii duhovnicești, să primească expresiunea celei mai adânci recunoștințe pe care îi vom păstra-o întotdeauna.

Bunul Dumnezeu să-I dăruiască sănătate deplină și ani mulți de arhipăstorie, spre a conduce până la cele mai adânci bătrânețe Eparhia Sf. Mitropolii Moldovei strălucind, ca și până acum, prin fapte mari și prin aceiaș iubire de biserică și neam.

Iconom Al. Simionescu
Consilier Eparhial, Protoiereu
Jud. Botoșani

Apelul adresat preoților de I. P. S. Mitropolit Pimen la începutul răsboiului de întregire

Iubite părinte,

După așteptare de veacuri, ceasul a sunat!

Implinirea dorinței sfinte, pentru unirea cu frații noștri, s'a apropiat.

De câteva zile, pe văile și creștetul Carpaților, oștirea noastră a început a arăta vitejia strămoșească.

M. S. Regele Ferdinand I, la un loc cu fruntașii țării, după multă gândire și matură chibzuință, a hotărât mobilizarea oștirii și pornirea la războiu.

E minunată și plină de însuflețire proclamația către popor, căci M. S. zice : „nouă, celor de azi, ne e dat să întregim opera înaintașilor noștri, închegând pentru vecie, ceea ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă *unirea românilor* de pe cele două părți ale Carpaților.

„Dela noi atârnă să scăpăm de sub stăpânirea streină, pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul de veci”.

Și mai departe, în proclamația către ostași, M. Sa grăește, că i-a chemat, să poarte steagurile românești peste hotare, unde frații lor îi așteaptă cu nerăbdare.

În aceste zile mari ale neamului nostru, se cuvine, ca toți românii, să avem *sus inimile* către cel Atotputernic, rugându-L să ne ajute, ca să ne înălțăm la vitejia strămoșească, purtată de bătrânii noștri dealungul veacurilor trecute.

Ș'acum, onorate și iubite părinte, în aceste vremuri mari, poporul păstoriei noastre și noi conducătorii

lui sufletești, să ne aducem aminte, că sfânta credință strămoșească, prin sfânta noastră Biserică națională, ne-a unit pe toți la un loc și a întărit sufletul cu nădejde și brațul cu vitejie.

Și dacă așa s'a făcut în trecut, așa să cade să se facă și acum.

La muncă până la jertfă, fiecare dintre noi: cei tineri îmbrăcați cu haina ostășească și cu arma în mână, să lupte cu vitejie pentru țara lor; cei în vârstă, bărbați ori femei, să muncească fără preget, dând țării cele trebuincioase în vreme de războiu și îngrijind cu bunăvoință de cei rămași acasă, în urma ostașilor plecați; cei bătrâni și în neputință a munci, adunați prin biserici la orașe și la sate, să ceară ajutor lui Dumnezeu pentru desăvârșita biruință a oștirii noastre asupra vrăjmașilor.

Până și copiii să simtă însemnătatea acestor zile mari, de cari, în viața lor să-și aducă aminte.

Să ne dăm seama, că noi cei de azi, avem fericirea să dobândim și să vedem cu ochii noștri, aceia ce bătrânii doreau să vadă ca printr'un vis dulce, dintr'o noapte lungă.

Acum, orice român, în toată ființa sa, se cuvine să simtă măreția zilei pentru întregirea neamului și să fie gata până la jertfa de sine, pentru închegarea „*României Mari*”.

D'aici înainte, Carpații să rămână ca o podoabă a țării, făcută de Dumnezeu; iar nu ca un hotar, despărțitor între frați.

Plaiurile Bucovinei cu bătrâna Suceavă și mormântul dela Putna, al Marelui Ștefan, să fie ca amintiri de vremuri slăvite și mai mult nu, de străini stăpânite.

Ași dori, ca cuvântul Meu—mai ales în aceste vremuri—să fie ascultat și bine primit de către toți românii și nu Mă îndoesc de aceasta, căci, prin cuvântul Meu, povestesc greutățile trecutului, istorisesc vitejia strămoșească și privesc cu încredere întregirea neamului.

Dar, îndeosebi către voi Mă adresez, iubiții mei

preoți, care moșteniți un nume câștigat de înaintașii voștri în istoria războaelor neamului, ca să mergeți înainte cu Crucea în mână, căci oștirea e creștină. — E vremea să reînoim acum această sfântă zicătoare.

Cei aleși și orânduți de-a însoți armatele în războiu, să-și facă datoria până și în tranșee, îndemnând la luptă pe ostași și de va fi nevoie, să moară împreună cu ei pentru lărgirea hotarelor și mărirea țării.

Cei dela spitalele de răniți și trenurile de ambulanță, precum și călugării și călugărițele dela „Crucea Roșie”, să însoțească pe ostașii răniți, mângâindu-i și explicându-le, că rănilile căpătate în războiu, rămân cele mai frumoase podoabe ale unui ostaș viteaz.

Preoții din parohii vor binecuvânta și încuraja pe cei ce pleacă în războiu, arătându-le recunoștința și cinstea, ce se dă acelora cari se jertfesc pentru țară și neam. Le va explica, că în această viață se impun omului datorii, cu mult mai mari decât acelea ale legăturilor pământești, oricât de sfinte și scumpe ar fi ele.

Nu mai puțin vor purta de grije pentru mângâerea și ajutorarea familiilor celor plecați în războiu, asigurând, că țara le va ajuta în toate nevoile lor.

În sfârșit, voi preoți de parohii, în aceste vremuri de războiu, prin sunete de clopote, ziua și noaptea, veți chema pe credincioși la rugăciune, după cum ostașii în timp de războiu, prin buciul ostășesc, sunt chemați la luptă *).

Și, după alăturatul formular, veți pune rugăciuni pentru biruința oștirii în acest războiu, din care cu a-

---

*) Această dispoziție a fost împiedicată din cauza aeroplanelor și zepelinurilor dușmane cari zburau asupra orașelor, satelor și a spitalelor de răniți, lăsând bombe și alte explozibile înspăimântătoare dela sălbatecul dușman, întru cât clopotele au fost oprite a suna la slujbele bisericesti, sunând numai atunci când aeroplanelor sau zepelinurilor să iveau. În Iași clopotele n'au sunat dela începutul războiului până la Unirea Basarabiei, 27 Martie 1918.

jutorul lui Dumnezeu să avem o Românie Mare cu o biserică slăvită.

Inchei această scrisoare către voi, iubiții mei preoți, prin cuvintele :

Dumnezeu Atotputernicul să întărească cu vitejie și să apere de primejdie scumpa noastră Armată.

Data în reședința noastră metropolitană din Iași, astăzi 20 August 1916.

I. P. S. Mitropolit Pimen

se îngrijește de sănătatea popo- rului în vremea luptelor grele

Cucernici preoți, iubiți creștini și dragii mei ostași,

Trăim în vremurile cele mai grele.

Nici în istoria neamurilor, nici în povestirea popoarelor nu se vorbește de un război mai grozav ca cel de azi.

Se vede că Dumnezeu în a sa iubire părintească și economie mântuitoare, ca pedeapsă pentru îngânfarea omenirii și chemarea ei la calea adevărului, a îngăduit războiul de azi cu grozăviile lui.

Se pare că acum omenirea a fost oprită, în mersul ei, din calea rătăcită și îndreptată către calea crucii și suferinței; așa că, din culmea desfătărilor—adesea fără margini—acum se ridică către culmea suferințelor și durerilor de pe Golgota.

Mai toate popoarele se află în războiu, luptând cu încredere în Dumnezeu pentru izbânda dreptății.

Scurt zis, acum e vremea suferințelor și a jertfelor; acum e vremea când fiecare om e chemat să-și poarte crucea sa.

În această groaznică vâltoare, care învăluie lumea și care va fi ca un foc curățitor de apucăturile rele, care o stăpânea, ne aflăm și noi românii.

Sunt șase luni de când țara noastră e în războiu și oștirea luptă împotriva dușmanilor.

Sunt șase luni de când neamul nostru românesc s'a hotărât a-și croi o nouă soartă, prin întruparea idealului nostru strămoșesc.

În acest timp poporul nostru a avut mult de îndureat; iar oștirea noastră mult de luptat.

S'au dat lupte înverșunate din partea dușmanilor și s'a răspuns cu multă vitejie din partea oștirea noastră; dar, oastea dușmană, fiind mai numeroasă și cu mijloace de războiu mai ucigătoare, era firesc lucru ca oștirea noastră să se retragă și cu ea foarte mult popor—mai ales, băeți tineri și femei—cari au venit în pribegie și s'au adăpostit în satele și orașele Moldovei.

Cucernici părinți, iubiți creștini și dragii mei ostași,

Eu știu că voi toți cunoașteți ca și Mine grozăviile vremii în care trăim și ne zguduie așa de puternic

Știu că simțiți greutatea și amărăciunile zilei și vedeți cu ochii voștri strădania tuturor de a eși cu bine din acest mare războiu.

Știu, că aveți nădejdea în Atoputernicul Dumnezeu și în vitejia oștirea noastră și a celor ce sunt în unire cu noi. Dar, pentruca armata și poporul să poată purta cu mai multă tărie greutatea războiului și să răspundă nevoilor țării, se cere să fie sănătos și sufletește și trupește.

Suntem însă la începutul marelui post în care, după orânduiala Bisericii noastre, avem datoria de a posti până în ziua sfintelor Paști.

Și cum anul acesta, țara noastră e în războiu și poporul nostru e necăjit, lipsit și amărât, iar oștirea, din pricina greutăților războiului, e sufletește obosită, iar trupește slăbită; așa că și pentru popor și pentru oștire se impun măsuri de îndreptare și mijloace de întărire: *unora*, pentru munca cu spor a câmpului spre a produce hrana trebuitoare pentru armată și popor; iar *altora*, adică oștirii, pentruca intrând din nou în luptă să aibă putere și să gonească de la noi pe dușmani, desrobind țara și biserica.

În fața acestor îndatoriri sfinte de îndeplinit din partea fiecărui român, pentru țara și biserica noastră și în vederea multor boale primejdioasă cari au început a se ivi prin satele și orașele noastre, ucizând vieți

omenești mai mult de cât războiul, Noi, în deplină legătură cu spiritul doctrinei creștine și cu blândețea disciplinei bisericesti, care a înlesnit totdeauna alinarea durerilor și asprimea măsurilor, pentru bolnavi, pentru oștire și muncitori, și în conformitate cu hotărârea din 1907 a Sf. Sinod asupra postului, vă facem cunoscut prin această a noastră scrisoare că aveți învoirea, delegarea și binecuvântarea noastră Metropolitană, de a vă folosi în acest post de ori ce bucate mai îndestulătoare și mai hrănitoare, până chiar și carne, care să întărească trupurile voastre, ferindu-le de boale și făcându-le mai puternice și pentru muncă și pentru luptă; căci și munca și ogorul producător pentru hrană și lupta în tranșee de apărare pentru țară, se fac spre slava lui Dumnezeu și folosul țării, căci nu mâncarea, ci faptele ni le va socoti Dumnezeu.

Ingrijiți-vă deci cu toată luarea aminte de sănătatea și hrana voastră și nu vă temeți de grovăviile războiului, căci cu noi este Dumnezeu.

Aveți curajul faptelor voastre celor bune și prin ajutorul celui Atotputernic și vitejia armatei, în curând vom vedea țara noastră desrobotă, poporul liniștit și neamul întregit.

Așa să ne ajute Dumnezeu.

Data în Iași, azi, 21 Februarie 1917.

I. P. S. Mitropolit Pimen

cercetează și îmbărbătează pe răniți

Cuvântare ținută în bisericuța Seminarului Veniamin.

Iubiți ostași răniți,

Nici odată n'am simțit în sufletul Meu un fior mai pătrunzător ca la slujba de azi.

Nici în bisericile metropolitane, nici în mănăstirile cele mari, nici în bisericile din orașe și din sate, nu Mi-a fost dat să simt o mai mare mișcare sufletească decât la slujba Sfintei Liturghii de azi. Și am convingerea, că foarte puțini slujitori bisericești au avut ocazia, ca la slujba Liturghiei, să aibă numai ostași răniți și de curând sosiți de pe câmpul de luptă, precum sunteți voi.

Am slujit în catedrale, la serbări mari bisericești și naționale, fiind de față fruntași țării, ai oștirii și bogății din orașe, îmbrăcați în haine scumpe și împodobite cu decorații. Am văzut la biserică și doamne purtătoare de frumoase costume, împodobite cu briliante și pietre nestimate, țintuite în aur și argint, dar toate acele podoabe sclipitoare *nu Mi-au făcut o impresie de măreție cum îmi fac ranele ce purtați voi pe trupurile voastre de ostași viteji.*

Câtă deosebire e între acele podoabe, atârinate pe trupul omenesc și țintuite în aur și argint și între *aceste podoabe ce purtați voi, înfipte în trupul vostru ostășesc și tintuite în carnea și oasele voastre.*

În adevăr, un ostaș rănit în luptă e un ostaș desăvârșit. Slujbele făcute pentru ostașii răniți sunt mai mișcătoare, căci aceste slujbe cari se fac pentru voi, ni aduc aminte de vremurile vechi și slăvite și se leagă cu acelea cari s'au făcut odinioară pentru ostașii lui

Mihai Viteazul, cari s'au luptat la Călugăreni, ai lui Ștefan cel Mare, cari s'au luptat la Baia și la Răsboieni, și în alte multe războaie înfricoșate, în cari au luptat străbunii noștri—pe care locuri,—azi se găsesc biserici și mănăstiri, precum și alte semne ale sfintei noastre credințe strămoșești.

În toate aceste locuri de luptă se odihnesc osemintele vitejilor noștri și numele lor se pomenesc cu evlavie la slujbele bisericesti. Și voi ostași răniți în acest războiu, veți rămânea tot așa de scumpi în mintea poporului ca și ostașii viteji de altă dată.

Iată pentru ce am zis, dragi mei ostași, că slujba bisericască săvârșită azi în fața voastră, e slăvită și mișcătoare.

Să nu vă socotiți că sunteți oropsiții soartei; din potrivă, să vă socotiți ca ostași desăvârșiți, cari ați luptat cu vitejie în fața tunului, pentru țară și pentru cinstea oștirii noastre. Un ostaș care face milităria numai în cazarmă, sau scutit de lupta de pe front, nu se poate asemăna cu acel care și varsă sângele în războiu.

Eu, care păstoresc în aceste vremuri grele, Mă socot favorizat de Dumnezeu că slujesc și Mă rog cu tot clerul pentru biruința desăvârșită a oștiri noastre asupra dușmanilor noștri.

Tot așa și voi, ostași din aceste vremuri de războiu să vă socotiți favorizați de Dumnezeu că vouă v'a fost dat să fiți ostașii țarei în acest mare războiu și în sângele curs din ranele voastre se va închea România Mare.

Fiți curagioși și după vindecare din nou să mergeți în rândul tovarășilor voștri și să luptați cu vitejie până la desăvârșirea biruință! Nu vă îngroziți de puterea vrăjmașului, nici vă speriați de furia lui, căci cea mai mare mașină de războiu de care se slujește el, nu e mai puternică decât vlaga sufletească pusă de Dumnezeu în pieptul ostașului român, *adică dorința de a învinge cu orice preț.*

Țara noastră n'a intrat în războiu cu gândul ca

voi—ostașii ei—să jefuiți dela alții, ci. ca să desrobiți pământul strămoșesc și să ni se facă dreptate, căci drept e Dumnezeu și Dumnezeu e cu noi.

În zadar să sbuciumă vrășmașii noștri și vor să ne îngrozească, căci *crediința noastră nu va scădea*, nădăduind în ajutorul lui Dumnezeu și în vitejia voastră.

Aflați dela Mine că toți ostașii răniți pe care i-am văzut în spitale sunt nerăbdători să se întoarcă cât mai curând pe front. Și Mă bucur că o așa dorință văd și la voi; altfel dragi Mei ostași nici nu se poate. Ostașul care ar fugi, mai ales acum dela datoria militară, e un mișel și un trădător, și noi credem că în rândurile oștirii noastre nu avem nici mișei, nici trădători, *ci numai ostași viteji, hotărâți a lupta până la moarte pentru țară și neam.*

Atotputernicul Dumnezeu să vă ajute să vă faceți sănătoși și curând să vă întoarceți la front ca să izbândiți.

Fiți ostași voinici!

Indemn la noui pregătiri

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen

din Mitropolia de Iași pentru muniții

de război, în vremea armistițiului

Iubiți Creștini,

Sunt aproape 10 luni de când clopotele bisericilor noastre au amuțit. Deprinși, cum eram, clopotele nu mai sună pentru slujba bisericească, nici mai vestesc sfintele sărbători; ele stau nemișcate. Tac! De atunci oștirea noastră s'a războit cu dușmanii și multe jertfe a făcut; iar țara noastră prin grozave dureri a trecut și mari greutăți a suferit. Dar, nici poporul, nici armata n'au desnădăjduit, știind că am intrat în război pentru apărarea dreptății noastre și pentru libertatea fraților noștri.

Și când războiul se face pentru sfânta dreptate și pentru libertate, nici ostașul nu obosește, nici țara nu se îngrozește; cunoscut fiind că faptele mari să săvârșesc prin lupte și se întemeiază pe jertfe.

Luptele, suferințele și jertfele măresc și întăresc națiunile.

Acum e timpul luptelor și al jertfelor. Acum fiecare să-și poarte crucea, aducându-și aminte că numai prin jertfa depe cruce s'a câștigat mântuirea și a urmat învierea lumii.

Jertfele de vieți omenești ale vitejilor noștri vor fi veșnic pomenite; iar răniții și bolnavii, precum și văduvele și orfanii, sunt îngrijiți în spitale și așezăminte de binefacere.

În acest scop societăți s'au înființat și inimile bune dau îngrijirea și ajutorul lor; iar ca pildă strălucitoare

avem pe M. S. Regina-milostivă, însoțită de scumpele noastre Prințese, cari, cercetează pe răniți și bolnavi în spitate și ajută pe văduvele și orfanii din orașe și sate depărtate.

Cât de fericiți suntem noi românii cu așa Suverani înțelepți și iubitori de popor.

Dar acum, în aceste zile, când armata noastră se pregătește să intre din nou în luptă și să dea piept cu dușmanii noștri pentru a-i goni de pe pământ robii al țării, Statul are nevoie de bani, ca să cumpere și să aibă cu îmbelșugare munițiuni și material de război.

Vă îndemn și vă cer, cu stăruință, ca din economiile voastre să luați bonurile de tezaur pentru apărarea națională, cari se pot cumpăra și pentru 100 lei.

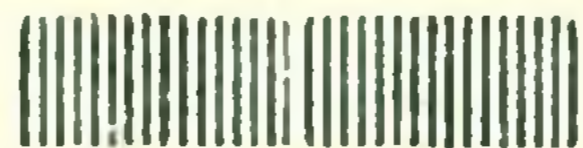
Banii sunt bine asigurați, lăsându-i cât timp veți voi și luând o dobândă de 5⁰/₀ pe an.

Să știți iubiții mei, că fiecare Bon al vostru, fie numai de 100 lei va desrobi o bucată din pământul robii al țării și va cruța multe picături din sângele românesc.

Cred că e destul cât v'am spus, căci azi nu e vremea vorbelor, ci a faptelor.

Inchei cuvântarea mea, cu nădejdea că în scurtă vremea clopotele bisericelor noastre vor suna, vestindu-ne gonirea dușmanilor, desrobirea țării și întregirea neamului.

Așa să fie.

Pentru ofensivă

Cuvântarea ținută de I. P. S. MITROPOLITUL PIMEN în catedrala metropolitană în ziua de 8 Iulie 1917.

„Cel ce nu are sabie, să-și vândă haina și să-și cumpere”.

Evangelist Luca XXII. 36

Iubiți creștini și buni români,

Când citez aceste cuvinte, spuse de Hristos către Apostolii Lui, s'ar părea că de la acest loc sfânt vă spun ceva care nu ar sta în legătură cu învățătura blândului Hristos, care s'a jertfit pentru pacea lumii. S'ar părea că eu îndrăznesc să vă înfățoșez o nouă icoană în biserica creștină, vorbindu-vă altfel decât obișnuiam a vă vorbi și voi erați deprinși a mă asculta. Și atunci cu drept cuvânt vă întrebați, de ce această schimbare? De ce azi în numele lui Hristos, *vă vorbesc de sabie și nu de pace!*

În adevăr, Hristos s'a jertfit pe Sine pentru pacea lumii. Nici El, nici apostolii Lui, n'au cucerit cu sabia încrederea lumii. Din potrivă, El a zis apostolului Petru: „cel ce scoate sabia de sabie va muri”, iar la despărțirea Sa de apostoli, le-a zis tuturor: „Pacea mea las vouă, pacea mea dau vouă”. Și apoi în toată viața Sa pământească, deși a fost supus celor mai mari chinuri și celei mai dureroase morți, adică răstignirea pe cruce, totuși El n'a răspuns de cât cu blândețe și răbdare, ertând pe cei ce-L batjocureau și-L chinuiau.

O singură dată și-a arătat El indignarea și anume atunci când cu biciul a scos afară din templu pe cei ce făceau negustorie. Incolo, totdeauna și pretutindeni a dat

pildă ne mai văzută și ne mai pomenită a răbdării, a dragostei și a spiritului de jertfă pentru pacea lumii.

Dacă așa e, căci așa ne spune sfânta Evanghelie, se pune întrebarea, în urma căror împrejurări blândul Hristos și-a schimbat pentru o clipă blândețea Sa și felul educației ce lăcea ucenicilor Lui, îndemnându-i la pregătirea de a se apăra cu puterea armelor contra dușmanilor, până la obligația *a-și vinde haina pentru a-și cumpăra sabie?*

Răpunsul îl aflăm dacă urmărim șirul luptelor date de vrăjmași lui Hristos în cele din urmă zile ale suferințelor și morții Lui pentru dreptate și pentru adevăr.

* * *

Se apropiase intențirea luptelor din partea vrășmașilor și nu târziu avea să urmeze judecata nedreaptă și condamnarea celui nevinovat. Toate acele răutăți omenești, pe El nu-l turburau și nu-L îngrozeau; dar pe apostoli cari erau oameni, supuși ca și noi friceii și groazei, însă pe deplin convinși de misiunea lor în lume dată de Hristos, era firesc ca să-i povățuiască poruncindu-le să-și cumpere arme ca să lupte contra dușmanilor cari voiau să-și răpună.

Iată pe scurt pentru ce Hristos a zis atunci apostolilor Lui: „Cel ce nu are sabie să-și vândă haina și să-și cumpere”.

* * *

Și noi românii în aceste vremuri ne mai pomenit de grele pentru apărarea țării noastre și în interesul neamului nostru datorii suntem a ne lupta cu sabia și orice armă contra dușmanilor noștri cotropitori.

Sunt mai multe luni de când oștirea noastră să războiește cu dușmanii pentru sfânta noastră dreptate și libertatea fraților noștri.

Din viața noastră pașnică, nevoiți am fost să eșim

și adevărate românce: *cei tineri să meargă pe câmpul de bătaie toți până la unul; cei bătrâni la muncă fără preget pentru țară și armată; femeile românce, fie cucoane din orașe, fie țărance din sate, să lucreze pe întrecute pentru nevoile oștirii de pe front și pentru îngrijirea răniților din spitale.*

Numai așa făcând, vom fi la împlinirea datoriei noastre, altfel vom fi nevrednici de numele ce purtăm și de pământul acestei țări, în care se odihnesc osemintele așa de străduite în viața ale bătrânilor noștri.

Să le urmăm faptele și să ne facem vrednici moștenitorii ai lor.

Dumnezeu fie cu noi și în ajutorul nostru. Amin.

I. P. S. Mitropolit Pimen

susține propaganda în America

Scrisoare publicată în ziarul „Libertatea”. Cleveland Ohio. 2 August 1917.

Prea onorați părinți și evlavios popor român.

Peste puțin timp se împlinesc trei ani de când cel mai mare războiu se deslănțuiește cu o grozăvie nemaî pomenită în istoria lumii.

Mai toate popoarele iau parte în această luptă sângeroasă și milioane de oameni, îmbrăcați în haïna militară, sunt azi pe front, luptând cu vitejie pentru apărarea dreptății și pentru întregirea neamului cu toți cei ce sunt de un sânge și de o lege.

Până și depărtata Americă, în care voi trăiți, deși însuflețită de spiritul pășniciei, întrebuințând vremea numai pentru munca folositoare omenirii, totuși acum, turburată în liniștea ei și adânc indignată (îndârjită) de mijloacele războinice neiertate și faptele sălbatice neînchipuïte săvâșite de Germania și aliatele (soațele) ei Austro-Ungaria, Turcia și Bulgaria, — s'a asociat (însoțit) cu Anglia, Franța, Rusia, Italia, Belgia, Sârbia și Muntenegru, ia carî s'a alipit și poporul nostru românesc, și a intrat în război pentru sfânta dreptate și desrobirea neamurilor de sub jugul altor popoare.

Cu drept cuvânt dar pentru mult încercatul nostru popor român a sosit vremea dreptății lui Dumnezeu și a întregirii neamului într'un singur stat românesc, care se va câștiga numai prin muncă și jertfă din partea tuturor Românilor!

In acest scop vor sosi la voi trimișii neamului nos-

tru: preoții Vasile Lucaciu și I. Moța, însoțiți de d-l V. Stoica, cari să vă spună cuvântul cel adevărat ce pornește din sufletul adevăratului român.

I. P. S. Mitropolit Pimen și I. P. S. Patriarhul Miron Cristea.

Pe acești trimiși vi-i recomand cu toată stăruința și vă poftesc să îi ascultați cu luare aminte, urmându-le sfaturile ce ei vă vor da.

Prin aceasta veți dovedi fraților de un neam cu noi, că simțiți și vă jertfiți pentru îndeplinirea idealului strămoșesc, care nu se poate înlăptui decât numai în vremea acestui mare război.

Rog pe Dumnezeu să vă binecuvănteze, să vă ajute la îndeplinirea datoriei de buni români!

Din partea Mea vă trimit vouă și familiilor voastre binecuvântări.

de sabie străină pe câmpia dela Turda, am sărbătorit cu însuflețire ziua acestui mare erou și mucenic al neamului, cu noi fiind M. S. Regele Ferdinand I-îu, cu întreaga Familie Regală.

Atunci vă vorbiam de Alba-Iulia, unde eroul își făcuse intrarea triumfală și acum câteva zile acolo în cetatea sfântă Alba-Iulia, a fost adunarea națională a fraților noștri de peste Carpați, în număr de zeci de mii hotărând unirea pe vecie a Ardealului cu toate Ținuturile românești și cu patria mamă, alcătuind o *Românie Mare*.

Dar ce vă voi spune și prin ce cuvinte vă voi înfățișa strălucita serbare a intrării triumfale în București, petrecută azi o săptămână, a armatei române în tovărășia armatelor aliate cu noi, franceze și engleze, în frunte cu M. S. Regele având alături pe bravul general francez Berthelot care a dus la biruință armata noastră asupra vrășmașilor noștri la Mărășești, Mărăști și Oituz!

Cât entuziasm și ce mândrie națională s'a văzut atunci în sufletul poporului românesc al Capitalei, care fusese atât de necăjit și amărât în vremea ocupației de către dușmani!

Aș prelungi prea mult cuvântarea mea, dacă v'aș mai aminti despre vitejii lui Ștefan cel Mare de la Baia sau despre vitejii lui Carol de la Plevna. Nu voi face aceasta, căci sunt convins că pentru noi toți cei de aici și tot neamul nostru românesc în aceste zile mari ce ni-a fost dat de Dumnezeu să le trăim, gândul zboară către locurile de luptă vitejească, iar sufletele se ridică către cer, unde locuiesc fericiții viteji și mucenici ai neamului nostru românesc, pe ale căror oase și sânge se întemeiază *România Mare de azi*.

Și, dacă mi-a fost dat să amintesc de aceste fapte de vitejie strămoșească pe care noi, Românii, ne întemeiem dreptul de a trăi în aceste zile mari și năzuința către un viitor strălucit, nu voi înceta a mulțumi lui Dumnezeu pentru dreptatea ce a făcut neamului nostru, și să socotim ca o pedeapsă dată de El prăbușirea Statelor vecine care ne-au asuprit și ne-au sfâșiat țara.

Dar să lăsăm acestea în judecata lui Dumnezeu. Noi și neamul nostru, precum am zis la început, trăim în zilele cele mai mari și din culmea acestei fericiri, de care sântem cuprinși în aceste momente, să trimetem de aici din Iași, vechea Capitală a țării lui Ștefan cel Mare, salutul nostru frățesc iubitorilor noștri frați ardeleni, cari, unindu-se cu noi, și împreună cu frații bucovineni și basarabeni, s'a alcătuit o țară întinsă și frumoasă „România Mare”, așa, precum au gândit moși și strămoșii noștri.

Prin această schimbare a sorții întregul nostru neam pășește către o viață nouă.

Și dacă, până acum, România era o țară mică și mulți din fiii ei erau sub stăpânire străină, acum devine o țară mare, cu noi aspirațiuni și noi îndatoriri.

Acum se cere mai multă echitate; mai multă largime a drepturilor poporului la viața de Stat; mai multe îmbunătățiri sociale, mai multă muncă din partea tuturor, mai multă lumină pentru toți.

Munca și meritul să fie singura și unica scară de ridicare și însărcinări de Stat, fără nici o deosebire, în „România Mare”.

Trăiască Ardealul, trăiască România Mare!

Telegramele I. P. S. Mitropolit Pimen

adresate cu ocazia unirii
Mitropoliilor țărilor
alipite la Patria Mumă.

**Președintelui Soborului
bisericesc din Kișinău.**

Vestea despre unirea Basarabiei cu patria mumă
Mi-a umplut sufletul de cea mai mare bucurie.

Dea Dumnezeu, ca Biserica basarabeană, care a
avut o strânsă legătură cu scaunul Metropoliei Moldo-
vei, prin clerul ei vrednic și iubitor de neam, să fie
pentru norodul basarabean călăuză luminată către o
viață liniștită și întemeiată pe dragostea creștinească.

PIMEN

Metropolitul Moldovei și Sucevei

Iași, 27 Martie, 1918.

I. P. S. Vladimir de Repta

Mitropolitul Bucovinei.

Cu noi este Dumnezeu; să înțeleagă neamurile,
cari de veacuri ne-au asuprit, că dreptatea sfântă pentru
noi s'a făcut și scumpa noastră Bucovină, cu vechea
Metropolie de la Suceava și slăvitul mormânt de la
Putna, prin voința lui Dumnezeu și glasul clerului și al
poporului, la Moldova Marelui Ștefan, de veci s'a realipit.

Să ne bucurăm de ziua cea mare a unirei tuturor

țarilor române într'un singur Stat, cu o Biserică națională, totdeauna rugătoare către Dumnezeu pentru binele și fericirea neamului nostru.

Să trăiască Bucovina cu ai noștri frați și vrednicul lor arhipăstor Vladimir de Repta, pe care cu mare dorință îl așteptăm mâine Vineri la Iași.

PIMEN

Metropolitul Moldovei și Sucevei

Iași, 15 Noembrie 1917.

Mitropoliei Ortodoxe Române a Transilvaniei

Binecuvântat fie Dumnezeuul părinților noștri care ne-a ajutat să vedem cu ochii noștri ziua cea mare a Unirii tuturor românilor în o Românie Mare, alcătuind un singur Stat cu o Biserică ortodoxă națională, pentru care au luptat și s'au jertfit strămoșii noștri.

PIMEN

Metropolitul Moldovei și Sucevei

18 Noembrie 1918.

Mitropoliei Române din Blaj

Cu noi este Dumnezeu, să înțeleagă neamurile streine și să plece, că dreptate s'a făcut și Unirea tuturor românilor în o țară s'a îndeplinit, alcătuind un Stat românesc, cu o Biserică națională, pentru slava numelui Lui, așa, precum au gândit și s'au jertfit strămoșii noștri.

PIMEN

Metropolitul Moldovei și Sucevei

18 Noembrie 1918.

Relațiile I. P. S. Mitropolit Pimen

cu conducătorii bisericeii din
Anglia în timpul războiului

Scrisoarea Lordului A. F. Londin,
Arhiepiscop al Londrei.

London House 32 St. James Square
S. W. 14 Noembrie 1916

Iubite Frate,

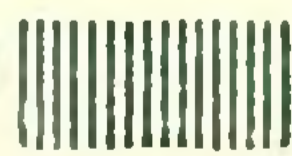
Vă trimit alăturata moțiune împreună cu cea mai adâncă simpatie pentru tot ce Înalt Prea Sfinția Voastră și poporul Său sufer în acest moment.

Al Înalt Prea Sfinției Voastre.

Prea sincer A. F. LONDIN.

„Membri englezi și sârbi, precum și prietenii Asociației Bisericii Anglicane și de Răsărit, întruniți în Adunarea generală la Vestminster în ziua de 24 Octombrie 1916, doresc să exprime admirația și simpatia lor pentru viteaza armată și bravul popor al noului lor Aliat cu ocazia aderării lui la cauza comună, față cu grave dificultăți și pericole și să transmită Înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Iașului și Arhiepiscop al Moldovei nădejdea lor de frățescă înțelegere și conlucrare între Bisericele noastre și încrederea lor, că prin rugăciunile noastre unite, Atotputernicul Dumnezeu va dăruia biruința completă în această luptă pentru libertate, naționalitate și religie și va săvârși întregirea Bisericii și poporului românesc“.

A. F. LONDIN

Răspuns la Scrisoarea Arhiepiscopului Londrei A. F. Londin.

Prea venerate și scumpe frate,

Adresa de simpatie pentru poporul și armata română, votată în Adunarea Generală dela Westminster, în ziua de 24 Octombrie 1916, de către onorații membri englezi și sârbi, precum și de prietenii Asociațiunii Bisericilor Anglicană și de Răsărit, ce ați bine voit a-mi trimite pe lângă scrisoarea Eminenței Voastre din 15 Noembrie 1916, am primit'o la Iași, azi 2/15 Ianuarie 1917 și am fost adânc mișcat, văzând că puternica națiune engleză și viteaza națiune sârbă, s'au gândit la suferințele poporului și bisericeii române, în aceste vremuri grele.

Poporul român deși cunoștea pericolele groaznicului război, ce bântue lumea, totuși conștient de menirea lui în rândul națiunilor din Europa, a intrat în război, alături de puternicii săi aliați, decis să lupte până la sfârșit pentru libertate, naționalitate și izbânda dreptății în lume. Avem convingerea, că jertfele făcute până acum de țara noastră, nu au fost zadarnice și că ele contribue în mare măsură la izbânda cauzei sfinte pentru care luptăm împreună.

Facă Atotputernicul Dumnezeu, ca rugăciunile înălțate de Bisericile noastre să fie bine primite și să întărească brațul ostașilor noștri aliați, zdrobind puterea vrăjmașilor și restabilind adevărul, dreptatea și pacea, pentru care s'a jertfit Domnul nostru Isus Hristos.

Mulțumind din adâncul sufletului puternicilor noștri aliați pentru conlucrarea frățească a națiunilor și bisericilor noastre și sigurându-i de dragostea și recunoștința poporului și a bisericeii române.

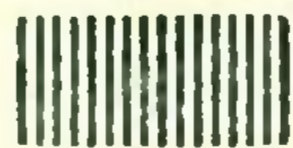
Rămân al Eminenței Voastre, Iubite Frate, sincer și smerit rugător către Dumnezeu.

2/15 Ianuarie 1917

Iași

PIMEN

Metropolitul Moldovei și Sucevei

In Armistițiu.

Scrisoarea Vicarului General al Arhiepiscopiei de Londra.

Lambeht Palace S. E.

Preaenerate și scumpe frate,

În aceste timpuri ale războiului mondial și de deosebite încercări și răstriște în ținuturile, în care I. P. S. Voastră, sunteți așezat a conduce turma lui Hristos, țin a vă ruga în numele Domnului nostru, de profunda simpatie ce simțim pentru D-voastră și poporul D-stră, pentru suferințele ce ați fost chemat a îndura.

Dările de samă, care ne-au sosit despre acele teribile încercări, deșteaptă în inima noastră adâncă simpatie, care este egală cu admirația noastră pentru curajul și perseverența, cu care poporul român a înfruntat acele pericole.

Sper deci, că I. P. S. Voastră, îmi va permite să vă exprim în numele a zecimi de mii de creștini engleji confraternitatea noastră cu D-Voastră, în grijile prin cari treceți și nădejdea noastră că la timpul cuvenit valoarea D-Voastră va găsi legitima ei răsplată.

Apostolul scrie;

„Καιρῶ γάρ ἰδίῳ θεοῖσομεν μὴ ἐκλυόμενοι“ 1) Ep. c. Galat. c. VI. v. 9.

Și poporul român nu a desnădăjduit, nici nu a slăbit în sufletul său.

„Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαμὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καταρτίσας ὑμᾶς ἐν παντὶ ἀγαθῶ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα

1) „La timpul cuvenit vom aduna roadele, dacă nu desnădăjduim“.

αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ἡμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.“¹⁾ Ep. c. Ebrei, Cap. 13. v. 20.

Rămân, cu frățească considerație și simpatie, Al Inalt Prea Sfinției Voastre credincios serv în Domnul nostru Iisus Hristos.

Randall Cantnar

Răspuns la scrisoarea Cardinalului Randall Cantnar, General Vicar al Arhiepiscopiei de Londra.

Preaenerate și scumpe frate,

Scrisoarea Frăției Voastre, din 20 Februarie a. c. am primit'o la 4 Aprilie și cu toată dorința ce aveam de a Vă răspunde imediat, din cauza grelelor împrejurări și a armistițiului ce se încheiase între noi și dușmanii noștri, nu mi-a fost posibil a îndeplini această dorință.

Această scrisoare, al cărui cuprins pornește din o inimă bună și plină de dragoste creștină, întemeiată pe învățătura Mântuitorului Hristos, a proorocilor și a sfinților Lui Apostoli, ne-a adus nouă și poporului, încredințat conducerii Noastre sufletești, cea mai mare mângâiere, în acele vremuri de grozave nenorociri.

E adevărat, că poporul și țara noastră a îndurat din partea dușmanilor noștri cele mai sălbatece acte,

1) „Iar Dumnezeuul păcei, cel ce a sculat din morți pe Domnul nostru Iisus Hristos, Marele Păstor al oilor, prin sângele legii ce veșnice să vă facă și pe voi desăvârșit în tot lucrul bun pentru îndeplinirea voinței sale, făcând între voi tot ce este plăcut înaintea Lui prin Iisus Hristos, a căruia slavă este în vecii vecilor, Amin“.

ce s'au văzut până azi în vre-un război, îndrăsnind a invoca numele lui Dumnezeu în deșert: iar România, conștientă de drepturile sale istorice, a intrat în luptă cu toată încrederea în dreptatea Dumnezeiască pentru liberarea fraților de sub stăpânire streină, sprijinită pe dragostea, înțelepciunea și ajutorul aliaților ei și mai ales al puternicei națiuni engleze, care alături de națiunea franceză, a luptat totdeauna pentru libertatea popoarelor.

Aceasta ne-a înlăturat ori ce temere.

„Ὁὐ γὰρ ἔθωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλιάς, ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἀγάπης καὶ σωφροτισμοῦ“ 1). Ep II. c. Timot. Cap. I. v. 7.

Pentru aceia poporul, în fața desăvârșitei biruințe, purtată de Aliați asupra vrăjmașilor, cu evlavie își amintește de cuvintele Scripturii Sfinte.

Ἰψώσομέν σε, Κύριε, ὅτι ὑπέλαβες ἡμᾶς καὶ οὐκ εὐφρανas τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ἐφ ἡμᾶς.“ 2) Ps. 29. v. 1.

Mulțumind Eminenței Voastre și iubitorului de Hristos popor Englez pentru simpatia și cuvintele de admirație ce aveți pentru curajul și perseverența poporului român, Vă asigurăm de nemărginita noastră dragoste și de recunoștința veșnică, ce vom păstra puternicei națiuni Engleze.

Rămân, al Eminenței Voastre credincios și prea devotat frate în Domnul nostru Isus Hristos.

PIMEN

Metropolitul Moldovei și Sucevei

1) „Că nu ne-a dat nouă Dumnezeu duhul temerei, ci al puterii și al dragostei și al înțelepciunii.“

2) „Înălța-te-vom Doamne, că ne-ai ridicat pre noi și nu ai veselit pre vrăjmașii noștri asupra noastră“.

I. P. S. Mitropolit Pimen

legea exproprierii și votul universal

Sunt câteva săptămâni, de când ne ocupăm cu reformele privitoare la expropriere și dreptul de vot.

Am ascultat cu toată luarea aminte discuțiunile, care s'au făcut în comisiunea parlamentară, unde am avut onoarea de a lua parte și a o prezida.

Am ascultat pe onorați vorbitori din Camera suroră și discursurile ținute de către colegii noștri din Senat. Din toate vorbirile, am ajuns la convingerea că aceste mari reforme sunt absolut necesare pentru îndrumarea vieții săteanului nostru în ceea ce privește îmbunătățirea economică și participarea la viața Statului român. Pe nimeni n'am auzit, că aceste exproprieri n'ar fi necesare; din potrivă, am avut deosebita mulțumire a auzi pe reprezentanții marelui proprietăți, cari s'au pronunțat pentru expropriere.

Tot așa și în privința dreptului de vot.

Aceasta, dovedește, că toți suntem convinși, că săteanului nostru român, i se cuvine o pozițiune mai bună decât a avut-o până acum și un drept mai larg în afacerile Statului.

Așa fiind, cred de prisos să vorbesc asupra acestor chestiuni, despre care atât de mult s'a vorbit; ci, mă voi cerca a atrage atenția d-voastră despre alte nevoi ale populației noastre, care au strânsă legătură cu marile reforme ce vom vota.

De către unii oratori în aprecierile lor s'a zis că: introducerea votului universal ar fi de mai mare însemnătate pentru săteanul nostru decât darea de pământ de către alții s'a zis, că mai mult interesează pe săteanul nostru darea de pământ, decât darea dreptului de vot, sau votul universal.

Eu cred, că și una și alta au însemnătatea lor pentru săteanul român; una pentru îmbunătățirea vieții lui economice și cealaltă pentru participarea lui la treburile Statului.

Fără îndoială așa e. Eu însă aș voi ca să discut aici în fața d-voastră, că în afară de aceste două mari îmbunătățiri, pe care vrem să le dăm sătenilor, mai e o alta, de aceeași importanță, dacă nu chiar mai însemnată decât celelalte.

Săteanul nostru, ca să se folosească cu mai mult spor de pământ ce i se dă și pentru ca țara să fie în adevăr folosită în afacerile ei publice prin participarea săteanului la treburile Statului, se cere, ca săteanul să fie mai bine pregătit, decât e azi și această pregătire să se facă prin o școală bună și o educație sănătoasă, ceiace azi nu avem.

Cu alte cuvinte săteanul nostru român trebuie luminat. Numai așa marile reforme, de care ne ocupăm, vor da foloase reale pentru țara noastră.

Săteanul român are dela Dumnezeu un suflet bun, o înțelegere pătrunzătoare, o inimă caldă pentru țara și neamul lui.

El e încrezător în sine și în destinul său și e gata a se folosi de o povață bună, când te bucuri de încrederea lui. S'au auzit aici cuvinte de laudă la adresa sătenilor noștri, că sunt buni gospodari, viteji, buni părinți și harnici muncitori.

Da, așa e. Se cade deci să ne preocupăm și să le dăm ceea ce li se cuvine a avea, adică: în afară de pământ de muncă pentru hrană și de dreptul de vot la afacerile țării, să ne îngrijim și de educația lor.

Lumină deplină și educație bună, sunt căile sigure și sănătoase, pe care, condus cu iubire și sinceritate, va ajunge la cele mai bune rezultate care vor folosi țării și neamului.

Din pătura țărănească au eșit și până acum multe energii pentru înaltele servicii ale țării și de ne vom îngrijii și mai de aproape de această pătură sănătoasă,

prin firea ei, vom asigura viitorul acestei țări cu oameni mari și destoinici.

Țăranul nostru așteaptă să vadă în satul lui, în țara lui, o administrație bună și cinstită, neșovăitoare, nepărtenitoare ; să i se dea dreptate la vreme și fără greutate, știut fiind, că săteanul nostru, nu cere dela nimeni să i se facă lui dreptate în paguba altuia. Din firea lui e cinstit și drept.

Din nenorocire însă lucru nu e așa. Eu, nu aduc acuzațiuni unui partid politic, nici nu laud pe altul.

Eu discut aici și spun dela această tribună ceiace știți și d-voastră : că administrația în țara noastră lasă mult de dorit și voi spune fără înconjur, că e rea și pățimașă.

Administrația în țara noastră în toate ramurile face mult rău.

În loc de a fi de folos țării și poporului, ea strică moravurile bune ale sătenilor noștri.

Săteanul se îndoeste de cinstea administrației noastre și de sigur că la această convingere a ajuns în urma unei triste experiențe.

Dreptatea săteanului nostru se câștigă cu multă greutate și trece prin multe purgatorii. Să nădăjduim, că săteanul nostru, atât de încercat în vremile acestui război, va trăi mai încrezător în dreptate și vor sosi vremuri mai bune pentru țara lui și pentru întregul nostru neam românesc, pentru care luptă cu atâta vitejie și suferă cu resemnație.

O altă chestiune, pe care voiesc să o aduc înaintea d-voastră și să o examinez —căci îmi aparține în deosebi— e aceia privitoare la exproprierea bunurilor de mâna moartă, adică : a acelor instituțiuni și așezăminte din țara noastră, care au adus cele mai mari servicii societății, îngrijind de bolnavi și nenorociți : e vorba despre moșiile spitalelor și așezămintelor spitalicești, precum și alte așezăminte asemenea acestora, cum sunt cele culturale.

Sunt două sute de ani trecuți, de când s'au înfiin-

țat, în deosebi pe la monastiri și biserici, spitale pentru căutarea bolnavilor, înzestrate de bătrânii și voievozii noștri, cari au domnit în Muntenia și Moldova. Așa așezăminte sunt multe la noi și poate că e singura țară în lume, unde bolnavul găsește îngrijire și mijloace de lecuire într'o instituțiune spitalicească — fără plată.

Moșiile acestor spitale, ca și ale instituțiilor culturale sunt numărate printre acelea, ce se vor expropia. Regret, că nu mă pot opune la exproprierea moșiilor unor spitale, căci, din cauza administrației veniturilor lor, n'aș putea reuși înaintea onor. Senat, spre a fi scutite. De aceea sunt nevoit să propun ca mai bine să fie expropriate.

Să mă explic.

Mai la toate așezămintele noastre spitalicești și de bine-facere, s'a făcut un adevărat abuz, îndepărtându-se dela unicul și singurul scop, la care s'a gândit fericiții donatori, așa că mare parte din venitul acestor moșii, se cheltuiește în alte scopuri străine și fără nici o legătură cu spitalul, după cum vă voi demonstra.

Sunt epitropii, cari în bugetele spitalicești prevăd 50 la sută cheltueli de administrație. Aceste cheltueli însemnează recompense pentru acei oameni, cari au făcut servicii în alte afaceri, în deosebi electorale și de partid politic. Administrațiile unor spitale au devenit căpătueli politice, în serviciul oamenilor de partid, trecând dela unii la alți, sau dela partid la partid.

Afirm aceasta și nu mă aștept să fiu desmințit de cineva.

Cunosc multe așezăminte spitalicești. Cunosc așezămintele Brâncovenesti, la care, potrivit actului de fundație și celor de donațiuni, aproape tot venitul se cheltuiește numai pentru bolnavi și administrație curat spitalicească, sau pentru lucrări care stau în legătură cu interesul spitalului. Cunosc spitalul Elisabeta Doamna din Galați, înființat de un român, străin de origine, însă un bun cetățean român, cu dorința de a servi țara

lui adoptivă; e vorba de regretatul doctorul Serfioți din Galați și de alți donatori și stăruitori.

Acel spital a fost înființat în războiul din 1877 din baracele, în care se îngrijise răniții și azi a ajuns a fi un spital cu nume bun pentru țara noastră.

Construit după ultimele cerințe igienice, cuprinde 150 de paturi și la nevoie și mai multe. Acest spital se conduce de un comitet.

Comitetul se compune din membrii aleși de fondatorii și donatorii spitalului, prin urmașii lor; dintr'un delegat al primăriei, căci și ea contribuie pentru asistența comunei; dintr'un delegat al guvernului. Comitetul e pus sub președinția Episcopului Dunării-de-Jos, care, după statute, de drept are această frumoasă însărcinare.

Toți acești membri, cari sunt cetățeni fruntași, se interesează foarte de aproape de administrația aversei spitalului și consideră o onoare pentru ei de a face acest serviciu gratuit și fără niciun avantaj, decât acela de a servi spitalul. Personalul medical și cel de administrație spitalicesc e plătit. Spitalul nu are moșii, decât cea lăsată de doctorul Serfioți, al cărei venit îl ia însă sora sa, cât va trăi. Spitalul merge foarte bine, căci tot venitul se întrebuintează pentru bolnavi, iar nu pentru căpătuți.

Așezămintele Eforiei spitalelor civile încă își păstrează caracterul lor spitalicesc, mai mult sau mai puțin.

Regret însă, că nu pot spune același lucru și pentru alte așezăminte spitalicești din țara noastră, care au venituri foarte mari.

Voiu aduce un exemplu: spitalul Sf. Spiridon din Iași.

Acest spital a fost înființat de către piosul Domn al Moldovei Mihail Cehan Racoviță la 1757, în înțelegere cu Mitropolitul Moldovei, cu Episcopii și boierii țării, în bolnița, sau vechea casă de bolnavi și calici, din curtea monastirii Sf. Spiridon.

Acest spital și-a întins binefacerile sale spitalicești

în mai multe orașe din Moldova, căpătând donațiuni în moșii, acareturi și bani: așa că așezământul acesta are azi mai multe filiale în diferite orașe și un venit anual de 3 și jumătate milioane lei.

Am deschis această afacere înaintea d-voastră, căci am de cerut o revendicare a drepturilor și îndatoririlor ce mi se impun mie, fiind vorba despre un așezământ spitalicesc, la care a contribuit Mitropolitul Moldovei cu episcopatul și boierii țării, cum și un drept al bolnavilor și săracilor, pentru căutarea cărora s'a înființat acest spital și i s'au dat moșii și alte daruri, așa de mari. Nu am a mă plânge de actuala epitropie, ci de sistemul întrebuițat — prin influența politice de partid — de multă vreme.

Au fost epitropi la acest spital, care așa de rău au înțeles sarcina de a îndeplini dorința donatorilor și a se îngriji de așezămintele istorice, aflate pe moșiile spitalului, încât le părăsise. Spre pildă, biserica dela Războieni a lui Ștefan-cel-Mare, care deși are o însemnătate istorică și e o podoabă a țării, totuși epitropia spitalului Sf. Spiridon, nu se interesa de buna ei stare, sub pretext că n'are fonduri bănești și prin urmare poate fi dărâmată.

Nu e așa, că e dureros să vezi așezăminte de piozitate și amintiri istorice, lăsate în păragină spre a economisi din venitul moșiilor, ca să se dea sinecure, la cei ce fac slujbă în alegeri politice?

Am fost la Războieni, unde am găsit biserica într'o complectă ruină, desvelită și neîngrijită, încât vitele și porcii satului scosese de sub temelia bisericii osemintele vitejilor lui Ștefan-cel-Mare, îngropați acolo. Am cerut cu stăruință epitropiei ca să repare acest însemnat monument al țării, cu un trecut așa de glorios și n'am fost ascultat. Mai târziu s'a restaurat de către altă epitropie, căreia îi aduc mulțumirile mele.

Așa se petrec lucrurile la unele așezăminte spitalicești; cele mai multe nu mai stau pe baza actului de fundațiune. Și dacă așa e, cred, că e mult mai bine,

ca moșiile acestor așezăminte să fie expropriate și date sătenilor, pentrucă prin aceasta, se apropie mai mult de intențiunea donatorilor, decât, ca veniturile lor, să se împartă ca sinecură și căpătuială, unor oameni, cari în viața lor n'au avut nici o legătură cu aceste așezăminte pioase și de binefacere.

În aceeași ordine de idei ași avea de examinat înaintea d-voastre o altă categorie de așezăminte de evlavie străbună din țara noastră: e vorba de pământul lăsat monastirilor după secularizare. Întinderea vetrelor monastirilor noastre variază dela una la alta, în proporție cu populația călugărească.

Nu știu, dacă aceste trupuri de pământ vor fi supuse exproprierii ca celelalte, care întrec cifra de 100 de hectare.

În interesul propășirii gospodăriei țărănești, cred, că aceste pământuri ale monastirilor să nu fie expropriate.

Dacă gospodăriile monastirilor, care odată erau în floare în țara noastră, ajunsese paragină, aceasta provenia dintr'o rea înțelegere, atât a șefilor bisericii, cât și a călugărilor; căci, în urma secularizării averilor monastirilor și trecerii în buget a întreținerii călugărilor, credeau, că nu mai au datoria să îngrijească de gospodăria monastirii și nu se mai ocupau cu nimic.

Repausatul marele ministru Haret, care, dacă ar fi trăit, ar fi adus mult folos țării, în urma stăruinței unora dintre șefii eparhiilor bisericii, a hotărât, ca vetrele monastirilor să se mărească, potrivit cu nevoile gospodăriei, trecând și peste 100 de hectare. ceiace s'a și făcut.

Călugării, fiind îndemnați la muncă, au început a se îndeletnici cu lucrări gospodărești, care lucrări, azi la unele monastiri, pot servi de model pentru țărani.

Eu cred, d-lor, că aceste pământuri să fie cruțate de expropriere și să rămână întregi, oricare ar fi întinderea lor, căci e spre folosul țării. Și apoi va sosi o vreme, când călugărismul nostru va produce prin muncă pricepută și sistematică tot ceiace e de nevoie,

fără ca să aștepte totul dela Stat, de și Statul a luat averea monastirilor în folosul său. Aceasta o zic pentru că și monastirile, ca și toate așezămintele bisericesti, sunt opere naționale.

În discuțiunile articolului, privitor la compunerea Senatului, s'a vorbit și despre Biserică. D. ministru Take Ionescu, în numele său personal, a emis o părere, că în țara noastră, vom avea „Biserică liberă în Stat liber“.

Să discutăm această părere și să o lămurim.

Când d. ministru Take Ionescu, a rostit aceste cuvinte despre „Biserică liberă în Stat liber“ eu am crezut, că d-sa n'a înțeles aplicarea acestei concepții juridice de „Biserică liberă în Stat liber“ în sensul, cum s'a născut această concepție și s'a aplicat în Biserica din Occident; ci, din contră, am crezut, că d-sa, ca un fruntaș politic al țării, recunoscând reaua situație a Bisericii noastre naționale, prin o rea marea înrâurire politică de partid în organizația și administrația ei externă, pe baza legilor existente, să i se dea „o autonomie“ pe care azi nu o are; cu alte cuvinte, să o degajeze din prea marea influență a politicei.

Cred și nu mă îndoiesc, că d-sa așa a înțeles concepția „Biserică liberă în Stat liber“.

Să examinăm chestiunea, căci ne interesează pe toți și merită o explicație lămurită și precisă.

Ce însemnează „Biserică liberă în Stat liber“, în ce împrejurări și unde s'a născut această concepție juridică?

Concepția de „Biserică liberă în Stat liber“ s'a născut în Occident, din cauza tendinței șefului bisericii catolice din Roma, de a supune puterii papale pe șefii politici ai Statelor.

Istoricește sunt cunoscute luptele, ce s'au ivit între unii Papi și între Suverani, mai ales în Franța, pe timpul lui Ludovic al XIV-lea, când s'a ținut adunarea clerului francez în 1681, sub președinția renumitului Bossuet.

Şefii Statelor; spre a scăpa de influenţa şi ameninţările Papilor, au adoptat concepţia de „Biserică liberă în Stat liber“, care, a fost aplicată mai întâiu în Italia de ministrul Cavour.

Prin aceasta se rupea orice legătură între Biserică şi Stat, aşa că Statul nu mai avea nici o influenţă în afacerile bisericeşti, iar biserica nu mai avea dreptul să ceară ajutorul Statului şi cu atât mai mult, să-şi arate influenţa ei în afacerile politice.

Lupte de aşa fel nu s'au ivit în biserica ortodoxă, prin urmare nici la noi, Din potrivă, la noi Românii, Biserica a fost nu numai ca aşezământ dumnezeesc, în care au trăit părinţii noştri, în toate vremurile, când încă nu erau organizaţi ca Stat, dar, prin îndemnul ei au luptat străbunii noştri contra duşmanilor, întărind prin credinţă la luptă pe ostaşi şi mângâind în vremuri grele pe popor; de aceea a fost totdeauna socotită ca Biserică românească şi deci înfiptă în cele mai ascunse taine ale sufletului nostru şi în măduva neamului nostru românesc.

Iată pentru ce se numeşte Biserică Naţională. În Constituţia ţării, Biserica a fost proclamată ca dominantă a Statului român.

Intreb: cum se va deslipi Biserica noastră românească de Statul nostru românesc şi de poporul nostru românesc? La noi, această despărţire e imposibilă, e în afară de firea noastră, ca popor şi naţie, de felul nostru de a trăi şi a fi.

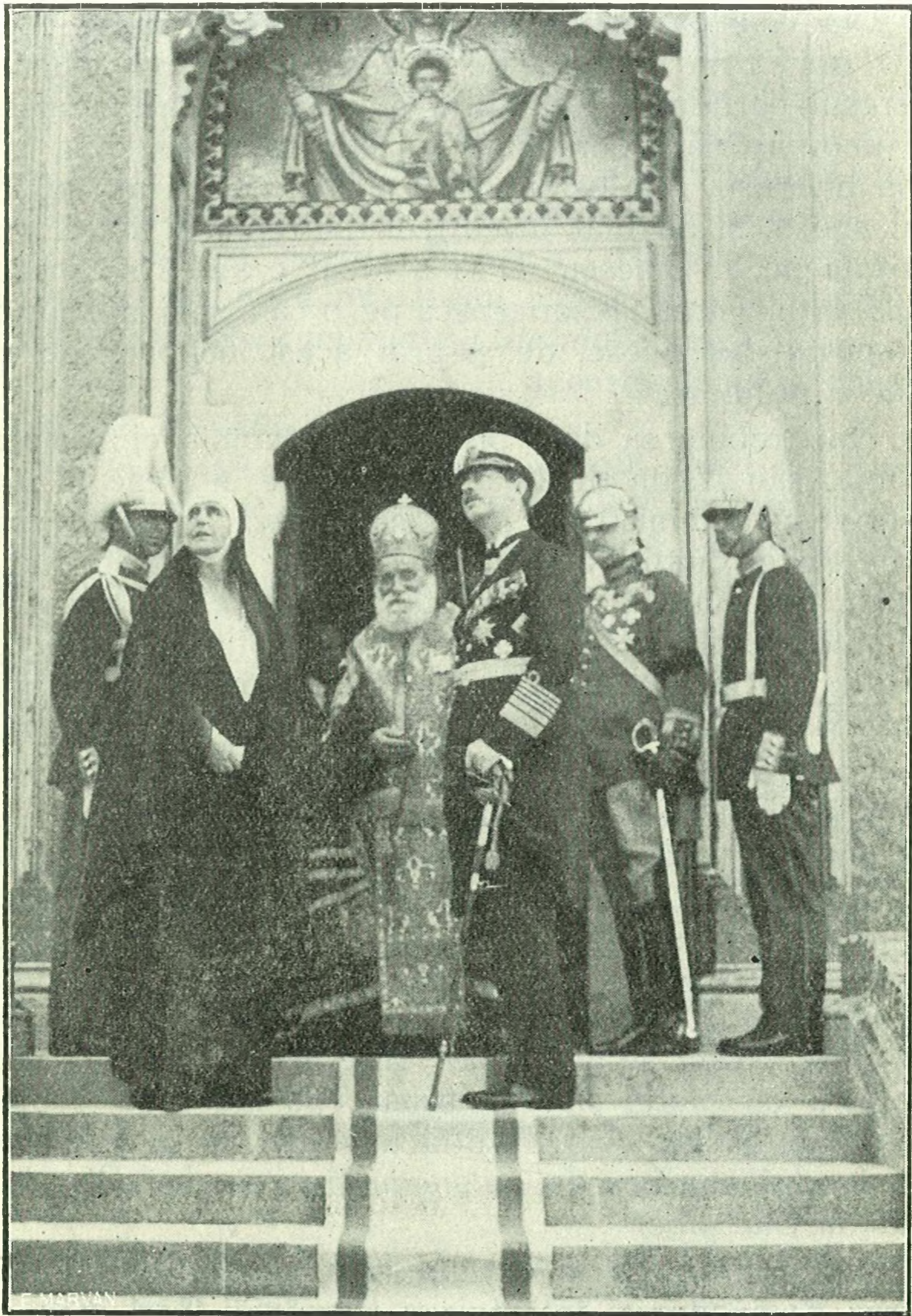
Eu nu cred, că d. ministru Tache Ionescu s'a gândit la despărţirea bisericii noastre de Stat, mai ales ca un bărbat politic de însemnătatea d-sale.

Că la noi, politica de partid, a influenţat prea mult asupra Bisericii până a o absorbi în organizaţia ei, aceasta e foarte drept.

Recunosc şi sunt alături de d. ministru Tache Ionescu în această privinţă şi îi sunt recunoscător. Dar a cui e vina? Vina e a noastră a tuturor şi mai ales a oamenilor politici.

Cum e starea de azi, a organizației și administra-

M. S. Regina Maria, M. S. Regele Carol II și I. S. Mitropolit Pimen, cu ocazia parastasului de 6 ani a Regelui Ferdinand.

ției bisericii, e o nenorocire. Biserica, în administrație,

e în totul laicizată și nu mă sfiesc a spune aci în Senatul țării, că e aproape robită.

Nu voiu face acuzații cuiva, căci toți suntem vinovați; unii, prin tendința de a absorbi cât mai mult în interesul partidului, alții, prin a ceda, pentru realizarea unor aspirații personale în interesul său și în paguba bisericeii. Au fost unii din miniștri, cari au înțeles răul acesta și au luat măsuri de îndreptare, între cari pot cita pe d. Disescu. D-sa a făcut ceva ca să îndrumeze administrația bisericească pe o cale mai apropiată de spiritul bisericesc, de și prin acest început, nu se rezolva problema.

Noi trebuie să dăm bisericii autonomia ei; cu alte cuvinte, să-i lăsăm deplina libertate de acțiune în tot ce privește administrația pur bisericească, cu toate așezăminteie ei culturale de toate trepteie preoțești, călugărești, bine înțeles în perfectă înțelegere cu Statul și în limitele legilor, fără încălcare de drepturi din o parte sau alta, ci în deplină armonie și sub privigherea Statului; iar nu prin Stat sau guvern, cum se face azi.

Când d. ministru Tache Ionescu a zis „Biserică liberă în Stat liber“, eu am înțeles că se gândește la *autonomia bisericească* și am motive a crede, că așa a înțeles, căci a vorbit de reprezentanța în Senatul țării ai tuturor confesiunilor religioase din România Mare. Aceasta nu o putea zice decât atunci, când se gândia la *autonomia bisericească*, iar nu la „Biserică liberă în Stat liber“, căci, în acest caz, Biserica nu mai are nici o legătră cu Statul și prin urmare nu mai are reprezentanți în Senat. Am dreptul a crede, că d. ministru a confundat numirea de *autonomie* cu cea de „Biserică liberă în Stat liber“.

Nădăjduiesc, că în curând vom vedea ziua unirii tuturor Românilor și înfăptuirea României Mari. Atunci în Senatul țării să fie episcopii noștri ortodocși împreună cu cei uniați ca și cu ceilalți reprezentanți ai confesiunilor creștine, care se vor găsi organizați.

În felul acesta se va aduce folos țării și Bisericii, căci va fi o stimulațiune între ierarhi, ca între toți oamenii, cu aceleași sarcini și aceiași misiune în folosul Statului.

Pentru că Biserica romano-catolică recunoaște de șef al ei, pe Papa, vom face un concordat pe baza căruia vom avea între noi pe șefii bisericii uniaste, fără ca prin aceasta să lovim în suveranitatea Statului.

Cât pentru poziția Bisericii ortodoxe naționale române, ea va avea privilegiul consacrat prin Constituție, adică *Biserica dominantă a Statului român*.

Iată ce am avut de zis în această delicată chestiune și voi termina.

Eu cred, că nu se va afla nimeni între noi, cari să nu găsească o adevărată mângâiere sufletească, în votarea acestor mari reforme, prin care începe o nouă viață pentru poporul nostru dela sate.

Cunoscându-vă dragostea ce aveți pentru săteanul nostru român, care a dat dovezi strălucite, că e un element bun, de care suntem datori să ne interesăm și având admirația noastră pentru vitejia, cu care acum se luptă pe câmpul de războiu pentru îndeplinirea dorințelor de veacuri ale neamului nostru, am siguranța, că legea aceasta a reformelor va fi votată în unanimitate.

Și ca încoronare a operei ce facem, rog pe Dumnezeu, ca în curând să avem o Românie Mare, în care să aplicăm această lege.

Am zis ¹⁾.

---

1) Discurs ținut de I. P. S. Mitropolitul Pimen în Senat în ședința „Constituantei” din 18 Iunie 1917.

Din activitatea I. P. S. Mitropolit Pimen

O vizită canonică la închisoarea Pângarați

Se știe că, una din datoriile clerului este de a îndreapta pe cei cari, din diferite împrejurări ale vieții, cad victime și săvârșesc fapte care compromit demnitatea de om. Legile omenești îi condamnă pentru astfel de fapte. Dar nu-i deajuns numai atât. Cel condamnat trebuie povățuit și educat, în timpul cât stă la închisoare, pentruca la sfârșitul pedepsei. reîntorcându-se în societate, să fie om cum se cade. Indreptarea nu se poate face decât prin povețe și sfaturi morale, cari deșteaptă căința și mustră sufletele rătăcite, arătându-le calea cea dreaptă.

Cu prilejul împlinirii a 25 de ani de arhipăstorie, se cuvine să amintim ceva din activitatea I. P. S. Mitropolit Pimen, în aceasta direcțiune.

A fost o împrejurare fericită pentru I. P. S. Sa, că și-a făcut studiile la Facultatea de Teologie din Cernăuți, unde a luat și doctoratul. La Cernăuți, pe lângă cultura teologică, a primit și directive de conducător în ierarhia înaltă bisericească, dela renumiții profesori, de pe vremuri, ai acelei Facultăți și îndeosebi dela marele mitropolit Silvestru Moraru. Acel vrednic ierarh care a făcut epoca în arhipăstoria sa, obișnuia în fiecare an, în noaptea de Paști, după slujba dela Catedrală să meargă la Penitenciarul Central din Cernăuți, însoțit de clerul deservent, unde ținea cuvântări arestaților pentru îndreptarea lor, după care le împărția pască și ouă roșii. Printre clericii ce-l însoțiau, era I. P. S. Mitropolit Pimen, pe atunci diacon și student teolog.

Reîntorcând dela Cernăuți și la vreme ajungând prin voința lui Dumnezeu episcop al Dunărei de Jos,

I. P. S. Pimen s'a interesat de aproape de starea celor din închisorile civile și militare. A vizitat de multe ori închisoarea din orașul de reședință, dând sfaturi duhovnicești deținuților și a rânduit ținerea regulată a conferințelor religioase de către preoți, atât la închisoarea centrală din Galați cât și la celelalte închisori din cuprinsul eparhiei.

Ajuns mitropolit al Moldovei, l-a preocupat și mai mult această problemă socială. A vizitat toate penitenciarele din orașele eparhiei și a cuvântat deținuților. A intervenit la Ministerul de război pentru a se înființa la închisoarea militară din Iași un post special de preot confesor, care să aibă însărcinarea de a lucra, prin mijloace pastorale, pentru îndreptarea ostașilor condamnați. Ministerul a aprobat această propunere.

Urmând exemplul mitropolitului Silvestru Moraru, I. P. S. Pimen a vizitat închisorile în zilele Sf. Paști, mângăind pe cei închiși și împărțindu-le pască și ouă roșii.

*
* * *

Vrednic de amintit e o vizită a I. P. S. Sale, la închisoarea Pângarați, jud. Neamț, în luna August 1909. Era în primul an al arhipăstoriei. Poporul credincios din partea locului, dorea să vadă pe noul mitropolit. Și impresia a fost cu atât mai bună, cu cât Înaltul Ierarh s'a gândit chiar dela începutul activității Sale să viziteze pe cei din închisoare, urmând astfel porunca Mântuitorului, de a cerceta pe cei închiși în temniță.

La Pângarați, a fost întâmpinat de autorități și mult popor. După ce s'a oficiat un serviciu divin, în capela închisorii, I. P. S. Mitropolitul trecând în curte, unde erau sub pază militară cei 290 condamnați și vorbindu-le între altele, le-a spus :

„N'am venit aici spre a vă mustra pentru faptele rele pe care le-ați săvârșit, ci pentru a vă povățui, ca prin pocăință să căpătați dela Dumnezeu iertare, iar prin o bună purtare, să căpătați și dela societatea pe care ați

amărât-o, milă și compătimire; căci, orice mustrare v'ar face cineva, tot este mai mică decât nenorocirea în care vă găsiți aruncați aici între aceste ziduri umede, care vă strâng și mucelesc împreună cu voi.

Departe de părinți și de soțiile voastre; departe de casele voastre, de copii, de prieteni și de toți acei cu care erați deprinși a vă întâlni și pe care voi aici nu-i mai vedeți; căci pentru fără de legile voastre ce ați săvârșit, societatea cu dreptul v-a despărțit de ea și v'a trimis în acest loc de osândă spre a vă lua cuvenita pedeapsă“.

Cuvintele I. P. S. Sale au avut o înrâurire puternică asupra deținuților și pe fața fiecăruia se putea citi mustrarea de conștiință și gândul de a se îndrepta.

Cu această ocazie, s'a produs o priveriște uimitoare, care a înduioșat profund întreaga asistență. Un condamnat, Gheorghe Serghievici, originar din Iași, târându-se pe genunchi, a eșit din rândul celorlalți și și apropiindu-se de I. P. S. Mitropolit, i-a îmbrățișat picioarele, rugându-l cu lacrimi, să mijlocească la M. S. Regele pentru a fi grațiat de restul pedepsei, mai ales că e în vârstă de 64 ani.

Zguduirea sufletească și lacrimile acestui deținut au mișcat pe I. P. S. Mitropolit, care a făgăduit că va mijloci către M. S. Regele, ceiace a și făcut prin următoarea adresă:

Sire,

Cu prilejul vizitelor canonice ce am făcut la bisericile și mănăstirile din partea de sus a Moldovei, am mers și la Penetenciarul Pângarați, pentru a cerceta și da povețile mele pastorale condamnaților de acolo.

La sosire, am fost întâmpinat de un d. inspector și de directorul închisorii, împreună cu ofițerul de gardă și după ce am văzut capela, am trecut în curtea temniței, unde erau adunați toți condamnați.

În timp de un ceas și mai bine, am vorbit condamnaților despre nenorocita lor poziție și le-am arătat că societatea pe drept i-a pedepsit, nerămânându-le altceva

de făcut, decât de a se pocăi pentru ca să capete ertare și dela Dumnezeu, care dă pedepse vecinice. I-am povățuit ca, timpul de pedeapsă să-l petreacă în liniște, având o purtare bună și îndeletnicindu-se a deprinde meșteșugurile care se învață în acel penetenciar și să lucreze în ateliere. Le-am explicat că, prin o bună purtare și prin o căință probată pentru faptele și crimele săvârșite, în urma unor mijlociri din partea personalului îngrijitor, către Majestatea Voastră, care aveți puterea de a îndulci pedeapsa, prin reducerea timpului sau prin grațiere, ei pot să-și recapete aceia ce doresc, adică libertatea spre a se reîntoarce la căminele lor.

La sfârșitul dojenelor și povețelor mele, unul dintre condamnați, Gheorghe Serghievici, de fel din Iași, tremurând și târându-se din rândul celorlalți, cu jale m'a rugat să mijlocesc și să rog pe Majestatea Voastră ca să vă milostiviți și să-l grațiați de restul închisorii.

Pentru mine, Majestate, tot timpul cât am stat în mijlocul condamnaților, m'a mișcat, văzând zguduirea sufletească ce s'a produs în acele momente, în acești nenorociți și urgisiți ai lumii.

În deosebi, cazul acestui nenorocit, de a cărui căință pentru crima săvârșită, am rămas pe deplin încredințat din partea directorului penetenciarului, care m'a asigurat că de când a fost închis are o purtare bună și vecinic plânge de fapta sa; astfel că am făgăduit a interveni către M. Voastră ca să-l grațiați.

Nu cred că voi abuza de bunătatea M. Voastre, când îndrăznesc a Vă ruga, să aveți milă de acest nenorocit și să-i acordați grațierea.

Actul acesta, de a Vă milostivi și a-l grația, cu siguranță că va avea o puternică înrâurire în sufletul celorlalți condamnați și în alte ocazii, când voi mai merge între ei, cu siguranță că dojenele și sfaturile mele vor avea și mai multă înrâurire în sufletele lor, și prin aceasta, poate că vom obține multe îndreptări ale celor deprinși a săvârși crime.

Alătur la aceasta și actele date de direcția închisorii, privitoare la acest condamnat.

Pimen, Metropolitul Moldovei

Mijlocirea făcută de I. P. S. Mitropolit, a avut efectul așteptat și Serghievici a fost grațiat de restul pedepsei, prin următorul decret regal:

CAROL I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României
La toți de față și viitori sănătate

Asupra raportului Nostru secretar de Stat la departamentul justiției No. 28, 113;

In virtutea prerogativei acordată Nouă prin art. 93 din Constituțiune.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Grațiem de restul pedepsei, ce are a mai suferi, pe Gheorghe Serghievici, din penitenciarul Pângărași, condamnat la 5 ani recluziune prin deciziunea Curții cu jurați din județul Iași No. 8908 și la un an închisoare, prin deciziunea Curții de Apel din Iași No. 407 din 1906.

Art. II și cel din urmă. Ministrul Nostru secretar de Stat la Departamentul justiției este însărcinat cu executarea acestui decret.

Data în Castelul Peleş, la 10 Noembrie 1909.

CAROL

Ministrul Justiției, (ss). T. Stelian

No. 3402

Au trecut 3 ani dela această grațiere și I. P. S. Mitropolit nu mai știa de soarta celui pentru care intervenise.

In toamna anului 1912, I. P. S. Sa venind dela Piatra Neamț, pentru a lua parte la inaugurarea monumentului lui M. Kogălniceanu, a fost primit de un public numeros. In timpul când mergea la Prefectura de Județ, s'a desprins din mulțime un bătrân și apro-

diindu-se de trăsura în care afla I. P. S. Mitropolit, a căzut în genunchi zicând : „Inalt Prea Sfintite ; Eu sunt Serghievici, dela Pângărați, pe care l'ați scos din închisoare. Ați pus cuvânt și M. S. Regele m'a grațiat. N'am să uit toată viața mea binele ce mi-ați făcut. Acuma am venit să vă sărut mâna și să mulțumesc din adâncul sufletului meu, ca unui părinte prea bun. Ați făcut din mine un om nou.

„M'am făcut om de treabă. După ce am eșit din închisoare, de rușine nu m'am mai dus la Iași. Rog să mă iertați, că n'am cutezat să vă scriu despre liberarea mea. M'am așezat aici în oraș și îmi câștig pâinea muncind cu cinste”.

În fața acestui act de recunoștință, I. P. S. Mitropolit vădit mișcat, i-a spus :

„Mă bucur, Serghievici, că ți-am putut fi de folos și că n'ai uitat acest lucru. Dar mă bucur și mai mult, că te-ai făcut om de treabă. Ași dori să fie ca d-ta, toți cei ce ies din închisori. Aduți aminte de cuvintele Mântuitorului din Evanghelie, adresate în templu, către slăbănogul de 38 ani pe care îl vindecase :

„Iată că te-ai făcut sănătos, deacum să nu mai greșești, ca nu cumva să-ți fie mai rău”.

„Dumnezeu să te bine cuvînteze !”

Această activitate a I. P. S. Mitropolit, pentru îndreptarea celor din închisoare, care a avut frumoase rezultate, se cuvine să fie amintită cu prilejul apariției numărului festiv al acestei reviste.

Arhid. P. Ciopron

Cum a fost sărbătorită ziua jubileului

I. P. S. Mitropolit Pimen de 25 ani de

arhipăstorie

Ziua de 11 Februarie a. c. a fost pentru Mitropolia Moldovei și Sucevei o zi de mare sărbătoare, căci acum se împlinesc 25 ani de când *I. P. S. Mitropolit Pimen*, arhipăstorește Arhiepiscopia Iașilor.

Un astfel de eveniment producându-se foarte rar în viața noastră bisericească, clerul din cuprinsul Mitropoliei Moldovei se hotărâse să prăzmuiască această zi prin o mare sărbătoare.

O delegație de preoți fruntași s'a prezentat *I. P. S. Mitropolit Pimen* și și-a exprimat dorința ce o nutrea clerul. *I. P. S.* Sa le-a mulțumit călduros, însă luând în seamă greutatea care apasă țara și mai ales doliul ce s'a abătut peste poporul român prin moartea fostului președinte de Consiliu *I. G. Duca* a rugat să nu fie sărbătorit, socotind că nu e timpul pentru asemenea manifestațiuni.

În urma acestei înțelegeri *I. P. S. Mitropolit Pimen* a plecat la București pentru a lua parte la lucrările Senatului.

Totuși clerul monahal având constituit un comitet adhoc sub președenția *P. S. Episcop Nicodem* a ținut să-și manifeste devotamentul pentru *Inaltul Ierarh* și astfel toți stareți mănăstirilor din Moldova cu o mulțime de delegați au sosit la Iași.

În seara zilei de 10 Februarie a avut loc la Catedrala Metropolitană o slujbă divină —priveghere— așa cum se obișnuiește la mănăstiri.

Mulțime de popor venise la biserică să se roage lui Dumnezeu pentru cel ce 25 de ani le-a îndrumat sufletele pe căile cele bune.

Sfânta Liturghie din ziua de 11 Februarie a fost săvârșită de *P. S. Episcop Nicodem*, *P. S. Grigore Botoșăneanu*, Vicarul Mitropoliei, și un sobor de 18 preoți.

Vasta Catedrală Mitropolitană era ticsită de lume. Mult popor nu a putut pătrunde înăuntru și a fost nevoit să rămâie afară. Reprezentanții tuturor autorităților erau de față și multe alte distinse personalități ale Iașilor veniseră să-și exprime omagiul față de Chiriarhul Moldovei.

Către sfârșitul slujbei—după ce corul mitropolitan a cântat un imn ocazional compus de d. V. Popovici, dirijorul corului,—*P. S. Episcop Nicodem*, starețul mănăstirii Neamțu, a ținut o înflăcărată cuvântare, elogind personalitatea și activitatea *I. P. S. Mitropolit Pimen*.

Dăm mai jos cuvântarea *P. S. Episcop Nicodem*, în care se vede schițată munca *I. S. Mitropolit Pimen* în timpul celor 25 ani de arhipăstorie pe scaunul Mitropoliei Moldovei:

Iubiți părinți și bunilor creștini,

O împrejurare foarte rară ne-a dat prilejul să ne adunăm în această măreață catedrală metropolitană a Iașilor.

Se împlinesc azi 25 ani de când Înalt Prea Sfântitul nostru Mitropolitul Pimen arhipăstorește Mitropolia Moldovei și Sucevei.

Deși împrejurările de față sunt grele, țara fiind în doliu după moartea marelui bărbat de Stat și fost Președinte de Consiliu I. G. Duca și cu toata că Înaltul Prelat din aceste motive, când i s'a făcut propunerea de o delegație de preoți, a fost de părere și a cerut să nu fie sărbătorit, totuși, clerul și întregul corp monahal din mănăstirile Moldovei cași credincioșii din Moldova prin reprezentanții lor, s'au adunat să cinstească cu recunoștință, printr'o slujbă religioasă, pe Înaltul Arhipăstor care de 25 de ani cărmuește cu vrednicie această Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei.

Dacă aruncăm o privire asupra trecutului istoriei bisericești din țara noastră, în decursul ultimelor 5 veacuri, găsim că foarte puțini Mitropoliți au avut o arhipăstorie de un sfert de veac.

Printre acei Mitropoliți se numără Mitropolitul Teo-

ctist de pe vremea lui Ștefan cel Mare, Veniamin Costache, Mítropolitul Iosif Naniescu, iar azi atinge această vreme de activitate metropolitană, Inalt Prea Sfíntitul Mítropolit Pimen.

Acei vechi mítropolíți ai Moldovei au păstorit în vremuri deosebite, care și-au avut însemnătatea și greutatețile lor.

Așa marele mítropolit Veniamin Costache, a fost nevoit să întrerupă de mai multe ori arhiepăstoria Sa, din cauza influențelor streine de viața bisericească. Mítropolitului Iosif Naniescu deși a păstorit sub pașnica domnie a marelui Rege Carol I, totuși și dânsul a suportat multe greutateți. Se amintim numai de atmosfera grea pe care o crease în defovoaarea credinții Bisericii noastre, curentul socialist, susținut pe vremea aceia de cei din juriul revistei „Contemporanul“, încât chiar și elevii din școli erau înbâcșiți, în rău, de idei streine, de tradiția și credința poporului nostru.

Dar Mítropolitul Iosif Naniescu prin felul său și mai ales prin blândețea și dărnicia sa, față de toți, a înlăturat atmosfera neprielnică Bisericii și a impus adversarilor ei, necredincioși, stimă și respect.

I. P. S. Mítropolit Pimen, păstorește într'o epocă de mari prefaceri politice—sociale produse în lumea întreagă mai ales în vremea marelui război, și de mari înfăptuiri de idealuri străbune pentru neamul și țara noastră, la care a conlucrat și I. P. S. Sa.

Acum 25 de ani când I. P. S. Sa fost ales de Marele Colegiu la scaunul Mítropoliei Moldovei, viața religioasă și așezămintele bisericești, erau în suferință. Mănăstirile de călugărițe și călugări, ajunseseră în stare de desorganizare. Sărăcite de pe urma secularizării averilor mănăstirești, aceste așezăminte vechi de cultură națională și bisericească, steau în amortire. Unele chiar erau depopulate de viețuitori, iar altele căzute în ruină.

Prima grijă a I. P. S. Mítropolit a fost ca să readucă aceste așezăminte strămoșești, la vechea lor însemnătate pe care au avut-o în trecut.

La mănăstirile de maici, pe lângă organizația vieții duhovnicești, a înființat ateliere de industrie casnică națională și broderie artistică bisericească. Prin această organizație a asigurat, pe deoparte bunul mers al cerințelor vieții mănăstirești, iar pe de altă parte, a înființat ocupații proprii vieții călugărești și intereselor naționale de industrie casnică românească, care au ajuns a fi neîntrecute în țara noastră. Covoarele, scoarțele și țesăturile naționale lucrate în mănăstirile din Moldova, sunt o fală pentru întreaga țară.

Ele sunt apreciate și căutate nu numai de Români, dar și de streini. Țin să amintesc că pentru sala de recepție a Gării de Nord din București s'a lucrat un covor în atelierele mănăstirilor de o mărime neobișnuită având 100 m. p. și a căruia artă este admirată de toți vizitatorii. Fostul ministru al Americii, Vopica, pe timpul războiului și alți reprezentanți ai țărilor aliate cu noi, cari au vizitat mănăstirile noastre din Moldova, au comandat scoarțe românești și alte țesături naționale ca să-și împodobească casele din țara lor. La fel a făcut generalul Berthelot al Franței care a luat o mulțime de obiecte naționale lucrate în mănăstirile Moldovei.

Tot la aceste mănăstiri s'au înființat școli de adulte și muzică corală armonică bisericească.

Și mănăstirilor de călugări I. P. S. Mitropolit Pimen, le-a dat posibilitatea să se rădăce la poziția demnă în care se găsesc astăzi. Așa la mănăstirea Neamțu, acest așezământ vechi de cultură, care a făcut legătura cărturărească în toate provinciile românești — indiferent sub ce stăpânire se aflau — a înființat o tipografie care amintește tiparnițele din trecut. Din teascurile acestei tipografii au eșit o mulțime de lucrări de știință teologică cum și o sumedenie de broșuri pentru luminarea poporului. S'au înființat ateliere de lucrări de gospodărie și industrie românească, cași și grădini de pomi fructiferi și apicultură.

Mănăstirea Cetățuia care la venirea I. P. S. Mitropolit Pimen se afla într'o complectă ruină, prin stăruința I. P. S. Sale i s'a dat viața restaurându-se vechile

clădiri domnești și făcându-se altele noi și a reorganizat-o în așa fel, că astăzi este o podoabă a țării și a Iașilor, cu renumita sala Gotică.

Dar nu numai clerul monahal și așezămintile lui s'au bucurat de atenția și grija I. P. S. Mitropolit Pimen, ci și clerul de mir a fost îndrumat pe calea popășirei pastorale, culturale și sociale. Multora din preoți le-a dat posibilitatea să studieze la instituțiile superioare de cultură teologică în țară și străinătate, așa că astăzi clerul Mitropoliei Moldovei și Sucevei se poate socoti ca un cler cult și vrednic de conducerea poporului în aceste vremuri grele. A introdus conferințe generale preoțești pe care le introduse pentru prima oară în Eparhia Dunărei de Jos unde a fost Episcop. A înființat Societatea „Ocrotirea” pentru ajutorul clerului și al familiei, din punct de vedere cultural și material după cum la Galați a înființat Societatea „Soldaritatea”, care azi e în stare de de mare progres.

O altă lature în care personalitatea sărbătoritului nostru de azi, va rămânea neuitată, este atitudinea și munca pe care I. P. S. Mitropolit Pimen a desfășurat-o înaintea și în timpul marelui război, pregătind călugări și călugărițe pentru a fi infirmieri și surori de caritate în vremea războiului. În acest scop, cu asentimentul regretatei Regina Elisabeta a trimis la Institutul Surorilor de Caritate din București mai multe serii de călugărițe, unde au fost pregătite iar celor din mănăstiri li s'au făcut cursuri de infirmiere de către doamne doctorițe, iar călugărilor, de către doctori și practica au făcut-o în spitale. Și într'adevăr călugării și călugărițele astfel pregătiți au adus însemnate servicii armatei în vremea războiului.

Reședința mitropolitană era locul unde se întrunea bărbați de Stat și hotărau luarea măsurilor cerute de război. I. P. S. Mitropolit Pimen a luat parte la chestiunile mari din acele vremuri și cuvântul său de multe ori a fost luat în seamă. Un exemplu pe care vi-l voi povesti va face o icoană clară de rolul împăciuitor, între bărbații de Stat și partidele politice, al I. P. S. Mitro-

polit Pimen, în timpul războiului. Să știe că intrarea în războiul pentru întregirea neamului nostru a fost făcută de guvernul liberal de sub conducerea marelui patriot Ion I. C. Brătianu și a altor bărbați de stat și mari patrioți. Inprejurările nu ne-au favorizat la începutul luptelor. După luptele din Muntenia și Dobrogea, Familia Regală cu sfetnici Ei s'au retras în Moldova, aici în Iași. Moldova avea să devină precum s'a zis „triunghiul morții”, ca ultimul centru de rezistență a poporului român. Incheindu-se armistițiul și din cauza stărei generale nefavorabile pe frontul aliaților din apus, guvernul Brătianu a fost nevoit să se retragă iăcând loc unui guvern alcătuit de Alexandru Marghiloman, după indicația dușmanilor noștri din București. Marghiloman și prietenii lui politici luând cârma politică a țării au cerut darea în judecată a lui Brătianu și a celorlalți membrii ai guvernului Brătianu, pentru greșala că intrând în război alături cu aliații a dus țara la primejdie. Situația era foarte grea și soarta țării noastre era la o răscruce; căci nimeni la acea vreme nu știa, ce are să se întâmple a doua zi. Când s'a adus în Senat la ordinea de zi, propunerea de darea în judecată a guvernului Brătianu, I. P. S. Mitropolit Pimen s'a ridicat și a combătut cu toată energia această propunere pătimășe, nedreaptă și lipsită de temei care ne ducea la peire. I. P. S. Sa a demonstrat în în ședință, că în aceste vremuri când țara e la răspântie partidele politice se cuvine să tacă și luptele pătimășe să înceteze și să amuțească, căci, nimeni dintre noi români nu trebuie să punem la îndoială sentimentele patriotice ale guvernului I. I. Brătianu, care a hotărât intrarea în război. Propunerea de darea în judecată a lui Brătianu și a partizanilor lui fiind pusă la vot de președintele Senatului prin apel nominal, I. P. S. Pimen fiind primul chemat la apel a votat contra dării în judecată. Atitudinea I. P. S. Sale a făcut ca chiar unii din adversarii guvernului Brătianu să voteze contra propunerii de darea în judecată așa că votul a fost nul.

Nu știu ce s'ar fi întâmplat cu noi, dacă s'ar fi

votat de Senat darea în judecată.. Aceasta s-a petrecut la Iași. După încetarea războiului când Casa Regală și guvernul s'au reîntors în București și liberalii au revenit a putere, au cerut și unii dintre ei darea în judecată a guvernului Marghiloman pentru înaltă tradare. La această propunere tot I. P. S. Mitropolit Pimen s'a opus cu aceiaș atitudine energică susținând, că nimenia nu poate să pună la îndoială dragostea de neam și iubirea de țară a lui Marghiloman. El a fost un fel de țap ispășitor, iar nu un trădător. Dovadă că Marghiloman n'a fost un trădător e că în vremea lui s'a făcut unirea Basarabiei cu țara mamă, fapt care cu lacrimi de bucurie l-a spus Mitropolitului când s'a reîntors din Chișinău la Iași, după ce s'a hotărât de bună voie realipirea Basarabiei la țara mamă. Cuvintele Mitropolitului Moldovei au avut răsunet puternic în sufletul maturului corp și propunerea liberarilor de darea în judecată a lui Marghiloman și a amicilor lui politici, a căzut.

Iată iubiți creștini, unele din faptele petrecute în vremea marelui război, a căror bună rezolvare numai cuvântul și atitudinea Mitropolitului sărbătorit le-a putut îndruma.

Dar, pe lângă aceste lucruri pe care numai eu poate vi le spun pentru prima dată și pe cari nu le știe toată lumea, I. P. S. Mitropolit Pimen, a mai avut atitudini hotărâtoare și în alte chestiuni cari privesc viața noastră bisericească.

Mi aduc aminte cu câtă energie s'a ridicat în Senat, luând apararea mănăstirilor, cerând ca să nu se expropieze așa zisele bunuri de mână moartă, locuri cari formau vetrele mănăstirilor.

Pentru toate acestea clerul de mir, poporul român și cu monahismul îi sunt recunoscători.

Dar astăzi nu sărbătorim numai 25 de ani de arhiepiscopie mitropolitană, ci sărbătorim pe omul care timp de 60 de ani a lucrat în slujba Bisericii și a țării: ca diacon, preot, arhieru, profesor universitar, episcop la Dunărea de Jos.

Toată această muncă a *I. P. S. Mitropolit Pimen* a fost dusă către scopul propășirii vieții religioase și sociale a poporului nostru.

Deaceia azi, când în această măreață Catedrală metropolitenă clerul și poporul s-au adunat să aducă respectuosul său omagiu Inaltul Chiriarh *I. P. S. Mitropolit Pimen*, să înălțăm bunului Dumnezeu rugă de mulțumire pentru bogăția harului Său, rugându-L să dăruiască încă mulți ani Sărbătoritului nostru, spre cîntea neamului și slava bisericii ortodoxe. Amin.

* * *

Cuvîntarea *P. S. Episcop Nicodem*, a făcut mare impresie asupra tuturor mai ales că nimeni altul nu a conlucrat, cu *I. P. S. Mitropolit Pimen*, mai mult ca *P. S. Sa.*

După terminarea slujbei divine *P. S. Episcop Nicodem* a trimis *I. P. S. Mitropolit Pimen* la București, următoarea telegramă :

Subsemnații însoțiți de fruntașii clerului de mir, stareții mănăstirilor și de mulțimea poporului săvârșind în Catedrala Mitropolitană Slujba Dumnezeiască cu Privighere, Liturghie și Tedeum pentru îndelungata păstorie de un pătrar de veac al Inalt Prea Sfinției Voastre pe scaunul Mitropolitan al Moldovei, Vă rugăm să primiți cele mai călduroase felicitări.

Dorim din suflet arhipăstorie rodnică și fericită și deacum înainte

Intru mulți ani Inalt Prea Sfinte Stăpâne.,

Episcop Nicodem, Arhiereu Grigore. Arhimandrit Valerie, Arhimandrit Meletie, Arhimandrit Stupcanu. Arhimandrit Partenie, Arhimandrit Ghennadie, Arhimandrit Teodosie, Arhimandrit Teofil, Maica Maria Stavrica, Maica Fevronia Lupu, Maica Evelina Honceanu, Arhimandrit Paisie, Protos

Ghesarie Stelea, Protos Dosoftei Tincu, Arhidiacon Cipron, Protos Ghervasie, Arhimandrit Bălăița, Protos Valeriu Nicolaiasa, Protos Veniamin, Protos Elisei Zaiț, Arhimandrit Epifanie, Protos Ioanichie Irimciuc, Iromanah Iosif etc.

Deasemenea P. S. Vicar Grigore Leu Botoșăneanu, P. C. Sa Valeriu Iordăchescu, prof. univ. președintele Asociației Clerului și Econ. Ioan Țincoca, președintele Societății Clerului. „Ocrotirea“ au trimis I. P. S. Mitropolit Pimen : următoarele telegrame :

Clerul din Mitropolia Moldovei Vă sărbătorește pentru împlinirea 25 ani ca Mitropolit. Soborul a înălțat rugăciuni către Atotputernicul Creator pentru sănătatea Inalt Prea Sfinției Voastre și pentru bine cuvântarea unei urmări cât mai apostolice.

Vicar, Grigorie L. Botoșăneanu.

Azi împlinindu-se 25 ani de Arhipăstorie ai Inalt Prea Sfinției Voastre pe scaunul Mitropoliei Moldovei, la Tedeumul dela Mitropolie cu tot Clerul din Iași am rugat pe Dumnezeu pentru sănătatea și inziliria Inalt Prea Sfinției Voastre. In numele preoților din jud. și orașul Iași membrii ai Asociației Clerului și ai Societății Ocrotirea.

Preot Valeriu Iordăchescu
Econom Ioan Țincoca

Sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Pimen a produs o adâncă impresie în întreaga țară. Sute de telegrame au sosit din toate unghiurile țării, exprimând prin osul de recunoștință I. P. S. Mitropolit Pimen, la încheierea unui sfert de veac de muncă.

Sf. Sinod se asociază la sărbătorirea jubileului de 25 ani de arhipăstorie al I. P. S. Mitropolit Pimen

Extras din sumarul ședinței
din ziua de 14 Februarie 1934

I. P. S. Patriarh, referindu-se la recenta sărbătorirea a I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, spune următoarele :

Aflăm din ziare că I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei a fost sărbătorit pentru 25 de ani de păstorie ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei. Fiind de față, ne asociem și noi la sărbătorire I. P. S. Sale și-i dorim încă mulți ani și sănătate. Să-i întărească Dumnezeu bătrânețele și să ne fie pildă. Să trăiască.

PP. SS. Membrii se asociază cu mare plăcere la urările făcute I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei și Sucevei, răspunzând spune : Mulțumesc I. P. S. nostru Președinte că a binevoit a-și aduce aminte de persoana mea și a comunica Sf. Sinod, că Țara și Biserica mă sărbătorește pentru plinirea a 25 ani de arhipăstorie la scaunul Mitropoliei Moldovei.

Sunt cel mai vechi membru al acestui Sf. Sinod, din care fac parte 34 de ani : ca arhieru, ca Episcop al Dunării de Jos, și apoi ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei. Iar intrarea mea în clerul de mir e de peste 50 ani.

Că am servit Bisericii și Țării un timp, așa de îndelungat nu e un merit al meu, ci e un dar al lui Dumnezeu.

Studiile teologice le-am început la seminarul din București și terminat la Facultatea de Teologie din Cernăuți, unde am fost trimis de stat prin recomandarea Sf. Sinod și am luat doctoratul în Teologie.

Înainte de a fi episcop, am fost 14 ani profesor la Facultatea de Teologie din București.

În tot timpul păstoriei mele, ca toți foștii mei colegi din Sinod, m'am străduit să întărim—prin preoți—credința în popor și să-l facem conștient de idealurile noastre naționale, care s'au îndeplinit în marele război 1916—1918. Conștiința unirii și întregirii neamului pentru care a luptat vitejește soldatul român, a pornit dela noi ierarhii și preoții Bisericii vechiului regat; căci cu aceste idei am crescut și educat poporul nostru credincios ca să fie gata de jertfă în ziua cea mare, care a sosit și s'a realizat la Mărășești în 1918. Cel mai însemnat timp al păstoriei mele îl socot pe acel din marele război, când mi-a fost dat să binecuvânteze oștirea pe front, să îngrijim de răniții din spitale, de refugiați și de soarta celor jertfiți pentru idealul neamului.

Încă odată repet, că a fost darul lui Dumnezeu de am păstorit atâta, iar eu nu mi-am făcut decât datoria de ierarh al Bisericii și al neamului.

Adaug, că mi-a fost dat ca, în calitate de cel mai vechi membru al Sf. Sinod să propun ridicarea Bisericii noastre la rangul de Patriarhie, ceea ce s'a îndeplinit prin ridicarea I. P. S. Mitropolit Primat Miron la rangul de Patriarh al Bisericii române.

În timpul când I. P. S. Patriarh avea sarcina de Regent, am avut înalta cinste de a-l suplini prezidând Sf. Sinod și Consiliul Central Bisericesc.

Vă mulțumesc de dragostea arătată și rog pe Dumnezeu ca Sf. Sinod, în activitatea sa apostolească să dea fructele cele mai fericite pentru propășirea Bisericii noastre ortodoxe și înălțarea neamului nostru românesc.

Telegramele primite
cu ocazia sărbătoririi a 25 ani
de arhipăstorie a I. P. S. S.
Mitropolitului Pimen

Telegrama M. S. Regelui.

In această zi când sărbătoriți 25 de ani de arhipăstorie, vă trimet felicitările Mele cele mai calde și toate urările de sănătate.

Carol

Majestăței Sale Regelui Carol

București

Respectuos Vă mulțumesc pentru felicitările ce a-Ți binevoit a-mi trimite la plinirea a 25 ani de Arhipăstorie a Moldovei. Cârja mitropolitană am primit-o din Augusta mână a marelui Rege Carol I și în vremea marelui război, condus de viteazul Rege Ferdinand, am binecuvântat oștile rugând pe Dumnezeu s'o întărească cu vitejie, iar pe augusta Voastră Mamă Regina Maria, am însoțit-o cu admirație în căutarea răniților la spitalele din Iași. Și cât voi mai trăi, voi ruga pe Dumnezeu pentru sănătatea Majestăței Voastre și binele țării.

Pimen

Mitropolitul Moldovei

Rog Inalt Prea Sfinția Ta să primească cele mai vii felicitări și urări ca mulți ani încă să conduceți cu aceeași vigoare și înaltă însuflețire Mitropolia Moldovei.

C. I. Brătianu

Exprim Inaltului Prelat care în lunga păstorie a cinstit Biserica și țara, cele mai călduroase felicitări și rog pe D-zeu

să-i dea viață lungă pentru a propovădui cuvântul Domnului pentru binele acestui neam.

Dr. Angelescu
Ministru al Cultelor

Întru mulți ani rodnici și spre binele bisericei și țării.

Vaida-Voevod
fost prim-ministru

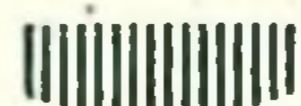
Mă unesc la urările ce vi se aduc astăzi.

Iorga
fost prim-ministru

Cu ocaziunea împlinirii celor 25 ani de păstorie în numele Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu și al Meu, rog pe Înalt Prea Sfinția Voastră să primească respectoase felicitări și urări de sănătate și viață îndelungată.

Nicolae
Mitropolitul Ardealului

Cu prilejul jubileului de 25 ani de fericită arhipăstorie, clerul din eparhia Bucovinei vă trasmite omagiile sale de profundă venerațiune.

Nectarie
Mitropolitul Bucovinei

La împlinirea celor 25 ani de arhipăstorie, rog primiți călduroase felicitări și urări de bine.

Vasile Suci
Mitropolit al Blajului

Cu deosebită bucurie mă asociez marelui număr de gratulanți pentru jubileul a 25 ani de arhipăstorie, felicitând pe Mitropolitul Moldovei și Sucevei pentru rodnică păstorie urez ocrotirea bunului Dumnezeu ca în deplină sănătate și cu în-

telepciunea bătrâneței să urmați conducerea părintească încă întru mulți ani.

Alexandru Cizar

Arhiepiscop și Mitropolit Romano-
Catolic de București

Din toată inima vă felicit pentru aniversarea de 25 ani dela înscăunarea Înalt Prea Sfinției Tale pe scaunul Mitropoliei și vă doresc să mai puteți păstori turma ce vi s'a încredințat mulți ani cu aceeași însuflețire și cu acelaș succes.

Leonte Moldoveanu

Președintele Senatului

Din toată inima la mulți ani.

Constantin Sărățeanu

fost Regent

Unesc rugăciunile mele cu ale Metropoliei Moldovei pentru îndelunga și fericita viață în scaunul Mitropoliei cu demnitatea ce o îndepliniți de douăzecișicinci ani.

Roman

Episcop de Oradea

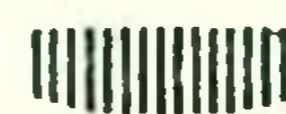
Am aflat cu deosebită plăcere că D-zeu v'a învrednicit să împliniți 25 ani de arhipăstorire blagoslovită.

În restâmpul fericitei Voastre cărmuirii bisericești—toți câți ne aflăm azi în fruntea Patriarhiei, a Metropoliilor și Eparhiilor—suntem veniți și primiți de I. P. S. Voastră cu părintească bunăvoință,—și de aceia Vă și considerăm ca pe Nestorele clerului Înalt din țara românească.

Dea bunul D-zeu, ca și restul vieții—să Vă fie liniștit și încoronat de puteri sufletești și trupești spre bucuria Noastră a tuturor.

Nicolae Ivan

Episcopul Clujului

Intru mulți ani Stăpâne.

Ioan

Episcopul Armatei

Aducem felicitările noastre cu ocazia aniversării a 25 ani de arhipăstoriei Înalt Prea Sfinției Voastre rugând bunul D-zeu să vă prelungească viața pentru binele Bisericii

Episcop Dionisie

Rog primiți omagiale felicitări cu prilejul împlinirii 25 ani de arhipăstorie.

Arhiereul Vasile

Vigoarea trupească și inima caldă capabilă de însuflețire pentru orice bine D-zeu să vi le păstreze întru mulți ani.

Andrei Crișanul

Arhiereu

Primește călduroasele mele felicitări la împlinirea unui sfert de veac de arhipăstoreasca activitate celei mai bune frățești urmări de rodnică binecuvântată păstorire întru lungime de zile.

Hossu

Episcop

Doresc venerabilului Metropolit jubileant lunga arhipăstorie alese binecuvântări de sus.

Nicolescu

Episcop

Episcopul celei mai tinere eparhii românești a Maramureșului lui Dragoș Vodă participă cu drag la jubileul arhieresc de un sfert de veac al Mitropolitului Moldovei în care se păstrează vie tradiția scumpă a originii sale.

Rusu

Episcop

În această zi solemnă, când împliniți 25 de ani de când ocârmuiți Mitropolia de Iași, mă alăturerez și eu la miile de urări de bine și fericire, ce Vi se fac din toate unghiurile Europei și ale Țării întregi, dorindu-Vă cu dragoste frățească sănătate și ani îndelungați de păstorire rodnică asupra turmei

cuvântătoare, ce o conduceți cu dragoste și însuflețire de atâția ani de zile.

„La mulți ani“ !

Mihai Robu

Episcop Catolic de Iași

Comunitatea evanghelică luterană vă urează pentru ziua de astăzi mulți ani cu sănătate și fericire.

Dr. Gustav Filff Pastor

Protestant

Universitatea Regele Carol II care se mândrește de a vă număra între doctorii ei vă transmite cele mai cordiale urări la împlinirea unui sfert de veac de rodnică activitate arhipastorală.

Rector I. Nistor

Ministru

Luăm parte din toată inima la înălțătoarea serbătorire și urăm Înaltului Ierarh și veneratului prieten ani mulți cu deplină sănătate și acea putere de muncă care l-a ilustrat întregul trecut.

Elena și Constantin Meissner

fost ministru

Din adâncul inimei vă urăm sănătate păstorind fericit scumpa noastră Moldovă.

Elena și Teodor Cudalbu

fost ministru

Ingăduiți vă rog să adaug și eu urările cele mai călduroase de sănătate și viață îndelungată cu prilejul împlinirii a 25 ani de arhipăstorire a Mitropoliei noastre a Moldovei.

Ași fi dorit să viu singur să vă văd, dar sănătatea m'a împiedicat.

Primiți vă rog respectuoase salutări.

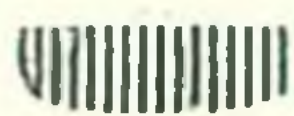
N. Costăchescu

fost președinte al Senatului și ministru

Cu prilejul sărbătoririi 25 ani de Arhipăstorie rugăm Inalt Prea Sfințiile Voastre să primiți viile noastre felicitări și urări de sănătate.

Principele și Principesa
Basarab Brâncoveanu

In calitate de președinte al cercului ieșenilor și personal fac cele mai calde urări pentru sănătatea Inalt Prea Sfinției Voastre dorindu-vă să păstoriți încă mulți ani.

Trancu Iași

fost ministru

Rog primiți prea respectuase și călduroase urări de sănătate și viață lungă, pentru propășirea sfintei Mitropolii a Moldovei.

Devotat

General C. Șt. Amza

fost ministru

Casa Națională și sătenii satului Breaza vă roagă să primiți respectuase urări de sănătate și viață lungă cu ocazia marelui sărbătoriri a I. P. S. Voastre pentru 25 ani de păstorie al Moldovei.

General I. Manolescu

președinte

Ne asociem din toată inima la sărbătorirea Inalt Prea Sfinției Voastre și vă dorim încă mulți ani de păstorie în sănătate deplină.

Doamna și General Todicesc

Cu prilejul sărbătoririi a 25 ani de arhierescă păstorie rog pe Dumnezeu să vă dăruiască încă ani mulți cu sănătate pentru îndrumarea drept credincioșilor fii din eparhia Sfintei Mitropolii a Moldovei.

General Prodan I.

Comandantul corpului 6 Armată

Cu prilejul sărbătoririi a două zeci și cinci ani de rodnică păstorie rog primiți sentimentele mele de devotament și urările cele mai ferbinți de sănătate și viață îndelungată.

N. Maxim

subsecretar de stat

În numele Facultății Teologie vă exprim respectuase felicitări și urări de îndelungă viață spre binele bisericii.

Popescu Prahova

Decan-Chișinău

Cu fiasca bucurie iau parte la sărbătorirea Înalt Prea Sfinției Voastre.

Manoilescu

fost ministru

Cu prilejul împlinirii a 25 ani de arhipăstorie și de înțeleaptă conducere a Bisericii Moldovei, Consiliul Facultății de Teologie din Cernăuți Vă roagă să bine voți a primi cele mai bune urări, împreună cu încredințarea sentimentelor sale de adâncă venerațiune.

Gheorghiu

Decan-Cernăuți.

Trăiască Mitropolitul dreptății stâlpul Bisericii patriei.

Șef-rabin Niemirower

Senator

Am prea multă dragoste respectuoasă față de Înalt Prea Sfinția Voastră, spre a lăsa să treacă fericitul prilej a împlinirii unui sfert de veac de înțeleaptă păstorie, fără a vă exprima acest sentiment și a vă asigura de adâncul meu devotament, rugându-vă să primiți felicitări de viață lungă și multă sănătate.

Al Înalt Prea Sfinției voastre supus.

Eugen Petit

Membru la Curtea de Casație

Personal și în numele locuitorilor Județului Iași să-mi permiteți ca odată cu respectuasele mele felicitări să vă urez sănătate, viață îndelungată spre a continua acea frumoasă și rodnică activitate pentru binele Bisericii și credinței noastre strămoșești.

T. Zipa

Prefect. Jud. Iași

Cu prilejul jubileului pastoriei Inalt Prea Sfinției Voastre vă rugăm să bine voiți a primi din partea societății Ocrotirea orfanilor din război cele mai călduroase felicitări dimpreună cu respectuase urări.

Olga Sturdza

Președ. Societ. Orfanilor de Război

Rog primiți felicitări și urări de viață lungă și păstorie fericită pentru binele neamului, țării și al invalizilor noștri din război.

Doctor Ghiulamila

Profesor Universitar

Aducând omagii rodnicei activități a Inalt Prea Sfinției Voastre vă doresc sănătate și încă mulți ani ca în acelaș spirit de pătrundere și părinteasca simțire să conduceți sufletele pe calea de înțelegere și iubire între oameni.

Profesor I. Borcea

Mă asociez la sărbătorirea de 25 ani a păstoriei Voastre dorindu-Vă încă mulți ani cu sănătate pentru binele bisericii noastre.

Constantin Rusovici

Cu ocazia aniversării unui sfert de veac de archipăstorie a I. P. S. Voastre ofițeri, profesori și elevii liceului Militar Iași vă trimit cele mai smerite urări de sănătate și viață îndelung fericită.

Colonel Stănescu

Comandantul Liceului Militar

Rog primiți cele mai călduroase urări de sănătate pentru binele Bisericii și al Neamului.

N. Dumitrescu

Președintele Soc. Tinerimea Română

Sărbătorind azi Jubileul I. P. S. Voastre de 25 ani de Arhipăstorie cu adâncă admirație vă rog să primiți cele mai călduroase urări de sănătate spre a conduce și mai departe Inalta Demnitate ce va încredințat cel Atotputernic.

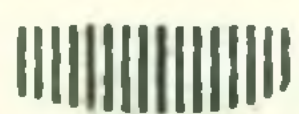
Gabriel Pârvu

(fost director al cancelariei mitropolitane)

Cu ocazia sărbătoririi a 25 ani de archierească păstorie rog primiți respectuoase felicitări urându-vă ani mulți cu sănătate.

Colonel Racovitză

Cu ocazia împlinirii a unui sfert de veac de neobosită păstorie primiți urările mele creștinești.

Dan Badareu

Pe lângă acești 25 ani de muncă glorioasă pentru binele bisericeii, împreună cu familia vă dorim mulți ani pentru prosperitatea bisericeii și neamului.

Grigore Ghika Deleni

Urez din toată inima Inalt Prea Sfinției Voastre sănătate deplină și mulți ani încă de înțeleaptă păstorie.

Anast. Obregia

Profesor

Preoțimea ortodoxă și Seminarul „Central” vă exprimă respectuoase omagii și urări de îndelungă sănătate. cu prilejul împlinirii rodnicului patrar de veac al arhipăstoriei I. P. S. Voastre. rugându-vă să binevoiți a uni la criticismul sever al stărilor din cler, aprecierea ca acest cler indeobște lucreaza cu temei pentru luminarea, moralizarea și înfrățirea poporului.

Preot Partenie

Intru mulți ani Stăpâne.

Devotat, Profesor Univ., **Sesan**

Cu prilejul împlinirii unui pătrar veac de când păstoriți scaunul Mitropoliei Moldovei dați voe anagnostului de atunci să vă ureze din suflet curat încă mulți ani cu sănătate.

Preot **Cezar Vuza**

Inspectorul Seminariilor

Fiind reținut în casă, în urma unui accident de trăsură, regret mult că nu au putut lua parte la solemnitate de Duminică când I. P. V. ați fost atât de cald sărbătorit pentru cei 25 ani de păstorie fericită și atât de fecundă.

Țin însă, în calitatea mea, de fost prefect al orașului, care am avut cinstea să colaborez și să împărtășesc cu I. P. V. grijile și speranțele supreme din zilele marelui război, să asigur pe I. P. V. că nimeni nu s'a bucurat mai mult ca mine, de dragostea respectuasă și unanimă care v'a înconjurat, și că mă asociez din toată inima la omagiile legitime ce V'i s'au exprimat cu acest prilej.

Rog pe Inalt Prea Sfinția Voastră să bine-voiască a primi cele mai calde urări de sănătate și de cât mai lungă păstorie.

C. Kilimoglu

În istoria Bisericii Moldovei a Bisericii Ortodoxe Române cei 25 ani de arhipăstorie ca Mitropolit este o pagină în care cu litere de aur stă scris munca neostenită pentru înflorirea Bisericii susținută de credință și cald patriotism. Preoții din orașul și județul Iași vă aduc prin mine omagiul lor vă urează mulți ani și vă asigură de tot devotamentul.

Preot **Vasile Ghirica**

Protoiereu

La împlinirea a 25 ani de rodnică arhipăstorie împreună cu întreg clerul jud. Botoșani înălțând rugăciuni pentru sănătatea I. P. S. Voastre cu nesecată dragoste de fii duhovnicești

vă rugăm să primiți expresiunea celei mai adânci recunoștințe Dumnezeu să vă dea ani mulți de arhipăstorie pentru binele bisericii și el neamului.

Iconom **Al. Simionescu**

protoereu

Cu prilejul împlinirii a 25 ani de Arhipăstorie pe scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei, în numele clerului, autorităților civile și militare și a credincioșilor din județul Baia vă prezentăm respectuoase omagii de supunere și devotament și rugăm pe Dumnezeu să vă țină încă mulți ani sănătos pentru binele bisericii și al neamului.

Protoereu, preot *Iacob Chiticanu*, Prefect *Vasile Ciurea*, *Artur Gorovei*, Scriitor Membru Academiei Române, Colonel *Oscar Keinzel*, Primar *Neculai Tolea*, Inspector Școlar, *Constantin Doroftei* Președintele Corpului Didactic. *Ioan Mazăre* Președ, Societății Corale Române. *Nicu Gane*, *Sorin Gorovei*.

Implinind 25 ani de Arhipăstorie pe scanul Mitropoliei Moldovei rog pe Inalt Prea Sfinția Voastră a primi în numele preotimei județului Dorohoi respectoase urări de sanatate și deplină putere de muncă spre binele cel de obște al bisericii.

Șteiănescu

Protopop

Cu ocazia împlinirii a 25 ani de arhipăstorie în numele clerului și a poporului din județul Neamț cu adâncă smernie aducem cele mai respectoase urări de fericire înaltului nostru arhipăstor, întru mulți ani Inalt Prea Sfințite Stăpâne.

Pr. **Manoilescu**

Protoereu

Preotimea dorohoiană cu adânc devotament ia parte azi la sărbătorirea înaltului ei arhipăstor și vă urează să trăiți multi ani.

Econ. Dr. Grigorescu

Președinte Asociației Clerului

Astăzi împlinindu-se 25 ani de arhipăstorire s'a oficiat în biserica sfântului Ilie din Fălticeni un Tedeum rugând pe Dumnezeu să vă dăruiască ani mulți spre binele și propășirea noastră.

Preot **Ermil Grigorescu**

Comunitatea Evreilor din Iași și Sfatul Rabinic roagă pe Inalt Prea Sfântul Părinte a primi cu ocazia împlinirii unui sfert de veac de păstorire urări de fericire și viață îndelungată.

Dr. Solomovici

Președintele Comunității

Am avut fericitul prilej de a Vă fi prezentat de prima dată la expoziția din 1906 și apoi după 20 ani la 1926 ca senator în guvernul averescu și constat cu multă plăcere că totdeauna am fost întâmpinat din partea I. P. sf. Voastre cu deosebită simpatie. De aceea Vă rog respectos îngăduiti-mi ca azi, când Vă prăzmuiți jubileul arhepiscopal de 25 ani, să mă pot înșirui și eu alături de cei ce Vă cercetează viața îndelungată și fericită spre mărirea Bisericii ce păstoriți și spre mângăierea enoriașilor Noștri.

Intru mulți ani stăpâne!

Aurel C. Domșa

protopopul Blajului

25 ani de arhipiscopie însemnează 25 ani de cea mai luminată și mai patriotică muncă, ce a pus'o în slujba Țării, însemnează 25 ani în care timp puțini Români au pus atâta suflet atâta inimă la bucuriile ca și la întristările Poporului și Neamului Românesc.

Istoria Țării va pune pe Pimen, Mitropolitul Moldovei, printre cei din tăi Patrioți ai ei.

Nu pot decât să vă felicit pentru această muncă uriașă și rodnică; să vă urez încă mulți ani pentru a duce mai departe drapelul religios, moral și patriotic al poporului nostru și în acelaș timp să mă felicit și pe mine, și să mă mândresc că mi s'a dat posibilitatea să am de atâtea ori contact cu mintea

și sufletul I. P. S. Voastre, din care contact am folosit așa de mult și mi-a procurat totdeauna atâta mulțumire sufletească.

Vă urez din toată inima încă 25. ani.

Dr. G. D. Creangă

Inalt Prea Sfințite, ca vechiu ieșan, și. ca unul ce vă cunoaște de multă vreme. îmi permiteți ca, de ziua aniversării celor 25 de ani de arhipăstorie a Inalt Prea Sfinției Voastre din tot sufletul meu, să vă urez un singur lucru : sănătate, multă sănătate, ca să vă avem încă multă vreme, aici lângă noi, în Iașul nostru drag, care din zi în zi, începe să se lipsească și să se rărească de oamenii cei mari, buni și înțelegători ai vremurilor grele prin care trecem cu toții.

Dacă I. P. Sfinția Voastră v'ați manifestat dorința ca, să nu se officieze nici o serbare cu acest prilej, să primiți totuși urările mele, ale unui vechi ieșan, cari pornesc din tot sufletul lui cinstit.

Să trăiți Inalt Prea Sfinte.

Sărut mâna.

Rudolf Suțu

Ca supus slujitor în lunga și rodnică arhipăstorică de 25 ani a I. P. S. Voastre cu prilejul jubileului vă felicit.

Econom Popovici

(fostul protopop)

Rugăm primiți respectuoase urări de viață lungă și păstorire ericită.

Dr. Cădere

Medic Șef Iași

Respectoase felicitări.

Valeriu Bulgaru

Profesor

Suntem fericiți că putem sărbători Arhipăstoria de 25 ani în slujba omenirii și a Altarului propovăduind învățăturile bunului Dumnezeu al tuturor.

In numele Societăților al cărui Președinte de Onoare sunteți.

Vă dorim sănătate și ani mulți, pentru binele Neamului Tronului și al Patriei.

Societatea Veteranilor, Invalizilor, Văduvelor

Președinte **Al. A. Olșanschi**

Comitetul Ligei „Temperanta“ pentru propaganda antialcoolică și educația civică, profită de Jubileul I. P. S. Voastre de 25 de ani de Archiepiscopie, spre a Vă felicita sincer și mulțumi călduros pentru lupta aprigă, ce ați dus-o în tot acest timp, contra alcoolismului și Vă dorește viață lungă pentru binele Țării.

Să trăiți mulți ani, I. P. Sfințite.

Dr. G. D. Creangă

Președinte

Am luat cunoștință cu mare satisfacție sufletească, despre Jubileul a 25 de ani de păstorire, ca metropolit al Moldovei

Desigur că deși la slujba religioasă dată întru sănătatea I. P. S. V. au luat parte întâi clericii, eu socotesc, după cunoștințele pe care le am, că la această serbare a luat parte cu sufletul tot norodul creștinesc din Moldova și chiar din țară, căci activitatea I. P. S. V. să resimte în toate posturile pe care ați avut onoarea a le ocupa și în toate locurile pe unde ați trecut și păstorit.

Iar noi, mulți dintre cei ce am avut norocul a vă cunoaște și cari am fost ajutați la nevoie cu sfatul, cuvântul și fapta I. P. S. V. știm cât ați împărțit din sufletul așa de mare și de generos și de distins al I. P. S. V.

Vă scrie un umil intelectual care are sădit în sufletul său numele I. P. S. V. și care vă adoră pentru radiațiile binefacerilor și sprijinului primit;

Și, se roagă lui Dumnezeu ca să vă fie încă mulți ani sănătos, atât pe I. P. S. V. cât și familia așa de cum se cade și de primitoare, din care faceți parte și cari se mândresc și cu

drept cuvânt, ea enumără dintre ei pe cel mai înalt demnitar al Țării Românești.

Rămân prea supus și recunoscător serv.

N. Roșculeț

Mangalia 12 Februarie 1934

Pentru rodnică și îndelungată păstorie preotul și credincioșii bisericii Sfântul Spiridon vă doresc mulți ani.

Buhaciuc

(preot în Botoșani)

Cercul pastoral Erbiceni (Iași) urează mulți ani.

Preot **Negoită**

La aniversarea a 25 ani de arhipăstorie pe scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei din partea Seminarului Veniamin vă exprim prea respectoase felicitări și rog pe bunul D-zeu să vă dăruiască încă mulți ani cu deplină sanatate.

Preotul **I. Negoită**

Directorul Seminarului

Cercul cultural preoțesc Prisacani Iași vă urează mulți ani stăpâne.

Econom Stăcescu

Societatea Teologică Academia Ortodoxă-Cernăuți sărbătorindu-vă, salută cu entuziasm aniversarea a 25 ani de arhipăstorie a membrului ei fondator și onorar.

Președinte, **Slevoaca**

Rog să îngăduiți unui vechiu cunoscut și bun creștin, a Vă prezenta omagiul său respectuos, cu prilejul împlinirii a 25 ani de arhipăstorie.

Un sfert de veac, în capul Eparhiei noastre în care răstimp ați participat la realizarea celor mai mărețe fapte, prin munca și continuă activitate ce ați desfășurat. Vă așează în

rândurile marilor Ierarhi, cari au ilustrat vechiul Scaun al Sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

Vă urez și doresc, din tot sufletul, sănătate și mulți ani, pentru a desăvârși cu vrednicie Inalta misiune și operă, căreia V'ați devotat, spre binele țării și al nostru tuturor credincioșilor.

Al Inalt P. S. Voastre smerit fiu duhovnicesc.

D. Hoge

Cu prilejul împliniri a 25 ani de arhipăstorie fii Inalt Prea Sfinției Voastre roagă pe bunul Dumnezeu să vă dea sănătate și încă mulți ani de fericita viață și vrednica păstorie.

Preot Vasile Arnăutu

Sf. Voivozi Botoșani

Vă rugăm să primiți din partea noastră cele mai modeste și sincere urări de sănătate,

frații Sava

Cercul pastoral Tg. Frumos al căreia prezident sunt vă exprimă prin mine cu prilejul împlinirii unui sfert de secol de strălucită păstorie pe scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei onoare de înaltă considerație și vă doresc încă mulți ani de viață și păstorie pentru binele Bisericii și al neamului românesc.

Iconom N. Dărăngă

Președintele Cercului

Cu ocazia împlinirii celor 25 ani de vrednica arhipăstorie preoțimea cercului pastoral Aroneanu vă exprimă prin subsemnatul respectoase felicitări rugând pe D-zeu să Vă țină deplină sănătate încă mulți și buni ani.

Preot Gh. Rotaru

Președinte

Smerit și prea plecat rog pe atât puternicul Dumnezeu

să vă dăruiască ani mulți și fericiți a păstori oile cuvântătoare pe calea mântuirii lui Hristos, supus prea plecat,

I. Antipa

Astăzi 11/2/934 săvârșind Tedeum în Biserica Ciurea Iași am înălțat rugăciuni celui Atotțiitor să vă țină sănătos mulți ani fericiți pe tronul Arhipăstoririi noastre drept îndreptându-ve.

Neculai A. Popovici

Econom

Cu prilejul aniversării a 25 de ani de păstorie în scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei credincioșii din parohia Podul Iloaei urează Inalt Prea Sfinției Voastre mulți și fericiți ani în numele credincioșilor, al Inalt Prea Sfinției Voastre prea plecat slujitor.

Preot Vespasian Lăzărescu

De ziua jubileului vă felicită respectos.

pr. Rădăuceanu

(preot la Agafon)

Egumena Schitului Almaș împreună cu soborul, vă urează pentru aniversarea a 25 ani de arhipăstorie încă mulți ani cu sănătate.

Egumen, Amigdonă Manolescu

La împlinirea a 25 ani de păstor în scaunul metropolitan credincioșii parohiei Răușeni-Botoșani roagă pe D-zeu să vă dăruiască încă ani mulți cu deplină sănătate pentru conducerea oilor cuvântătoare la limanul dorit.

Preot Cazacu

(Parohia Răușeni-Botoșani,

Rugăm pe Dumnezeu să vă dăruiască încă mulți ani de viață și conducerea Eparhiei Moldovei.

Preot Costea cu familia

Urăm respectos deplină sănătate.

Teia și Victor

Direct. la Minist. Interne

Cu ocazia împlinirea 25 ani de activitate vă urăm încă mulți ani de muncă rodnică.

Ștef. Popescu Profesor

Director liceu

Intru mulți ani stăpâne.

Familia Roiu

Omagem munca a 25 de ani de arhipăstorire în ogorul Bisericeii și în Slujba Neemului.

Fam. Pr. Brănișteanu

Personalul Parohiei Sft. Nicolae Tg.-Frumos vă urează viață îndelungată și vă felicită respectuos că ați împlinit 25 ani de arhipăstorie.

Paroh **Simiganovski**

Cu prilejul împlinirii a 25 ani de arhipăstorie îmi permit a vă trimite cele mai respectuoase urări de bine.

Preot **Constantin Dimitriu**

Țiganași

Respectoase felicitări și călduroase urări de sănătate.

Fam. Bănulescu Costescu

Cu ocazia împlinirii a 25 ani de păstorie pe scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei a Inalt Prea Sfinției Voastre enoriașii parohiei Sf. Voevozi Pașcani în frunte cu preotul paroh, corpul didactic, autoritățile. episcopii și consiliu parohia, au sărbătorit această zi printr'un Tedeum înălțând rugăciuni către Dumnezeu pentru a vă dărui ani mulți în conducerea acestei eparhii.

Preot **C. Florescu**

În numele enoriașilor

Enoriașii împreună cu credincioșii din împrejurimi și slujitorii bisericii Sfântul Nicolae din Hârlău înălțând astăzi rugăciuni pentru Arhipăstorul lor vă felicită pentru realizările celor 25 ani de părinteasca conducere și vă doresc încă ani mulți.

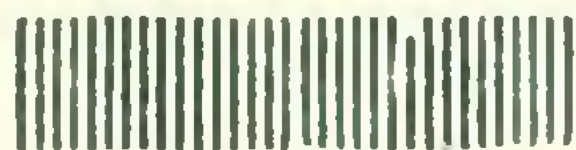
Preot **Ștefănescu**

Preoții și Cântăreții Cercului Cultural Lețcani Jud. Iași urează bunului lor arhipăstor mulți ani cu deplină sănătate.

Sava Popovici

Președinte Econom

Imn Festiv

Inchinat I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei „Pimen Georgescu” cu ocazia sărbătoririi a 25 ani de arhipăstorie.

*Popor creștin, ridică rugă pentru Inaltul Tău Prelat,
Căci un pătrar de veac de muncă, El pentru neam a închinat.
E zi de mare sărbătoare, in care'n cugete unit
Intregul cult aduce—omagiu, pentru al său Mitropolit.*

*Fii fericit Inalt Prea Sfinte, când primul an după opt-zeci,
Un sfert de veac c'Arhiepiscop de scaun, sărbătorești.
Și cu înaltă'nțelepciune să păstorești ani mulți și buni,
Pentr'an popor ce te slăvește și o credință din străbuni.*

avocat Mihai Butman

membru activ in Corul Catedr. Metrop. Iași

**Urările trimise de I. P. S. Mitropolit Antonie cu
prilejul jubileului I. P. S. Mitropolit Pimen**

I. P. S. Mitropolit Antonie al Kievului în urma persecuției Bisericii rusești de către stăpânirea bolșevică s'a expatriat, stabilindu-se în Jugoslavia la Carloviț. În timpul refugiului prin România I. P. S. Mitropolit Pimen i-a dat ospitalitate. De atunci între cei doi mari Prelați s'a legat o strânsă prietenie.

Aflând I. P. S. Mitropolit Antonie de împlinirea a 25 ani de arhipăstorie a I. P. S. Mitropolit Pimen, i-a trimis din Carloviț următoarele rânduri de felicitare :

Inalt Prea Sfinte și milostiv Arhipăstor,

Aflând despre împlinirea a 25 ani de slujbă în rangul arhipăstoresc, Vă felicit cu prilejul acestui jubileu și Vă rog să primiți urările mele de sănătate și mântuire.

Dumnezeu să întărească puterile Voastre sufletești și trupești și să vă ajute să slujiți Sfintei Biserici Ortodoxe spre slava ei.

Al Inalt Prea Sfinției Voastre.

Antonie

Mitropolit al Kievului și Galiței

Carloviț 14/27 Februarie 1934

Urările I. P. S. Mitropolit PIMEN poporului român la împlinirea a 75 ani dela Unirea Principatelor

Iubiți cetățeni români,

Sărbătorile naționale, sunt pentru un popor, momente de reculegere și manifestări de recunoștință. Orice cetățean dator e să manifeste dragoste către conducători și să aducă prinos de recunoștință, pentru înaintașii cari au luptat și s'au jertfit pe altarul patriei. Și acest prinos de recunoștință se cuvine a fi adus cu toată curățenia sufletească.

Un popor, care își uită trecutul său, s'au îl disprețuiește, slăbește temelia și existența lui e șubredă, iară zarea viitorului lui, nu se vede decât în ceață și nesiguranță.

Comemorările readuc în mintea celor prezenți chipuri mărețe din trecut și prin răscolirea amintirilor, se deschid paginile istoriei scrise cu zbucium și jertfă.

Sărbătorim azi 75 ani dela Unirea Principatelor. Trei sferturi de veac străbătuti de poporul român în ultima parte a secolului al 19-lea și prima din secolul 20-lea, înseamnă mai mult decât milenii pentru alte popoare. Secole de arândul neamul nostru a luptat vitejește contra dușmanilor apărând cu jertfe de sânge: neamul și moșia strămoșească.

De aceia marele român Mihail Kogălniceann, în adunările naționale, când ideea Unirii Principatelor clocotea, spune celor de față: „Fiecare pagină din analele noastre să o stoarcem și va curge sânge și lacrimi“.

Și dacă acum 75 de ani s'a realizat Unirea Principatelor, se datorește marilor patrioți și bărbați de Stat, care au știut să se înalțe deasupra patimilor ce întunecă mintea omenească. Bărbați ca Mihail Kogălniceanu, I. Brătianu, Lascar Catargiu, Costache Negri, V. Alecsandri, frații Golescu, Anastasie Panu, Vasile Boerescu și alții sunt personalități care proiectează în istoria modernă a României, ca oameni vizionari. Ei au știut să învingă cu bărbăție greutățile interne, iar față de tendințele vrăjmașe Unirii ase vecinilor noștri, s'au

luptat pentru dreptatea cauzei românești, sprijiniți pe drepturile istorice.

Sărbătorirea de azi a celor trei sferturi de veac dela Unirea Principatelor Române, pentru Moldova și îndeosebi pentru orașul nostru Iași, are o deosebită însemnătate istorică. De aici din Iași a pornit idea Unirii și tot aici și-a găsit întâia înfăptuire. Cu toate că au fost multe și mari interese de ordin local, în favoarea capitalei Moldovei, Iașul a renunțat la toate beneficiile, numai pentru realizarea Unirii și întărirea neamului.

Când s'a pus problema că Iașul va pierde mult din însemnătatea lui, dacă capitala țărilor unite se va muta la București, un mare patriot moldovan a spus:

„Poate să crească troscot pe ulițele Iașului, dar, Unirea trebuie să se facă“.

Opera dela 1859, începută la Iași, cu tot dreptul se poate socoti ca piatră de temelie a Statului român de azi. Căci Unirea Principatelor a fost începutul operei ce avea să se desăvârșească în urma marelui război din 1916-1918, adică: întregirea neamului.

Dumnezeu a voit ca aici la Iași să se înfăptuiască unirea celor două principate române: Moldova și Muntenia în 1859 sub domnia Principelui Alexandru Ion Cuza și tot aici la Iași, în 1918, s'a înfăptuit Unirea cea mare, începută cu alipirea de veci a Basarabiei și Bucovina, sub glorioasa domnie a Regelui Ferdinand I.

Cele opt sute de mii de vieți românești, jertfite în marile război, aveau să împletească cununa de glorie a poporului român și să-l repună în drepturile lui istorice, consfințite de veacuri în conștiința sa.

Iată de ce noi, moldovenii, cari am suferit cel mai mult de pe urma marelui război, ne găsim cei dintâi să slăvim după cuviință pe înaintașii noștri, cari s'au jertfit pentru Unirea cea mică la 1859, cât și pentru acei cari s'au jertfit pentru Unirea cea Mare în 1918.

Iubiți români,

Dacă înaintașii noștri au luptat pentru Unirea tuturor

românilor și cu jertfe sângeroase s'a întemeiat „România-Mare” se cere acum să conflucăm cu toată inima și cu dragostea frățescă la unirea sufletească a fraților noștri, ce se impune azi, mai mult ca oricând. Și acest lucru se poate face numai prin iubirea frățescă, care trebuie să unească pe toți, înlăturând vrajba dintre noi, să căutăm ca prin muncă cinstită, respectarea ordinei și a legilor și prin pace care sunt temelii ori cărei bune rândueli. Respectând ierarhia muncii și a valorilor morale și intelectuale, vom reuși să rădicăm poporul român, așa cum i'au visat înaintașii noștri, la culmile cele mai înalte de cultură și civilizație, pe care le-au atins popoarele mari ale lumii.

Dea Dumnezeu ca virtuțile și sufletul înțelegător al celor ce au suptat pentru realizarea Unirii Principatelor la 1859 și a celor cari au înfăptuit Unirea cea Mare în 1918, să călăuzească pașii și gândul tuturor bunilor români de azi și viitori, cari să facă ca în această parte a lumii scumpa noastră țară „România Mare” să trăiască, să crească și să înflorească.

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea.

Trăiască viteaza armată română.

Trăiască poporul român întregit și unit pentru vecie.

I n ș t i i n ț a r e

Se aduce la cunoștința personalului bisericesc că începând cu data dela 1 Aprilie a. c. nu se va mai ordona nici un ajutor de familie—celor care au iucasat până în prezent această îndemnizație până ce nu vor face dovada printr'un certificat eliberat de comuna respectivă prin care să se constate neapărat numărul copiilor, vârsta, că sunt în viață și întreținuți de părinți.

Aceste lămuriri sunt necesare Serviciului de ordonanțare a Mitropoliei cel mai târziu până la 1 Martie a. c.

Parohii vacante ¹⁾

1.—Parohia Mastacăn jud. Neamț, compusă din satele Portărești, Balan Marginea și Nichid. Are biserică parohială construită din zid în stare bună și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii 20 Ga.

Casă parohială nu este.

Parohia are 500 familii.

2.—Parohia Buznea, jud. Iași, vacantă dela 1 Noembrie 1933, prin transferrarea Pr. Al. Duca. Se compune din satele Gănești și Dădești. Are o biserică parohială și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii 36 ha. Este casă parohială. Sunt 386 familii cu 1565 suflete.

3.—Parohia Spineni jud. Iași, vacantă dela 1 Moembrie 1933, prin transformarea Pr. Tr. Nichituș. Se compune din satele Fântânele și Buhăeni. Are biserică parohială și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii Ha. Are casă parohială. Are 290 familii cu 1150 suflete.

4.—Parohia Larga jud. Iași vacantă dela 10 Noembrie 1933, prin decesul preotului titular Gh. Lazăr. Se compune din satele Larga, Movileni și Potânjeni. Are o biserică parohială și două biserici filiale. Sesia bisericeii este de 24 Ha. Este casă parohială. Sunt 360 familii cu 1950 suflete.

5.—Parohia Bârjoveni jud. Neamț, cu satele Bârcu, Goșmani, Români și Runcu, este vacantă dela 9 Februarie 1934, prin decesul [preotului titular Gh. Pârlea. Are o biserică parohială și 3 biserici filiale, toate în stare bună. Sesia parohiei este de 52 Ha. Nu este casă parohială. Parohia are 670 familii.

Posturi vacante

1 post de impiegat la cancelaria Sf. Mitropoliei.

Mulțumiri

Redacția revistei „Mitropolia Moldovei” aduce pe această cale vii mulțumiri P. C. Sale Preot N. Negoită.—Erbiceni, publicist, prin a căruia stăruință D. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu a binevoit să ne trimită valorosul articol publicat în corpul acestui număr festiv.

1) Conform dispozițiilor Ministerului de Finanțe și de Culte, două parohii vor rămâne vacante ca netrecute în buget.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația :
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Epistola pastorală de Sfintele Paști

Scrisori omagiale :

- a) Răspunsul I. P. S. Mitropolit Pimen la scrisoarea I. P. S. Mitropolit Antonie al Kiewului
- b) Scrisoarea Abatelui Dr. Zavoral adresată I. P. S. Mitropolitul Pimen
- c) Răspunsul I. P. S. Mitropolit Pimen la scrisoarea Abatelui Dr. Zavoral

Un raport însemnat cu rezoluția I. P. S. Mitropolit Pimen

Scrisoarea I. P. S. Mitropolit Pimen adresată societății „Academia Ortodoxă“

Activare în învățământul religios . . . . . Pr. Prof. C. Munteanu

Stilismul . . . . . Pr. I. Florescu

Chestiunea dispenselor condiționale

Convocarea Adunării Eparhiale

Numirea Exarhului mănăstirilor

Instalarea P. S. Nifon al Hușilor . . . . . Pr. Const. Nonea

Recenzii . . . . . { Pr. Const. Roșescu
Pr. Const. Bogdan

Parohii vacante

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALA A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Epistola pastorală

de Sfintele Paști

P I M E N

din mila lui Dumnezeu
Arhiepiscop și Mitropolit al Mol-
dovei și Sucevei

Tuturor clericilor și dreptmăriturilor creștini, har,
milă și pace, dela Dumnezeu, iar din partea
Noastră Arhierească binecuvântare.

Iubiții mei fii în Domnul,

După îndelungatul timp al iernei, când cerul a fost acoperit cu nori, iată, că soarele de primăvară arătându-și chipul măreț răsare dela o margine a cerului urmându-și majestos și falnic, în văzul tuturor, drumul lui.

Lumina lui binefăcătoare își revarsă razele pe întregul pământ al țării noastre, insuflînd pretutindeni numai dor de muncă și viață. Sub suflarea vântului de miazăzi, câmpiile înroșite de asprimea gerului prin care au trecut, își recapătă haina verde a vegetației, semnul nădejdiei unui an plin de roade.

Ogoarele, care până acum, s'au nutrit din mustul omătului, sunt răscolite de fierul lucitor al plugului.

Iar spre seară, când soarele se ascunde după coamele dealurilor, tineretul, cu glumele lui nevinovate, se întoarce voios dela muncă, către căminul părintesc.

Primăvara—acest timp al muncii și al tinereții,—amintește omului credincios cuvintele Scripturii: „Orân-

duirile lui Dumnezeu sunt fără prihană și veselesc inima omului“ (Ps. 19, 8)

Dar, primăvara prin frumusețea ei desfată nu numai ochiul, ci ea aduce o mare bucurie duhovnicească în inima omului : e bucuria de serbătoarea Invierii Domnului nostru Iisus Hristos sau sfintele Paști.

După trecerea celor 7 săptămâni ale marelui post, în care creștinul urmând poruncile Bisericii și-a pregătit sufletul prin rugăciune, post și mărturisire, primind sfânta Impărtășanie, iată că s'a apropiat și praznicul **Sărbătorii Sărbătorilor**. În seara Vinerei Mari credincioșii adunați și înconjurând Biserica cu Sfântul Epitaf, purtat de preoți și bătrânii satului, aduc cântece duioase în amintirea înmormântării Domnului nostru Iisus Hristos.

Dar, cu cât mai mișcătoare au fost momentele simțite de noi toți la slujba înmormântării Mântuitorului, cu atât mai mare și luminoasă e bucuria pe care o trăim în noaptea sfintei Invieri.

În această noapte a Invierii Domnului, Bisericile sunt neîncăpătoare pentru mulțimea poporului, care vine să se închine Domnului nostru Iisus Hristos, cel înviat din morți. În întunericul și liniștea acestei nopți, preotul îmbrăcat în odăjdii strălucitoare ieșind în ușile împărătești ale Sf. Altar, cheamă pe credincioși spunându-le : **„Veniți de luați lumină !“**

Într'o clipă, făcliile purtate de credincioși se aprind și cu ele aprinse merg pe ulițele satelor la casele lor, făcând impresia de noapte că stelele se mișcă pe bolta cerească.

Imnul slavei : **„Hristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le“** e cântat cu evlavie de creștini.

Amintirea, că în acest moment Domnul Iisus Hristos a sfărâmat porțile iadului și a zdrobit puterea morții, îndeamnă pe credincioși să înceapă o viață mai bună și duhovnicească.

Iubiții mei fii sufletești,

Acest mare praznic al Sfintelor Paști, care vine odată cu primăvara, ne dă prilejul de a vă atrage luare

aminte asupra unor împrejurări ale vieții, pe care părintește vă invit să le urmați, spre binele și folosul vostru și al copiilor voștri.

Știți și e cunoscut de toată lumea că după grozavul război, o mare criză morală și economică socială, apăsă peste omenirea din întreaga lume.

Criza morală se arată prin aceea că niciodată nu s'au văzut atâtea crime, jafuri și fără de legi ca în timpul de față.

Cu mare durere știm cu toții, că unii copii îșiucid fără remușcare pe părinți lor, ca la rândul lor, unii din părinți, să schingiuiască, în modul cel mai barbar, pe copiii lor.

Gazetele care sunt răspândite până în cele mai depărtate sate, aduc zilnic știri despre aceste crime. Când citești rămâi încremenit.

Aceste fapte sălbaticе, îngrozesc lumea și ne fac de rușine neamul, punându-se în rândul popoarelor cu rele apucături.

Dar nu merită poporul românesc o așa rușine; căci, străbunii noștri au fost oameni credincioși, blânzi și iubitori de aproapele. Și pentru ca să înceteze aceste grozave fapte căutați și dați educație bună copiilor voștri, crescându-i în frica lui Dumnezeu. Lăsați-i să meargă regulat la școală, care le deschide mintea, iar în Dumineci și Sărbători să meargă la Biserică, unde cântînd Sf. Liturghie sub conducerea învățătorilor, li se inobilează sufletul.

Criza economică, nu e altceva decât o altă latură a crizei morale și aceasta se vedește prin lipsa încrederii în munca cinstită, pe care toți românii sunt dator să o facă. Mulți caută să ajungă la un trai mai bun fără să muncească. Acest lucru nu se întâmplă la bătrînii noștri, care erau oameni harnici, chibzuiți muncitori și economi.

Pe lângă aceste crize morală și economică, s'a întâmplat, că în anii din urmă recolta să nu fie atât de îmbelșugată, așa că sărăcia a cuprins, pe alocurea, multe familii. Știți că din cauza ploilor din toamna trecută porumbul nu s'a copt îndeajuns. V'am dat sfaturi,

cu alt prilej, ca să uscați în cuptoare boabele de porumb necopt și numai după aceea, să le întrebuințați la hrană. Acum și Guvernul a înființat cuptoare pentru uscarea porumbului. Toate acestea măsuri sunt luate pentru apărarea sănătății voastre și a copiilor voștri.

Și, cum astă toamnă nu s'au putut face multe arături și însămânțări îndestulătoare de grâu, grăbiți-vă și arați toate ogoarele voastre de agricultură. Însămânțați-le cu alte păioase sau cu porumb, căci printr'o muncă stăruitoare și bine făcută a holdelor, vom scăpa de sărăcie.

Nu uitați, iubiții mei, și de datoria ce o aveți pentru folosul vostru să îngrijiți de grădinele voastre cu pomi fructiferi. Curățați pomii de omizi, ca astfel să puteți culege roadă însutită.

Știți prea bine că și fructele pomilor roditori, fac parte din bogăția voastră și a țării întregi.

Aveți grijă de vitele voastre de care vă serviți, nutrindu-le îndeajuns ca să aibă putere la muncă.

În aceste vremuri grele, vă recomand, să fiți economi cu banul vostru. Vedeți cu câtă greutate se câștigă cele trebuitoare pentru nevoile de toate zilele. E bine ca omul să fie chibzuit în toate și să ia măsuri din timp, ca mai târziu să nu simtă lipsă, ca să nu zic sărăcie.

Iubiții mei fii în Domnul,

Acum când sărbătorim Sfintele Paști, gândul Meu se îndreaptă la bunul mers al cerințelor familiilor voastre. Ori, acest lucru nu se poate îndeplini decât atunci când veți păstra cu sfințenie frumoasele obiceiuri din străbuni.

Mergeți cu copii voștri la sfânta Biserică, care este mama noastră a tuturor, și în care auziți predicat cuvântul adevărului.

Luați parte la adunările pe care le fac preoții, învățătorii, ca și alți fruntași cărturari ai satului, când ei vă cheamă să vă dea sfaturi și învățăminte. Să știți că ei sunt puși să fie conducători luminați ai poporului de la sate.

Vă îndemn, să nu mai opriți copii voștri dela

școală ca să-i trimiteți la alte treburi gospodărești. Copiii trebuie să învețe temeinic la școală, căci vremurile sunt—și vor fi mai—grele și cei ce nu vor ști carte, aceia nu vor avea parte de un viitor bun și ei vă vor blestema, că nu i-ați lasat la școală să învețe carte.

Indemnați soțiile voastre să reînvieze prin munca lor portul frumosului costum național moldovenesc, ca astfel banii voștri, să nu mai intre în pungele străinilor, cumpărând stambe și pânzeturi putrede și lepădate de alții.

Fiți ospitalieri și săritori la nevoile consătenilor voștri care sunt lipsiți sau bolnavi, căci așa făceau bătrânii noștri.

Și acum când Domnul nostru Iisus Hristos, cu slava Sa cea dumnezească ne umple de bucurie, **iertăți-vă unii altora greșalele voastre și vă îmbrățișați frațește, făcând aceasta pentru Sfânta Inviere.**

Bucurați-vă dimpreună cu copii voștri de măreția săbătorii Sfintelor Paști și cinstiți-o așa cum se cuvine.

Belșugul să sporească în casele voastre; iar pacea și dragostea, să înveselească inimile voastre.

Cu acest prilej al prăznuirii Sfintelor Paști, vă urez, cu dragoste părintească, sănătate și spor la toate și tutulor vă spun creștineasca salutare :

„HRISTOS A INVIAT“

Și la această strălucită sărbătoare a Sf. Paști să ne rugăm lui Dumnezeu pentru binele țării noastre și poporului nostru, pentru sănătatea M. S. Regelui Nostru Carol II-lea și pentru scumpa noastră armată.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți Amin.

Data în reședința Noastră metropolitană din Iași pentru Sfintele Paști din anul mântuirii 1934.

P i m e n

Mitropolitul Moldovei și Sucevei

Scrisori omagiale

Cu prilejul jubileului a 25 ani de arhipăstorie pe scaunul Mitropoliei Moldovei al I. P. S. Mitropolit Pimen, o mulțime de scrisori omagiale au fost adresate Înaltului Ierarh. În numărul omagial al revistei nu s'au publicat toate scrisorile din cauză că multe au venit târziu, mai cu seamă cele din străinătate.

Publicăm acum răspunsul I. P. S. Mitropolit Pimen către I. P. S. Mitropolit Antonie al Kievului care se află la Karlovitz-Iugoslavia, cum și schimbul de scrisori între abatele Dr. Zavoral și I. P. S. Mitropolit Pimen.

I. P. S. Mitropolit Antonie al Kievului

Karlovitz-Iugoslavia

Epistola frăției Tale din 27 Februarie, am primit-o și mi-a produs mare mulțumire sufletească.

Mai întâi : aflând că sunteți sănătos și apoi : că ați bine voit a mă felicita de plinirea a 25 ani de de arhipăstorie a Mitropoliei Moldovei.

Felicitarea o prețuiesc ca foarte scumpă, venită dela un vrednic și distins Prelat al Bisericii pravoslavnice ruse, pentru care am mare venerație.

Cu acest prilej, îmi amintesc din vremea marelui război, când, la Iași, în 1918, am avut prima noastră întâlnire și cinstea de a fi oaspele meu, cu ai voștri însoțitori pare mi-se și cu Mitropolitul Evlogie. După aceea, ne-am văzut în București cu ocazia Investiturii și Instalării primului Patriarh al României I. S. P. Miron.

Și tot cu aceeași dragoste îmi amintesc de autorizația ce ați binevoit a-mi da, pentru traducerea în limba română a valoroasei Voastre lucrări „Catehismul”, care e foarte citit.

Toate aceste momente le păstrez cu sfințenie și nu le voi uita niciodată.

Vă doresc sănătate cu viață lungă și Dumnezeu să orânduiască ca în țara și Biserica Voastră, în curând să se restatornicească **pacea creștină** și Voi, vrednicul Arhipăstor să vă reîntoarceți la reședința și în țara Voastră și în mijlocul pravoslavnicul și credinciosului Vostru popor, să Vă rugați lui Dumnezeu, pentru pacea lumii și binele omenirii.

În Biserica noastră se fac rugăciuni, ca milostivul Dumnezeu să întroneze pacea în Biserica și țara Voastră.

Cu aceste mulțumiri și dorinți rămân al I. P. S. Voastre în Hristos iubite Frate și sincer admirator.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Scrisoarea Excelenței Sale Abatelui Dr.**Zavoral către I. P. S. Mitropolit Pimen**

Menton, Hotel de Malte, france.

Excelență

Inalt Prea Sfinte,

Clerul din eparhia din Iași mi-a trimis vestea, că Exc. Voastră va împlini Duminică 11 Februarie 25 ani de arhipăstorie. Dar medicul meu m'a trimis la Menton unde stau de patru săptămâni și scrisoarea clerului am primit-o prea târziu.

Nădăduesc că Exc. V. va primi urările mele călduroase cât de întârxiate să fie.

Niciodată n'am să uit cu câtă dragoste frățească m'ați primit la Iași. Am să rog pe bunul Dumnezeu, să prelungească zilele Dv. până la ultimile granițe ale vieții omenești și să binecuvânteze tot ce faceți pentru binele poporului român, care mi-e așa de drag.

Al Excelenții Voastre cel mai devotat prieten.

Abatele Dr. Zavoral

Praha-IV Strahov

**Răspunsul I. P. S. Mitropolit Pimen
către Exc. Sa Abatele Dr. Zavoral**

*Excelența Voastră
și Bunul meu Prieten,*

Știam buna prietenie care Vă leagă de noi și de țara noastră România, de a cărei dragoste Vă asigur din toată inima.

Totuși, nu mă așteptam să aveți acea mare gentileță ca : de ziua sărbării mele pentru plinirea a 25 ani, care bunul Dumnezeu mi-a dăruit, pentru arhipăstoria Mitropoliei Moldovei, să binevoiți a mă felicita așa de călduros și frățește— deși nu ierați acasă ci dus la Menton pentru căutarea sănătăți Voastre.

Felicitarea Voastră, m-a mișcat profund sufletește și cu drag mi-a duc aminte de ziua cea bună când am avut cinstea d'a Vă primi la Iași.

Vă mulțumesc frățește pentru această binevoitoare atenție și rog pe Dumnezeu să Vă dea sănătate deplină, ca încă mulți ani să aduceți ale Voastre servicii Bisericii lui Hristos și poporului precum ați adus până acum, între care și ostașilor noștri Români, bolnavi, din vremea marelui război, aflați în țara Voastră, pe care i-ați îngrijit cu dragoste părintească.

Binevoiți a primi ale mele în Hristos îmbrățișeri cu dorinți de sănătate.

Iași 20 Martie 1934

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Un raport însemnat

Rezoluția I. P. S. MITROPOLIT PIMEN pe raportul Protopopiei de Iași
No. 150/1934, din 22 Martie 1934.

Cele arătate de cucernicul protopop de Iași în acest raport, sunt cunoscute de toată lumea, căci le vede și le suferă. — Întrebarea e, ce trebuie să facă acei bărbați de stat, care poartă o răspundere în această țară și îndeosebi ce să cuvine să facem noi — preoții — păstori și părinți duhovnicești ai poporului, ca să contribuim la înlăturarea crizei morale și celei economice sociale, care, acum chinuște viața poporului și tulbură liniștea țării ?

Ca răspuns : să impune fără întârziere, să ne apropiem de popor și să-i câștigăm dragostea și încrederea. Și acestea, adică : dragostea și încrederea, le vom avea dela popor când vom fi blânzi cu el și fără mari pretențiuni pentru serviciile ce-i facem.

Să nu ne amestecăm în exercitarea drepturilor lui politice organizate și recunoscute de Stat, cum fac judecătorii de toate gradele. Să ne ferim d'a face propagandă politică și a participa la adunările electorale a unora sau altora. Din contră în caz de conflicte politice între ei și învrăjbirii, preotul cu autoritatea sa părintească să-i înpace.

Să îndemne pe oameni la *muncă* și meșteșuguri de toate cerințele vieți economice, iar nu ca acum, că cea mai mare parte din aceste meserii bănoase sunt lăsate streinilor, care să îmbogățesc și românul rămâne sărac în țara lui. Să fie *econom* și produsul muncii să nu-l cheltuiască, de cât pe lucruri de folos pentru el și familie. Să fie cinsit în toate afacerile.

Prin o așa grijă părintească preotul va fi iubit și respectat : astfel, intrând în lupte politice și în specule bănești, va fi urât și disprețuit și credincioșii vor merge în ceata adventiștilor și a altor sectari ; cazuri care din nenorocire sunt foarte multe în țara și Biserica noastră.

Preoții bătrâni — infirmi, vor fi înlocuiți prin regularea la pensie și alți preoți tineri, cu mai multă carte

le vor lua locul, cu nădejdea că vor fi mai buni și mai iubiți ca bătrânii.

În ce privește celelalte puncte din acest raport trebuie examinate foarte de aproape și potolite, căci altfel Dumnezeu să ne ferească, să nu să întâmple și la noi, ca în nenorocita Rusie, altă dată slăvită prin pravoslavie, și acum chinuită și prigonită prin bolșevizare.

Acestea am avut de zis, față de cuprinsul acestui raport.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

* * *

INALT PREA SFINȚITE STĂPÂNE

Vremurile grele de astăzi, dezorientarea generală și mai ales decăderea morală ce stăpânește societatea, cer multă pricepere și mari eforturi din partea tuturor factorilor cu răspundere de viitorul acestui neam.

În vremea apelor liniștite și a belșugului de altă dată, omenirea, în cea mai mare parte fără nervi, își depăna în mers domol rostul.

Astăzi? Apele sunt agitate. S'au răsturnat principiile unei societăți, altă dată atât de solidă.

Criză economică, criză morală, criză de autoritate!

O nemulțumire generală. Din fericire nu în așa de mari proporții, în lumea satelor.

O stare haotică și îngrijorătoare în lumea orașelor.

Aceste stări nenorocite, pe care nimeni nu le-a voit — o cotitură a vremii — sunt mult speculate de pescuitorii în ape tulburi.

Aceste hiene ale societății vii, vizează situați predicând ura și prăpădul.

Pentru ca intențiile lor să meargă la țintă caută să scoată din front pe toți factorii valizi, cari conduc societatea și o apără.

Li vezi cum dau cu târnăcopul în dinastie, în guverne, în armată, în școală și mai ales în biserică.

Așa ceva s'a mai încercat și se încearcă și astăzi, scontând rezultate asemănătoare celor din Rusia sau din Spania.

Noi credem cu tărie că la noi experiența din altă parte nu va prinde.

Ori ce factor hotărâtor și răspunzător de liniștea și înflorirea scumpei noastre țări, trebuie să se găsească la datorie, fiecare cu alcătuirea sa formată din elemente destoinice bine pregătite și capabile de ori ce sacrificiu.

Spre bucuria bisericeii noastre, în ogorul Domnului Hristos, astăzi trag brazde adânci preoți, în mare majoritate cu pregătire sufletească și culturală aleasă.

Seminariile înmulțite, numărul mai mare al institutelor și facultăților de Teologie și perioada de oarecare prosperare materială a anilor 1920-1929, au facilitat recrutarea celui mai mare și în bună parte a celui mai ales contingent de preoți.

Aceștia ne sunt o mare nădejdie.

Sunt însă unele puncte slabe; puncte ușor vulnerabile prin care vrăjmașul își poate ușor deschide potecă.

Sunt între noi elemente inveterate în patimi omești, la uneia complicate și cu o bătrânețe senilă și neputincioasă.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, aceste puncte slabe trebuiesc primenite repede.

Vremurile și primejdiile ce ne pândesc nu ne mai permit îngăduința de altă dată.

Am făcut tabloul de mai sus al situației de azi tocmai pentru a justifica câteva propuneri pe care îmi permit a Vi le face mai jos.

1) Ori ce element din corpul preoțesc, care constituie un scandal pentru biserică și mai ales pentru credința și morala creștină, după o prealabilă, amănunțită și dreaptă cântărire a lucrurilor, să fie înlăturat.

2) Preoților bătrâni, care de demult, până în zilele noastre, au purtat și poartă încă cu vrednicie drapelul credinței sfinte, toată venerația și toată cinstirea. Bătrâneța lor, încadrată de o înțelepciune naturală, de o

experiență probată, dar mai ales de chipul unei vieți curate și demne îi face seminceri falnici, în fața cărora și noi preoții și poporul se cade să ne plecăm.

3) Avem însă preoți bătrâni, care au ajuns aproape la o totală absență de demnitate și pe care nici puterile spirituale, nici cele fizice nu-i mai ajută.

Aceștia ar fi de dorit să se retragă la odihnă. Iar parohiile, care oricum până acum sunt în suferință și expuse, să se încredințeze unor elemente destoinice.

Avem în Iași pe părintele Romulus Țuchel dela parohia Sf. Ioan Gură Aur și părintele Alexandru Arion dela Biserica Sf. Constantin și Elena, care cei dintâi sunt indicați spre a fi pensionați.

Ambii dețin în prezent conducerea spirituală a unei populații creștine mărginașe, unde curente cele mai primejdioase își caută vad.

Părintele Romulus Țuchel în prezent se află într'o progresivă decadentă fizică.

Credem că nu este în stare să facă, așa cum se cuvine, nici o slujbă sfântă și nici Sf. Liturghie.

Părintele Alexandru Arion e și el bătrân. Mai cu puteri fizice, însă deviază de multe ori dela conduita demnității preoțești.

Fiind dator a vă informa exact asupra stărilor de lucru din protopopiatul ce mi-ați încredințat, am adus la cunoștință acestea și Vă rugăm să bine-voiți a dispune cele ce veți crede de cuviință.

Al Inalt Prea Sfinției Voastre devotat.

Pr. V. Chirica

Protoiereu

**Jubileul de 50 ani al Societății Studen-
tești «Academia Ortodoxă» din Cernăuți**

Metropolia Moldovei și Sucevei
către
Societatea „Academia Ortodoxă”
Cernăuți.

Onorate Domnule Președinte,

Serbarea plinirii a 50 de ani, de la înființarea societății „Academia Ortodoxă”, foarte mă interesează. Eram student teolog la Cernăuți, când această societate a luat ființă, în locul fostei societăți „Arboroasa” despre desființarea căreia, se va vorbi multă vreme.

Societatea „Junimea” era înființată de câțiva ani, pentru studenții români de la toate facultățile universității cernăuțene; pe când „Academia Ortodoxă” înființată sub auspiciile marelui Mitropolit Silivestru Moraru, era îndeosebi, pentru studenți teologi.

Socot, că e vrednic de știut, că în anul 1880, la Facultatea de teologie din Cernăuți, pe vremea marilor dascăli: Mitrofanovici, Euseb. Popovici, Isidor Onciul, Vasile Repta, Alex. Comoroșan, Const. Popovici, Călinescu și alții, pare, *ca semn providențial*, ne-am întâlnit tinerii studenți români, sosiți la Cernăuți din vechiul regat și provinciile românești: Gherasim Timuș, Eu, Cornoiu și alții din Muntenia; Conon Arămescu, Răileanu și Fotea, din Moldova; Iuliu Olaru, Gh. Popovici, Petru Barbu, din Banat; Putici, Trailescu și alții, din Ardeal; cari, împreună cu confrății noștri studenți bucovineni; Saghin, Tarnavski și mulți alții, am studiat și trăit împreună, îmbrățișându-ne cu căldură frățească și totdeauna înprospătând în mintea noastră — aflându-ne în Moldova de sus (Bucovina), inspirați fiind dela mormântul dela Putna unde se odihnesc osemintele marelui Ștefan al Moldovei, — visurile tainice ale moșilor și strămo-

șilor noștrii; despre aspirațiile neamului, care s'au realizat prin jefirea celor opt sute de mii de vieți românești, făcute în marele război, în luptele dela Oituz, Mărăști și Mărășești, care ne-a dat „România Mare”.

Și pentru că societatea „Academia ortodoxă” reprezintă prin esență Biserica noastră Ortodoxă strămoșească, care a ocrotit și păstorit neamul românesc, găsesc de a Mea datorie, ca fost membru al acestei onorate societăți, pentru care am cele mai scumpe amintiri, ale tinereții Mele ca student, să fac ale Mele călduroase urări, ca Societatea să trăiască, să crească și să înflorească, și în atmosfera ei curată de viață creștinească și românească, să propovăduiască dragostea și unirea frățească la poporul nostru românesc, pentru ca în liniște să muncească în toate direcțiile vieții omenești, ridicându-se la cele mai înalte culmi de cultură și civilizație a popoarelor culte, care alcătuiesc lumea de azi.

PIMEN

Iași, 17 Martie 1934.

Metropolitul Moldovei și Sucevei

Activare în învățământul religios

Trecerea predării religiei din școlile primare pe seama preoților a dat prilejul unor însemnate desbateri asupra problemei învățământului religios.

S'a căutat cu această ocazie, a se analiza în mod documentat rolul obiectului religiei în învățământ și mijloacele cele mai bune de predare. S'au făcut mărturisiri entusiaste — și din partea preoțimei și din partea laicilor, — asupra contribuției însemnate pe care religia o are în formarea pentru viață a individului.

Cu punerea în aplicare a acestui lucru, s'a întâmpinat o mare bunăvoință și înțelegere din partea învățătorilor și în cele mai multe locuri aceasta a dus la strângerea legăturilor între preot și învățător. Pentru faptul că se da un ajutor învățătorului fără a adăuga nimic în sarcina bugetului și pentru faptul poate că acolo, în viața mai simplă a satului, se simte mai neîmpiedecată nevoia de influență a bisericii, — dispoziția legii de a se preda religia de către preot a înviorat și a ridicat interesul pentru învățământul religios în școala primară. Și răspunsul pe care fără șovăire și fără nici o precupețire, l-a dat la această chemare împovorata și ponegrita preoțime, ca și roadele ce imediat se vor vedea, credem că va deschide ochii la mulți să vadă că acești umili slujitori, cari se avântă cu entusiasm în opere idealiste, nu au aproape cu ce-și îngriji familiile.

În școala secundară chestiunea învățământului religios se prezintă altfel. Până mai eri deabea se acorda câte o oră în unele clase din liceu și situația obiectului religiei ca și a profesorului ei, era socotită la fel cu a dexterităților și retrebută în consecință.

Indiferentismul religios cu toate urmările lui și lipsa de condescendență față de biserică la care asistăm, e datorită și acestui fapt; a felului cum a fost privită și a fost predată religia în liceu în care își primesc cunoștințele generale toți viitorii cetățeni și conducători.

Cu stăruințe din partea bisericeii care a documentat arătând urmările unei lipse de educație religioasă, documentări la care au contribuit și fruntași ai clerului eparhiei noastre, s'a obținut prin legea învățământului secundar din 1928 să se prevadă câte 2 ore de Religie la aproape toate clasele, să se introducă studiul apologeticeii în ultima clasă, iar profesorul de Religie să fie încadrat și retribuit ca și toți profesorii celorlalte materii.

A fost desigur o îmbunătățire a situației care a adus o activare în domeniul învățământului religios.

Dar situația nu e definitivă și ea trebuie consolidată și păzită. La cea mai mică schimbare sau modificare de program numai, toți se împiedică de Religie și caută să-i mai reducă din ore. Iată acum, când e vorba să se treacă la liceul cu 8 clase, în proiectul de program analitic s'a găsit ocazia de a se atinge cât de puțin de Religie. După ce au redus o oră tocmai la studiul Moralei creștine, în proiect se reduce și o oră din studiul Apologeticeii iar în clasa ultimă (aVIII-a) nu se mai prevede nici o oră de Religie, așa că în liceul cu 8 clase să fie mai puține ore de cât în cel cu 7 clase de acum.

La congresul profesorilor de filosofie de anul acesta s'ar fi făcut ironii pe seama rolului și predării Religiei în liceu cerându-se intensificarea studiului filosofic și trecerea educației morale pe seama profesorului de filosofie.

Deaceia rosul învățământului religios și în școala primară și în cea secundară, trebuie consolidat.

Față de această situație profesorii de Religie din capitală s'au întrunit discutând măsurile de luat pentru preîntâmpinarea prejudiciilor ce s'ar aduce învățământului religios, pentru strângerea rândurilor în această direcție și găsirea celor mai bune mijloace pedagogice de predare și activare a religiei în învățământ.

S-a cerut și ținerea unui congres, al profesorilor de Religie care să studieze cu seriozitate problema învățământului religios și să avizeze la recomandările și măsurile cele mai bune pentru activarea lui. La această

sfătuire își vor avea locul și toți cei ce predau și în școala primară.

O strângere a rândurilor și o adunare a profesorilor de Religie e necesară și pe eparhii în jurul chiri-arhului și secțiile culturale ale consiliilor eparhiale ar trebui s'o sugereze și s'o sprijine.

Dar până când aceste desiderate pentru care inițiativele s'au și luat se vor realiza și o colaborare a tuturor să pornească sistematic și în mod luminat la lucru, toți cei ce urcă catedra unei școli pentru a împărtăși cuvântul credinței, să activeze prin toate mijloacele spre a face cât mai viu acest cuvânt.

O catedră pentru orele de Religie este un amvon și se integrează în misiunea sacerdotală pentru noi cu aceiaș necesitate și cu aceiaș îndatorire.

Problemele pedagogice trebuiesc cercetate de aproape, adaptate și folosite pentru ca predarea Religiei să poată da roade.

Dacă predarea Religiei are un scop special educativ asta nu dispensează de a strădui ca noțiunile și cunoștințele ce le dai să nu cauți a le îmbrăca în forma ce mai bună pe care studiul pedagogic a găsit o.

Nu trebuie să uităm că indiferentismul religios la care asistăm și a cărui consecință biserica o simte își are în mare parte de cauză ignorantă față de noțiunile de credință și biserică chiar la cei depe trepte mai înalte.

Deaceia trebuie activat în mod sistematic spre a înlătura acest rău pentru generațiile ce se ridică inițindu-le în cunoștințele religioase pentru a nu fi lipsite din această cauză de cel mai puternic sprijin al vieții, credința.

Pr. Prof. C. Munteanu

Stilismul

În viața religioasă a neamului nostru de după războiu, ca și în viața politică se constată unele porniri anarhice, cari au un substrat comun: tendința cetățenilor de a se sustrage de sub puterea autorității. Spre deosebire de sectele religioase de orice nuanță, stilismul, nu este decât o încercare a unora dintre credincioșii bisericii de a ieși de sub autoritatea bisericii.

Stiliștii n'au nici dogme nici învățături streine de biserica noastră, ci pur și simplu ei n'au gust de a mai atârna de autoritatea bisericească.

De unde această pornire? Este aceeași îmbolnăvire a spiritului de ordine, care se constată și în atmosfera vieții politice. Căci și în politică, extremismul de stânga, de pildă, ce este mai mult decât un fel de stilism politic? Doctrină n'are, căci din experiența altor popoare și din reacțiunea ce s'a pornit în toată lumea contra comunismului, s'a făcut dovada suficientă că acest sistem politic este o utopie. Și cu toate acestea nu dezarmează. De ce? Pentru simplu motiv că tot mai bine e să conduci, decât să fii condus. La fel sunt acești stiliști, ei de mult ar fi dorit să nu mai facă parte din turmă, și să fie ei înșiși păstori, sau să aibă păstori cari să le îngăduie orice, însă nu au avut prilejul. Și deabea au așteptat să se ivească un „nod n papură”, îndreptarea calendarului, ca să-și inaugureze năzuința lor. Ei sunt aidoma ca fariseii și cărturarii, cărora întru toate le-ar fi plăcut predica Mântuitorului, numai dacă El n'ar fi făcut minuni sâmbăta.

Dar fiindcă Mântuitorul nu ținea cont de această dorință a lor, tot ceia ce uimea pe-o lume întreagă, pentru ei n'avea nici un preț.

Dar aceste simptome de dezordine în societatea noastră de astăzi, nu se observă numai în viața religioasă, ci mai cu osebire ele sunt frecvente în ordinea politică și socială. Un exemplu: dregătorii politici

poate nici nu bănuiesc că țărănimea nu vrea o conversiune a datoriilor agricole.

Deși aceasta nimeni n'o spune.

Conducătorii noștri se frământă și-și strică liniștea spre a găsi o formulă cât mai lesnicioasă de a ușura datoriile agricultorilor țărani, dar nici prin minte nu le trece că țărănimea în intenția sa nu vrea micșorarea datoriilor, ci complectă iertare a acestor datorii. Și deabea așteaptă să se anunțe că le-au rămas numai 25⁰/₀ din suma datoriilor ca să ceară la vre-un om politic: „Cucoane X, oare nu s'ar putea cum s'a iertat 75⁰/₀ să se ierte și restul?” Doar fiscul a făcut experiența reducând cifra impozitelor și câți s'au grăbit oare să le plătească? Ce însemna aceasta? Că în sânul neamului nostru a pătruns un microb al anarhiei, care se resimte în toate organele și deci trebuia să pătrundă și în biserică sub o formă oarecare. De ce nu-ți plătești datoriile? Că's mari! De ce nu ești bun creștin? Pentru că nu-mi place calendarul!

Crede oare cineva, că acești stiliști, dacă ar fi satisfăcuți de autoritatea bisericească și (să presupunem imposibilul) că li s'ar îngădui să rămână în convingerile lor, în ce privește calendarul, ar consimți să se supună întru toate prescripțiilor Sf. Canoane și autorității bisericești?. Ei, cari cu Pidalionul în mână, pretind că fac dovada convingerilor lor ar accepta oare în schimbul satisfacției ce li s'ar da, să fie următori în toate manifestările vieții lor, tuturor Sf. Canoane, cum sunt credințioși față de acelea cu care-și susțin ambițiile lor anarhice?. Desigur că nu, ca și'n cazul conversiunii. Căci nu focul credinții îi arde pe șefii lor, precum pe comuniști nu focul dragostei de dreptate îi mistuie, ci alt foc, focul dorului de libertate absolută. Societatea noastră de astăzi și mai ales masa țărănească este cam atinsă, în unele părți, de un duh de dușmănie contra ordinii, născut mai ales, s'o spunem fără înconjur, de multele concesi și arbitrare dispense legale, ce le-au făcut unii oameni politici. A fost deajuns să intre în capul omului dela sat, că se poate călca legea

fiscală, sau cea a obligativității învățământului primar, ca să formeze o mentalitate de violarea altor legi și a oricărei autorități. Stilismul, ca și curentele politice vătămătoare ordinii de stat, nu s'a născut decât din această mentalitate bolnavă, ce s'a încuibat cu deosebire în pătura socială insuficient pregătită sufletește. Calendarul, nu-i decât un pretext, care la rigoare ar fi putut lipsi, în schimbul altui nod în papură. Căci credincioșii bisericii de astăzi, ca să scape de sarcina unor obligațiuni pe cari n'au dragostea să le împlinească, scormonesc felurite motive ca să se sustragă dela ele.

Se pare însă că aceste crize în biserică, ca și în viața statului, nu sunt decât niște simptome trecătoare, cari vor dispărea odată cu netezirea raporturilor dintre partidele politice și cu intrarea în ritmul normal al noii veți sociale.

Democrația este cel mai mare dar ce l-a făcut națiunii noastre concepția politică contemporană. Democrația este și cerută de împrejurări și impusă de conștiință ca supremă normă de dreptate socială. Dar este întocmai ca și o armă, cu care te poți apăra de dușmani, dar te și poți sinucide din imprudență.

Pr. I. Florescu

Onești-Iași

Chestiunea dispenselor condiționale

Adresa Ministerului de Instrucție No. 41711 a. c.

către Sf. Mitropolie a Moldovei

Copie după adresa No. 15469 a Minist. Apărării Naționale—Inspect. g-ral al Comand. Terit. — d-ția Comand. Teritorial înreg. la No. 41711 către Ministr. Instr. Cultelor și Artelor—direcția cultelor.

Ca urmare la adresele noastre N-rile 13372 din 30/I și 11630 din 13/II din a. c.

Avem onoare a vă comunica că tânărul Crețu Victor ctg. 1929, absolvent de academie teologică a cerut la M. A. N. Serv. Recrutării o amânare excepțională peste limita de state legală (27 ani) spre a-și termina studiile la Institutul Superior de Educație Fizică, unde pretinde că a fost trimis de către Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu pentru a putea deveni ca preot, profesor de educație fizică la școlile confesionale.

Acest departament, în urma celor stabilite cu Dvs. înțelegând să acorde în mod excepțional amânări peste etatea de 27 ani, numai celor ce dovedesc că urmează studii teologice superioare, sau celor cari deși le-au absolvit nu au putut fi hirotoniți din lipsă de locuri, a respins cererea numitului, dispunând a fi încorporat cu ctg. 1934 (la 12 Aprilie a. c.) dacă până atunci nu se va preoți sau dacă nu dorește a urma cursul de pregătire militară de pe lângă Oficiul Național de Educație Fizică.

*Semnalând Dvs. și acest caz, cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune să se comunice Sf. Mitropolii și Episcopii, **de orice rit, că nu se pot acorda amânări excepționale și nici dispense condiționale***

(până la 27 ani) teologilor cari urmează studii ce nu au nici o legătură cu biserica, deoarece aceste dispense, conf. prevederilor legii de recrutare, se dau numai pentru studii teologice.

p. Ministru

(ss) *General Indescifrabil*

Dir. Comand. Teritoriale

(ss) **General L. Bârzotescu**

p. Conformitate,

Nazarie

Convocarea adunării eparhiale

P I M E N

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei

In conformitate cu dispozițiunile art. 132 și 134 din Statutul Legei de Organizare a Bisericii Ortodoxe Române.

D e c i d e m :

Convocăm Adunarea Eparhială a acestei Arhiepiscopii în sesiune ordinară pentru ziua de 6 Mai a. c. (Duminica Samaritencii) ora 9 dimineața la reședința Metropolitană din Iași și vă rugăm să binevoiți a lua parte la lucrările prevăzute în ordinea de zi notată mai jos.

Inainte de deschiderea ședinței se va oficia serviciul Sf. Leturghii în Catedrală.

Ordinea de zi :

- 1) *Apelul nominal.*
- 2) *Cetirea sumarului ședinței Adunării Eparhiale dela 14 Maiu 1933.*
- 3) *Referatele Secțiilor Consiliului Eparhial :*
  - a) *Administrativă*
  - b) *Culturală*
  - c) *Economică*
- 4) *Modificări în delimitarea parohiilor.*
- 5) *Inființări de noi parohii.*
- 6) *Cumpărări, vânzări, schimburi și donațiuni de bunuri imobiliare bisericesti.*
- 7) *Darea de seamă a gestiunei de anul 1933/34.*
- 8) *Proectul de buget al Eparhiei pe anul 1934/35.*
- 9) *Diverse alte chestiuni și propuneri.*

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Pr. Const. Nonea

Consilier Referent

Numirea Exarhului mănăstirilor

Ordin circular No. 2195 a. c. către stareți și starețe

Prin bugetul Arhiepiscopiei Noastre pe anul 1934/935 înființându-se un post de Exarh al mănăstirilor din Eparchie, vi se aduce la cunoștință că, am numit în acest post, cu începere dela 1 Aprilie a. c., pe Arhidiaconul Partenie Ciopron, licențiat în teologie dela Universitatea din Cernăuți și vă invităm a-i da cuvenita ascultare și toată atențiunea în interesul bunului mers moral administrativ al mănăstirilor.

Ca urmare, pentru toate chestiunile de ordin spiritual și gospodăresc veți lua înțelegere cu Exarhul care va aduce la cunoștință toate dispozițiunile Sf. Mitropolii privitoare la mănăstiri și va supraveghea executarea lor.

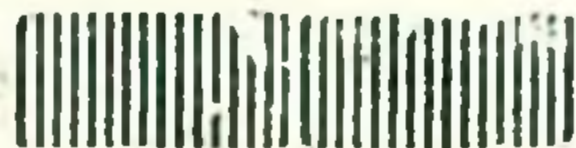
Totodată, veți înlesni noului Exarh mijloace de transport, când veți fi anunțat și vi se va cere acest lucru, pentru deplasarea sa dela o mănăstire la alta.

PIMEN

Mitropolitul Moldovei

Pr. V. Mihailescu

Consilier Referent

Instalarea P. S. Nifon al Huşilor

(Catene marginale)

Duminică 11 Martie a. c. a avut loc solemnitatea instalării *P. S. Nifon*, pe scaunul episcopal al Huşilor.

Episcopie cu un trecut istoric la conducerea căreia s'au perindat, în vremuri apuse, mulți cărturari, oameni de suflet sau buni chivernisitori ai treburilor bisericești.

Personalitatea *P. S. Nifon Criveanu* este o cheazășie că firul activității marilor înaintași va fi continuat cu multă stăruință. Cuvântarea *P. S. Sale* ținută în catedrala episcopală—în fața unui auditor compus numai din cei care avea mai select întreaga eparhie—a produs o profundă impresie.

De obicei moldovenii nu se prea lasă impresionați de măiestria vorbelor. Spiritul critic în această privință, prin meșagurile noastre, e mult mai în floare ca în alte părți.

Dar *P. S. Nifon Criveanu* a reușit ca să satisfacă și să depășească chiar nu numai exigentele literare, cât mai ales să verșe, din dragostea *P. S. Sale* pentru Biserica lui Hristos, nădejdi de prosperare spirituală, făcând ca ochii tuturor să inunde în lacrimi de bucurie.

Iubirea creștină—aceasta a fost tema cuvântării program—a fost expusă și analizată pe toate fețele și în adâncul cutelor ei.

„Iubirea mea, iată ce vă aduc vouă iubiții mei fii duhovnicești. Căci, creștinismul nu este altceva decât servirea de „obște și supranaturală pusă în serviciul omenirii și aceasta „numai în numele iubirii divine“.

Toată gama sentimentelor isvorâte din iubirea creștină au parcurs-o auditorii. Au fost momente înălțătoare. Lumea se credea transpusă, cu multe sute de veacuri în urmă, pe vremea când Apostolul Pavel își așeza urmași în Efes și Creta. Un singur gând stăpâna mintea tuturor: *dragostea în și pentru Hristos*. Și cu acest gând au plecat toți cei ce au fost de față la solemnitatea instalării *P. S. Nifon*.

Iar când și-au exprimat reprezentanții autorităților cuvântul, aducând elogii noului Păstor sufletesc, *P. S. Nifon* nu s'a

îmbujorat de sentimentul legitim al firii omenești, sentiment a vanității și încrederii în sine.

Ci, cu glasul plin de căldură a spus răspicat :

„Sunt copleșit de elogiile pe care mi le aduceți și de mulțimea calităților pe care mi le atribuiți. Niciodată n'am crezut că voi produce, prin umila mea persoană, atâtea aprecieri cari măgulesc firea omenească. Iar dacă în adevăr așa avea calitățile ce mi le atribuiți, atunci meritul nu este al meu. Ci, în primul rând trebuie să mulțumesc lui Dumnezeu, care revarsă din mulțimea darurilor sale asupra omului ; apoi să mulțumim mamei mele, care m'a crescut și educat și în al treilea rând școlilor unde m'am instruit și adăpat din cultura și știința profesorilor“.

Cât de frumoasă concepție despre sine însuși !

Iar când s'a adresat preoților cuvintele *P. S. Nifon* au plecat din suflet înțelegător de bun părinte.

„Mă adresez vouă preoților, împreună slujitor în via Domnului și vă cer dragostea voastră pentru misiunea pe care o îndepliniți. Dacă voi nu veți înțelege iubirea mea pentru servirea la care sunt chemat și iubirea mea pentru voi, gândul meu și lucrul pe care doresc să-l realizez nu pot fi depline. Iubirea creștină să ne unească pe toți în munca apostolică și sacrificiul ce ni se cer“.

Nu se pot tâlcui în cuvinte de cronică sumară sentimentele ce le-au trăit preoții aflători la solemnitatea instalării.

Un singur lucru e cert, că pe *P. S. Nifon* preoții îl socot, ca pe un dar al Providenței, în fruntea lor.

De aici înainte munca cărturărească a lui Silvestru Bălănescu va reinvia, iar opera gospodărească a *P. S. Episcop Nicodem*, care până azi a purtat stampa dezinteresului și a ruinei, va fi repusă în splendoarea ei inițială.

Nădejdele puse în personalitatea *P.S. Nifon*, sunt mari și să dea Dumnezeu să se împlinească.

Deacea din suflet ne bucurăm.

Pr. Const. Nonea

Recenzii

Istoria vechii literaturi creștine (primele trei veacuri până la 325) vol. I de *Preot Cicerone Iordăchescu*, 216 pag. Iași.

Lucrările de specialitate cu care Păr. Cicerone Iordăchescu, distinsul prof. universitar, împodobeste de un timp literatura noastră teologică, fac serie. După *Omiliile sf. Macarie și Ierarhia Bisericească și Cerească* de Ps. Dionisie Areopagitul, apreciatele traduceri din grecește, apărute anii trecuți,—iată dă la lumină chiar acum în preajma Sf. Paști noua lucrare cu titlul de mai sus. Vom mărturisi, că atât prin cuprinsul ei bogat cât și prin calitățile de sistemă și formă, ce o deosebesc, această operă este ceva mai mult decât o simplă noutate plăcută,—ea înseamnă un adevărat *eveniment literar*, demn de toată atenția și prețuirea noastră. Căci e întâia lucrare sistematică pe românește în domeniul vast al Patrologiei, fiind în alt sens și un bun început pentru o fază nouă a lit. teologice, cea a lucrărilor *de fond*, de mult așteptată.

Precedată de o *Precuvântare* în care Păr. autor arată nevoia din care a ieșit tipărirea operei sale, înfățișând luminos valoarea de totdeauna a scrisului creștin clasic,—atât pentru clerici cât și pentru mireni,—lucrarea îmbrățișează tot scrisul religios-creștin dela *Didahii* și *Simbolul apostolic* până la 325—data primului Sinod ecumenic—redând succint viața și personalitatea fiecărui scriitor din acest timp cu operele respective, cum și cadrul împrejurărilor, în care a trăit. Pe rând apar toate marile figuri ale epocii: *Părinții Apostolici* Clemente Romanul, Ignatie, Policarp, Papia... *Apologeții* Codrat, Iustin Martirul, Atenagora, Minuciu Felix, Tertulian... *Scriitorii polemici* Irineu, Hegesip... *Scriitorii științifici* Panten, Clemente Alexandrinul, Origen, Ipolit, Novațian, Lactanțiu etc... toți înfățișați complect sub întreitul aspect istoric: viața, opera și doctrina.

Nu-i prea ușor a fixa valoarea unei atare lucrări. Căci o inițiere mai adâncă în materie, firește, n'o are ori cine. Totuși, dacă temeinicia fondului ei se vede bine garantată prin bogatele isvoare utilizate ca și prin disciplina științifică de înaltă calitate, ce peste tot se simte, însușirile de formă și metodă se pot mai lesne observa.

Stilul e simplu și clar, peste tot vioi. Nimic din forma și erudiția teologică greoaie, obișnuită în scrierile similare, nu întâlnim aici. În tratarea scriitorilor autorul ne dă numai notele esențiale ale personalității și operei fiecăruia,—evitând tot balastul de informație secundară, care adesea îngreue înțelegerea întregului și principalului. Sistema și claritatea în expunere caracterizează cartea în primul rând.

Și totuși scrisul, departe de a fi rece, e cald și *evocativ*. Identificându-se cu opera și epoca, ce descrie, autorul isbutește să ne transpună în vechea lume creștină de acum 2000 de ani, cu grijile și problemele ei, cu *atmosfera* ei specifică. Accentele de avântată proslăvire a moravurilor pure și a sufletelor de înaltă credință și jertfă din acea vreme, abundă pe fie care pagină,—iar pasagiile, bine alese, din sf. scriitori, presurate în cuprinsul cărții, luminează și înduioșează.

Înțelegem dar de ce cu așa bună alcătuire lucrarea devine interesantă și utilă nu numai pentru preoți și studenți teologi, cărora autorul le-a dedicat-o, ci pentru orice intelectual în genere doritor de a cunoaște marele produse ale gândirii creștine.

Firește însă, că pentru noi cei bisericești *utilitatea* ei este incontestabilă. Căci opera de față umple un gol de mult simțit în lit. și pregătirea noastră teologică. Mai e nevoie să spunem, că cunoștințele noastre despre sf. Părinți sunt atât de modeste; că se reduc doar la vagi amintiri din bietele „rezumate” și „caiete de cursuri” cetite sub presiunea examenelor,—fără puțința în urmă de a le mai împrăști și verifica, nefiind încă cristalizate nici într-o lucrare tipărită? că bibliotecile noastre n'au avut încă în rafturile lor o Istorie a sf. scriitori?

Iată de ce salutăm cu sinceră bucurie această nouă roadă a strădaniilor Păr. prof. Iordăchescu. Venită la timp și în condiții superioare ca alcătuire și tipar ea este un adevărat dar, făcut preoțimei și scrisului nostru bisericesc. Ță-i fim recunoscători.

A sprijini sincer și concret o atare muncă e o datorie morală elementară. E sigur,—nimeni dintre noi nu va putea refuza pentru biblioteca personală sau a parohiei *Istoria vechii literaturi creștine*.

Pr. Const. Roșescu

«**Problema vieții viitoare în religii comparate**» teză de doctorat de Profesor preot M. Bejenariu.

E greu să faci recenzia unei teze de doctorat când tu nu posezi decât o licență; însă afectivitatea nu ține samă de poruncile judecății, când autorul și subiectul acelei teze nu te pot lăsa nepăsător.

Problema studiată e una din acelea care plac mai mult, mai ales după ce ai trecut de 23 ani de preoție.

Volumul numără 218 pagini, scrisă într'un stil ușor, curgător; se vede că problema a fost de mult concepută și meditată în anii de profesorat și preoție. Materialul studiat e bogat și destul de variat, ceea ce face lectura ușoară și plăcută.

Cum a rezolvat problema? Juriul de profesori universitari, cu renume și peste hotare, au primit lucrarea ca o suficientă rezolvare a problemei, pentru care au acordat autorului frumosul titlu de *doctor în teologie*. Și dacă juriul și-a spus cuvântul autorizat, ce să mai spunem noi aici?

Vom adăuga aici părerea noastră pentru-ca frații preoți să cunoască nu numai problema, despre care mai au ei cunoștinți și din școală și din literatura mai târzie și din slujba preoțească; ci mai ales ca să cunoască o muncă.

După licență, după examenul de definitivat, după ocuparea unei catedre, autorul nu s'a mulțumit numai cu atât. Nu a pus capăt, ci a studiat neîntrerupt. Problema teologică nu i-a servit de trambulină care să-l asvârlă într'o situație socială frumoasă; ci de temelie pe care se sprijină pentru studii continui. Și cu aceasta aduce mari servicii clerului și bisericeii, care are nevoie de lucrări noi: cari să trezească din toropeala preocupărilor traiului zilnic, să aprindă pietatea și dorul de viață mai curată, mai sfântă.

Autorul studiază problema în mod comparativ, cu un aparat științific destul de bogat, mărginindu-se la ceea ce se poate observa astăzi în conștiința religioasă a popoarelor istorice. Nu se ocupă de urmele acestei credințe la preistorici. Probabil din cauza contraverselor ce caracterizază studiul acelei lumi. Atât cât științificește se admite ca adevăr necontestat, despre acele vremuri, ar fi putut utiliza, cu toate că studiile asupra preistoriei se bazează mai mult pe deducții logice, nu pe fapt

experimentat pe viu, pe sufletul popoarelor actuale, sau pe operele scrise ale anticilor.

Și aceasta ar fi fost, poate, de folos pentru concluzia pe care am dorit-o. Însă cadrul subiectului a fost restrâns la ceia ce ne oferă epoca istorică.

După o excursie în studiul Istoriei Religiiunilor, folosind cele mai serioase și mai noi lucrări în acest domeniu, stabilește, într'o tabelă comparativă, superioritatea concepției creștine, primită prin Revelația Invățătorului Hristos.

Impresia care se furișază—cel puțin în mintea celor mai înfricați de vre-o oarecare știrbire a valorii învățături divine—și anume că această concepție, începând de la primitivi, a suferit oarecare desvoltare naturală, datorită înțelepciunii omenești, care ar culmina în creștinism. Ceia ce e departe de concepția autorului. Și aceasta, din cauză că s'a mărginit numai la tabela comparativă dela urmă,—cerută de didacticismul de școală, totdeuna necomplet.

Ar fi fost necesar să se expună încă două laturi a problemei: 1) Preistoricii, primitivii, anticii, actualii necreștini, au o concepție a supraviețuirii dincolo de mormânt, grosier redată; ceia ce spune autorul. Însă nu spune pe ce fond se brodează această concepție! Nu pe un fond a revelației primordiale—a protopărinților—a cărui reflex întunecat este concepția scoborâtă a celor ce s,au îndepărtat de D-zeu, înțelepți socotindu-se? (Romani I 22,23) Și atunci ar fi apărut Revelația creștină și Răscumpărarea ca un act de reparație, ca un har a marelui milostiri a Creatorului. Ceia cedem că e și convingerea autorului. Și aceasta transpiră, în câteva locuri din însăși lucrarea.

În slabul reflex, ce a rămas omului care mereu se îndepărta de Dumnezeu, din revelația primară moștenită prin viu graiu, dar tot mai mult întunecată, se vorbește de viața de dincolo de mormânt. Cum va fi această viață, autorul spune, că cei lipsiți de revelația creștină și-o închipue în fel și chip, însă cu totul scoborât față de ceia ce trebuie să fie. Vorbește și de o mistică oarecare. Ar fi fost locul să arate că mistică poate fi falsă, sau adevărată. Și creștinismul are o mistică—trăirea vieții religioase cea mai superioară. Experiența directă a sfinților pe care-i preamărim în rugăciunile noastre.

Acest misticism religios, creștin, ne vorbește de fericirea

vieții viitoare. Mistica apusană o numește *confundarea* în divinitate. Mistica ortodoxă o numește *participare* la fericirea divină, păstrându-se natura specifică: Creator și Zidire. Credem, că la o nouă ediție, lucrarea va avea forma definitivă pe care o dorim. Și avem această nădejde de oare ce autorul ne apare continuu aplecat spre studii.

Chiar sub forma aceasta, lucrarea este una din rarele tratate teologice, rari în literatura românească. Și așteptăm și alte studii, folositoare preoțimei noastre, care nu are la îndemână o literatură de știință religioasă. Din bibliografie se cunoaște că autorul posedă limba franceză, din care a folosit opere noi, de mare valoare științifică, deci e în curent cu literatura apusană. Ceia ce lipsește multora.

Cu toate că lucrarea nu e un tratat de creație originală, ci o colectare a tot ce știința teologică apusană a cercetat până acum, meritul autorului nu poate fi contestat,

Cu acestea felicităm pe autor urându-i spor la muncă pentru opere de viitor.

Preot C. Bogdan

Parohii vacante

1.—Parohia Mastacăn jud, Neamț, compusă din satele Portărești, Balan Marginea și Nichid. Are biserică parohială construită din zid în stare bună și 2 biserici filiale. Sesia bisericeii 20 Ha.

Casă parohială nu este.

Parohia are 500 familii.

Parohia Rânghilești, jud. Botoșani, vacanță dela 1 Aprilie 1934 prin demisia pr. N. Nichita. Se compune din satele: Ilieșeni, Berza, Bogdănești și Principele Mihai. Are o biserică parohială și una filială.

Sesia bisericii 25 ha. Casa parohială nu este.

Sunt 360 capi familie cu 1682 suflete.

Parohia Sf. Ioan Gura de aur din Iași, devine vacantă dela 1 Mai 1934 prin demisia preotului Romulus Țuchel. Are biserică în stare bună, reparată în mai multe rânduri.

Are casa parohială.

Are 224 familii cu 800 suflete.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IASLOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația :
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Sărbătorirea Sfințelor Paști la Catedrala Metropolitană
Educația tineretului și preoțimea [Circulara *I. P. S. Mitropolit Pimen* către toți preoții din Arhiepiscopie]
Stilismul [Intervenția *I. P. S. Mitropolit Pimen* către Ministerul de Interne]
Lectura pentru tineret [Circulara *I. P. S. Mitropolit Pimen* către Protopopi]
Zece Mai
Trimiterea călugărilor de prin sate la Mănăstiri [Circulară]
Purtarea vizitatorilor la Mănăstiri [Circulară]
I. P. S. Mitropolit Pimen la adunarea generală „Cultul Eroilor” din Iași
Indatorirea consiliilor și epitropiilor parohiale față de avutul Bisericii [Circulară]
Situatia cântăreților practicanți
Ce cer licențiatii in teologie
Cununiile religioase în posturi
Eliberarea cărților canonice [Adresa *I. P. S. Mitropolit Pimen*, către episcopiile vecine]
Sărbătorirea Domnului *Const. Meissner*
Deciziunea *I. P. S. Mitropolit Pimen* cu privire la ocuparea parohiilor urbane și rurale
Contul de gestiune și bugetul fundației „Rusovici”
Prea multă indiferență . . . . .
Din lagărul sectanților . . . . .
Universitare
Bibliografie
Parohii vacante
Mulțumiri publice

Pr. Dărăngă

Ceanon

Pr. Const. Noneu

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALA A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Sărbătorirea Sfintelor Paști

---

la Catedrala Mitropolitană.

Săptămâna mare

Ca în toți anii slujbele divine premergătoare sfintelor Paști au fost făcute, la catedrala mitropolitană, cu solemnitatea cuvenită.

În seara zilei de Joi Mari, a slujit *I. P. S. Mitropolit Pimen* înconjurat de soborul Catedralei. Cea dintâi Evanghelie a fost citită de *I. P. S. Sa*. Cuvintele prin care Sfântul evanghelist Ioan redă rămasul bun și ultimile sfaturi ale Mântuitorului străpungeau adânc inimile credincioșilor.

Sunt cuvinte neîntrecute în note sfâșietoare de durere.

Mulțimea de popor stătea în genunchi, cernită, ascultând și privind slujba în care se desfășura mersul dramei ce acum aproape două mii de ani se petrecea în cetatea Ierusalimului.

Prohodul Mântuitorului

În seara zilei de Vinerea Mare, catedrala mitropolitană era ticsită de lume,

În fața Sfântului Epitaf, *I. P. S. Mitropolit Pimen* înconjurat de sobor, care era împărțit în două cete se alternau, cu corul dirijat de maestrul V, Popovici, în cântarea prohodului.

Reprezentanții tuturor autorităților civile și militare, erau de față. În afară de biserică așteptau să privească procesiunea, mii de oameni, mulți de altă confesiune.

Clopoțele vesteau, cu vaerul lor pre lung, înmormântarea Domnului Iisus Hristos.

Sfântul Epítaf, presărat cu flori gîngaşe de primăvară, era purtat de preoţi, ofiţeri şi alte personalităţi.

În liniştea şi frumuseţea nopţii de primăvară, procesiunea cu Sfântul Epítaf dădea aspectul unui convoi de pelerini din vremuri apuse.

Sfânta Inviere

Încă înainte de ora 12 curtea Catedralei era plină de credincioşi. Fastul cu care se obişnuieşte a se serba Invierea Domnului la Catedrală, face ca locuitorii din cele mai îndepărtate cartiere ale Iaşului să vină să participe la slujbă.

La ora 12 noaptea *I. P. S. Mitropolit Pimen* îmbracat în odăjdii strălucitoare ieşind din Si. Altar rosteşte, în liniştea tainică a vastei Biserici: «*Veniţi de luaţi lumină*»!

Capii autorităţilor se apropie de Inaltul Prelat şi-şi aprind făcliile. Apoi ieşind în faţa Catedralei se oficiază slujba Invierii. Corul Catedralei din cupolă întonează: „*Hristos a înviat*“.

După slujbă *I. P. S. Mitropolit Pimen* a ţinut trupei de onoare un cuvânt ocazional despre însemnătatea zilei, urînd Majestăţii Sale Regelui Carol deplină sănătate şi domnie glorioasă.

D-l general *Toma Dumitrescu*, comandantul Corpului IV Armata, mulţumeşte *I. P. S. Mitropolit Pimen*, pentru frumoasele cuvinte şi urează Inaltului Chiriarh, care în timpul marelui război a îmbărbatat armata la izbândă, să trăiască mulţi ani. Toată oştirea într'un glas strigă:

„*Ura! Ura! Ura!*“!

După aceasta *I. P. S. Mitropolit Pimen* înconjurat de soborul de preoţi a oficiat Sfânta Liturghie.

* *
*

Cu prilejul Sărbătorilor Sfintelor Paşti *I. P. S. Mitropolitul Pimen* a trimis Majestăţii Sale Regelui următoarea telegramă:

Rog pe Dumnezeu, ca Sărbătorile Sfintelor Paşti să le petreceţi cu sănătate, mulţumire sufle-

Prin aceasta, se va evidenția vrednicia preoției, dela care țara și poporul—cu dreptul—asteaptă vindecarea acestor boale sufletești, care frământă și slăbănesc energia morală a poporului românesc, altă dată atât de simțită și de puternică.

Se cuvine dar, ca preoții profesori de religie, curs secundar, să participe la congresul dela Mănăstirea Dealu, și toți ceilalți preoți păstori de suflete, din orașele și satele noastre, fără întârziere, să se adune în cercurile culturale pastorale, pentru a se sfătui și găsi mijloacele cele mai potrivite și corespunzătoare, în combaterea patimilor și relelor apucături care, de o vreme încoace, în chip ne mai pomenit, se ivesc în familiile și în școalele noastre, de toate gradele.

Nenorocitele și criminalele fapte, ca : asasinarea fostului Prim Ministru I. G. Duca, uciderea fostului deputat Eusebie Popovici, complotul a câtorva rătăciți ostași ai țării, spargerea bisericii 40 de Sfinți din orașul nostru Iași și organizarea unei noi bande de elevi din București, sunt fapte petrecute de care noi preoții, nu putem rămâne indiferenți; căci, misiunea noastră preoțească, ne obligă a avea grijă de educația poporului nostru și de liniștea țării.

Ceasul rău, pare că a sunat și noi suntem datori de a ne da sama de răspunderea ce o avem înaintea lui Dumnezeu și a țării noastre.

La lucru dar toți preoții noștri, numai în ogorul Bisericii.

Pimen

Metropolitul Moldovei

Consilier Referent, *Pr. Const. Nonea*

No. 3159, 8 Mai 1934

Stilismul

(Intervenția I. P. S. Mitropolit Pimen către Ministerul de Interne)

Domnule Ministru,

Protopiile județelor Neamț și Baia ne raportează că în ultimul timp propaganda stilistă, condusă de călugări streini și vagabonzi, a luat un avânt puternic.

În văzul autorităților locale, care au datoria de a păstra ordinea în Stat, propagandiștii stilisti colectează mari sume de bani dela săteni, cu promisiunea de a le face biserici, din care cea mai mare parte din banii colectați și-o opresc pentru ei și ridică case de rugăciuni —sau așa numite biserici, fără să aibă autorizațiuni legale, producând astfel mari turburări în popor.

În fruntea acestor escroci stau călugării vagabonzi, veniți din alte eparhii, cum e Eustațiu Andreescu venit din cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor, Mănăstirea Cernica, care și-a ales domiciliul în comuna Zănești jud. Neamț și Glicherie Tănase, care locuiește în comuna Radășeni jud. Baia.

Acești vagabonzi călugări au câștigat o mulțime de aderenți de aceeași categorie, reușind să ridice case de rugăciuni prin sate, slujind după stilul vechi.

În județul Neamț au deschis case de rugăciuni în comunele Zănești și Vânători Neamțului, iar în satele Bodeștii de Jos, Uricheni, Iapa, Soci, și Rediu se află așa case —numite de ei biserici— în construcție.

În județul Baia e deschisă și funcționează de multă vreme o biserică în comuna Radășani, iar în satele: Boroaia, Brusturi, Bogdănești, Ioneasa, Dolhasca, Onicenii, Râșca, Slătioaia, Drăcenii și Brădățel se găsesc așa case de rugăciuni, în construcție.

În fața unor așa îndrăsnețe fapte săvârșite de călugării vagabonzi, mulți veniți de aiurea, cari înșeală pe bieții țărani și produc zarvă sufletească în popor, ne sur-

prinde faptul că autoritățile locale, nu iau măsuri contra acestor înșelători și turburători și le permit ridicarea unor așa zise biserici, deși legea prevede că: «Case și mănăstiri noi vor putea fi dechise numai cu autorizația guvernului» (art. 36 al 4 din Legea p. Regimul general al Cultelor) cum și art. 167 din Statutul Legii de Organizare a Bisericii Ortodoxe, care prevede: *Biserici de orice categorie se pot ridica numai cu învoirea și binecuvântarea episcopului, fie că se clădesc din nou, fie că se transformă dintr'un alt edificiu*».

Pe lângă aceasta, acești călugări înșelători fac slujbe religioase și procesiuni, deși legea Mironescu publicată în Monit. Of. c. Nr. 68/933, oprește portul ilegal de uniformă preoțească, aplicându-se pedepse celor ce o poartă. Și totuși acești vagabonzi lucrează în dauna liniștei poporului și a ordinii de Stat, necontrolați de nimeni.

Noi, în interesul liniștei țării am dispus luarea de măsuri ca preoțimea să mărească propaganda la sate pentru luminarea poporului în chestiunea îndreptării calendarului. Această activitate a preoților însă e paralizată de lipsa de concurs a autorităților civile și jandarmeriilor din sate. Dece?!..

Intervențiunile Noastre, făcute la prefecturile județelor Neamț și Baia, n'au fost luate în seamă, deși ni s'a promis tot concursul, în interesul ordinii de Stat.

Și pentru că vremurile prin care trece țara noastră sunt turburi, precum se știe, vă rugăm *Domnule Ministru*, să bine-voiți a dispune, ca toate autoritățile publice să lucreze de comun acord cu preoțimea, pentru liniștirea poporului pe chestia stilistică și în cazul când acei propagandiști contravin legilor, să fie deferiți justiției spre a a fi împiedecați și pedepsiți, iar nu ocrotiți precum suntem informați și precum se vede din cele ce se petrec.

Pentru a pune stavilă acestor turburări, suntem de părere să se ia următoarele măsuri:

a) Oprirea și pedepsirea călugărilor vagabonzi veniți de aiurea sau isgoniți din mănăstiri pentru rele purtări și abateri și cari azi umblă prin sate, mai ales noaptea și în văzul autorităților, înșelând și turburând pe săteni.

b) Oprirea ridicării așa numitelor case de rugăciuni ale stiliștilor—sau așa zise biserici—carî n'au autorizația bisericească nici a guvernului, precum prevede legea.

c) Oprirea colectelor fără autorizație, pe cari acești rătăciți le fac prin sate înșelând pe bieții țărani, pentru îmbogățirea lor, sub masca că apară vechiul calendar și fac biserici.

d) Luarea de măsuri contra imoralității la care se dedau călugării și călugărițele excluși din mănăstiri și aflați prin sate, cum e cazul cu cei din Com. Rădășeni Jud. Baia.

e) Oprirea peregrinajelor religioase ale stiliștilor, pe cari le fac prin sate în scop de propagandă.

În nădejdea că intervenirea Noastră către Domnia Voastră, va găsi sprijinul cerut de împrejurările grele prin care trece țara, vă rog să primiți, *Domnule Ministru* asigurările deosebitei noastre considerațiuni și binecuvântări mitropolitane.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Consilier referent

Pr. Const. Nonea

Lectura pentru tineret

(Circulară către protopopi)

Vă este cunoscut datorită ce o are preoțimea noastră de a educa poporul și în special tinerimea, pe bazele principiilor religiei strămoșești.

Mijloacele pentru obținerea idealului creștin ce-l urmărește educația religioasă, sunt multe și diferite.

În afară de Biserică și școală un mijloc puternic de educația copiilor și a tineretului este lectura ce i se pune la îndemână, de către cei în drept: părinți, preoți și învățători.

În ultima vreme se constată, cu multă mâhnire sufletească, că tineretul nostru, lăsat în prada lecturii unor cărți lipsite de orice morală cum și prin frecventarea cinematografelor, unde se rulează filme care ațâță sentimentele josnice, a ajuns într-o stare de o îngrozitoare decădere morală.

Crimile cele mai abominabile sunt săvârșite de către minori, cari fără pic de remușcare își recunosc faptele și sunt mândri că pot deveni astfel eroi, ca cei din filmele văzute sau din cărțile senzaționale ce le-au citit.

Ați citit desigur crima săvârșită în ultimul timp asupra deputatului Dr. Eusebiu Popovici de către 3 elevi din cursul superior de liceu.

Fapta aceasta nelegiuită a produs a adâncă îngrijorare în toate straturile sociale.

Unul dintre principalii criminali—după cum relatează gazetele—nici n'a voit să se mărturisească. Aceasta dovedește că conștiința morală religioasă îl mustra. Dacă acești elevi ar fi avut o educație religioasă solidă, atât dela părinți cât și dela preoți nu s'ar fi întâmplat, desigur, această crimă odioasă.

Vă facem atenți că acum când preoții, prin lege, sunt obligați să predea învățământul religios în școlile primare, au implicat și răspunderea morală față de societate, despre felul cum tineretul va fi pregătit. De aceea veți lua toate măsurile ca preoțimea să lucreze

efectiv în această direcție iar P. C. voastră să inspectați îndeaproape învățământul religios, semnalându-ne la timp orice abatere.

*
* *

Cu această ocazie vi se recomandă pentru a se împărți prin sate și la școli revistele „Viața creștină” și „Duminica Copiilor”, care au caracter moral religios.

Vi se trimite un număr de   exemplare.

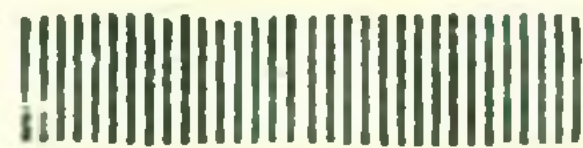
Costul exemplarelor în total de lei   va fi trimis direct la redacția revistei, comunicându-ni-se despre aceasta.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Pr. C. Nonea

Consilier referent

Zece Mai

Ziua de 10 Mai, care este simbolul tuturor năzuințelor împlinite în trecut și speranța realizărilor celor viitoare pe țărâm națională, s'a sărbătorit anul acesta cu un fast deosebit.

La catedrala mitropolitană s'a oficiat un Te-Deum de către P. S. Vicar Grigore Botoșăneanu înconjurat de un sobor de preoți.

De față erau: I. P. S. Mitropolit Pimen, D-l G-ral Toma Dumitrescu, comand. corp, IV armată, d-l Oswald Racovitză, primarul Municipiului Iași, d-l T. Zipa prefectul județului, d. Gorgos, președintele Curții de Apel, etc. etc. și foarte mult popor.

După terminarea slujbei religioase, a avut loc în Piața Unirii o grandioasă paradă militară. Toate unitățile de armată și școlile secundare din Iași au luat parte.

Cu prilejul zilei de 10 Mai I. P. S. Mitropolit Pimen a trimis Majestății Sale Regelui Carol următoarea telegramă:

Majestății Sale Regele Carol

București

In Catedrala Metropolitană față fiind reprezentanții autorităților civile, militare și mult popor am sărbătorit azi marea zi națională de 10 Mai, care întrupează împlinirea dorințelor străbune și aduce nădejdi pentru un strălucit viitor al neamului, sub înțeleapta domnie a Majestății Voastre.

Pimen

Metropolitul Moldovei

M. S. Regele a binevoit a răspunde I. P. S. Mitropolit prin următoarea telegramă:

Palatul Regal

I. P. S. Mitropolitul Pimen

I A Ș I

Mulțumesc înalt Prea Sfinției Tale și tuturor pentru urările de 10 Mai.

CAROL

Trimiterea călugărilor de prin sate la mănăstiri

Ordin circular stareții mănăstirilor din eparhie privitor la trimiterea călugărilor de prin sate la metania lor.

Din cauza lipsei de preoți, cari s'a resimțit în anii trecuți în cuprinsul Arhiepiscopiei Noastre, am luat dispozițiunea ca, până la numirea preoților titulari, să fie trimiși pe la parohiile vacante preoți călugări din mănăstiri, cari să satisfacă nevoile religioase imediate ale credincioșilor.

În ultimul timp, aproape toate parohiile au fost ocupate de seminarisți și licențiați. Totuși, unele parohii având mai multe sate cu bisericile lor sau fiind bătute de sectanți și alte curente rătăcite, am însărcinat provizoriu preoți călugări, cari să fie de ajutor preoților de mir.

Recunoaștem, că unii din acești călugări au făcut frumoase servicii pastorale, achitându-se în chip mulțumitor de ascultarea ce li s'a încredințat. Mulți dintre ei însă, fiind de multă vreme pe la sate, s'au înstreinat complet de viața călugărească și uitându-și îndatoririle monahale, cu greu se mai întorc la mănăstiri ci rămân prin sate, îmbrăcați în haina clericală, unde adeseori se dedeau la agitațiuni, cari sunt în paguba Bisericii. Unii și-au cumpărat sau închiriat terenuri, întemeindu-și gospodării ca și orii care sătean.

Această stare de lucruri nu mai poate fi îngăduită.

De aceea, în interesul ordinii și disciplinei călugărești și pentru a nu se prejudicia interesele religioase ale satelor unde e nevoie de preoți, am hotărât ca actualii preoți călugări de pe la sate, cari au de mulți ani această însărcinare, să fie invitați a se reîntoarce la mănăstire și

la locul lor, de va fi nevoie, se vor trimite alți călugări cari au purtări bune.

Pentruca administrația bisericească metropolitană, sa fie cât mai bine orientată în aducerea la îndeplinire a acestei deciziuni, vă invităm a ne înainta un tablou de preoții călugări din acea mănăstire, cari actualmente se găsesc ca suplinitoripe la sate, arătându-ne data de când sunt trimiși la această ascultare, precum și un tablou de numele preoților călugări cu cari ar putea fi înlocuiți în caz de trebuință.

PIMEN

Metropoltul Moldovei

Exarh. Arhimandrit

P. Ciopron

No. 2996 din 2 Mai 1934.

Purtarea vizitatorilor la mănăstiri

Ordin circular către stareții și starețele mănăstirilor și schiturilor din Eparhie cu privire la primirea vizitatorilor.

Nc. 2805 din 20 Aprilie 1934

Mănăstirile fiind locașuri de sfințenie și evlavie, este de datoria tuturor cari le vizitează, de a se purta cu toată bunacuviință și respectul cuvenit unor așa așezăminte.

De un timp încoace, avem informațiuni pozitive că unii vizitatori, clerici și laici, nu-și înțeleg această elementară datorie și abuzând, fie de poziția lor socială, fie de situația lor în administrația bisericească centrală a Mitropoliei sau Ministerului, stau săptămâni sau chiar luni întregi cu familiile sau rudele lor la arhondaricul mănăstirei, pretinzând să li se pună la dispoziție tot confortul, să li se servească masa, precum și trăsura mănăstirei pentru diferite deplasări.

Am primit adeseori reclamațiuni și plângeri, din partea administrațiilor mănăstirești, pe cari ni se semnalează abuzuri atât de mari din partea unor vizitatori, în cât sunt aproape de necrezut.

Aceste abuzuri constitue un adevărat jaf și un atentat la bunurile cari sunt proprietatea mănăstirei, de cari ea trebuie să se servească și să beneficieze exclusiv numai pentru interesele și buna ei întreținere și propășire.

Starea aceasta de lucruri, cari revoltă pe orice om cu bun simț, nu mai poate fi îngăduită. Trebuie să înceteze odată acest jaf în avutul mănăstirilor.

Pentru îndreptarea acestui rău atât de dăunător pentru starea economică și morală a mănăstirilor, am luat următoarele dispozițiuni:

Nu este permis nimănui de a sta mai multă vreme la arhondaricul mănăstirei. Arhondaricul are destinație

specială de a primi persoanele, cari sunt în trecere prin mănăstire pentru a o vizita și aceasta numai cel mult pentru două zile; iar dacă rămân peste noapte la arhondaric, sunt obligați a contribui cu suma de 20 lei de persoană, pentru întreținerea localului și mobilierului, precum cunoașteți din ordinele Noastre anterioare.

Chiar dacă aceste persoane vor fi din administrația Eparhiei sau Ministerului, nu le este îngăduit să stea în arhondaricul mănăstirei, decât numai când sunt în trecere pentru 2-3 zile. Mănăstirile nu sunt locașuri unde cineva să vină cu pretențiuni și să-și așeze aici rudele sale la aer și confort.

Nimeni n'are dreptul să pretindă de a i se servi masa sau să i se pună la dispoziție trăsura m-rei, ori cine ar fi acea persoană, afară numai dacă are aprobarea Noastră. Avutul mănăstirei nu este la dispoziția administrației pentru a-l întrebuința după bunul plac, cu primirea vizitatorilor. Acest avut trebuie conservat și economisit, căci vremurile sunt grele și se prevăd alte vremuri și mai grele pentru mănăstiri.

Vă atragem serioasa luare aminte, că nu vom recunoaște nici o cheltuială ce o veți face cu primirea acestor vizitatori.

Arhondarul sau arhondara sunt datori a înștiința pe stareț sau stareță la venirea fiecărui vizitator, căruia i se va face cunoscut că nu poate fi primit decât pentru timpul și în condițiunile amintite mai sus.

Dacă un vizitator oricine ar fi el—se prezintă cu pretențiuni și devine abuziv, căutând să nesocotească aceste dispozițiuni ale Noastre, va fi dat afară din mănăstire imediat.

Veți supraveghea de aproape și cu toată rigurozitatea executarea acestui ordin, pentru care vă facem direct răspunzător, atât pe P. C. Voastră cât și întregul consiliu de administrație, cunoscând că, la cea mai mică abatere, veți fi destituit din postul ce-l ocupați.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Exarh. Arhimandrit P. CIOPRON

I. P. S. Mitropolit Pimen

la Adunarea generală

„Cultul eroilor“ din Iași

În saloanele Cercului militar s'au întrunit membrii soc. „Cultul eroilor din regiunea Iași, sub președinția I. P. S. S. mitropolitul Pimen al Moldovei.

Au participat toți ofițerii superiori ai garnizoanei locale, în frunte cu d. general Toma Dumitrescu, comandantul corpului 4 armată, d. general Ionescu, etc.

S'a făcut o largă expunere a activității soc., în cursul anului expirat și în trăsături generale, s'a întocmit proiectul activității pe anul în curs.

I. P. S. S. mitropolitul Pimen a ținut o cuvântare, demonstrând datoria și recunoștința tuturor către memoria eroilor, cari în marele război s'au jertfit pentru tron și țară.

Ofițerii superiori și întreaga asistență impresionată de cuvintele Înaltului Ierarh, s'au ridicat în picioare și în semn de pietate pentru eroii căzuți, au păstrat câteva minute de tăcere.

La sfârșit s'au expediat următoarele telegrame :

Majestății Sale Regelui Carol al II-lea
BUCUREȘTI

Astăzi, Sâmbătă, cu ocazia întrunirii generale a societății „Cultul Eroilor“, regiunea Iași, gândul nostru al tuturor e îndreptat către Majestatea Voastră, asigurându-Vă de devotamentul nostru nețărmurit, cu urări de deplină sănătate pentru binele țării și mândria armatei.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

General, TOMA DUMITRESCU

Majestății Sale Regina Maria BUCUREȘTI

Adunarea generală a membrilor societății „Cultul Eroilor“, regiunea Iași, întrunită azi în ședință, își îndreaptă cu respect gândul către Majestatea Voastră, care în vremea marelui război ați prezidat la Iași întemeierea acestei societăți și Vă exprimă cel mai desăvârșit devotament, recunoștință și admirație pentru munca ce ați depus totdeauna, în interesul țării și al armatei.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

General TOMA DUMITRESCU

La telegramele trimise de *I. P. S. Mitropolit Pimen*, M. S. Regele și Majestatea Sa Regina Maria, au binevoit a răspunde :

I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei

I a ș i

Mulțumesc pentru urările Filialei Iași a societății „Cultul Eroilor“.

CAROL

*
*   *
*

Foarte mișcată de frumoasele sentimente, vă mulțumesc călduros.

MARIA

Îndatorirea consiliilor și epitropiilor parohiale

Circulara către epitropiile și con-

siliile parohiale din cuprinsul

Arhiepiscopiei Iașilor.

Prin circulara noastră No. 473 din a. c., am pus în vedere tuturor instituțiilor bisericești din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, ca din timp să întocmească bugetele pe anul financiar în curs 1934/1935 și am atras atențiunea Consiliilor și Epitropiilor bisericești cu privire la gestiunea bănească și întocmirea conturilor de gestiune pe anul bugetar expirat 1933/1934.

Cu toate aceste însă, lucrările merg încet și atât bugetele cât și conturile de gestiune sosesc și anul acesta la cancelaria Arhiepiscopiei cu mari întârzieri. Și ceiace e mai trist, e că foarte multe din aceste lucrări sunt întocmite de mântuială, fără atenție și ne-complete. Pentru aceasta foarte multe din ele, sunt înapoiate pentru a le reface și întocmi, în conformitate cu lămuririle date de noi prin circulare, lămuriri ce se găsesc și pe prima față a imprimatelor formular tip pentru aceste lucrări.

Din observațiile noastre cele mai multe bugete s'au întocmit fără a se ține seamă de situația reală a încasărilor, aruncându-se cifre cât mai mici, spre a da totaluri cât mai neînsemnate, eschivându-se astfel dela plata cotei convenite ca „Fond Eparhial“, cum și aceia a „Fondului Parohial“.

Această abatere, o socotim foarte gravă întrucât prin ea se evită, în mod formal, ca acum, când mai e vreme, parohiile să poată înființa fonduri de susținere și rezistență a bisericilor, pentru timpuri viitoare care pot fi mult mai grele.

Preotul în calitate sa de președinte de drept al Epitropiei și Consiliului bisericeii, are îndatorirea de a lămuri pe membrii acestor organe de conducere bise-

ricească, că au îndatorirea de a veghea cât mai mult asupra păstrării și înmulțirii bunurilor bisericesti.

Cu părere de rău. constatăm, că unii din preoți, nu numai că nu lămuresc pe acești factori de administrație a bunurilor bisericesti pentru îndeplinirea îndatoririlor lor, dar ei, însuși preoții pun la cale lucrări contrare legii și dispozițiilor noastre, luând atitudine contrare interesului vital al bisericilor.

S'au văzut cazuri, când preotul după ce a întocmit lucrări contrare dispozițiilor noastre s'a pus la adăpostul hotărârilor Consiliilor și Epitropiilor bisericesti. Bine înțeles, hotărâri sugerate de ei, privind și urmărind interese personale ale lor și păgubitoare bisericei.

Credem că este timpul, că atât preotul, cât și consiliile și Epitropiile bisericesti, să înțeleagă, că este de cea mai mare importanță astăzi, ca munca lor să fie îndreptată pentru păstrarea neștirbită a averii proprii a bisericei și parohiei și înmulțirea ei, cât mai mult pentru viitor, care trebuie să ne îngrijoreze.

În acest scop, aceste organe de conducere bisericască au îndatorirea de a pune în regulă cât mai neîntârziat gestiunea bănească zi cu zi, ori ce sumă cât de mică să fie trecută în registre de contabilitate și nici un ban să nu se piardă fără rost sau să apuce pe căi lăaturalnice.

Adunate aceste sume, ce se cuvin bisericilor, cu multă îngrijire, vom vedea, că nu peste multă vreme, vom ajunge la fonduri, care să asigure bisericilor existența lor viitoare, spre mulțumirea noastră a tuturor.

E dureros, că mulți dintre preoți, fără să-și dea seama, confundă veniturile bisericei cu veniturile lor personale. Prin aceasta se știrbește autoritatea preotului, atât în fața poporului, cât și a membrilor Consiliilor și Epitropiilor parohiale și a conștiinței sale.

În conformitate cu legea, orice lucrare de gospodărie economică bisericască, se face de către Consiliul parohial, care are în fruntea sa ca președinte pe preotul paroh. Toate dispozițiile luate de Consiliu se execută de Epitropie și preot, care sunt organele de execuție,

în conformitate cu legea. Preotul singur și chiar în unire cu Epitropia bisericeii nu poate face nimic și nu poate lua nici o măsură fără avizul și dispoziția Consiliului parohial.

Așa se procedează cu lucrările de închirieri, arendări, vânzări, reparațiuni, construcții și refaceri de case parohiale, colecte de fonduri, etc. cu un cuvânt nimic nu se poate mișca în administrarea bunurilor bisericești, fără hotărârea Consiliului parohial.

Tot Consiliul parohial numește pe unul din epitropi casier al parohiei și numai în cazul, când nici unul dintre epitropi nu primește sau nu corespunde cu această însărcinare, Consiliul poate delega casier pe unul din consilierii parohiali, sau pe oricare enoriaș cu garanție morală și materială.

Sub nici un cuvânt nu se aprobă și nu e permis ca preotul să ia asupra lui casieria parohiei ori cât de mici și neînsemnate ar fi veniturile.

Preotul trebuie să fie în afară de aceste daraveri și socoteli bănești, cari dau motiv la multe presupuneri și bănueli cari nu sunt de demnitatea preotului. El trebuie să controleze zi cu zi afacerile bănești ale parohiei și să stimuleze pe colaboratorii săi epitropi și consilieri la înmulțirea bunurilor bisericești, dintr'un simț de datorie și prevedere de înalt ordin, pentru biserică și viitorul ei.

Revenind la întocmirea bugetelor întru cât foarte multe dintre parohii și instituțiuni bisericești nu le-au înaintat până astăzi, se pune în vedere tuturora că până la data de 25 a acestei luni Mai curent, această lucrare să fie întocmită și înaintată Cancelariei Arhiepiscopiei noastre Secția Economică.

Se atrage din nou atențiunea de a fi întocmite pe baza cât mai reale pentru a nu suferi nici un soi de modificări introduse de noi.

Se va avea în vedere lămuririle date de noi, pe coperta formularelor trimise, înscriindu-se neapărat la sfârșitul lui averea mobilă și imobilă a parohiei, cu cea mai mare exactitate. De notat, că înscriind în inventarul bisericeii întreaga avere mobilă și imobilă se întărește

dreptul de proprietate atunci când, în diferite împrejurări, s'ar naște un litigiu asupra bunurilor bisericești.

Alăturat cu bugetul se va înainta și o foaie nominalivă cu drepturile cuvenite personalului bisericesc pe anul în curs 1934—1935.

Pimen

Metropolitul Moldovei

Consilier referent, *Pr. V. Mihailescu*

Situația cântăreților practicanți

Circulară către protopopi

Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor, prin deciziunea No. 62157 din 5 Aprilie a. c., pe care anexat v'o trimitem în copie, a clarificat situația cântăreților cu practică în sensul următor:

1. Acei cântăreți cu practică care se găseau în funcțiune la 15 August 1916 rămân stabili în post.

2. Acei numiți după 15 August 1916 și până la 6 Mai 1926 sunt considerați provizoriu în post și au dreptul a se prezenta la examenul de diplomă la școala pe cântăreți din Iași, după care cei numiți vor fi declarați stabili.

3. Cei numiți după 6 Mai 1926 sunt considerați provizoriu și posturile lor pot fi ocupate de titulari cu școală.

În urma acestei deciziuni vi se face cunoscut a întocmi și a ne înainta un tablou de toți cântăreții cu practică din acel județ (în afară de cei care au dat diploma în anul trecut), arătând data numirii și numărul decretului sau ordinului nostru spre a-l putea clasa și dispune în consecință.

Acest tablou ni-l veți înainta cât mai neîntârziat.

Pimen

Metropolitul Moldovei

Consilier Referent, *Pr. Const. Nonea*

No. 3027 4 Mai 1934

Copie după Deciziunea No. 62157 din
5 Aprilie 1934, a Ministerului n-
strucțiunii Cultelor și Artelor.

D e c i z i u n e

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii Cultelor și Artelor.

D E C I D E M:

Art. I. Cântăreții bisericești fără școală ce se găseau în funcțiune la 15 August, 1916, prin analogie cu dispozițiunile Art. 63 din Legea pentru Statutul Funcționarilor Publici, rămân stabili în post.

Art. II. Cântăreții bisericești fără școală, numiți după 15 August 1916 și până la 6 Mai 1926, data promulgării legii și statutului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, sunt considerați provizorii urmând a fi definitivați, în urma examenului ce-l vor depune.

Art. III. Cântăreții bisericești fără școală, numiți după promulgarea legii și Statutului pentru Organizarea Bisericii Ortodoxe Române, vor funcționa în mod provizoriu, până la data când posturile lor vor fi solícitate și ocupate de absolvenți ai școalelor de cântăreți bisericești.

Art. IV. Domnul Consilier al Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Ministru (ss) *Al. P. Necșești*

Ce cer licențiații în teologie

Copie de pe adresa Ministerului Instrucțiunii al Cultelor și Artelor către I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei No. 35562/3484 din 17 Aprilie 1934.

Asociația licențiaților în teologie din București prin memoriul înreg. la No. 35562/934 solicită următoarele :

1) Să fie preferați, la parohiile vacante, înaintea seminariștilor, licențiați în teologie în ordinea calificativului dat de Universitate.

2) Să se numească la toate catedrele de religie vacante din Invățământul Secundar numai licențiații, după vechime și calificarea dela licență, nu preoți cari mai au și biserică.

3) Să se aplice legea cumulului și a acelor preoți, cari au catedre—de multe ori câte două—parohie și altă slujbă, întru cât ocupă locuri în cari atâți licențiați și ar depune toată energia și elanul lor, reducându-se astfel simțitor șomajul teologic.

4) Să se modifice art. 43 din Legea Invățământului secundar, care cere ca profesorul de religie să fie și preot sau să dea dispoziții ca licențiații să fie hirotoniți pe baza unei catedre.

4) Să fie primite în școlile de fete la catedrele de religie licențiatele în teologie, având și pregătirea legală și terminându-se odata cu suspiciunile ce se aruncase preotului profesor de religie.

Avem onoare a vă aduce aceasta la cunoștința I. P. S. Voastre, cu rugămîntea de a lua măsurile ce veți binevoi a găsi cu cale în ceiace privește punctul I, cunoscând că pentru punctele 2 și 5 inclusiv, am intervenit la Direcțiunea Invățământului Secundar.

Primiți etc.

p. Ministru (ss) *St. Brădișteanu*

p. Consilier (ss) *G. Ilioniu*

Cununiile religioase în posturi

Copie de pe adresa Sf. Sinod

No. 602 din 1 Maiu 1934 către

I. P. S. Mitropolit al Moldovei.

2 Mai 1934

Decizia Sf. Sinod vă va îndeplini comunicându-se această hotărâre Sinodală și preoților, în revistă, spre a lua cunoștință.

PIMEN

Cu frățeasca dragoste avem onoare a vă aduce la cunoștință, că Sfântul Sinod, în ședința sa dela 15 Aprilie a. c., la propunerea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, ca să se ia o hotărâre prin care să se oprească, conform canoanelor și tradiției bisericești, cununiile religioase în posturi s'a hotărât următoarele:

„Sf. Sinod invită pe toți Chiriarii să respecte cu stricteță canoanele, în ceia ce privește cununiile religioase în posturi“.

Ca atare, vă rugăm să bine voți a lua măsuri pentru respectarea acestei hotărâri.

Președinte, *Patriarh*, Miron

Director, † Tit.

Eliberarea cărților canonice

(Adresa l. P. S. Mitropolit Pimen către Episcopiiile vecine)

Prea Sfințite și Iubite în Hristos Frate,

De câțva vreme se petrece un fapt foarte dăunător disciplinei bisericii, care fapt se evidențiază, în deosebi, cu prilejul ocupării locurilor vacante de preoți la parohii, fie urbane fie rurale.

Cu câțiva ani în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, n'au mai fost admiși la hirotonie candidați de preoți fără titluluri academice, nici pentru parohii rurale.

Această măsură s'a luat întrucât sunt în cuprinsul acestei Arhiepiscopii foarte mulți candidați cu titlul de licențiat sau doctor în teologie, pe care îi preferim la hirotonie, căci așa cer vremurile grele în care trăim și răsvrătite contra moralei, ca să avem în biserica noastră preoți cu o cultură teologică complectă și solidă și cu o bună educație proprie chemărei preoțești.

În fața acestei hotărâri, mulți dintre candidații de preoție din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor, fără titluri academice, au găsit mijlocul de a obține hitoronia adresându-se la alte Eparhii pentru a fi hirotoniți pe sate sau cătune — ba chiar pe posturi fictive dela mănăstiri — ca preoți, până și fără leafă bugetară.

Preoții hirotoniți în așa condiții cer curând după hirotonie, să li se elibereze carte canonică pe motiv că sunt născuți și au rude în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre și pentru reușită pun mijlocitori cu mari influențe, cerând transferarea la locurile vacante din ținutul Arhiepiscopiei.

Acest sistem întrebuintat de așa candidați, se cuvine, din partea noastră a tuturor să fie înlăturat, căci atinge și degradează demnitatea preoțimei în fața popoului și a țării întregi

S'au văzut cazuri, cari trebuie să ne îngrijoreze, că unii din acești preoți hirotoniți în alte eparhii rătăcesc

prin sate și parohii, producând turburări în popor și intrigi contra preoților titulari.

Aceasta — spunem încă odată cu durere — că atrage după sine o degradare a demnității preoțești față de popor.

În interesul prestigiului și a demnității de care trebuie să se bucure preoțimea noastră în fața țării întregi, vă rugăm Prea Sfințite și în Hristos Iubite Frate să binevoiiți a lua cunoștință de măsurile impuse în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre și a nu elibera cărți canonice pentru acei ce cer transferarea la parohiile noastre vacante.

Propunerea ce avem cîntea a o face cadreează cu tendința, ca preoțimea noastră ortodoxă să se ridice la un grad superior de cultura preoților cultelor minoritare.

Sunt sigur că această măsură o împărtășiți pe deplin, căci ea corespunde Bisericii noastre strămoșești, dominată în Statul român, a cărei cler trebuie să fie superior și demn de misiunea sfântă a preoției.

Primiți, Vă rugăm, *Prea Sfințite* și în *Hristos iubite frate*, ale noastre frățești îmbrățișări.

P i m e n

Metropolitul Moldovei

Consilier referent, *Fr. Const, Nonea*

No. 3067

5 Mai 1934

Sărbătorirea d-lui Const. Meissner

O inițiativă lăudabilă a I. P. S. Mitropolit Pimen

In ziua de 27 Mai a. c. d. Const. Meissner, fost ministru, distins pedagog și intelectual al Iașilor împlinește 80 de vârstă.

Legat sufletește atât de mult de capitala Moldovei, pe d. Const Meissner nu l-a atras mirajul Capitalei.

*E unul din rarele exemplare, care a **refuzat** să se despartă — ori câte tentațiuni i s'au ivit — de locul unde altă dată, renumitul cenaclu literar „**Junimea**”, a dat atâtea directive în literatura românească.*

Liniștea în care trăește, înconjurat de cărți și flori la locuința de pe str. Buzdugan, fie la conacul dela Grajduri—Vaslui, exprimă fondul sufletesc al acestui intelectual fin, subtil și cu o ironie aristofanică.

*De numele d. **Const. Meissner**, se leagă o mulțime de realizări sociale.*

Gestul I. P. S. Mitropolit Pimen, care a luat inițiativa de a sărbători pe d. Const Meissner, merită a fi subliniat.

*La inițiativa **I. P. S. Mitropolit Pimen** s'au asociat toți intelectualii și personalitățile Iașilor.*

Sărbătorirea va avea loc la Universitate.

Urăm d-lui Const Meissner încă mulți ani de viață, spre binele și progresul culturii neamului românesc.

Asigurarea imobilelor bisericesti

Copie de pe adresa Consiliului Cen-
tral Bisericesc No. 4147 din a. c.

Potrivit înțelegerii ce am luat cu Societatea de Asigurare „Dacia România”, primele ce se vor încasa la nouile asigurări făcute după 1 Aprilie a. c., urmează a se calcula potrivit tabloului pe care îl trimitem alăturat de aceasta

În afară de aceasta primele sunt pentru unele localități simțitor diminuate față de vechiul tarif, în plus s'a acordat penteu biserică un rabat cu mult mai mare de cât cel de până acum.

Așa cum s'au stabilit condițiile de asigurare pentru imobilele ce se vor asigura dela 1 Aprilie a. c., constituie un mare avantaj pentru biserica noastră, întrucât se va putea ajunge curând la crearea unui fond propriu de asigurare care va micșora și mai mult primele și în acelaș timp va creia bisericeii o nouă putere materială de rezistență în grele împrejurări prin care trece statul și lumea întreagă.

Aceasta implică activarea însă a asigurărilor astfel încât nici o parohie și nici un imobil bisericesc să nu rămâie neasigurată punându-se astfel la adăpost sigur averea bisericeii.

Aducând aceasta la cunoștința I.P.S. Voastre, vă rugăm să bine voți a dispune ca să se dea cuvenitele dispozițiuni în aceea de Dumnezeu păzită Eparhie, pentru asigurarea tuturor imobilelor bisericesti, neasigurate încă.

În acelaș timp am luat dispozițiuni ca P. C. Preot C. Dron, membru în Eforia Bisericeii Ortodoxe Române și Eventual dl. Băicoceanu Președintele ei să viziteze Eparhiile în cursul verii, dând lămuririle necesare spre a se ajunge cât mai curând la rezultate mulțumitoare.

Președinte (ss) **Miron**

TABLOU

De sumele ce se aplică asigurărilor noi ce se vor face prin „Fondul General de Asigurări” al imobilelor bisericesti, cu începere dela 1 Aprilie 1934
(primele de mai jos sunt socotite pentru 1000 lei valoaro asigurată)

LOCALITĂȚI		masiv	Tare mixt	lemn	masiv	Lemn masiv	lemn
Botoșani	Clădiri	1,25	3	4,5	4,5	6	8
	Conținut	2	4	5,5	5,5	9	11
	Clădiri	1,5	3,5	5	5	7	9
	Conținut	2,25	4,5	6	6	10	12

Pentru toate celelalte orașe, precum și pentru sate, moșii, și târgușoare.

La toate aceste asigurări în afară de prime se mai percep :
21 % cheltueli calculate la primă (ex. 358 lei primă $\times$ 21 % = 75 lei cheltueli)

7 % timbru „ „ (Timbrul se aplică din 100 în 100 și din 1000 în 1000 prin întregire adică : până la 1000 lei din 100 în 100, iar dela 1000 lei din 1000 în 1000).

1 % taxă specială „ „ însă numai la asig. Com. urb.
2 lei, timbru de aviație pentru aplicat pe poliță.

Rezoluțiunea I, P. S. Metropolit al Moldovei,
Președintele Epitropiei
20 Martie 1934
Văzut și aprobat
(ss) Pimen

Biserica Sf. Ioan
Metoc al Sfintei
AȘEZĂMANTUL
COMPTUL
PE AN

VENITURI

Art.	SPECIFICARE	Suma parțială	Suma totală
	CAPITOLUL I.		
1	Excedent din anul 1932	3626	3626
	CAPITOLUL II.		
	Din închirierea pe un an a Casei Rusovici Str. Cuza Vodă No. 77		
2	Chiria dela Wölfel Zilberstein și Moritz Abram, Ma- gazin de îmbrăcăminte	70000	
3	Chiria dela David Wolf, Magazin de mode și galant.	62500	
4	" " Șaie Braun, Magazin de încălțăminte	70000	
5	" " Frații Ghelberg, Bodegă și restaurant	120000	
6	" " Heinrick Ștein, locuință	48000	
7	" " N. Buzea, locuință	17250	
8	" " Mendel Katz, locuință	27000	
9	" " David Wolf, atelier	24000	
10	" " Rebeca Wolf, locuință	24500	
11	" " Rachel Wolf, locuință	15250	
12	" " Meier Ghelberg, locuință	23000	501500
	CAPITOLUL III.		
13	Din închirierea caselor din Str. I. C. Brăteanu No. 70. Aceste case sunt neproducătoare de venit până la 23 Aprilie 1936, întrucât au fost închi- riate pe timp de 8 ani, iar cu chiria încasată s'a restaurat imobilul. Chiria e de 19000 lei anual.		
	CAPITOLUL IV		
14	Din vânzarea a 3 geamuri și 6 obloane dela vitri- nele vechi	2300	2300
	RECAPITULARE :		
	1. Incasări dela 1 Ian.—31 Dec 1933 lei	507426	
	2. Cheltueli „ „ „ „ „	471137	
	3. Excedent la 31 Dec. 1933 lei	36289	
	Total general	507426	507426

Botezătorul
Mănăstiri Neamțu

u

„RUSOVICI“

de GESTIUNE

UL 1933

Referatul Domnilor Epitropi :

18 Martie 1934

Verificând actele justificative și registrele și constatând, că corespund, contul de gestiune urmează să fie aprobat.

(ss) C. Rusovici

ss) Ec. I. Țincoca

CHELTUELI

Art.	SPECIFICARE	Suma parțială	Suma totală
CAPITOLUL I			
1	Plata personalului bisericesc și administrativ	91800	
2	Impozit către stat	89818	
3	Idem „ comună	39960	
4	Plata poliției de asigurare a Casei Rusovici, Cuza Vodă 77, la Soc. „Dacia“	9712	
5	Pomeniri	6000	
6	Grădina	6000	
7	Lumina electrică	4000	
8	Combustibil	10000	
9	Timbre, avocat și neprevăzute	20000	
10	Subvenție Școalei de Cântăreți Bisericești din Iași	10000	
11	Idem pentru călugărițele bătrâne din Mănăs. Agapia	4000	
12	Idem pentru mobilarea metocului Mănăstirii Neamțu din Iași	4000	
13	Inginerului Kllepper, rest de plată pentru cele 3 vitrine executate în 1932	25643	
14	Plata reparațiunii closetului dela casa Rusovici executată în 1932	6000	
15	Idem Avocatului Frățiță, în proces contra moștenitorilor Teitler	3000	
16	Idem Inginerului Andriescu-Cale, pentru avizul dat în chestiunea celor 3 vitrine	5000	
17	Rest din darul de moștenire de 50.000 lei, acordat D-lui C. Iliescu nepot al defunct. Rusovici	20000	
18	Darul de moștenire acordat D-rei Ecat. Rojniță nepoată a defunct. Rusovici	20000	
19	Ajutor pentru săraci	3000	
20	Reparațiunea bisericii	49521	
21	Reparațiuni la Casa Rusovici, Cuza Vodă 77	29683	457137
CAPITOLUL II			
22	Lucrări extrabugetare : 2 sobe la Casa Rusovici și îmbunătățiri la Infirmeria „Rusovici“ Agapia.	14000	14000
Total general		47137	471137

ADMINISTRATOR, GABRIEL PARVU

R O M Â N I A

Sfânta Mitropolie a Moldovei și Sucevei*No. 3518, anul 1934, luna Mai, ziua 18.***Decizie**

Având în vedere că Eparhia noastră este turburată pe chestia calendarului în județele Neamț și Baia îndeosebi și de sectanți în celelalte județe, pentru care fapt ni se rătăcesc credincioșii până a-și construi biserici necanonice...

Având în vedere că pentru combatere și liniștire nu trebuesc preoți cu devotament apostolic și tact pastoral până la jertfă.

Având în veoere că lupta misionară și succesul pastoral trebuesc răsplătite

D E C I D E M

Nu se va ocupa nici o parohie urbană sau vre-una rurală de primul rang decât prin transferare, dintre preoții misionari din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor, cari au activat liniștind una din parohiile turburate, fie ca preoți parohi, fie detașați după dispoziția Noastră.

Data în reședința Noastră Arhiepiscopală din Iași astăzi 18 Mai 1934.

Pimen**Mitropolitul Moldovei**

UniversitareUniversitatea din CernăuțiDecanul Facultății de Teologie

P u b l i c a Ț i u n e

Se face cunoscut d-lor studenți în Teologie că examenele din materiile preparatorii se vor începe la 21 Mai, examenele anuale se vor putea ține cu începere dela 1 Iunie și dela 1 Octomvrie a. c.

În sesiunea Iunie examenele generale se vor ține cu începere dela 11 Iunie, și anume începându-se cu examenul II general și continuându-se cu examenul I general.

În sesiunea Octomvrie examenele generale se vor ține dela 15 Octomvrie, începându-se cu examenul I general și continuându-se cu al II-lea.

Inscrierile pentru examenele anuale se fac cu începere dela 1 Mai pentru sesiunea Iunie și Octomvrie și dela 20 Septemvrie pentru sesiunea Octomvrie.

Inscrierile pentru examenele generale se vor face de la 1 Mai până la 9 Iunie, pentru sesiunea Iunie și Octomvrie, iar dela 10 Iunie 30 Iunie și dela 20 Sept. până la 13 Octomvrie pentru sesiunea Octomvrie a. c.

Nici o cerere nu va putea fi considerată, dacă petentul nu-și va fi îndeplinit toate îndatoririle (testarea frecvenței, vizarea anului, plata tuturor taxelor, etc.)

Decan, **Dr. V. Gheorghiu**

Secretar, *Saghin*

BISERICA SF. IOAN
METOC AL MAN
AȘEZĂMÂNTUL
BU
PE ANUL

VENITURI

Art.	SPECIFICARE	Suma parțială	Suma totală
	CAP. I : Excedent		
1	Excedent la 31 Martie.	93316	93316
	CAP. II : Din închirierea pe 1 an a imobilului din str. Cuza Vodă 77		
2	Chiria dela Wölfel Zilberstein și Moritz Abram, Ma- gazin de îmbrăcăminte.	62000	
3	" " David Woff, Magazin de mode, galanterie, și manufactură.	60000	
4	" " Sobla Ș. Braun, Magazin de încălțăminte	60000	
5	" " Frații Ghelberg, Bodegă și restaurant.	120000	
6	" " Heinrick Ștein, loc. (1. Apr. - Oct. 1934 24000 (2. Oct. 1934 - Apr. 1934 21000)	45000	
6	" " N. Buzea, locuință.	17000	
7	" " Mendel Katz, locuință.	24000	
8	" " David Wolf, locuință.	14000	
9	" " Rebeca Wolf, locuință	26000	
10	" " Rașel Wolf, locuință.	14000	
11	" " Meier Ghelberg, locuință.	20000	462000
	CAP. III : Din închirierea casei din str. I. C. Brăteanu 70		
12	Aceste case sunt închiriate pe timp de 8 ani : de la 23 Aprilie 1928 și până la 23 Aprilie 1936, cu o chi- rie de lei 19000 anual, adică lei 152000 pe timp de 8 ani. Din acești bani, cu 130000 lei, s'au făcut re- parațiuni, iar cu 22000 lei se plătește impozitul și asigurarea. Nu produc nici un venit până la 23 Aprilie 1936.		
	Total G-al . . .	555316	555316

*Aprobat de Inalta Epitropie în ședința
din 20 Martie 1934.*

Administrator,
GABRIEL PARVU

BOTEZĂTORUL
ASTIRII NEAMȚ
„RUSOVICI”
GET
1934 | 35

CHELTUELI

Art.	SPECIFICARE	Suma parțială	Suma totală
1	Plata personalului bisericesc și administrativ după stat	96000	
2	Impozit către stat.	92000	
3	„ „ comună	40000	
4	Folița de asigurare a casei Rusovici, str. Cuza Vodă No. 77, la Soc. „Dacia”.	10000	
5	Pomeniri.	8000	
6	Grădina	2000	
7	Lumina electrică.	4000	
8	Combustibil.	8000	
9	Timbre, avocat și neprevăzute.	20000	
10	Subvenție Școlii de Cântăreți Bisericești din Iași.	20000	
11	„ ptr. călugărițele bătrâne din Mănst. Agapia.	5000	
12	„ „ mobilarea metocului Mănăst. N-ț din Iași	4000	
13	Ajutor pentru săraci.	5000	
14	Placă de granit, cu inscripție, pe casa Rusovici, str. Cuza Vodă No. 77	10500	324500
15	Fond pentru reparațiunea bisericii și a casei Rusovici	230816	230816
	Total G-ral . . .	555316	555316

RECAPITULARE :

1. Incasări, dela 1 Aprilie 1934—31 Martie 1935 lei 555316
2. Cheltueli și fond, dela 1 Aprilie 1934—31 Martie 1935, lei 555316

S T A T

De personalul ad-tiv și slujitor al Bisericii Sf. Ioan Botezătorul

Nr. crt.	Numele și Pronumele	Funcțiunea	Salar	Rețineri impozit	Suma de primit
1	Gabriel Parvu	Ad-tor procurist	2500	107	2393
2	Parmena Vasilescu	Preot	1100	15	1085
3	Sava Perju	Diacon	1100	15	1085
4	P. Mărculescu	Cântăreț	1100	47	1053
5	D. Pintilie	Eclisiarch	1100	11	1085
6	V. Cazacu	Grădinar	1100	11	1085
	Total G-ral . . .		8000	214	7786

Prea multă **indiferență !**

Biserica la care servesc, având nevoie de mari reparații interne și externe, am luat încă de acum un an hotărârea să colectez bani pentru reparație—în afară de alte mijloace—și prin lansarea unor liste de subscripție având nădejdea, că frații preoți imi vor da concurs, după cum și eu dau ori de câte ori mi se prezintă prilejul, dar m'am înșelat.

Din o sută liste trimise cu un călduros apel, mi-au răspuns până 'n prezent abia 49. Din aceștia, parte mi-au trimis listele cu sumi diferite, și cărora li mulțumesc frumos, iar parte mi-le-au înapoiat goale, după ce le-au reținut oproape un an, pretextând toți, că au de reparat biserici. Restul, nici nu vor să mi le restituie măcar goale, deși li-am cerut aceasta în două rânduri—arătându-le, că mi se cere a prezenta listele la minister, spre verificare până la 31 Dec. 1933—fapt ce m'a determinat să reclam autorităților în drept.

Mare mirare și durere sufletească mă cuprinde, când văd atâta nepăsare la unii din preoți față de apelul unui preot, care vrea să facă ceva bun, cum e cazul de față !

Cei ce au urechi de auzit, să audă !

Econom. Pr. Dărăngă

Tg. Frumos

* * *

Deasemenea Părintele Ștefan Dârțu, parohia Socola com. Bucium, jud. Iași, a reclamat că nu i se restituie cărămizile pe care le-a trimis parohiilor din Eparhie. De oarece cărămizile au fost trimise din 1930, nu mai e nevoie să insistăm ce datorie au preoții să nu lase pe parohul Dârțu, în încurcătură. Să restituie sau banii sau cărămizele.

RED.

Din lagărul sectanților

După cum se știe războiul mondial, prin convulsiunile sociale pe care le-a provocat, a lasat și în sânul Bisericii Ortodoxe sămânța unor buruieni spirituale, foarte primejdioase. Mulți streini din provinciile alipite, cari nu au privit cu ochi buni realizarea unității naționale și pacea în Biserica Ortodoxă, au căutat, pe căi lăturalnice, să arunce în unele parohii microbul dizolvant al sectelor. Adventiști, puri sau reformiști, evangheliști sau pocăiți, mileniști sau studenți în biblie (ce pompoasă și pedantă titulatură) martori ai lui Dumnezeu sau inochentiști, și-au trimis valeții vestitori ai pierzaniei printre săteni.

Nepregătirea specială a poporanilor din partea preoțimei pentru un eventual atac al diferitelor secte cum și metoda insinuantă și persistență a rătăciților propagandiști, au făcut ca unii dintre fiii Bisericii străbune să apuce o cale greșită.

Unde preotul a ținut ochiul atent asupra parohiei, microbul sectanților n'a găsit mediu propriu pentru a se desvolta. Dimpotrivă, unde preotul s'a lăsat atras de alte preocupări și nu de cele inerente chemării preoțești, acolo sămânța a prins rădăcini,—și încă, pe alocurea, destul de adânci.

Greutatea e mult mai mare acum de a readuce în sânul Bisericii pe cei ce sectanții i-au rășluit. Pentru că o boală spirituală e mult mai greu de vindecat decât una fizică. Urmele unor erori spirituale și apucături, neconforme cu disciplina vieții creștine, rămân de multe ori necicatrizate.

De aici rezultă și meritul deosebit, ce trebuie relevat ca pildă, a unor preoți cari se străduiesc să readucă în staulul Bisericii pe oile rătăcite.

Așa bunăoară activitatea preotului *Gheorghe Ștefănescu*, parohul parohiei Ștefănești-Târg din județul Botoșani.

Prin persistența cu care urmărește de a nimici ori ce manifestare sectantă, uzând de toate mijloacele ce-i stau la îndemâna unui preot, Părintele Gh. Ștefănescu a reușit să aducă la adevărată credință pe însuși conducătorul adventiștilor din Ștefănești-Târg, Nicolae Nistor cu întreaga lui familie.

Acesta avea doi copii nebotezați, unul de 3 ani iar altul de 4 ani. După ce i-a fost arătată eroarea în care a căzut și

pe care o propoveduia cu mare râvnă, s'a prezentat preotului Gh. Ștefănescu cerându-i iertare de greșeala făcută și rugându-l cu lacrimi să-l reprimească în sânul Bisericii.

Cei doi copilași au fost botezați de însuși primarul târgului d-l Ioan Răileanu asistat de d-nii avocați S. Simion și N. Curcă.

Solemnitatea săvârșirii tainei botezului a avut loc cu prilejul unui cerc pastoral de sub președenția Păr. Econ. Gh. Constantinescu.

Cu această ocazie, fiind de față multă lume, atât președintele cercului cât și parohul au ținut cuvântări explicând asistenței erorile sectanților.

E un lucru îmbucurător și reconfortant pentru noi preoții, când se vede că se lucrează în enorii cu multă râvnă pentru luminarea poporului. Sunt îndeajuns și de acei cari, din diferite pricini, aduc acuzații preoților că nu activează îndeajuns. Dar când n'au fost detractori în lume? !..

Roadele culese de preotul Gh. Ștefănescu din Ștefănești-Târg, știm că le culeg și alți preoți din alte părți.

E bine să se amintească aceste lucruri ca o mângâere personală pentru lucrători și pilde pentru detractori.

CAENON

Bibliografie

„**Flori din grădina sufletelor**“ de *P. S. Episcop Grigorie* a Aradului, cuprinde 540 pag., prețul 150 lei exemplarul plus 15 lei porto poștal. Tipografia Dicezana, Arad 1934.

„Fără muncă nu este luptă, fără luptă nu există biruință, fără biruință nu există cunună de lauri“. Aceste sunt cuvintele *P. S. Grigorie Comșa* — pe care le adresează, în „Prefața“ cărții „Flori din grădina sufletelor“, către preoți. Cuvinte de îndemn în care nota pesimistă și reală e fugărită pe alte plaiuri. În Biserică trebuie să fie muncă, luptă, biruință și cununa de lauri, ca rod a străduinții și a abnegației. Celelalte adiacente din lotul mizeriei și a supărărilor amare, de care se lovește preotul în misiunea sa, *P. S. Grigorie Comșa* voit le retace. În luptă gândul biruinții dă elanul jertfei și nu imaginea ranelor sângerânde.

„**Flori din grădina sufletelor**“, cuprinde o serie de cuvântări ocazionale, scrisori pastorale, portrete ale diferiților bărbați de seamă, amintiri despre colegi, catene pe marginea unor evenimente importante din Biserică și țara noastră.

Aranjarea materialului e semnificativă pentru cel ce urmărește scrisul *P. S. Grigorie*. Articolul prim cuprinde o cuvântare ținută cu prilejul instalării *P. S. Sale* în ziua de 12 Iulie 1925.

„Eu voi fi în toată clipa gata la muncă, voi fi serios, „dar fără înalțare omenească, impunând respect, însă plin de „umanitate, ferm în a comanda, dar afabil cu toată lumea, im- „parțial însă gata spre a îndatora, umilit dar fără înjosire, unind „dulceața cu energia și rugând pe Dumnezeu din toată inima „și din tot sufletul, ca așa să iubească turma pe păstor, precum „și păstorul iubește turma“. Așa suna programul *P. S. Grigorie* în 1925.

Și spuneam că e semnificativă orânduirea materialului, căci din cele ce urmează reese lămurit, că *P. S. Grigorie* nu și-a depășit, nici diminuat, vederile expuse. Ci le-a indeplinit până la centimă. Lupta contra curentelor vrăjmașe de moarte Bisericii ortodoxe a găsit în persoana *P. S. Grigorie* un atlet. Prinț al Bisericii s'a pogorât în crâncena luptă socială unde

curentele și interesele se învoldurează. Prin pana *P. S. Sale* spiritul doctrinei creștine a deschis orizonturi largi. Numai succesul, obținut de *P. S. Grigorie*, în combaterea sectanților să-l amintim și-i suficient argumentul afirmării noastre.

Cuvântările din „*Flori din grădina sufletelor*” sunt pline de nectarul ideilor biblice și poartă vesmântul poeziei naționale.

Evocarea lui *Andrei Șaguna* în marasmul vieții de azi se transformă în ieremiadă usturătoare : „Români, nu vă sfădiți !

Episcopul Traian Badescu, Alexandru Mocioni, I. G. Duca sunt încadrați în potrete vii, ce exprimă cunoașterea, perspectiva, situația și mai ales naturalul.

Ideea creștină și cea națională *P. S. Grigore* o împletește în fire de aur și argint. Creștinismul și naționalismul nu se exclud, ci se întregesc.

Ochiul *P. S. Grigorie* e atent asupra oricărei mișcări culturale și sociale. Se sesizează de realitățile, cari neverificate, necordonate și necanalizate ar duce la țeluri opuse idealului creștin.

Toată presa bisericească e trecută în revistă strângând concluzii necesare unei bune îndrumări eparhiale. Literatura primejdioasă e încreionată în culori meritate.

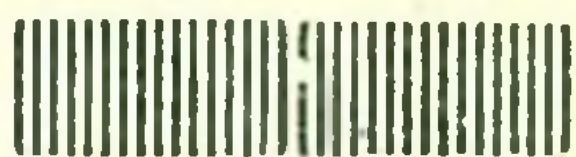
Tineretul e îndrumat de sfaturile *P. S. Grigorie*, ca un adevărat părinte cu frică de Dumnezeu și dragoste de neam. Laicii sunt alăturați apostolatului creștin, în luptă pentru moralizarea societății.

Stările românești de peste granițe se bucură de bunavoința și înțelegerea *P. S. Grigorie*.

„**Flori din grădina sufletelor**” e un magazin, în care găsești fel de fel de probleme soluționate, sugestii reconfortante, îndemnuri neprețuite. Poate servi cu mult folos ca izvor de inspirație pentru cuvântul pastoral.

De aceea recomandăm cu toată căldura noua lucrare a *P. S. Grigore Comșa*.

Pr. Const. NONEA

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘLOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația :
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor. Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen ținută cu prilejul deschiderii Adunării Eparhiale.

Lucrările Consiliului Eparhial :

Referatul secției culturale	Consilier Pr. Const. Nonea
Referatul secției administrative	Consilier Pr. Const. Nonea
Referatul Exarhatului Mănăstirilor	Arhim. P. Ciopron
Referatul secției Economice	Consilier Pr. V. Mihailescu
Situația examenului de ritual al preoților [referat]	P. S. Vicar Grigorie Botoșăneanu
Sărbătorirea d-lui Const. Meissner. Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen cu acest prilej.	
Comisiunea Monumentelor Istorice nu are fonduri pentru repararea bisericilor istorice.	
O carte bună.	
Asigurarea imobilelor bisericesti.	
Se impune mai multă activitate pastorală.	
Numiri de preoți.	
Parohii vacante.	

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALA A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Lucrările Consiliului Eparhial

prezentate Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor în ședința ordinară din 9 Mai 1934

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen

ținută la deschiderea Adunării Eparhiale

Onorată Adunare,

Anul acesta, din împrejurări a obligațiilor ce aveau de exercitat D-nii membri civili ai Adunării noastre Arhiepiscopale, deschiderea acestei sesiuni s'a amânat dela termenul legal, până azi 29 Mai.

Despre această amânare vi s'a comunicat la timp. Acum întrunindu-ne, vă întimpin cu salutul Nostru de : „Bine ați venit“

Onorată Adunare,

Lucrările din acest an ale Adunării noastre Eparhiale stau în strânsă legătură cu situația morală, economică și socială a țării. De aceea se cuvine, a analiza cauzele crizei morale care apasă asupra țării noastre. Desigur că această criză în mare parte e o urmare a marelui război.

În adevăr, prin marele război, neamul nostru s'a unit într'un singur stat și țara s'a mărit ; totuși, au rămas unele rane adânci, care încă nu s'au vindecat și cari au contribuit la criza morală de azi.

Această criză, se manifestă prin lipsa respectului de legi, față de autoritățile constituite; prin lipsa respectului copiilor față de căminul părintesc și mai ales, prin lipsa unei educații solide religioase morale și sociale.

În fața acestor vremuri grele, datoria noastră a tuturor e ca să ne punem toată energia și priceperea pentru a preîntîmpina acele urmări, cari ar fi dezastruoase pentru buna reputație a țării noastre și pentru propășirea intereselor noastre naționale.

Se cuvine dar să ne ocupăm cu studierea următoarelor probleme:

a) Probleme culturale.

În ce privește problemele ce stau în legătură cu criza morală și care se manifestă în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, în primul rând, sunt mișcările pe cari le produc propagandiștii sectelor și curentului pentru combaterea calendarului îndreptat. Aceste curente și mișcări se arată, mai cu seamă, în județele Baia și Neamț.

Cauzele pentru care aceste curente răzvrătitoare s'au răspândit în aceste județe, constau în aceea că lipsește o unitate de vederi și o muncă coordonată între preoțimea locală și autoritățile civile. Afară de aceasta, politicianii mărunți spre a deveni mai simpatizați de popor, pentru câștigarea popularității politice de partid, au răsvrătit poporul, turburându-i liniștea, care altă dată domnea în acele ținuturi.

Prin aceasta, politicianii păcătuiesc și urmările grave îi privesc și sunt răspunzători înaintea țării. Cu îngrijorare se constată însă că și unii din preoți au părăsit frumoasa lor activitate pastorală și s'au înrolat în luptele politice de partid. Din pricina aceasta, poporul nu mai are încredere în acei preoți, pe care urându-i fug de Biserica strămoșească în care s'au născut și trec de partea sectanților sau altor curente protivnice Bisericii și ordinii de Stat.

Toate plângerile poporului care ne vin, sunt motivate de credincioși, că nu mai pot avea legături cu Biserica din cauză că preoții lor s'au înrolat în partide politice și deci, nu mai pot fi ca părinți ai tuturilor, celor ce le sunt încredințați spre păstorire.

Departe de mine gândul a aduce prin aceasta vre-o apreciere la adresa partidelor noastre politice. Ele-și au rostul lor după Constituția țării și sunt răspunzătoare. E o mare nenorocire ca preoții, să se înregimenteze în partidele politice, producând prin aceasta vrajbă și înstrăinând poporul de Biserică. Preotul trebuie să fie îndrumător al poporului și în fața lui, toți poporării sunt considerați ca fii ai aceleiași familii, cu același drepturi și datorii.

Pentru aceste motive, am sfătuit pe preoți, de a se feri ca de foc și a nu se amesteca în luptele partidelor politice,—ci, în numele Bisericii, să facă politică împăciuitoare bisericească, sfătuind pe poporării lor, de a fi buni români, cetățeni devotați ai țării, iubitori de frați, respectând legile țării, muncitori, cinstiți și buni părinți de familie.

Luptele politice de partid să rămână pe seama altora, deși aceste lupte pătimase au devenit o nenorocire pentru țara noastră; căci, nu arareori luptele politice de partid, se schimbă în vrăjmășie între poporării și adesea degenerază în crimă.

În fața acestor nenorocite urmări se cuvine ca preotul să fie un bun părinte al tuturor, îndemnând pe săteni la liniște și dragoste frățescă, căci toți sunt fiii acestei țări și au același drepturi. De multe ori s'a văzut că unii preoți amestecați în luptele politice de partid, au fost bruscați de adversari.

Am simțit cu toții durerea când am auzit că unii din preoții noștri, au fost invinuiți pentru fapte criminale—politice de partid și închiși în temniță. Alții au împuşcat cu revolverul cum e cazul dela Baia a preotului Grigoraș. Faptul acesta e nu numai dureros, dar e monstruos, pentru un cler demn și conștient de chemarea lui în societate.

Desigur că aceste păcate și mari scăderi a unora din preoții noștri, au contribuit ca tineretul nostru școlar de toate gradele, să se facă culpabili de asasinate, de organizații în bande de tâlhari, etc.

Aceste fapte sălbatice săvârșite de tineretul nostru trebuie să ne pună pe gânduri; căci, noi preoții avem cea mai mare răspundere, pentru educația poporului de toate vârstele.

Noi suntem doctorii sufletești ai poporului și boalele aceste sufletești, cad în sarcina noastră și dacă neglijăm, avem răspundere și înaintea lui Dumnezeu și a țării. Iată pentru ce autoritatea preoțimii noastre a scăzut așa de mult și desigur că va scădea și mai mult. Și atunci, ne putem da seama de urmări, care vor fi amare pentru noi.

În urma celor arătate socot, că preoții singuri își vor da seama de lipsa de prestigiu la care au ajuns unii și astfel, de aici înainte, își vor vedea de serviciile lor bisericesti, iubind deopotrivă pe toți poporării lor.

Onorați Membri,

Viața culturală a preoțimei din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, cu dorința de a o înălța, am admis la ocuparea parohiilor vacante numai candidați licențiați și doctori în teologie. De doi ani nu am admis la preoție, chiar pentru parohiile rurale, decât titrați în teologie.

Măsura aceasta corespunde necesității de a avea o preoțime cât mai bine pregătită pentru a educa poporul. Și prin cultură, să fie superioară preoțimei celorlalte culte minoritare din țara noastră. Preoților hirotoniți înainte de doi ani dela parohiile rurale, fără titlu academic, li s'a dat posibilitatea să urmeze cursurile Facultăților teologie pentru a-și complecta cultura.

b) Construcții de biserici.

Cu bucurie se constată că: din îndemnul preoților s'au clădit și reparat multe biserici prin contribuția be-

nevolă a credincioșilor. Aceasta dovedește că viața religioasă este vie în popor ; însă trebuie stimulată și îndrumată de preoțime. O altă chestiune care ne-a preocupat a fost :

c) **Inființare de noi parohii.**

Am intervenit ca să se înființeze noi parohii, cari să fie trecute în bugetul Statului. Rămâne de văzut dacă situația bugetului țării va permite plata personalului parohiilor a căror înființare am cerut-o.

În orice caz, nu am admis și nu vom admite hirotonia de noi preoți fără bază bugetară. Acest sistem duce la o adevărată înjosire a demnității preoțești. Preoții astfel hirotoniți neavând asigurată pâinea de toate zilele pentru ei și familiile lor, devin cerșetori și agitatori prin sate, contra preoților titulari. Prin aceasta se ponegresc înaintea poporului, unii pe alții, și poporul cu drept îi socoate ca niște precupeți de cele sfinte.

În cuprinsul Arhiepiscopiei noastre am avut un singur caz la Buhuși, dela care ne-am convins că hirotonia fără baza bugetară, e o cale de răsvrătire ce se deschide preoțimei, între sine, ceiace e o adevărată rușine.

Se impune însă preoților titulari, să se lase de nenorocita politică de partid, fie la orașe fie la sate și să se ocupe numai de educația religioasă a poporului, satisfăcând fără întârziere cerințele enoriașilor în ce privește serviciile religioase și educative.

Convingerea noastră e că preotul are datoria să fie gata la toate serviciile cerute de popor, zi și noapte ; dar, datoria noastră e, să asigurăm preotului, hrana pentru el și familie, și la nevoie preotul să ajute pe cei săraci dintre păstoriții lui și să nu le ceară taxe—precum se obișnuște de unii, cari nu au leafă bugetară.

Aceasta e calea de urmat ca preoțimea noastră să aibă prestigiul în fața poporului și autoritatea cuvenită.

Onorați Membri,

O altă problemă pe care am urmărit-o și trebuie să o urmărim cu toții cu deosebită stăruință e, ca Biserica să-și aibă mijloace proprii pentru întreținerea cultului și așezămintelor de binefacere, pendinte de ea.

d) Bunurile Bisericii.

De aceia am luat măsuri ca consiliile și epitropiile parohiale, să vegheze asupra avutului bisericii, înțelegând prin aceasta că Biserica e o instituție a tuturor și deci, sunt datori a nu se folosi pe nedrept de averea ei. Sunt multe cazuri când preoții și ceilalți slujitori și chivernisitori ai averei bisericești, au confundat avutul Bisericii cu al lor personal. Pe urma acestor abuzuri, s'au văzut pământuri și imobile ale bisericilor înstrăinate și intrate în mâinile rudelor preoților și celorlalți slujitori bisericești, sau a fruntașilor satelor.

Acest lucru e rușinos și degradează în fața poporului pe cei ce au făptuit abuzuri în dauna averii Bisericii; de care toți preoții și credincioșii, trebuie să se intereseze a se înmulți, căci nu se știe ce va aduce ziua de mâine și Biserica noastră din vechiul regat, va fi cea mai săracă.

Din inițiativa mea propun ca în bugetul Arhiepiscopiei să se prevadă ca venituri următoare sumi :

a) 40.000 lei anual dela ofrandele date de credincioși la moaștele Cuvioasei Paraschiva din catedrala mitropolitană, pentru plata personalului de serviciu, scos din bugetul Statului și pentru alte nevoi ale catedralei :

b) 12.000 lei anual din ofrandele adunate la icoana Sf. Mina, proprietatea bisericii Sf. Nicolae Domnesc din Iași pentru strângerea unui fond pentru clădirea locuinței necesară personalului acelei biserici.

c) 20.000 lei, din ofrandele adunate la icoana Sf. Ana din M-rea Bistrița, în vederea strângerii unu fond pentru reparația bisericii din acea m-re.

e) *Depunerile Arhiepiscopiei la Prima Societate de Economie din Iași și proiectul unui așezământ de librărie și fabrici de lumânări de ceară, cași înzestrarea cu cărți bisericești de ritual și cultură teologică, obiecte de cult și depozit de lucrări de industrie națională românească produse în atelierile mănăstirilor Arhiepiscopiei.*

Fondurile Arhiepiscopiei depuse la Prima Societate de Economie,—ca la cea mai sigură instituție financiară românească din Iași—din cauza crizei sunt amenințate. Consilierul Secției Economice, cu gând bun, de a salva aceste fonduri dela Prima Societate și ale asigura într'un imobil, a lucrat fără știrea Noastră, la cesionarea unui imobil din Strada Ștefan cel Mare, pentru Mitropolie; imobil, care era ipotecat la acea Bancă. Ba mai mult, a luat asupra Arhiepiscopiei obligația de a plăti unor deponenți ai Primei Societăți, sumele integrale depuse de ei, spre fructificare, la acea Casă.

Astăzi Arhiepiscopia se vede amenințată în avutul ei de oarece proprietarul imobilului cesionat, a cerut trecerea datoriilor lui, în legea Conversiunii și pe lângă aceasta Arhiepiscopia să plătească sumele deponenților dela Prima Societate integral, pe cari Consilierul Secției Economice le-a luat asupra Arhiepiscopiei, încă odată zic, fără știrea și aprobarea mea.

Aceste aduc prejudicii Arhiepiscopiei.

Când am aflat, am comunicat Primei Societăți, că nu recunoaștem această învoire, iar deponenților, să nu li să plătească sumele bănești depuse la Prima Societate; căci, Eu n'am cunoscut această înțelegere luată de Consiliul Secției Economice, de aceia Adunarea noastră Eparhială, să se sesizeze și să chibzuiască ce e de făcut.

Bunurile Arhiepiscopiei trebuie să fie apărate de interesele particulare, ori ale cui ar fi ele. Mai bine era ca Arhiepiscopia să rămână cu depunerile ei la Prima Societate, ca la urmă să poată avea avantajii și desavantajii tuturor deponenților și nu ca acum, când, nici de imobil nu suntem siguri și pe deasupra

avem neplăceri cu deponenții, pe cari Mitropolia și-a luat asupra-i.

În legătură cu fondurile Arhiepiscopiei, care astăzi sunt primejduite, era bine să se găsească modalitatea înființării unei fabrici de lumânări, care avea să producă un venit sigur, așa după cum se constată la alte eparhii, dar nu s'a făcut.

O altă problemă în legătură cu situația economică e și modul de arendare a pământurilor bisericesti prisositoare, dela filiale sau parohii.

Preoții cer ca aceste pământuri prisositoare, să le fie arendate lor cu precădere, pe prețul regiunii. Acest lucru îl socot nedrept și în desavantajul Bisericii, întrucât licitația publică este criteriul cel mai bun pentru estimarea valorii pământului și fără bănuială de părtinire. Prin acest mijloc, se poate aduce un venit mai mare Bisericii și în acelaș timp se înlătură bănuiala sătenilor, că preoții se folosesc — pe un preț mic — de pământurile prisositoare, pe când ei ar oferi prețuri mai mari. Acesta, e încă un motiv pentru care poporul se răsvrătește contra preoțimei.

f) **Activitatea Mănăstirilor**

Așezămintele mănăstirești, au însemnătatea lor, culturală, economică și națională, recunoscută din cele mai vechi timpuri. În țara noastră, mănăstirile de călugări și călugărițe au fost cele dintâi începuturi de cultură și gospodărie națională. Acesta a fost motivul pentru care mănăstirile din Moldova, în timpul din urmă au luat o mare dezvoltare; ca, pe lângă îndeletnicirea vieții evlavioase cerută de cinul călugăresc, să se desvolte și o activitate de ordine economică socială, națională. În acest scop în mănăstirile de călugărițe: Agapia, Varatec, și Agafton, s'au înființat ateliere pentru lucrări naționale ca: broderie bisericască, scoarțe, covoare, cusături naționale și țesături româ-

nești. Atelierile sunt în funcțiune și produsele lor sunt cunoscute în țară și străinătate. La expoziția ce a avut loc luna trecută în București, lucrările de industrie casnică națională, au fost premiate.

Pe lângă aceasta, în mănăstiri, s'au înființat școli de adulte și muzică vocală corală pentru serviciile liturgice, care fac o adevărată podoabă. La toate trei mănăstiri de călugărițe, s'au clădit localuri noi, proprii pentru ateliere care sunt încăpătoare pentru toate specialitățile și de o rară frumusețe.

Tot așa la mănăstirile de călugări, s'au înființat ateliere, pentru diferite lucruri de gospodărie: ca tipografie, școli de viticultură și pomicultură și creșterea vitelor, olărie, tâmplărie, etc.

Despre toate acestea se va arăta pe larg în referatul alcătuit de Exarhul Mănăstirilor.

h) Școli de Cântăreți

Nu trebuie să trecem cu vederea necesitatea concentrării tuturor școlilor de cântăreți într'una singură la centru, adică la Iași. Școala de Cântăreți dela Iași, este subvenționată de Stat și controlul asupra mersului ei se face de Mitropolie. Mulțimea absolvenților acestor școale, cum și ocuparea locurilor de către cei ce au avut drepturi prin deciziune ministerială de a da examen spre a-și păstra locurile ocupate ca practicanți, impune neapărat ca școlile dela Piatra și Botoșani să înceteze a mai funcționa. S'au luat dispozițiuni ca diplomele să se elibereze numai de la Școala de Cântăreți din Iași.

Onorată Adunare,

Comunicându-vă toate acestea, am nădejdea că din discuțiunile ce vor urma în adunarea noastră Arhiepiscopală, vor ieși rezultatele dorite de Biserică și de propășirea intereselor naționale în aceste vremuri grele. Poporul așteaptă dela noi, și noi toți datorii suntem să servim Biserica și Țara noastră.

Referat

Secția Culturală

No. 3847

Inalt Prea Sfințite Președinte,

Onorați Membri,

În temeiul art. 145 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, am distinsa onoare să expun Onor. Adunări Eparhiale mersul activității Secțiunii Culturale a Arhiepiscopiei Iașilor, pe durata anului 1933.

1. Predarea învățământului religios.

Una din problemele mari pe care Secția Culturală o are de urmărit, este cea a învățământului religios.

Art. 144 al. e. din Statut prevede că Secția Culturală are „a se îngriji de învățământul religios în școlile unde urmează tineri de religia ortodoxă și a derige toate chestiunile de ordin cultural bisericesc“.

Dar cu toate prevederile acestui articol din Statut cum și ale art. 33 din Legea de org. bisericească, care sună că: *Invățământul religios pentru elevele și elevii de religie ortodoxă în școlile primare, secundare și profesionale, publice și particulare se va preda sub controlul Bisericii*“, Secția Culturală a Consiliului nostru eparhial nu are nici o legătură cu învățământul religios din școlile secundare, profesionale, fie publice, fie particulare, din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor.

Aceste școli depind de Ministerul Instrucțiunii, iar controlul învățământului religios nu se exercită de Biserică, cu toate că din economia Legii de Organizare din 1925, controlul ar aparține, în primul, rând Bisericii.

Prin urmare, Secția Culturală n'are nici un amestec

— și deci nici o răspundere — asupra acestui capitol de o însemnătate covârșitoare, pentru educația morală și religioasă a elevilor din școlile intermediare, deși Biserica, prin Corporațiunile ei, ar trebui să știe cum se administrează învățământul religios aici și ce rezultate a dat și dă educația morală pe care o fac preoții profesori de religie.

Înainte de război lumea școlilor, era lumea studiului persistent, a disciplinei integrale și astfel s'au format generațiile cari au știut să puie atâta suflet și jertfă pentru realizarea idealului din vremea marelui război. Atunci școlile formau caractere.

Astăzi e greu de a caracteriza situația școlilor noastre. Căci în involburarea atâtor curente, profesorii cari au datoriat de a preda morala în școlile secundare în loc de a ține socoteală de tradiția neamului în care educația morală s'a făcut numai pe principiile creștine, azi unii din profesori găsesc de cuvânt de a da precădere profesorilor de filosofie de a preda morala în școli — morala filozofică, care variază după atâtea sisteme câte capete cugetătoare în această ramură au fost — și nu preoților, cari învață principiile morale ale Mântuitorului și nu cele născocite de mintea omenească.

Deaceia — poate — avem aceste mentalități la unii din elevii de curs secundar, căci se scot supraoameni și se călăuzesc numai de morala pumnului, a boxului, a cuțitului sau a revolverului.

Respectul față de profesor, față de părinți, față de semenii, începe a dispărea, iar evlavie și iubirea creștină par a lua drumul pribegiei, din mijlocul elevilor noștri.

Asupra acestor întrebări vor da răspuns preoții, profesorii de religie, adunați în congres la Mănăstirea Dealu, în cursul unei viitoare.

Am ținut să fac o mică paranteză ca să remarc, că învățământul religios în școlile secundare și profesionale, deși interesează Biserica în cel mai mare grad, ea nu are o evidență asupra lui.

Chiar școlile pentru formarea clerului, adică seminariile nu au cu Biserica decât o legătură de comple-

sență, deși art. 34 din Legea de organizare a Bisericii prevede: „Școlile pentru formarea clerului și școlile pentru formarea cântăreților bisericești stau sub conducerea Bisericii“.

Nu voesc să fac nici o aluzie la corpul profesoral al școlilor clericale, căci după cum se știe este un corp profesoral din cel mai bine ales și pregătit. Vreau însă să remarc, că o simplă invitație protocolară ca Mitropolia, respectiv Episcopia, să-și trimită un delegat spre a participa la un examen de diplomă, la un patron sau la o serbare a elevilor, nu reprezintă legătura organică care s'ar impune. Școlile clericale formează pe viitorii clerici fără ca aceste școli să fie sub scutul Bisericii. E un non sens, dar există și stărue.

Va să zică Secția Culturală, respectiv și cea administrativă a Consiliului nostru Eparhial, neavând nici un amestec în bunul mers al Seminariilor din Arhiepiscopia Iașilor, nu poate prezenta o dare de seamă. Rămâne deci în legătură cu Consiliul nostru eparhial—Secția Culturală—numai două categorii de școli: școlile primare și școlile de cântăreți bisericești.

2. Predarea învățământului în școlile primare.

Până în anul 1932, învățământul religios în școlile primare era predat de către învățători. Această sarcină deși se cuvenea preoțimei, printr'o evoluție istorică nefavorabilă Bisericii, trecuse asupra învățătorilor, E drept, că învățătorii s'au achitat conștiincios și pe deplin de sarcina pe care au avut-o, și Biserica nu are decât ale mulțumi și a-i binecuvânta.

Dorința arzătoare a Bisericii însă, era ca învățământul religios să fie administrat copiilor de curs primar de către preoțime, căci în aceste școli începătoare sufletul copilului se poate modela și forma așa cum vrei. Preoțimea în congresele ei, ani de rând, a cerut insistent, ca învățământul religios în școlile primare să-i fie încredințat ei. Acest deziderat s'a rea-

lizat prin modificarea art. 61 din Legea învățământului primar, devenind astfel o obligație pentru preoțime.

La vreme, Secția Culturală a convocat pe preoții din Iași, fie profesori universitari, fie secundari, cum și pe profesorul de pedagogie și filozofie dela seminarul «Veniamin» D-l Eugen Nicolau, și a luat măsuri, ca în revista oficială «Mitropolia Moldovei» să se dea instrucțiile potrivite în materie de pedagogie pentru buna reușită a învățământului religios în școlile primare. Era nevoie ca unele cunoștințe pedagogice să fie reimprospătate, metodele de predare curente să fie scoase în evidență, așa că preoții să aibă la îndemână materialul necesar de orientare.

Măsurile luate de Secțiunea Culturală a Arhiepiscopiei Iașilor au slujit, în unele părți, chiar pentru orientarea învățământului pe întreaga Biserică.

Sarcina nouă—adică predarea învățământului în școlile primare—preoțimea a primit-o, cum era și firesc, cu multă bucurie.

Procentul preoților cari predau învățământul religios în cursul anului 1933 e de 87⁰/₀, adică 424 preoți predau religia, iar 66 nu.

Acei cari nu predau sunt preoții bătrâni. Și pentru că învățământul religios să nu sufere, acolo unde preoții din motive bine cuvântate nu pot să predea, s'a făcut apel tot la învățători.

Pentru a fi siguranță că nimeni nu se va sustrage dela predarea învățământului religios, Sf. Sinod a hotărât în ședința sa din 18 Februarie a. t., că sunt obligați a se achita de această sarcină toți diaconii și preoții, fie la parohii, fie la catedrale, fie cei dela catedre secundare sau universitare.

E firesc lucru ca la începutul oricărei acțiuni în care experiența lipsește, succesul să nu fie atât de reușit. Așa s'a întâmplat și cu predarea învățământului religios în școlile primare.

Se întâmplă adeseori conflicte între preoți și învățători, care își au cauzele în alte domenii, dar cari se resfrâng asupra mersului învățământului. De aceste con-

flicte când sunt sezizate autoritățile, fie școlare fie ecle-siatică, ele iau măsurile cari se impun.

În ce privește materialul didactic întrebuintat de preoți, acesta e cel prevăzut în programele școlare a-plate în vigoare.

Manualele alcătuite după programa stabilită de Sf. Sinod, dar cari nu au fost puse în acord cu cea a Ministerului, nu au putut fi introduse în școlile primare. Aceasta s'a făcut pe motiv, ca să nu se turbure mer-sul învățământului religios în cadrul celorlalte obiecte de studiu.

Controlul învățământului religios e lăsat în seama Bisericii. El se exercită de protopopi, consilierul refe-rent al Secției Culturale și P. S. Vicar.

De un control riguros al învățământului nu se poate vorbi. Lipsa mijloacelor de transport a organelor dela centru, cum și mica diurnă ce o au protopopii sunt mo-tivele ce împiedică inspectarea învățământului religios. În afară de aceste referentul secției culturale n'a făcut nici o inspecție în Eparhie, deși era obligat la acesta, dar mulțimea lucrărilor de cancelarie l-au reținut per-manent la centru.

Din rapoartele protoieriiilor cu privire la inspecțiile făcute învățământului religios, rezultă că abia 1 | 4 din școlile primare din protopopiatul respectiv au fost ins-pectate în durata unui an școlar. E dela sine înțeles, că această stare de fapt nu poate să fie satisfăcătoare.

Pe când autoritățile școlare, inspectori, revizori și subrevizori, inspectează cel puțin adată pe an pe fie-care școală, autoritățile bisericesti nu o pot face aceasta. Pentru deplasare personalul de control al învățămantu-lui primar primește mijloacele necesare de transport având și permis pe c. f. r.

Este de absolută trebuință ca și Biserica să stăruie ași procura mijloacele necesare pentru susținerea unui control al învățământului religios în școlile primare.

* * *

În ultimul timp s'a observat că, în afară de elevii

școlilor secundare, chiar și elevii școlilor primare sunt atrași pe panta imoralității prin lectura romanelor senzaționale sau broșurilor pornografice. Această stare de lucruri este foarte îngrijorătoare.

Pentru a combate această stare de lucruri Secțiunea Culturală a recomandat tuturor preoților revistele cu caracter creștinesc : «Viața Creștină» pentru elevii de curs secundar și „Duminica Copiilor” pentru copii de curs primar. Aceste reviste apar în București sub conducerea Secției Culturale a Mitropoliei Ungro-Vlahiei și sunt scrise de o samă de preoți și scriitori versați în scrisul bisericesc.

Am apelat la aceste reviste, deoarece în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre nu avem o literatură periodică pentru elevii de curs primar și secundar. Abonamentul este accesibil tuturor iar revistele se prezintă, ca tehnică și conținut, în mod ireproșabil.

3. Școlile pentru formarea cântăreților bisericești.

(art. 34 din L. O. Bis.)

O altă categorie de școli ce stau sub conducerea secției culturale sunt școlile de cântăreți bisericești.

În cuprinsul Arhiepiscopiei noastre funcționează trei școli de cântăreți și anume : una la Iași, una la Botoșani și alta la Piatra Neamț. Școala de cântăreți din Iași este întreținută de stat. Are local propriu. Nu are internat cum ar fi de dorit. Școlile din Botoșani și Piatra Neamț se întrețin de către comitete școlare. Pentru ajutorarea acestor școli a fost prevăzută în bugetul Eparhiei suma de 20.000 lei, adică câte 10.000 lei de fiecare școală. Această sumă însă nu a putut fi realizată spre a se pune la dispoziția școlilor.

Pentru că în cursul anului 1932 n'au mai fost recunoscuți de Minister cântăreți fără școală; a fost nevoie de a se lua măsuri ca locurile să fie complete cu titulari cu școală. Din acest motiv s'a aprobat ca, acei cântăreți practicanți cari au vechime de peste 10 ani

de practică să dea examen de diplomă ca pregătiți în particular. În urma acestei măsuri au obținut diplome peste 100 de cântăreți.

În ultimul timp Ministerul a dat o decizie prin care cei numiți înainte de 1916 să considere definitiv în post pe baza statului funcționarilor publici; cei numiți în intervalul dela 1916 până la 1925 când a intrat în vigoare Legea de Organizare Bisericească, să fie obligați să dea examen, ca în urmă să li se clarifice situația, iar cei numiți dela 1925 încoace, cari nu au școală, sunt considerați provizori în post și pot fi înlocuiți cu titulari cu școală.

La ședința Consiliului Eparhial dela 28 Martie a. c. s'a pus în discuție problema, dacă școlile de cântăreți din Botoșani și Piatra Neamț mai sunt necesare pentru satisfacerea nevoilor Eparhiei, sau nu.

Chestiunea aceasta a fost ridicată din consideretul, că toate aceste trei școli dau un procent mare de cântăreți în raport cu locurile ce se găsesc vacante.

Din statistica recent întocmită rezultă că mai sunt vacante circa 50 posturi de cântăreți.

Dacă se ține samă de elevii ce vor absolvi școala anul acesta, cum și de cei cari vor da diploma ca pregătiți în particular, având vechimea cerută prin decizia ministerială, posturile vacante sunt puține în raport cu procentul absolvenților.

Va veni timpul, și asta cât de curând se va întâmpla, când absolvenții școlilor de cântăreți nu vor mai putea fi plasați.

Consiliul Eparhial în ședința sa din 28 Martie a. c. a hotărât ca școlile de cântăreți din Botoșani și Piatra să funcționeze mai departe, cu clauza ca elevii la intrarea în școală să dea câte o declarație cum că nu vor cere posturi.

Cu toate acestea problema necesității funcționării celor două școli de cântăreți din provincie este încă deschisă.

Anul acesta s'a luat măsura ca toți candidații de diplomă dela școala din Botoșani și Piatra Neamț să

vină să depună examenul de absolvire la școala centrală din Iași. Se va institui o comisie specială care să selecționeze elementele bune, măsură ce dealtfel se urmărește și în toate școlile secundare.

Că la școlile din Piatra Neamț și Botoșani se predau în afară de obiectele de specialitate, și alte obiecte cu caracter practic ca : agricultura, pomicultura, apicultura, aceasta nu justifică întru nimic soluționarea problemei urmărită de Biserică, adică de a nu avea surplus de candidați.

Cine voește să fie bun gospodar poate să urmeze cursurile școlilor de agricultură, horticultură, viticultură, etc.

Deaceia supun chestiunea necesității dăinuirii acestor două școli de cântăreți, Onoratei Adunări Eparhiale spre a aprecia și hotărâ.

4. Mișcarea stilistă și a sectelor.

O altă problemă care stă în grija Secției Culturale este aceia de a găsi mijloacele cele mai potrivite pentru combaterea curentului stilist și a înfrâna propaganda sectelor.

În Arhiepiscopia noastră, după cum am aratat și în ședințele trecute ale Onor. Adunării Eparhiale, mișcarea stilistă prezintă o serioasă problemă la a cărei rezolvări definitive nu ne putem aștepta așa curând.

Cauzele cari au provocat și promovat mișcarea stilistă, după o atentă judecare a faptelor, ar fi următoarele :

1. Lipsa de pregătire a poporului în vederea îndreptării calendarului.

2. Lipsa unei propagande intense și susținute în popor, după îndreptarea calendarului.

3. Amestecul politicianilor în această chestiune bisericească atât de delicată, pe care au pus-o în serviciul popularității electorale, nesocotind interesele bisericii și a țării.

4. Lipsa de veghe și îndeplinirea chemării preo-

tești, din partea unor preoți cari s'au ocupat de alte lucruri mai mult decât de educare poporânilor lor.

5. Indiferența autorităților civile față de această periculoasă mișcare, cari erau datorare ca în asemenea atmosferă încărcată și vremurile grele în care ne găsim, din cauza crizei morale și economice, să dea tot concursul lor și să conlucreze cu preoțimea.

Nu caut să exemplific cu date și nume ca să susțin afirmațiile de mai sus. Faptele petrecute în județele Neamț și Baia și expuse anul trecut se repet și astăzi.

Biserica a ajuns la concluzia că, o îndreptare a răului ce a contaminat acele județe nu se va putea face decât numai prin munca fără preget a preoțimei.

În ședința adunării Eparhiale trecute chestiunea stilistă a fost desbătută pe toate fețele și cu destulă competență, mai ales de d-nii Deputați Eparhiali reprezentanți ai județelor Baia și Neamț. S'a cerut atunci ca să se stărue în parlament a se prevedea în Legea Mironescu, pentru infracțiuni contra liniștei publice, articole, prin care să fie sancționați acei cari poartă haina preoțească în mod ilegal și săvârșesc slujbe religioase. Din desbaterile parlamentare se vede cât a stărunit D-l Deputat Eparhial Ghițescu reprezentantul județului Baia, ca să încadreze în text de lege atitudinea periculoasă a călugărilor vagabonzi.

E drept că legea Mironescu publicată în Monitorul Oficial din Martie/933 prevede sancțiuni contra celor ce poartă haină și vestminte preoțești în mod ilegal. Dar cu toate prevederile legii, propagandiștii călugări lucrează nestingheriți.

Am făcut apel la D-nii Prefecți ai județelor Neamț și Baia ca să dea concursul prin organele în subordine preoțimei din acele județe. S'au făcut conferințe în orașele Piatra Neamț și Fălticeni la care au luat parte pe lângă reprezentanții Bisericii toți șefii autorităților civile și militare. Reprezentanților noștri li s'a promis tot concursul, dar până acum nu se vede nici un rezultat. S'a intervenit la Onoratul Minister de Interne cerând ca să oprească prin organele în subordine ridi-

care de case de rugăciuni — așa zise biserici—fără autorizația Guvernului sau a Bisericii, așa cum prevăd legile țării. Să oprească colectarea de bani fără autorizație, care bani servesc de cele mai multe ori scopurilor personale ale propagandiștilor. Să se oprească peregrinajele stiliștilor dela un sat la altul, fapte prin care se turbură poporul. S'a cerut ca să se ia măsuri contra călugărilor vagabonzi și călugărițelor, ce se dau imoralității prin traiul lor comun.

Deocamdată n'am primit nici un răspuns. Nădăjduim însă că D-l Ministru de Interne va lua măsurile ce se impun pentru păstrarea liniștei poporului și a ordinii de Stat.

După ultimile statistici numărul stiliștilor în județele Neamț și Baia se ridică la cifra destul de apreciabilă de peste zece mii suflete.

În județul Neamț în afară de comunele Zănești și Vânătorii Neamțu, unde există case de rugăciuni pe stil vechi, se mai ridică altele în satele Reditu, Urecheni, Soci, Iapa.

În județul Baia situația este mai gravă. Acolo funcționează o biserică pe stilul vechi în comuna Rădășeni, centrul cel mai puternic al stiliștilor. Deasemenea se construiesc încă 10 case de rugăciuni pe stilul vechi.

Ne miră mult faptul cum de pot permite autoritățile locale ca în văzul lor să se ridice biserici, contrar dispozițiilor legilor!

Din partea Secțiunii Culturale s'au luat măsuri ca să se intensifice propaganda contra stiliștilor, prin cercurile pastorale culturale mari și mici. S'a ales o serie de preoți proiestoși, care să aibă răspunderea asupra mai multor parohii în ceiace privește misionarismul și să lucreze mână în mână cu organele dela centru. În județul Baia s'a numit și un misionar onorific.

Din partea secției administrative s'a căutat să se reîntinerească cadrele în ceiace privește organele noastre de control. S'au reînființat posturile de sub.

protopopi astfel ca Protopopii să nu fie obligați a sta mai mult la reședință decât în județ. Subprotopopii fac lucrările de cancelarie, iar Protopopii conduc propaganda misionară, fac inspecția Invățământului religios în școlile primare cum și anchetele care li se ordonă.

P. S. Vicar petrece o mare parte din timp în județele contaminate, dând personal directive preoților, după nevoile locale, în ce privește susținerea propagandei noastre.

Din fondul cultural s'au cumparat un număr însemnat de broșuri, cari broșuri s'au distribuit prin protopopi, în mod gratuit, parohiilor contaminate.

Țin să remarc că nu avem broșuri speciale de propagandă contra stiliștilor, în așa fel alcătuite ca să fie înțelese de popor. S'a pus în vedere protopopilor de Neamț și Baia să strângă datele necesare de prin parohiile contaminate de stiliști, ca să se poată alcătui broșuri de propagandă.

5. Cercurile Pastorale

Pentru combaterea sectanților și a stiliștilor funcționează în fiecare protopopiat cercuri pastorale mari și mici.

In județul	Baia	funcționează.	5	cercuri	mari
"	"	Dorohoi	"	5	" "
"	"	Neamțu	"	7	" "
"	"	Iași	"	12	" "
"	"	Botoșani	"	5	" "

În aceste cercuri mari, a căror președinte este protopopul respectiv, preoțimea are prilejul de a se perfecționa în ce privește slujba religioasă și a se consfătui asupra problemelor religioase actuale. Cercurile mici formate din 5—6 parohii au de scop de a activa în latura curat misionară. Aici se discută și se propun măsurile potrivite cu împrejurările locale pentru a stăvili curentele potrivnice Bisericii. Conducătorii acestor cercuri sunt acei preoți, cari au dat dovadă de multă pricepere pe tărâmul pastoral.

În afară de cercurile mari și mici în fiecare toamnă au loc în capitalele de județ conferințele generale preoțești. La aceste conferințe preoții sunt obligați a lua parte activă, tratând în scris fiecare teme ce sunt fixate de către Sf. Mitropolie Secția Culturală.

Subiectele ce se tratează sunt în legătură cu problemele sociale, morale și culturale care privesc bunul mers al Arhiepiscopiei Iașilor.

Lucrările scrise sunt trimise prin Protopopie Secției Culturale spre a fi cercetate și apreciate. Anul acesta tezele au fost notate de P. S. Vicar, relevându-se lucrările meritorii, iar cele slabe au fost notate după cum se cuvenea, făcându-se observațiile preoților respectivi ca pe viitor să lucreze cu deplină conștiințiozitate.

Fondul Cultural

Pentru nevoile culturale ale Arhiepiscopiei Iașilor a fost prevăzut în buget suma de 100,000 lei.

Din această sumă s'a cheltuit 43672 lei din suma realizată.

Deși s'au prevăzut ajutoare școlilor de cântăreți din Piatra Neamț și Botoșani, câte 10.000 lei de fiecare școală, aceste ajutoare nu s'au putut da din cauză că nu s'au făcut încasările prevăzute.

Deasemenea nu s'au putut da protopopilor sumele prevăzute pentru deplasări.

Cheltuețele cari s'au făcut sunt justificate prin acte care se găsesc la Casierie. S'a cumparat un număr de broșuri pentru propagandă în județele unde sectanții și stiliștii au ființă. Aceste broșuri au fost distribuite prin Protopopi, parohiilor respective.

Țin să remarc din nou, că nu avem la îndemână broșuri potrivite pentru combaterea calendariștilor. În ultima vreme s'a însărcinat protopopii de Baia și Neamț cu strângerea materialului edificator în privința îndreptării calendarului, ca pe urmă să fie tipărite în broșuri ce urmează a fi distribuite în mod gratuit.

Din fondul cultural s'a aprobat un ajutor bănesc de 20.000 lei d-lui Gh. Cronț, Doctor în Drept dela Paris și Licențiat în Teologie dela Facultatea din București. D-l Cronț urmează studii de specialitate la Facultatea de Teologie din Athena. Până acum i s'au trimis circa 10.000 lei, restul urmând a se trimite când se vor face încasări.

Cu distribuirea fondului cultural în ceiace privește cumpărare de broșuri pentru propagandă este instituită o comisiune compusă din P. S. Vicar, Părintele universitar Cicerone Iordăchescu și Consilierul Referent Cultural.

Revista Oficială

Pe lângă lucrările obișnuite de birou Referentul Secției Culturale are în sarcina sa grija de a edita foaia oficială „Mitropolia Moldovei“.

În această foaie se publică ordinele Chiriarhiei, diferite circulări, adrese și dispozițiuni, fie a Sf. Sinod fie a organelor centrale bisericești. În ultima vreme articolele privitoare la diferite probleme de actualitate se publică foarte rar. Revista deci păstrează caracterul unui buletin oficial.

Activitatea Culturală din Eparhie

În afară de activitatea pe care o depune Secția Culturală din inițiativă proprie, țin să remarc că și Societatea Clerului Ocrotirea depune o largă activitate pe terenul cultural. Așa secțiunea societății clerului Ocrotirea din Iași de sub conducerea Părintelui Profesor Econom I. P. Țincoca dezvoltă o vie activitate prin conferințele ce le ține la Biserica Sf. Ilie.

Aceste conferințe au de scop ridicarea vieții religioase la nivelul cerut de nevoile Bisericii. Au conferențiat o serie de profesori universitari și scriitori renumiți ca: Arhimandritul Iulius Scriban, Gala Galaction, preoții Valeriu și Cicerone Iordăchescu, I. Savin, Toma Chiricuță, Lascarov. Moldovanu, preot Iosif Țin-

coca etc. etc. Aceste conferințe se desfășoară în cadrul unor manifestări și de ordin muzical. Corurile cele mai bune din Iași cântă diferite bucăți religioase. Participarea la aceste conferințe e cât se poate de mare. Meritul în această privință revine conducătorului acestei secții adică Părintelui I. Țincoca. Deasemenea Secția Botoșani a Societății Clerului Ocrotirea de sub conducerea părintelui Al. Simionescu desfășoară o largă activitate prin conferințele ce le ține în capitala județului. Și în celelalte orașe s'au ținut conferințe și îndeosebi de către părintele Cicerone Iordăchescu, păr. Valeriu Iordăchescu și păr. Const. Matasă.

Pe lângă activitatea Societății Ocrotirea mai sunt în orașul Iași o serie de atenee populare. Așa la parohia Sf. Hărălambie funcționează un ateneu sub conducerea preotului Gh. Niculea, la parohia Tomă Cozma funcționează alt ateneu sub conducerea preotului Em. Vasiloschi. În cartierul C. F. R. Nicolina activează pe tărâmul cultural preotul N. Frățiman, care este și profesorul de Educație Morală la Școala de Ucenici C. F. R. La închisoarea civilă, cași la cea militară, se ocupă cu educația morală și religioasă a deținuților Preotul Const. Bogdan. La aceste instituții de pedeapsă s'au împărțit broșuri de propagandă religioasă.

Situația Culturală a Clerului

De câțiva ani în urmă se constată că starea culturală a preoțimei din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor s'a ridicat la nivel cultural, cerut de împrejurările vremii.

Aproape toată preoțimea tânără urmează cursurile facultăților de teologie dela Cernăuți, Chișinău și București, așa că nu peste mult timp vom avea toate parohiile rurale ocupate numai cu titați.

După ultima statistică avem următoarea situație :

Județul Baia

Licențiați

Seminar Gr. II

Seminar Gr. I

12

56

8

	Jud. Botoșani	
32	70	2
	Jud. Neamț	
22	85	11
	Jud. Iași	
37	65	16
	Jud. Dorohoi	
9	61	6

În afară de acestea mai avem 4 doctori în teologie și anume: 1 în Iași și 3 în Dorohoi.

Pentru ușurarea urmării cursurilor la facultățile de teologie se dau învoiri preoților de a merge la facultate din când în când, având grija ca parohia să fie suplinită, iar în Duminici și sărbători titularii sunt obligați să fie la parohiile lor spre a oficia și îndruma poporul.

Concluziuni

Din cele expuse până acum reiese că problema cea mai grea de rezolvit din partea secțiunii culturale este cea a stăvilirei curentului adepților calendarului neîndreptat

Pentru rezolvarea acestei probleme trebuie mult tact și tot sprijinul, atât din partea preoțimei cât și din partea tuturor autorităților și oamenilor cu răspundere.

De oarece nu avem un post de misionar, care să fie ocupat de un preot versat în chestiunile sectante și a stiliștilor și cum în bugetul Arhiepiscopiei nu este prevăzut un asemenea post, s'a intervenit din partea Sf. Mitropolii către Ministerul Instrucțiunii cu adresa No. 3563 din 22 Mai a. c., ca să se prevadă în buget un număr de posturi pentru misionari (5 până la 10), care să se ocupe special cu potolirea curentelor vrăjmașe Bisericii ce bântue în județul Baia și Neamț.

Tot în această adresă s'a intervenit ca să li se recunoască diurna de 2000 lei lunar pentru Protopopi, căci cu 400 lei lunar este imposibil ca un protopop să se poată achita de sarcinile ce li se cer.

Având în vedere că și personalul care conduce cercurile pastorale a fost selecționat dându-se întâitate preoților cu dor de muncă, sperăm, că deși timpurile sunt grele, să realizăm multe îmbunătățiri în ceiace privește îndrumarea poporului și renașterea vieții religioase ; mai ales astăzi când epoca materialismului, din cauza crizei economice, apasă asupra țării.

Așa prezentându-se activitatea Secției Culturale, pe durata anului 1933, o spun Onoratei Adunări Episcopale spre a dispune și a noui da îndrumări.

Consilier referent,
Pr. Const. Nonea

Referat

Secția Administrativă

No. 3847

Inalt Prea Sfinte Președinte,

Onorați Membri,

În temeiul economiei statului de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, am distinsă onoare a expune Onor Adunării Eparhiale, activitatea Secției Administrative bisericești, pe durata anului 1933.

I. Ședințe.

În cursul anului 1933, Secția Administrativă bisericească a Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor, a ținut 3 ședințe și anume:

7 Martie 1933

1 Mai „

6 Oct. „

Consiliului Eparhial Secției Unite în cursul anului 1933 a ținut o singură ședință și anume, în ziua de 1 Mai 1933.

În comparație cu anii trecuți se observă că ședințele Consiliului Eparhial — Secția Administrativă — se împuținează din ce în ce.

Acest lucru se explică prin faptul că Consiliul Eparhial Secția Administrativă, este convocat numai în legătură cu necesitățile ocupării parohiilor rămase vacante, fie prin demisie, fie prin deces.

Orî cum, parohiile vacante se împuținează pe zi ce merge, și ședințele Consiliului Eparhial în mod necesar au loc cât mai rar. Deci, ordinea lor în cursul unui an de activitate, nu poate fi fixată la un anumit număr de ședințe.

II. Înaintări, Transferări și Numiri.

Urmând dispozițiilor regulamentului pentru ocuparea locurilor vacante de preoți și preoți ajutori, în Eparhiile unde nu se practică alegerea, cum e cazul în Arhiepiscopia Iașilor, vacanțele parohiale se publică în Foaia Oficială a Arhiepiscopiei.

Termenul unei vacanțe prevăzut de Regulament este minimum de o lună. În acest timp solicitanții iau cunoștință și înaintează, urmând calea ierarhică, actele și memoriile de activitate pastorală, — în cazul când sunt transferări — Secției Administrative.

Principiul călăuzitor pentru ocuparea locurilor vacante este preconizat în Regulamentul amintit, adică: „Orice vacanțe de parohie se completează prin înaintare, transferare sau prin o nouă hirotonie” (art. 3)

În afară de aceste dispozițiuni se ivesc și cazuri de forță majoră, când necesități urgente cer pentru bunul mers al parohiilor, se iac transferări din oficiu, cari ulterior se supun Onor. Consiliu Eparhial, spre ratificare.

În cursul anului 1933, a fost un singur caz de așa manieră.

La aprecierea candidaților pentru transferări s'a avut în vedere în prima linie, titlul academic, vechimea în preoție și activitatea pe tărâmul pastoral.

Trebue să remarcăm că de câți-va ani, la ocuparea parohiilor vacante dela sate, s'au admis numai licențiați în teologie. Cererile solicitanților cari prezentau numai diploma de seminar sau acte doveditoare că sunt studenți în teologie, au fost socotite ca neavenite.

Motivul e destul de întemeiat, luând în considerare că iconomia legii de organizare prevede acest lucru și în afară de aceasta, vremurile în cari trăim reclamă o selecțiune a candidaților în ceiace privește pregătirea intelectuală și vocația pastorală.

În Arhiepiscopia Iașilor s'a căutat, după cât a fost posibil, să se selecționeze elementele cari probau o deplină garanție pentru oficiul care le era încredințat.

Dacă am face o comparație cu alte eparhii, consta-

tăm cu multă satisfacție, că meritul muncii a fost apreciat așa cum se cuvine. Aceasta, dă un îmbold de muncă pentru noii intrați în cler și deaceia se constată că mulți solicitanți posesori ai titlurilor academice cer să fie hirotoniți în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre.

Iu cursul anului 1933, au fost hirotoniți un număr de 12 candidați, dintre cari 11 licențiați în teologie, iar 1 student anul IV, care urma să-și ia licența.

Motivul hirotoniei acestui candidat a fost că parohia la care candida, deși a stat mult vacantă, nu s'au prezentat solicitanți superiori în studii lui. Ori cum, parohia nu putea rămâne vacantă, nefiind una din cele cari să atragă pe candidați, a trebuit să fie ocupată, ca nu cumva microbul sectant sau curentul adeptilor calendarului vechi să prindă rădăcini în acea parohie din cauza lipsei unui preot titular.

Din cei 12 candidați aprobați pentru hirotonie, zece au fost numiți parohi iar 2 licențiați în teologie au fost numiți diaconi, unul la Catedrala din Tg. Neamț, iar altul la Biserica Sf. Neculai Domnesc din Iași.

În anul 1933 s'au făcut 13 transferări de preoți în cuprinsul acestei Arhiepiscopii. Dintre aceștia 11 au fost transferați dela o parohie la alta, în cuprinsul acestei eparhii, iar doi au fost admiși din alte eparhii și anume: Preotul Gh. Ioniță dela parohia Târnova — Eparhia Hotinului și preotul Gh. A. Popei din Eparhia Dunării-de Jos.

S'a observat că unii dintre solicitanții la parohiile vacante din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor, neîntrunind condițiile din punct de vedere al studiilor au fost respinși cu ocazia prezintării petițiilor. Atunci au găsit un mijloc de a pătrunde în preoție, adresându-se altor eparhii, unde au căpătat hirotonia. Pe urmă, pe motive că sunt originari și au rude în cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor, caută, punând intervenții de tot soiul, să revină prin transferare — în apropierea localității natale.

Pentru a se curma acest mijloc de parvenire, I.P.S. Mitropolit, a făcut cunoscut episcopilor vecine, că pe viitor să nu se mai elibereze cărți canonice acelor preoți, cari au fost hirotoniți pe seama unor sate sau posturi

fictive de pe la mănăstiri și cari, mai curând sau mai târziu după hirotonie, cer ca să fie transferați în eparhia Iașilor. Acest lucru se întemeiază pe faptul că avem prea mulți candidați licențiați în teologie, din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, pe cari îi preferim la hirotonie înaintea preoților și candidaților din alte eparhii.

Această dispozițiune se bazează pe art. 8 din Regulamentul pentru ocuparea locurilor vacante de preoți și preoți ajutori, care prevede: „*La orice transferare se preferă preoții parohi, apoi cei ajutători din Eparhie*“.

Cu acest prilej trebuie să remarcăm, că procentul pe care facultățile noastre de teologie ni-l dau în ceiace privește candidații titrați pentru ocuparea parohiilor vacante, este cu mult mai mare decât nevoile eparhiilor. Din acest motiv I. P. S. Mitropolit Pimen a făcut o propunere sfântului Sinod, ca pe viitor, în facultățile de teologie să fie primiți numai candidați cu vocație pentru preoție și cu calități intelectuale excepționale și anume, în măsura vacantărilor eventuale. Propunerea se află încă în studiul comisiunei însărcinată de Sf. Sinod.

III. Decese

Vacanțe parohiale produse prin decese în cursul anului 1933 au fost în număr de 7. Au decedat următorii preoți :

1. Preot I. Danalache, par. Dersca—Dorohoi, 30 Ian. 1933
2. „ Tetianu „ Dolhești Mici-Baia, 12 Mart „
3. „ Gh. Grozea „ Cotârgaci Botoșani, 2 Iunie „
4. „ Gh. Popovici „ Crucea—Iași 3 Iunie, „
5. „ Toma Scobai „ Blebea—Neamț 19 Iunie, „
6. „ Gh. Scopos „ Osoi—Iași 27 August, „
7. „ Gh. Lazăr „ Larga Iași 10 Noembrie, „

IV. Demisii

S'au mai produs vacanțe și prin demisiunile preoților bătrâni, în cursul anului 1933 am avut 6 demisii și anume :

1. Preot I. Mîtescu bis, Sf. Nicolae Domnesc 1 Iulie 1933

2. „ I. Mereuță parohia Andrieșeni-Iași, 1 Sept. 1933
3. „ I. Corișescu „ Tașca-Neamț, 1 August 1933
4. „ N. Patrașcu „ Tomești-Iași, 1 Noembr. 1933
5. „ Gh. Dîmîtriu „ Suhărău-Dorohoi, 1 Sept. 1933
6. „ Gh. Lăzărescu „ Mădârjești-Iași, 1 Octom. 1933

Acești preoți demisionați și-au aranjat drepturile la pensie.

5. Cântăreți bisericești

În ce privește cântăreții bisericești numirile lor se fac pe baza actelor de studii și în urma avizului consiliilor parohiale respective și a recomandării protopopiilor.

Dela 1 Noembrie 1932 din cauza economiei bugetare Ministerul nu a mai recunoscut nouile numiri până la 1 Aprilie 1933.

Dela 1 Aprilie 1933 au fost scoși din buget toți cântăreți cu practică rămânând ca ei să funcționeze mai departe în posturile ce ocupă, beneficiind de venitul din popor și de pământul bisericesc. Din cauza aceasta foarte multe parohii s'au văzut lipsite de personalul auxiliar bisericesc.

Pe baza unei decizii metropolitane mai veche care prevedea că, cântăreții cu practică care au un stagiu de 10 ani, fiind trecuți în state și care decizie e în vigoare și acum, s'a dat dispozițiunea ca acei cântăreți cu practică care îndeplineau această condiție să se prezinte la examene de diplomă, ca pregătiți în particular.

În urma acestei măsuri mulți cântăreți au obținut diploma și astfel intervenindu-se la Minister pentru trecerea lor în state, Ministerul ne-a răspuns: „situația se va avea în vedere la buget, când se va vedea ce va putea face.“ În ultima vreme Ministerul însă recunoaște trecerea lor în state.

După statisticile recente, locuri vacante de cântăreți ar mai fi circa 50. Având în vedere că prin dispoziția ministerială No. 62157 din 5 Aprilie 1934 care prevede că, acei cântăreți bisericești, fără școală ce se găseau în funcțiune la 15 August 1916 prin analogie cu dispoziți-

unile Art. 63 din Legea pentru Statutul Funcționarilor Publici, rămân stabili în post; iar cântăreții fără școală numiți după 15 August 1916 și până la 6 Mai 1926, care urmează a fi definiți în urma unui examen, rezultă că se vor ocupa toate posturile luând în considerare și pe absolvenții școalelor de cântăreți care urmează cursurile regulat.

Credem că la formarea bugetului pe anul în curs vor fi trecuți toți cântăreții în state, nemaî rămânând în vigoare dispozițiunea Ministerului Cultelor No. 53448/62008 din 15 Aprilie 1933 care prevedea ca acei cântăreți fără școală să fie scoși din buget, de oarece acum îi avem aproape pe toți cu studiile cerute.

6. Instanțele de judecată

Forurile de judecată bisericească care funcționează în cuprinsul acestei eparhii și-au dezvoltat activitatea judecătorească după cum urmează:

1. Judecătoriile protopopești, în competența cărora intră abaterile personalului inferior bisericesc adică cântăreții și paraclisierii au ținut un număr de 2 ședințe. Pe lângă fiecare protopopiat funcționează o judecătorie protopopească.

2. Consistorul Spiritual Eparhial a ținut 13 ședințe și anume:

1.	Ședința	dela	9	Februarie	1933	judecând	un	proces.
2.	"	"	16	"	"	"	"	"
3.	"	"	26	Mai	"	"	"	"
4.	"	"	16	Iunie	"	"	"	"
5.	"	"	4	Iulie	"	"	"	"
6.	"	"	14	Iulie	"	"	"	"
7.	"	"	18	Iulie	"	"	"	"
8.	"	"	5	Septemb.	"	"	"	"
9.	"	"	20	Octomb.	"	"	"	"
10.	"	"	12	"	"	"	"	"
11.	"	"	16	Noemb.	"	"	"	"
12.	"	"	7	Decemb.	"	"	"	"
13.	"	"	14	"	"	"	"	"

Numărul total al proceselor a fost de 31, deci Consistorul Spirital Eparhial a dezvoltat o activitate destul de mare în comparație cu cea din 1932 când a ținut o singură ședință judecând două cazuri.

3. *Consistorul metropolitan apelativ* a ținut 3 ședințe și anume:

1	Ședința dela	15 Martie	1933	judecând	7	procesese.
2	"	"	14 Iunie	"	"	10 "
3	"	"	13 Decembr	"	"	6 "

Numărul proceselor judecate de Consistorul Spirital Metropolitan (apelativ) a fost de 23, deci cu mult mai mare decât pe durata anului 1932 când a judecat numai 10 procese.

Membrii Consistorului Spirital Eparhial nu primesc nici o retribuție pentru munca ce depun. Membrii Consistorului Metropolitan Apelativ primesc spesele de transport, rezultat din fondul care se încasează din taxele de 1000 lei pentru apeluri și 2000 lei pentru recursuri. Această măsură de a plăti taxe pentru apel și recurs a fost luată de Sf. Sinod, din cauză că s'a constatat, că Eparhiile nu plăteau transportul delegaților la aceste Consistorii, iar membrii nu puteau participa la ședințe.

7 Locașurile bisericesti

O altă latură a activității secției administrative este și aceea de a se îngriji ca bisericile să se clădească potrivit Sf. Canoane și în stilul Bisericii Ortodoxe. Deși vremurile sunt grele, criza economică apăsând greu asupra sătenilor, cu toate acestea credincioșii își arată toată dragostea pentru locașurile sfinte.

În cursul anului 1933 s'au eliberat 22 condici de milă, cu care se colectează sumele necesare pentru repararea sau ridicarea din nou a bisericilor.

S'au reparat un număr de 15 biserici, iar alte 7 biserici au fost construite din nou, toate fiind redat cultului.

Suma cheltuită cu reparațiile și ridicarea din nou a bisericilor nu o putem evalua precis, dar ea se ridică la câteva milioane lei, luând în considerare că numai biserica din parohia Dracșani Botoșani a costat 1,940.000 lei.

Din aceste statistici putem trage concluzia că viața religioasă la sate este destul de vie și activă.

8. Delimitări de parohii.

Pentru o bună administrare a parohiilor cari sunt prea întinse, în cursul anului 1933 s'a adus unele modificări în delimitarea parohiei Dersca jud. Dorohoi.

Prin referatul înreg. la No. 2608/933 s'a aprobat deslípirea satului Cotení dela parohia Dersca și alípirea lui la parohia Lozna jud. Dorohoi. Această delimitare a fost aprobată în ședința adunării Eparhiale din 14 Mai 1933.

În ședința Consiliului Eparhial plenar din 28 Martie 1934, s'a aprobat un număr de nou delimitări de parohii pe care le supun Onor. Adunării, cu referate aparte, spre aprobare și anume :

1. Referatul înreg. la No. 2844/934 privitor la delimitarea parohiilor Ștefănești—Sat și Ștefănești—Tg. jud. Botoșani.

2. Referatul înreg. la No. 2856/934, privitor la delimitarea parohiilor Símínicea—Balș și Varatec—Dumbrăveni jud. Botoșani.

3. Referatul înreg. la No. 2157/934, privitor la alípirea satului Păcureș la parohia Sf. Treime din Iași.

4. Referatul înreg. la No. 2158/934, privitor la alípirea satului Chíperești la parohia Osoiu, jud. Iași.

Motivele care au determinat delimitările acestea de parohii sunt cuprinse în referatele amintite.

9. Dizolvări de consilii parohiale

Tot în ședința Consiliului Eparhial plenar dela 28 Martie a. c. s'a dizolvat Consiliul parohial Plopeni jud.

Dorhoi pe motive de îndisciplină și sabotarea intereselor în ce privește administrarea averii bisericii.

Supun spre aprobare referatul înreg. la No. 2159 1934 cu privire la această dizolvare de consiliu.

10. Observațiuni generale.

Fiindcă s'a constatat în anii trecuți că organele noastre de control—protopopii—nu puteau să-și îndeplinească sarcinile, neavând un personal auxiliar fiind astfel nevoiți să fie reținuți la birou, în loc ca să inspecteze în amănunțime județele lor, anul acesta s'au înființat posturi de subprotopopii, cu retribuție din bugetul eparhiei.

Subprotopopii au atribuțiuni de cancelarie și participarea la cercuri mici misiomare.

S'a intervenit la minister ca diurna protopopilor să fie plătită întreagă și nu 400 lei cât primesc acum patru protopopii din cuprinsul arhiepiscopiei Iașilor.

Revizor Eparhial nu avem.

Pentru sarcina de acuzator la Consistorii au fost însărcinați Pr. N. Donos profesor la Seminarul Veniamin.

Aceasta fiind activitatea secțiunii administrative din cursul anului 1933, o supun onor. Adunării cu rugămintea de a dispune aprobarea și luarea de măsuri pentru viitor spre bunul mers al treburilor Arhiepiscopiei.

Consilier referent
Pr. Const. Nonea

Referat

Secția Administrativă - Exarhat

No. 3849

Inalt Prea Sfințite Președinte

Onorați Membri,

Arhiepiscopia Iașilor este una din cele mai bogate în mănăstiri. Sunt un număr de 13 mănăstiri mari de călugări și călugărițe și 8 schituri în cari viețuiesc 432 călugări și frați și 843 călugărițe și surori.

În fruntea tuturor, e mănăstirea Neamțu, care, cu drept cuvânt, se poate numi lavra mănăstirilor. Are un personal de peste 150 călugări și frați, cu o organizație canonică și duhovnicească bine întemeiată, având și alte îndeletniciri potrivite cu cinul călugăresc, ca : tipografia, înființată în 1922, în locul tiparniței de altă dată, care e condusă de călugări și unde se tipăresc diferite lucrări de seamă și în deosebi broșuri cu caracter religios moral, cari sunt răspândite în popor, făcându-se astfel un frumos serviciu de propagandă religioasă și națională. Apoi ateliere de cruciuliți și medalioane cu diferite iconițe ; ateliere de potcaperie, croitorie, lemnărie și fierărie. Altă ocupație a călugărilor, este cultura viilor și a vitelor de rasă, așa numita moldovenească.

Ținându-se seamă de cerințele vremii, s'a înființat la mănăstirea Cetățuia de lângă Iași, de curând restau-

rată, o școală călugărească, de unde sunt aduși călugării și frații tineri din celelalte mănăstiri ale Eparhiei și unde, pe lângă pravila călugărească, se îndeletnicesc cu diferite meșteșuguri de podoabe bisericești și gospodărie, cum făceau călugării de altă dată și apoi întorcându-se la mănăstirile lor, să le răspândească cu pricepere și la ceilalți călugări. În cursul anului trecut au fost detașați la școala dela Cetățuia 26 călugări și frați. Cursurile au fost predate de 7 profesori, clerici de mir și monahii titrați din Iași. Acești călugări au urmat și cursurile teoretice și practice la unele spitale din Iași, unde li s'au dat noțiuni elementare de chirurgie, pentru ca la nevoie să poată face serviciul de infirmieri pe la diferite spitale.

În celelalte mănăstiri, pe lângă serviciul divin care se face cu regularitate în fiecare zi, călugării se ocupă cu cultura pomilor fructiferi și cu lucrările de gospodărie, căutând a menține aceste așezăminte în bună stare.

Un progres cu mult mai mare s'a făcut la mănăstirile de călugărițe, mai ales în ultimele două decenii. Precum e și firesc, călugărițele, pe lângă ascultările duhovnicești, se îndeletnicesc și cu lucrul obiectelor casnice și de gospodărie.

Preocupat de ridicarea și starea economică a mănăstirilor, I. P. S. Mitropolit Pimen, a dispus, încă din anul 1911, ca aceste vechi îndeletniciri ale călugărilor să fie organizate temeinic, pentru a fi un mijloc de propagandă națională. În acest scop I. P. S. Mitropolit a dispus ca să se înființeze ateliere de țesături și cusături naționale la cele trei mănăstiri de călugărițe: Văratec, Agapia și Agafton.

Socot că e bine a se ști, că înființarea acestor ateliere, se datorește dorinței și sprijinului acordat de mult regretata Ragină Elisabeta, care, precum se știe, s'a ocupat mult de răspândirea și dezvoltarea cusăturilor artistice bisericești și naționale. Deaceia, atelierul dela Agapia, poartă numele acestei mari Regine. Tot Reginei Elisabeta se datorește și pregătirea

călugărilor și călugărițelor noastre, ca infirmieri și surori de caritate, pentru îngrijirea bolnavilor și răniților în marele război, în care scop au urmat cursuri pregătitoare la institutul „Regina Elisabeta” din București.

Vrednic de amintit e că, și răposații foști miniștri: Spiru Haret și Al. Constantinescu, au dat tot concursul, atât la zidirea atelierelor cât și prin donația unor războaie pentru țesut.

M. S. Regina Maria deasemenea s'a interesat și a dat sprijin acestor ateliere, pentru care, atelierul ce s'a zidit de curând la Varatec, poartă numele M. Sale, care a și pus piatra fundamentală a acestei mărețe clădiri.

Atelierul dela Agafon, al cărui local a fost terminat în 1930, poartă numele I. P. S. Mitropolit Pimen. Aici e locul să amintim că, la zidirea acestui atelier, s'a dat un mare sprijin bănesc din partea autorităților județene și comunale din Botoșani, pe vremea domnilor: Ramiro, Savinescu, Demostene Vizanti și N. Irimescu, fruntași aceluia județ.

Prin stăruința și munca pricepută desfășurată de maestrele și lucrătoarele din atelierele mănăstirilor noastre, s'au realizat progrese însemnate din an în an, producând obiecte din ce în ce mai bine executate, ca tehnică și colorit. Este deajuns să amintim numai de covorul de o mărime neobișnuită (aproape 100 metri pătrați) care s'a lucrat în atelierul din Agapia, pentru salonul regal de recepție din Gara de Nord și care a costat aproape un milion lei, ca și alte covoare mai mici pentru halta Cotroceni. Aceste covoare ne fac multă cinste, fiind văzute de străinii cari vizitează țara noastră.

Țin deasemenea să amintesc, că o călugăriță din Varatec, Agafia Roșca, a absolvit, cu un strălucit succes, cursurile atelierului de broderie artistică bisericască „Regina Elisabeta” din București. Această călugăriță, având un talent excepțional a executat multe lucrări de artă, cari au fost apreciate cu elogi, între cari e și frumosul epitaf ce a fost cumpărat pentru Ca-

tedrala Mitropolitană, care e o lucrare artistică de o mare valoare. Pentru însemnătatea acestor lucrări, s'a înființat o secțiune proprie în atelierul M-rei Varatec, unde se execută lucrări de mare valoare artistică bisericească.

Vrednic de amintit e că, chiar în cursul lunii curente, atelierelor mănăstirilor noastre au fost invitate să se prezinte la expoziția târg din București și la concursul de cusături naționale și bisericești, organizat de Societatea „Țesătoarea” sub patronajul M. S. Regina Maria. Rezultatul a fost la înălțimea așteptărilor. Premiul acordat de „Societatea Națională Ortodoxă a Femeilor Române” a fost luat de atelierelor mănăstirilor de călugărițe din Moldova, în frunte cu Mănăstirea Agafton.

Despre aceste ateliere se poate vorbi mult. Dar numai în câteva cuvinte se poate spune, că ele au mare importanță: pe deoparte, fiindcă sunt adevărate centre de industrie casnică, de cusături naționale și de broderie artistică bisericească, lucrate nu numai de călugărițe, ci și de fiice de săteni, care au început să vină și să lucreze în aceste ateliere; pe de altă parte, se asigură un mijloc de existență pentru călugărițe.

Ținând seama însă de cerințele vremii, trebuie să lucrăm pe viitor obiectele cari sunt absolut necesare. Din cauza crizei economice, covoarele sunt foarte puțin căutate și se cer mai mult obiecte de tricotaj și mai ales pânza și stofele pentru haine.

Deaceea, pentru viitor, cu aprobarea și binecuvântarea I. P. S. Voastre, ași avea de propus înființarea unei fabrici de stofe similare cu cele englezești, la una din mănăstirile: Agapia și Varatec sau amândouă în asociație. Socot însă, că e mai bine la Agapia, unde avem apa necesară; Realizându-se această întreprindere, s'ar asigura un frumos venit pentru mănăstire și pentru călugărițe și s'ar răspândi și populariza în țara noastră aceste stofe pentru haine civile, după modelul stofelor englezești. În acest scop, ași fi de părere să

se aducă din străinătate câteva maestre din fabricile engleze, pentru a învăța pe călugărițe câtva timp.

Un atelier de croitorie pentru haine preoțești și călugărești e absolut necesar, pentru a nu mai fi nevoiți să lucrăm hainele la croitori străini. Pentru aceasta, voi prezenta un referat deosebit, împreună cu maica stareța și sfatul atelierului din M-rea Agapia și cred că în scurtă vreme, acest atelier de croitorie, va funcționa, deoarece avem două călugărițe, maestre, pregătite în acest scop.

Deasemenea propun ca, la M-rea Slatina, unde până în anul trecut a fost un spital, iar acum mutându-se în altă parte au rămas goale un număr de saloane, să se înființeze o fabrică de lumânări de ceară curată a Eparhiei.

Prin aceasta, pe lângă că s'ar da o întrebuințare acestor camere neocupate, dar s'ar asigura lumânări de ceară curată pentru toate bisericile Eparhiei, lucru foarte important pentru păstrarea picături și sănătăți slujitorilor bisericești și a credincioșilor.

Aceasta este, pe scurt, starea mănăstirilor și propunerile ce am de făcut, deocamdată, pentru propășirea lor pe care propuneri le aduc la cunoștința Onor. Membri ai Adunării Eparhiale.

EXARHUL MANASTIRILOR,
Arhimandrit, PARTENIE CIOPRON

Referat

Secția Economică

No. 3890

*Inalt Prea Sfințite Președinte,
Onorați Membri.*

Secțiunea Economică a Mitropoliei, a îndeplinit în cursul anului 1933-1934, lucrările ce îi sunt încredințate și care se pot împărți, în trei părți distincte :

I. Lucrări cu privire la ordonanțarea salariilor personalului bisericesc din cuprinsul Eparhiei.

II. Administrarea bunurilor, proprietatea bisericilor din cuprinsul Arhiepiscopiei.

III. Administrarea averii particulare a Arhiepiscopiei.

Revenind la ordonanțarea salariilor notăm, că de la anul 1931, aceste lucrări au fost trecute Serviciului de Invățământ local din Iași, pentru județele Iași, Botoșani și Neamț și Serviciului de Invățământ local din Cernăuți, pentru județele Baia și Dorohoi. Înainte de acest an ordonanțarea în totalul ei, se făcea de către Secțiunea noastră Economică, prin Serviciul de ordonanțare. Astăzi, deși formal această ordonanțare este trecută serviciilor de învățământ din Iași și Cernăuți, totuși, toate lucrările se fac tot de către secțiunea noastră Economică, Cele două servicii nu fac decât descărcarea sumelor ordonanțate de noi și dau semnătura

recunoscută de Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor.

Suma totală ordonanțată ca salarii și diurne personalului bisericesc din cuprinsul Eparhiei este de lei 22.672.940.

Această sumă, repartizând-o pe județe avem următoarele :

JUD. IAȘI

Pentru parohiile urbane s'a ordonanțat	2.524.200	lei
" Cancelaria Mitropoliei	599.484	"
" Catedrala Mitropoliei	329.028	"
" Parohii rurale	2.822.664	"
" I. P. S. Mitropolit	306.180	"
" P. S. Vicar	165.240	"
" Corul Catedr. Mitropolit.	76.428	"
" Școala de Cântăreți	161.160	"
" M-rea Cetățuia	61.020	"
Total lei	<u>7.245.404</u>	

JUD. BOTOȘANI

Pentru parohiile urbane s'a ordonanțat lei	1.327.008
" " rurale " " "	2.728.236
" Mănăstiri " " "	122.600
Total lei	<u>4.177.944</u>

JUD. NEAMȚ

Pentru parohiile urbane s'a ordonanțat lei	1.043.044
" " rurale " " "	3.602.820
" Mănăstiri " " "	648.840
Total lei	<u>5.294.704</u>

JUD. BAIA

Pentru parohiile rurale s'a ordonanțat lei	2.255.460
" " urbane " " "	580.580
" Mănăstiriri " " "	89.640
Total lei	<u>2.925.680</u>

JUD. DOROHOI

Pentru parohiile rurale s'a ordonanțat lei	2.271,804
„ „ urbane „ „ „	715.824
„ Mănăstiri „ „ „	41.580
Total lei	<u>3.029,208</u>

Totalizând sumele ordonanțate pentru cele 5 județe, avem suma totală de lei 22.682.940.

Plata personalului bisericesc se face pe categorii și anume : Iașul categoria III-a, celelalte orașe din cuprinsul eparhiei categoria X-a, iar pentru personalul rural categoria XII-a.

Diferența între categorii și categorii se face pe baza sporului de scumpete, care la categoriile de primul rang este mult mai mare ca la celelalte orașe și parohii rurale.

În cuprinsul Eparhiei noastre, avem 527 preoți, 15 diaconi, 778 cântăreți. Din aceștia 111 preoți sunt licențiați în teologie, 357 preoți cu seminarul gr. II, 59 preoți cu seminar inferior. Cântăreții bisericesti cari funcționează astăzi toți sunt cu școală de cântăreți bisericesti, întrucât prin bugetul anului 1933/1934 au fost reduși toți cântăreții fără școală. Totalul cântăreților reduși pe această cale este de 236 și anume : 64 cântăreți din județul Iași, 52 din Jud. Botoșani, 53 din Jud. Dorohoi, 47 din Jud. Baia și 19 din Jud. Neamț.

În cursul anului expirat 1933/34 foarte mulți din acei cântăreți practicanți cu o vechime de 10, 20—30 ani, au dat examene particulare la Șc. de cântăreți din cuprinsul Eparhiei noastre, cei mai mulți la Botoșani și Iași, obținând diploma Școalei de Cântăreți. Urma, ca pe baza titlului să fie din nou încadrați în bugetul Statului.

Ministerul însă, la toate intervențiile noastre, n'a admis de a se plăti salariul decât la acele parohii, cari prin dispoziția luată de a nu se plăti salariul cântăreților fără școală, se redusese ambii cântăreți.

Cu privire la salariile ce primesc preoții, putem spune că sunt cele mai modeste față cu alte categorii de funcționari ai statului.

Un preot licențiat în teologie, fără gradații, tip rural primește ca salar suma de lei 2254, iar tip urban suma de lei 2745.

Un preot cu 8 clase de seminar la parohii rurale suma de lei 1634. Un preot cu seminarul inferior, având 4 gradații, suma de lei 1900.

Un preot licențiat în teologie, la urbane alte orașe fără gradații, suma de lei 2568. Dacă locuiește în Iași; suma de lei 2745.

Un cântăreț bisericesc rural, fără gradații, suma de lei 315.

Un cântăreț la parohii urbane suma de lei 1367, dacă locuiește în Iași; în celelalte orașe suma de lei 1236.

Toate categoriile de mai sus arătate, sunt fără gradații. Cu gradații însă, sporul cuvenit atârnă după numărul gradațiilor, în proporție aproximativă de 25% de la gradație la gradație.

Este de dorit ca prin bugetul anului 1933/1934 să fie recunoscuți în state toți cântăreții cari astăzi au școală și care prin bugetul anului 1933/34 au fost reduși. Ar fi cazul, ca Adunarea Eparhială să se sesizeze și prin parlamentarii, cari fac parte și din adunarea noastră eparhială, să susțină cauza dreaptă a acestor cântăreți; căci este nedrept ca cei 236 de cântăreți reduși prin bugetul anului trecut, să fie privați și anul acesta de drepturile lor.

Mai notăm, că prin legea de măsuri financiare, o altă nedreptate apasă asupra preoților și cântăreților. Din anul 1931, preoții și cântăreții n'au mai primit gradațiile cuvenite. Sunt preoți și cântăreți cari în anul 1931 împlinise un nou termen de gradații, dar prin această lege, nu li s'a acordat; și în loc să primească gradația la 5 ani conf. legii, ei sunt astăzi în al 9-lea an de vechime și n'au primit noua gradație ce li se cuvine.

II.

Cu privire la administrarea și controlul bunurilor bisericesti din Eparhie, ele se rezumă la cercetarea, pe care serviciul nostru economic, o face bugetelor parohiilor și instituțiilor din cuprinsul Eparhiei noastre, verificarea și descărcarea conturilor de gestiune, aprobări de licitații pentru arendări de terenuri, închirieri de imobile, vânzări, schimburi și orice soi de transacții în legătură cu imobilele bisericesti; cu un cuvânt nu se poate face nici o mișcare în averea bisericilor, fără aprobarea Consiliului Eparhial, prin secțiunea Economică.

Se știa că averea bisericilor din cuprinsul Eparhiei noastre, la țară, nu constă decât din terenurile bisericesti date bisericilor prin împrumutarea din 1864 și cele următoare, terenuri din cari unul pe parohie este dat spre folosința personalului bisericesc, iar celelalte, în plus, ale bisericilor filiale sunt arendate prin licitație publică, sau prin noua dispoziție a Consiliului și Adunării Eparhiale, prin bună învoială, preoților și cântăreților, pe prețuri moderate, fără a păgubi bisericile.

În cursul anului 1933/34 s'au arendat în total 1346 hectare teren bisericesc în plus, cu preț de 444,492 lei, ceiace revine pe hectar suma de lei 332.

Repartizate pe județe, avem următoarele :

Județul Iași : 205 hectare cu lei 137.516

Jud. Botoșani : 362 " " " 120.539

Jud. Dorohoi : 382 " " " 98.663

Jud. Baia : 250 " " " 56.130

Jud. Neamț : 146 " " " 31.644

Afară de acestea s'au închiriat 5 imobile cu suma de 65.200 lei din Iași și Botoșani.

Toate veniturile bisericilor provenite din arendări de terenuri, închirieri, pangar bisericesc, cupoane dela titlurile de expropriere, dobânzi la sumele depuse, cutii de milă, colecte publice, etc., se trec în bugetele respective ale parohiilor și celorlalte instituții bisericesti și servesc la cheltuelile acelorași bisericici pentru între-

ținere, reparații, construcții din nou de case parohiale și biserici, după nevoia fiecăruia.

Sumele provenite din arenze s'au destinat caselor parohiale.

În conformitate cu dispoziția Consiliului Central Bisericesc, și a Consiliului nostru Eparhial, toate sumele provenite din arenze au fost afectate pentru formarea unui fond necesar clădirilor de case parohiale.

Această măsură este absolut necesară dacă avem în vedere că în cuprinsul Eparhiei noastre din cele aproximativ 100 parohii urbane, 20 n'au case parohiale, iar din 441 parohii rurale 241 sunt lipsite de case parohiale. Faptul acesta îngreuiază foarte mult situația preotului care venind în noua sa parohie este nevoit să locuiască în casă neîncăpătoare, adesea insalubre și dărăpănate, fiind umilit în această situațiune. Preotul, este necesar a avea o locuință încăpătoare cu tot confortul, având o gospodărie care să fie de pildă enoriașilor săi.

Și dacă casele parohiale dela țară nu pot fi pe acelaș plan cu casele parohiale din Bucovina, Transilvania, etc., ele pot fi și mai modeste, dar totuși să îndeplinească cerințele igienei și a unei bune gospodării.

Consiliul Central Bisericesc în grija sa de a servi parohiile pe această chestiune prin serviciul său tehnic, a întocmit un plan model de case parohiale. Modelul acesta n'a putut fi executat întocmai de parohiile noastre, fiind prea încărcat și costisitor. Unele parohii însă au acomodat acest plan la clădirea de casă parohială după nevoia și situația lor materială,

Pe județe lipsesc case parohiale după cum urmează:

1.—	La jud. Iași	„	„	„	44	rurale,	1	urbană
2.—	„ „ Botoșani	„	„	„	41	„	3	„
3.—	„ „ Dorohoi	„	„	„	43	„	4	„
4.—	„ „ Baia	„	„	„	54	„	5	„
5.—	„ „ Neamț	„	„	„	58	„	6	„
					Total	241	„	20
							„	„

Este de dorit ca an cu an numărul arătat mai sus

să scadă, aceasta fiind interesul atât al bisericii cât și al preotului.

S'a făcut greșala de către unii preoți, care având mijloace materiale și-au clădit case proprii, nemai activând pentru clădirea de case parohiale și astfel la trecerea din viață a lor, bisericile au rămas fără case de locuit pentru noii și tinerii preoți.

Prin măsura luată credem că în scurt timp toate parohiile vor avea case parohiale.

Dealtfel Ministerul a luat măsura, ca sub nici un motiv să nu înființeze noi parohii, fără case parohiale.

*
* * *

După ce cunoaștem situația caselor parohiale pe județe, credem necesar de a arăta care este situația pe întreaga Eparhie, cu privire la bisericile ca locașuri de închinăciune din cuprinsul ei.

În tot cuprinsul Eparhiei sunt 853 biserici și 25 capele.

Bisericile, în cea mai mare parte sunt clădite din piatră și cărămidă și acoperite cu tablă, iar o parte în special cele dela munte sunt clădite din bârne și acoperite cu drane.

Pe județe avem următoarea situație :

1.—În Jud. Iași sunt 194 biserici de cărămidă și piatră și 27 biserici de lemn.

2.—În Jud. Botoșani sunt 140 biserici de cărămidă și piatră și 35 biserici de lemn.

3.—În Jud. Dorohoi sunt 92 biserici de cărămidă și piatră și 64 biserici de lemn.

4.—În Jud. Baia sunt 89 biserici de cărămidă și piatră și 43 biserici de lemn.

5.—În Jud. Neamț sunt 89 biserici de cărămidă și piatră și 80 biserici de lemn.

Total Eparhie : 604 biserici de cărămidă și piatră și 249 biserici de lemn.

Este de observat că dela războiu înapoi s'au clădit foarte multe biserici în cele mai bune condițiuni.

Sute de mii, chiar milioane lei s'au cheltuit adesea pentru o singură biserică în satele mari. Ca pildă putem da biserica din satul Chișcăreni Com. Șipote Jud. Iași, care costă peste 1.200.000 lei ; biserica din satul A-dăncata Jud. Dorohoi, pentru care s'a cheltuit aproape 1.400.000 lei, fără a fi isprăvită. Biserică mare și încăpătoare care va ajunge la aceiași sumă se clădește astăzi în parohia Stroești, Jud. Baia.

După războiu, banul fiind efitin, bunii noștri creștini au dat cu toată dragostea pentru bisericile din satele lor. Cu venirea crizei însă toate bisericile care n'au putut fi terminate până 1930—1931, foarte greu se isprăvesc astăzi. Prețul neînsemnat al cereaielor și a tuturor producțiilor sătești au făcut ca sătenii să nu poată da nu numai la biserici, ci și la celelalte instituții sătești și să nu fie în stare să-și plătească datoriile și să-și procure cele necesare ale vieții.

*
* *

Bugetele întocmite din vreme, în conformitate cu legea și regulamentul de organizare bisericească, se trimit spre cercetare și aprobare, consiliului eparhial care execută această lucrare prin Secțiunea Economică.

După veniturile lor, bisericile din cuprinsul Eparhiei noastre pot fi împărțite în 3 categorii :

1.—Biserici cu venituri proprii îndestulătoare, sau aproape îndestulătoare pentru susținerea nevoilor lor ; câteva chiar fără ajutorul statului.

În această categorie trecem bisericile cu venituri particulare mai mari de 40.000 lei.

2.—Biserici cu venituri mijlocii dela 10.000 la 40.000 lei și

3.—Biserici sărace, a căror venituri variază dela 1000—10.000 lei.

Clasarea în forma aceasta, se poate face și mănăstirilor și schiturilor, din cuprinsul Eparhiei.

Cercetând în deaproape bugetele bisericilor din categ. I-a, enumerăm în orașul Iași următoarele :

1.—Arhiepiscopia Iaşilor cu un total de venituri de lei	1.295.000
2.—Şcoala de Cântăreţi	111.620
3.—Biserica Talpalari	235.777
4.—Banu cu filiala Mitoc	130.652
5.—Lozonschi	126.475
6.—Sf. Sava cu Sf. D-tru Balş	234.642
7.—Bărboiu	125.100
8.—Buna Vestire	143.043
9.—Barnoschi	49.708
10.—Golia—Vovidenia	66.410
11.—Sf. Paraschiva Păcurari	290.803
12.—Sf. Andrei	60.000
	Total lei 2.869.230

Adăugând la această sumă veniturile celorlate biserici din categ. II-a. şi a III-a, cari toate însumează lei 620.760, avem un total general al veniturilor bisericilor parohiilor urbane din Iaşi de lei 3.489.990.

În celelalte capitale de judeţ nu sunt biserici cari prin veniturile lor să intre în categ. I-a, ci toate întru în categ. II-a şi a III-a.

Venitul bisericilor urbane din Botoşani	însumează lei	160.396
Idem Fălticeni şi Paşcani Jud. Baia	„ „	136.603
Idem Dorohoi şi urbane Jud Dorohoi	„ „	113.894
Idem Piatra Neamţ şi Tg. Neamţ	„ „	48.661
	Totalul acestor venituri este de lei	459.554

În ce priveşte parohiile rurale avem următoarele :

1.—Bugetele parohiilor Jud. Iaşi	însumează lei	619.869
2.— „ „ „ Botoşani	„ „	766.422
3.— „ „ „ Neamţ	„ „	406.694
4.— „ „ „ Dorohoi	„ „	486.245
5.— „ „ „ Baia	„ „	334.821
	Total lei	2.614.051

Totalizând bugetele tuturor parohiilor urbane şi rurale, inclusiv Arhiepiscopia noastră, avem lei 6.563.595.

Trecând la mănăstiri avem următoarele :

1.	Bugetul Mănăstirei Neamțu	însumează lei	1.185.046
2.	„ „	Secu „ „	207.658
3.	„ „	Agapia „ „	129.359
4.	„ „	Varatec „ „	144.701
5.	„ „	Agafon „ „	6.700
		Total lei	1.673.464

Celelalte mănăstiri și schituri la un loc, suma totală de venituri este de lei 319.950. Această sumă adunată cu cea de mai sus, ne dă un total general al mănăstirilor de lei 1.993.414.

Adunată această sumă cu totalul sumelor ce reprezintă venitul tuturor parohiilor rurale și urbane din cuprinsul Eparhiei, avem un total de lei 8.557.009.

În legătură cu bugetele instituțiilor bisericesti din cuprinsul Eparhiei, avem conturile de gestiune cari la timp se întocmesc de către organele de administrație și conducere bisericască și se trimit Consiliului Eparhial spre a le controla, aproba și descărca. Această sarcină se execută tot de Secțiunea Economică a Mitropoliei din anul 1928, când toate veniturile și fondurile bisericilor au fost predate bisericilor, de către Ministerul Instrucțiunii și Cultelor.

Ceace e de remarcă, este faptul că foarte multe din parohiile noastre, nu înaintează la timp conturile de gestiune pentru diferite motive și motivul cel mai puternic este acela, că din cauza crizei în care ne zbatem, bugetele întocmite pe anii 1930, 1931 și 1932 n'au putut fi realizate, debitorii bisericilor neputând achita datoriile provenite din arendările de terenuri bisericesti în plus, ale diverselor parohii.

Legea Conversiunii întocmită în Decembrie 1932 deasemenea a dat motiv acestor debitori de a nu-și mai plăti datoriile. Și cum astăzi noua Lege a Conversiunii reduce datoriile rurale până la 65⁰/₀, urmează că datoriile din 1930 și 1931 reduse cu această cotă, vor aduce pagube foarte mari bisericilor. Neplata la vreme a arenzilor a adus perturbare în socotelile parohiilor.

Este necesar un control cât mai serios pentru pu-

nerea la punct a tuturor lucrărilor restante. Dealtfel, Mitropolia noastră, având în vedere criza în care ne sbatem și anul rău agricol din vara anului 1933, a acordat reduceri de arenze la toți solicitanții, cari prin acte au dovedit neputința de plată pentru caz de forță majoră. Așa inundații, grindine, etc.

Aceasta, numai pentru a pune în regulă situația bănească a parohiilor.

Sunt însă foarte mulți răi platnici cari n'au voit și nu vor să-și lichideze datoriile, cu toată bunăvoința noastră.

De către parohii ni s'a semnalat foarte multe cazuri de rea voință și atunci la intervenția consiliilor și epitropiilor s'au autorizat darea în judecată a celor răi platnici; dar și prin judecată lucrurile merg foarte greu.

În cursul anului 1933 și 1934 s'a adăugat la averea bisericeii din cuprinsul Eparhiei prin donații, următoarele :

1. Credincioșii Grigore și Maria Lazăr donează bisericilor Sf. Spiridon din satul Alex. cel Bun și Sf. împărați din satul Iacobeni Jud. Iași câte 40 prăjini teren de fiecare biserică, fără nici o condiție.

2. Locuitorii din satul Slobozia - parohia Piciorul Lupului Jud. Iași, donează bisericeii o casă cu 2 odăi, antret, șură, atenanse și o suprafață de 27 prăjini pentru casă parohială.

3. Locuitorul Victor Foldman din Com. Văculești Jud. Dorohoi, donează Bis. Sf. Neculai din acel sat, câtimea de 10 prăjini cu destinația de a se clădi noua biserică din sat.

4. Doamna Reveica Tăutu din Tg. Mihăileni, donează Bis. Sf. Neculai din Mihăileni, o casă cu toate atenansele sale, cu destinație de casă parohială.

5. Locuitorul Gh. N. Iacobescu din parohia Păltiniș jud. Dorohoi, donează bisericeii din acel sat 26 prăjini teren în țarina satului.

6. Locuitorul Gh. Căbuță din satul Arborea Jud.

Dorohoi, donează M-rei Gorovei cătimea de 60 prăjini teren din satul Arborea.

7. Locuitorul Ioan Vlăguț din parohia Dolheștii Mari Jud. Baia, donează bisericei Sf. Paraschiva din acel sat, 25 prăjini teren situat în marginea satului.

8. Locuitorul Costache Gh. Tihulcă, zis Urâtul, din satul Rotunda Com. Riteni Jud. Baia, donează bisericei Adormirea din parohia Corni, 30 prăjini teren arabil.

9. Doamna Maria D-tru Ababei donează Bis. Sf. Neculai Popăuți din orașul Botoșani suma de 3500 lei ca fond inalienabil.

10. Locuitorul I. Mititiuc dăruiește Bis. din satul Maxut Jud. Botoșani, cu hramul Sf. Voevozi, cătimea de 17 prăjini teren.

11. Locuitorii Gheorghe și Smaranda Ignat din parohia Mastacăn Jud. Neamț, donează Bis. cu hramul Nașterea Domnului suma de 30.000 lei pentru cumpărarea unui clopot în valoare de 25.000 lei iar restul de 5000 lei pentru acoperitul bisericii.

Același locuitor donează bisericii 15.000 lei ca fond inalienabil pentru întreținere Bisericei.

Se mai adaugă la averea bisericei și următoarele imobile, prin cumpărare :

1. Parohia Cut din Jud. Neamț, cumpără casa protului Gh. Mironescu cu preț de 100.000 lei pentru casă parohială.

2. Parohia Vânători Neamț, cumpără un teren de 14 prăjini situat în apropierea Bisericei pe preț de 11.500 lei, spre a se clădi pe el o casă parohială.

Avem apoi modificări în averea bisericii prin următoarele schimburi de teren :

1. Parohia Salcea, Jud. Botoșani, propune schimbul de teren cu Biserica filială Prelipca, pentru mărirea cimitirului satului.

2. Tot pentru acelaș scop se propune schimbul de teren între locuitorul V. P. Manolache, Biserica satul Uriceni pendinte de parohia Unceni Jud. Botoșani.

3. Schimbul de teren propus între Obștea Comunei Păltiniș și Parohia Bis. Păltiniș, în interesul coma-

sării terenurilor bisericesti și deschiderea de drum pentru obștea satului spre izlaz.

4. Schimbul de teren propus de locuitorul Const. Gh. Pașa și parohia Bis. Sulița, Jud. Botoșani, ce constă din $2\frac{1}{4}$ hectare teren de țarină și 14 prăjini în fața satului, pentru o grădină a Bisericeii de 25 prăjini cu o casă ruinată în Com. Sulița.

Averea bisericeii, urmează a se micșora prin următoarea vânzare, propusă de parohia Golia din orașul Iași :

Biserica filială Vovidenia, are un teren în Str. Eminescu No. 10 colț cu Str. Theodor. Pe acest teren a fost o casă ce s'a dărâmat. Epitropia neputând ridica un nou imobil propune vânzarea acestui teren.

Afară de aceasta, dela ședința Consiliului Eparhial din 28 Martie și până la Adunarea Eparhială de astăzi 29 Mai a. c, a mai intervenit următoarele :

1. Locuitorul I. Mititiuc donează bisericeii cu hramul Sf. Voevozi din satul Maxut, 17 prăjini teren, fără nici o obligație pentru biserică.

2. Locuitorii din satul Piciorul Lupului Jud. Iași donează bisericeii din acel sat o casă cu 27 prăjini teren spre a servi ca casă parohială.

3. Schimbul de teren survenit între biserică din satul Niculinți pendinte de parohia Crasnaleuca Jud. Dorohoi, în vederea măririi cimitirului satului.

4. Schimbul de teren, survenit între biserică Ghereni-Tăutu pendinte de parohia Crasnaleuca Jud. Dorohoi, în vederea măririi cimitirului satului.

5. Schimbul de teren survenit între parohia Crasnaleuca Jud. Dorohoi, și Preotul M. Mironescu, care dă bisericeii 56 prăjini teren, pentru 25 din acel sat.

6. Schimbul de teren survenit între locuitorii C. Gh. Pașa și parohia Bisericeii Sulița-Târg.

Numitul locuitor dă bisericeii 2 jum. ha. teren plus 14 prăjini în sat, pentru 25 prăjini teren bisericesc.

7. Schimbul de teren survenită între biserică din satul Răuceștii de Jos, Jud. Neamț și D 1 D. T. Varvara.

III

Tot Secțiunea Economică a Arhiepiscopiei noastre, are îndatorirea de a administra averea particulară a Arhiepiscopiei noastre.

În acest scop, anual, în conformitate cu Legea și Regulamentul de Organizare Bisericească art. 144, se întocmește bugetul și contul de gestiune.

Bugetul Arhiepiscopiei noastre, pe anul financiar 1933—1934 urmează un total de lei 1.295.000, iar pe anul în curs 1934—1935 are un total de lei 1.575.025 deci un plus 280.025 lei.

Veniturile prevăzute atât în bugetul aprobat pe anul trecut cât și cel propus pe anul acesta, provin din exploatarea pădurilor Mitropoliei, arendarea terenului de 50 hectare dela Dărcăuți, Com. Visoca Jud. Soroca și venitul cupoanelor dela titlurile de expropriere în valoare nominală de 3.862,500, cum și diverse.

Bugetul de venituri a Arhiepiscopiei noastre pe anul curent 1934/1935 nu are nimic excepțional decât veniturile propuse din editarea unui călindar bisericesc, foi de perete, pentru anul 1935, din care lucrare dacă va fi făcută în bune condițiuni și distribuite din vreme se va putea realiza suma de 50.000 lei.

I. P. S. Mitropolit deasemenea a introdus 3 capitole noi la bugetul Arhiepiscopiei noastre și anume:

1. Din contribuția pe care o dau credincioșii la rugăciunile dela Sf. Paraschiva din Catedrala Mitropolităna suma de lei 40.000.

Această sumă va servi ca fond pentru plata personalului bisericesc din bugetul statului și care trebuie să fie ajutat pe această cale.

2. Din contribuția credincioșilor la rugăciunile ce se fac la Icoana Sf. Mina propr. Bis. Sf. Neculai Domnesc dela Sf. Andrei 12.000 lei.

Această sumă se va întreb. ca capital, pentru a se vărsa Bisericei Sf. Neculai Domnesc spre a-i servi la trebuințele sale și a se creia un fond pentru clădirea casei parohiale dela acea biserică, necesare pers. bise-

ricii, întrucât acele case sunt vechi și supuse exproprierii.

3. Din contribuția credincioșilor cu ocazia rugăciunilor ce se fac la Icoana Sf. Ana dela Mănăstirea Bistrița, 20.000 lei

Cu suma aceasta urmează a se creia un fond pentru reparația Mănăstirei Bistrița.

În ce privește cheltuelile, Arhiepiscopia noastră anual are aproape aceleași cerințe și nevoi. Anul acesta însă avem prevăzute în buget 3 cheltueli excepționale:

La art. 4 Cap. II unde prin bugetul inițial întocmit și discutat de Consiliul Eparhial în ședința sa dela 28 Martie a. c., era prevăzută suma de 25.000 lei pentru replantări și refaceri la pădurea Tărcuța, Jud. Neamț, proprietatea Mitropoliei, din cauza cutremului întâmplat în noaptea de 28 spre 29 Martie a. c., care a făcut mari stricăciuni, după ce am luat de altfel și avizul Secțiunii Economice întrunită la data de Aprilie a. c., s'a schimbat destinația acestei sume pentru consolidări și refaceri a o parte din stricăciunile produse, suma de 25.000.

O altă cheltuială însemnată ce a fost discutată de Consiliul Eparhial în aceeași zi, este aceea făcută pentru canalizările necesare Arhiepiscopiei noastre, pentru care s'a prevăzut suma de lei 100.000.

Deasemenea o lucrare foarte importantă s'a discutat și aprobat de Consiliul nostru Eparhial, este aceea privitoare la refacerea și acoperirea integral cu tablă, a acoperământului caselor în care locuiește P. S. Vicar, P. C. Referent Nonea și o parte din personalul bisericesc, casă absolut degradată și care are a o suprafață de acoperământ aproximativ 900 m. p.

Pentru această lucrare și pentru reparațiile și refacerile de zidărie interne și în legătură cu lucrările de acoperământ, cum și pentru reparațiile absolut necesare în exteriorul acestei clădiri, s'a prevăzut suma de 100.000 lei prin bugetul inițial.

Procedând la lucrări, lucrări ce se fac pe baza de licitație s'a constatat că devizele întocmite au fost insuficiente, că de unde era vorba numai de acoperă-

mânt cu tablă, începând lucrările cea mai mare parte a acoperământului era putredă și a fost nezoie de refăcut în totul. Pentru aceasta ci aici bugetul pe care-l prezentăm astăzi este cu un plus de 50.000 lei la acest capitol, adică 150.000 lei în loc de 100.000 lei.

Celelate cheltuieli sunt aproape aceiași ca și anul trecut.

Un capitol însemnat al bugetului de venituri al Arhiepiscopiei noastre îl formează fondul eparhial ce rezultă din aplicarea unei cote de 10⁰/₀ asupra bugetelor tuturor parohiilor și instituțiilor bisericesti din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre,

Prin perceperea acestei cote și din economiile făcute din 1927/1934, fonduri în sumă totală de lei 4.398.000 cu următoarea situație :

1.—Depuși la Banca Națională lei	277.000
2.— „ „ Marmorosch Blank	287.172
3.— „ „ Moldovei	94.670
4.— „ „ Românească	411.780
5.— „ „ Prima Societate de Economie	600.000
6.—Garanție	70.000
7.— Creanța Horovitz	1.500.000
8.—Bonuri de impozite	309.600
9.—Casetă Mitropolie	80.000
10.—Chelt. diverse creanța Horovitz	30.538
11.—Acțiuni Uzina Electrică	10.000
12.—Acte restante din 1932 și de reparații	693.638
	Total lei 4.364.398

Suma de mai sus ar urma să reprezinte activul Arhiepiscopiei noastre sau întreaga avere mobilă, dacă la aceasta se adaugă și valoarea nominală a titlurilor de expropriere în sumă de lei 38.32500.

Dar cum sumele arătate mai sus, sunt depuse la diverse instituții bancare, unele în concordat cum e Banca Moldovei și Marmorosch Blank, iar suma de 1¹/₂ milion în creanța Horovitz și 600-000 lei la Prima Societate de Economie, față cu noua Lege de Conversi-

une, vor suferi simțitoare amputări, întrucât atât datoritiile dela orașe, cât și cele dela țară, se vor plăti de către eventualii debitori, cu mari scăzăminte.

Așa după noua lege, datoritiile urbane se reduc până la 35⁰/₀, iar datoritiile rurale până la 70⁰/₀.

Cu această ocazie, cred necesar de a da lămuriri în special asupra sumei de 600.000 lei, pe care Mitropolia o are la Prima Societate de Economie și asupra creanței Horovitz în sumă de 1.500.000 lei.

Această chestiune a fost de altfel supusă Consiliului Adunării Eparhiale de anul trecut. Totuși pentru că în decursul timpului au intervenit oarecare schimbări, este bine a fi lămurit din nou.

Arhiepiscopia noastră a depus în cursul anilor 1930-1931 la Prima Societate de Economie din Iași, suma de 1.500.000 lei.

Societatea, la depunerea ei, garanta cu toată fermitatea restituirea ei oricând ar fi nevoie. Cu începutul anului 1932 situația se schimbă, la intervenția noastră de a ni se restitui suma, Societatea nu poate să-și îndeplinească obligația. Ni s'a părut atunci că mai ușor vom ajunge la încasarea acestei sume, prin primirea unei creanțe ipotecare în valoare egală cu suma depusă. La început s'au dus tratative pentru cedarea creanței moștenitorilor Braunștein. Opunându-se Societatea s'a convenit de a se primi de către Arhiepiscopia noastră creanța Fraților Horovitz în valoare de 1.500.000 lei, sumă egală cu depunerea noastră.

Comitetul Soc. însă s'a opus de a ne ceda această creanță, fără o prealabilă mărire a capitalului nostru. Am recurs atunci la mărire capitalului nostru prin cesionarea de către alți asociați a sumelor depuse de ei, către Arhiepiscopia noastră. Suma primită de către Arhiepiscopie în forma aceasta, a fost cea pretinsă de Comitetul Societății adică 600.000 lei. După mărire deci a capitalului, Arhiepiscopiei noastre dela 1.500.000 la 2.100.000 lei, ni s'a făcut cesionarea creanței Fraților Horovitz prin actul de cesiune No. 13468 din 3 Decembrie 1932. Prin aceasta, Arhiepiscopia noastră,

însemna, că suma de lei 1,500.000 să o reclame debitorilor — Fraților Horovitz — iar 600.000 lei Primei Societăți de Economie.

Arhiepiscopia noastră și-a luat obligația, prin subsemnatul, pe baza delegației date, de a achita cesionarilor noștri suma de lei 600.000 integral în termen de 3 ani, în rate egale anuale și fără nici un procent.

Motivul ce ne-a dus la încheierea acestor tranzacții, era speranța că în termen de 2—3 luni devenim proprietarii imobilului ipotecat al Fraților Horovitz, care nu erau în stare să plătească suma datorată și care imobil se adjudecase asupra Arhiepiscopiei noastre la data de 30 Octombrie 1932, când s'a ținut licitație pentru vânzarea lui.

Intervenind Legea Conversiunii, stabilește că toate datoriile imobiliare făcute anterior faței de 18 Decembrie 1931 intră în conversiune. Această lege s'a făcut și promulgat la 18 Decembrie 1932, deci după ce noi încheiasem tranzacțiile de mai sus.

Situația deci s'a schimbat și Arhiepiscopia a făcut toate eforturile ca pe cale de judecată să înlătore de la conversiune pe acești debitori, întrucât datoriile către stat, și către instituțiile de stat nu intrau în conversiune. Afară de aceasta numiții debitori sunt comercianți și legea exceptă datoriile lor. Fiind în curs de judecată intervine astăzi noua Legea Conversiunii votată și promulgată în cursul luni Aprilie a. c., prin care toate datoriile, de orice formă, intră în conversiune dacă debitorii respectivi au fost proprietari sau aparenti proprietari înainte de Decembrie 1931. Totodată prin lege se arată că datoriile comercianților și industriașilor nu intră în conversiune, afară de cazul când ele sunt contractate ca datorii civile.

Așa fiind, justiția urmează să se pronunțe dacă creanța noastră intră în conversiune sau nu.

Socot că este cazul pe baza celor arătate mai sus, ca și Arhiepiscopia noastră, să înceteze a plăti cotele convenite anual creditorilor noștri, în legătură cu cesionarea sumei de 600.000 lei până ce Arhiepiscopia

noastră, lămurindu-se lucrurile, fie pe baza Legei de Conversiune, fie pe cale ordinară, să intre în drepturile sale ca capital și procente, cu care ar putea face față împrejurărilor.

Față însă cu situația creiată deponenților dela Prima Societate de Economie de către Legea de Conversiune, sigur este cazul ca și Arhiepiscopia noastră să reexamineze cazul, în sensul de a se micșora sumele datorate de către Arhiepiscopie cesionarilor în aceiaș măsură cu care se reduc creanțele prin Legea de Conversiune sau măsura în care Prima Societate de Economie va plăti deponenților ei.

I. P. S. Mitropolit a dispus sistarea ori cărei plăți în legătură cu această chestiune.

Prin bugetul anului în curs, s'a înscris ca sumă provenită ca dobânzi din creanța Horovitz 90.000 lei, sumă ce se va plăti de către Arhiepiscopia noastră după încasare creditorilor săi.

Măsura o credem și dreaptă și legală.

Din cele arătate mai sus se constată, că situația materială a bisericilor și mănăstirilor din cuprinsul Eparchiei noastre, cât și însăși a Arhiepiscopiei, nu-i din cele mai satisfăcătoare.

Se impune deci, ca atât Consiliile cât și Epitropiile parohiale cât și stărețiile mănăstirilor, cu Consiliilor lor Economice de Administrație, și însăși Arhiepiscopia noastră, să caute ca prin toate mijloacele posibile să-și creieze venituri pentru susținerea și promovarea intereselor bisericesti, atât în timpul de față cât și pentru timpuri viitoare, care pot fi mult mai grele ca cele de astăzi.

Bisericile noastre dela țară n'au alte venituri, decât acelea ale terenurilor bisericesti, în plus și micile încasări interioare din vânzări de lumânări, untdelemn, etc.

Cele dela la orașe sunt deasemenen foarte sărace, și în afară de orașul Iași, în care se găsesc 10 – 12 cu proprietăți mobiliare, celelalte orașe din cuprinsul Ar-

hiepiscopiei, deși avem peste 60 de parohii, 4—5 din acestea au venituri imobiliare.

Se cuvine deci, ca acele parohii care au venituri imobiliare să-și creieze fonduri de rezistență pentru viitor și să contribuie și pentru întărirea și susținerea celorlalte parohii sărace.

Deasemenea, să contribuie cu toată bunăvoința la înființarea și mărirea fondului nostru eparhial, ca astfel pe viitor să se resimtă binefacerile sale, prin instituțiile create printrânsul.

Arhiepiscopia noastră încă de mult nutrește clădirea unui imobil în str. Ștefan cel Mare partea de Nord, în care să se instaleze o librărie Arhiepiscopală cu câteva magazine de desfacere a obiectelor de industrie casnică, confecționate de mănăstirile noastre de călugări și călugărițe. Prin această librărie Arhiepiscopală, și prin o expoziție permanentă în mijlocul lașilor a produselor mănăstirești, biserica în genere și Arhiepiscopia noastră în special, s'ar afirma în fața opiniei poporului, că în instituțiile noastre bisericesti pe lângă rugăciune, este și multă muncă și economie.

Dealtfel această idee este realizată de unele Episcopii și Mitropolii din cuprinsul țării, cum este de ex. Episcopia Aradului și Arhiepiscopia Chișinăului.

Tot un mijloc pentru mărirea și întărirea fondurilor bisericesti și alte Eparhii sunt înființarea fabricelor de lumânări. Această idee ne-a stăpânit pe noi și încă din anii 1930/1931 s'au făcut studii și diverse calcule pentru înființarea ei și la Arhiepiscopia noastră. Criza însă dela 1931 încoace a făcut ca sumele de care dispunea Arhiepiscopia noastră de mănăstiri și celelalte instituțiuni bisericesti, să nu poată fi scoase și astfel planul nostru să nu se poată realiza.

Arhiepiscopia Chișinăului, Mitropolia Bucovinei, Episcopia de Roman și Galați au înființat cu mult înainte fabrici de lumânări. Cea mai veche însă este a Arhiepiscopiei Chișinăului, care aduce mari venituri atât Arhiepiscopiei, cât și bisericilor din cuprinsul ei.

Dealtfel în cuprinsul Eparhiei noastre s'a înființat

o fabrică de lumânări la M-tirea Bistrița de către clericii din Jud. Neamț și o parte din cetățenii laici cu dragoste de biserică. Din informațiile ce le avem fabrica tânjește din cauza neachitării la timp a lumânărilor de către parohii. Căci se știe, neavând bani suficienți pentru procurarea din vreme a materialelor, care de altfel sunt foarte scumpe, fabrica nu poate să-și ajungă scopul și să meargă pe cale atât de îmbucurătoare dela începutul înființării ei. Ar fi de dorit, ca bisericile care au datorii pentru lumânările furnizate, să și le achite de îndată, știut fiind că lumânările date spre vânzare au fost distribuite pe bani gata și neplata locului în drept, a acestor sume, constituie un abuz.

De altfel Arhiepiscopia noastră ar putea lua în seama sa această fabrică și după calculele făcute ar realiza un beneficiu anual de 150000—200000 lei.

*
*   *

În cuprinsul Eparhiei noastre pe lângă instituțiile arătate, cu care Secțiunea noastră Economică are contact, mai avem Școala de Cântăreți Bisericești de pe lângă Arhiepiscopia noastră, care este recunoscută de stat.

Această școală, pe lângă director, are 4 profesori și 2 oameni de serviciu, care se plătesc din bugetul statului. Suma plătită unui profesor este de lei 2616, iar a unui om de serviciu de lei 1022 lunar. Actualul director, nu primește salariu, spre a nu contraveni Legii Cumulului.

Școala de Cântăreți, prin Comitetul ei de conducere, anual întocmește bugetul de venituri particulare cu cheltuelile corespunzătoare. Pentru anul expirat 1933/1934 bugetul a însumat un total de lei 111.620 atât la venituri cât și la cheltueli. Sumele realizate la venituri prin taxele școlare se cheltuesc cu multă chibzuință realizându-se anual simțitoare excedente. Din economiile făcute până astăzi Școala are un fond de aproximativ de 250.000 lei, depus la Banca Românească din Iași.

Afară de această Școală recunoscută de stat și trecută în bugetul Ministerului de Culte, mai sunt școli de cântăreți în orașele Botoșani și Piatra Neamț. Aceste școli particulare până în anul 1933/1934 nu ne-au înaintat nici un buget sau cont de gestiune, spre a le cerceta și aproba. În cursul anului 1933/1934 Școala de Cântăreți din Botoșani, ne a înainta un buget pe acest an, însumând un total de lei 91.800, atât la venituri cât și la cheltueli.

Aceste școli față cu numărul absolvit fără posturi, sigur nu vor mai putea funcționa, nefiind recunoscute de stat și nemai având rațiune de a fi,

*
* *

Tot în legătură cu Secțiunea noastră Economică stă și Societatea Clerului „Ocrotirea” cu cele 5 secțiuni județe, din cuprinsul Eparhiei.

Acesată Societate împărțită pe secțiuni, după județe, se conduce de comitetele județene, care au îndatorirea după statut, ca anual să înainteze Arhiepiscopiei noastre, dările de seama, bugetul și conturile de gestiune.

Aceste lucrări se cercetează amănunțit de către Serviciul nostru Economic, se aprobă și li se dă descărcările convenite.

După rapoartele primite Secțiunea Iași numără 119 membrii, după numărul preoților deservenți din cuprinsul orașului și județului Iași.

Cotizația plătită de membrii ei este de lei 120. Cu această sumă, de lei 25.000; dobânzile la banii depuși și chiriile primite dela casa din curtea Bis. Sft. Ilie se fac cheltuelile convenite în conformitate cu statutul și se plătește ajutoarele văduvelor preoților decedați.

Pentru anul 1933/1934 s'a plătit ajutor la 14 văduve câte 100 lei lunar, ceiace revine un total de 16.800 lei. Celelalte sumi s'au întrebuințat pentru parastasul membrilor decedați, plata personalului deservent, pensiuni și ajutoare de înmormântare.

Bugetul acestei secțiuni pe anul financiar 1933/1934 se totalizează la 67.342 lei. După buget trebuie să rezulte la sfârșitul anului un excedent de 29.433 lei.

Secțiunea Botoșani: are 104 membrii clerici după numărul preoților deservenți. Cotizația plătită de membrii Societății este de lei 180 anual. Din suma rezultată s'a plătit ajutoare la 8 văduve de preot câte 100 lei lunar. Afară de aceste cheltueli după bugetul întocmit se prevede speze de înmormântare, parastas anual, asigurarea imobilului, plata personalului și cotizația pentru căminul preoțesc în sumă de 18.900 lei.

După informațiile ce avem acest cămin este construit deja și după darea de seamă valoarea lui reprezintă suma de 516.662 lei.

Din constatările făcute Secțiunea Societății „Ocro-tirea“ Botoșani, este în fruntea celorlalte secțiuni și s'a dat exemplul vredniciei protoereului Simionescu. Buge-tul acestei secțiuni pe anul financiar 1933/1934 însu-mează un total de 47.204 lei la venituri un excedent de 10.906 lei.

Secțiunea Județului Neamț: Are 118 membrii cle-rici după numărul personalului bisericesc deservent. Cotizația plătită de membrii este de 120 lei anual. Ve-niturile acestei secțiuni ca și la celelalte constau din cotizațiile membrilor, dobânzile plătite de asociații de-bitori și veniturile cupoanelor.

Aceste venituri după buget însumează un total de 24.625 lei. Cu acești bani se ajută 14 văduve și 2 familii de orfani ale preoților. Se plătesc speze de în-mormântare, diurna personalului și cheltuelile cu face-rea parastasului anual. Totalul cheltuelilor însumează lei 24,625 întocmai ca și veniturile.

Secțiunea Fălticeni: Are 76 membrii după nă-mă-rul preoților deservenți. Cotizația plătită de membrii este de lei   anual.

După darea de seamă totalul veniturilor societății este de lei 50,606 din care s'a cheltuit suma de lei 17.404 rezultând un sold de 15.202 lei. Cu sumele în-casate se fac cheltuelile necesare potrivit statutului și

anume: s'a plătit 11.000 lei ajutoare la 18 văduve, s'a făcut parastasul anual și s'a plătit diurnele cuvenite personalului societății.

Secțiunea Dorohoi: Are 78 membrii după numărul preoților deservenți din Județul și orașul Dorohi.

Membrii plătesc ca cotizații 240 lei anual. Cu această sumă și cu eventualele beneficii rezultate din împrumuturi și efecte publice, se dau ajutoare după proiectul de buget pe 1933—1934 în sumă de lei 32.000 și anume 18.200 lei pe a. c., și 13.800 lei datorate ca restanțe, apoi speze de înmormântare, parastase, etc. Totalul cheltuelilor este de 41.112, cu care se totalizează bugetul acestui an atât la venituri cât și la cheltueli, dacă scoatem fondurile prevăzute din prevederile bugetare la venituri, care nu sunt venituri anuale ci constituiesc fonduri de care dispune astăzi societatea după 24 ani dela înființarea ei.

Diferența în cazul acesta este de 182.800 lei, fond destul de apreciat, dacă avem în vedere că județul Dorohoi este unul din Județele cele mai mici din Eparhie.

Consilier Referent

Pr. V. Mihailescu

Referat

31 Mai 1934

REZOLUȚIE

Referatul de față are însemnătatea sa, întrucât Comisiunea a căutat să facă o adevărată examinare și constatare a calităților sufletești și pastorale ale tinerilor preoți, cu o cultură teologică complectă sau seminarială și rezultatele se văd cu mare durere pentru viitor. Celor buni li se vor comunica binecuvântări și celor slabi și fără porniri sufletești—preoțești li se vor atrage luare aminte de a fi mai conștiincioși de chemarea lor și vor fi din nou examinați

Referatul se va publica spre cunoștința tuturilor.

Pimen

INALT PREA SFINȚITE STAPÂNE,

Biserica noastră trece printr'o criză puternică din cauza frământărilor sufletești cu schimbarea concepției de viață de după război. Turburările religioase ne arată aceasta.

Pentru a preîntâmpina situația ne trebuie o preoție cât mai bine pregătită. Indesebi preoții tineri au nevoie de multă îndrumare pentru care ați aprobat examinările liturgice, după 2—3 ani de practică în e-norie.

Comisiunea sub preșidenția subsemnatului a examinat în cursul lunilor, Ianuarie, Februarie, Aprilie și Mai anul curent, 52 de preoți hirotoniți dela 1929 până în prezent.

În serii de câte 3 au oficiat: Vecernia, Utrenia și Sf. Liturghie cu un Paraclis, Acatist, Aghiazmă, Maslu, etc. În legătură cu oficierea au și predicat.

La urmă s'a făcut critica felului de a oficia și de a predica, cu o examinare sumară a cunoștințelor îndeosebi liturgice și catihetice.

Am insistat mult asupra conștiințiosității cu evlavia oficerii ce ne leagă pe noi de Dumnezeu și pe credincioși de noi, fiind convinși că numai astfel vom ajunge la sfințenia apostolatului și izbăvirea credincioșilor.

* * *

Preoții examinați, în general au scăderile inerente tinereții și a împrejurărilor în care s'au format.

Lasă mult de dorit prezentarea cu evlavia în Sfințele Slujbe și concepția misionarismului pastoral. Greu se pot înălța la excepția unui traiu sufletesc cu austeritatea ce inobilează și dă autoritatea morală hotărâtoare. Nu se pot întruchipa cu sfințenia liturgică până la zguduri de revelații izbăvitoare și pentru ei și pentru credincioși. Am avut durerea să constatăm la câțiva că nu știu să citească nici canonul pentru sfânta împărtășire, necum vre-o altă pregătire contemplativă pentru oficiere. Fondul sufletesc se exteriorizează prin înfățișarea uniformizării trupești, care ne arată ca cea mai neorânduită clasă socială. Deaceasta V'ați îngrijorat și ne-ați hotărât severitatea.

S'au prezentat bine din toate punctele de vedere și cu toată prestanța preoțească :

1. Preotul Eugen Dimitriu, licențiat la Facultatea din Cernăuți, paroh la Dumbrăveni, Județul Botoșani.
2. Preotul Orest Bolohan, absolvent la seminarul din Roman, paroh la Fântâna Mare Județul Baia.
3. Vasile Jigău, licențiat la Facultatea din Cernăuți, paroh la Buhuși, Județul Neamț.
4. Preotul Emil Niță, absolvent al seminarului Dorohoi, paroh Șendriceni, Județul Dorohoi.
5. Preotul Traian Giosu, absolvent la seminarul Dorohoi, paroh Bobulești, Județul Botoșani.
6. Preotul Gheorghe Grigoraș, absolvent la seminarul Roman, paroh Unțeni Județul Botoșani.
7. Preotul Vasile Titu, licențiat la Facultatea Cernăuți, paroh Petru Rareș, Județul Baia.

8. Preotul Dumitru Moldovanu. absolvent la seminarul Dorohoi, Paroh Iacobeni Județul, Botoșani.

9. Preotul Valerian Brânzei, licențiat la Facultatea Cernăuți, paroh Dersca, Județul Dorohoi.

10. Preotul Vasile Apostol, licenția la Facultatea Cernăuți, paroh Stânca, Județul Botoșani.

11. Preotul Vasile Ștefan, licențiat București, Paroh Stroești, Județul Botoșani.

12. Preotul Ioan Constantinescu, licențiat la Facultatea București, paroh Tg.-Sulița Botoșani.

Următorii preoți sunt bine pregătiți și cu mari nădejdi pentru viitor, dar au avut unele lipsuri și stângăcii, fie în oficiere, fie la predică sau în prezentare ca prestanță și înfățișare :

1. Preot Vasile Pavei, licențiat la Facultatea Cernăuți, Paroh Cernești, Județul Botoșani.

2. Preotul Gheorgh^e Cojocar, — Idem — paroh Verești, Județul Botoșani.

3. Preotul Neculai Atanasiu, licențiat Chișinău. paroh Păstrăveni. Jud. Neamț.

4. Preotul Gheorghe Ștefănescu. licențiat Chișinău, paroh Ștefănești, Tg. Jud. Botoșani.

5. Preotul Aurel Teodoru, absolvent la seminarul Dorohoi. paroh Dealu, Jud. Dorohoi.

6. Preotul C. Simionescu, absolvent la seminarul Dorohoi, paroh Poiana, Jud. Botoșani.

7. Preotul Dumitru Buțincu, absolvent la seminarul Dorohoi, paroh Prelipca. Jud. Dorohoi.

8. Preotul Ilie Anisescu, licențiat la Facultatea Cernăuți. paroh Slătioara. Jud. Baia.

9. Preotul Sava Teodor, licențiat la Facultate Cernăuți, paroh Audia, Jud. Neamț.

10. Preotul Ion Moroșanu. licențiat la Facultatea Cernăuți, parohia Totoești, Jud. Neamț.

11. Preotul Gheorghe Gavrilescu, — an. IV Facultate București Paroh Cotârgași, Jud. Neamț.

12. Preotul Gh. Grosu, -- an. IV Facult. Chişinău, paroh Bodeşti, Jud. Neamţ.

S'au prezentat slab, cu scăderi ce trebuiesc controlate printr'o nouă examinare:

1. Preot C. Grigorescu, absolvent al seminarului Dorohoi, paroh Petrişurile jud. Baia.

2. Preot Pimen Miron, absolvent al seminarului Edineţ, paroh Mădârjac, jud. Iaşi.

3. Preot Andrei Ghirlea, absolvent al seminarului Chişinău, paroh Santa Maria, jud. Botoşani.

4. Preot Eug. Grigoriu, absolvent al seminarului Ismail, paroh Cârligi, jud. Neamţ.

5. Preot P. Capră, absolvent al seminarului Dorohoi, paroh Fundu Herţa, jud. Dorohoi.

6. Preot Gh. Mironescu, absolvent al seminarului Dorohoi, paroh Conceşti, jud. Dorohoi,

7. Preot Haralambie Şoiman, — Idem — paroh Busuioceni, jud. Dorohoi.

8. Preot Mihai Hogeia, lic. la Facultatea Cernăuţi, paroh Agapia, jud. Neamţ.

9. Preot Mihai Grigoraş, lic. Cernăuţi, paroh Petia jud. Baia.

Au fost respinşi şi amânaţi pentru altă sesiune următorii preoţi, cari nu s'au prezentat în uniforma şi înfăţişarea tradiţională;

1. Preot Gh. Ghemu abs. seminarului Iaşi paroh Cotnari, jud. Iaşi.

2. Preot Ioan Sandu, abs. seminarului Iaşi. paroh Hermeziu, jud. Iaşi.

3. Preotul Eug. Grigoriu, an. IV Facult. Bucureşti paroh Scobinţi jud. Iaşi.

4. Preotul P. Pralea, Lic. Facult. Bucureşti, paroh Păuşeşti, judeţul Iaşi.

5. Preotul Mihai Găitan, anul III Facultatea Chişinău, paroh Drăgăneşti, judeţul Baia.

6. Preotul Octav Corijescu, lic. Facultatea Cernăuţi paroh Taşca judeţul Neamţ.

7. Preotul Mircea Dimitriu, lic. Facultatea Cernăuţi, paroh Sf. Gheorghe Botoşani.

8. Preotul Iosif Tincoca, lic. Facultatea Cernăuți paroh Sf. Ioan — județul Botoșani.

9. Preotul Gh. Maxim, lic. Facultatea Cernăuți, paroh Boboești, județul Neamț.

10. Preotul Neculai Popovici, lic. Facultatea Cernăuți, paroh. Broscăuți, județul Dorohoi.

11. Preotul Corneliu Zăhărescu, lic. Facultatea Chișinău, paroh. Văleni-Stânișoara, județul Baia.

Au lipsit, reținuți de împrejurări neprevăzute:

1. Preotul Mircea Vasiliu, absolvent al seminarului Dorohoi, paroh, Roșcani, județul Botoșani.

2. Preotul Gh. Cazacu, absolvent al seminarului Edineț, paroh, Dolina județul Botoșani.

3. Gh. Jescu, absolvent al seminarului Dorohoi, paroh, Pleșani județul Botoșani.

4. Preotul D-tru Buhaciuc, lic. facultatea București, paroh. Sf. Spiridon — Botoșani

5- Preotul Th. Cojocariu, lic. facultatea Cernăuți, paroh. Mălini, județul Baia.

6. Preotul Mihai Ioniță, anul IV facultatea Cernăuți, paroh, Zănești, județul Neamț.

7. Preotul Alex. Duca, anul IV facultatea București, paroh- Osoi, județul Iași.

8. Preotul P. Ursache, absolvent al seminarului Iași, paroh. Coarnele Caprei, județul Iași.

INALT PREA SFINTE STĂPÂNE,

Supunându-Vă cunoștinței rezultatul examinării, vă rugăm să binevoiți a gratifica pentru încurajare, cu o binecuvântare arhiepiscopală, pe preoții cari s'au prezentat bine.

Primimiți, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, asigurarea devotamentului nostru.

VICAR ȘI PREȘEDINTE

† Grigore Leu Botoșăneanu

Sărbătorirea D-lui Prof. C. Meissner

Duminică 27 Mai a. c. a avut loc în aula Universității din Iași, sărbătorirea a împlinirii a 80 ani de vârstă a domnului Const. Meissner,

Serbarea a avut loc sub președenția *I. P. S. Mitropolit Pimen* al Moldovei și Sucevei, care a luat inițiativa acestei manifestațiuni aniversale.

Pe tribună alături de *I. P. S. Mitropolit Pimen* se aflau: d. Gral Toma Dumitrescu, comandantul Corp. IV Armată, d. Oswald Racovitză, primarul Municipiului, P. S. Vicar Leu Botoșăneanu, d. M. Borcea, N. Costăchescu prof. universitar, d. Traian Bratu, rectorul Universității d. Buțureanu directorul Școlii Normale „Vasile Lupu”, N. Ghiorghiadi, senator, d. General Vânătescu d-nii Colonel Stănescu, Caracaș, Dobrovici etc. etc.

În mijloc stătea, ilustrul sărbătorit, d. Const. Meissner.

Aula Universității era ticsită de admiratori și prieteni ai d. Const. Meissner.

I. P. S. Mitropolit Pimen, ia cuvântul și spune că M. S. Regele a binevoit a decora cu „Serviciul Credincios” pe d. Const. Meissner. *I. P. S.* Sa dă apoi cuvântul d. General T. Dumitrescu, care înmânează insignele Sărbătoritului. Sala aplaudă furtunos. D. Const. Meissner e cuprins de vădite emoții.

După aceasta *I. P. S. Mitropolit Pimen*, deschide seria cuvântărilor prin care reprezentanții culturali ai Iașilor aduc prinos de recunoștința marelui pedagog și cărturar d. Const. Meissner.

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei

ținută în aula Universității Iașene cu prilejul aniversării a 80 ani de vârstă a D-lui Const. Meissner

Onorată Adunare,

Cu deosebită plăcere și cu mare mulțumire sufletească am primit propunerea ce mi s'a făcut, de a provoca această întrunire atât de măreață, pe care am înalta cinste s'o prezidez.

Am poftit pe toți fruntașii vieții ieșene—și îndeosebi : pe marii intelectuali, profesori și studenți— pentru a sărbători, cu toată dragostea și iubirea prietenească, pe D-l Const. Meissner, mare dascăl, renumit profesor și iscusit pedagog, care, azi, împlinește frumoasa vârstă de 80 ani.

Prezența Domniilor Voastre, în număr așa de mare în această aulă a Universității ieșene, cum și nenumăratele scrisori și telegrame primite din partea prietenilor, colegilor și admiratorilor D-lui Const. Meissner, precum și înalta grațitudine din partea M. S. Regelui care a binevoit a acorda decorația „Serviciul Credincios” în gradul de Mare Ofițer, dovedesc până la evidență de câtă dragoste și simpatie se bucură ilustrul nostru sărbătorit.

Aceste simpatii și le-a câștigat în decursul multor ani de activitate, fie ca bun profesor și distins pedagog, fie îndeplinind cu mult tact și pricepere oficiile de Stat ce i-au fost încredințate ca : Președinte al Camerei și Ministru al țării.

Adeziunile și simpatiile ce se manifestă cu acest prilej, sunt florile rari și prețioase, care împletesc cununa recunoștinței ce o depune întreaga societate românească, pe capul sărbătoritului nostru.

Onorată Adunare,

Pe mine, personal, aniversarea a 80 de ani de vârstă a d-lui Constantin Meissner, mă mișcă profund.

Această înălțare sufletească, pe care o simt, mă transpune în vremuri trecute și în mintea mea se leagă acum firul amintirilor mari și duioase.

Faptele însemnate, care s'au realizat în viața noastră de Stat, pe care le vedem și le trăim, sunt idealuri și năzuințe strămoșești, care au frământat sufletele tuturor, celor ce cu câteva decenii în urmă purtam în inimă grija de viitorul țării.

Mi-aduc aminte, și cu adâncă piozitate evoc întâlnirea mea, de acum vre-o 50 de ani, cu d-l Const. Meissner,—pe atunci Inspector General al Invățământului Public.

Eram profesor Universitar la București și mă dușesem să mă recreez pe timpul vacanței, în regiunea frumoasei văi a Prahovei.

La Bușteni, acolo unde piscurile munților Bucegi îți înalță sentimentul iubirii de neam și largesc dragostea nețărmurită pentru neîntrecuta podoabă, cu care Dumnezeu a înzestrat văile și munții noștri—în cercul unor prieteni, acum mulți dispăruți, am făcut cunoștință cu tânărul de atunci, profesorul Const. Meissner.

Ne aflăm un grup de intelectuali, reprezentând fiecare câte o regiune a țării.

Părintele Arhimandrit Dionisie, superiorul bisericii din Bușteni, ctitoria marelui Rege Carol I, era un apreciat și iubit preot; Ion Luca Caragiale neîntrecutul literat și dramaturg; Cornoiu un erudit teolog; Dimitrie Voinov mare om de știință, și cu mine, reprezentam Muntenia.

Profesorul Dr. N. Leon, regretatul savant ieșan,

care până dăunăzi, cu chipul său frumos și prin eleganța și maniera lui, era o mândrie a Capitalei Moldovei. Mai era și Aurel Popovici, bănațeanu, acel mare om politic și crainicul nădejdelor ardeleno pe meleagurile țării noastre.

În acest cerc de intelectuali, l-am cunoscut pe marile pedagog și dascăl, D-l Const. Meissner.

Acolo la Bușteni, aproape de blestematul hotar, — depe atunci — pe care împrejurările istorice ni-l înfipsea la Predeal — ca să fim despărțiți de frații din Ardeal — noi toți, cași alți confrăți, urzeam făurirea și realizarea idealului, care acum s'a împlinit. Unirea Tuturor Românilor într'un singur Stat, în cuprinsul granițelor istorice.

Zile întregi, la umbra cetinei de brad, s'au plimându-ne pe încântătoarea șosea ce leagă Buștenii de Brașov, — sub farmecul nopților cu lună plină, privind la cârdurile de mocani ce treceau „în țară” — făgăduiam, că vom pune toată străduința, de acolo de unde eram îndatorați să muncim, ca și ceilalți buni români, să vedem realizarea Unirii tuturor Românilor.

Au trecut ani de atunci și Dumnezeu a binevoit ca să vin în Moldova lui Ștefan cel Mare, ca Metropolit.

Aici, prietenia mea cu d-l Constantin Meissner s'a adâncit și întărit și am prilejul să mărturisesc, că la multe opere de interes obștesc — național, noi ne-am consultat și ajutat.

Țin să amintesc că în anul 1912, d-l Const. Meissner, călăuzit de știința și intuiția lui pedagogică, a luat frumoasa inițiativă a înființării unei școli de corecție, pentru îndreptarea copiilor cu rele apucături.

La această înfăptuire, care este legată de numele d-lui Const. Meissner, am contribuit și eu cu sfatul și îndemnul meu, și-mi amintesc cum împreună stăruiam pe la ministere și instituții financiare, din București, ca gândul și dorința d-lui Const. Meissner să poată fi realizate.

După marele război, cu urmările lui sociale față de eroii morți pe câmpul de luptă și față de familiile

acestora rămase acasă, prin înțelegerea cu neobosita conducătoare d-na Olga Sturdza, Președinta Societății I. O. V., această școală de corecție a fost și e în serviciul educației orfanilor de război, cu apucături rele.

Aceste sunt momente neperitoare pentru mine și mă bucur că le pot evoca cu acest prilej de recunoștință, la sărbătorirea d-lui Const. Meissner.

Onorată Adunare,

Sărbătorirea de azi, capătă, în mersul vieții noastre naționale și culturale, o deosebită însemnătate și semnificație.

Generațiile vechi ale neamului nostru, care, acum au locuința în ceruri, desigur că se bucură și au mângâierea, că ceiace mintea lor a făurit și inima lor a dorit atunci, s'a îndeplinit acum.

România Mare de azi s'a făcut, prin jertfa celor 800.000 de vieți de sub conducerea viteazului Rege Ferdinand I.

Dar, la această operă a contribuit mult pregătirea sufletească, pe care au făcut-o cei ce au activat pe țărâmul Bisericii, școalei și a oștirii, în ultimele decenii ale veacului al XIX-lea și primul din al XX-lea.

Din acea generație face parte amicul nostru d-nul Const. Meisner.

Generațiilor de azi, noi, generațiile de ieri, le lăsam o moștenire frumoasă, dar plină de răspundere.

În vremurile grele prin care trecem, rămâne ca fiecare din noi să vadă și să înțeleagă datoria ce o are de îndeplinit, pentru a păstra, neștirbit, patrimoniul câștigat cu multă sudoare a muncii și cu mari jertfe sângeroase, a luptelor.

Această aniversare a d-lui Const. Meissner să fie un imbold pentru toți cei cu dragoste de neam, în a munci fără preget, pentru ridicarea țării și neamului nostru la culmele cele mai înalte de cultură și civilizație, care fac mândria și fala lumii.

Iar, pentru scumpul nostru prieten, d-nul Const.

Meissner, distinsul intelectual și marele pedagog, să fie această sărbătorire un prinos de recunoștință din partea țării, *pe care atât de mult a iubit-o și a pus tot sufletul în serviciul ei.*

Să trăiască d-nul Const. Meissner mulți ani, cu deplină sănătate, ca să poată sluji încă intereselor țării și să fie pildă de muncă, cinste, pricepere și abnegație.

Am zis!

*
* *

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen a stârnit admirația tuturor spectatorilor.

I. P. S. Sa a îmbrățișat pe d. Const. Meissner în aplauzele unanime a celor de față.

Au vorbit apoi d. Traian Bratu, din partea Universității, d. Osvald Racovitză din partea Municipiului Iași, dând sărbătoritului cu acel prilej un bazorelief.

D-l General Panaitescu, din partea foștilor elevi, d-l Colonel Stănescu din partea Liceului Militar „Gen. Macarovich”, unde d-l Meisner a fost profesor, d-l Buțureanu din partea Școlii Normale „Vasile Lupu” unde d-l Meisner a fost director, și d-l Ilarion, directorul Școlii de Corecție înființată de d-l Const. Meisner.

Serbarea a ținut 2¹/₂ ore. Au fost de față tot ce avea Iașul mai reprezentativ în laturea culturală.

La urmă întreaga asistență s'a fotografiat în fața Universității.

Comisiunea Monumentelor Istorice

nu are fonduri pentru repara- rea bisericilor istorice.

Inalt Prea Sfințite,

În referire la adresele Inalt Prea Sfinției Voastre No. 3463 și 3464 din 15 Mai a. c., avem onoare a vă face cunoscut că devizele de reparațiuni atât pentru biserica Golia cât și pentru biserica Sf. Sava, s'au întocmit de Comisiunea Monumentelor Istorice mai de de mult timp și în fiecare an ele au fost trecute pe tabloul de lucrări dar, neacordându-se fondurile cerute lucrările nu s'au putut executa, astfel încât și Comisiunea Monumentelor Istorice ar putea să-și decline orice răspundere.

Dealtfel însăși legea nu înțelege ca prin declararea de monument istoric a unei biserici, sarcina financiară să cadă asupra Comisiunii Monumentelor Istorice, ci numai avizul și supravegherea sa sunt obligatorii iar când crede necesar și posibil face deviz și execută lucrarea dar obligația de a da fonduri nu o are ci cade asupra celor ce se servesc de ea.

Binevoii a primi, Inalt Prea Sfințite, expresiunea sentimentelor noastre prea respectoase.

Președinte, *N. Iorga*

No. 514 29 Mai/934. Secretarul Comisiunii, *Drăghicescu*

O c a r t e b u n ă

Inalt Prea Sfințite,

Precum cunoașteți din adresele Noastre anterioare Tipografia Cărților Bisericești a imprimat Psaltirea în versuri alcătuită de d-l Vasile Militaru.

Această lucrare fiind unică în felul ei, de o valoare incontestabilă în literatura noastră românească și de mare utilitate pentru educația morală mai ales a poporului, v'am rugat să binevoiți a dispune recomandarea ei în cercuri cât mai largi și eventual să se cumpere un număr de exemplare pentru bibliotecile parohiale, cât și pentru a fi răspândită în popor.

Deoarece până în prezent nu toate eparhiile au răspuns acestui apel, iar unele din ele au cerut un număr prea mic de exemplare, cu frățească dragoste intervenim din nou, rugându-vă să examinați această chestiune și să dispuneți o soluțiune favorabilă.

Ori, nici o carte nu e mai proprie acestei educații decât Psaltirea în versuri a d-lui Vasile Militaru.

Pe de altă parte, ca chestiune de metodă, cartea cea bună trebuie să inunde satele, suburbiile și toate piața noastră literară, astfel încât cetățeanul să fie mereu și din toate părțile îmbiat a și-o procura și ceti.

În acest scop Psaltirea în versuri trebuie pusă la îndemâna credincioșilor și răspândită cât mai mult spre a-și îndeplini misiunea.

Aducând la cunoștința Inalt Prea Sfinției Voastre cele de mai sus, vă rugăm să binevoiți a dispune.

Primiți, vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

Miron

No. 5328 29/V./934.

Referent,
C. Dron

Asigurării imobilelor bisericesti

Inalt Prea Sfințite,

În legătură cu adresa No. 4114/934, cu frățească dragoste vă aducem la cunoștință că în ședința dela 22 Mai a. c. Consiliul Central Bisericesc a ratificat convenția cu Soc. de Asigurare „Dacia România” și „Prima Ardeleană” în privința noilor asigurări ce urmează a se face dela 1. Aprilie a. c.

1. Potrivit acestei tranzanții la București, Craiova, Chișinău, Ismail primele au fost micșorate cu 0,50 până la 2 lei la mie. Ținând seama că pentru clădirile de construcție masivă, după vechea convenție se plătea lei 1,50 la mie, iar acum se plătește numai 1 leu la mie, reducerea este foarte importantă. Tot la aceste orașe pentru conținut adică pentru mobilier, reducerea este de 0,75 până la 3 lei la mie.

2. La orașele Botoșani, Brăila, Buzău, Calafat, Călărași, Câmpina, Caracal, Constanța, Focșani Girugiu, Pitești, Ploești. R. Sarat, T. Măgurele, T. Severin reducerea este de 0,25 până la un leu atât pentru clădiri cât și pentru conținut.

3. La celelalte orașe cum și la sate primele au rămas aceleași.

4. Asigurările se fac pe 10 ani fără anul gratuit în locul căruia se acordă un un rabat în plus de 20%.

În afară de aceste reduceri de prime, s'a mărit rabatul acordat Consiliului Central Bisericesc.

Aducând aceasta la cunoștința Inalt Prea Sfinției Voastre, vă rugăm să binevoiți a dispune ca toate imobilele din acea eparhie să fie asigurată la fondul de asigurare al Eforiei Bisericii Ortodoxe Române.

Cu aceasta pe deoparte se pune la adăpost averea Bisericii, iar pe de altă parte se mărește fondul de asigurare.

Menționăm că de îndată fondul nostru se va mări, vom proceda la asigurări pe cont propriu, micșorând

primele la minimum posibil. Spre acest sfârșit este însă nevoie ca actualmente să se facă o sforțare generală asigurându-se toate imobilele și tot conținutul lor.

Anexăm un tablou de noile prime ce se plătesc dela 1 Aprilie a. c.

Primiți, vă rugăm, Inali Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh

Miron

Efor,
C. Dron

T A B L O U

De primele ce se aplică asigurărilor noi ce se vor face prin „Fondul General de asigurări“ al imobilelor bisericesti, cu începere dela 1 Aprilie 1934 (Primele de mai jos sunt socotite pentru 1000 lei valoarea asigurată).

Localități	Tare	Lemn					
		masiv	mixt	lemn			
București, Craiova	Clăd.	1	2,5	4	4	5	7
	Conț.	1,5	3,5	5	5	7	9
Botoșani, Brăila, Buzău, Calafat, Clărași, Câmpina, Caracal, Constanța, Focșani, Giurgiu, Pitești, Ploești, R. Sărat, T. Măgurele, T. Severin.	Clăd.	1,25	3	4,5	4,5	6	8
	Conț.	2	4	5,5	5,5	9	11
Pentru toate celelalte orașe, rașe, precum și pentru sate, moșii și târgușoare.	Clăd.	1,5	3,5	5	5	7	9
	Conț.	2,25	3,5	6	6	10	12

Se impune mai multă activitate pastorală

Inalt Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste avem onoare a vă aduce la cunoștință, că Sf. Sinod în ședința sa dela 7 Februrie a. c., a luat în desbatere problema stăvilirii luxului și desfrânărilor, ce rod temelia vieții noastre sociale dela un timp încoace, într'un mod cu totul îngrijorător.

Cu această ocazie s'a găsit că aceste rele înclinări sociale se datoresc faptului că oamenii s'au îndepărtat de credința tare în Dumnezeu, de preceptele evanghelice și Biserica lui Hristos, care le vestesc aceste norme sfinte de purtare în viață. Intr'un cuvânt, nu mai au cunoștiința păcatului și relelor ce decurg din el.

Pentru stăvilirea acestor rele observate mai sus, este nevoie de o operă pastorală în parohii mai vie și mai efectivă de cât până acum. Deaceia Sfântul Sinod a luat hotărârea, pe care, cu frățească dragoste avem onoare a v'o comunica mai jos :

„Se va cere Chiriarhiilor să impună preoților de a intensifica în parohiile lor activitatea pastorală și de a desăvârși educația religioasă morală a parohienilor, în sensul formării unei conștiințe treze asupra păcatului și relelor ce decurg din el.”

Primiți Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

Miron,

Director.

† Tit

No. 216

Numiri de preoți

— **Arhimandritul Partenie Ciopron**, licențiat în teologie, a fost numit în postul de preot la Catedrala mitropolitană pe ziua de 1 Iunie a. c.

— D-l **C. Popescu** licențiat în teologie a fost hirotonit și numit în postul de diacon la biserica Sf. Trei Ierarhi din Iași, pe ziua de 1 Iunie a. c.

— D-l **N. Crasi**, licențiat în teologie a fost hirotonit preot și numit paroh al parohiei Spineni, județul Iași, pe ziua de 1 Mai a. c.

— D-l **M. Avasilicăi**, licențiat în teologie a fost hirotonit preot și numit paroh al parohiei Larga, județul Iași, pe ziua de 1 Mai a. c.

— D-l **I. Bonduc**, licențiat în teologie, a fost hirotonit preot și numit paroh al parohiei Rânghilești, județul Batoșani, pe ziua de 1 Mai a. c.

— D-l **Pavel Todicescu**, licențiat în teologie, a fost hirotonit și numit în postul de diacon la marea Agapia pe ziua de 1 Mai a. c.

1. P. S. Mitropolit a însărcinat pe Arhimandritul P. Ciopron să îndeplinească funcțiunea de consilier referent al secției administrative, cu începere dela 1 Iunie a. c., până la nouă dispozițiuni.

Parohii vacante

1. **Parohia Mesteacăn jud. Neamț**, compusă din satele: Portărești, Băanu, Marginea și Nichid. Are Bis. parohială. Sesie 20 ha. Nu este casă parohială, familii 500.

2. **Parohia Sodomeni-Boșteni jud. Baia**, vacantă prin decesul preot Gh. Sicrieru. Are Biserică parohială și una filială. Sesie 35 ha. Casă parohială nu este. Familii 631.

3. **Parohia Brăești jud. Dorohoi**, vacantă pe ziua de 1 Iunie a. c. prin demisia Pr. D. Mironescu. Are biserică parohială în stare bună. Sesie 12 ha. Casă parohială nu este. Familie 250.

4. **Parohia Sf. Ioan Gură de Aur din orașul Iași**, vacantă prin demisia Pr. R. Țuchel. Biserica parohială în stare bună. Are casă parohială, familii 224.

5. **Parohia Bogdănești jud. Baia**, vacantă prin decesul Pr. M. Cârănescu, Are biserică parohială în stare bună. Nu este casă parohială. Familii 500.

6. **Parohia Osoiu jud. Iași**, vacantă prin decesul Pr. Alex, Duca. Are biserică parohială în stare bună. Nu este casă parohială. Familii 370.

7. **Parohia Pângarați jud. Neamț**, vacantă dela 1 Iulie a. c. prin demisia Pr. Vasile Coroamă. Are biserică parohială în stare bună. Casă parohială nu este. Familii 320.

8. **Parohia Ciornohal jud. Botoșani**, vacantă dela 1 Iulie a. c., prin demisia Pr. Lazăr Vasiliu. Are biserică parohială și una filială în stare bună. Are casă parohială. Familii 470.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația :
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Desbaterile Adunării Eparhiale (sumarul ședinței din
29 Mai a. c.)

Ziua onomastică a M. S. Regina Maria. Telegrama
I. P. S. Mitropolit Pimen.

Parastas în memoria Regelui Ferdinand. Telegramele
I. P. S. Mitropolit Pimen.

Marea sărbătorire dela M-rea Cetățuia. *I. P. S. Mi-
tropolit Pimen* pune temelia unor noi clădiri.

Constatări.

Incoronarea Antirevizionismului românesc

Congresul profesorilor de religie

Câteva momente de înălțare sufletească

Dispoziții din legea recrutării.

Asigurarea imobilelor bisericesti.

Condiții la numirea Cântăreților.

† Preotul Mihai Cărlănescu

Un model de activitate misionară

Mulțumiri publice.

Bibliografie.

Parohii vacante.

Pr. N. Hodoroabă

Pr. C. Munteanu

Pr. Pant. Grigoriu

Pr. C. Roșescu

C. N.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODĂTĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Desbaterile Adunării

Eparhiale

Sumarul ședinței din 29 Mai 1934.

Astăzi Marți, 29 Mai 1934, a fost convocată cu adresa Nr. 2953 din 30 Aprilie a. c., Adunarea Eparhială, în ședință ordinară, la reședința Sf. Mitropolii din Iași, în conformitate cu art. 1, 2 și 134 din Statutul Legii de Organizare Bisericească.

La ora 9 dimineața s'a oficiat un Te-Deum în Catedrala Mitropolitană de către P. S. Grigorie, înconjurat de mult cler, în prezența I. P. S. Mitropolit Pimen și a membrilor Adunării Eparhiale, după rânduiala stabilită de Sf. Sinod.

După Te-Deum, membrii Adunării au trecut în sala de ședință, unde s'a procedat la constituirea biroului Adunării, sub președinția I. P. S. Mitropolit Pimen, alegându-se secretari de ședință Pr. Ioan Negoită și avocat Gh. Tutoveanu.

Se face apelul nominal la care răspund prezenți 17 membri clerici și 17 mireni, în total 34 membri.

Și-au motivat absența Dl. Victor Cădere, Ministru plenipotențiar la Varșovia și Pr. V. Constantinescu, profesor Piatra Neamț.

Adunarea fiind în număr, se declară constituită și se procedează la lucrări.

I. P. S. Mitropolit Dr. Pimen, președinte, în cuvântarea de deschidere a ședinței, salută pe membrii

Adunării și arată împrejurările cari au dus la convocarea Adunării pentru această zi, revocându-se convocarea cea dela 6 Mai a. c.

Exprimă omagiu de pietate pentru marele român și bărbat de stat. I. G. Duca, care a fost și membru al Congresului Național Bisericesc. (Adunarea rămâne câteva momente în stare de reculegere).

Apoi I. P. S. Președinte insistă asupra grelei misiuni a Adunării, care are de desbătut chestiuni în legătură cu criza de toate felurile în care se află societatea noastră și cari nu sunt fără legătură cu Biserica.

Vorbind de problemele religioase-culturale, arată că tulburările sectare și calendaristice, sunt o urmare a crizelor pomenite și enumără cauzele cari au dus la ele : 1. Unele lipsuri ale clerului. Călugării excluși din mănăstiri. 3. Amestecul politicianismului în treburile bisericii. 4. Politica de partid a unor clerici. 5. Lipsa unei colaborări între autoritățile bisericești și cele civile. Arată ce a făcut Biserica pentru combaterea acestor mișcări anarhice.

Se ocupă apoi de pământurile bisericești prisositoare și arată că ele trebuie să fie arendate prin licitație publică pentru a se asigura o bază materială Bisericii, în vederea situației de mâine, care poate fi mult mai grea.

Aduce laude clerului care s'a străduit de a se ridica biserici și să se repara în mare număr, cu contribuția benevolă a credincioșilor.

În continuare elogiază hărnicia călugărițelor din mănăstirile Moldovei, cari se întrec în industria casnică și țesutul covoarelor, arătând succesul obținut la expoziția ce a avut loc la București, unde industriile mănăstirilor : Agafton, Varatec și Agapia, au expus cele mai frumoase lucrări și au fost premiate.

În legătură cu activitatea de mănăstiri, I. P. S. Mitropolit atrage atenția asupra sărăciei țăranului moldovean, din casa cărui a dispărut, aproape, industria casnică. E o datorie a preoților de a se îngriji de aproape de soarta poporului nostru, spre a-i ridica sta-

rea morală, ca și cea materială. Iși exprimă durerea că unii preoți lasă de dorit în ceea ce privește disciplina și chemarea preoțească și n'au destulă iubire de popor.

În chestiunea școalelor de cântăreți, se pronunță că este cazul de a rămâne o singură școală de cântăreți bisericești, anume cea dela Iași, care este trecută în bugetul Statului și este organizată în vederea scopului urmărit.

În încheiere I. P. S. Președinte, își exprimă nădejdea că Adunarea va pune tot sufletul pentru studierea chestiunilor din ordinea de zi și-i urează spor la lucru, lăsând să prezideze mai departe pe P. S. Vicar Grigorie L. Botoșeneanu.

Păr. Valeriu Iordăchescu, înainte de a se intra în ordinea de zi, cere cuvântul ca să răspundă unor lucruri ce se desprind din cuvântarea I. P. S. Mitropolit. Adunarea amână această chestiune după citirea sumarului ședinței Adunării dela 14 Mai 1933 și după discuțiile de la sumar.

II. Dl. Gh. Tutoveanu, secretar, citește sumarul ședinței Adunării dela 14 Mai 1933.

Asupra sumarului ia cuvântul d. Constantin Ifrim, care pune în discuție faptul că hotărârile Adunării Episcopale din trecut, nu sunt aduse la îndeplinire. Pomeneste de hotărârea luată de Adunare, în chestiunea arendării pământurilor bisericești, a fondului cultural, și reintegrarea preotului C. Vuiescu, în postul său de Consilier Referent al Sect. Administrative. Cere ca înainte de a se lua în discuție chestiunile la ordinea zilei, să se stabilească dacă hotărârile ce le ia Adunarea în ședințele sale, au vre-o importanță.

D-l N. Stoianovici, regretă că I. P. S. Mitropolit a plecat din ședință și nu este de față ca să audă dorințele Adunării în chestiunile cari le-a atins în cuvântarea de deschidere.

În ce privește hotărârile Adunării luate în ședința dela 14 Mai 1933, este de aceeași părere cu d-l Ifrim și arată că trebuie să se stabilească în înțelegere cu I.

P. S. Mitropolit Pimen, ce importanță prezintă hotărârile luate, spre a se ști dacă face să se mai discute și să se hotărască în ședința de azi.

Păr. Valeriu Iordăchescu, luând cuvântul, își exprimă părerea de rău și se declară împotriva sentimentelor de descurajare ce ar cuprinde pe unii din noi și care ar duce apă la moara dușmanului. Nu trebuie să ne lăsăm influențați de ideile socialiste și francmasonice, singure care ar fi bucuroase de ruperea legăturii a Bisericii cu Statul. Trebuie să avem și sentimentul și conștiința dreptului nostru asupra Statului. Dacă acesta se găsește în mari greutăți, soarta lui s'o împărtășim cu toții și toate instituțiile bisericești.

Nici un partid politic nu gândește și nu va îndrăzni să răpească dreptul ce-l are Biserica la susținerea ei, din partea Statului, care datorește atât de mult instituției noastre pentru activitatea din trecut ca și pentru susținerea ordinii și ajutarea progresului lui față de curentele subversive ale vremurilor de azi.

În chestiunea ridicată de d-l C. Ifrim și Stoianovici, spune că asupra unor lucruri, Adunarea are vot consultativ, acele privesc chestiunile spirituale, iar asupra acelor economice financiare vot deliberativ. În privința amestecului politic a preotului, Biserica n'a luat o hotărâre, lăsând la libera alegere a clerului.

Nu trebuie să se generalizeze abuzurile unor preoți, în ce privește veniturile epitrahirului.

D-l Gh. Tomaziu spune că întrucât suntem la sumarul ședinței anului trecut, trebuie să fim cât mai sumari.

Insistă asupra hotărârilor luate în ședința Adunării din anul trecut—revendicându-și paternitatea formulării acelor hotărâri—și se miră că n'au fost până acum îndeplinite, toate fiind în interesul Bisericii.

E de absolută nevoie ca o delegație din sânul Adunării să ia contact cu I. P. S. Mitropolit, în scopul de a putea fi duse la realizare hotărârile noastre de aici, cari trebuiesc respectate fiind luate pe baza legii. E de părere ca aceste hotărâri să fie publicate în re-

vista Mitropoliei spre a lua cunoștință onor. cler și să fie executate.

Publicarea să se facă incontinuu până la aducerea lor la îndeplinire.

În privința politicei preotului, se declară pentru respectarea credinței politice a fiecăruia, numai ca preotul să-și țină demnitatea sa.

Adunarea aprobă propunerea d-lui Tomaziu de a se alege o delegație, care să meargă la I. P. S. Mitropolit Pimen, spre a se ajunge la o înțelegere în privința executării hotărîrilor luate de Adunarea Eparhială. S'a ales următoarea delegație: D-nii C. Ifrim, Gh. Tomaziu, C. Sturza, Leon Mrejeru, C. Iancu, C. Crudu, N. Stoianovici, Preot Valeriu Iordăchescu.

Păr. Referent V. Mihailescu dă lămuriri în privința modului de procedare în arendarea terenurilor bisericesti, prezentând un borderou din care se vede că aproape 40 preoți au luat în arendă cu aprobarea I. P. S. Mitropolit, pământurile bisericesti.

În această chestiune mai iau cuvântul Pr. Al. Simionescu, Gh. Tudorache și av. Gh. Tutoveanu, arătând că cei mai buni platnici ai arenzii pământurilor sunt preoții, având și garanție salarul,

D-l Gh. Tutoveanu, amintește că în ședința din anul trecut, s'a cerut de Adunare ca pământurile să se dea gratis preoților.

D-l I. Hudiță spune că este de regretat că hotărîrile Adunării din anul trecut nu au avut nici o urmare. Speră că în viitor nu se va întâmpla acelaș lucru. În privința arendării terenurilor bisericesti, e de părere să se dea gratuit și menține propunerea în special pentru județele Neamț și Baia, unde propaganda stilistă este în creștere.

Păr. C. Nonea, referent, citește referatul înregistrat la Nr. 3846 a. c., cu privire la activitatea Secției Ad-tive a Consiliului Eparhial, în anul 1933.

D-l N. Stoianovici cere să se intre în ordinea de zi numai după ce se va cunoaște rezultatul interven-

ției la I. P. S. Mitropolit cu privire la executarea hotărârilor luate de Adunare în anul trecut.

Adunarea Eparhială, aprobă cele expuse de d. N. Stoianovici și P. S. Grigorie, președinte, suspendă ședința la ora 12, urmând ca comisiunea propusă să se prezinte I. P. S. Mitropolit și să aducă rezultatul spre a se ști ce să se hotărască în viitor.

Ședința de după amiază

La ora 3 p. m. se redeschide ședința Adunării.

Păr. V. Mihailescu, consilier referent, citește referatul Secției Economice, cu privire la activitatea desfășurată în anul 1933—34.

La referat iau cuvântul :

D-l Gh. Tamaziu înainte de a vorbi asupra celor din referat comunică Adunării rezultatul convorbirii delegației cu I. P. S. Mitropolit. anume : a) Că în chestiunea terenurilor disponibile bisericesti, a admis punctul de vedere al Adunării Eparhiale din anul trecut, rămânând să se fixeze regimul de arendare. D-sa ar fi pentru o comisie locală județeană, formată din protopop și un delegat al clerului, care să fixeze prețul de arendare, b) In chestia reintegrării în postul de Consilier Referent al Secției Administrative a Pr. C. Vuiascu, I. P. S. Sa a spus că chestiunea este pendinte la Consiliul Central Bisericesc și rămâne să se aștepte rezultatul de acolo și apoi, să se decidă.

In urma acestor comunicări Adunarea aprobă sumarul ședinței dela 14 Mai 1933 și referatul secției Administrative.

Venind la referatul secției economice, d. Tomaziu arată că chestiunea creanței ce Mitropolia are la Prima Societate de Economie, s'a rezolvat satisfăcător, întrucât Mitropolia are o ipotecă sigură pe imobilul Horovitz din str. Ștefan cel Mare și urmează ca îndată ce va avea un beneficiu dela acest imobil să înceapă a plăti pe creditorii luați asupra sa.

In cazul când s'ar aplica și aici legea conversiu-

nei, Mitropolia n'ar avea de pierdut decât 20⁰/₀ din totalul sumei de primit. Intreabă din nou de ce nu se execută hotărârile luate de Adunarea Eparhială ?

Păr. Al. Simionescu, dă lămuriri în chestiunea Școalei de Cântăreți din Botoșani, anume că are aprobarea Ministerului și numai că nu este prevăzută în Bugetul Statului și cere să fie menținută ca una ce are profesori buni și dă rezultate satisfăcătoare.

În privința arenzii pământurilor socoate suficient 200 lei de ha.

În referire la cele arătate de Secția Ad-tivă, Păr. Simionescu spune că e de părere ca numirea cântăreților să se facă numai la propunerea parohului, și cu avizul protopopului, întrucât Consiliul parohial împiedică.

Păr. C. Matasă aduce mulțumiri colegilor laici pentru interesul ce-l depun în cauza clerului și al Bisericii.

Păr. C. Constantinescu-Hârlău, întreabă dacă și personalul parohiilor devenite urbane, se bucură de folosința pământurilor bisericesti.

D-l D. Maxim, roagă să se mențină Școala de cântăreți din Piatra Neamț, avându-se în vedere vechimea ei, Absolvenților să li se recunoască drepturi egale cu cele dela școala din Iași. În acest scop vorbește și Păr. C. Matasă, arătând că dacă s'ar desființa, candidații pentru posturile vacante, ar veni dela școala din Roman.

Păr. C. Nonea, referent, arată concluzia Concluzia Consiliului Eparhial din 27 Martie a. c., cu privire la Școalele din Piatra Neamț și Botoșani, anume că să se reducă numărul elevilor și să declare că nu au pretenție la post.

Păr. I. Țincoca ridică chestiunea membrilor consistoriilor eparhiale, cari sunt scoși din buget, fapt care duce la desființarea unui organ bisericesc de absolută necesitate.

În chestiunea imobilului Horowitz, Sf. Sa cere lămuriri în cazul când proprietarul ar intra în legea conversiunii.

Păr. V. Mihailescu, referent, dă lumuririle necesare.

D-l Dr. Haralamb Vasiliu ia cuvântul în chestiunea înființării de noi parohii, cerând să se respecte drepturile câștigate de parohi.

Păr. Al. Simionescu face întâmpinare la cererea depusă de d. T. Crudu din partea unor preoți din Botoșani, de a se face o nouă delimitare a parohiilor din acel oraș, arătând că nu e cazul să fie luat în considerare.

Păr. Gh. Popovici vorbește în legătură cu bugetul, arătând nevoia de a se pune la dispoziția protopopului cheltuelile de transport, spre a nu fi împovorați P. P. C. C. Protopopi, cum este cazul cu noul protopop de la Piatra Neamț, care a cumpărat cu spese personale, o mașină pentru transport, cu 40.000 lei.

Dl. Gh. Tomaziu, mulțumește Păr. referent C. Nonea, și Păr. referent V. Mihailescu pentru activitatea depusă, iar Adunarea, în unanimitate, aprobă ambele referate.

c) Păr. C. Nonea, consilier referent, dă citire referatului Secției culturale, înregistrat la Nr. 3847 a. c., (anexa C).

În urmă iau cuvântul ;

Păr. Cicerone Iordăchescu, care în prealabil face două propuneri : 1) Adunarea să roage pe reprezentanții ei parlamentari, membri ai Adunării, să stăruiască ca să se aprobe parohiile noi propuse pentru înființare de către Sf. Mitropolie ; 2) Să se mijlocească pentru urcarea salariilor PP, CC. Protopopi.

În ce privește chestiunile culturale, vorbește că este nevoie de a se edita publicații pentru combaterea stilștilor și sectelor și pentru formarea și întărirea conștiinței creștine ortodoxe, ca să nu se cadă în rătăcire, în care scop să se dea fondurile necesare.

D. Const. C. Ifrim, arată că în chestiunea propagandei culturale, trebuie să se dea foarte multă importanță și trebuie să ne preocupe mai de aproape. Vede necesitatea unei comisiuni care să studieze chestiunile

în prealabil și să le aducă lămuriri precise în Adunarea Eparhială.

Deasemenea arată că e nevoie de lucruri precise și în chestiunea controlului învățământului religios. În privința combaterii sectelor și stiliștilor, nu vede nici un progres. Și între vinovații creșterii curentului stilist, găsește și pe Sf. Sinod, care a procedat la îndreptarea calendarului, fără să pregătească lumea suficient (P. S. Vicar, președinte, arată că inițiativa îndreptării calendarului nu pleacă dela Sf. Sinod).

În continuare dl. Ifrim arată că prea puțin s'a luptat față cu primejdia stilistă, căci sunt insuficiente mijloacele ce se pun la dispoziție, protopopii fără mijloace de transport, iar broșuri potrivite nu sunt. Mă tem că fondul cultural a fost cheltuit pe cărți de altă natură.

Dl. I. Hudiță, parlamentar, arată că nu se poate lua obligația că se vor prevedea în buget parohiile înființate, din cauză că cunoaște situația grea bugetară a Statului. În privința înființării acestor noi parohii, spune că nu s'a procedat bine în unele locuri divizându-se parohii, lucru ce ar putea duce la concurență între preoți. E de părere ca aceste parohii să fie trecute sub un număr global și nu nominal, rămânând ca în urmă o comisiune alcătuită din protopop și reprezentantul clerului, să le indice și să le delimiteze.

Păr. Cicerone Iordăchescu, obiectează că sunt organe legale pentru creierea și delimitarea parohiilor.

Păr. Gh. Tudorache, arată că propagandă stilistă este o boală în progres și că puterile noastre bisericesti nu sunt suficiente. Este nevoie de înțelegere și de mâna unui om de stat. Nu mai putem rămâne în situația de azi, fără să luăm o atitudine. Oamenii politici trebuie să fie atenți, căci o forță ocultă lucrează pentru stiliști, când un buget nu găsește salar pentru protopopi, pentru membrii consistoriului, etc.

Păr. C. Nonea, referent, arată că ar fi fost de nevoie să se prezinte Adunării o catagrafie a stiliștilor.

Păr. Cicerone Iordăchescu crede că e nevoie de un sinod pan ortodox.

Păr. Valeriu Iordăchescu arată că este nevoie de sprijinul oamenilor politici, cari să ia măsuri de apărare a Bisericii, suportul naționalismului și a românismului.

Păr. C. Munteanu, luând cuvântul, arată că Secția Culturală n'a fost convocată niciodată. Spune apoi că propaganda culturală trebuie sistematizată, organizată, ca să se poată lucra pe teren; iar revista „Mitropolia Moldovei” să devie organ al Secției cu un pronunțat colorit cultural și nu ca până acum.

D-l Gh. Tomaziu, spune că afirmațiile făcute de unii colegi membri, ne întristează; că nu se lucrează la Secția Culturală; altele ne îngrozesc: propaganda stilistă. Față de ele n'avem decât un singur cuvânt: Adunarea Eparhială de astăzi să fie un semnal de alarmă clopot de aramă.

E nevoie de ofensivă. Dar ea nu poate fi începută fără mijloace materiale. Declară că, împreună cu d-l Sturza și ceilalți colegi, vor face demersuri ca parlamentari, dar nu avem siguranța că vom izbuti. Soluția practică, spune d-sa, ar fi: 1) Să se apeleze la d-nii prefecti de județ ca să dea ajutorul material. 2) Să se exploateze un parchet sau două de pădure, iar suma rezultată să fie folosită exclusiv pentru propaganda culturală.

D-l N. Stoianovici, parlamentar și membru în comisiunea bugetară, arată care este realitatea la bugetul Statului și pe ce venituri se sprijină, conchizând că nu poate garanta de reușita intervențiilor ce se vor face pentru revendicările materiale bisericesti discutate în această Adunare.

D-l C. Iancu, la referatul cultural, vorbește de starea îngrijorătoare a Bisericii, și de nevoia de a fi mobilizate toate forțele românești pentru salvarea Bisericii și deci a națiunii, despre care spune că se identifică. Dacă mijloacele materiale lipsesc, nu trebuie să stăm cu brațele încrucișate, ci trebuie să dăm concurs cu toții pentru a înlătura primejdia dela rădăcina po-

porului. Să conlucrăm pe terenul cultural de combatere a curentelor rătăcite, propunând ca la fiecare județ, să fie o secție culturală compusă din prefect, protopop, etc. și alte personalități de vază. În susținerea ideii, vorbește de conlucrarea preotului și a învățătorului cei doi atlași ai poporului român—și arată cum la Școala Normală ce conduce, unește ideea creștină cu ideea națională.

Revista Mitropoliei să cuprindă material de propagandă culturală și să fie trimisă tuturor membrilor Adunării.

Păr. Valeriu Iordăchescu spune că preoțimea ia act de bunăvoință a tuturor membrilor laici, arătând că dacă propaganda stilistă are o latură de ordin cultural, de propagandă culturală, ea are și una privitoare la ajutorul juridic și politic al Statului, care nu poate rămâne în echivoc, sau în indiferentism. Autoritatea laică are datoria să afirme conștiința creștină și să nu tolereze curentele cari sunt avangarda anarhismului.

Statul e dator să protegiască instituția lui, Biserica.

Are loc o discuție între d-nii: N. Stoianovici, I. Hudiță, C. Ifrim și P. S. Vicar, în jurul incidentului cu privire la asistența anumitei prese, la desbateri.

P. S. Grigorie, președinte, se arată plăcut de interesul dat problemei culturale—religioase, având în vedere că Eparhia noastră este greu încercată de turburările calendariste și sectare.

Aseamănă stările de lucruri dela noi din Biserică, cu cele din Biserica rusă, pe vremea apariției răscolnicilor.

Întrebarea este ce să facem? Nu-i locul să ne învinovățim reciproc.

E nevoie de misionarism din partea tuturor preoților și de misionari speciali în locurile primejduite ale Bisericii. Arată că a intervenit personal la minister dar până în prezent, nici un rezultat. A apelat la preoți destoinici să meargă de bună voie în locurile cu stiliști dar ei au pus înaintea problema existenței. În joc este situația Statului nostru, căci numai în interesul lui nu

este situația de azi cu două rânduri de credincioși în Biserica dominantă.

P. S. Sa insiste pentru înființare de parohii, arătând că cele 16 cerute, nu sunt multe față de nevoile Eparhiei.

Inchee cu părerea că bugetul Mitropoliei ar trebui să fie pus tot în serviciul propagandei și cu cuvintele d-lui Tomaziu, că Adunarea Eparhială să fie „clopotul de alarmă al Mitropoliei”.

D-l L. Mrejeru, arată că în calitatea sa și de prefect al Județului Neamț, este obligat în chip deosebit să servească Biserica. În Jud. Neamț, spune că este o situație special de grea și delicată. Făgăduiește că tot ce se va putea va face. Arată că sunt două căi de misionarism: cea administrativă și cea culturală direct pe linia sufletească. E pentru intensificarea acestei din urmă. Dă exemplu cazul unui misionar unit, care a lucrat cu folos pentru Biserica lui, în părțile Bicăzului Ardelean.

Se reiau restul chestiunilor din ordinea de zi.

IV. Se citesc referatele cu privire la delimitări de parohii și anume:

a) Referatul înregistrat la No. 2154 a. c., cu privire la delimitarea dintre parohiile Ștefănești Tg. și Ștefănești sat, care se aprobă așa cum sunt concluziile.

b) Referatul înregistrat la No. 2155 cu privire la deslipirea satului Ghilia dela parohia Șendriceni Cananău Jud. Dorohoi. Intrucât nu sunt motive temeinice, adunarea respinge cererea.

c) Referatul înregistrat la No. 2156 a. c., cu privire la deslipirea satului Sălăgeni dela parohia Simincea Balș Jud. Botoșani și alipirea la parohia Varatec-Dumbrăveni, care se aprobă de Adunare.

d) Referatul înregistrat la No. 2157 cu privire la alipirea satului Păcureț dela marginea orașului Iași, la parohia sf. Treime, care deasemenea se aprobă de Adunare.

e) Referatul înregistrat la No. 2158 privind deslipirea satului Chiperești dela parohia Opreșeni Jud. Iași

și alipirea la parohia Osoiu. Adunarea aprobă această delimitare ;

V. Referatul înregistrat la No. 3848 cu privire la înființări de noi parohii în cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor. Se arată necesitate de a se înființa 17 parohii în localitățile contaminate de stiliști și sectari.

Adunarea discutând, hotărăște înființarea acestor parohii afară de parohia Vultur—Vânători jud. Iași, care ar avea un număr prea mic de enoriași. Autoriză Consiliul Eparhial să facă demersuri pentru ca Onor. Ministerul Cultelor să prevadă în bugetul său personalul necesar. D-l Gh. Tutoveanu cere contopirea parohiilor sărace Cotnari și Horodiștea jud. Iași, La fel cere și Pr. I. Țincoca.

VI. Părintele V. Mihailescu Consilier referent al secției Economice dă citire următoarelor referate cu privire la vânzări, schimburi, cumpărări și donațiuni de bunuri imobiliare bisericesti :

1. Referatul înregistrat la No. 2173 a. c., cu privire la donația locuitorului Gh. Căbuță din satul Arborea Dorohoi, mănăstirei Gorovei și anume 60 prăjini teren Adunarea aprobă.

2 Referatul înregistrat la No. 2174 cu donația d-nel Maria a Babei 3500 lei biserici sf. Necula Popăuți Botoșani. Adunarea aprobă.

3. Referatul înregistrat la No. 2175 prin care locuitorul I. C. Blăguț donează 25 prăjini teren parohini Dolhești Mari jud. Baia. Se aprobă.

4. Referatul înregistrat la no. 2176 cu donația d-nei Reveca T. Țăutu, constând din o ca să și atenase, bisericeii din Mihăileni. Se aprobă

5. Referatul înregistrat la no. 2179 cu primirea donației lui C. Gh. Tihulcă din Rotunda jud. Baia bisericeii din Liteni anume 30 prăjini teren. Adunarea aprobă donația.

6. Referatului înreg. la no. 2177 cu privire la donația credincioșilor Gr. Lazăr și Maria Lazăr a 40 prăjini teren bisericeii din satul Alexandru cel Bun parohia Iacobeni jud. Iași. Adunarea aprobă.

7. Referatul înreg. la no. 2178 cu privire la donația lui Gh. și Smaranda Ignat a sumei de 30.000 lei parohia Mastacăn jud. Neamț, care se aprobă.

8. Referatul înreg. la no. 2180 cu donația d-lui Gh. Iacobescu a 29 prăjini teren parohiei Păltiniș jud. Dorohoi. Adunarea aprobă.

9. Referatul înreg. la no. 2181 a locuitorului Victor Folgmer a 10 prajini teren parohiei Văculești jud. Dorohoi. Adunarea aprobă.

10. Referatul înregistrat la no. 2182 cu privire la schimbul de teren a parohiei Salcia jud. Botoșani. Adunarea aprobă schimbul.

11. Referatul înregistrat la no. 2183 cu schimbul de teren a obștiei satului Păltiniș și Ivăncăuți și biserica Păltiniș Adunarea aprobă.

12. Referatul înreg. la no. 2184 cu schimbul de teren 30 prăjini între biserica Uriceni jud. Botoșani și Vasile Manolache. Se aprobă.

13. Referatul înreg. la no. 2185 cu privire la cumpărarea unei case parohiale la parohia Vânători Neamț adunarea aprobă cumpărarea.

14. Referatul înreg. la no. 2186 pentru cumpărarea unei case parohiale în parohia Cut. jud. Neamț. Adunarea aprobă.

15. Referatul înreg. la no. 2203 pentru vânzarea unui loc viran a bisericei Vovidenia parohia Golia. Adunarea aprobă vânzarea.

16. Referatul înreg. la no. 3886 cu schimbul de teren din parohia Crasnaliuca jud. Dorohoi. Adunarea aprobă.

17. Referatul înregistrat la nr. 3887 cu privire la schimbul de teren între parohia Răuceștii de jos jud. Neamț și d-l D. Varvara. Se aprobă.

18. Referatul înreg. la nr. 3888 cu schimbul de teren între biserica Gherenii Tăutu, parohia Crasnaleuca Dorohoi. Adunarea aprobă.

19. Referatul înreg. la nr. 3889 privind schimbul de teren dintre parohia Crasnaleuca jud. Dorohoi și preot M. Mironescu. Adunarea aprobă.

20. Referatul înreg. la nr. 3904 cu donația locuitorului I. Mititiuc de 17 prăjini pământ bisericeii Maxut jud. Botoșani. Adunarea aprobă.

21. Referatul înreg. la nr. 3905 cu donația locuitorilor din satul Slobozia a unei case și grădină parohiei Piciorul Lupului jud. Iași care se aprobă de Adunare.

VII Se citește de cătră Păr. V. Mihailescu Consilier Ref. secția Economică darea de seamă a gestiunii anului 1933-1934 cum se vede din referatul înreg. la nr. 3150 a. c.

Adunarea cercetând gestiunea aprobă operațiunile făcute și dă descărcare.

VIII. Se citește apoi referatul înreg. la nr. 3891 cu proiectul de buget al Eparhiei pe anul 1934-1935. Adunarea aprobă veniturile propuse, iar la cheltuelile prevăzute iau cuvântul:

Păr. I. Țincoca cerând să se prevadă plata membrilor Consistorului Eparhial, 200 lei de membru și 300 Președintele. Păr. V. Mihailescu arată că s'a prevăzut suma egală și nu se poate mări.

Păr. I. Țincoca întreabă la ce se întrebuințează ajutorul de 400000 lei dat de Minister dacă și în bugetul Eparhiei se prevăd cheltueli pentru Sf. Mitropolie.

Păr. Cicer. Iordăchescu e de părere ca fondul cultural de 100000 lei să se cheltuiască cu avizul Secției și întreabă dacă nu se poate mări salarul subprotopopilor.

Păr. V. Mihailescu, spune că pentru alimentarea fondului de propagandă nu are alte soluții decât să se taie pădurea din Tarcău.

D-nii C. Ifrim și Gh. Tomaziu revin asupra ideii de a se ține socoteală de hotărârile luate de Adunare și de a fi executate.

Păr. Gh. Constantinescu Ștefănești, întreabă cum se explică niște venituri trecute în bugetul Eparhiei cum e acel dela biserica Sf. Andrei. Cuvioasa Parascheva, M-rea Bistrița, căci doar parohiile au bugetul lor personal și asemenea și mănăstirile și aceste prevederi sunt ilegale.

Dă lămuriri Păr. V. Mihailescu arătând proveniența. Păr. Valer. Iordăchescu spune că dacă sumele sunt oferite ele vor fi plătite de acești ofertanți.

Adunarea aprobă ca suma de 100.000 lei fond cultural să se cheltuiască pentru propaganda culturală.

Punându-se la vot bugetul Adunarea îl aprobă cu unanimitate, în urma lămuririlor ce s'au dat.

IX. Păr. Gh. Niculea întreabă dacă în adevăr s'a încasat câte 100 de lei dela parohii pentru Protopopiat. Păr. V. Mihailescu lămurește că s'a reținut această cotă din salariu.

Păr. C. Matasă a cerut să nu se facă rețineri din salariile preoților atât de mici de către Protopopii pentru atâtea cărți și lucrări.

Păr. C. Nonea Consilier Referent, aduce la cunoștința Adunării că s'a creiat un post de Exarh al Mănăstirilor care s'a încredințat de către I. P. S. Mitropolit Părintelui Arhim. Partenie Ciopron, din serviciul Catedralei.

Se citește apoi referatul No 2159, privind dizolvarea Consiliului și epitropiei bis. Plopeni-Dorohoi, care se aprobă.

Dl. C. Ifrim cere ca revista Mitropoliei Moldovei să inregistreze Referatele Secțiilor și hotărârile Adunării Eparhiale.

Epuizându-se chestiunile din ordinea de zi, P. S. Grigorie Președinte încheie lucrările mulțumind membrilor pentru contribuția la desbaterile problemelor bisericesti și declară ședința închisă.

Lucrările au luat sfârșit la ora 7¹/₂ p. m.

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Președinte **Grigorie L. Botoșoneanu**

Secretari (ss. Pr. Ec. I. Negoită
(ss. Av. Gh. Tutovanu

aviatori, morți pentru patrie, în frunte cu Aurel Vlaicu, geniul aviației noastre naționale.

La urmă s'a pus temelía unor nouí clădiri pentru gospodăria mănăstirească în care se vor instala o típografie și o bibliotecă.

Cu prilejul acestei festivități a vorbit despre însemnătatea zilei Părintele Const. Nonea, referent cultural C. S. Sa a dezvoltat cuvântarea, urmând următoarele teme :

a) Insemnătatea activității sfinților Apostoli Petru și Pavel în predicarea creștinismului.

b) Insemnătatea domniei lui Duca Voda pentru viața bisericească.

c) Rolul I. P. S. Mitropolit Pimen în restaurarea mănăstirei Cetățuia.

d) Insemnătatea ce o prezintă pentru viitor înființarea unei típografii la Cetățuia și perspectiva culturală ce o poate deschide în apropierea Iașilor o activitate intensă cultural bisericească și națională.

După citirea »actului de temelie« a luat cuvântul d. Colonel Comandor Argeșanu, comandantul Flotilei de Aviație din Iași.

Domnia sa a adus elogii I. P. S. Mitropolit Pimen, care timp de 25 ani a condus cu multă pricepere Mitropolia Moldovei.

Punerea priciniei fundamentale a clădirilor pentru típografie, înseamnă cel mai mare dar ce poate să-l aducă I. P. S. Mitropolit Pimen memoriei lui Duca Voda.

Domnul Colonel Argeșanu, promite că până la anul viitor să ridice o cruce de 12 m. înălțime în memoria lui Aurel Vlaicu, la locul numit „poiana lui Vlaicu”.

Cetățuia pentru aviatori este farul călăuzitor, căci după turlele ei se călăuzesc sburătorii cari vin la Iași sau pleacă din capitala Moldovei.

I. P. S. Mitropolit Pimen, luând cuvântul arată că în activitatea I. P. S. Sale, nu a căutat să-și facă decât datoria. Mulțumește d. Comandor Argeșanu, de cuvintele frumoase ce I-a adresat și promite că va da tot concursul pentru immortalizarea lui Aurel Vlaicu, prin ridicarea a-

celei cruci monumentale la Cetățuia. *I. P. S.* Sa mergând apoi în fața trupei de ostași, care dădeau onorul, le-a vorbit arătând vitejia soldaților în timpul marelui război cum și datoria ce o au în apararea țării deacum înainte.

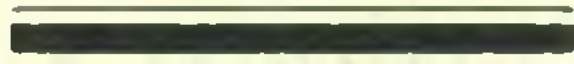
Urările ostașilor ca și ale poporului la cuvintele *I. P. S. Mitropolit Pimen* de „Trăiască Pegele“, Trăiască România Mare, „Trăiască Armata română“, își resfrângeau ecoul până departe pe văile Nicolinei și a Buciumului.

D-l Comandor Argeșanu a mulțumit din nou *I. P. S. Mitropolit Pimen* pentru cuvintele calde adresate ostașilor, urându-i mulți ani.

* * *

După serbare oaspeții și mulți demnitari au vizitat clădirile istorice ale Mănăstirei Cetățuia, rămând fiecare adânc impresionat de starea bună în care se afla și de activitatea ce se depune aici de cînul călugăresc.

Serbarea a luat sfârșit la ora 3 p. m. când Inaltul Prelat s'a întors la reședința Metropolitană din Iași.

Constatari

P. S. Vicar Grigorie însoțit de pr. Protoiereu I. Chiticaru și de pr. diacon Gr. Fanțiru a vizitat mai multe biserici din Jud. Baia Duminică 19 Iunie a. c.

A găsit bine la Preutești, Dolheștii mari și Dolhești mici, unde preuții Balan, Gh. Manoliu și Const. Anghela oficiau în fața multor credincioși. Pentru aceasta I. P. S. Mitropolit le trimite binecuvântări arhiepiscopale.

În Leucusești însă, sat tulburat de stiliști, în biserică era numai un paraclisier și câțiva credincioși, în Hârtop, aceeași parohie, biserică era încuiată.

Preutul paroh Vel. Jescu plecase fără nici o permisie deși i se comunicase telefonic să officieze la Leucusești. Abaterea este mai mult decât grava. Pentru că e prima dată se pedepsește cu reținerea salariului pe 20 de zile.

În Dolhasca preutul paroh N. Topoliceanu terminase slujba deși era ora 10¹/₄. Era într'o ținută de completă desconsiderare, a oficiului preoțesc. Nu se vedea că fusese mulți credincioși la biserică. Deși se construște o biserică pe stilul vechiu la câteva sute de m. de biserică parohială, preutul trăește în dușmănie cu cântăreții și în totală izolare de enoriași. I se dă avertismentul.

În Stolniceni Ghițescu, parohie tulburată de stiliști, preutul N. Matei oficiase și plecase din parohie. Biserica ctitorie boerească de zid, măreață era într'o murdărie de nedescris; curtea cu bălării deși se megieșește cu conacul bunului creștin Gh. Ghițescu. Impunându-i-se să se prezinte la protoierie cu cântăreții și cu copia de pe procesul verbal dresat într'o condică de prezență, refuză. Cu câteva zile mai înainte plecase ostentativ din parohie numai ca proistosul respectiv să nu-i facă inspecție.

A fost întâlnit apoi în Sirețel într'o ținută cu totul neprețască.

Pentru acestea i se reține salarul pe 15 zile.

In parohia Sirețel preutul paroh Al. Zăhărescu nu are nici o urmă de cancelarie.

I se reține salarul pe cinci zile.

Protoiereul va trece peste o lună într'o nouă inspecție. Dacă și atunci cancelaria nu va fi în regulă reținerea se va dubla.

Incoronarea Antirevizio- nismului Românesc

Suntem încă sub impresia deosebit de plăcută a vizitei D-lui Louis Barthou, ministrul de externe al Franței. Pe unde a trecut solul Franței, poporul românesc i-a făcut o primire regească. S'au rostit cuvântări înflăcărâte în gări, în Parlament, la Academie, la dineurile de gală. Pretutindeni pe unde a trecut distinsul oaspe, entuziasmul general, n'a cunoscut margini. Și în felul acesta știe poporul nostru să-și arate dragostea firească și recunoștința sa ne precupețită, față de marea și generoasa Franță, sora noastră mai mare, care în decursul veacurilor ne-a ajutat atâta, iar în marele războiu și la masa verde, sprijinindu-ne aspirațiile noastre naționale. Dar, cea ce ne-a mișcat pe noi mai mult, au fost cuvintele de foc, cu care acest mare diplomat al Europei, a pecetluit în numele poporului său, dreptatea noastră, sacrificiile noastre enorme, care stau și cimentează noile granițe ale României Mari.

„Idealul nostru comun ne-a făcut să readucem țărilor noastre provinciile care le aparțineau. Aceasta a fost legea fundamentală a tratatelor pe care le-am semnat. Și noi și voi am dobândit cea ce ne aparține. Dreptatea a învins. Victoriile obținute prin dreptate sunt acelea care nu se înstrăinează și la care nu se renunță. *O revizuire ar fi o abdicare. Aceasta înseamnă că respectul pentru inviolabilitatea tratatelor este o lege comună a României și a Franței. Aveți încredere în noi. Iar cu privire la tratatele de pace a spus: *Tratatetele de pace sunt acte durabile, cari asigură independența României, iar Franța rămâne fidelă semnăturii pe care și-a dat-o, aceasta cu atât mai mult, cu cât cauza acestor două țări-surori este o cauză comună*”.*

Glas răspicat și autorizat. Glas sincer, glas de tunet, glas de arhangel, au fost cuvintele marelui sol al Franței. În chip vădit, ele constituie în fața între-

gei lumi, încoronarea cu succes a antirevizionismului nostru. Ele au produs—cum dealtfel, era și de așteptat—consternare și indignare în Ungaria și în sufletele aceluia, cari de câțiva ani, în dauna păcii universale, flutură cu o îndrăzneală maladivă aproape, steagul revizionismului. Vor, cu orice preț schimbarea tratatului de pace din 1919, care a pus capăt războiului mondial, pecetluind în el—definitiv, credem noi—, dreptul sfânt al naționalităților.

În ce ne pr.vește pe noi însă, glasul Franței: „*că hotarele noastre vor rămâne neschimbate, cri ce sa'r întâmpla*”—, au produs în inimile noastre un elan de nedescris. Ne-au mărit considerabil, puterea de încredere în dreptatea și strămoșeștile noastre virtuți. Ne-au sporit nădejdia în sprijinul marelui și nobilului popor francez. Ne-au încredințat încăodată, că și în viitoarele greutăți, ce ar veni asupra țării noastre mărite, din partea dușmanilor noștri seculari, sprijinul Franței, ca și în trecut, nu ne va lipsi.

Dar aceste înalte afirmații, făgădueli și angajamente, au căzut la timpul cel mai potrivit, ca o coroană de diamante pe steagul Ligei Antirevizioniste Române, rădicat din sinceră iubire de țara noastră întregită, cu multă bărbăție, de D-l Stelian Popescu, Directorul Ziarului „Universul”. Ele sunt recunoașterea și încurajarea acestei acțiuni puternice și patriotice. Proporțiile ei sunt gigantice, căci Liga tinde, ca să adune sub steagurile sale totă suflarea românească. Iată, se înființează filiale în toate colțurile țării. Iată, că până și în cele mai îndepărtate sate, sătenii, în frunte cu preoții și învățătorii și în ceilalți funcționari rurali, înființează filiale ale Ligii Antirevizioniste, subscriind în totul programul ei. Iată, o strălucită și nedesmințită dovadă, că neamul nostru înțelege să respecte pacea și să nu dea un deget de pământ din trupul patriei, întregită după chinuri de veacuri, prin atât de grele și de mari jertefe. Iată, cel mai bun mijloc, de a arăta străinătății precum și dușmanilor noștri seculari, că: conștiința poporului nostru e trează. Da. Con-

știința sa națională nu-i adormită. Suntem oricând gata, ca să înfruntăm cu vitejia nedesmințită a strămoșilor și cu puterea de jertfă a eroilor noștri din ultimul războiu, orice sacrificii ne-ar mai cere soarta,

Iată, de ce am socotit cuvintele de foc ale D-lui Louis Barthou, nu numai ca o pecetuire a vechei și trainice prietenii dintre cele două țări surori, dar și ca o binemeritată încoronare și încurajare totodată, a Ligii noastre Antirevizioniste, al cărei steag a fost ridicat la vreme.

Dorim acestei patriotice Ligi, reușită deplină.

În rândurile ei, să se înscrie cu titlu de cinste, orice bun Român.

Și, aceasta, cât mai curând!

Pr. N. Hodoroabă.

Congresul profesorilor de religie

La Mânăstirea Dealul, lângă Târgoviște, în localul liceului militar, s'a ținut în zilele de 19-23 Iunie c., congresul pedagogic religios al profesorilor de religie din întreaga țară.

A fost cerut de către mai mulți profesori de religie, ca o reacțiune a bisericii față de cele întâmplate în lumea tineretului, pentru o sfătuire de activare sistematică și misionară a învățământului religios. Inițiativa a primit aprobarea și adeziunea I.P.S. Patriarh, care a patronat și a cinstit acest congres luând parte și prezidând deschiderea printr'o cuvântare academică în care a arătat în mod temeinic rolul unei educații adevărate unde cunoștințele pentru viață se împletesc solid cu adevărurile creștine ducând spre moralitate și perfecțiune.

Această mișcare a atras atenția întregii opinii publice românești, care a privit-o cu încredere și nădejde așteptând să vadă consultul celor de lângă sufletul copiilor și programul măsurilor de îndreptare a intelectualității bisericii.

Organizarea congresului a fost ca să corespundă acestei așteptări și întreaga lui ținută a fost impunătoare. Locul chiar unde el s'a ținut, a fost bine ales. În preajma unei mânăstiri cu citorie voevodală, potrivit pentru reculegere și studiu, la o școală cu o minunată organizare, școală de gardă și proprietate a M. S. Regelui unde este elev și Marele Voevod Mihai și unde pregătirea trupească și cea sufletească stau ca pildă de cea ce avem nevoie pentru îndrumarea tineretului. Însemnătatea ce se dă educației religioase și felul cum se realizează în această școală, ne-a arătat-o respectul și bunăvoința de care se bucură profesorul de religie de aici, Păr. C. Nițescu datorită căruia s'a dat atâta ospitalitate și atenție congresului.

A participat la congres un număr însemnat de preoți profesori secundari, câți-va profesori universitari teologi, d-l S. Mehedinți și autoritățile locale.

S'au prezentat referate asupra mai multor probleme cu privire la învățământul religios cari s'au discutat în congres și anume;

1) „*Raportul religiei cu celelalte obiecte de studiu în școală*” — arătându-se în mod documentat armonia care trebuie să existe între pregătirea științifică și cea religioasă în învățământ ceea ce trebuie să ducă la un sprijin cald al spiritului religios, bine-înțeles, care desăvârșește educația.

2) *Programa învățământului religios în școlile secundare și de toate gradele.*

S'a arătat, în cadrul acestei chestiuni, trebuința de a se preda toate cunoștințele religioase necesare pentru formarea unei conștiinți creștine și morale, după condițiile psihologice de dezvoltare a copiilor, după ciclul de organizare al școlii și în armonie cu celelalte cunoștinți necesare.

Părintele Marin Ionescu, profesor la Seminarul pedagogic din București, a prezentat un interesant proiect de modificări în înlănțuirea mai logică și mai naturală a chestiunii lor, în formularea titlurilor lecțiilor și cu unele adaosuri și retușeri față de actuala programă, care să contribuie la o pătrundere mai activă a cunoștințelor religioase pentru viață. S'a alcătuit o comisiune care să studieze amănunțit acest proiect și să-l prezinte viitorului congres.

S'a cerut predarea religiei în toate școlile supra-primare câte 2 ore de clasă pe săptămână.

3) *Metoda de predare a învățământului religios* — în care s'a arătat cum religia cere să se întrebuițeze în predarea ei, tot ce știința pedagogică a găsit necesar pentru predarea învățământului, lucru ce de altfel a fost folosit de biserici începând dela primele cateheze.

4) *Psihologia în serviciul învățământului religios* — a fost ultimul referat prezentat arătându-se cum cunoașterea sufletului elevului și a psihologiei mediului e o condiție necesară pentru reușita educativă a învățământului religios.

S'au ținut și două lecții practice cu elevii liceului militar dela Mânăstirea Dealul.

În cursul discuțiilor s'a văzut o animare deosebită în dorința unui învățământ religios activ și reușit și o inițiere a tuturor în toate chestiunile pedagogice, științifice și religioase, sprijinită pe o muncă și experiență vie, ceea ce a dat aspectul unor profesori dintre cei mai aleși din serviciul școlii și în slujba educației adevărate, „Sunt mândru de clerul meu“ a declarat I.P.S. Patriarh în momentul când a părăsit congresul.

S'au formulat apoi o serie de deziderate pentru activarea învățământului religios.

Din partea arhiepiscopiei noastre a adus în cursul desbaterilor prețioase contribuții cari au fost bine apreciate de congres, Păr. profesor Valerian Iordochescu, care a adus și binecuvântarea I.P.S. nostru Mitropolit.

S'a proiectat, pentru organizarea tuturor celor ce predau religia, înființarea unei asociații a profesorilor de religie în care să intre și cei ce predau în școala primară și profesorii dela facultățile de teologie.

Astfel prezentându-se, congresul profesorilor de religie dela Mânăstirea Dealul a însemnat un răspuns pe care preoții l'au dat față de primejdia semnalată în educația tineretului și un glas autorizat al învățătorilor celor mai calificați ai bisericii, care să asigure că în cei ce poartă cuvântul lui Hristos în școală, se găsește cel mai puternic, mai pregătit și mai viu sprijin pentru buna îndrumare în viață.

Numai nesocotirea ce-și luase loc față de biserică și clera adus între școlari ceea ce ne-a îngrozit pe toți.

Biserica e la postul ei în fața primejdiei. Ea are o preoțime conștientă care muncește cu termen pentru, educare și întoarcerea către glasul ei va aduce îndreptare și mântuire.

Preot C. Munteanu

profesor, Dorohoi

Câteva momente de înălțare sufletească

Astăzi mai mult ca oricând este nevoie de o trezire a conștiinței a acelor ce formează biserica și neamul românesc. Vânturi streine de noi încep să sufle de peste hotare, cât și din lăuntru țării cu gândul de a nimici unitatea credinței străbune cât și dragostea acestui popor blând și cuminte față de țara și neamul lui. Trebuie neapărat de a se restabili acel echilibru sufletesc ce l'au avut înaintașii noștri în urma căruia ne-au lăsat ca moștenire scumpă aceste bunuri.

Un moment rar de înălțare sufletească a fost și cercul pastoral din Buhalnița. Din zori zilei o mulțime imensă de lume s'a adunat din toate părțile muntelui la biserica ce este ctitorie veche a voivozilor români de după anul 1600. cari în părțile aceste retrase se ascundeau de furia tuturor cutropitorilor.

Oficierea Sf. Liturghii în sobor cu părintele protoireu a impresionat adânc lumea ce nu mai încăpea în biserică.

Mișcările, cântarea precum și evlavia celor ce serveau Mântuitorului au uimit pe toți cei prezenți, cari desbrăcați de toate cele lumește, pluteau cu sufletele lor în sfere senine cerești.

Predica a rostit-o părintele Sava, care ne-a dus cu mintea înapoi pe timpul de perscuție a primilor creștini din viața cărora învățăm statornicia și dragostea ce trebuie s'o avem față de învățătura creștină. Ne a făcut un istoric interesant despre chinurile ce le-a îndurat Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, care fiind un creștin prea zelos, este pârât de un negustor romano catolic anume Frank la ighemomul din Cetatea Albă și care-l supuse la fel de fel de chinuri crezând că-și va părăsi credința sa. Dar toate acestea n'au avut nici un efect, sfântul a primit cu seninătate toate grozăviile ce le-a putul născoci mintea omenească, până în cele din urmă i s'a tăiat capul. In urma acestei istorisiri face o frumoasă încheere de telul cum trebuie să se poarte preoții creș-

tini din ziua de astăzi pe care nu-i mai urmărește nici persecutorul, nu-i înfricoșează nici călăul, care nu mai este și pentru care ușile bisericilor acum sunt deschise oricând spre a se închina cu toată evlavia.

La masa tradițională seria cuvântărilor a început-o președ. cercului preoțesc Răpciune, care subliniază rolul frumos ce-l au aceste adunări preoțești și învățătoarești, pentru luminarea, întărirea sufletească și ferirea de rătăcirii acelor ce ne sunt încredințați spre păstorire. Salută cu toată dragostea prezentă în mijlocul preoțimei și a credincioșilor a părintelui protoiereu al jud. Neamț.

Conferința a rostit-o părintele Mihai Coroamă, despre biserică și ierarhie, în care s'a expus pe înțelesul tuturor rostul bisericii atât acelei conducătoare cât și acelei ascultătoare, ajungând la încheerea frumoasă că în afară de biserică nu-i mântuire.

Părintele protoiereu prin felul său meșteșugit de a vorbi a răscolit sufletele tuturor și le-a dat mult de gândit. Ne-a pus în față timpurile cele de altădată, cu credință curată, cu respectul sfânt a cuvântului dat și cu nevinovăția obiceiurilor. Vedem cu multă durere sufletească lipsă, sărăcie, necazuri. De ce toate acestea? Am uitat pe Dumnezeu și învățătura lui, căci ea nu te învață nici să furi, nici nu i-au dreptul altuia, nici să dorești câștig urât.

Și mai este oare vreo nădejde de îndreptare și de mai bine?

Să avem toate atenția asupra copiilor acei ce vor forma societatea de mâine. De nu le dăm creștere și educație, sufletul lor rămâne pustiu și în stare de sălbăticie, și atunci de ce ne mai mirăm când auzim de neascultare, de judecăți între părinți și copii, de certuri, de bătăi și chiar și de omoruri? S'a mai pomenit vreo dată în trecutul nostru: bietul părinte să luptă din răsuputeri pentru ca viața copilului său să-i fie cât mai bună cât mai asigurată; iar acesta ridică mâna sa ticăloasă asupra celui ce i-a dat viață? cuvinte ce au stors lacrimi din ochii ascultătorilor. Ce frumos era altădată:

Părinți cădeau în genunchi în fața icoanelor la lumina liniștită a unei candelă împreună cu copii lor și se rugau bunului Dumnezeu; iar El asculta rugăciunea, se pogora prin harul său între ei, le făcea viața liniștită și lipsită de griji și-i conducea spre bine și adevăr. Astăzi e greu de trăit pentru că am pierdut din sufletul nostru pe Mântuitorul. Voim binele și fericirea de altă dată? Să-l readucem pe Domnul Iisus și învățătura Lui între noi și atunci cu adevărat se vor împlini cuvintele Sf. Scripturi. „De veți vrea și mă veți asculta bunătățile pământului veți mânca“.

Pantelimon Grigoriu

Preot Econ.

Dispoziții din legea recrutării

*Copie după adresa Ministerului Apărării Naționale
No. 14631/1934.*

Domnule Ministru

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a interveni pe lângă toate Sf. Mitropolii și Episcopii, de orice rit, spre a semnala cercurilor de recrutare de origină de *toți slujitorii cultelor cari încetează*, înainte de împlinirea *etății de 41 ani*, de a-și executa îndatoririle preoțești sau a ritului respectiv, prin demisiune sau prin îndepărtare.

Deasemenea pe *toți călugării șterși* din controalele armatei cari s'au retras din monahism înainte de împlinirea *etății de 50 ani*, sau au fost excluși înainte de această etate.

Aceste comunicări sunt absolut necesare pentru a nu se da posibilitatea celor prevăzuți în categoriile de mai sus, ca să scape de obligațiunile ce le au față de legea și regulamentul legii de recrutare (arătate mai jos) luate de D-voastră să fie comunicate și acestui serviciu.

Art. 98 R. L. R. (Art. 44 lege). Acei cari au obținut dispensa prevăzută la art. 40 din lege și care înainte de vârsta de 41 ani încetează de a-și exercita îndatoririle preoțești, sau ale ritului respectiv, ori cari ar fi cauza, vor fi înscrși pe tablele de recensământ ale recrutării de către funcționarii administrativi prevăzuți de art. 8 din lege și vor fi obligați a-și face serviciul de militar odată cu primul contingent chemat după încetarea dispensei.

Art. 96 R. L. R. Orice tânăr trecut de 27 ani, care a făcut serviciul militar sau care a fost scutit sau

dispensat, dacă va trece la monahism și va fi șters din controalele armatei pe baza unui certificat al eparhiei respective.

În cazul însă când, după ce a fost șters din controale se va retrage din monahism, înainte de a fi împlinit etatea de 50 ani, va fi reînscris urmând obligațiile clasei din care face parte.

General (ss) Bârsotescu

Asigurarea imobi- lelor bisericesti

Inalt Prea Sfințite,

De oare ce o bună parte din parohiile din cuprinsul acelei Sf. Arhiepiscopii, nu achită de loc, sau achită cu întârziere ratele pentru asigurările ce le-au contractat prin fondul general de asigurare al imobilelor bisericesti, cu frățească dragoste vă rugăm să binevoiți a dispune să se ia o dispoziție prin care să se pună în vedere parchiilor să înainteze Eforiei Bisericii Ortodoxe Române sumele la timp și așa cum li se comunică prin avizările ce li se fac de către ea.

Nesocotirea avizărilor făcute de noi pune parohiile în situația de a nu putea obține despăgubiri în caz de incendiu și de aceea găsim neapărat trebuitor o intervenție a Inalt Prea Sfinției Voastre pentru ca parohiile să știe care amenință avutul bisericesc.

Primiți, vă rugăm Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

MIRON

Efor

C. Dron

No. 6383. 10/VII/1934.

Condiții la numirea cântăreților

Inalt Prea Sfințite

Potrivit legilor în vigoare, să nu se mai facă numiri de minori, în posturi retribuite din bugetul Statului.

Față cu această dispoziție, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune, ca pe viitor să nu ni se mai recomande în posturile de cântăreți dela parohiile din cuprinsul acelei eparhii persoane cari n'au majoratul, adică vârsta de 21 ani împliniți și nu au satisfăcut serviciul militar.

Primiți, Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru, A. Brădișteanu

+ Preotul Mihai Cărlănescu

A trecut spre Domnul de curând, răpus de o crudă boală în plină vrâstă și putere, vrednicul confrate *Pr. Mihai Cărlănescu*, paroh în *Bogdănești, jud. Baia*. Avea numai 52 ani. Vestea neașteptată a îndurerat profund pe toți colegii și cunoscuții sei,—mai ales pe cei din Baia, de a căror iubire și prețuire deosebită defunctul totdeauna s'a bucurat.

Inzestrat cu alese daruri sufletești și croit par'că anume pentru chemarea preoției, el a năzuit mereu prin o muncă spornică la înălțarea prestigiului preoțesc. Ținea din răspuțeri ca lucrul bisericeii să fie cât mai viu și mai util,—cât mai demn de prețuirea societății. De aici acea rodnică lucrare pastorală în *Bogdănești* săi—acest mare și frumos sat de munte—realizând, în cei 30 ani de preoție, o conducere parohială în adevăr exemplară.

Și dacă totuși—aci e marea durere—în ultimul timp cu toate eforturile eroice depuse, n'a putut înlătura complet invazia „stilistă”,—vântul rău, care bântue cu furie întreaga regiune, îndurând astfel la sfârșitul vieții cea mai crudă și nemeritată suferință, aceasta arată cel mult, că împrejurările vi-trege adesea pot depăși și zădărnici chiar și cele mai bune și curate silinți, că preoții noștri îndură uneori, fără vină, neștiut, adevărate martiragii...

Dus de aceleaș preocupări educative *Pr. Cărlănescu* a activat cu destul succes la editarea și răspândirea în popor a cărților de zidire sufletească. Căci ani dearândul a fost sufletul cercului „*Deșteptarea sătenilor*” întemeiat de un mănunchi ales de învățători și preoți din județ, cu scopul ridicării prin cultură a maselor sătești,—și a condus până în ultima zi foaia populară „*Vestitorul satelor*” cu variat material educativ, din care nu lipseau bunele articole cu sfaturi morale, eșite din pa-na sa. Munca i-a fost nu numai odată relevantă.

Fire modestă și discretă însă, nu-și făcea un merit din o activitate în adevăr meritorie. În adunări cu colegii—la conferinți și cercuri—păstra aceiaș modestie. Cuvânta rar, totdeauna cu temei și simplu, fără a urmări efecte. Nu uita nici odată a cere sprijinul colegilor pentru publicațiile sale.

Nu-i de mirare deci, că a fost iubit și îmbrățișat cu mult drag de toți confrății săi, și nu mai puțin și de învățătorii din Baia, cu care regretatul a avut strânse legături de prietenie și colaborare.

Fost câtva timp Protoereu de județ, prin delegație, fost membru în Adunarea eparhială ca ales al cercului Boroaia, Pr. Cărlănescu s'a bucurat deopotrivă și de buna apreciere a înaltei autorități bisericesti.

Ziua de 5 Iunie când a fost petrecut la locașul de veci de marea mulțime a credincioșilor cu toți fruntașii satelor, preoți și învățători, fiind în fruntea soborului însuși *P. S. Grigorie, Vicarul Sf. Mitropolii*, care a oficiat și a cinstit prin calde cuvinte viața și meritele dispărutului,—în această zi de doliu pentru Bogdănești s'a simțit și mai adânc ce loc larg cucerise în inimi, ce gol imens lăsa acum în urmă-i bunul păstor. *Părintele Mihai!*

Inchinând memoriei sale aceste pioase rânduri, rugăm pe Dumnezeu să-i așeze sufletul cu cei dreți ai săi iar familiei greu încercate—soție și copii—să-i dea mângâere și întărire.

Odihnească în pace!

Pr. C. Roșescu

Un model de activitate **misionară**

„Și eu, voi cheltui prea bucuros din
„ale mele, și mă voi cheltui în totul și
„pe mine însumi pentru sufletele voastre
(II Cor. 12, 15)

Situația grea în care se găsec unele parohii a căror enoriași sunt împărțiți în tabere, din cauza propagandei deșănțate și fără nici un scrupul de conștiință a călugărilor vagabonzi pe tema calendarului îndreptat, evocă în suflet circumstanțele similare trăite în alte vremuri—din cauza altor fel de propagandiști—de Sf. Apostol Pavel.

Epistolele pauline cuprind accente de amară luptă sufletească a Apostolului Neamurilor provocate de fel de fel de intriganți și profitori veroși.

Ca un fir roș, în tot ce ne-a lăsat scris Sf. Apostol Pavel, se arată poziția de luptă acerbă pe care stătea el pentru apărarea adevărului.

Mizerii de tot felul, sufletești sau corporale, nu l-au abătut nici odată, de pe făgașul arătat de Mântuitorul în drum spre Damasc.

Cine a avut, dintre preoți, în tot cursul istoriei bisericești, de model în activitatea misionară pe cel ce a întemeiat misia creștină pe pământ, nu a putut da greș nici când dela scopul urmărit.

În zilele noastre, când lumea năucita de felurite influențe, ce supralicitează buna credință a poporului, creștinul adeseaori, se vede desrădăcinat din tradițiile lui. Dorul de aventură s'a ancorat și la sate, oameni cari înainte nu îndrăzneau să ridice ochii înaintea preotului lor sufletesc, azi, pe alocurea, caută să-l înfrunte, fără să se gândească la urmările grele ce vor apăsa pe sufetele lor.

Mă gândesc numai la anarhia stilistă ce a contaminat unele parohii din județele Neamț și Baia.

Atitudinea agresivă a propagandiștilor stiliști, cari

încurajați de autorități — prin indiferența cu care privesc această mișcare, — ridică chestiunea activității misionare a preotului.

Până acum sectele căutau să-și recruteze adepți, întrebuițând metode împrumutate din alte țării, ce de multe ori erau inoperante în masele ortodoxismului.

Stiliștii însă, întrebuițând formele noastre de cult isbesc în edificiul Biserici cu însăși pietre din fundamentul ei.

Dacă unii din ei se considerau schismatici, prin neascultarea de ierarhie, — abatere dela disciplină — acum nesocotesc indelebilitatea unor sfinte taine, căzând în crasă erezie.

Botezarea a doua oară a copiilor botezați odată de Biserică, desfacerea cununilor fără deslegare arhierescă și cununarea din nou, nesocotind orice ierurgie efectuată de preoți, cari au „*succesio apostolica*” sunt lucruri cari îți opresc mintea în loc. Și totuși ele se practică.

De propagandiști, nu se poate agața nimeni căci sunt considerat ca „**tabu**”. Acest privilegiu nu știm pe ce anume l-au câștigat: din argumente sunătoare sau din intenția unora de a vedea Biserica slăbită și autoritatea de Stat nimicită.

Poate sunt amândouă la mijloc. Nu e locul aici, și nici timpul potrivit de a intra în amănunte pe această spinoasă cale.

Deocamdată țin să remarc activitatea cu bun rezultat a pâr. *Arhim. Mina Prodan*, în combaterea stiliștilor.

Trimis într'o parohie, Mastacăn jud. Neamț, care până cu câțiva ani în urmă era considerată, ca centru de propagandă stilistă, P. C. Sa n'a desperat în zelul său de a readuce la calea cea dreaptă pe rătăciți.

Stând zi și noapte în slujba Bisericii, și fiind slugă tuturor P. C. Sa a reușit ca într'un timp relativ scurt să redreseze poziția, considerată de alții ca pierdută.

Nu voi exemplifica aceste afirmațiuni de cât cu

însăși lista de donații, pe care foștii stilști le-au pus în renovarea locașului de rugăciune.

Cele peste trei sute de mii de lei date de enoriași, dovedesc cu prisosință, tactul pastoral al *Păr. Arhim. Mina Prodan*.

Ajutat de un ucenic al său, P. C. Sa a înțeles, că nimic nu poate fi mai convingător în fața celui rătăcit, decât *însăși fapta*. Cele 60.000 de lei dați de Părintele Mina Prodan pentru Biserică, el fiind preot fără salariu, au deschis ochii tuturor enoriașilor săi, astfel că fiecare s'a simțit obligat să ajute Biserica, după putere.

De unde parohia Mastacăn, era una din cele mai hulate, astăzi e una din cele mai lăudate și binecuvântate. Iar acest lucru se datorește numai *Păr. Arhim. Mina*.

Sf. Mitropolie găsește bun prilej de a aduce mulțumiri publice, pentru osteneala ce au depus pentru Biserica din Mastacăn în primul rând *Păr. Arhim. Mina Prodan*, ieromonahului *David Țeruș*, cum și tuturor celor ce sunt trecuți în tabloul ce-l inserăm mai jos.

Dea bunul Dumnezeu să-i aibă pe toți în a Sa pază pentru că mult au iubit podoaba casei Sale.

*

C. N.

* * *

Se aduc mulțumiri publice următorilor osârduitori pentru biserica din parohia Mastacăn.

Arhim. Mina Prodan 50.000 lei, Preot Const. Grigoriu 1100 lei, Preot Neculai Alexandrescu 1400 lei, V-le V-le Chetreanu 10800 lei, Epitrop Gh. I. Olteanu 6355 lei, Epitrop Ioan V-le Chetreanu 3000 lei, Ioan V-le Olteanu 2700 lei, Vasile Neagu 4400 lei, Vasile I. Munteanu 2400 lei, Niculai Iliuță 2220 lei, Vasile I. Olteanu 2170 lei, Epitrop Vasile D. Ciupercă 2050 lei, Ștefan Ciocanariu 1970 lei, Ioan Gh. G. Miron 1800 lei, Ioan I. Ionel 1800 lei, Ioan C. D. Ștefan 1690 lei, Ioan Gh. Ciocan 1670 lei, Ștefan Gh. A. Ruștei 1620 lei, Neculai Ciupercă 1550 lei, Gheorghe Mutu 1520 lei, Neculai Andriuță 1550 lei, Neculai Șt. Drăgușanu 1481 lei, Gheorghe I. G. Mocanu 1500 lei, Gheorghe N. Drăgușanu 1470 lei, Ioan Șt. Pricop 1470 lei, Vasile V-le Ștefănescu 1385 lei, Vasile Ioan Lupu 1385 lei, Gheorghe Ioan Chetreanu 1385 lei, Gheorghe Damian 1136 lei, Const. I. A. Petrii

1100 lei, Petru Popovici 1000 lei, Ioan I. Iordăchescu 955 lei, Gheorghe V. Z. Baghiu 950 lei, Const. Andriuță 950 lei, Maria V. Purcariu 860 lei, Ioan I. Pricope II 850 lei, Gheorghe I. Gh. Chetreanu 810 lei, Const. Gh. Borcan 800 lei, Const. V. Ciupercă 800 lei, Ioan I. Pricop I 800 lei, Const. V. Chetreanu 790 lei, Vasile V. Cristuță 760 lei, Ioan L. Chiriac 750 lei, Vasile I. Iordăchescu 750 lei, Ioan Gh. Timofte 750 lei, Ioan Const. Ostace 750 lei, Iordache Gh. Darie 750 lei, Gheorghe N. Olteanu 739 lei, Ioan Cruceanu 730 lei, Vasile Gh. Agape 700 lei, Vasile Chetreanu 700 lei, Vasile I. Drăgușanu 680 lei, Ioan Ciupercă Nae 680 lei, Vasile I. Av. Chiriac 650 lei, Matilda Ciupercă 650 lei, Const. Al. Tanasă 740 lei, Ștefan Șt. Murariu 600 lei, Ioan Gh. Arminica 600 lei, Gheorghe I. Pricop 600 lei, Gheorghe Gh. Lupu 600 lei, Ioan Arghir Porcariu 570 lei, Vasile Nastase Ilie 570 lei, Vasile C. D. Ștefan 560 lei, Vasile V-le Baghiu 520 lei, Vasile V-le Harpai 620 lei, Gheorghe Gh. Andriuță 520 lei, Niculai I. Ignat 500 lei, Niculai V. A. Petrii 500 lei, Const. Gh. Ostace 500 lei, Ioan I. Ostace, 500 lei, Plut. Safta Constantin 500 lei, Ioan I. Gav. Mocanu 500 lei, Neculai N. Trofin 500 lei, Neculai Baghiu 500 lei, Ioan I. Lupu 640 lei, Vasile V. Irofte 460 lei, Gheorghe Gh. A. Ilenei 450 lei, Const. I. Apostol 440 lei, Vasile Gh. Ap. Pascariu 440 lei, Gheorghe Gh. Poitelea 440 lei, Ioan V. Harpa 560 lei, Catrina C. Drăgușanu 420, lei Neculai Gh. Topilă 420 lei, Ioan C. Poitelea 420 lei, Ioan V. Z. Baghiu 420 lei, Vasile Ap. Popa 400 lei, Gheorghe Gh. Irimia 800 lei, Const. Poitelea 380 lei, Gheorghe V. Baghiu 370 lei, Gheorghe I. Mihailache 370 lei, Cost. Gh. Surugiu 370 lei, Ioan Th. Ilie 390, Maria I. Munteanu 380 lei, Gheorghe Șt. Gavril 360 lei, Maria V. Pricope 360 lei, Dumitru Gh. Arminica 350 lei, Grigore D. Mihaescu 350 lei, Const. N. Drăgușanu 350 lei, Vasile Gh. Postulache 350 lei, Vasile I. Chiriac 350 lei, Neculai V. Poitelea 350 lei, Neculai C. D. Ștefan 350 lei, Vasile V. Părvu 350 lei, Const. I. Pricop 340 lei, Const. Harpa 240 lei, Gheorghe V. Const. Popa 340 lei, Goma V. Mihai 340 lei, Gheorghe Gh. Agatiței 330, Const. Șt. Gavril 330, Gheorghe Șt. Turcanu 310, Maria C. G. Timofte 310, Neculai I. Timofte 310 lei, Const. C. Niță Popa 300 lei, Gh. C. Niță Popa II 300 lei, Gheorghe V. Baghiu 300 lei, Neculai Tanasă 300 lei, Neculai Gh. Irimiea 300 lei, Vasile I. Gavril Mocanu 300 lei, Const. Th. Ciupercă 300 lei, Neculai I. Iordăchescu

300 lei, Gheorghe C. Olteanu 300 lei, Vasile Porcaru 300 lei, Aglaia Gh. V. A. Petrii 800 lei, Const. I. Neamtu 300 lei, Ioan Gh. Hadambu 290 lei, Const. I. Paisa 290 lei. Ioan I. Timofte 287 lei, Stefan I. Popescu 280 lei, Ileana St. Gav. Miron 264 lei, Ioan Balus 270 lei, Vasile Gh. A. Petrei 260 lei, Constantin D. Lupu 250 lei, Avram Gh. Irimia 250 lei Gheorghe Luca Popa 250 lei, Constantin Gh. Bunghiu 250 lei, Ileana Gh. Purcariu 250 lei, Grigore Racariu 240 lei, Alexandru I. Ilie 240 lei, Ioana V. Poitelia 240 lei, Ioan Ch. Mihalache 240 lei, Vasile V. Olteanu 240 lei, Maranda I. Mihalache 240 lei, Gheorghe I. A. Balanoaie 240 lei, Vasile Boboc 240 lei, Neculai V. Pascariu 220 lei, Vasile V. Barcan 220 lei, Maria I. A. Petrii 220 lei, Neculai Botariu 216 lei, Gh. I. Hadambu 220 lei, Ioan Copat 207 lei, Gh. C. Nița Popa I 210 lei, Ioan Gh. C. Irimia 210 lei, Neculai V. Maftei 205 lei, Const. N. Popa 200 lei, Neculai D. Ciosu 200 lei, Stefan N. Turcanu 200 lei, Gh. Gh. Ionel 200 lei, Gheorghe I. D. Ciupercă 200 lei, Vasile N. Halau 200 lei, Constantin I. Sam 200 lei, Ioan V. Popescu 200 lei, Catrina Gh. Patriche 200 lei, Maria V. Maftei 200 lei, Catrina If. C. Apostol 200 lei, Ioan Gh. St. Turcanu 200 lei, Stefan I. Avram Chiriac 200 lei, Ileana Stefan I. Miron 200 lei, Mihai V. Iordăchescu 200 lei, Neculai Gh. C. Popa 200 lei, Ioan I. Gheorghe Popescu 190 lei, Gheorghe V. A. Irinei 209 lei, Vasile Măriuța 190 lei, Vasile C. N. Drăgușanu 175 lei, Ioan D. Mihăescu 170 lei, Neculai V. Popescu 170 lei, Zamfir V. Munteanu 170 lei, Vasile C. Cojocar 170 lei, Neculai Drăgușanu 190 lei, Maria C. Ștef. Drăgușanu 170 lei, Gheorghe D. Mihăescu 170 lei, Constantin Th. Borcan 170 lei, Zamfira C. Trofin 160 lei, Neculai V. Chetrianu 160 lei, Gheorghe C. D. Ștefan 160 lei, Ioan Murariu 160 lei, Vasile V. Popescu 160 lei, Costache Cristuța 150 lei, Ioan Gh. A. Petrii 150 lei, Gheorghe I. Baghiu 150 lei, Gheorghe N. Fotea 150 lei. Vasile Gheorghe Miron 150 lei, Constantin I. Ignat 150 lei, Gheorghe Th. Barcan 150 lei, Vasile Ionel 160 lei, Ioan V. Neagu 160 lei, Maria N. Tarhon 150 lei, Vasile V. Apostol Popa 150 lei, Ioan Gh. Dârlea 200 lei, Gheorghe C. Apostol 200 lei, Neculai C. St. Drăgușanu 300 lei, Gheorghe St. Drăgușanu 150 lei, Catrina C. Poitelea 160 lei, Ioan C. Timofte 150 lei. Vasile V. A. Ostăcioaie 145 lei, Ioan Gh. Ostaci 145 lei, Ioan I. Prodan 140 lei, Vasile Gh. Trofin 160 lei, Vasile Gh. Luca Popa 140 lei, Ileana Gh. Apostol 140

lei, Ioan C. Barcan 130 lei, Costache C. T. Barcan 130 lei, Vasile C. Drăgușanu 130 lei, Costache Gh. Chetreanu 130 lei, Ioan A. Chirițoae 180 lei, Vasile N. Popa 130 lei, Gheorghe N. Trofin 130 lei, Gheorghe Gh. Cozma 130 lei, Ioan C. Popa 130 lei, Ioan V. A. Petrii 130 lei, Constantin I. Prodan 140 lei, Gheorghe V. A. Chirițoae 190 lei, Ioan C. Neagu, Neculai V. Părvu 125 lei, Neculai Gh. Bunghiu 120 lei, Neculai Conțu 120 lei, Smaranda V. Chetrianu, Ioan Dascălu 120 lei, Neculai Darie 125 lei, Constantin N. Fotea 120 lei, Vasile Hadâmbu 120 lei, Aglaia I. Av. Chiriac 120 lei, Gheorghe I. Chiriac 125 lei, Vasile V. Boboc 100 lei, Maria N. Trăsnea 120 lei, Vasile Babău 110 lei, Neculai V. Pascariu 100 lei, Costachi C. Drăgușanu 100 lei, Gheorghe C. Ostaec 100 lei, Vasile Th. Grigoraș 100 lei, Vasile Ch. Gr. Lupu 100 lei, Ioan V. A. Tudosiei 100 lei, Gheorghe I. D. Lupu 100 lei, Ioan Th. Mocanu 100 lei, Ioan V. Ostace 100 lei, Ioan Ștef. Țurcanu 100 lei, Gheorghe [Andriuță 100 lei, Ileana I. Neamțu 100 lei, Ioan Tudoranu 100 lei, Gheorghe Iordăchescu 100 lei, Ștefan Gh. Gr. Miron 100 lei, Ioan Iord. Baghiu 100 lei, Costache N. Olteanu 100 lei, Ileana I. G. Drăgușanu 115 lei, Gheorghe V. Porcariu 100 lei, Gheorghe N. Șt. Drăgușanu 100 lei, Ioan V. Purcariu 200 lei, Gheorghe V. Barcan 100 lei, Ioana Gh. A. Tudorei 110 lei, Zamfira Th. Ciupercă 100 lei, Gheorghe I. A. Tudorei 100 lei, Gheorghe Gh. Cristuțu 100 lei, Costache Gh. Mihalache 100 lei, Vasile I. Cristuță 100 lei, Vasile Gh. Mihalache 100 lei, Gheorghe P. Bârsan 100 lei, Smaranda I. Iordăchescu 100 lei, Neculai Paisă 100 lei, Constantin I. Darie 100 lei, Gheorghe V. Pricopi 100 lei, Ștefan Gh. Ștefan Țurcanu 100 lei, Ștefan Pricopi 100 lei, Simion Gh. Cristuță 100 lei, Ioan Gh. Cristuță 100 lei, Gheorghe N. Ciocănel 100 lei, Ioan V. Pricop 100 lei, Maria Gh. Cristuță 100 lei, Gheorghe I. Pricop II 100 lei, Gheorghe N. Bortică 100 lei, Catrina V. Bărcoci 100 lei, Maria I. V. Maței 100 lei, Catrina P. Cojocariu 100 lei, Ileana Gh. Uiea 100 lei, Ștef. Ștef. C. Drăgușanu 100 lei, Agurița Th. Constantinescu 100 lei, Ileana Gh. I. Popa 100 lei, Vasile C. Poitelea 100 lei, Ioan Sârghi 100 lei, Plut. Drăgușanu Gh. 100 lei, Ioan și Ecaterina Petrescu 2700 lei, Romulus și Ana Orehidan 1000, Gheorghe Irimia 1000 lei, Ileana Carabelea 1000 lei, Eufrosina și Zenovia 1000 lei, Saveta și Ruxanda Burlca 1000 lei, Ana Brudariu 500 lei, Toma Ardeleanu 500 lei, Elena

Gavrilescu 500 lei, Vasile N. Dârlea și alți 74 locuitori în total suma de 4000 lei. *Ieromonahul David Țerus* dela Schitul Nechit vopsitul turlei 1000 lei, Acoperitul Pridvorului 1000 lei, Acoperitul Bisericii 14,000 lei, Cuie pentru draniță 3400 lei, Iisile Bisericii 200 lei, Strănila și vopsitul lor 6120 lei, Un clopot de 50 Kg. 12,000 lei, O cristelniță pentru botez 400 lei, Reparatul capitezei 1000 lei, Cântăreții anual 4000 lei, Văruiți și Sfințirea Bisericii 2000 lei, Potiriu prefăcut și aurit 2000 lei, Prefăcutul unei chilii 300 lei, Toate îmbunătățirile făcute de Părintele David se rădică la suma de 47,420 lei. Gheorghe Ignat 65,000 lei, Constantin Dragomir 900 lei, Ion, Th. Ilie și Maria Băghlu 1500 lei, Constantin Șt. Dascalu 140 lei, Constantin Manea 140 lei, Vasile Mehedinco 120 lei, Dumitru Oancea 120 lei, Ioan Dimitrică 200 lei, Vasile Vacariu 140 lei, Costache Iancu 140 lei, Constantin Hoiescu 200 lei, Ioan Pascariu 140 lei, Neculai Preutu 140 lei, Gheorghe Irimia 100 lei, Vasile Pricope 140 lei, Neculai Rotaru 280 lei, Ioan și Agurița Popa 500 lei, Neculai Tofan 400 lei, Grigore Preutu 100 lei, Prez. Raruca și Gheorghe Șom 500 lei, Elena Purcariu 140 lei, Gheorghe Dascalu 140 lei, Gheorghe Ungureanu 500 lei, Ghechita 1000 lei.

Total general 325,364 lei.

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou în sumă de 325,364 lei.

Paroh. Arhim. Mina Prodan

Mulțumiri publice

Mitropolia Moldovei aduce mulțumiri publice următoarelor persoane care au donat diferite sume de bani în folosul Sf. Mănăstiri Agafton din județul Botoșani: Dl. Dr. Vasiliu din Botoșani 3000 lei; D-na Maria Brânzei din Dorohoi 3000; D-l Dimitrie Crupenschi din satul Agofton 1000 lei; P. C. părintele Genadie Verenciuc, 12.000 lei; P. C. părintele Gheman Ștefănescu 2000 lei; Sora Profira Șlonț din M-rea Agofton 3000 lei; P. C. Părintele Ghedeon Chiruță 2000 lei; D-na Maria Vasiliu 1000 lei.

* *
*

Se aduce deasemeni mulțumiri publice Doamnei Anastasia Ianoliu din Iași, care a donat un rând de vestimente preoțești bisericeii Sf. Neculai Socola din Iași.

Bibliografie

„Părinți mei” de Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului. Arad 1934, pagini 76, prețul 40 lei.

În timpul de față, când suflă curente dăunătoare educației această lucrare a P. Sf. Episcop Grigorie este o contribuție reală la opera de educație a generației tinere de azi.

Cartea vibrează puternic de sentimentul iubirii către părinți și arată jertfele părinților P. Sf. Episcop Grigorie: Limba cursivă, ușoară și plină de farmec a autorului cum și cuprinsul interesant fac ca această carte să fie cea mai potrivită ca lectură în familii și ca premii pentru tineretul școlar.

„Scrisori Creștinești” de P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului. Arad 1934 pagini 70 prețul 35 lei.

O fericită metodă de evanghelizare vădește P. Sf. autor prin lucrarea de față. Prin 22 scrisori adresate către 22 personalități ale vieții publice și culturale, Prea Sf. Sa arată necesitatea idealului creștin în viață.

Recomandăm broșura cu toată căldura, întemeindu-se pe vaste cunoștințe și informații.

Parohii vacante

1) **Parohia Bădeni. jud. Iași**, vacantă prin transferarea preotului, formată din satele Zagavia și Testești. Biserica parohială în stare bună, cea filială în stare mijloc. Sesia 21 ha. Nu are casa parohială. Familii 450.

2) **Parohia Tătăruși jud. Baia**, vacantă prin transferarea preotului, formată din satele Uda și Țigulea. Biserica parohială în bună stare. Sesia 24 ha. Casă parohială n'are. Familii 480.

3) **Parohia Ghigoești jud. Neamț**, vacantă pe ziua de 1 Septembrie a. c. prin demisia preotului. Biserica parohială ca și cea filială în stare bună. Sesia 21 ha. Casă parohială n'are. Familii 220.

4) **Parohia Mastacăn jud. Neamț**, compusă din satele: Portărești, Banu, Marginea și Nichid. Are bis. parohială. Sesia 20 ha. Nu este casă parohială, familii 500.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

- Către preoțime, apel de . . . . . *I. P. S. Mitropolit Pimen*
Intervențiunea *I. P. S. Mitropolit Pimen* către D-l
Președinte al Consiliului de miniștri, în ches-
tiunea stilștilor.
Conferințele generale preoțești și datoriile preoțimei.
Subiectele pentru teze.
Hristos în școală (circulară).
Congresul Asociației G-le a Invățătorilor. Discursul
I. P. S. Mitropolit Pimen și rugăciunea alcă-
tuită de *I. P. S.* Sa cu acest prilej. Dare de
seamă . . . . . *Diacon C. Popescu*
Legea Repaosului Duminical și starea de decădere
morală a poporului. Intervenția *I. P. S. Mi-*
ropolit Pimen către D-l Președinte al Consi-
liului de miniștri.
Oprirea țaranilor de a-și părăsi satele (adresă).
Ingrijirea bisericilor monumente istorice (adresă).
Petrecerile sunt oprite în timpul posturilor (decizia
Sf. Sinod).
Vizită arhierescă . . . . . *Ec. Pan. Grigoriu*
Câteva considerațiuni de educație morală în spirit
ascetic . . . . . *Ec. Leon Stăcescu*
Primenirea bisericii . . . . . *Pr. I. Florescu*
Universitare.
Inștiințare.
Parohii vacante.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Către preoțime¹⁾

Bunavoința cu care ziarul „Universul” a deschis totdeauna coloanele sale pentru rezolvarea problemelor morale, sociale și naționale, e cunoscută de toată lumea românească și acum, pe data de Duminică 5 Iulie, d-l Stelian Popescu, director al acestui mare ziar „Universul”, a hotărât deschiderea în corpul ziarului, în cursul fiecărei săptămâni o pagină, în care să se publice lucrări pentru rezolvarea acestei probleme, care azi frământă lumea și în deosebi țara noastră. Aceste lămuriri să fie cât mai complete și mai pricepute de popor, scrise de clerici și mireni, pentru orientarea opiniei publice, pe căi bune și sănătoase, în interesul poporului și liniștea țării.

Noi, foarte ne-am bucurat de această hotărâre a d-lui director Stelian Popescu, și suntem siguri că preoțimea noastră și persoanele civile pregătite și competente în acoastă materie, vor da tot sprijinul cu sinceritate și gând bun.

Lumea noastră românească cu dreptul se așteaptă ca preoții noștri tineri, cu mai multă carte, să dea toată munca și priceperea lor, în interesul bunei educații a poporului; căci, niciodată, o mai mare criză morală și plină de primejdii sociale, n'a fost simțită ca

---

1) Acest articol scris de *I. P. S. Mitropolit Pimen*, a fost publicat în ziarul „Universul”. Pentru însemnătatea lui îl inserăm în revista noastră, pentru cunoștința preoțimei.

azi. Ea turbură liniştea ţării şi îngrijeşte poporul, pentru ziua de mâine.

Urmările nenorocite ale acestei grozave crize, au început a se arăta la noi: în scoală, în familie, în societate şi chiar în afaceri, cari prin firea lor, au marea însemnătate de a garanta siguranţa Statului. Şi în faţa unei cugetări mai profunde şi a unei judecăţi mai adânci, răspunderea cade şi asupra preoţiei, care, prin sarcina sa pastorală, educativă şi morală, dată de Dumnezeu şi îndeplinită în numele Bisericii, are rolul şi sarcina sfântă a propovedui poporului: pacea, dragostea de neam şi ţară, buna creştere a copiilor, blândeţea, munca, dreptatea, iubirea de oameni, îndemnul la cultură sănătoasă, atingând culmile civilizaţiei creştine, recomandate de biserică.

Prin aceasta preoţia va face o politică curat bisericască, ferindu-se ca de foc de politica de partid, adesea pătimăşe şi absolut nepotrivită pentru preoţi, căci luptele politice le ştirbeşte autoritatea pastorală şi devin urâţi de popor.

Şi atunci, când clerul unei naţii, în numele Bisericii şi a întemeetorului Iisus Hristos, înţelege acest rol şi-l îndeplineşte cu un devotament apostolic, e slăvit, lăudat şi respectat de popor.

La noi, preoţii bătrâni—aşa au înţeles sarcina lor, dată de Dumnezeu prin darul preoţiei, şi au fost respectaţi, iubiţi şi ascultaţi de popor ca scumpi părinţi şi, la sfârşitul vieţii au fost petrecuţi cu lacrimi şi jale la mormânt, lăsând în urma lor cele mai scumpe şi sfinte amintiri.

Aşa să facem şi noi, pentru binele poporului, liniştea ţării şi împlinirea datoriei noastre preoţeşti.

Intervențiunea I. P. S. MITROPOLIT PIMEN

către D-1 Președinte al Consiliului de Miniștri în chestiunea mișcării stiliste.

Domnule Prim Ministru

Mișcarea produsă în populațiunea țărănească din județele Moldovei: Baia și Neamțu, pe chestiunea calendarului îndreptat, precum și mulțimea sectelor religioase ca : adventiști, bapțiști, pocăiți, etc. a luat, în timpul din urmă, proporții care trebuie să ne îngrijoreze pe toți.

Călugării eliminați din mănăstiri pentru rele purtări, vagabondează prin sate, necontrolați de nimeni, înșelând buna credință a sătenilor și speculându-i pe această chestiune de ritual bisericesc.

În unele sate, calendariștii și sectanții fac biserici și case de rugăciuni fără autorizație, unde oficiază acești călugări vagabonzi și toate intervențiile făcute de noi la autoritățile administrative și polițienești, pentru a lua măsurile convenite, au rămas fără rezultat.

Legea Cultelor precizează condițiunile legale, în cari toți cetățenii țării își pot exercita cultul lor. Acțiunea calendariștilor și sectarilor însă, e cu totul în afară de lege, de oarece, nici bisericile făcute de ei și nici conducătorii lor, n'au autorizația convenită.

Recunoaștem că, pricina acestei mișcări se datorește într'o măsură oarecare și preoțimei, care, din nenorocire, amestecându-se și înregimentându-se în luptele politice de partid, și-a pierdut mult din autoritatea pastorală.

Vinovăția cea mai mare însă, este a politicianilor, mărunți, din toate partidele, cari, pentru interese electorale, încurajează pe acești răsculați de a merge înainte pe calea rătăcirii, făgăduindu-le, că la vreme îi vor ajuta.

Dureros e deasemenea că, după informații primite

dela protopopi, autoritățile administrative nu dau nici un concurs. Dimpotrivă, în unele sate, politicianii și administrația au încurajat pe acești turburători ai ordinii publice.

Pentru a evidenția acest lucru, ținem să amintim cazul petrecut în ziua de 12 Iulie a. c., când conducătorii stiliștilor au mers cu îndrăzneala atât de departe, încât au eșit în procesiune pe străzile orașului Fălticeni, cu icoane, cruci, prapuri și mulți săteni, având în fruntea lor câțiva călugări îmbrăcați în vestimente preoțești, cari au oficiat un serviciu divin în fața prefecturei aceluia oraș. Autoritățile respective, nu numai că n'au luat nici o măsură, dar au privit cu indiferență culpabilă, această manifestație, cu caracter anarhic.

Mai mult: protopopul jud. Baia, prezentându-se prefectului pentru a-i cere relații asupra acestui gest de desordine ai stiliștilor, drept răspuns, prefectul i-a arătat un ordin cifrat—zis—dela autoritățile superioare—prin care se ordonă ca autoritățile administrative și polițienești din Fălticeni, să nu împiedece pe acești răsvrățiți, stiliști și sectari, în manifestările lor.

Fapt vrednic de reținut e că, ordinul amintit, a sosit în ajunul zilei, când răsvrățiții urmau să facă manifestație pe străzile orașului.

Toate aceste informații ni s'au adus la cunoștință de protopopul jud. Baia prin raportul No. 708 a. c. O copie după acest raport, am înaintat și D-voastră, pe lângă adresa noastră No. 4837 din 17 Iulie a. c.

În fața acestor constatări și fapte primejdioase pentru ordinea de Stat, venite fie din partea stiliștilor, cari despart poporul în tabere pe chestiunea îndreptărei calendarului, producând desordine socială; fie din partea sectarilor, în majoritate adventiști, cari în doctrina lor resping cultul bisericesc, jurământul de credință și serviciul militar; se impune o acțiune energică și urgentă din partea tuturor factorilor cu răspundere în țara noastră. Înmulțirea acestor răsvrățiți în armata noastră, ar deveni o primeidie pentru siguranța Statului, întrucât ei, chiar dacă intră în cazarmă, totuși,

nu fac uz de armă împotriva dușmanilor țării, devenind prin această niște trădători. În vremea marelui război s'a constatat că mulți soldați adventiști au preferat să fie condamnați la închisoare, de cât să folosească arma în timpul luptelor. Informații în această privință, se pot găsi la Ministerul de Război.

De aceia socot de a mea datorie de a atrage din nou binevoitoarea atențiune a Onoratului Guvern, spre a dispune luarea cuvenitelor măsuri ce se impun, pentru a opri aceste mișcări primejdioase fie de natură calendaristică, fie de natură sectară.

Din partea Noastră, am uzat de toate măsurile cari se pot lua: prin misionari, prin publicațiuni și poze verbale, obligând pe preoți să desfășoare o activitate cât mai energică, îndemnând pe popor la liniște și păstrând neștirbită credința strămoșească.

Contra preoților neascultători, vom lua cele mai aspre măsuri, chemându-i la datorie și îndemnându-i de a nu se mai face instrumente în mâinile politicianilor, precum din nenorocire s'au făcut până acum.

Comunicându-vă aceste informațiuni, privitoare la liniștea și siguranța țării, vă rugăm să binevoiți a cunoaște că, neavând concursul autorităților civile în oprirea acestor curente nenorocite suntem nevoiți a vă declara că noi declinăm orice răspundere pentru cele ce se vor întâmpla în ținuturile bântuite de stiliști și sectari, cari de altfel sunt în mai multe părți ale țării noastre întregite, de care cu toții avem datoria să ne îngrijim.

O atare adresă, am înaintat și D-lor Miniștri de Interne și Culte.

Binevoiți Vă rugăm, Domnule Prim Ministru, a primi a Noastră înaltă considerațiune și arhieresti binecuvântări.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Consilier Referent

Arhim. P. Ciopron

Conferințele generale preoțești și datoriile preoției

Onorate Părinte,

Vremea pe care o trăim, de după război, e foarte grea și adânc simțită de toată lumea și de noi românii.

În deosebi starea sufletească a omenirii se arată agitată și plină de neîncredere.

Neamul nostru românesc a fost totdeauna liniștit și cu încredere a ascultat învățăturile Bisericii strămoșești, propoveduite de preoți, cari au fost socotiți ca învățători ai Cuvântului lui Dumnezeu și părinți duhovnicești ai poporului.

Bătrânii noștri preoți, fără multă carte, învățau pe păstoriții lor credința în Dumnezeu, dragostea de neam și țară și îndemn la muncă pentru câștigarea, pe căi cinstite, a pâinei de toate zilele. Ei se bucurau de toată încrederea, respectul și iubirea poporului, așa încât s'a născut zicătoarea românească că : „*După popă merge tot satul*”.

Ce frumoasă zicătoare strămoșească și vrednică de toată luarea aminte pentru preoțimea de azi, care ar avea mult de învățat, dela preoțimea bătrână, pentru îndeplinirea misiunii preoțești.

Din nenorocire azi, poporul nostru românesc, nu mai urmează calea bătrânilor pentru a păstra credința strămoșească neștirbită, pe care străbunii au păstrat-o cu sfințenie și au apărat-o cu vitejie, contra liftelor străine ce au trecut pe la noi.

Ce vremuri glorioase erau atunci pentru popor și preoțime față de vremurile de azi, cu lipsurile și slăbiciunile lor !

A cui o fi vina ! — Istoria va spune.

Dar până atunci noi cu toții să ne dăm seama de greutatea vremurilor de azi, cari frământă viața poporului și-i turbură liniștea sufletească, astfel că, în

generația de azi a slăbit tăria credinței strămoșești de odinioară, așa încât, cu durere în suflet, se vede, că alături de vechile biserici, în jurul cărora dorm bătrânii somnul de veci, cu preoții lor, astăzi se ridică biserici noi, fără preoți canonici și fără temelia credinței în Dumnezeu și iubire de neam.

Acestea au fost motivele cari ne-au determinat ca, la conferințele generale preoțești, să se dea preoțimei spre a studia și discuta, cele de mai jos trei subiecte, privitoare la problemele zilei atât de simțite în popor.

Vă veți da osteneală a le studia cu multă luare aminte și a le susține și prezenta la conferințele generale, a căror dată este fixată pentru județele: Iași, Neamț și Dorohoi, în zilele de 22, 23 și 24 Octombrie, iar pentru județele: Baia și Botoșani, în zilele de 29, 30 și 31 Octombrie a. c.

Subiectele pentru conferințele generale preoțești din anul 1934.

I.

Care ar fi mijloacele pastorale cele mai potrivite, cu care preoții să readucă în sânul Bisericii noastre strămoșești pe fii rătăciți calendariști și ceilalți sec-tanți: adventiști, evangheliști, baptiști, inochentiști etc.?

II.

Preotul, deși e cetățean al țării, totuși, prin misiunea sa preoțească, având sarcina de a înfrăți poporul, propăvăduind pacea, dragostea, unirea și munca cinstită, se cuvine și i să impune de Sfânta noastră Biserică, să se ferească a se înrola și a lua parte în luptele politice de partid; ci, a fi un bun părinte împăciuator și educator al poporului, pentru interesele țării și ale neamului.

III.

In fața multelor rătăciri, care azi turbură liniștea sufletească și slăbesc credința poporului nostru, ca îndatorire pastorală, se impune, ca : preoțimea noastră să înceteze cu raderea bărbii și tonsura părului păstrând ținuta preoților bătrâni, cu care poporul nostru e deprins ; iar nu cum fac azi unii preoți tineri, răzându-și barba și mustățile sau lăsându-și un barbișon încât, poporul nu-i mai cunoaște și nu-i urmează.

P I M E N

Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent

Pr. Const. Nonea

Hristos în școală

Onorate Părinte Protopop,

Arhiepiscopia Ortodoxă Română din Sibiu, cu adresa Nr. 7379 din a. c. ne recomandă și trimite „Manualul Catihetului Ortodox Român pentru Școala primară” cu un supra titlu „Hristos în Școală”, lucrare întocmită de un iscusit catihet din Ardeal, dl. D. Călugăr.

Manualui are o prefață a D-lui Nicolae Colan, rectorul Academiei Teologice din Sibiu.

În această lucrare, sunt expuse în mod științific, potrivit gradului de înțelegere și cultură a copiilor, toate lecțiile de religie pe care preoții noștri au îndatorirea să le predee, zi cu zi, elevilor din cele 4 clase primare, potrivit programului de învățământ întocmit în acest scop, odată cu însărcinarea dată preoților de a preda învățământul religios.

Precum se vede, lucrarea, prin cuprinsul ei, este de o importanță capitală și absolut necesară tuturor preoților noștri, cari potrivit legii, sunt obligați să predee învățământul religios în Școalele primare. Și, este cu atât mai necesară, cu cât preoții noștri nu sunt pregătiți îndeajuns, pentru predarea acestei materii. Căci este știut, că avem preoți cu 4 și 8 clase de seminarii și numai o parte cu titluri academice.

Cartea de față înlătură toate neajunsurile și preotul, cu dragoste de biserică și de tinerele vârstare, găsește în ea materialul dezvoltat, potrivit programului de învățământ religios în școalele primare, așa că înainte de a păși spre școală, preotul, cercetând acest manual, își însușește materialul necesar, ce urmează a-l preda elevilor săi.

În cazul acesta, de unde în anul școlar expirat, fiecare preot în școală era expus la diferite greșeli de metodă și fond, făcând adesea experiențe pe cont propriu, astăzi cu ajutorul acestui manual se înlătură toate aceste abateri și greșeli.

Așa fiind, vi se pune în vedere, a comunica tu-

turor preoților, că în interesul lor și a prestigiului fiecăruia, sunt obligați a-și procura acest manual *unic în felul său*.

Veți întocmi un tablou de toți preoții cari predau învățământul religios în școlile primare, și veți comanda potrivit numărului lor exemplarele necesare.

Comanda se va face imediat prin Mitropolie, costul unui exemplar fiind 220 lei.

Pentru ușurarea comenzii vom interveni la Arhiepiscopia de Sibiu, de a ne stabili un termen, înăuntrul căruia să se achite costul,

Truda preotului în școală fiind în interes obștesc, fiecare parohie va achita costul cărții, din orice fonduri de care dispune la nevoie, acolo unde biserica este lipsită cu totul de fonduri, se va apela la contribuția credincioșilor.

Școalele primare, urmând a fi deschise pe data de 15 Septembrie, încă odată vi se pune în vedere, de a ne comunica numărul persoanelor ce au nevoie de această lucrare, spre a executa comanda.

P I M E N

Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent,

ssl **Pr. V. Mihailescu**

No. 5975 din 3 Sept. 1934.

Congresul Asociației **G-le a Invățătorilor** **din România Intregită, la Iași** **Te-Deum-ul de la Sf. Mitropolie**

În zilele de 8, 9 și 10 Septembrie cor., s'a ținut în Iași al XXIII-lea Congres al Asociației G-rale a Invățătorilor din România Intregită.

Nicăeri ca în Iași întâlnirea învățătorilor n'ar fi fost mai potrivită. Iașul, această bătrână cetate cu renume cultural și prestigiu național, a împrumutat acestui Congres ceva din autoritatea sa seculară.

Căci dacă la Iași,—cum mărturisesc unii dintre conducătorii învățătorimii—Congresul a avut să se pronunțe asupra unor chestiuni ce privesc rolul social-cultural al învățătorului, ca și unele revendicări profesionale,—apoi Congresul dela Iași, a mai însemnat pentru învățători și un însemnat moment educativ și de reconfortare sufletească.

Congresul s'a deschis cu un Te-Deum, săvârșit în Catedrala Metropolitană, de *I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen*, înconjurat de un sobor de preoți.

Au fost de față: Dl. Dr. C. Angelescu, ministrul Instrucțiunii Publice, D-l Victor Iamandi, subsecretar de Stat, Dl. Iuliu Valaori, secretarul g-ral al ministerului instrucțiunii, Dl. P. Ghițescu, directorul G-ral al învățământului primar, Dl. Țoni, Președintele Asoc. G-rale a Invățătorilor din România, precum și șefii autorităților civile și militare din Iași.

Cu acest prilej, *I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen* a citit o înălțătoare rugăciune, anume alcătuită, prin care invocă ajutorul lui Dumnezeu asupra lucrărilor Congresului, ca ele să fie spornice și încununare de roade, pentru țară și neamul nostru românesc, a căreia conținut îl dăm aci:

Doamne Dumnezeu nostru, cea ce înainte de zidirea lumii și de începutul vremii, ai poruncit să fie lumină și lumină fu, și supt strălucirea ei toate le-ai făcut prin cuvânt. Cea ce te îmbraci cu lumina ca, cu o haină și Te împodobesti cu înțelepciunea, cu adevărul și cu știința, ca, cu niște podoabe neprețuite; căci, însuși ești: lumină, înțelepciune, adevăr și știință. Caută spre corpul învățătoresc al neamului nostru întregit, adunat aici, în Congres și-l binecuvintează.

Ajută-i la tot lucrul bun și le dă deplină sănătate, ca, prin munca lor spornică, să răspândescă lumină în popor. Să fie dascăli harnici, înțelepți și pricepuți, pregătind copiii poporului nostru a fi: buni români, convinși creștini, cetățeni harnici și muncitori ai țării noastre—România Mare—cea binecuvântată de Tine.

Fă, ca prin munca, înțelepciunea și patriotismul lor—și a urmașilor lor—neamul nostru românesc să se întărească prin cultură și civilizație creștină, înălțându-se în rândul popoarelor mari ale lumii, preamărindu-Te pe Tine Dumnezeu nostru, în veci: AMIN.

La sfârșitul serviciului religios *Inaltul Prelat* a întâmpinat pe congresiști cu următoarea cuvântare de bun sosît, care a făcut o frumoasă impresie asupra auditorului,

*Domnule Ministru,
Iubiți învățători ai țării,*

Simt o mare bucurie sufletească, că am fericitul prilej, de a saluta în Capitala Moldovei vechiul sediu al culturii noastre naționale, Iașii, pe învățătorii și educatorii poporului, adunați în Congres.

Bucuria mea e cu atât mai mare, cu cât azi mai mult ca oricând, se simte nevoia ca factorii de îndrumare ai poporului, pe calea educației, să se adune și să-și verifice metodele de muncă școlară și să-și stimuleze energia, pentru a ridica neamul nostru românesc la culmile cele mai înalte de cultură și civilizație.

Insemnătatea Congresului învățătoresc, rezultă din

însăși nevoile neamului, care dorește și vrea, să fie îndrumat spre bine și lumină.

La îndrumarea către lumină, cultură și educație a masselor populare, sarcina o au, în deosebi cei doi factori principali ai satelor: preotul și învățătorul.

De modul cum înțeleg acești factori să-și îndeplinească datoria, depinde revărsarea razelor de lumină în popor pe întinsul țării și înlăturarea întunerecului, pe care-l reprezintă în țara noastră, marele număr de analfabeți.

Căci, acolo, unde pătrunde lumina, mintea devine clară, sentimentele să innobilează, conștiința de neam e pururea vie și trează, iar îndatoririle cetățenești devin ca legi organice ale firii.

Ordinea și disciplina în societate nu mai sunt privite ca sarcini impuse, ci, dimpotrivă, ele se simt ca necesități firești, ale unei binecuvântate înfrățiri sociale. Și de aceste lucruri se cuvine să țină seamă cei ce au sarcina de a purta flamura culturii în popor, adică: preoții și învățătorii.

Istoria națională ne arată rolul covârșitor ce l-au avut în călăuzirea acestui neam românesc spre progres, cele două așezăminte de temelie ale neamului și a Statului: Biserica și Școala.

Aceste două instituții de căpetenie au izvorât din tulpina acelorași necesități de luminare a omenirii. Ele au conlucrat împreună tot timpul, și azi mai mult ca ori când, se impune o cooperare sinceră de muncă și îndrumare socială și națională, între preot și învățător, care trebuie să fie pildă sătenilor noștri.

De aici a rezultat nevoia să se legifereze, ca, învățământul religios în școlile primare să fie predat de preot, astfel, ca munca învățătorului și institutorului, să fie coordonată cu a preotului și viceversa.

Infrățirea sinceră între învățători și preoți, e cel mai bun mijloc și cea mai mare garanție de a păstra pacea, frăția, dragostea și unirea în popor.

Biserica a fost mulțumită cum învățătorii sătești au predat învățăturile Ei copiilor de curs primar și da binecuvântarea tuturor învățătorilor cari și azi îndepli-

nesc sarcina de catiheți, acolo, unde preoții nu pot dovedi, din cauza mai multor școli într'o parohie.

Și învățătorii fac parte de drept din fiii credincioși ai Bisericii strămoșești și au îndatorirea de a apăra și păstra învățătura Ei, pentru care înaintașii noștri, veacuri dearândul, au apărut-o cu vitejie în fața liftelor streine, ce au trecut pe la noi.

Dragostea și legătura frățească dintre învățători și preoți, se impune dela sine; căci ei sunt principalii—și pot zice singurii—factori de lumină cu răspundere la sate, și deci, trebuie să fie pildă poporului pe care-l conduc.

În fața intereselor neamului și pentru demnitatea celor două instituții: Școala și Biserica, micile neînțelegeri, ce câte odată se ivesc, între învățător și preot, să fie socotite ca izvorâte din neînțelegerea deplină a chemării sociale ce au acești doi factori, în țara noastră. Ele trebuie înlăturate,

În nădejdea că corpul preoțesc și învățătoresc va fi la înălțimea îndatoririlor cerute de vremurile grele prin care trece toată lumea și noi Români, va lucra cu conștiință, la ridicarea neamului și prosperarea păcii, liniștei și dragostei în popor. În numele Bisericii, binecuvintez lucrările congresului. Urez bun spor cu succes deplin în desfășurarea sarcinilor de luminători ai poporului, pentru binele țării și cinstea neamului.

Domnule Ministru al Instrucției,

Ați venit ca să prezidați congresul învățătorilor țării noastre întrunit la Iași.

Cu acest prilej, vi se vor aduce la cunoștință nevoile școlii satești și ale descălilor ei.

Noi, și țara întreagă știe și cunoaște dorința ce aveți pentru înaintarea progresului cultural și educativ al neamului nostru românesc, mai ales al celui de la țară. Luptați neconținut pentru înlăturarea analfabetismului.

Pentru d-voastră această chestiune a ajuns a fi o problemă a vieții la care gândiți și munciți, fie când

sunteți în guvern, fie ca fruntaș al țării, vă spuneți această dorință în parlament.

Dovezi sunt destule cunoscute de țara întreagă.

Activitatea ce desfășurați pentru luminarea popoului nostru, va rămâne în istoria culturală ca un model pentru viitorii miniștri, cum a rămas în mintea tuturor românilor—și va rămâne pentru totdeauna—numele marelui fost ministru și bărbat de stat Spiru Haret.

Vă dorim sănătate și putere de muncă.

* * *

În urmă, Dl. Ministru, împreună cu șefii autorităților civile și militare și cu o bună parte dintre congresiști, au vizitat Palatul Metropolitan, admirând în deosebi un mare tablou reprezentând comemorarea a 16 sute de ani a Sinodului dela Nicea, în Catedrala Metropolitană din Iași, față fiind suveranii țării, membrii guvernului, membrii Sf. Sinod și foarte mulți demnitari. Tabloul e opera pictorului G. Popovici.

I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, a întâmpinat cu multă bună voință pe vizitatori.

Diacon, C. Popescu

Legea Repausului Duminical și starea de decădere morală a poporului

Domnule Prim Ministru ¹⁾

Grija pe care cu toții se cuvine s'o avem pentru buna stare a poporului nostru, mai ales a lucrătorilor din ateliere—și îndeosebi a populațiunei noastre țărănești, ne obligă pe toți cei chemați, prin rolul și poziția socială ce o avem în Stat și a așezemintelor pe cari le reprezentăm, de a priveghea cu cea mai mare luare aminte și a feri poporul nostru de acele metehne, cari primejdiesc viața și din punct de vedere a unei solide educații religioase morale și naționale, cum și a păstrării sănătății și a dezvoltării lui economice sociale.

Pe Noi personal, ca șef ierarhic al Bisericii Moldovei, ne îngrijorează foarte mult, decadența morală și reaua stare economico-socială, în care se găsește populația creștină muncitorească din Moldova.

Această situație nenorocită, care grozav slăbănogeste viața și energia neamului nostru, se datorește unei lipse de educație morală și civică, care ar trebui dată, cu îngrijire, poporului nostru muncitoresc de toate autoritățile în drept.

La această situație nenorocită în care a ajuns populația Moldovei, contribuie în mare parte și Legea Repausului Duminical, care lege reglementează întrebuințarea timpului de muncă a muncitorului și țăranului, neglijând în totul timpul necesar pentru îngrijirea sănătății și educației morale și naționale a lui și familiei lui.

Această gravă omisiune din lege s'a făcut intenționat pentru a satisface interesele și avantajile unor bresle comerciale, adică cărciumile cu băuturi alcoolice dela orașe și sate,—lăsându-le deschise în timpul duminicilor și sărbătorilor legale, fie chiar după amiază. (Art. 7 al. d.)

---

1) Această intervenție a fost făcută și la Onor. Ministrul de Culte, Interne și Sănătății Publice.

Bietul nostru țăran, plecat d'acasă Duminica dimineața de cu noapte, ducând la oraș agonisita câștigată în săptămână, —după vânzarea din piață să oprește la cărciumă, pe care o găsește deschisă și acolo își cheltuește tot ce a câștigat, otrăvindu-se cu băuturi alcoolice. Apoi, noaptea târziu, ajungând acasă într'o complectă stare de ebrietate și fără nici un ban în pungă, provoacă scandal în familie și turbură liniștea satului său.

Această nenorocită dispoziție, cuprinsă în Legea repaosului duminical, ca duminicile și sărbătorile legale, dimineața piețele să fie deschise iar după amiază cărciumile,—care mai toate sunt ale străinilor— a prilejuit o stare jalnică de decădere morală a populației noastre dela țară și de la marginea orașelor, care stare, dacă va dura, va aduce o complectă degenerare a neamului nostru românesc—altă dată atât de moral și vigoșos iar azi, foarte slăbănogit și amenințat de cele mai primejdioase boli ca : tuberculoza, sifilisul, pelagra, alcoolismul și altele.

Prin dispozițiunile cuprinse în Legea repaosului duminical, țăranul nostru nu mai are timp liber de a se îngriji de curățenia trupească a lui și a familiei cum și a gospodăriei, și nici vreme de a merge cu soția și copiii lui la biserică satului, precum făceau bătrânii.

Motivul e, că țărani în acele zile sunt pe drum către oraș, iar seara se întorc, precum am zis, într'o complectă decadentă morală și neîngrijire fizică.

Pe lângă acestea, să se știe, că orașele din Moldova în timpul sărbătorilor creștinești sunt înțesate de foarte multă lume dela țară, care după vinderea agonisitei chefuește și petrece, pe când în sărbătorile altor neamuri conlocuitoare cu noi români, sunt pustii, dat fiind că populațiunea evreiască e adunată în casele ei de rugăciune. În partea locului pare că am ajuns străini în țara noastră.

Ca probă de decadentă morală a poporului nostru, se vede din cele ce relatează zărele, că la țară și în orașe se săvârșesc cele mai grozave și obscene crime și urgii, făptuite, de nenorocire, de români și uneori așa crime se comit chiar în sânul familiei. Elevii de școală

se organizează în bande de tâlhari și criminali cu scopul de a jefui.

Toate aceste rele, care macină energia morală și fizică a poporului nostru se datoresc, între altele, și dispozițiilor Legii repausului duminical, aflată în vigoare.

Socot, precum am zis, că grija noastră a tuturor trebuie să fie a îndruma poporul pe căi bune, luând prin lege, cuvenitele măsuri de a da poporului nostru românesc o bună și îngrijită educație morală și civică.

Prin aceasta noi ne vom face cu toții datorii.

Altfel, dacă va continua această stare de decadentă morală și socială, poporul nostru va degenera și trăi în mizerie, și noi vom fi răspunzători înaintea lui Dumnezeu și a neamului.

De aceia se impune, Domnule Prim Ministru, schimbarea iconomiei actualei legi a repausului duminical în așa fel, încât duminicile și sărbătorile legale să fie păzite cu sfințenie, luându-se măsuri ca nici o cârciumă sau bodedă, cum și alte instituții de decădere morală, să nu fie deschise.

În nădejdea, că această necesitate a vremii pentru ridicarea și salvarea neamului va fi realizată, Vă rugăm Domnule Prim Ministru să primiți asigurarea deosebitei Noastre considerațiuni și binecuvântări metropolitane.

P I M E N

Metropolitul Moldovei

Consilier Referent

Pr. Const. Nonea

Oprirea țăranilor de a-și părăsi satele ¹⁾

Inalt Prea Sfințite

Cu prilejul verificării situației muncitorilor lipsiți de lucru din orașele mai importante din țară, în vederea ajutorării lor, s'a constatat de către comitetele însărcinate cu această verificare, că o serie întreagă dintre acei ce solicitau ajutoare de șomaj, sunt elemente cu preocupări și probabil cu posibilități de trai în satele de unde au plecat. Faptul că ei se îndreaptă spre orașe, părăsind posibilitățile pe care le au de a munci și a trăi în satele lor, se explică prin socoteala greșită ce și-o fac crezând că în orașe vor putea găsi posibilități de plasare în munci mai bine plătite sau vor putea obține cu înlesnire ajutoare destinate celor lipsiți de lucru.

Această situație produce pe deoparte serioase neajunsuri activității Ministerului nostru în ce privește opera de ajutoare a șomerilor, iar pe de altă parte e susceptibilă de a turbura atmosfera generală de ordine și liniște ce trebuie să domnească în centrele mari populate, unde trebuie incontestabil, să le venim în ajutor acelor cari din pricina grelei situații economice nu pot găsi de lucru, nici în industrie, nici în comerț.

Chestiunea aceasta a fost supusă pentru examinare Comitetului permanent al muncii și Comitetului central al șomajului, ambele de pe lângă acest Departament, cari au opinat că e cazul să se găsească mijloace pentru a lămuri populația sătească să renunțe de a veni în orașe pentru căutare de lucru.

1) Copie de pe adresa No. 94266/933 a Ministerului Muncii și Sănătății.

Intrucât socotim că predicile preoților constituie un principal mijloc de convingere pentru săteni, cu onoare vă rugăm I. P. Sfințite, să binevoiți a da dispoziții preoților din comunele rurale, ca prin predicile lor ținute, să explice sătenilor multele neajunsuri la cari s'ar expune părăsind satele și îndreptându-se spre orașe, în căutare de lucru.

Acelora cari totuși vor veni, Departamentul nostru nu numai că nu le va putea procura de lucru, dar din lipsă de fonduri nu le va putea acorda nici cel mai mic ajutor.

Ministru
(ss) **N. MAXIM**

Director General
(ss) Indiscifrabil

Ingrijirea bisericilor **monumente istorice**

Inalt Prea Sfințite,

De multe ori, parohiile, au tendința de a lăsa în părăsire vechile biserici, monumente, istorice, care ar trebui să fie un obiect de mândrie pentru parohiile cari le posedă, să le respecte să le îngrijească cu un sentiment de pioasă dragoste.

Aceste biserici ar trebui privite ca niște obiecte sacre, ca un muzeu, în care sătenii să aibă prezentă în tot momentul istoria strămoșilor cu toate suferințele lor.

În scopul de a salva aceste comori scumpe nouă tuturor, cu frățească dragoste, vă rugăm să bine voiți a dispune să se recomande parohiilor cari au biserici vechi, să facă orice sacrificii să le pastreze, să le întrețină și ori de câte ori au o sumă cât de mică strânsă, să o folosească pentru întreținerea acestor scumpe moșteniri ale strămoșilor, adresându-se în acest scop Comisiunii Monumentelor Istorice, care e gata în tot momentul să-i îndrumeze și să-i ajute.

Este regretabil că unele parohii lasă în părăsire bisericile vechi care s'ar putea repara și construesc altele de cele mai multe ori cu o arhitectură de gust îndoelnic și de o soliditate cu mult inferioară vechilor biserici pe care parohiile le lasă în părăsire.

Pentru aceasta, că frățească dragoste vă rugăm să bine voiți a comunica parohiilor că nu au voie nici să ceară planuri de biserici noi, nici să procedeze la construirea unei noi biserici înainte de a aduce la cunoștința Consiliului Central Bisericesc dacă în parohie există sau nu vre-o biserică construită înainte de anul 1834.

Primiți, vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

p. Președinte, **Platon**

Consilier Referent,

Adresa No. 7449 a C. C. B.

Preotul George I. Negulescu

Petrecerile sunt oprite **în timpul posturilor**

Inalt Prea Sfințite,

Cu frățescă dragoste avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că Sínodul Permanent, în ședința sa dela 13 Iunie a. c., a oprít cu desăvârșire, orí ce fel de petrecerí în tímpul celor patru posturí de peste an.

Această hotărâre am adus-o la cunoștința Minísterului de Culte, Miníst. de Interne și celui al Apărării Naționale, cu rugarea de a nu mai elíbera pe víitor autorizații de petrecerí, în tímpul posturilor, chíar dacă acele petrecerí, (balurí, ceaíurí dansante etc.) ar avea caracter de binefacere.

Prímíți Vă rugăm Inalt Prea Sfințite, ale Noastre íntru Hrístos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

MIRON

Director, † Tit.

№ 833

19 Iunie 1934

Vizită arhierească

Pe când cei mai mulți din slujbașii statului nostru petrec clipe de repaos și întărire trupească în timpul binecuvântatei vacanțe de vară, P. S. Grigorie Vicarul Sf. Mitropolii din Iași găsește că tocmai acum e momentul de a se încredința de felul cum se lucrează în via Domnului.

Cu o voință vrednică de învidiat și cu o vie dorință în suflet de a duce încurajare și îndemn părintesc acolo unde valurile lumii aceștia lovesc mai cu furie, a început cercetarea Sf. locașuri transportându-se tocmai la îndepărtata mănăstire Rârâu, care pe vremuri era la colț de țară și uitată de toți.

De acolo pe Bistrița la vale a vizitat toate bisericile de prin parohii interesându-se de viața religioasă-morală atât a păstorului cât și a credincioșilor apoi de trecutul istoric, de valoarea artistică precum și de felul cum sunt îngrijite Sfintele locașuri. Tuturor celor ce l'au întâmpinat, le-a dat ca mângâiere în aceste timpuri de sbumări sufletești, împreunate cu mari lipsuri materiale cuvintele Mântuitorului: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă”.

Parohia Schitul Hangului a avut fericierea să asiste Duminică 12 August la una din cele mai înălțătoare slujbe arhieresti. Un sobor de 14 preoți între care erau și părintele consilier referent C. Nonea și părintele profesor Dr. Mihail Bejenariu dela Huși, părintele protoiereu al jud. Neamț asistați de 2 diaconi din cei mai buni cântăreți ai Eparhiei în frunte cu P. S. Vicar au oficiat seara vecernia și dimineața Sf. Liturghie. Nu se aratase încă bine zorii zilei și mulțimea de credincioși din toate părțile mergeau cu pași grăbiți spre ași ocupa loc în biserică.

De mult nu mai avut ocazie lumea de prin aceste locuri să vadă o asemenea manifestare religioasă. Adâncă evlavie, frumoasele cântări precum și maiestosele mișcări a P. S. Arhieru și a celor ce slujeau în jurul

lui, au strecurat în sufletele credincioşilor o amintire din cele mai frumoase şi pe care nu o vor uita nici odată.

După evanghelie a vorbit părintele Mihaî Bejenariu care a predicat despre cea mai de seamă virtute a creştinismului: iertarea. Fiind înzestrat de Dumnezeu cu un talent deosebit de a impresiona şi mişca sufletele, a făcut pe ascultător să-i guste cu nesaţiu toată cuvântarea. În încheiere face o prea frumoasă asemănare. Ori de câte ori dorim a ne cunoaşte frumuseţea feţei noastre precum şi defectele de pe ea, ne privim în oglindă. De voim însă să ştim ce-i cu sufletul nostru să privim în Sf. Evanghelie şi acolo îi vom vedea toate scăderile şi lipsurile comparând acea ce săvârşeşte el cu ceea ce ne învaţă această Sf. carte a vieţii. Afară după terminarea Sf. maslu a vorbit părintele protoiereu Manoilescu despre poruncile bisericii, stăruind la aceea că trebuie credincioşii să asculte de biserică şi de conducătorii ei şi să nu aplece urechea la aceia cari cu gânduri ascunse îi îndeamnă să se depărteze de mama lor cea bună şi miloasă. Spre o mai bună întărire în credinţă li se împart credincioşilor peste 1000 volume din cartea „Calea cea adevărată” tipărită cu îngrijirea protoieriei de Neamţ.

Prea Sf. Arhiereu prin cuvinte cu multă dulceaţă părintească arată cum trebuie să fie viaţa creştinului de astăzi. Se aude că printre credincioşi ar fi oare-care nedumerire la calendarul îndreptat de Sf. Sínod. Răul cel mai mare este că tocmai cei nechemăţi se amestecă acolo unde n'ar trebui şi astfel rătăcesc minţile bieţilor oameni. Fiecare să fie la locul unde l'a rânduit Ziditorul potrivit eu puterile cu care l'a înzestrat. Biserica îşi are luminătorii săi, cari cu timp şi fără timp trebuie să vestească credincioşilor adevărul. De sufletele acestora ei vor da seamă iar nu călugării fugiţi de prin mănăstiri şi vieţuitori în concubinaj cu maice — eiusdem farinae — şi cari în lipsă de ştiinţă îngrozesc pe credincioşi cu afuriseniile şi anatemiile din Pidalion şi cari de fapt sunt îndreptate contra lor, ca unii ce au părăsit mănăstirea şi chipul cel ingeresc ce l'au primit când s'au lepădat de lume şi umblă prin sate fiind turburatori ai ordinii publice şi nesupunându-se Mitropoliilor şi Episcopiiilor sub

stăpânirea cărora se află. Ei întocmai ca și ceilalți credincioși n'au voie să învețe în biserică, de aceea P. S. Grigorie le citește canon. 64 al sinod. și ecum, care spune: Nu se cuvine mireanului a porni cuvânt de învățătură în biserică însușindu-și de aicea lui și dregătorie dăscălească;

A urmat conferința intimă a preoțimeii unde părintele Pant, Grigoriu președ. cercului preoțesc Răpciune a dezvoltat subiectul «Problema stilistă» la sfârșitul căreia a expus și norma după care trebuie să lucreze preoțimea în împrejurările actuale. Ca o lămurire a acestei chestiuni părintele Consilier C. Nonea arată toate demersurile ce le-a făcut Sf. Mitropolie către diferitele autorități pentru a da sprijinul lor pentru calendarul îndreptat.

Din toate sforțările întreprinse se vede că stăpânirea laică este aproape indiferentă în privința felului cum să creadă cetățenii, La urmă P. S. Arhiereu face apel la dragostea ce trebuie să o aibă fiecare membru a clerului spre a aduce pacea și liniștea în sufletele sbuciumate și intricoșate de capii stilistilor cari urmăresc nu mântuirea credincioșilor ci agonisita acestora. Exemple avem la Zănești, Vânătorii Neamțului, Rădășeni și în alte părți.

Inspre seară P. S. Grigorie împreună cu toată suita a vizitat biserică cea atât de renumită din parohia Răpciune, unde a rămas plăcut impresionat de felul cum s'a prezentat preotul paroh și cu marele număr de credincioși și cu toate autoritățile ce i-au ieșit întru întâmpinare. După ce le-a mulțumit cu toată căldura sufletească, i-a binecuvântat și a plecat să inspecteze și restul parohiilor până la Piatra-N.

Vizita P. S. Grigorie în părțile acestea a județului Neamț a întărit în sufletele tuturor credincioșilor convingerea că, biserică română își are o conducere superioară care stă veșnic trează și veghează ca ființa bisericeii să meargă pe drumul luminei al adevărului și a dragostei creștine.

A demascat și a pus în adevărata lumină planul ascuns al celor ce se luptă să rătăciască lumea pe ches-

tia îndreptării calendarului, care nu-i o chestiune de credință, de dogmă, ci de pură administrație bisericească, ei care sunt preocupați numai de dorința de a face desbînare în biserică și nu de a face lumină în jurul lor, căci nu o au și atunci: dacă orb pe orb se conduce amândoi cad în groapă.

Preot. Econ. **Pantelimon Grigoriu**

Câteva considerațiuni de educație morală în spirit ascetic

Nimic de seamă nu poate realiza omul pe lumea asta, fără să întâmpine în cale neazuri și greutăți. Ca să-ți faci casă, ca să agonisești avere, ca să ajungi la demnități și onoruri, pretutindeni și'ntotdeauna ai de trecut prin durerile trudei și ale renunțării. Spre bucuriile izbânzii altă cale nu este.

Chiar când nu urmărim decât lucruri mărunte și vulgare „noi ne mișcăm neconținut între bucurie și durere, așa că de fapt în fața noastră se deschide în orice moment două drumuri și nu întotdeauna putem merge pe calea cea mai plăcută”, zice d-l prof. Petre Andrei.¹⁾

Până și satisfacerea unor simple vanități impune omului riscuri și privațiuni. „Priviți istoria, zice d-l prof. Eug. Speranția: ambițioșii au știut să aștepte în exil sau în anonimat zeci de ani. Succesul nu se poate obține fără ascetism. Arivistul adevărat e un anahoret. El trebuie să rabde în liniște, să refuze tentațiile unui destin de plăcere, să îndure și lipsuri”.²⁾ „Nici un drum plin cu flori nu duce la glorie”, zice La Fontaine. Tit Maiorescu este de părere că „prima treaptă pe care o înălțăm, e un altar de sacrificiu,”³⁾ iar A. de Gasparin ne previne că “drumurile care urcă au totdeauna râpi”.⁴⁾

1) Problema fericirii, Edit. Viața Rom. Iași 1921 pag. II

2) Revista Viața Rom. Iași, Mai 1927 pag. 121

3) Cugetări și maxime pentru viață, Arhim. Nifom Criveunu, R. Vâlcii 1929

4) Idem

Iată o realitate tristă, ce-i drept, dar de netăgăduit.

Dar dacă numai pentru satisfacerea unor deșertăciuni suferă omul atât, cu cât mai mult are el de îndurat, când e vorba de lucruri mari și însemnate! Greutățile îl întâmpină atunci cu nemiluita, fie că ele-i vin dela lumea de dinafară, fie că izvorâsc din însăși firea lui. „Fiecare pas în istoria omenirii s'a izbit de vrăjmășie și greutate și numai prin bărbați puternici, călăuzitorii avant—gardei de gândire—inventatori, patrioți, muncitori în toate domeniile—au trebuit să lupte pentru ca să birue. Nu există adevăr sau învățătură care să nu-și fi deschis calea printre prigoane și tăgade, „zice scriitorul englez Smiles.“ Heine socotea că ori unde un suflet mare își exprimă gândurile se găsește și o Golgotă.”¹⁾

„Toate achizițiunile gândirii omenești ca și toate progresele morale sunt fructul căutărilor, al eforturilor și deci al chinurilor, al ezitărilor, al sfâșierilor. Marile invențiuni ale științei ca și creațiunile artei sunt izvorâte din lupte și frământări”.²⁾ Dar nici-o lucrare nu impune avânturi mai riscante și renunțări mai amare ca educația morală prin sine însuși, pentru că o asemenea educație nu este în fond decât o sistematică și statornică împotrivire față de năravurile și pornirile instinctive, cari stau în calea realizării idealului nostru moral.

De aceea din capul locului trebuie să ne punem în minte, că pentru cultivarea personalității noastre morale, noi avem de trecut, prin multe necazuri, întru cât această lucrare implică o întreagă reformă a firii și conduitei noastre, o întreagă revoluțiune în apucăturile și pornirile noastre și după cum zice Chamfort “reformele nu se pot face fără a distruge ceva; nici revoluțiunile nu se fac cu apă de trandafiri, nici grajdurile lui Augias nu se curăță cu pene de păun.”³⁾

Ca și metalele ce se extrag din pământ sub formă de minereu, omul nu capătă valoare, până când nu se

1) Der Character, Universal Bibl. No. 2992-2994 pag. 117

2) In preajma revoluției, roman de C. Stere, vol. III pag. 131

3) Gugetări și maxime pentru viață, Arhim. Nifon Cuveanu 1929

purifică prin focul durerii- Moralistul danez Harald Höf-
ding susține că "ceea ce dobândim noi printr'un ase-
menea purgator posedă o consistență, care pe altă cale
nu se obține." 1) Iar d-l prof. Simion Mehedinți ne re-
latează că „pe o carte dăruită de Thomas Carlyle ma-
mei lui Oscar Wilde, se găsesc scrise de dânsul în tâl-
măcire englezească aceste viersuri de Goethe:

„Cine n'a petrecut ceasurile nopții

„Așteptând înlăcrămat zorile care'ntârzie,

„Unul ca acela nu va cunoaște încă, puteri
ale cerului.“ 2)

Deci „nu desperați de suferință, căci suferința o
știți, e condiția esențială a desvoltării morale,“ spune
istoricul nostru N. Bălcescu. Și cu cât greutatea ce ni
se pun în cale sunt mai mari, cu atât mai rodnică și
mai strălucită este pentru noi și biruirea lor, căci după
cum zice Victor Hugo: „Dumnezeu dă școlarilor săi
celor mai buni lecțiile cele mai grele.“ 3)

Econ. Leon Stăcescu

Prisacani

1) Ethik, Leipzig 1922 pag. 106

2) Altă creștere, Buc. 1922 pag. 172

3) Nifon Criveanu op. cit. pag. 321

Primenirea bisericii

Cu mare mulțumire, am cetit în revista „Mitropoliei Moldovei”, raportul Protopopiei Județului Iași și înțeleapta rezoluție a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Pimen, cu privire la primenirea cadrelor preoțimei, prin introducerea în cler a elementelor tinere și cu pregătire universitară. Pe tot atât de însemnată este cealaltă dispoziție a Sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei, de a examena după un an de păstorie pe tinerii preoți, spre a se constata în ce măsură ș'au însușit practica liturgică și celelalte metode pastorale. Apoi nu mai încap nici o îndoială de rolul important ce-l prezintă pentru menținerea și promovarea culturală a clerului, conferințele pastorale anuale și celelalte conferinți, cercuale și misionare.

Iar prin introducerea preotului, ca profesor de religie în școala primară, s'a găsit cel mai desăvârșit mijloc, ca preotul să urmărească progresele pedagogice, folositoare în toate rosturile sale educative, și totodată să stea în curent cu cunoașterea Sf. Scripturi.

În general, toate aceste fericite dispoziții, au pus în creștere prestigiu! bisericii și efectele binefăcătoare au început deja să se arate.

Căci astăzi în satele noastre, bisericile sunt pline de lume în toate sărbătorile, iar cercurile noastre preoțești, adună uimitoare mulțime de credincioși.

Dar totuși, biserica mai are o lipsă dureroasă, care trebuie neîntârziat remediată și înțelepții noștri conducători, socotim că și în această privință, vor găsi mijloacele cele mai bune.

N'avem cântăreți bisericești! Aceasta nu-i o exagerare, ci un fapt evident. Cântăreții noștri, cei bătrâni, cântă ca vai de lume și sunt întinați de toate metehnele, iar cei tineri, pe cât îs de mofturoși și pretențioși, pe-atâta de nepregătiți. Nepregătirea culturală, am văzut-o odată la un cerc preoțesc, unde din 30 cântăreți, abea s'a găsit unul, să cunoască cele 7 Taine ale bisericii, la un examen ce-l făcea Prea Sfințitul Grigorie,

Vicarul Sf. Mitropolii. Iar ignoranța artistică, este și mai mare. Aproape în general, sunt falși, găjâți și cu diferite defecte de voce, iar unii, ce n'au aceste cusururi, n'au în schimb nici un fel de simțire în executarea cântării.

Sunt unii cari au niște defecte ridicule. Am avut ocazia să văd, cum prin cântarea caraghioasă a unor astfel de cântăreți, să izbucnească publicul în răs, chiar în cele mai sfinte momente ale rugăciunii. Nepregătirea culturală pe deoparte, cea artistică și lipsa de talente pe dealtă parte, stingheresc în mod dureros efectul înălțător pe care ar trebui să-l aibă serviciul divin, asupra sufletelor credincioșilor.

Și-apoi, vai și amar, de preotul care are oleacă de simț muzical și-i sortit să facă slujbă cu un așa dascal, este o tortură pe capul lui. Oare n'ar fi bine, ca pe lângă o atentă selecționare a viitorilor cântăreți, să mai fie, din când în când, examinați și controlați cei în ființă? Dacă preoțimea este supusă la atâtea probe, cari precum spuneam au întărit-o și-au înalțat-o, de ce nu s'ar cultiva și acești colaboratori ai preotului, spre cinstea și promovarea integrală a bisericii? În orașe se găsesc cântăreți buni, cari îți produc o adevărată desfatare sufletească să-i asculți. La sate însă, suferă biserica aproape peste tot de lipsa cântăreților.

Și pe câtă stinghereală aduce preotului în slujba sa această lipsă, pe-atât de proastă impresie produce credincioșilor. Se cere ca primenirea bisericii să fie totală. Basarabia și Ardealul ne întrece cu mult sub acest raport. În special Basarabia, care dacă în unele părți nu practică încă cântarea bisericească orientală, excelează prin cea corală. S'ar zice poate, că prea mult li s'ar cere cântăreților, pentru un salariu așa de mic care li se servește.

Dar acesta nu-i un motiv, ca să sufere și să păgubească biserica depe urma lor. Nici soarta preoțimei nu-i mai fericită, în ce privește leafa și totuși mulți ș'au cheltuit, nu numai această leafă, dar și agoniseala gospodăriei lor, făcând studii universitare, pentru a fi mai folositori bisericii. Și pe noi ne interesează în primul

loc scopurile înalte ale bisericii, și-apoi interesele particulare.

Scriu acestea, nu atât cu scop ca înaltele noastre autorități să ia cunoștință de un fapt, care socotim că-i deja cunoscut, ci mai ales ca toți frații preoți să se unească cerând împreună, să ni se sporească mijloacele de propășire ale bisericii și să desăvârșim acea primenire spre care năzuește ea.

Iar iubiții noștri cântăreți, să nu se supere, după cum nici preoțimea nu s'a suparat, când conducerea bisericii i-a cerut să se acomodeze cerințelor vremii, mai ales, știut fiind, că osteneala multă aduce și roade mai bogată.

Pr. I. Florescu

Onești

UNIVERSITARE

Decanatul Facultății de Teologie din Cernăuți comunică, că înscrierile la această Facultate se fac în intervalul dela 1—31 Octombrie.

Actele pentru înscriere sunt :

1) Diploma de absolvirea Seminarului sau cea de bacalaureat ;

2) Certificatul de naștere ;

3) Certificatul de botez ;

4) Certificatul de naționalitate.

Transferări dela o altă Facultate de Teologie se pot admite numai în luna Octombrie.

Inștiințare

Se aduce la cunoștința preoțimei din cuprinsul Arhiepiscopiei Moldovei și Sucevei, că Secția culturală a Mitropoliei Chișinăului a editat 14 tablouri religioase ale sărbătorilor împărătești, ca material didactic pentru predarea învățământului religios în școlile primare.

Albumul costă 280 lei plus cheltueli de transport.

Recomandăm călduros această lucrare tuturor catehetilor.

Comenzile se fac direct la editură.

Parohii vacante

1) **Parohia Belcești**, Jud. Iași, prin transferarea preotului. Are Biserică parohială în stare bună. Sesia bisericii 17 fălci, este casă parohială, familii 580.

2) **Parohia Tătăruși** Jud. Baia, vacantă prin transferarea preotului. Este formată din satele: Uda și Țugulea. Este biserică parohială în stare bună. Sesia bisericii 24 ha. Casă parohială n'are. Familii 480.

3) **Parohia Tudora** Jud. Botoșani, vacantă prin demisia preotului. Este biserică în stare bună. Sesia bisericii : 8 fălci. Casă parohială n'are. Familii 680.

4) **Parohia Cristești** Jud. Botoșani, vacantă dela 1 Septembrie prin demisia preotului. Este formată din satele : Schit și Orășeni. Are biserică parohială și 2 filiale în stare bună. Sesia bisericii 40 hectare. Casă parohială n'are. Familii 640.

5) **Parohia Mastacăn** Jud. Neamț, compusă din satele : Portărești, Baru, Marginea și Nichid. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericii 20 hectare. Nu este casă parohială. Familii 500.

6) **Parohia Dumeni** Jud. Dorohoi, vacantă prin decesul preotului. Este formată din satele : Șipoteni și Vârcolici. Are o biserică parohială și două biserici filiale. Sesia bisericii 12 hectare. Casă parohială n'are. Familii 420.

7) **Parohia Cristești** Jud. Baia, vacantă prin decesul preotului. Are o biserică parohială și una filială în stare bună. Sesia bisericii 21 ha. Casă parohială n'are. Familii 340.

8) **Parohia Blăgeștii Vechi** com. Pașcani, Jud. Baia, vacantă dela 1 Octombrie prin demisia preotului. Este formată din satele : Blăgești și Hărmăneștii Noi. Biserică parohială, construită din piatră, în stare bună. Sesia bisericii 12 hectare. Are casă parohială. Familii 305.

9) Un post de preot ajutor la biserica Sf. Constantin pendinte de parohia Barnovschi din orașul Iași.

10) Un post de preot ajutor la parohia Sf. Voevozi din Tg. Pașcani, Jud. Baia.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Doliul Jugoslaviei și al Franței. Telegrammele de condoleanță trimise de *I. P. S. Mitropolit Pimen*.
Punerea pietrei fundamentale a Școlii Normale „Andrei Șaguna”. Discursul *M. S. Regelui*. Telegramma *I. P. S. Mitropolit Pimen*.

Sărbătoarea Sf. Parascheva . . . . . Diacon *C. Popescu*

Politica în biserică și școală . . . . . *Vion*

Curenți Sociale dăunătoare Bisericii, Statului și Societății . . . . . *Pr. Gav. Niculiță*

Cartea Românească dela 1643 . . . . . *I. M. Paltea*

Per aspera ad astra . . . . . *Ec. L. Stăcescu*

Ziua Economiei (circulară).

Normele pensionărilor în caz de boală (adresă).

Reîntoarcerea unei familii de adventiști în sânul Bisericii.

Forul de judecată a călugărilor.

Ranguri bisericesti.

Recenzii, bibliografie . . . . . † *Grigorie, Pr. N. Negoită*

Mulțumiri publice.

Mulțumiri Publice

Mitropolia Moldovei și Sucevei aduce mulțumiri următoarelor persoane, care la stăruința preotului paroh *N. Hodoroabă*, au făcut donațiuni bisericilor Sf. Atanasie și Kiril și Vulpe din Iași :

1. D-nei *Elena prof. univ. P. Bogdan*, care a donat un rând acopereminte pentru sf. vase, din otoman în flori orange cu franjuri de fir și căptușite cu satin alb.

2. Doamnei *Agripina prof. univ. Paul Bujor*, care a donat pentru ambele biserici : 2 acopereminte mai lungi și 2 mai scurte la iconostas ; din atlas albastru căptușite cu satin la culoare, franjuri de fir și cruci cu galon de fir, cele mici din pânză albă cu cu dantelă, deasemeni a donat și una prostire nouă de hasa pentru acoperit sf. masă.

3. D-lui *Gh. Mușat*, epitrop, care a donat o scoartă mare de lână, uzată, motive naționale.

4. D-nei *Sofia Popov*, care a donat una față de masă mică rotundă, croșerată cu bumbac pescăresc, cu canafuri pe margini.

5. D-nei *Maria Onciu*, profesoară, care a donat : una icoană Maica Domnului cu M-rul în stânga, aurită, înramată, 30/30 cm, și o față de masă lucrată din bumbac pescăresc în ochiuri și franjuri cu flori roșii.

6. D-lui *Gh. Rusa*, care a donat una față de masă nouă din hasa pentru sf. masă.

7. D-nei *Maria Carp*, care a donat : 2 șervete noi din bumbac.

8. D-nei *Ileana Melinte*, care a donat : un acoperemânt pe sf. masă din pânză albă, cu părți laterale și broderie în voloare de lei 4.0.

9. D-nei *Florica N. Pâucă*, care a donat : un lăicer nou de lână cu dungi roșii precum și un acoperemânt mic de satin pentru iconostas ; galben, vechiu, cu floare imprimată, cu franjuri, cu iscălitura : *N. Ionescu*, institutor decedat.

10. D-lui *C. Ionescu*, prof. univ., care a donat una icoană mică aurită, Sf. Neculai, cu M-rul în dreapta și Sf. Fecioară în stânga, fostă a institutorului decedat, frate al său, *N. Ionescu*.

11. D-nei *Varvara Ungureanu* (din Șorogari) care a donat un lăicer nou de cânepă.

12. D-nei *Rarița C. Cojocaru* (din Slobozia-Ciurea) care a donat un lăicer nou de cânepă.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Doliul Jugoslaviei

și al Franței

Asasinarea Regelui Alexandru și a lui Louis Barthou. Telegrammele de condo- leante trimise de I. P. S. Mitropolit Pimen

Moartea naturală nu-și alege subiectele. Ea seceră fără osebire. Sunt vârste la care apunerea vieții e ceva firesc, iar regretul pentru pierderea suferită se motivează, doar, dintr'un nostalgic trecut. A fost cutare sau cutare om ; a realizat în viața lui cutare fapte. Comentariile se fac, deci, numai asupra trecutului. De viitorul activității cuiva mai că nimeni nu se interesează, când cel în cauză se afla cătră punctul final al declinului firesc al vieții omenești.

Fiecare om are o epocă de grandoare și alta de decadență. Ele se succed ca ziua și noaptea iar când sorocul a sunat importanța vieții în sine dispare. Deacuma încolo, pe ecranul vieții publice se proiectează numai realizările făcute în folosul binelui obștesc. Căci, în definitiv, ce e viața decât o continuă activitate. Activitate rodnică pentru societatea căreia aparții.

Viața trăită pentru satisfacerea și indestularea propriului tău *eu* e viața de hulpav.

Un astfel de trai include în sine deposedarea numelui de *om* și exclude nu numai vre'o recunoștință din partea societății, dar nici pic de amintire.

La celalt antipod stă înalta prețuire a vieții omu-

lui, care se află în slujba binelui obștesc. Acesta nu-și mai aparține. Știind că reprezintă o instituție, un stat sau popor, și mai mult, că de el depinde progresul unei societăți, atunci, voința, puterea de înțelegere, suma sentimentelor înalte omul reprezentativ și le indentifică cu ale întregului călăuzit.

Și totul condus își exprimă voința, și toate năzuințele lui, prin ființa conducătorului. În mod firesc între parte conducătoare și întreg condus se cimentează un singur organism.

Pe lângă aceasta, rasa, sângele, legea, pământul tradiția și întreaga istorie particulară a unui popor contribuie la vitalitatea întregului.

Dislocarea violentă de pe pedestalul conducerii a celui ce întregul l-a ales să-l reprezinte produce perturbații neprevăzute. Convulsiunile sociale pot lua aspect de valuri înfuriate, de taifun distrugător.

Vindicta masselor, pentru pierderea celui ce le-a fost far călăuzitor, e fără seamăn.

Mai mult când cel răpit e o valoare omenească recunoscută prin fapte și suflet, atunci faptul consternează lumea până la complectă uluire.

Iată de ce asasinarea mișelească a marelui Rege Alexandru, în floarea vârstei și a lui Louis Barthou a consternat până la absolut lumea întreagă. Pe sufletul celor două popoare jugoslav și francez apasă doliul greu a unei neprevăzute pietre funerare.

*
* *

Regele Alexandru al Jugoslaviei, unificatorul și întregitorul statului modern al slavilor dela sud, călătoria spre Franța, sincera aliată.

Perfectarea unor planuri de consolidare a păcii îi călăuzea pașii spre țara susținătoare a drepturilor istorice a popoarelor, foste înăbușite cândva.

Gândul păcii nu i-a fost turburat de furia valurilor de pe Adriatică. Avea credința fermă, că tot ce face e pentru binele poporului Său și spre pacea Europei.

Punerea pietrei fundamentale

a școlii Normale „Andrei Șaguna“ din Sibiu.

Discursul M. S. Regelui. Telegrama I. P. S.

Mitropolit Pimen.

In ziua de 6 Oct. a. c. a avut loc la Sibiu punerea pietrei fundamentale a Școlii Normale „Andrei Șaguna“. La punerea temeliei ctitoriei Marelui Mitropolit ardelean M. S. Regele a rostit următoarea cuvântare :

După aproape un veac și jumătate, s'a pus piatra de temelie a noii clădiri a unei vechi instituțiuni : Școala normală care poartă numele marelui ierarh al bisericii ardelenne : A. Șaguna și care, pot s'o declar în toată conștiința, a bine meritat dela Patrie.

Această școală, în decursul vremurilor, a avut menirea să ducă o luptă grea, o luptă de consolidare, o luptă de descătușare a conștiințelor, de întărire a sufletelor.

Mâine, când pe acest teren se va ridica falnica clădire, am nădejdea că între acele mărețe ziduri nu va intra numai o pleiadă de tineri, ci va pătrunde odată cu ei și sufletul înaintașilor.

Fie, că în noua clădire să domine tot timpul aceleași năzuințe, acelaș spirit de sacrificiu și aceeaș râvnă, de care au dat pildă cei dinainte, iar pe deasupra tuturor să plutească sufletul și gândul acelui mare intemeetor al bisericii ardelenne : Mitropolitul Andrei Șaguna.

Punând astăzi piatra de temelie clădirii acestei instituțiuni, aceasta este urarea pe care o fac ca Suveran și ca proteguitor al culturii românești. (Puternice și prelungite urale).

*
*   *

Cu acest prilej *I. P. S. Mitropolit Pimen* a trimis următoarea telegramă :

I. P. S. NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

Sibiu

Serbarea punerii pietrii fundamentale la clădirea școalei normale „Andrei Șaguna“, care se face în prezența M. S. Regelui, e un moment de mare strălucire a bisericii noastre ortodoxe străbune și de mândrie a neamului românesc.

Regret că fiind suferind nu pot participa.

P I M E N

Mitropolitul Moldove

Sărbătoarea Sf. Parascheva

la Catedrala Sf. Mitropolii a Moldovei

În zilele acestea tulburi, cu tumultoase manifestări sociale, când crima s'a luat la întrecere cu anarhia, când gândurile oamenilor ocolesc pe departe biserica, te întrebi dacă la racla sfintelor moaște a Cuvioasei Parascheva se vor mai fi plecat frunți cucernice, dacă va mai fi suspinat vre-o inimă, dacă de Sf. moaște se vor mai aninat nădejdi; te întrebi dacă sărbătoarea de 14 Octombrie din anul acesta, a mai putut aduce în minte amintirea impunătoarelor manifestări din alte vremi mai credincioase.

Pe buzele tuturor sunt cuvinte de desnădejde pentru viitorul bisericii noastre: vânturi protivnice opresc mersul vieții bisericești. Se pare că spiritul vieții moderne mută axa sufletească spre alte preocupări decât cele bisericești.

O spontană manifestare religioasă, ca cea de care vreau să vorbesc, pune la punct chestiunea dacă dreapta credință a moldovenilor rămâne în limitele ei firești, sau este în declin,—așa cum se grăbesc mulți să afirme.

Cu alte cuvinte, această zi este un fel de verificare a puterilor de cari dispune azi ortodoxia în general, și în special eparhia noastră.

Dar judecat după proporțiile lui, pelerinajul din ziua de 14 Octombrie cor., la moaștele Sf. Parascheva, schimbă centrul de gândire pe un plan mai serios.

Iașul are ocazie, în cursul unui an, să cheme la el multă lume, pentru feluritele trebuinți ale vieții obștești.

Niciodată însă Iașul nu adăpostește sub zidurile lui atâta mulțime pestriță, adunată din cele patru unghiuri ale Moldovei, ca în această zi de Sf. Parascheva, când se scot în procesiune moaștele sfintei.

Infățișarea târgului este schimbată total. Altă lume. Altă viață. Pe str. Ștefan cel Mare domnește febrilitatea. Curtea Mitropoliei e neîncăpătoare.

Am văzut în acest an mulțime de credincioși adunați la-olaltă din cele trei provincii moldovene.

Am văzut creștini veniți de peste Prut, din județele basarabene; am văzut bucovineni din Suceava, C. Lung și Rădăuți, în pitorești costume naționale.

Am văzut țărani din Neamț, cu sumane cu guler verde și cu căciuli brumării, în tovărășia celor din ținutul Fălticeniilor. Am văzut pe alții din țara de jos, purtați de acelaș elan puternic al credinței mântuitoare.

Au plecat la drum creștinii cu merinde pe trei zile. I-am văzut în curtea catedralei metropolitane, adăpostindu-se de ploaje sub un arbust.

Aci, pâlcuri-pâlcuri își desfăceau desaga cu merinde. Tot aci își petreceau nopțile, sub cerul liber.

I-am văzut apoi pironiți în tața raclei cu Sf. moaște: bătrâni, vrâstnici și copii, cu fețele crispate, cu ochii plecați, adânciți în rugăciune, dominați de atmosfera înălțătoare a pioasei solemnități, cucernici, nădăduind dela sfântă sănătate și sprijin în feluritele lor nevoi.

Am înțeles atunci că această manifestare colectivă a credincioșilor din Moldova întregită, răspunde unui profund sentiment religios. Am înțeles că în ciuda tuturor dușmanilor bisericii noastre,—cari, *numai ei*, colportează știri eronate despre adevărata situație din biserica străbună,—și în ciuda tuturor piedicelor ce se pun unei normale dezvoltări a bisericii, *creștința ortodoxă trăește*. Și trăește intens.

Această maniestare religioasă a fost edificatoare.

*
* * *

În vederea sărbătorii hramului Sf. Cuv. Paraschiva, *I. P. S. S. Metropolitul Pimen* a alcătuit un program special de activitate.

Sâmbătă 13 Octombrie ora 9 $\frac{1}{2}$ dim., s'a săvârșit în Catedrala metropolitană, sf. Liturghie de către *P. S. Sa Grigorie Leu Botoșăneanu*, Vicarul sf. *Metropolii*, înconjurat de un sobor de preoți.

După terminarea sf. Liturghii, racla cu sf. Moaște ale Cuvioasei Parascheva, a fost luată pe umeri de către preoți și, în frunte cu *P. S. Vicar*, purtată în procesiune în jurul cate-

dranei, apoi așezată pe catafalc, sub un baldachin, anume amenajat, în fața sf. Mitropolii.

După amiază la ora 4, s'a săvârșit *Vecernia cu litie*, de către un împunător sobor de preoți, în frunte cu P. S. Vicar.

A predicat C. Diacon C. Popescu, vorbind despre temeiurile dogmatice pe cari se sprijină cultul sfinților. Incercările protestanților și, mai apoi, ale sectanților de-a desființa cultul sfinților. Necesitatea și eficacitatea cultului sfinților.

Duminecă 14 Oct. ora 8 dim. s'a făcut *sfințirea apei* în fața Catedralei, după cari a urmat o predică rostită de P. C. Arhim. Partenie Ciopron, Exarhul mănăstirilor, exprimându-și admirația pentru numărul mare de credincioși existenți, îndemnând la păstrarea credinței strămoșești.

La ora 9¹/₂ a început *slujba sf. Liturghii* oficiată de P. S. Vicar, înconjurat de clerul slujitor al Catedralei.

Au asistat I. P. S. Sa Metropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei și P. S. Sa Episcopul Nicodem, starețul sf. Mănăstiri Neamțu.

La sfârșit I. P. S. Sa Metropolitul Pimen a predicat mulțimei. Înaltul Chiriarh stăruie asupra crizei morale ce bântuie azi omenirea, ca un efect al înstrăinării de biserică. Are puternice accente pentru oribilele asasinat săvârșite în anul din urmă, și mai cu seamă pentru acela a cărui victime au fost regele Alexandru al Iugoslaviei și Louis Barthou ministrul de externe al Franței.

Iși exprimă nădejdea că lumea întorcându-se spre biserică, se va pune capăt anarhiei ce subjugă azi viața statelor.

La ora 4 p. m.; s'a oficiat *slujba Vecerniei*, de către un sobor de preoți.

A predicat C. Diacon N. Luchian, despre viața Sf. Paraschiva și minunile cari au proslăvit-o. Deasemenea a vorbit pe larg despre problema stilismului și a sectelor religioase, cari macină autoritatea bisericii și a statului.

La ora 6 p. m. s'a făcut din nou înconjorul bisericii cu moaștele sf. Paraschiva, când au și fost așezate în Catedrală la locul cuvenit.

A oficiat P. S. Vicar Grigorie Leu Botoșăneanu.

În fața Catedralei, P. S. Sa a vorbit poporului despre îndatoririle lui creștinești, despre viața curată creștină și înălțimea ei morală, spre care să năzuiască toți fiii bisericii.

În biserică P. S. Vicar a citit acatistul Sf. Parascheva, cu care pioasa solemnitate s'a terminat.

Diacon C. Popescu

Politica în biserică și școală ¹⁾

Deseori ne-a fost dat prilejul să relatăm, cu durerea în suflet, incidente penibile provocate de amestecul preoților în politică.

Demagogia electorală a dezlănțuit pasiunile și urile, nu numai între sătenii aceleiaș comune, dar chiar între membri aceleiaș familii. Patimile politice merg până la agresiuni, bătăi și chiar crime. Multe vieți omenești au fost zdrobite din cauza vrăjmășiei provocate de diversitatea taberilor politice.

Pușcăriile, cimitirile și spitalele pot face dovada înverșunării acestor lupte, lupte care cresc mereu în intensitate, cu fiecare alegere nouă.

Sunt în sate oameni — unii rude între ei — cari nu-și mai vorbesc, ori se urăsc de moarte din cauza unor certuri provocate de politică.

Ací ar fi rolul de împăciuitoare al preotului, ori cel de luminător al învățătorului!

Dar cum să îmblânzească preotul și învățătorul, sufletele întăritate de otrava politicianistă, când ei cei dintâi sunt propagatorii vrajbei?

Mai ales preotul, care are rolul de a propăvădui buna înțelegere între oameni, iertarea celor ce greșesc, înlăturarea zavistei și a urei, ce autoritate poate avea când el activează pentru o tabără, sau alta?

Fapte precise ne arată că, în dese prilejuri, în locul cuvântului evanghelic al armoniei și iubirii de oameni, preotul a adus cuvinte de ocară și ură, cuvinte dictate de dârzenia clubului politic în care era înscris.

Cum să mai găsească drept credinciosul o vorbă de îmbărbătare la preotul satului, când acesta face altă politică decât a lui?

Cum să mai creadă țaranul în seninătatea duhovnicească a reprezentantului Bisericii, când l-a auzit pe

1) Din ziarul „Universul” 15 Octombrie 1934

acesta înjurând la întrunire, alături de agenți înrăiți de patima politicianistă ?

Ce respect mai pot avea sătenii pentru obiectivitatea preotului, care nu se sfiește să dea chiar cu bâta în adversari, cum a fost cazul petrecut nu de mult în Ialomîța.

La fel cu învățătorii cari uită de îndatoririle lor, neglijează școala și pentru că doi-trei dintre dascăli rurali și-au făcut drum și avere în politică, se visează și ei tronând în palatele primitoare ale Bucureștilor ospitalieri, cu automobile și case proprii, făcute, firește, de pe urma politicii.

Se tot vântură de câțeva vreme ideea modificării Constituției.

Nu știm dacă se va face ori nu.

Dar dacă se face, toți cei cari se îngrijesc de viitorul acestui neam, de liniștea și ordinea la sate; toți cei cari iubesc preoțimea și învățătorimea; toți cei cari sunt convinși de înalta menire a acestor apostoli modești dar neprețuiți, vor scoate din politică — așa cum au scos pe ostași — pe învățători și mai ales pe preoți.

Redați-i catedrei pe cei cari au chemarea de luminători ai minților celor buni dar simpli: redați-i amvonului pe ce puși să lumineze sufletele mulțimii!

VION

Curente sociale dăunătoare Bisericii, Statului și Societății

Sămânța desordinilor sociale a fost păstrată în stare latentă în straturile societății, avându-și origina într'o altă concepție asupra vieții decât concepția superioară spiritualistă admisă de majoritatea omenirii și anume în concepția materialistă, iar în domeniul social în visul unei altfel de organizări decât cea de astăzi a lumii întregi. Acestei semințe i-a trebuit doar pământul prielnic, pentruca să germineze să înceapă a ieși la suprafață și să ia proporții, în creștere, pe care le iau de obicei buruienile și spinii, tinzând să invadeze terenul recoltei semințelor doctrinale adevărate.

Acel care a aruncat sămânța desordinilor sociale, Karl Marx și cu alți tovarăși, exagerând tendința de luptă naturală a existenței, profesând în același timp concepția materialistă despre viață, urmărind ca scop dărămarea așezămintelor existente a lumii întregi și ridicarea unei alte lumi (se zice), purificată prin sânge, nu a urmărit decât dezastrul.

Vom vedea întrucât principiile de organizare a lumii isvorâtă din sămânța marxistă pot fi așa după cum se spune, demne de o nouă orânduire—și dacă pot corespunde realității.

Temelia așezămintelor lumii existente este rezultatul unor tendințe încordate, în decursul istoriei, de a se organiza diferitele categorii sociale conform unui principiu armonic de coexistență, spre a-și asigura, în scopul promovării binelui individual și social, bunul mers al culturii și al civilizației.

Pentru armonizarea societății a fost neaparat nevoie de stabilirea unei ordine, scopul de a hotărî fiecărui individ drepturile și datoriile, de a tempera egoismul și de a canaliza voynțele în direcția unei colaborări libere. Această ordine de altfel își are origina în instinctul de ierarhie, conform căruia societatea își ordonează ea singură, în mod natural, regulele de conducere, începând cu familia și până la cea mai complicată formă de constituire socială („păgânii fac din fire ale legii“, zice Sf. Ap. Pavel).

Instinctele însă, mai ales la om care este inzestrat cu vo-

ință liberă, sunt desordonate; instinctul de a posedea, în luptă pentru existență, degenerază în cel mai feroce egoism. De aceea așezămintele unei societăți nu corespund întotdeauna și adevărului, dovadă, organizarea societății păgâne suferea din această cauză: unii aveau toate bunurile, iar alții aveau parte numai de lipsuri.

În echilibrarea manifestării instinctelor josnice, în mod natural, intervine instinctul de dreptate. Cum însă instinctele nu se pot ordona de la sine, observăm că acestor instincte în mod natural le corespund anumite instituții: instinctului de a posedea diferite instituții economice; instinctului de frumos, instituții de artă etc. iar instinctelor cari privesc morala naturală a indivizilor și anume: instinctului de adevăr și dreptate, pune aceste din urmă instincte și cu instinctul erarhic, corespunde instituția, considerată la Romani în special și la Greci ca fiind cea mai superioară și existând sub diferite forme deodată cu omenirea—instituției de stat.

Statul a avut menirea să reguleze raporturile dintre indivizi, dintre grupurile sociale pentru conlucrarea și convețuirea într'un tot armonic.

Pentru că instituțiile vechi însă se bazau numai pe instincte au fost imperfecte; chiar și biserica lumii păgâne bazată pe instinctul de a se închina și de a depinde de o Ființă necunoscută, fiind imperfectă, a fost de neaparată nevoie descoperirea unor principii veșnice, cuprinzând concepții de o armonie desăvârșită, pentru perfecțiunea omului, a raporturilor dintre oameni și a tuturor instituțiilor.

Aceste principii, cuprinzând dragostea de Ființa Veșnică creatoare a armoniei universului și dragostea nețărmurită față de aproapele, sunt principiile creștine descoperite de Insuși Fiul lui Dumnezeu Iisus Christos, pe baza cărora s'a întemeiat Biserica creștină.

În contra Bisericii, istoricește, treptat, a început să se ridice concepția materialistă și toate curentele derivate din această concepție, iar mai târziu, nu mai mult decât câteva decenii (socotit din timpul când a trăit Marx 1818—1883) și mai cu seamă după război, s'au ridicat un șir de doctrinari sociali, având și aceștia ca bază concepția materialistă,—promotori și cei de după război susținători ai mișcărilor cunoscute

sub numele de comunism și socialism, atât împotriva Bisericii cât și a Statului existent și a așezămintelor sociale actuale.

Comuniștii și socialiștii tind a înlocui principiile Bisericii creștine cu doctrina materialistă, socotind religia profesată de Biserică „opium pentru popor”, împedicând, zic ei, progresul social așa cum ei îl concep al viitoarei fericiri comuniste.

În realitate, însă, ei tind la distrugerea Bisericii, pentru că educația făcută de ea mulțimii, stă deacurmezișul răsturnărilor sociale prin asasinări și vărsări de sânge urmărite de comunism, precum și pentru faptul, că prin doctrina ei simplă—dar de o înțelepciune neîntrecută—a înfrățirii și egalității creștine, demască tot planul infernal de întronare a despotismului comunist, precum și ipocrizia ascunsă sub formulele revoluționare : libertate, egalitate și fraternitate, întrebuintate numai ca simple momeli pentruca, în urmă, să poată întrona cea mai sălbatecă teroare cunoscută în fapt în zilele noastre, sub regimul dictaturii bolșevice.

Curentele sociale amintite se ridică împotriva statului, lansând ideia, că statul nu a existat întotdeauna ci abea a luat ființă, zic reprezentanții acestor curente, odată cu deosebirea, în sânul societății, a claselor sociale din nevoia de a tempera antagonismele dintre clase și că va fi un timp când prin întronarea comunismului care va desființa clasele sociale—ne mai existând acestea—dela sine se va desființa și statul.

Conform concepției reprezentanților socialiști și comuniști statul „în principiu” este al clasei celei mai puternice, al clasei dominante din punctul de vedere economic, înlesnindu-i acestei clase, zic ei, să exploateze pe muncitorii salariați după cum în antichitate a exploatat sclavii și în evul mediu șerbii.

Muncitorii salariați formând—după împărțirea făcută pe clase—clasa proletariatului, vor trebui să lupte până la ultima energie, întrebuintând violența împotriva celorlalte clase, asociindu-și clasa țărănească, până vor pune mâna pe putere.

Aici trebuie să remarcăm, că prin declararea luptei de clasă, comuniștii, pe lângă pericolul față de Biserică și față de stat prezintă și un mare pericol social prin tendința de a declara războiul civil.

Clasa proletariatului, odată ce a acaparat puterea prin orice mijloace, va proceda în mod forțat la colectivizarea pro-

prietății, desființând astfel principiul inegalității proprietății, care este la baza existenței claselor sociale și prin aceasta, desființând însăși clasele sociale, va desființa, zic comuniștii, și statul care a luat naștere odată cu clasele sociale din nevoia de a aplană conflictele dintre acestea.

Ce va urma după aceea, credem, că nici comuniștii, măcar doctrinar, nu ar avea cutezanța să precizeze; aceasta va rămâne o taină și taina, credem, că se păstrează în buzunarul unui neam străin.

Știm atât doar, că în Rusia, unde se experimentează comunismul, cunoscut sub numele de bolșevism—după ce mai întâi s'a întronat revoluția și pe rând au luat puterea socialiștii și alte formațiuni intermediare, începând dela social-democrați și până la comuniști, cu multe vărsări de sânge și necurmăte asasinări și cu multe dărămări de biserici și clădiri de cultură și ceartă—în primul rând, nu stăpânește proletariatul puterea. colectivizarea proprietății este departe de a se fi realizat din cauza rezistenței neînduplecate a poporului; iar acolo unde s'a întrebuițat colectivizarea prin forță domnește lipsa și foametea. Ziarele aproape în unanimitate și cercetătorii la fața locului de bună credință, ne aduc știrea că despotismul statului se afirmă din zi în zi proiectând formarea unui nou stat burghez cu o clasă conducătoare streină, teroristă până la maximum, o clasă de proletari a căror muncă este exploatată în mod neomeos și o clasă țărănească îndobitocită de muncă, de foame și de persecuțiunile sălbaticе.

Statul a existat întotdeauna,

Din cele mai vechi timpuri societatea se prezintă împărțită în mai multe grupuri: mici colectivități, triburi, hoarde, așezări locale asociate între ele sau reunite direct într'un stat care le îmbrățișează". (Problema claselor sociale de Petre I. Ghiață p. 91)

„Intre aceste grupulețe există diferențieri, conflicte de interese, varietate de aspirații etc.; o forță însă le domină pe toate, dând unitatea ansamblului de grupe". (Problema claselor sociale de P. I. Ghiață p. 92).

Această forță fie că e reprezentată de un individ sau de un grup de indivizi a avut rolul înainte de a exista clasele sociale și conflictele dintre acestea — de a regula raporturile

dintre indivizii singuriți, familii și grupuri și de a tempera egoismul care se naște odată cu omul și nu cu apariția claselor sociale—făcând posibilă viețuirea în comun.

Având statul începutul—sub diferite forme — odată cu omenirea, nici sfârșitul nu și-l poate avea mai degrabă decât aceasta.

Chiar dacă ne-am închipui că ar fi posibilă colectivizarea proprietății și a producției prin forță — de bună voie este imposibilă pentru că proprietatea se bazează pe instinctul de a poseda—menținerea colectivizării forțate presupune dăinuirea forței. Și în afară de aceasta, admitând că colectivizarea producției ar fi posibilă, rolul unui intermediar se arată cu o dublă necesitate, mai cu seamă în aparatul social complicat de astăzi, atunci când vine rândul să fie distribuită producția. Căci nicăieri și nici odată nu se ivesc mai multe conflicte și egoismul nu-i mai frecoce decât atunci când un bun comun este sortit să fie împărțit după voia liberă a celor ce îl posed.

Comunismul și socialismul sunt dăunătoare societății prin propaganda iresponsabilă cu care întetesc lupta între clasele sociale pentru provocarea războiului civil.

Iată ce spune N. Bukharin de exemplu: „In regimul capitalist, clasa muncitoare trebuie să înăsprească, să întetască lupta de clasă, să o ducă până la punctul său culminat, care este războiul civil. In regimul capitalist, așa dar, clasa muncitoare trebuie să se silească să facă cât mai crâncenă lupta de clasă, având ca țintă războiul civil, In cadrul capitalismului, partidul clasei muncitoare este un partid de războiu civil“. (op. cit. P. Ghiață : Problema claselor sociale p. 138).

Războiul civil, ținta la care se ajunge prin declararea luptei de clasă nu a dus nici odată la vr'un rezultat pozitiv; a provocat dezastrul, dărâmand așezămintele produse de cultură și civilizație și a suprimat, în chip sălbatic, atâtea vieți omenesti, rămânând ca tot pacea să restabilească și să refacă aceiace a distrus cruzimea omenească.

Războiul civil apare cu atât mai monstruos și deaceia trebuie evitat, dacă facem constatarea istorică—lucru pe care l-a evidențiat d. prof. I. Petrovici, în una din strălucitele sale conferințe—că viața omenirii se învârte mereu în același cerc vicios și anume: libertatea prea mare provoacă anarhia, anarhia

aduce după sine despotismul, iar despotismul se perde prin proclamarea iarăși a libertății și așa m. d.

Prin urmare adevărul nu stă în mod absolut nici într'una din aceste forme de conducere a popoarelor, ci el stă acolo, unde prin durabilitatea păcii și în mod evolutiv se asigură existența individului și se garantează promovarea culturii și a civilizației pentru binele indivizilor și societății.

Anglia a ajuns în mod evolutiv, cel puțin la același grad de cultură și civilizație ca și celelalte state de frunte din Europa și spre cinstea ei a știut să-și scape istoria de atâtea pete de sânge, care au scoborât demnitatea omenească a altor popoare.

Dacă desființarea statului este o imposibilitate, pentru că, cum am srătat în cursul tratării acestei expunerii, pe lângă că este o instituție care corespunde instinctelor superioare omenești, dar este și o necesitate prin atribuțiunea sa de intermediar și arbitru între indivizi și clasele sociale; dacă însăși biberica își are cu necesitate existența sa în setea sufletească înăscută fiecărui om de a se uni cu Dumnezeu și dacă rolul ei, în educația indivizilor și pentru perfecțiunea tuturor instituțiilor, inclusiv a instituției de stat, este recunoscut istoricește; dacă războaiele civile, nu numai că sunt dăunătoare, dar sunt deadreptul dezastruoase, dece totuși, curentele socialiste și comuniste, dăunătoare societății, au reușit să se răspândească și cu așezămintele bazate pe doctrina lor utopică, tind să se substituie conformațiunii sociale actuale.

Organismul celor mai multe state este slăbit. Și unde organismul este slăbit acolo se încuibă boala. În genere boala în viața plantelor, ca și în viața indivizilor este ceva negativ, pentru că tinde la distrugerea organismului lor.

Boala socialistă și comunistă este o negațiune în viața statelor și a societății pentru că tinde la distrugerea lor. Fapt constat este însă, că și construcția internă a statelor și a societății este cuprinsă de o inevitabilă desagregare.

Această desagregare a statelor și a societății își are explicația credem în cele ce urmează:

În numele unui presupus progres, mai mult o halucinație de progres, doctrinari politici și sociali fără o concepție temeinică fundamentală tind să scoată din organizația statelor și a

societății însăși principiul vieții, principiul creștin. Nu admit nici concepția admisă de doctrinarii sovietici—pentru că aceasta ar constitui o jenă—concepția materialistă pe baza căreia aceștia tind să dea societății o organizație mecanică moartă, dar nici concepția creștină spiritualistă și atunci, oonstatăm că acești doctrinari împrumută doctrine sociale, care decurg dintr'un amalgam de concepții, pe baza cărora fac diferite reforme. Aceasta explică proveniența complicației celor mai multe legiuri în majoritatea statelor de astăzi.

Complicația retormelor trunchiate, adică fără o concepție fundamentală bine definită, duce la complicația aparatului de stat și desorientarea în îndeplinirea atribuțiilor lui, ceea ce atrage după sine lipsa sau neputința statului de a-și îndeplini rolul responsabil de arbitru între clasele sociale. Lipsa de arbitraj face ca să nu fie recunoscută îndeajuns munca unora dintre clasele sociale, sau într'altfel să fie nedreptățite, ceea ce atrage o accentuată nemulțumire — și dacă se mai întâmplă și o conducere iresponsabilă, ai cărei reprezentanți sunt și membri ai societăților oculte, atunci desorientarea devine generală și peste tot se întronează haosul, teren prielnic pentru însă-mânțare, în camp larg, a socialismului și comunismului.

Societățile secrete, exemplu francmasoneria, ai căror membri au dublă atitudine: una ascunsă care este cu desăvârșire streină cunoașterii mulțimii și alta pe față, masca celor urmărite în ascuns—pe care deasemenea mulțimea nu o înțelege și din această cauză o tolerează, lucrează în mod lent, dar sigur, la slăbirea legăturii autorității interne și prin aceasta la dărămarea statului.

Sediul acestei societăți fiind, deasemenea, necunoscut poporului deaceea această societate—cu ramificațiile ei în toată țara având membri din cei mai remarcabili doctrinari politici, urmărind în mod ascuns împământarea în pătura cultă a unor altor principii, decât acele care se află acum la baza statului—devine o putere anonimă care provoacă haosul. Și pentru că doctrina acestei societăți nu cuprinde principii temeinice pe baza cărora s'ar putea organiza societatea și statul, terenul îl lasă comuniștilor și socialiștilor; iar pentru că acțiunea ei este anonimă, societatea francmasonică cu membri ei devine iresponsabilă în fața poporului.

Totala iresponsabilitate explică de ce și alte asociațiuni, de ordin religios, a sectelor lucrează în mod clandestin nestingerite de nimeni sau chiar încurajate, la desagregarea unității bisericii și indirect, prin cultivarea comunismului, la destrămarea statului.

Statul a cărui organism sănătos, prin regenerarea internă, a reacționat împotriva curentelor bolnăvicioase comuniste și socialiste și împotriva societăților oculte și le-a eliminat—exemplu Italia — și și-a asimilat în acelaș timp virusul principiilor de viață creștine,—căutând să sprijine și păstrarea unității bisericii, care la rândul ei îi alimentează viața — asigurându-și o unitate de conducere, își asigură propășirea și viitorul existenței sale.

Preotul care este și cetățeanul luminat, stând în mijlocul poporului, trebuie să fie conștient de valoarea creștinismului, mai ales în aceste timpuri de criză materială și dublă criză morală, trebuie să cunoască molima curentelor de desagregare socială și după cuvintele Mântuitorului „Indrăzniți Eu am biruit lumea“, să creadă puternic în misiunea sa și să înceapă acțiunea de afirmare necontenită și în fața tuturor, a principiilor creștine care vor trebui să stea la baza statului și a societății pentru deplina însănătoșire a acestora și dăinuirea demnă a existenței lor,

Pr. Gav. Niculiță

Cartea Românească dela 1643 ¹⁾

Lui Varlaam mitropolitul Moldovei între anii 1632-1653, îi revine meritul de a fi publicat prima carte românească în Moldova.

Pentru a înfățișa însă și mai bine importanța capitală pe care acest mitropolit a avut-o în Istoria noastră culturală, credem că este bine a face un istoric rezumativ al stării culturale a Românilor până în sec. XVII.

Sub influența curentului calvinesc s'a tipărit la Sibiu în anul 1544 un Catehism românesc, cu scopul de a atrage pe români la religia calvină. La început, acest curent n'a avut nici un răsunet, în urmă însă, cu ajutorul propagandei ungurești, s'a înființat la Brașov a tipografie, unde diaconul Coresi, fugit din Târgoviște din cauza lui Mircea Ciobanul, tipărește o serie de 7 cărți în românește (Intrebarea creștinească 1599, Tetraevanghelul 1561, Apostolul 1563, etc.). Importanța lui Coresi este destul de mare; în primul rând din cauza legăturilor comerciale dintre sași și români, opera lui s'a putut răspândi în țara românească iar în al doilea rând importanța lui rezidă în faptul că dă o structură definitivă ortografiei cirilice. Dela Coresi până la Varlaam nimeni nu s'a evidențiat în mod deosebit.

În timpul domniilor lui Matei Basarab în Țara Românească (1633—1654) și Vasile Lupu în Moldova (1632—1653), cultura românească ia o nouă extindere, de data aceasta însă, pornind din simțiminte adevărat românești. Românii ambelor Principate și-au dat seama de menirea lor și au început să activeze pe tărâmul cultural, pentru ca în primul rând să scoată din biserică limba slavonă, înlocuind-o cu cea românească

---

1) Publicat în foieletonul ziarului „Viitorul”.

și în al doilea rând să distrugă orice influență dăunătoare triumfului românismului. Se știe desigur că până la acești doi domni, slujba în biserică se făcea în limba slavonă. Varlaam, mitropolitul Moldovei, a fost primul care s'a gândit să tipărească o Explicare a Evangheliilor (Cazanie) pentru a fi de folos preoților români.

Născut dintr'o familie de țărani răzeși din Județul Putna, el se călugărește și ajunge mitropolit în anul venirii lui Vasile Lupu la tronul Moldovei. Fiind trimis în 1627 de Miron Barnovschî—domnul Moldovei din acel timp—în calitate de arhimandrit în solie la țara Rusiei, Fedeorovici, pentru a lua două icoane, el se împrietenește cu Petru Moghilă, egumen al Kievului și fiul fostului domn al Moldovei, Simion Movilă (1606). În 1633, Petru fiind făcut mitropolit, îi trimete lui Varlaam, după îndemnul lui Vasile Lupu, o tipografie, care se instalează la Mănăstirea Tri-Sfetitele (Trei Ierarhi) din Iași. Cu ajutorul acestei tipografii, Varlaam își tipărește Cazania. Titlul în întregime este :

„Carte românească de învățătură Dumenecele de „preste an și la praznice împărătești și la svenți mari, „cu dzisa și cu toată cheltuiala lui Vasile Voivodului „și domnulu țărâi Moldovei di în multe scripturi tăl- „măcită di în limba slovenească pre limba rumâniască „de Varlaam Mitropolitulu de țara Moldovei, în tipa- „riulu domnescu în Iași în Mănăstirea a trei Steli de „la Hs. 1643”.

Cartea a fost tradusă din limba slavoă și prelu- crată apoi după o Cazanie a patriarhului Calist al Constantinopolului. Data când a fost tipărită este pusă în titlu ca fiind 1643. Exact este însă că tipărirea a înce- put la 1641, căci în vremurile vechi o carte se tipă- rea cu multă greutate.

Îată ce spune Varlaam în „Cuvânt cătră cetitoriu” : „Impuținându-se din oameni înțelesul sventelor „scripturi tot mai pre înțelesul oamenilor până au în- „ceput scoate așași (astfel) acineși pre limba sa pen- „tru ca să înțeleagă hiecine să să înveațe și să mărtu- „risească minunate lucrurile lui Dumnezeu. Cu mult

„mai vârtos în limbă noastră rumânească ce n'are carte „pre limba sa, cu nevoie iaste a înțelege cartea alții „(altei) limbi și pentru lipsa dascălilor ș'a învățaturii „câte au fost învățând mai de multă vreme acum nice „atâta nime nu învață“.

Conștiința națională atât de evidențiată la Varlaam ideea unității neamului românesc, bine înrădăcinată în mintea mitropolitului moldovean, face ca lucrarea să fie considerată ca un eveniment în secolul XVII. Se observă din opera sa că evită a numi pe români după provinciile pe cari le ocupă (moldoveni, valachi, etc.) căci își dă seama că toți au aceiaș origine și deci toți trebuie să aibe acelaș nume. Limba întrebuințată de Varlaam în această Cazania este mult superioară celei lui Coresi, care se prezintă cu multe asperități dialectale. Mitropolitul moldovean întrebuințează o limbă curat românească, puternic influențată de limba populară; fraza este curgătoare și sonoră.

Influența operii lui Varlaam asupra literaturii noastre și asupra spiritului public în sec. XVII, prin faptul că un mitropolit al țării scrie cărți religioase, este incontestabilă. Cartea lui devine hrana sufletească a românilor din acel timp, iar nouă urmașilor, ne este un document pentru aducere aminte al gloriosului nostru trecut religios.

Ioan M. Paltea

Per aspera ad astra

Câteva considerațiuni de educație ascetică

II

Rousseau și-a dat bine socoteală de rostul suferinții în educația omenească, atunci când lasă pe Emil să sufere consecințele firești ale greșalelor lui. Insuși filantropinistul Bassédow aplică elevilor săi cel puțin câte o „Casualtag” pe lună, câte o zi în care copii sunt expuși unor neplăceri nu întâmplătoare, ci anume administrate, pentru a cultiva în ei puterea răbdării și a le forma prin aceasta caracterul.¹⁾

Așa dar avea dreptate antica Virtute când spunea lui Hercule: „Eu nu te voi ademeni cu făgădueli, că o să dai numai și numai peste plăceri. Ți voi spune pe față hotărârile zeilor asupra muritorilor: numai cu muncă și cu trudă mare dăruiesc ei vieții omenești fericirea și mărirea”.²⁾ De aceea „popoarele mari ca și oamenii mari n'au fost niciodată lăudăroși și nici bufoni, ci au cunoscut tragicul vieții și s'au îmbarbătat să-l înfrunte”,³⁾

Zădarnic dar caută pedagogia naturalistă și în special așa zisa școală activă să facă pe om a uita marele adevăr, că drumul ce duce la virtute e o cale aspră și spinoasă. Zădarnic tinde ea să se refugieze în mirajul iluziilor și idealurilor; ignorând cu intenție realitățile vieții, numai pentru cuvântul că nu sunt încântătoare. Nouă ni se pare că acest iluzionism optimist nici pe departe nu are folosul practic, pe care i-l atribue astăzi pedagogia filantropinistă.

Jules Payot face din tănuirea asprelor realități ale vieții, prin reflexiune meditativă, o întreagă strategie.⁴⁾

1. Istoria Pedagogiei I. Găvănescul, vol. III, Buc. 1907, pag. 190.

2. Mitologia Greco-Română de G. Popa-Liseanu II: Legende eroilor, pag. 7.

3. Destinul, Emerson, Bibl. Orizontul No. 2 Edit. Minerva, pag. 9.

4. Educația voinței, trad. rom. N. Pandele.

Dar care om, oricât de slab strateg ar fi el, nu știe, că atunci când e vorba de purtat o luptă, noi trebuie să procedăm în primul rând la recunoașterea pozițiilor inamice? Apoi că fiecare din combatanți trebuie să caute a avea permanent pe adversar în față și a-i urmări mișcările pentru a-i para loviturile și nu se poameni încadrat prin surprindere și lovit în flanc ori din spate. Tot așa însă când e vorba de obținut biruințe morale: noi trebuie să calculăm din vreme cu riscurile și necazurile posibile, pentru a le întâmpina apoi bine pregătiți și pentru a ne expune printr'o întâmplătoare sau intenționată ignorare la înfrângeri iremediabile.

Fără a ne face cătuși de puțin spaime prostești, noi trebuie să ne dăm socoteală din capul locului de suntem în stare a muri cu bărbăție în luptă, dacă de învins nici vorbă nu poate fi. Dar pentru a afla că suntem capabili de un asemenea eroism, trebuie să cântărim mai dinainte strășnicia vrăjmașilor cu care avem a ne lupta, vrăjmași care nu sunt decât moartea și suferința și mai ales aceasta din urmă.

Se știe însă că „cea dintâi condiție elementară în lupta cu suferința este înțelegerea suferinței. Suferința să înceteze a fi o taină în fața căreia vieța pleacă fruntea și îngenunche cu spaimă”.¹⁾ A căuta să dăm uitării greutățile ce avem de înfruntat și care-s inerente luptei ce întreprindem, a ne da aerul că nu le vedem când ele ne sar în ochi, a căuta refugiu în lumina orbitoare a idealurilor ce licăresc întru înălțimi celeste, când noi rămânem tot aici jos pe pământ, aceasta e — fie-ne îngăduit să o spunem — strategia struțului, care când e atacat de vânători își ascunde capul în nisip, socotind că cu metoda asta scapă de primejdii

Adevărul adevărat este că în raport cu slăbiciunile ce ne covârșesc, aspirațiunile noastre către ideal sunt atât de slabe și fragile, că nu ne ocrotesc deloc contra tentațiilor cărnei și că mai curând ele reclamă slujire dela noi și anume o slujire gata de a merge fără preget până la deplina jertfire de sine.

1. Arta de a suferi, Mircea Florian, edit. Socec București.

Iată pentru ce „când am ales bine drumul, trebuie să ne gândim și că putem fi împiedicați de accidente și de moarte, chiar dacă am fi Cyrus sau Alexandru” cum se exprimă savantul profesor francez Claude Bernard. ¹⁾

III

Considerarea anticipată a greutăților prin care trebuie să treacă omul în viață, departe de a-l duce la desnădejde și dăgust, mai curând îl fortifică și îl face destoinic de biruință, nu ca iluzionismul feeric al optimismului vulgar, în care mait otdeauna germinează pesimismul blazaților vieții.

Teoreticește noi putem recunoaște dimpreună ca Leopardi, Musset, Byron ori Schopenhauer că „vieța asta-i plină de mizerii”, fără ca din această pricină să desnădăjduim numadecât de soartă, dacă nu ne dăm mișelește bătuți, înainte chiar de a intra în luptă. „Care teoretician s'a sinucis, fiindcă logicește a ajuns la această concluzie?” — se întreabă dl. prof. Găvănescul. „Cunoaștem ființe desgustate de vieța, care n'au mai vrut să trăiască. Cunoaștem Wertheri sinucigași, dar Schopenhauerini sinucigași, nu”, adaogă domniasa. ²⁾

Se'nțelege că cunoștința asprimilor vieții reclamă dela noi oarecare duh de bravură, fiindcă după cum spune Fichte „este o îndrăzneală bărbătească a privi răul în față, a-l sili să se oprească, a-l pătrunde liniștit, rece și liber și a-l descompune în părțile sale”. Dar pentru omul brav greutățile și asprimele nu constituie decât o chemare și a provocare, pe când ignorarea lor înseamnă să rămâi pururea expus la cădere și desnădejde.

Cu cât amar se tânguie eroul romanului „Roxana” al scriitorului nostru Gala Galaction, că n'a fost prevenit din vreme asupra ispitelor și primejdiilor ce stau deapururi în calea celor cari urmăresc un ideal! „O,

1. Extrait de la Science et Nature, Paris 1884-1885.

2) Etica, I. Găvănescul, Iași 1922 pag.

3) Roxana. G. Galaction, Edit, Națională S. Ciornei, pag. 7.

prea cucernice părinte, pentru ce m'ai făcut să trăiesc în aceste grădini ale spiritalității evanghelice, fără să mi spui categoric, că dincolo de ele mă așteaptă noaptea, sbuciumul și dezastrul? Stau azi cu capul învelit în tristul meu suman călugăresc și plâng frumusețile de unde am pogorît și plâng ruinele subite ale visurilor mele de eroism creștin", geme nenorocitul.

Pedagogia lui Foerster a fost criticată de diletanți pe cuvânt că ilustrul dascăl stă de vorbă cu copii asupra necazurilor vieții.

— „Astfel de obiecțiuni s'ar socoti cu neputință, răspunde Foerster, dacă nu s'ar ști că există mulți oameni, cari dela regularitatea cu care zilnic își iau supa la masă, conchid la bună starea generală a vieții și nu văd tragediă vieții și nu vor s'o vadă pentru că ei n'au simțit-o cu propriul lor trup. Dar cine cunoaște mizeria socială, economică și morală în care trebuie să trăiască mii de copii, cine-și reprezintă tragediile familiare la care n'ar trebui să asiste, cine nu vrea să îndepărteze din concepția vieții sale faptul că moartea și boala nu se opresc în fața tinereții, acela știe că cu „evanghelia bucuriei și a frumuseții” se formează numai oameni străini de lume și incapabili de viață și că educația cea mai sigură pentru o viață veselă se găsește numai în acea oțelire a caracterului, în acea exercitare a învingerii de sine, care ne face în stare să suportăm bărbătește o viață fără bucurii, plină de greutate și bogată în lipsuri și vremuri grele.

Ar fi de dorit copiilor de sigur din inimă, ca tânăra lor viață să fie ferită de orice nenorocire și de tot ce-i urât, dar viața nu ține seama de această dorință nici la bogați, nici la săraci, încât educația trebuie să-și îndrepte toată puterea ei în scopul de a întări în copii capacitatea internă de rezistență împotriva soartei. Aceasta este confirmarea, fortificarea omului față de viață, inocularea fermenților spirituali, care au puterea să transforme suferințele și adversitățile într'un câștig mai mare.

Cât de necesare sunt tocmai tinerimii moderne a-

semenea ajutoare spirituale, o dovedește creșterea sinuciderilor printre tineri. Dacă se vaccinează copii împotriva vărsatului, nu trebuie să fie făcuți cu acelaș drept capabili de a rezista împotriva grelelor încercări și desamăgiri ale vieții, de care nimeni nu e scutit?" 1)

De aceea nu fără multă dreptate spune cineva : „Relele de care ne temem, să le biruim, fiind pregătiți să le purtăm cu curaj ; dar un rău neprevăzut este mai cu anevoie de purtat, adesea ni se face chiar ne-suferit“. 2)

Econ. Leon Stăcescu

Prisăcani.

---

1) Invățământul religios și învățământul moral, Fr. Foester, trad. de Pr. Negoită, pag. 50.

2) Mângăetorul de Dionisie al Buzăului Buc. 1915 pag. 51.

Ziua economiei

Inalt Prea Sfințite,

În fiecare țară și în fiecare an, se serbează la 31 Octombrie „Ziua Economiei”, pentru a însufla cât mai adânc, în spiritul popoarelor, ideea totdeauna sănătoasă și pe aceste vremuri—salvatoare—de a strânge, păstra cu grijă și fructifica cu foios, mult puținul ce fiecare e în stare să economisească din câștigul muncii sale.

Direcțiunea Casei Naționale de Economii și Cecuri Poștale, Instituție creată de Stat, special, cu scopul educativ de promovare a spiritului de economie în poporul nostru, crede că, pentru răspândirea și infiltrarea ideii de economie în popor, trebuie să facă apel, pe lângă Școală, și la Biserică, înțelegând că numai pe calea catedrei și amvonului se mai poate prezenta azi poporului, ideea de economie ca un comandament moral.

Aceasta cu atât mai vârtos cu cât însuși Biblia se face purtătoare a acestui postulat prin parabola „Fiului Risipitor”, etc. :

Inalt Prea Sfințite,

Baza propășirii ori căruia popor este: *munca și economia*; prin muncă se produce și prin economie se valorifică și dezvoltă producția.

Biserica înțelegând de mult că liniștea sufletească necesară apropierei de Dumnezeu nu se află decât în spiritele cumpătate, a făcut din cumpătare o virtute.

Pe aceiaș cale se află și Cassa de Economie, care, ca organ de educație socială, vrea să facă din cumpătare, din prevedere, din economie, o funcțiune socială.

Cu convingerea că apelul Instituțiunei noastre aprobat de Inalt Prea Sfinția Sa Dr. Miron Cristea, Patriarhul Bisericii Ortodoxe, va găsi ecoul dorit și în bună-

voînța Inalt Prea Sfînției Voastre, vă rugăm să binevoiiți a aproba și dispune, pe cale de circulară, ca în toate bisericile creștine din cuprînsul Patriarhiei noastre, să se țină, în ziua de Duminică 28 Octombrie crt., predică cu scopul de a răspândi în popor, spiritul de economie.

Mulțumindu-vă anticipat pentru binevoitorul concurs pe care Inalt Prea Sfînția Voastră ni-l va da, Vă rugăm să primiți Inalt Prea Sfînțite, expresiunea sentimentelor noastre de înaltă stimă.

Președ. Cons. de Ad-ție
Indescifrabil

Director General

No. 12535

Indescifrabil

Normele pensionărilor în caz de boală

Domnule Ministru,

De câțva timp se observă că unele autorități intervin prin simple adrese către această Cassă, pentru convocarea comisiunilor medicale prevăzute de art. 14 din Legea Generală de Pensii, spre a aviza asupra sănătății funcționarilor propuși a fi în retragere pentru infirmități, fără să producă și actele prevăzute de art. 36, paragraful I, din Regulamentul Legii generale de Pensii, al cărui cuprins este următorul :

Art. 36. Cerere de constatarea sănătății va arăta amănunțit natura infirmității, cauzele care au produs-o, serviciul cu ocaziunea căruia a dobândit-o, data la care s'a petrecut faptul și orice dovezi pe care se sprijină aceste arătări. La cerere se vor anexa următoarele acte :

1. Pentru cazul când prin cerere se arată că infirmitatea s'a produs în timpul, dar nu din cauza serviciului :

a) Certificatul autorității unde a servit în ultimul timp, din care să rezulte că are cel puțin zece ani calculabili la pensie, cu indicațiunea retribuțiunii ce a primit în ultimii trei ani de serviciu și cu mențiunea expresă dacă i s'a făcut rețineri pentru pensie, precum și motivul ieșirii din funcțiune :

b) Certificatul eliberat de medicul curant al infirmului, care să cuprindă data de când este în căutarea sa, cu o descriere amănunțită a infirmității, a cauzelor și urmărilor lor, din punct de vedere medical.

Prin nerespectarea acestor dispozițiuni. comisiunile medicale în unele cazuri, nu se pot edifica cu precizie asupra stabilirii diagnosticului și necunoscând antecedentele, felul de a se comporta în serviciu și nici cel

puțin concediile medicale de cari ar fi uzat funcționarul propus pentru examinare, se găsesc obligate să amâne pronunțarea pentru relațiuni și cercetări suplimentare, producându-se astfel corespondențe inutile și întâzieri dăunătoare atât bunului mers al serviciului cât și intereselor funcționarului.

Pentru a se remedia această stare de lucruri, avem onoare a vă aduce la cunoștință că, în viitor nu se va mai da curs niciunei intervențiuni de acest fel, dacă nu vor fi însoțite de actele specificate mai sus.

p. Director General,
(ss) *Indescifrabil*

p. Director
(ss) *N. Crestescu*

No. 128886

p. Conformitate,
Zăhărescu

Reîntoarcerea unei familii de adventiști în sânul Bisericii

Prea Cucernice Părinte,

Subsemnatul Neculai Nistor, proprietar din comuna Ștefănești, jud. Botoșani, Parohia Târgului Ștefănești, ce cu onoare păstoriți, vin prin aceasta înaintea Sfinției Voastre, cu smerenie și genunchile plecate pentru a vă declara următoarele:

Ca creștin ortodox din naștere, atât eu cât și soția mea Zamfira am fost în sânul Sfintei noastre Biserici până în anul 1927, nelipsit dela Sfânta slujbă din Duminici și Sfinte Sărbători. Din acest an însă, fiind oarecum neîndestulat sufletul meu dornic de pătrundere religioasă și potrivit-mă unor predicatori rătăciți din secta adventistă, am îmbrățișat atât eu cât și întreaga mea familie, rătăcirea adventistă. Am lucrat chiar în această sectă căutând a căpăta adepti, ținând adunări în casa mea Sâmbăta și explicându-le eu Sfânta Scriptură celor ce luau parte la adunare. Am cerut apoi la Primăria Ștefănești schimbarea Confesiunii, lucru care nu mi-a fost aprobat; eu însă împreună cu soția am primit botezul adventist, din mâinile unui predicator rătăcit, iar cei doi copii ai mei, născuți după anul 1927 sunt încă și astăzi nebotezați.

Numai dorința de a ne reînoi sufletește, numai gândul nostru curat că astfel slujim Lui Dumnezeu cu adevărat, numai aceasta ne-a făcut să trecem în rândul adventiștilor. Cum însă acum, devenind mai copti la minte, sătui și de înșelăciunea acestor rătăciți, care prin zeciuiala mai presus de credința sufletului, ascul-

tând și sfânta predică a Sfinției Voastre, în urma căreia am rămas pe deplin înțeles, că reînnoirea sufletească a oricărui creștin se face numai păstrând strămoșeasca predanie a Sfintei Biserici ortodoxe.

Cu adâncă plecăciune și cu lacrimi fierbinți de adevărată pocăință, venim înaintea Sfinției Voastre, rugându-vă mai întâiu să ne iertați pentru mâhnirea ce cred că v'am făcut, lucrând deoparte de ogorul adevăratei credinți strămoșești, și să interveniți locului în drept spre a hotărî să fim primiți din nou în sânul Sf. Biserici.

Declar încă odată că numai chemat de sufletul meu ce se pocăește, și cu adâncă convingere despre adevărul Sfintei Biserici, fac această întâmpinare și mai declar că pe viitor, nu mă voi abate dela nici o poruncă și disciplină a Sfintei Biserici și a sfinților săi slujitori.

Așa să-mi ajute Dumnezeu.

Neculai Nistor, Zamfira Nistor.

Forul de judecată a călugărilor

Stareției Mănăstirei Neamțu

Vi se face cunoscut că, pentru îndeplinirea prescripțiilor Art. 312 din Regulamentul de procedură a instanțelor disciplinare și judecătorești al Bisericii ortodoxe române, am hotărât înființarea unui juriu de judecată, pentru abaterile săvârșite de arhimandriții, stareții și starețele din această Eparhie, sub președenția P. S. Episcop Nicodem, Starețul M-rei Neamțu, având ca membri pe Arhimandriții: Ghenadie Carază, starețul M-rei Bistrița și Teodosie Bonteanu, starețul mănăstirei Cetățuia, iar membri supleanți pe Arhimandriții: Mina Prodan și Victor Cristescu, starețul mănăstirei Vorona.

Procuror al acestui juriu—care va avea sediul la M-rea Neamțu — am numit pe Arhimandritul Partenie Ciopron Exarhul Mănăstirilor.

PIMEN

Mitropolitul Moldovei

Exarh, Arhim. P. Ciopron

Ranguri Bisericești

In urma referatului Consilierilor Referenți, I. P. S. Mitropolit a binevoit a acorda preoților : I. Manoilescul Protopopul jud. Neamțu, Iacob Chiticariu, Protopopu. jud. Baia și C. Ștefănescu, Protopopul jud. Dorohoi, rangul de econom a stavrofor, în ziua de 5 Octombrie a. c. cu prilejul conferinței protopopești, care a avut loc la reședința Sf. Mitropolii.

Recenzii, Bibliografii

P. C. Protoierei și Preoți

Părintele P. Vintilescu profesor la Facultatea de teologie din București a tipărit o nouă lucrare intitulată : „*Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor*“. Sunt cursurile sale de pastorală predate la facultate.

Chestiunile pastorale sunt așa de largi și complicate încât puțini profesori și scriitori pot să le precizeze. Cunosco o singură carte în limba română cu o tratare pastorală într'adevăr psihologică, precisă și îndrumătoare : „*Sfaturi către preoți*“ de Atanasie Mitropolit primat tipărită la 1909 în tipografia Cărților bisericești din București. Este cu totul epuizată.

Numai părintele profesor P. Vintilescu, cu pregătirea și străduința ce-l caracterizează, tipărește acum o adevărată carte de pastorală ce nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui preot. Este un adevărat indicator pastoral în care preotul găsește deslegarea orîșicărui caz nelămurit.

Părintele Vintilescu are marele merit că precizează și documentează fiecare chestiune pastorală cu bogate citări atât de Sf. Scriptură, și mai ales din clasicele tratate ale Sf. Ioan Gură de Aur și Grigorie Teologul.

Expunerea e cât se poate de sistematică și atrăgătoare. În partea întâi arată „*Temeiurile misiunii preotului*“ cu capitolele :

I) Chemarea păstorului creștin ; II) Iubire, devotament și jertfă ; III) Verificarea practică a iubirei pastorale.

În partea a doua : „*Insușirile necesare preotului*“ cu capitolele : I) Moralitatea exemplară și sfințenia vieții preotului ; II) Instrucția preotului.

În partea a treia : „*Chemarea preotului în lumina principalelor sale datorii*“ cu capitolele :

- I) Dăcirea preotului de a învăța poporul și
 II) Preotul ca organ științific.

Sfătuiesc stăruitor pe preoții noștri să-și procure neaparat această carte pentru următoarele motive :

Toată temeinicia studiilor teologice se verifică prin procedările pastorale. După felul cum va acționa un preot în rosturile lui pastorale și misionare ca și în toate împrejurările vieții sociale, va arăta pătrunderea lui teologică și mai ales teofilică.

Lucrul pastoral și comportarea în traiul lui zilnic arată valoarea personală a preotului. Dacă viața lui va fi un adevărat regulator de viață creștină, cu evlavie și conștiințiozitatea care trebuie să transpire la fiecare pas,—va dovedi că știe carte multă, care l'a transformat din om pământesc în înger ceresc. Un așa preot va merita să audă cuvintele de binecuvântare ale Mântuitorului Hristos :

„Bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria Domnului tău“.

Cartea se găsește la autor, București str. Sf-ților Voevozi 4. Costă numai 90 lei de și are 296 pagini. Părinții protopopi vor comanda de fiecare preot câte un exemplar, pentru care să facă și rabatul cheltuelilor.

20/X 1934

† Grigorie L. Botoșăneanu

*

* *

„Băiatul popii“ de Tudor Teodorescu Branîște

Vitrinele librăriilor așa de bogate în opere noi, au la un loc de vază o carte nouă cu titlul de mai sus.

Și coperta, și titlul m'au atras, să mi-o procur cu toate greutatețile ce stă în cale unui preot cu greutate familiare.

Nu m'am înșelat de loc ; dela început privind cartea mi-am zis „iar vorbe rele contra clerului“ iar „o bataie de joc la adresa Bisericii“—aceste gânduri urâte au dispărut cetind complet cartea.

Preotul Murgu din Murgeni are un singur fecior.

Deși preotul văduv—tot nu și-a neglijat odrasla care isprăvindu-și studiile în țară, pleacă în Germania tocmai când în această țară se frământau cele mai puternice curente sociale: comunismul, tărănismul, naționalismul, liberalismul etc.

Trăit la țară—văzând munca istovitoare a sățeanului, privind viața burghezului, văzând viața lucrătorilor de prin fabrici a fost vrând, nevrând atras în Germania de curentul proletariatului de prin fabrici—a devenit pur și simplu un socialist.

Vine în țară tocmai în toiul alegerilor, tatăl său preotul crezu că va avea un ajutor în politică pe care o făcea—politica țărănistă—dar dela primele discuțiuni—se despart; tatăl făcând propagandă între săteni, iar fiul său mai mult printre lucrătorii din fabrici—Inainte de alegeri sunt arestați amândoi, trimiși închiși până după alegeri, când și-au recăpătat libertatea—In miezul ei, cam aceasta-i senzul cărții, Erotismul labărțat al altor personagii, interesează puțin; reținem totuși ca o notă frumoasă, erotismul ideal a tânărului Murgu.

De un realism strigător—e pătrunsă această operă. Că ar fi avut intenție simpatcă față de „preot“ acesta-i lucru de lămurit încă.

Desigur că obiectivul i-a fost „politica la sate“ mai ales în sezonul cel mai forfota, al „alegerilor“.

Autorul are însă cu prisoșință dreptul la recunoștința preoților; căci în aceasta vâlvătaie a alegerilor—nici un cuvânt rău din partea enoriașilor pentru preotul lor—decât al autorităților și acelea „calomnii necesare pentru reușita alegerilor“ dar complect spulberale, după alegeri. Preotul în postură adevărată a „păstorului“ fără nici un viciu, cum unii scriitori s'au grăbit să-l lase posterității pe preotul sătesc.

Cu alte cuvinte, scriitorul cu intenție ori fără intenție în cartea sa—ne dă o oglindă simpatcă a preotului, precum și a fiului său. E o achiziție necesară clerului. Cartea ar fi bună de cetit de preot și chiar păstrată.

Preot Necolae Negoită

Erbiceni—Iași

CĂRȚI DELA INSTITUTUL BIBLIC

În dorința de a introduce cât mai mult textele oficiale ale Sf. Scripturi, atât în școli, cât și în mijlocul marelui public, ne adresăm din nou I. P. S. Voastre, cu rugămintea ca acum la începutul anului școlar să binevoiți a dispune ca atât prin organele bisericești locale, cât și prin direcțiunile sau profesorii de studii religioase dela școlile din eparhia I. P. S. Voastre, să se recomande procurarea acestor texte, pentru a se înlătura pătrunderea textelor străine de Biserica noastră.

În acest scop Institutul Biblic a redus prețul pentru noul Testament și pentru Psaltire, la minimum posibil. Astfel:

1. Noul Testament, tradus de Păr. Galaction Lei 100 exemplarul.

2. Psaltirea, tradusă de Părintele Galaction lei 50 exemplarul.

3. Psaltirea, tradusă și aranjată pentru trebuințele cultului de P. S. Nicodim. Lei 50 exemplarul.

La aceste prețuri se acordă un rabat de 20% la o comandă de peste 25 exemplare.

Pentru mai multă înlesnire, se găsesc și exemplare care cuprind broșate la un loc Noul Testament și Psaltirea în traducerea Păr. Galaction, având costul redus de 100 lei exemplarul.

La o comandă de peste 25 exemplare se acordă și la acestea un rabat dar numai de 10%. În caz de necesitate Tipografia Cărților Bisericești le poate furniza și legate după dorință, cu prețuri foarte modeste.

Toate aceste lucrări se găsesc la Institutul Biblic de pe lângă Consiliul Central Bisericesc, sau la Tipografia Cărților Bisericești, str. Principatele Unite 60, București.

Cum Biblia în întregime se află acum în lucru, urmând să apară mai târziu, dorim ca deocamdată să răspândim textele pe cari le avem. — Noul Testament și Psaltirea, — cari să împiedice pătrunderea textelor alterate, de origine neortodoxă.

Primiți, vă rugăm Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Christos frățești îmbrățișări.

p. Președinte Platon.

Consilier Referent, Pr. A. Crăciunescu

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

- Moartea I. P. S. Mitropolit Pimen**
Funerariile: Serviciul divin, Asistența, Coroanele, Cortegiul.
- Cuvântarea P. S. Episcop Lucian al Romanului.**
 „ D-lui Ministru **Alex. Lapedatu.**
 „ P. S. Vicar, **Grigorie L. Botoșăneenu.**
 „ I. P. Ven. **Dr. V. Gheorghiu**, Decanul facultății teol. din Cernăuți.
 „ D-lui Oswald Racovitza, primarul Iașilor.
- Conferințele generale preoțești din jud. Botoșani, Sfințirea „Căminului Preoțesc” al soc. „Ocrotirea”. *Pr. Hr. Deliu*
- Câteva considerațiuni de educație morală în spirit ascetic . . . . . *Pr. L. Stăcescu*
- Adunarea generală a „Astreii” (referat).
 Sporirea cotizațiilor la Cassa Clerului,
 Anunț bibliografic.
 Preschimbarea carnetelor pe C. F. R.
 Calendar de perete (instrucțiuni)
 Misionari pentru Maramureș.
 Inștiințări, Bibliografie, parohii vacante.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Moartea I. P. S. Mitropolit Pimen

Căci episcopul, ca cel ce este econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie neprihănit, neîngâmfat, nemânios, nebețiv, nebătăuș, neiubitor de câștig urât; ci primitor de streini, iubitor de bine, treaz la minte, drept, cuvios, înfrânat, legat de învățătura cea adevărată, ca să fie în stare a povățui pe oameni la învățătura cea sănătoasă și pe cei protivnici a-i înfrunta.

Tit. I, 7-9,

— „Mă duc pentru două, trei săptămâni să mă odihnesc la Provița. Imi recomandă medicul curant acest repaos. Am nevoie de aer și liniște și acest lucru nu-l pot afla decât în satul meu natal, între ai mei“.

Cu aceste cuvinte s'a despărțit I. P. S. Mitropolit Pimen de colaboratorii săi, care-i prezentaseră lucrările curente spre rezolvare în ziua plecării.

Socotința omului nu se potrivește cu hotărârea lui Dumnezeu. Căci, atunci când cele două săptămâni socote pentru concediu se împlineau, I. P. S. Mitropolit Pimen, înconjurat de preoții săi, se călătorea spre Provița, însă pentru veșnicie.

A avut o sete de viață cum rar se poate întâlni.

Deși vârsta trecuse pragul a opt decenii, I. P. S. Mitropolit Pimen nesocotea confiniile firești ale vieții pământești. Dovadă că nici nu a fost pregătit de moarte. A murit departe de scaunul metropolitan pe care l-a ocupat peste un pătrar de veac.

In timp ce întreagă Moldova cu sufletul ei pios și iertător își manifesta prinosul de amintire prin vaerul sutelor de clopote, Capitala păstra un aer sever.

E greu ca acum să se facă cântărirea faptelor împlinite de I. P. S. Mitropolit Pimen în cei peste 25 ani de activitate. Istoria rămâne să fie judecător imparțial.

Ceia ce trebuie de relevat e că I. P. S. Mitropolit Pimen a fost un iubitor de nația română.

Ștefan cel Mare și Mihai Viteazu erau nume curente în cuvântările sale ocazionale. Chiar la Provița, la monumentul eroilor, a stăruit mult ca să aibă două turnuri, ca amintire a marelui războiu.

In concepția I. P. S. Mitropolit Pimen sentimentul național a depășit totdeauna pe cel religios. Asta lămuște epoca de frământări politice-naționale în care a trăit I. P. S. Mitropolit Pimen. De aceia în ultimul timp trăia în mijlocul atâtor frământări religioase, cari își reclamau deslegarea, întocmai ca un bloc ieratic. Ținea morțiș la concepția veche. Autoritatea să fie simțită din ordin și nu din dragoste, convingere și înțelegere.

A adus bine sau rău acest unghiu de privire a lucrurilor, cine poate lămuri acest fapt acum, fără intervenția părtinirii?!

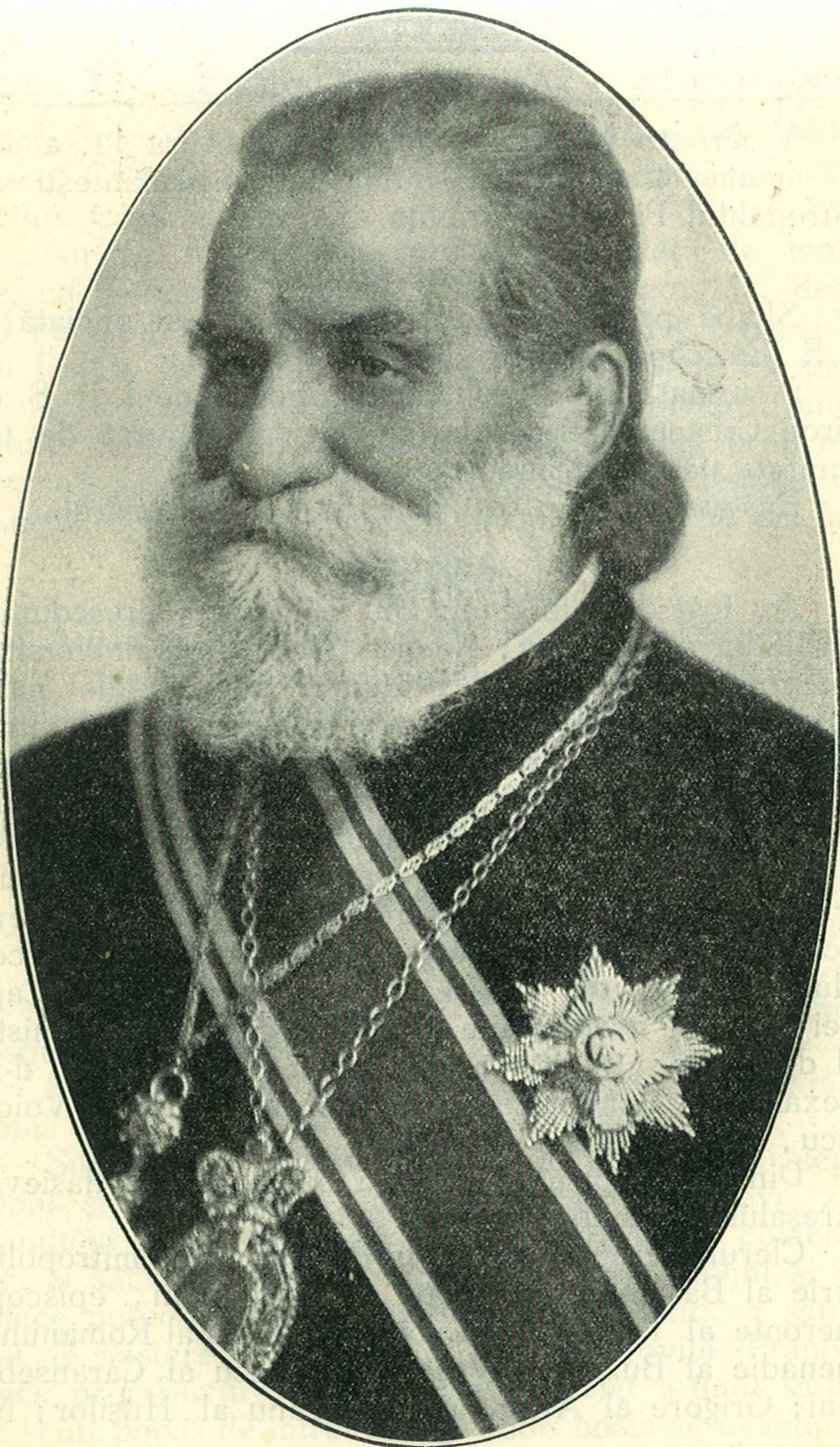
Vremurile evoluiază și când oamenii rămân în urmă, în înțelegerea lor, se simt streini în ele.

Regretul Mitropoliei Moldovei e mare și adânc simțit. Pentru că moartea I. P. S. Mitropolit Pimen nu s'a întâmplat la Iași, iar înhumarea nu s'a făcut la o mănăstire cum a fost a lui Veniamin Kostache, sau lângă Catedrală ca a Mitropolitului Iosif Naniescu. Așa recomandă tradiția bisericească și reclamă sufletul credincioșilor, cari cer ca Chiriarul să-și iubească Eparhia, atât în viață cât și dincolo de moarte.

Câte gânduri pentru viitor, în folosul Bisericii, nu își trag isvorul din moartea I. P. S. Mitropolit Pimen.

Dumnezeu să odihnească în pace sufletul atât de sbuciumat al I. P. S. Mitropolit Pimen. Preoțimea pe care a condus-o și arhipăstorit-o se va ruga, în sfintele slujbe, pentru odihna sufletului său.

† I. P. S. Mitropolit Pimen

Născut la Provița 12 Oct. 1853. Decedat în București la 12 Noemb. 1934. Episcop al Dunării de Jos 1902--1909. Mitropolit al Moldovei și Sucevei 1909--1934.

Funeraliile Mitropolitului Pimen¹⁾

Serviciul divin. — „Asistența — Coroanele“. — Cortegiul

Vineri 16 Noembrie dimineață la ora 11, a fost ceremonia transportării rămășițelor pământești ale Mitropolitul Pimen la Provița.

Serviciul religios

Slujba preliminară a leturghiei a fost oficiată de P. S. Episcopul Cozma al Dunării de jos.

A urmat slujba prohodului, oficiată de I. P. S. dr. Miron Cristea, patriarhul României, înconjurat de toți membrii sfântului Sinod.

Răspunsurile au fost date de corul patriarhiei.

Asistența

Au fost de față d-nii: Gh. Tătărăscu, președintele consiliului de miniștri; Nicolae Iorga prof. universitar, fost prim-ministru; Dinu Brătianu, președintele partidului liberal; mareșal Prezan; Victor Slăvescu, ministru de finanțe; general Paul Angelescu, ministrul apărării naționale; I. Nistor, ministrul muncii; Al. Lapedatu ministrul cultelor; Victor Iamandi, ministru de stat; N. N. Săveanu și Leonte Moldovanu, președinții Corpurilor legiuitoare; dr. Niemerover, șef rabin; general Nicoleanu; Trancu-Iași, fost ministru, președintele cercului ieșenilor; dr. Tănăsescu, medicul primar al Capitalei; Stancu Brădișteanu, director general în ministerul de culte; Gârboviceanu, prof. universitar; d-na Alexandrina Cantacuzino; d-na Zefira colonel Voiculescu, Osvald Racovitză; etc.

Din partea palatului regal a fost d. general Ilasievici mareșalul palatului.

Clerul era reprezentat prin PP. SS. LL. mitropoliții Gurie al Basarabiei și Bălan al Ardealului; episcopii Gheronte al Tomisului; Lucian Triteanu al Romanului; Ghenadie al Buzăului; Vasile Lăzărescu al Caransebeșului; Grigore al Aradului; Criveanu al Hușilor; Ni-

1) După ziarul „Universul“.

codem, starețul mănăstirii Neamț ; arhieru Grigore Leu, vicarul mitropoliei din Iași ; arhimandritul Sriban ; părintele Nae Popescu, prof. univ. ; preoții Zamfir Popescu și Stoica Ionescu, protopopii Capitalei ; preoții Cicerone și Valeriu Iordăchescu ; C. Vuiescu, V. Mihailescu, C. Nonea, C. Roșescu, Vuza ; arhimandrit Galaction Cordun, etc.

Au mai fost de față profesorii facultății de teologie, cu d. decan Mihălcescu ; Dr. V. Gheorghiu, decanul Facultăți teologice din Cernăuți, o deleg. a preoților din Iași, o delegație a preoților din Galați, cu prof. Șt. Arșic, Ludovic Cozma și Dudei ; profesorii internatului teologic, cu preoții Rovența și Felea prof, universitari ; delegați ai societății ortodoxe, ai seminarului Central, seminarului Nifon, Veniamin Costache din Iași.

Coroanele

Au depus coroane ; M. S. Regele, de cristanteme albe ; consiliul eparhial ; Senatul ; familia defunctului ; preoțimea și credincioșii din mitropolia Moldovei și Sucevei ; familia Gh. Gh. Mironescu ; familia Bragadiru societatea ortodoxă a femeilor române ; facultatea de teologie ; ministerul apărării naționale, etc.

Cuvântarea P. S. episcop Lucian Triteanu, episcopul Romanului

În numele sf. Sinod, P. S. Episcop Triteanu a rostit următoarele :

Provincia mitropolitană a Moldovei a îmbrăcat haină de doliu.

Supremul ei părinte sufletesc I. P. S. S. Arhiepiscopul și Mitropolitul Pimen, în urmă cu câteva zile, luându-și rămas bun dela cei mai apropiați colaboratori ai săi, a plecat cu scopul de a se odihni și a-și reface puterile trupești în atmosfera liniștită a satului său de naștere ; drumul dela Iași la Provița Prahovei trece prin București unde înaltul prelat a ținut să facă un scurt popas de întremare și unde boala agravându-se,

în dimineața zilei de 12 Noembrie a ieșit din rudenia sa duhovnicească spre a se adăoga strămoșilor săi.

Deși împlinise 81 de ani, deci o vârstă înaintată pentru zilele noastre, totuși stăm uimiți în fața corpului său neînsuflețit, pentru că ne-am deprins a-l cunoaște înzestrat dela Dumnezeu cu resurse de puteri fizice inepuizabile și cu o vioiciune și sprinteneală spirituală impresionantă.

P. S, Sa arată toate treptele ierarhiei bisericesti prin care a trecut defunctul și operele înfăptuite pe unde a trecut, apoi adaogă :

Piatra cea mai scumpă în coroana însușirilor sale sufletești era sentimentul iubirii de neam.

Aderent convins al concepției de conlucrare armonică între biserică și stat, era pururea agitând între floarea liniei de demarcație între autonomia bisericii și puterea statului. Se aprindea ușor și atunci era violent față de subalterni, dar în clipa următoare își revenea.

În aparență aspru, în fond era bun, iertător și milostiv.

Cuvântarea d-lui ministru Lapedatu

Cel mai vechiu și mai bătrân dintre ierarhii țării a trecut la viața de veci !

Cronica Mitropoliei, pe care a păstorit-o atât de îndelungată vreme va înregistra, de sigur, faptele, evenimentele și împrejurările memorabile, legate de activitatea pastorală și națională a fostului său cărmuitor, adormitul în Domnul Pimen, cu obiectivitatea și imparțialitatea, pe cari perspectiva istorică le-o vor da celor viitori.

Ca ierarh, a fost dominat de două înalte și nobile preocupări—autoritatea Bisericii și prestigiul slujitorilor ei. Autoritate înlăuntru. Prestigiu în afară. Întâia prin stricteță și severitate față de îndatoririle celor în subordine, a doua prin demnitate și solemnitățe în îndeplinirea actelor sacerdotale și funcțiile sociale. Ca român, a fost stăpânit de două alte sentimente, la fel

de înalte și de nobile. — naționalism și patriotism sincer și fervent,

A dorit, firește, unirea. Cu câtă plăcere și mândrie m'a condus pe mine, înainte de război, în palatul mitropolitan dela Iași, să-mi arate, în galeria de portrete a marilor ierarhi ai Bisericii ortodoxe române, chipurile lui Andreiu Șaguna și Silvestru Morariu Andrievici, alătura de acele ale urmașilor lor — contemporanii săi de mai apoi! Și cu câtă bucurie și satisfacție îmi împărtășia, iarăși, în Februarie 1918, tot la Iași, după întoarcerea lui Ion I. C. Brătianu de la Petrograd, convorbirea acestuia cu Procuratorul Sf. Sinod rusesc că, studiind, în vederea unei noi organizări a Bisericii Impărăției moscovite constituțiile celorlalte biserici răsăritene, găsisse că constituția bisericii române ortodoxe din Transilvania și fosta Ungarie, adică Statutul lui Șaguna, e cea mai bună corenspunzătoare spiritului tradițional al ortodoxiei și mai potrivită necesităților ei actuale.

A fost, afară de aceasta, cum am spus, stăpânit de un fervent patriotism, gata totdeauna a sprijini sau a se pune în fruntea oricărei acțiuni menite a promova interese și scopuri ale vieții naționale și ale patriei întregite. Mai mult. Așezat la Iași, s'a indentificat întru atâta cu patriotismul local și cultul pentru trecut al moldovenilor, că, în conștiința sa, acest prahovean ce nu s'a putut despărți până la moarte de pământul său natal, de Provița părinților săi, se simțea cel mai autentic și veritabil ieșan, susținând și pledând cu pasiune interesele specifice ale fostei Capitale moldovene.

Iată de ce, pierderea sa, la o vârstă când tributul către eternitate este așa de firesc, ne mișcă și ne afectează totuși. Și iată de ce guvernul țării se înclină cu pietate în fața rămășițelor sale pământești și aduce prin glasul meu, tributul de iubire pe care națiunea îl datorește, alături de Biserică, memoriei sale.

Cuvântarea P. S. Vicar Grigorie L. Botoșăneanu la înmormântarea I. P. S. Mitropolit Pimen.

„Lupta cea bună m'am luptat, călătoria
am săvârșit, credința am păzit. De acum
mi se gătește cununa dreptății“.

*Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Inalți Prea Sfințiți și Prea Sfințiți
Domnilor Miniștri,*

Cugetul trudit al celor chemați să călăuzească neamul, ca și gândul înfiorat al muncitorului care nădăjduște la bucata de pâine de care are nevoie, să împletesc tainic în tristețea toamnei pe sfârșite. Vestirea iernii apropiate chiamă temeri nedeslușite și desface pentru oameni puteri neașteptate. Dar sufletele noastre tresar din adânc. Cu maiestatea neînvinsă a celui ce se închină smerit la porunca fără răspuns, I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei a trecut din Biserica luptătoare în Biserica triumfătoare. Invățat să muncească fără preget și să stea drept la cârmă, mitropolitul nostru obosit de boală și-a învoit cu greu un scurt răgaz. A plecat dela Iași, acum zece zile, să se odihnească. Trebuia să dobândească liniște și puteri la Provița, în satul lui de naștere, de unde nu i-s'a deslipit nici odată gândul. S'a oprit la București. Voia să aștepte trei zile și să plece mai departe. Aici a primit vestea cea mare ; despre care a zis : „*nu credeam să vie așa de iute*“ Era vorba de sfârșit. A înțeles ușor și l-a primit cu liniște, cugetând la vorbele sf. apostol Pavel : *Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit. De acum mi se gătește cununa dreptății.*

Ne-a fost călăuză duhovnicească, straje și pildă de muncă, cu un rar spor de voință timp de 25 de ani.

Ne învățasem să-l vedem voinic, mereu înaintea noastră și nu credeam să ne lipsească așa de iute.

A vrut să ne lămurească și să ne mângâie sf. Apostol Pavel când a zis : „*Nu voesc să nu știți voi*

pentru cei ce au adormit, ca să nu vă întristați ca și cei ce n'au nădejde". I Tesaloniceni (IV, 13).

Înțelegem cuvintele apostolului și suntem pătrunși de ele. Despărțirea rămâne însă dureroasă. Curg lacrimi cari dor pentru duiosia legăturilor țesute dealungul drumului străbătut laolaltă. Curg lacrimi, care înalță, și învață, pentru contemplarea adevărului veșnic, vădit nouă cu lumină în ceasul acesta de uimire și durere.

„Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului... floarea cade și iarba se usucă, iar cuvântul Domnului rămâne în veac” zice Psalmistul.

*
* * *

„Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit”.

I. P. S. Mitropolit s'a născut la Provița de Sus în județul Prahova la 1853. Elev al Seminarului Central din București și la sfârșitul studiilor diacon al bisericii Sf. Vasile din Ploești. Curând pe urmă diacon și predicator al Mitropoliei din București, unde îl cheamă alegerea prețuitoare a mitropolitului *Calinic Miclescu*.

Își întregește învățătura teologică la Facultatea din Cernăuți și dobândește acolo gradul de doctor în teologie. Părtaș al generației eroice de creator, părintele Pimen Georgescu ia parte la întemeierea facultății de teologie din București, unde devine titularul catedrei de teologie dogmatică. Chemările cinstitoare urmează în ritmul cel mai măgulitor : arhimandrit și director al seminarului Central, arhieru cu titlul de Piteșteanul în Februarie 1885, director al Internatului teologic și episcop al Dunării de Jos în Februarie 1902.

Activitatea lui episcopală rămâne însemnată cu puternice îndemnuri de solidarizare a preoților întru împlinirea misiunii lor.

Activitatea culturală intensă de care are nevoie neamul nostru îl preocupă pe episcopul Pimen în gradul cel mai înalt. Cu voință hotărâtă el urmărește izbânda și înalță preoțimea. În drumul de muncă se apropie

de Spiru Haret, marele dascăl al țării și acesta îi dăruiește o prietenie, care a fost întotdeauna.

Atunci se organizează la Dunărea de Jos adunările și conferințele preoțești, lucru cu totul nou în viața noastră bisericească. Atunci se săvârșește cu deosebire, în eparhia chemată să rezolve grele probleme, naționalizarea Dobrogei, operă începută de mitropolitul Partenie precedesorul lui în scaun.

Se înființează școli și se construiesc biserici cu aspect monumental. Preoții și învățătorii muncesc cu însuflețire. Episcopul aduce entuziasmul și stăruie să așeze în cugetul tuturor spiritul acela de continuitate și temeinicie, care cheazășuește solidaritatea operei întreprinsă și distinge între toate, vremea de mândrie națională și de viață aleasă, care a fost epoca Regelui *Carol I* și a oamenilor în veci neuitați care l-au ajutat: Lascăr Catargiu, Ioan Brăteanu, Dimitrie Sturza, Petre Carp, Nicolae Filipescu, I. I. C. Brăteanu, vremea ierarhilor de fericită pomenire Melchisedec al Romanului, Iosif al Moldovei, Iosif primatul României, Silvestru al Hușilor.

La capătul eforturilor sale de muncă în eparhia Dunării de jos, marele Colegiu Național așează episcopului Pimen îndatorirea glorioasă de a conduce mitropolia Moldovei. Sunt de atunci 25 de ani.

Mitropolitul cel nou vine în fruntea unei eparhii cu vechi și strălucite tradiții. În codrii Neamțului, undeva, la locul pe care îl știe fiecare credincios moldovean, ard candelă la locul de odihnă al sfinților români.

Pe petrele cari au închis trupurile lui Partenie și Ioan dela Râșca nu s'a așternut niciodată unitatea. La Neamț străjuește Teoctist, mitropolitul lui Ștefan cel Mare și fapta vie a lui Paisie înnoitorul vieții monahicești. La Secu fiecare știe de Varlaam cărturarul și la Slatina Veniamin Costachi este oaspetele mereu prea cinstit.

La Iași, în inima eparhiei cu biserici multe și istorie vie, luminează și sfătuește cu neuitata lui discreție

călugărească Iosif Naniescu cel bun care sfințește gândul.

I. P. S. Mitropolit Pimen a înțeles din prima zi chemarea, care îi venea de pretutindeni. Preoțimea dornică de muncă și convinsă de rostul ei cel mare, primește repede dela el un sistem de organizare și îndemnul cel mai entusiast. Sfiala călugărilor este îndepărtată de sfatul Chiriarhului. Monastirile sunt locașuri de închinare și adăpost a celor ce aleargă după nădejdea și știința vieții adevărate. Mitropolitul socotește însă că toți râvnitorii în călugărie au o îndoită datorie către țara aceasta cu necazuri, cari așteaptă victoria ce i-se cuvine.

Din această concepție iau naștere puternicile îndemnuri și organizarea monastirilor moldovenești, opera de seamă a I. P. S. Mitropolit Pimen. Ateliere de covoare, croitorie și broderie religioasă, vădesc zelul călugăresc și deșteaptă amintiri frumoase din trecut.

Frați și surori de caritate, sunt pregătiți pentru ajutorarea bolnavilor și răniților, și când sosește ceasul răsboiului nostru de izbăvire, mitropolitul Moldovei aduce în slujba țării, pe lângă preoții de campanie, mângâietori sufletești, trupele lui de alinători și ajutori în spitale, cu care s'a mândrit cu drept mai pre sus de orice.

În 1917, când țara sângerează și se sbuciumă din adâncuri, Iașii au mitropolit cu o credință în Dumnezeu și cu o rezervă de bărbație sufletească pe care acesta o cheltuește cu dărnicia aceia, care merge la inimă și pentru care îi mulțumește înduioșat regele țării bucuros de sfatul lui cuminte și entusiast, răniții din spitale, pe care îi vede în fiecare zi și trupele care pleacă la front, uimite de vorba caldă și de binecuvântarea convinsă a mitropolitului, cari îi îmbie la drum și la întoarcerea voioasă, cu un salut milităresc, obișnuit lui și de care ne amintim cu toții.

*

* *

Și poate că în această din urmă facultate, de a

crede cu putere și de a da putere credinței, a stat meritul și însușirea de seamă a I. P. S. Mitropolit Pimen.

S'a isprăvit războiul. Incepe opera grea de construcție și organizare. Mitropolitul Moldovei își înmulțește darul de suflet: în sfatul țării, în Sinodul pe care-l conduce o vreme, când I. P. S. Patriarh sta la cârma statului ca regent, și pretutindeni. Peste tot cu îndemn cu credință nestrămutată și cu curaj.

Adânc pătruns de dragoste și mândru de neamul românesc, el are o înaltă idee de rolul lui de păstor sufletesc. Vorbește cu prestigiu și cu înduioșare în glas de viitorul țării, pe care o vrea încununată de cele mai prețioase virtuți.

Părea că va fi mereu în frunte. Socoteam că nu poate lipsi dela locul unde se înscăunase așa de potrivit. Dumnezeu și-a spus hotărârea. Lui Dumnezeu i-se cuvine toată slava cîntea și închinăciunea.

În numele preoțimei din eparhia Moldovei, care l-a urmat cu încredere și cu respect, în numele călugărimii din monastirile, cari i-au fost dragi, aduc ca smerit și întristat fiu duhovnicesc, I. P. S. Mitropolit Pimen închinarea tuturor celor ce-i suntem datori.

În monastirile și bisericile eparhiei faptă vie a părintelui nostru sufletesc va ajuta la Atotputernicul ca rugăciunea noastră să fie mereu auzită.

Și noi vom ruga mereu pe Dumnezeu să dea I. P. S. nostru Mitropolit odihna la care are dreptul și cununa pe care a făgăduit-o Mântuitorul celor ce i-au fost credincioși până la moarte. A M I N.

**Cuvântarea I. P. Ven. Părinte Dr. Vasile Gheorghiu,
Decanul facultății de teologie din Cernăuți.**

*Inalt Prea Sfințite și Preafericite Patriarh,
Inalt Prea Sfințiților și Prea Sfințiților Chiriarhi,
Prea onoraților membri ai Inaltului Guvern,
Instristată asistență,*

În doliul general, care ne-a cuprins din cauza trecerii la cele eterne a marelui Ierarh și Mitropolit al

Moldovei Dr. *Pimen Georgescu*, se asociază, cu inimi frânte de durere, și Mitropolia Bucovinei și Facultatea de Teologie din Cernăuți, în numele cărora am trista misiune ca să vorbesc.

Ar fi venit Insuși Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nectarie, ca să-i dea mult regretatului defunct ultimele onoruri, dacă o boală grea nu l'ar reține într'un sanatoriu din Viena.

Adâncile bătrânețe l-au reținut și pe I. P. Sfințitul Episcop al Rădăuților, Ipolit, ca să ia parte la funerările Inaltului Ierarh.

Mitropolia Bucovinei deplânge moartea acestui mare Ierarh și Mitropolit al Moldovei pentru mai multe motive. Ea nu poate uita legăturile strânse ierarhice, care au existat și există de veacuri între Mitropolia Moldovei și cea a Bucovinei,

Mitropolia Moldovei poartă încă și astăzi numirea de Mitropolia Sucevii, pentru că prima ei reședință Mitropolitană a fost *Suceava*. De aici ea s'a strămutat deodată cu scaunul domnesc la Iași (pe vremurile Voievodului Vasile Lupu). Suceava este astăzi sub jurisdicțiunea imediată ierarhică a Mitropolitului Bucovinei. Dar, Mitropolitul Moldovei a exercitat în toată vremea drepturile de Patronat asupra sf. Mănăstirii Voievodale a sf. Ioan cel nou dela Suceava. Și mult regretatul nostru Dispărut și-a exercitat, cu mult drag, aceste drepturi de Patronat, dându-și asentimentul său la numirea fiecărui nou arhimandrit, care avea să stea în fruntea acestei mănăstiri, și contribuind și cu sume mari la întreținerea și înzestrarea ei. Sunt reminiscențe frumoase din timpuri de mult trecute, cari leagă (încă și de prezent) aceste 2 Mitropolii vecine.

Mitropolia Bucovinei a evoluat din vechea Episcopie a Rădăuților. Această Episcopie își avea și ea legături strânse ierarhice cu Mitropolia Sucevei și Moldovei. Ele au fost întrerupte vremelnic, câtă vreme Bucovina stătea sub Austria. Indată ce legăturile Bucovinei cu Austria au încetat, episcopia Rădăuților, ridicată între timp la rangul de Arhiepiscopie și Mitro-

polie a Bucovinei și Dalmației, și-a reluat din nou legăturile ierarhice cu Mitropolia Moldovei și alături de ea cu întreg sfânt Sinod al întregii Biserici ortodoxe române.

Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Moldovei Dr. Pimen Georgescu a întreținut în toată vremea și de altcum legături strânse și cordiale cu Mitropolia Bucovinei.

La Cernăuți I. P. Sfinția și-a făcut studiile universitare, obținând gradul de Dr. la Facultatea de Teologie din Cernăuți. De atunci datează adâncile lui legături sufletești cu membrii Facultății de Teologie din Cernăuți. În sufletul său a purtat Facultății de Teologie din Cernăuți o pie memorie, așa după cum a jurat atunci, când i-s'a conferit gradul de Doctor, și a fost întotdeauna zelos de bunul ei nume.

Mai mult decât atât. Când în anul 1909, acum 25 ani, Facultatea de Teologie din Cernăuți era în mare primejdie, să-și piardă caracterul ei curat românesc și să devină o Facultate de Teologie utracvistă românruteană, I. P. S. Sa, care se urcase chiar atunci pe tronul Mitropolitan din Iași, i-a întins, în spiritul său larg de nobleță și cu un sentiment adânc național, mâna de ajutor, aprobând, ca din Mitropolia Moldovei să ni vină la Cernăuți mai mult de 40 de preoți, cari să se înscrie la Facultatea de Teologie, fapt, prin care a fost salvat caracterul românesc al acestei Facultăți.

Facultatea de Teologie din Cernăuți nu poate uita nici acum acest gest frumos al I. P. Sfințitului! Mitropolit Pimen și îi aduce încă și astăzi în fața tuturor omagii adânci de recunoștință și admirație.

Durerea Bucovinei și a Facultății de Teologie din Cernăuți este mare. A pierdut pe marele ierarh și Mitropolit al Sucevei, a pierdut un bun și devotat prieten, a pierdut pe acela, care a fost pe vremuri salvatorul Facultății de Teologie din Cernăuți.

Am venit să-i depunem aici, la cosciugiul său, o lacrimă de durere, în semn de dragoste și adâncă recunoștință și (desăvârșit) devotament.

Li vom păstra o pie memorie și ne vom ruga Cerului, ca D-zeu să-i răsplătească cu mult bine faptele lui cele bune și să-l odihnească cu pace în cereasca Sa împărăție. A M I N,

Cuvântul primarului Iașilor

D. Oswald Racoviță, primarul orașului Iași, a rostit următoarele :

În numele Iașilor îndurerați, îmi îndeplinesc trista datorie de a aduce un ultim omagiu pios mult regretatului nostru păstor, care ne-a părăsit.

El lasă, însă neștearsă amintirea în sufletele ieșenilor, în cari a pătruns adânc prin uriașa activitate ce a desfășurat în slujba bisericii și a binelui obștesc.

Sfertul de veac și mai bine cât a păstorit în fruntea eparhiei Moldovei, îseamnă epocă de liniște și pace în biserică, epocă de întărire a credinței care a apropiat pe creștini de biserică și activitate rodnică pe toate celelalte tărâmuri.

Formarea cortegiului

Sicriul a fost ridicat apoi pe brațe de episcopi și părinți și purtat până la carul funebru.

S'a format apoi cortegiul.

În frunte prapurele și crucea : urmau elevii seminarului Central, unde defunctul a fost director : o delegație de elevi ai seminarului Veniamin Costache, din Iași ; delegații de maici și starețe dela mănăstirile Agafton, Văratec și Agapia ; stareții mănăstirilor Secu, Horaița și Neamț, purtând crucea ce va fi așezată pe mormânt ; corul seminariilor Central, Nifon și internatul Teologic ; preoții Capitalei, în frunte cu protopopii ; delegația de preoți din Moldova.

În urma carului funebru veneau membrii familiei ; d-nii Al. Lapedatu, ministrul cultelor, Nicolae Iorga, Trancu Iași, d-na Alexandrina Cantacuzino, Oswald Racoviță, S. S. episcopul Ghenadie, Stancu Brădișteanu,

După asistență venea trăsura palatului regal.

Onorurile au fost date de o companie de grăniceri cu muzică și drapel.

Cortegiul a parcurs bulev, Colței, Brătianu, Tache Ionescu, Buzești, Grivița, până la gara de Nord.

Aci, după un scurt serviciu religios, sicriul a fost așezat în vagonul mortuar, care, la ora 3, fost atașat la trenul de Predeal.

*
* *

A doua zi Sâmbătă, Cortegiul funebru a plecat din gara Câmpina spre Provița. Mii de oameni l-au însoțit, cu făclii aprinse, pe Inaltul Chiriarh. P. S. Cozma a oficiat slujba înmormântării. Protopopul Alex. Simionescu de Botoșani a ținut o impresionantă cuvântare.

Rămășițele pământești au fost depuse într'un cavou provizoriu.

După amiază delegațiile s'au întors la casele lor.

Conferințele generale ale preoților din Jud. Botoșani

Sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Pimen, Sfințirea Căminului Preoțesc.

Conferințele generale ale preoților din acest județ s'au desfășurat anul acesta în zilele de 29, 30 și 31 Octombrie, în cadrul unei deosebite manifestațiuni culturale, fiind legate de ele două însemnate evenimente și anume; *Sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Pimen* pentru împlinirea unui sfert de veac de activitate arhiepiscopală și *Sfințirea „Căminului Preoțesc”* ridicat în orașul Botoșani de către Soc. „Ocrotirea”.

Conferințele s'au deschis în ziua de 29 Octombrie prin slujba sfintei Liturghii și a unui Te-Deum, oficiate în biserica „Sf. Dimitrie” după care preoții din prima serie au trecut în una din sălile căminului preoțesc unde sub președenția Icon. Al. Simionescu Protoiereul județului, au discutat subiectele puse în discuție de Sf. Mitropolie în număr de 3 și anume: primul subiect privind mijloacele cele mai potrivite pentru readucerea sectanților în sânul bisericii, al doilea privind datoria ce o are preotul de a se feri de luptele politice de partid, iar al treilea privind datoria preotului de a păstra tradiționala ținută a feței și a portului preoțesc.

Primul subiect fu dezvoltat de preoții C. Constantinescu Hârlău; C. Possa, Gh. Ștefănescu și M. Rătoiu.

Al doilea subiect fu tratat de preoții I. Constantinescu, Gh. Ștefănescu, Gh. Cojocaru Hlipiceni; iar al treilea subiect fu tratat de Pr. Hr. Deliu. Rezumatul discuțiunilor s'a făcut de către președintele conferințelor pâr. Al Simionescu, care enumără mijloacele găsite de conferențieri pentru readucerea sectanților și anume; a) O cultură bogată a preotului pe terenul teologic și științific, b) O viață de evlavie și adevărat apostolat; c) un contact cât mai familiar cu enoriașii; d) susținerea operilor de caritate creștină și ajutorarea săracilor, e) predarea învățământului religios în școala primară; f) răspândirea cărților de propagandă religioasă; g) slujirea regulată în duminici și sărbători însoțită de predică convingătoare, care va avea ca scop principal lămurirea dogmelor ortodoxe.

Deși s'a constatat că în județul Botoșani problema stilistă este aproape inexistentă totuși s'a recomandat pentru cazurile

zolate lămuriri convingătoare și cea mai mare dragoste și bunăvoință din partea preotului.

În ceiace privește al doilea subiect s'a ajuns la concluzia că preotul e dator să se ferească de luptele politice, și chiar dacă ar face parte dintr'un partid politic să se ferească de a vorbi la întrunirile politice și mai ales de a blama pe adversari, ci să fie întotdeauna „o sare a pământului“ îndulcind relațiunile dintre adversarii politici. Politica preotului să fie o politică pentru biserică și neam și nici decum pentru interese personale.

Cu privire la al treilea subiect s'a ajuns la închierea că preotul este dator a'și păstra ținuta tradițională preoțească. Rolul său fiind unul din cele mai serioase roluri ce se pot exercita pe pământ se cuvine ca în ceiace privește ținuta să se vadă în totul seriozitatea.

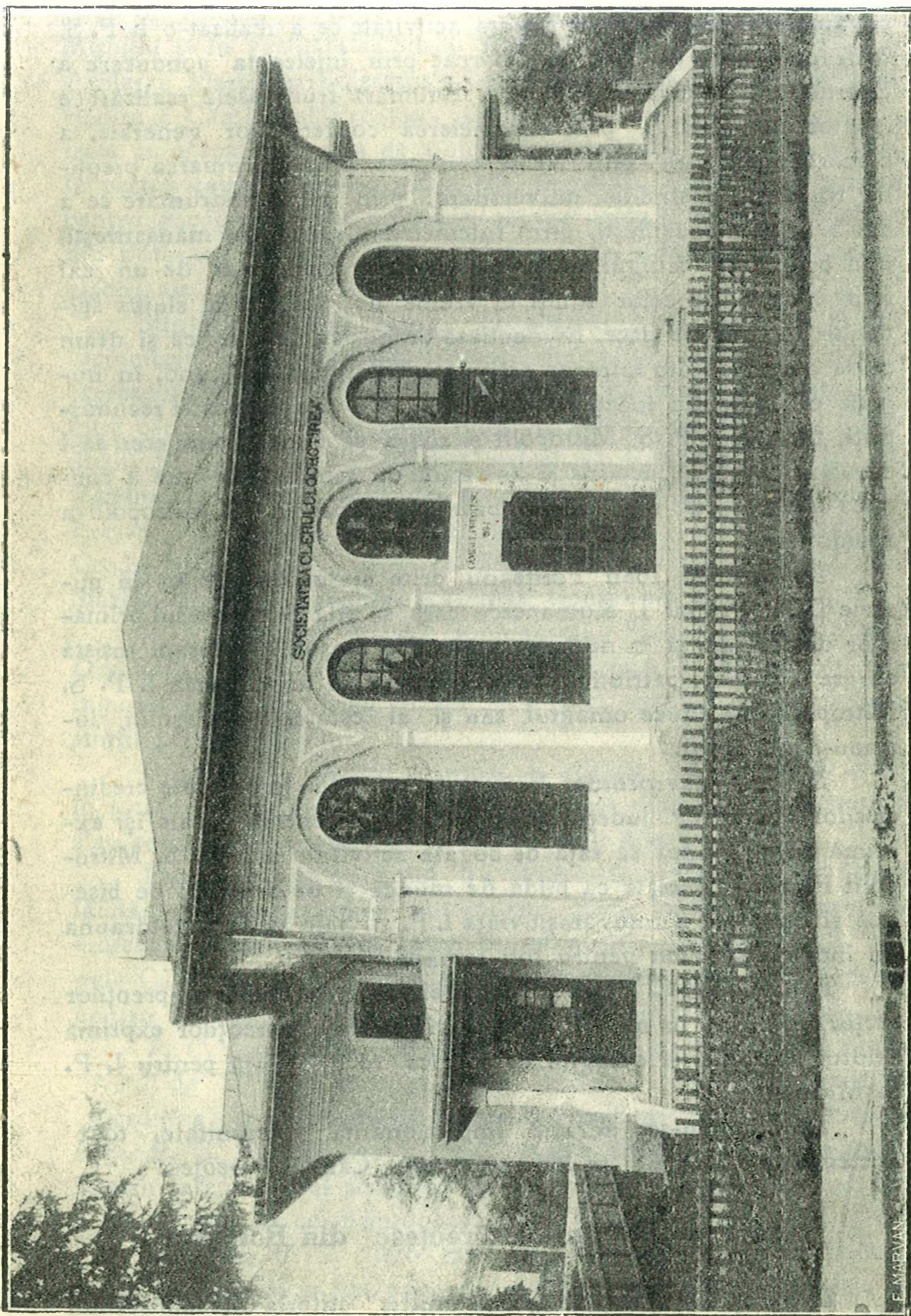
Sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Pimen

Ziua de 30 Octombrie, ziua adunării generale a Soc. „Ocrotirea“ fu consacrată serbătorii I. P. S. Mitropolit Pimen. Preoții județului Botoșani au ales această zi pentru serbătorirea activității Chiriarhului lor din două motive: primul pentru că acum 25 ani I. P. S. Mitropolit Pimen a întemeiat societatea „Ocrotirea“ care acum se leagă de pământul orașului Botoșani printr'un frumos „Cămin Preoțes“ și al doilea pentru că acum 25 ani I. P. S. Sa a pogorât pentru prima dată în mijlocul lor inaugurând conferințele generale și dându-le sfaturile convenite cari au fost un adevărat program de lucru pentru preoșime.

Serbătorirea I. P. S. Mitropolit s'a desfășurat într'un cadru înălțător. Un sobor de preoți în frunte cu Icon. C. Possa președintele Asoc. generale a Preoților, Pr. V. Arnăutu, D. Brânzei, M. Lăpușneanu, Gh. Cojocariu, Diacon Vasiliu au oficiat Sf. Liturghie în biserica „Sf. Dimitrie“. Sunt de față toți preoții orașului și județului Botoșani, delegați ai preoților din alte județe, P. C. Stareță a Sf. Mănăstiri Agafon, reprezentanții instituțiilor și societăților culturale și mulții credincioși.

La ora 11 sosind reprezentanții autorităților locale în frunte cu dl. Gh. Mavrocordat prefectul județului, s'a oficiat cuvenitul Te-Deum de către un sobor de preoți în frunte cu P. C. Icon Al. Simionescu, președintele Soc. „Ocrotirea“. Terminându-se

Societatea Clerului „Ocrotirea”, Secția Botoșani, Căminul Preotesc 1934. Fațada cu sala de conferințe.

slujba dumnezeiască, P. C. Sa printr'o documentată și însuflețită cuvântare scoate în relief bogata activitate ce a realizat-o I. P. S. Mitropolit timp de un sfert de veac prin înțeleapta conducere a Eparhiei Sf. Mitropolii Moldove. Enumără frumoasele realizări ce le-a obținut I. P. S. prin întemeierea conferințelor generale, a cercurilor păstorale, prin vizite canonice, prin îndrumarea preoților tineri către studiile universitare, prin noua îndrumare ce a dat-o vieții mănăstirești, prin întemeierea atelierilor mănăstirești, prin pregătirea călugărilor și călugărițelor spre a fi de un real folos în ajutorul celor răniți în vreme de război și în slujba spitalelor în timp de pace. Evidențiază dragostea de biserică și neam ce se desprinde din întreaga activitate. Termină aducând, în numele preoților din județ, prinosul dragostei și a nesecatei recunoștinți, față de I. P. S. Mitropolit și roagă pe bunul Dumnezeu să-I dăruiască sănătate deplină și ani mulți de arhipăstorie pre a conduce până la cele mai adânci bătrânețe Eparhia Sf. Mitropolii a Moldovei.

D-l Avocat Ioan Periteanu, prim ajutor de primar, în numele D-lui Primar I. Romanescu care se află la congresul primarilor dela Arad, și în numele cetățenilor orașului Botoșani insistă asupra acțiunii patriotice ce se observă în toată opera I. P. S. Mitropolit și-i aduce omagiul său și al cetățenilor orașului, dorindu-i ani mulți.

D-l Gh. Mavrocordat Prefectul Județului în numele credincioșilor din întreg județul și al autorității centrale locale își exprimă admirațiunea sa față de bogata activitate a I. P. S. Mitropolit Pimen și dorește ca pilda de muncă și de dragoste de biserică și neam ce a întovărășit viața I. P. S. Sale să fie întotdeauna un îndemn strălucit pentru toți românii.

P. C. Icon. C. Possa președintele asoc. generale a preoților secția Botoșani, în numele Asociației generale a preoților exprimă salutul asociației și omagiul de adâncă recunoștință pentru I. P. S. Mitropolit.

Terminându-se această impresionantă solemnitate, toată asistența este poftită și se îndreaptă spre „Căminul preoțesc“.

Sfințirea „Căminului Preoțesc“ din Botoșani

În apropierea bisericii „Sf. Dimitrie“ ctitoria Medelnicerului

Grigore Racleş, a Comisilui Ioan Mavromati şi a Ecaterinei Mişoglu şi în vecinătatea Şcolii „Marchian” ctitoria nemuritorului Arhiereu Marchian Foleşcu s'a înălţat frumoasa şi impunătoare clădire a Căminului Preoţesc. Construită în stil românesc, înzestrată cu o spaţioasă sală de conferinţe şi şezători religioase, având la parter camere pentru găzduirea preoţilor, iar la etaj camere pentru găzduirea fiilor de preoţi ce vor urma în şcolile secundare din Botoşani. Căminul Preoţesc apare ca una din însemnatele clădiri ale oraşului.

Sfinţirea acestui cămin s'a hotărât a se face astăzi 30 Octombrie. Sunt de faţă toţi preoţii judeţului, autorităţile locale, reprezentanţii Instituţiilor de Cultură şi foarte mulţi credincioşi între care remarcăm pe D-na Ema Antonescu preşed. Soc. Ortodoxe, P. Irimescu Deputat fost prefect, D. Răut Deputat, Dr. H. Vasiliu fost deputat, I. Bidnei preşed. Ligii culturale, C. Clopotariu Preşed. Asoc. Cânt. M. Vasiliu Preşed. Asoc. Invăţătorilor, T. Crudu Preşed. Asoc. Corp. D. Secundar, D. Fetcu chestor, P. C. Staritia Sf. Mn. Agaphia, Av. Ioan Consantin. ş. a,

P. C. Iconom Alex. Simionescu, Preşedintele Societăţii Ocrotirea şi Protoereul Jud. Botoşani oficiază slujba sfinţirii Căminului şi stropind apoi cu apă sfinţită şi ungând cu untdelemn sfinţit pereţii clădirii.

După slujba sfinţirii a urmat o gustare ce s'a servit chiar în localul Căminului. S'au ridicat cu acest prilej multe toasturi şi s'au rostit cuvinte pline de învăţăminte şi adevăr.

Primul a luat cuvântul d-l Prefect Gh. Mavrocordat. D-sa laudând fapta preoţimeii botoşănene prin ridicarea căminului îndreaptă mintea tuturor către Bunul nostru Suveran M. S. Regele Carol al II-lea şi ridică, în strigăte de ura, primul pahar pentru M. Sa. Corul preoţilor a intonat: Mulţi ani trăiască.

P. C. Icon. Alex. Simionescu, Preşed. Soc. „Ocrotirea” citeşte „Actul de Sfinţire” care cuprinde Istoricul întemeierii Societăţii „Ocrotirea” şi a înfăptuirii Căminului precum şi numele donatorilor. P. C. Sa îndreaptă gândul tuturor către I. P. S. Mitropolit, Pimen întemeietorul societăţii şi închină paharul pentru sănătatea I. P. S. Sale iar corul întonează mulţi ani.

Tot Prea C. S. citeşte răspunsul I. P. Mitropolit la invitarea ce i s'a făcut de a lua parte la sfinţirea căminului, răspuns ce cuprinde cuvinte de laudă la adresa preoţilor botoşăneni. — Ci-

tește apoi o telegramă a P. C. Protoieru Ștefănescu din Dorohoi și o scrisoare a d-lui senator Crîstea Ciomac.

P. C. Icon C. Possa, președintele asoc. generale a clerului luând cuvântul relevă faptul că stăruitor și animator ca și supraveghitor al construirii căminului, aproape zi de zi a fost Pâr. Alx. Simionescu. — Ridică paharul în sănătatea P. C. Sale.

DI. Colonel Arabu, comandantul garnizoanei în numele armatei, relevă rolul însemnat al preoției în păstrarea și predicarea credinței, care însuflețește oștirea în vremuri grele, și ridică paharul pentru sănătatea întregii preoții.

DI. Profesor N. Bidinei, președintele Ligii culturale ridică paharul pentru unirea sufletească a tuturor românilor și dorește ca instituția aceasta a căminului Preoțesc să fie un izvor nesecat de unire sufletească.

Doamna Ema Antonescu, prezidenta Soc. Ortodoxe Naționale a Femeilor Române aduce mulțumiri pâr. Icon. Al. Simionescu pentru tot concursul ce l-a dat Societății ortodoxe, relevă frumoasa activitate ce-a desfășurat-o P. C. S. în enorie și-i dorește ani mulți.

Pr. V. Tit din județul Baia ca delegat al preoților din acel județ, aduce salutul preoților din acel județ, laudă munca preoților botoșineni și dorește ca pilda lor să fie urmată și de preoțiile celorlalte județe.

DI. M. Vasiliu președintele Asociației Corpului Didactic Primar în numele învățătorilor din județ ridică paharul pentru sănătatea Președintelui Societății și a tuturor preoților din județ cari sunt frați de muncă și de apostolat al învățătorilor.

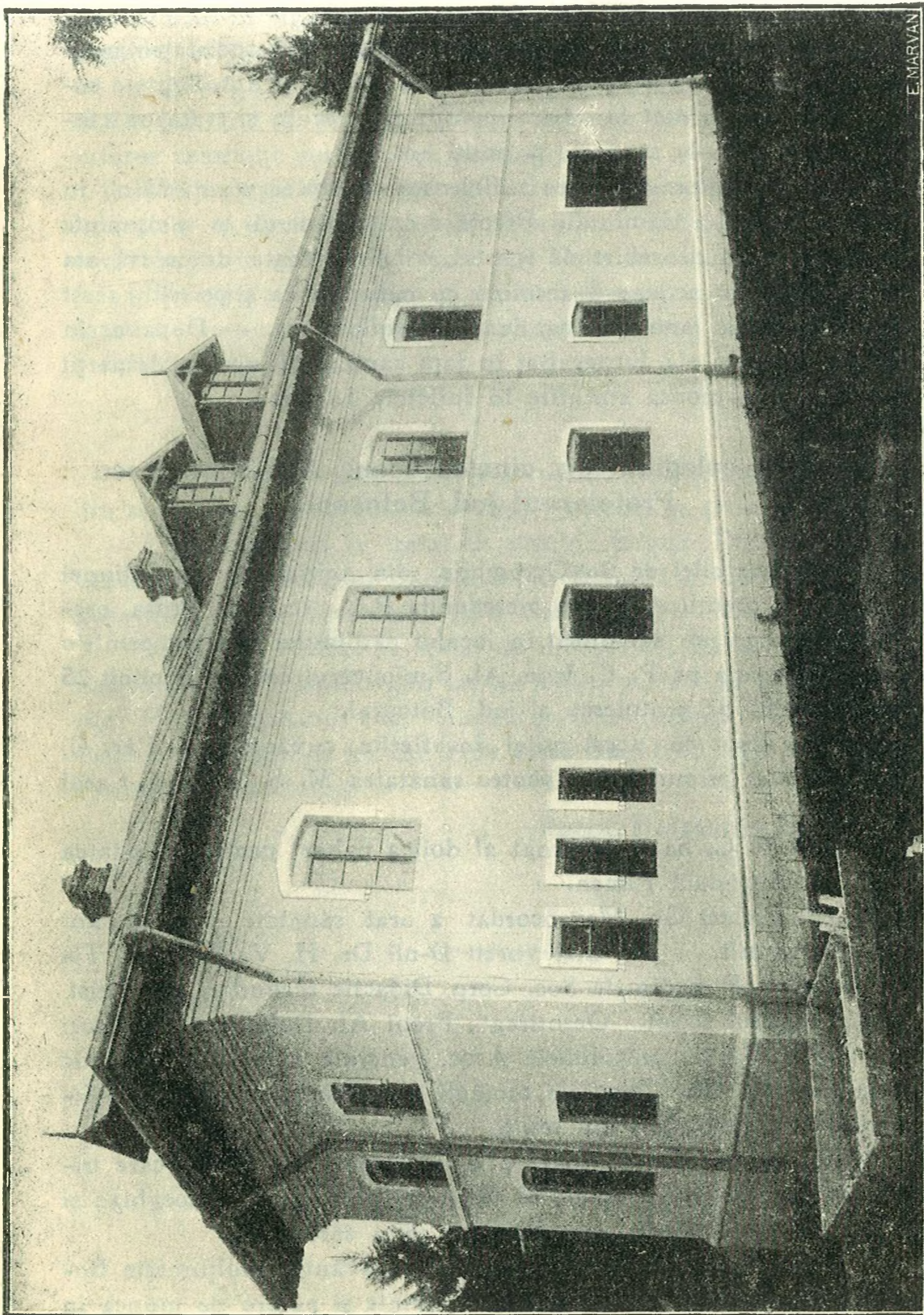
Icon. C. Constantinescu din Hârlău în numele preoților rurali mulțumește pâr. Icon. Al. Simionescu pentru munca ce-a depus în realizarea căminului și-i dorește ani mulți.

Pâr. Icon. Al. Simionescu dă apoi citire telegramei ce urma a fi expediată M. S. Regelui. — Adunarea o primește cu strigăte de „ura” iar corul cântă „Trăiască Regele”.

A citit apoi telegrama ce urma a fi trimisă I. P. Mitropolit Pimen. — Adunarea a primit-o cu „Mulți ani trăiască”, iar corul a intonat „Pre Stăpânul și Arhiereul nostru, Doamne îl păzește, întru mulți ani”.

S'au citit apoi textul telegramelor ce s'au adresat D-lui Alex. Lepădatu Ministrul Cultelor și d-lui Stelian Popescu directorul zia-

E. MARVAN

„Căminul Preoțesc” — Botoșani, 1934. Vederea despre Apus. Sus: camerele pentru „Internatul fiilor de preoți”. Jos: camerele pentru primirea și găzduirea preoților.

rului „Universul“ cari sunt primite cu cântări de „Mulți ani trăiască“.

Apoi Pr. Icon. Al. Simionescu, președintele societății mulțumește tuturor vorbitorilor pentru frumoasele și însuflețitele cuvinte ce au exprimat la adresa preoției, precum și tuturor asistenților dorindu-le sănătate și mulți ani.

Iși exprimă mulțumirea sufletească că astăzi s'au întâlnit în această clădire a Căminului Preoțesc atâtea energii și simțimente românești, fără deosebire de partid, vibrând toate de adevărata iubire de neam și lege și termină cu nădejdea ca și pe viitor acest cămin va fi un izvor nesecat de unire sufletească. — După ce în treaga asistență s'a fotografiat în fața căminului, ne-am despărțit păstrând o frumoasă amintire în sufletele noastre.

O agapă colegială în cinstea Icon. Al. Simionescu Protoiereul jud. Botoșani.

În seara zilei de 30 Octombrie, din inițiativa Asociațiunii generale a preoților de sub președenția P. C. Icon. C. Possa, preoții botoșaneni au sărbătorit în localul căminului preoțesc printr'o agapă colegială pe P. C. Icon. Al. Simionescu, care a împlinit 25 ani în slujba de protoiereu al jud. Botoșani.

S'au ținut cu acest prilej însuflețite cuvântări. — Păr. C. Possa ridicat primul pahar pentru sănătatea M. S. Regelui Carol al II-lea.

Tot P. C. Sa. a închinat al doilea pahar pentru sănătatea I. P. S. Mitropolit Pimen.

DI. Prefect Gh. Mavrocordat a urat sănătate și mulți ani celui sărbătorit. — Au mai vorbit D-nii Dr. H. Vasiliu, DI. Tiberiu Crude Președintele Soc. Corp. Didactic secundar, Pr. Hrist. Deliu, casierul societ. „Ocrotirea“, Preot Al. Dolinescu Profesori DI. Mihai Vasiliu președintele Asoc. generale a Corpului Didactic Primar și Pr. Gh. Cojocariu scoțând în evidență meritele păr. Simionescu și dorindu-i ani mulți.

S'a citit apoi o scrisoare a d-lui Deputat D. Răutu care trimițând căminului un tablou al Mitropolitului Iosif Gheorghian și suma de 500 lei, adresează felicitări celui sărbătorit.

P. C. Icon. Al. Simionescu luând cuvântul mulțumește Bunului Dumnezeu care i-a acordat sănătate și putere de muncă în

timpul celor 25 ani de Protopopiat, mulțumește părinților săi cari l-au crescut în rigorile disciplinei bisericii ortodoxe și ale muncii cinstite; mulțumește I. P. S. Mitropolit Pimen pentru încrederea ce i-a arătat, D-lui Prefect pentru bunăvoința și dragostea ce i-a arătat onorând cu prezența D-sale această serbătorire precum și tuturor celorlalți vorbitori și asistenți.

Mulțumește tuturor preoților botoșăneni ce l-au serbătorit și le declară că dacă a izbutit să înfaptuiască căminul preoțesc, faptul se datorește în primul loc celor cari l-au ascultat și l-au urmat.

Dorește ca însuflețirea și unirea sufletească ce-i leagă pe toți astăzi să fie un imbold pentru săvârșirea și altor fapte de folos bisericii și neamului.

* * *

În ziua de 31 Octombrie a avut loc conferințele cu preoții din seria II-a discutându-se aceleași subiecte ca și la prima serie.

Primul subiect fu tratat de preoții: Eugen Dimitriu—Dumbrăveni, C. Pantelimon Bărnoasa, C. Botez, Gh. Bărliba, M. Lăpușneanu, Pr. D. Simionescu și I. Sandoviçi.

Al doilea subiect fu tratat de preoții: D. Bârzu, M. Lăpușneanu și Pr. D. Moldovaou iar al treilea subiect fu tratat de preoții: M. Lăpușneanu, Gh. Chipail și Gh. Costiniu. — Rezumatul tuturor discuțiunilor s'a făcut de către Păr. Icon. Al. Simionescu Protoiereul județului.

Preot Hristofor Deliu

Profesor

Câteva considerațiuni **de educație morală în spirit ascetic**

IV

Previziunea greutăților prin care trebuie să treacă omul în educația morală prin sine însuși îl fac destoinic de a le suporta mai ușor, ca atunci când el le-ar ignora. „Dacă ne gândim mai dinainte la o nenorocire posibilă dar nu încă reală, zice Schopenhauer, mai avem în acel moment destulă liniște pentru a măăsura cu oarecare exactitate întinderea ei și o putem cuprinde cu ochii ca pe un lucru mărginit în limitele prevăzute. Astfel se explică pentru ce suferim mai ușor o nenorocire prevăzută, adică o nenorocire la care ne așteptam. Dacă ne lovește acum în adevăr, nu ne apasă decât cu greutatea ei reală. Dacă din contra nu suntem deloc pregătiți, ci ne vedem isbiți fără de veste, mintea speriată nu-și poate da bine seamă în primul moment de mărimea nenorocirii și fiindcă nu o poate prinde cu privirea, i se pare adeseori imensă, cel puțin cu mult mai mare decât este în realitate.

Tot așa întunerecul și nesiguranța exagerează orice primejdie. La aceasta se mai adaugă—zice tot Schopenhauer—că pentru o nenorocire prevăzută ne-am gândit din vreme cum ne-am putea mângâia și cum am putea-o ușura, sau cel puțin ne-am deprins cu ideea ei”.¹⁾

Însă metoda aceasta de previziune a greutăților în vederea biruirii lor nu este o invenție a lui Schopenhauer. „Demult am învățat dela un înțelept să mă gândesc mai dinainte la nenorocirile ce mă pot lovi, spune Theseu al lui Euripide. Imi închipuiesc pururea exilul, moartea năpraznică și alte nenorociri, pentru ca atunci când mă va lovi ceea ce-mi închipuiesem mai dinainte, să mă mai

1) Aforisme, Arthur Schopenhauer, traducere de Tit. Maiorescu Buc, 1912 pag. 375.

doară ca atunci când m'ar lovi pe neașteptate". 1) Acesta este poate cel mai de seamă secret al tuturor eroilor și înțelepților.

„Să ai mereu în vedere moartea, exilul și orice altă primejdie, oricât ar fi de înfricoșată, Mai presus de toate însă moartea. Iată ce te poate prezerva de apucături josnice și de poște fără saț," zice Epictet. 2) Ce înarmare solidă e această previziune pentru marea luptă a vieții, în comparație cu acele opinteli sterile de „secături entuziaste" ale optimismului idealit, atât de agreabil în reverii, dar atât de neputincios în practică! Iată pentru ce stoicii, acea sectă filosofică ce a făcut din cultivarea caracterului moral supremul țel al filosofiei, căutau să nu fie niciodată „conditionis humanae obliti", ci se gândeau pururea la ticăloșia omului pe pământ.

Așa dar „privește situațiile în față. Vezi lucrurile cum sunt, spunele precum le vezi. Semnalează-ți primejdiile, pentru a le întâmpina, nu pentru a le îngreui. Când o durere vă amenință, gândiți-vă bine că îndepărtând-o nu înseamnă a o nimici. Trebuie să o priviți în față și să o cercetați cu băgare de seamă, ca să știți dacă e mai bine să trageți un folos dintr'însa. Nu disprețuiți niciodată un lucru, înainte de a-l ține în puterea voastră. Ceea ce înlăturăm se întoarce și ne asaltează cu și mai multă îndârzire. Numai ziua poate să împrăștie cu strălucirea lumini sale nălucirile nopții", zice Marion. 3)

Ni nic mai nimicitor pentru dureri și neșazuri ca previziunea lor într'un spirit de bravură, și aceasta datorită în mare parte numai cunoștinții lor anticipitale, căci după cum s'a zis „unde nu mai este mister, nu mai este nici durere". De aceea poate că năcăierii nu se confirmă cu mai multă strălucire sentința lui Auguste Comtes: „a ști este a prevedea și a prevedea este a putea", ca în lupta omului cu neșazurile vieții.

1) Plutarh's moralische Abhandlungen, Univ. Bibl. No. 3190 pag. 85.

2) Epictets Hanbüchlein der Moral, trad. din grec. de H. Stich, Univ. Bibl. No. 2001 pag. 19.

3) Influența sufletului asupra trupului Baron E. de Feuchtersleben, Bibl. p. toți No. 764 pag. 231.

Fîindcă într'adevăr „vîeața întregă este o luptă, niciun pas înainte nu se face fără greutate și Voltaire are drept să zică: on ne réussit dans ce monde qu'a la pointe de l'épee, et on meurt les armes à la main". 1)

De aceea „pentru a nu fi surprîns de neprevărut, să-ți făurești o astfel de atitudine, încât atunci când își face apariția să poți roști: „așa te știam, așa te așteptam". In chîpul acesta jocul norocului și nenorocului ajunge să nu te mai mire". 2)

Icon. Leon Stănescu
Prisacani

1) Aforisme, A. Schopenhauer, trad. Maiorescu pag. 379.

2) Arta de a suferi, Mircea Florian pag. 23.

Adunarea Generală a Asociației de cultură «Astra»

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

În urma delegațiunii ce bine ați voit a-mi încredința, ca să Vă reprezint la adunarea generală a „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român-Astra“ care s'a ținut în zilele de 8 și 9 Septembrie 1934 în orașul Tg.-Mureș, cu profundă considerațiune vin a Vă prezenta următoarea dare de seamă:

Societatea de cultură românească „Astra“ și-a ținut adunarea generală de anul acesta în orașul Tg. Mureș pentru un scop bine determinat. În această regiune, ca în nici o altă parte din Ardeal, stăpânirea veche ungurească a căutat în trecutul istoric, în mod sistematic, să colonizeze elemente maghiare peste cele băștinașe dându-le largă posibilitate de dezvoltare culturală și economică. Orașul Tg. Mureș este o creație forțată de desnaționalizare a poporului român. Edificiile publice ca : primăria și palatul cultural prin măreția lor arhitectonică dau dovadă că maghiarii au voit să-și imprime caracterul lor național în masse populare și în regiuni streine de istoria lor.

În unele privințe ungurii au reușit să ajungă scopul urmărit. Multe din satele din împrejurimile orașului Tg. Mureș deși românești, au ca limbă curentă limba maghiară. Etnicitatea acestor sate se poate constata astăzi numai după confesiunea lor de credință, care este cea ortodoxă și după obiceiurile și portul lor, care sunt absolut neauș românești.

Acțiunea „Astrei“ tinde sistematic de a readuce la conștiința națională românească a populației noastre etnice, care a fost asuprită și aservită intereselor fostei stăpâniri maghiare.

În ce privește organizarea serbărilor culturale ale Astrei, conducerea acestei asociațiuni de cultură merită toată admirația.

Toate comunele din județ și-au trimis reprezentanți

ai poporului în frunte cu preoții și învățătorii satelor. Fiecare comună expunea un moment din activitatea ei specifică. Obiceiuri sătești sau casnice se desfășurau în fața a mii de oameni în toată puterea lor de viață. Jocuri naționale executate de vestiții „Călușeri” din Toplița română- au stârnit admirația tuturor. Conductul etnografic ce se desfășură în vasta piață din fața palatului cultural semăna cu salbe de aur din străbuni. Nunta și șezătoarea la țară, în care costumele naționale se îmbină armonios cu strigările conacurilor, ce se întreceau în luarea colacului făcut din grâu de Banat și așezat pe o cofă încrestată cu diferite motive naționale.

Fiecare convoi era precedat de preot, învățător și primarul satului. Ceiace era de remarcat e că în interesul propagandei culturale naționale factorii reprezentativi ai satelor erau în perfectă armonie. Alături de preotul ortodox mergea cel al bisericii unite. Toți se întreceau ca parohiile pe care le conduceau să iasă cât mai bine la această manifestație culturală.

Ședința festivă s'a deschis în palatul cultural printr'o cuvântare plină de miez a d-lui Prof. Univers. Iuliu Moldovan, Președintele Astrei. În cuvântarea D-sale s'au expus principiile călăuzitoare ale Astrei bătrâne acomodată după împrejurările de azi. Astra nu mai aparține Ardealului ci întregului neam românesc, nit pentru vecie în hotarele lui istorice. Culturalizarea maselor și ridicarea lor la o lămurită conștiință de neam și lege și ridicarea lor pe treptele unei civilizațiuni moderne este primul punct și cel mai însemnat din programul Astrei.

După acest cuvânt de deschidere a urmat salutul și binecuvântarea Bisericii ortodoxe prin reprezentantul ei P. S. Vicar al Mitropoliei Ardealului Vasile Stan. În ordine au vorbit reprezentantul bisericii unite, d-l profesor Dimitrie Gusti din partea fundațiilor culturale regretatul profesor Bogdan Duică din partea Academiei etc., iar din Partea Mitropoliei Moldovei subsemnatul.

În cuvântarea mea am arătat legăturile ce le-a a-

vut în trecut Biserica din Moldova cu cea din Ardeal în chestiune culturală. Am amintit de propaganda făcută prin cărți religioase de marele centru de cultură de stabilitate pe vremuri la Trei-Ierarhi, mănăstirea Neamțului și mănăstirea Cetățuia. Am accentuat că principiile călăuzitoare ale Astei ne inspiră și pe noi în lămurirea poporului și propaganda noastră culturală. Am transmis urările de bine și progres Asociației Astra și conducătorilor ei din partea I. P. S. Voastre scuzându-vă în același timp că nu ați putut lua parte personal, de oarece în același timp trebuia să participați la congresul învățătorilor ce se ținea în Iași sub președinția D-lui Ministru Dr. C. Anghel. La ora 6 p. m. am luat parte la conferința d-lui Sextil Pușcaru care a vorbit despre „perspectivele culturale”, Eruditul profesor din Cluj a schițat, bazat pe datele din trecut, noile perspective culturale ce se impun neamului nostru.

Dela ora 9 seara s'a desfășurat în palatul cultural un program ales în ceiace privește latura muzicală și artistică.

A doua zi a urmat referatele d-lor Dr. Vasile Ilea despre școala țărănească, indicând noi perspective de culturalizarea satelor și vulgarizarea științei, iar dl. Dr. Dr. Ioan Bozdog a arătat principiile de dezvoltarea economică a satelor. După aceste conferințe a urmat rapoartele comisiunii cenzorilor și stabilirea locului pentru adunarea în anul viitor.

După amiază s'a desfășurat un program destul de ales în materie de muzică și sport.

Nu pot să nu amintesc de bună primirea pe care am avut-o și de modul strălucit în care au știut organizatorii să încadreze această mare manifestație culturală, primind din partea tuturor felicitări.

Aceasta fiind în rezumat darea de seamă asupra de egației pe care mi-ați dat-o, Vă rog I. P. Stăpâne, să primiți asigurarea devotamentului ce vă păstrez și să decideți asupra celor expuse.

Alăturez și programele serbărilor culturale ale Astei, ca document justificativ.

Consilier Referent, **Pr. C. Nonea.**

Sporirea cotizațiilor la Casa Clerului

Inalt Prea Sfințite,

Casa de Economie, Ajutor și Credit a Clerului Ortodox din România înființată prin legea promulgată și publicată în Monitorul Oficial din 21 Iulie 1929, a început operațiunile sale la 1 Octombrie 1929.

La început aceste operațiuni constau din înscrieri de membrii preoți, cântăreți și funcționari bisericești, cu taxa de înscriere de câte 100 (una sută) lei, care se percepe odată pentru totdeauna, și din cotizații lunare cu cel puțin 10/0 din salariu.

Rezultatele pe ultimii 5 ani, s'au văzut în darea de seamă ce Consiliul de Ad-ție al Casei a înaintat-o Adunării Generale de la 18 Septembrie 1934 și care discutată și aprobată în planul ei.

Din cele constatate s'a văzut că în acești 5 ani, Casa clerului a acordat împrumuturi la circa 10.000 membrii, suma de lei circa 64.000.000.

Experiența pe care am făcut-o în acești 5 ani, cu aplicația art. 6 din Statut, unde se cere ca: „fiecare membru să cotizeze cu cel puțin 10/0 din salariul lunar“, a dovedit că este necesar a se da o mai multă axtindere acestei prevederi, în sensul că toți membrii Casei, să contribuie cu cât mai mult peste această cotă obligatorie.

Prin această realizare, — capitalul (fondul) rulant devine mai mare și membrii Casei sunt mai ușor satisfăcuți în operațiunile lor de împrumuturi.

Afară de aceasta, tot pentru interesul de obște și de unificare pe care-l poartă Casa Clerului, este foarte necesar ca atât forurile superioare bisericești, cât și membrii Casei, să-și depună la Casă, economiile lor, spre a forma un fond de rulare, pe baza căruia instituția Casei, să poată satisface toate cerințele materiale prin care trec actualmente membrii săi.

Tot din „Darea de seamă“ a fostului Consiliu de Ad-ție către Adunarea Generală, dela 18 Septembrie a. c.

se poate vedea că instituția Casei de economie, Ajutor și Credit a Clerului, a fost de real folos pentru membrii săi, clerici cântăreți și funcționari bisericești. Este destul să amintim aici, că numai în cursul lunii August și până la 15 Septembrie 1934, Cassa Clerului Ortodox Român a acordat împrumuturi membrilor săi peste șase milioane lei.

Aceasta însemnează că instituția Casei le-a venit efectiv în ajutor, scoțându-i din mâna cămătarilor.

De aceia cu profund respect, apelăm la bunăvoința Inalt Prea Sfinției Voastre și ne permitem să vă rugăm foarte călduros ca să dispuneți prin organele de sub ordine să aducă la cunoștința membrilor Casei din Eparhie, cele de mai sus, adică imperioasa nevoie de a se spori cotizările.

Cu fiască supunere,

PSEȘEDINTE,

No, 8616

Pr. P. Partenie

Director, C. C. Costescu

Anunț bibliografic

A apărut noua lucrare a P. C. Sale **Pr. N. Hodorobă**, prof., intitulată: Monografia parohiei Sf. Atanasie și Kiril în biserica filială «Vulpe». Formatt 8⁰, pag. 157. Prețul 50 lei exemplarul. In No. viitor va urma recenzia.

Incurajarea meseriaşilor români

Copie după adresa No. 128 | 934 a Centralei Reuniunilor de meseriaşi, comercianţi, industriaşi şi muncitori români din Ardeal şi Banat, Cluj.

Inalt Prea Fericite Părinte Patriarh,

Adânc recunoscători pentru părinteasca şi mult înle-gătoare primire ce aţi făcut delegaţiei noastre în ziua de 1 Oct. a. c. cu ocazia vizitei sale la Bucureşti, amăsurat dorinţei Sanctităţii voastre, prin prezenta avem onoare, a formula în scris, rugămîntea ce avem faţă de Sfânta noastră Biserică ortodoxă română.

Precum Biserica noastră românească este alcătuită, susţinută, ajutată şi apărată numai de români, noi clasa de mijloc românească din Ardeal şi Banat, cerem cu tot respectul ca toate lucrările şi toate furniturile necesare Sf. noastre biserici, instituţiunilor aparţinătoare şi slujitorilor ei din tot cuprînsul ţării, să fie efectuate şi confecţionate exclusiv numai de muncitori meseriaşi, industriaşi şi negustori români de origine.

După cum străinii de neamul şi legea românească nu contribuie la susţinerea şi apărarea Bisericii noastre, tot astfel banul Bisericii, al instituţiunilor şi slujitorilor acesteia să nu-i subvenţioneze pe aceştia, ci pe propii ei fii sufleteşti, rămânând aceşti bani în patrimoniul neamului românească.

Cerem acest sprijin, bazaţi şi pe motivul că şi celelalte culte: catolic reformat, mozaic procedează în acest fel nelăsând să se apropie măcar profesioniştii noştri de lucrările lor.

Superioritatea numerică, materială şi culturală a străinilor cu presă subversivă, cu acţiuni revizioniste, comuniste şi sectare, ne constrânge să apelăm la toţi factorii competenţi pentru a sprijini efectiv, conştient şi sistematic, sporirea şi întărirea clasei de mijloc româneşti, ca factor vital al existenţei neamului, ţării şi Bisericii

românești și pentru românizarea orașelor noastre înstrăinate.

În cea mai bună speranță că modesta noastră rugămintă va găsi înțelegerea cuvenită și vom putea constata neîntârziat efectul prezentei intervenții, vă rugăm Prea Fericite Părinte Patriarh a primi expresiunea celui mai desevărsit devotament,

Cluj la 16 Octombrie 1934.

PREȘEDINȚE,

(ss) **Dr. A. Rațiu**

Secretar,

(ss) *St. Peneș*

Preschimbarea carnetelor pe C. F. R.

Copie depe ordinul circular către toate organele C. F. R. No. 147624 R. A. din 10 | IX | 934. (C. 7).

vor lua cunoștință și toate autoritățile publice și militare care emit carnete de identitate tip C. F. R.

Expirând la 1 Ianuarie 1935, termenul de 5 ani prevăzut de valabilitate al tuturor carnetelor de identitate servind pentru călătoria cu preț redus pe C. F. R. a tuturor funcționarilor și agenților C. F. R. și membrilor lor de familie precum și militarilor, funcționarilor publici și membri lor de familie dispunem următoarele :

Toate carnetele de identitate vor fi preschimbate cu formulare noi cu începere dela 1/I/935. Această operație se va executa după această dată și pe măsură ce se vor confecționa carnetele.

Ca măsură tranzitorie, valabilitatea vechilor carnete se va prelunge după cum urmează :

1. a) Carnetele funcționarilor de stat și membrii lor de familie;
- b) „   invalidizilor de război „   „   „   „

- c) „ orfanilor și văduvelor de război „ „ „
- d) „ pensionarilor de stat „ „ „
- e) „ militarilor și membrilor lor de familie

Vor fi valabile cu ultima viză depe Octombrie 1934-31 Decembrie 1934 până la data de 1/IV/935.

În acest timp se vor înlocui vechile carnete cu noile formulare și care negreșit urmează să intre în vigoare la 1/IV/935.

După această dată vechile formulare nu vor mai fi valabile ;

2.a) Carnet. funcționarilor C. F. R. și membrii lor de familie;

b) „ pensionarilor C. F. R. „ „ „
 vor fi valabile tot timpul anului 1935 în care timp se vor pregăti toate lucrările, pentru ca noile formulare de carnete să poată intra în vigoare la 1/I/936 odată cu permisele libere pentru anul 1936. Aceasta în vedere că noile formulare neputând fi gata la timp, comanda permiselor libere pe anul 1935 s'a făcut pentru vechile carnete a căror valabilitate urma să expire.

Vechile formulare se vor viza pe anul 1935 după cum urmează :

Carnetele de identitate care mai au loc pentru viză se vor viza mai departe la locul obișnuit cași în trecut pe anul 1935.

Carnetele de identitate care nu mai au loc liber pentru vizele anuale se vor face valabile pe anul 1935 pe prima foaie din față.

Carnetele formular „D” cu vize trimestriale se vor face valabile pe întregul an 1935 pe p prima foaie din față având în vedere că, cu începere din anul 1935 nu se mai fac vizele trimestriale, ci numai vize anuale.

Punctul 2, privește funcț. C. F. R.

Director general,

(ss) *Mereuță*

Director comercial,

(ss) *Vanghelescu*

Calendar de perete (instrucțiuni)

Cucernice părinte,

Secțiunea Culturală a Mitropoliei a editat și anul acesta Calendarul Bisericesc de perete.

Aceasta, pe baza hotărârei Consiliului Eparhial în ședința sa din 28 Martie a. c.

Din oficiu fiecare parohie va primi câte 100 de exemplare.

Prețul unui exemplar este de 3 lei, la care se acordă un rabat de 25⁰/₀, (adică 75 bani) persoanelor însărcinate cu distribuția. Revine deci Mitropoliei pentru fiecare exemplar lei 2.25.

Dacă o parohie are nevoie de un număr mai mare de exemplare se va adresa casieriei Mitropoliei care va executa comanda.

Exemplarele trimise de noi nu se pot restitui sub nici un motiv, așa că Cucernicia voastră din vreme veți lua măsuri ca prin persoane de încredere să aranjați distribuția lor spre a nu suferi pierderi.

Suma de 225 lei cuvenită Mitropoliei se va reține prin statul de salar după sărbătorile Crăciunului.

No. 7655

Consilier Referent, *Pr. V. Mihailescu*

Misionari pentru Maramureș

Inalt Prea Sfințite,

Sfânta Episcopie a Clujului, cu adresa No. 6704 din 1934, ne aduce la cunoștință că are nevoie de câțiva preoți licențiați în teologie, care să facă propagandă și misionarism și să organizeze parohiile trecute dela uniți, în ținutul Maramureșului.

Comunicându-Vă aceasta Vă rugăm să binevoiți a recomanda licențiaților în teologie din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzită eparhie, doritori a îmbrățișa preoția, să reflecteze și la parohiile vacante din cuprinsul Sf. Episcopii a Clujului, ținutul Maramureșului.

Primiți Vă rugăm Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

PREȘEDINTE PATRIARH, **MIRON**

No. 1315

Director, *Tit*

Înștiințări

Se aduce la cunoștința confrăților parohi din toată Moldova, că în Iași funcționează o școală foarte bine organizată pentru copii surdo-muți. Este nevoie a fi sfătuiți părinții cu atare copii să-i aducă la școală, unde capătă o meserie, graiul și știința la carte. Sacrificiile ce se cer pentru aceasta nu sunt prea mari. Se dau și burse. Un ajutor din partea comunelor și județelor respective este așteptat cu recunoștință.

Se aduce la cunoștința P. C. Parohi din orașul și județul Iași, că Societatea „Pietatea Creștină” a deschis în Ștr. I. C. Brătianu No. 127 un magazin de sicrie, lumânări, testemele și tot ce mai trebuie pentru înmormântările creștine. Se vinde cu prețuri foarte convenabile. Sunt rugați onor. păr. parohi a sfătui pe creștini ca pentru aceste cumpărături să evite magazinele evreești și să se adreseze acestui magazin, unde vor fi serviți cât mai frumos. A cumpăra asemenea obiecte dela un evreu este sacrilegiu.

Bibliografie

1. Dr. Grigorie Comșa Episcopul Ardealului: *Icoana Familiei Creștine*. Arad 1934 pag. 70. Prețul 15 Lei.

Broșura aceasta este la timp venită azi, când toată lumea se plânge de revagiile dezechilibrului moral. Autorul în opt capitole arată trecutul educației familiare la Români, pilda Sfintei Fecioare Maria, rolul credinței în familie, rolul rugăciunii și al muncii în familie, păcatul lipsei de prunci, rolul femeii în familia creștină și creșterea pruncilor, precum și rolul mamelor creștine din secolul al IV-lea al erei creștine.

2. *Cercetarea Bisericii și intelectualii*.

Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului. Arad 1934. pag. 37 Prețul 5 Lei.

Scopul acestei Broșuri este aducerea intelectualilor la Biserică. Se explică importanța Sf. Liturghii și necesitatea cercetării Bisericii.

3. Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului: *Lupta împotriva Indiferentismului religios*. Arad 1934 pag. 38. Prețul 38 Lei.

În această broșură P. Sf. autor arată ființa indiferentismului, cauzele lui și urmările grave ale nepăsării religioase, care nu trebuie confundată cu necredința, dar care duce la necredință dacă nu luptăm împotriva indiferentismului. Mijloacele de luptă preconizate de autor trebuiesc cunoscute atât de preoți cât și de intelectuali mireni.

4. Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului: *Despre frica de Dumnezeu și despre înjurături*. Biblioteca Creștinului Ortodox din Arad 1934. Prețul 3 lei.

Prea Sfințitul autor începe prin broșura aceasta publicarea unei serii de predici pentru combaterea păcatelor celor mai frecvente la baza cărora stă lipsa fricii de Dumnezeu. Predicile sunt scurte și scrise în grai popular.

5. Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului: *Păcatul lipsei de Prunci*. Arad 1934. Broșura conține predici pentru Combaterea lipsei de prunci.

6. Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului: *Icoane sufletești*. Arad 1934. Prețul 3 lei, Broșura conține pilde moralizatoare pentru popor. În același timp ele servesc și pentru fortificarea credinței.

7 Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului: *Pisma ura și iertărea*. Trei predici. Arad 1934. Prețul 3 lei. Autorul combate aici păcatele pizmei și urei și preamărește virtutea iertării. Prea Sfințitul Episcop Grigorie vizitând credincioșii predică despre temele de mai sus iar apoi le împarte broșuri ceea ce pot face și P. Cucernicii preoți procurând broșurile acestea ieftine.

Parohii vacante

1. Parohia Sf. Ioan Botezătorul din orașul Botoșani, vacantă prin transferarea preotului. Are biserică parohială zidită din cărămidă în stare bună. De asemenea este casă parohială. Familii 210 cu 870 suflete.

2. Parohia Mastacăn, jud. Neamț, compusă din satele : Portărești, Balan, Marginea și Nichid. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericii 20 hectare. Nu este casă parohială. Familii 150.

3, Parohia Tătăruși-Iorcani, jud. Baia, vacantă prin decesul preotului titular. Are biserică parohială construită din piatră, în stare bună. Sesia bisericii 12 hectare. Casă parohială nu este. Familii 370.

4. Parohia Roznov, județul Neamț, vacantă dela 1 Noembrie 1934, prin demisiunea preotului titular. Se compune din comuna Roznov cu satele Cut și Chintinici. Are biserică parohială construită din piatră în stare bună. Sesia bisericii 28 hectare. Casă parohială nu este. Familii 260.

5. Parohia Bărăști, jud. Baia, vacantă dela 1 Noembrie 1934, prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială și o biserică filială. Sesia bisericii hectare, Casă parohială nu este. Familii 350.

6. Parohia Horodiștea, jud. Dorohoi, vacantă dela 1 Decembrie 1934, prin demisia preotului titular. Se compune din comuna Horodiștea cu satele Crăiniceni, Cuzlău și Slobozia. Are o biserică parohială și două biserici filiale. Sesia bisericii 12 ha. Nu este casă parohială. Familii 520.

7. Parohia Ivăncăuți, jud. Dorohoi, nou înființată prin deslipire dela parohia Păltiniș. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericii 12 ha. Este casă parohială. Familii 275.

8. Parohia Borșa, județul Iași, vacantă dela 1 Ianuarie 1935, prin demisia preotului titular. Se compune din satele Borșa, Vlădeni și Găureni. Are biserică parohială și două biserici filiale, în stare bună. Sesia bisericii 12 hectare. Casă parohială nu este, Familii 360,

9, Parohia Siminicea-Miclescu, jud. Botoșani, cu satele Grigorești și Fețești; vacantă dela 1 Ianuarie 1935, prin demisia preotului titular, Are biserică parohială și două biserici filiale. Sesia bisericii 25, Nu este casă parohială Familii 415.

10, Parohia Bârcu-Groșmani, județul Neamț nou înființată prin deslipire dela parohia Bârjoveni. Are biserică parohială, construită din lemn, în stare bună. Sesia bisericii 24 ha, Este casă parohială, Familii 380.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

A P A R E L U N A R

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

A B O N A M E N T U L
PE UN AN, 150 LEI

C U P R I N S U L :

Oficiale :

Indatoriri pastorale (circulară).
Ostașii și Biserica.
Formalități de acceptarea donațiilor.
Invățământul primar.
Judecata bisericească
Examenul de capacitate.
Misionari în America.
Șomeri proveniți dela sate.
O revistă bună.
Clerul și instrucția premilitară.
Crearea de fonduri pentru combaterea cancerului.
Regulamentul serviciului de asistență religioasă pe
lângă Cercetășia Română.

Neoficiale :

Cronica externă
Mulțumiri publice, parohii vacante.

Ec. Corneliu Grumăzescu

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Indatoriri pastorale

Cucernice Părinte,

S'au primit la Cancelaria Sf. Mitropolii, în timpul din urmă, numeroase întâmpinări dela locuitorii din parohiile în care dăinuște încă, o neînțeleasă împotrivire, față de hotărârea Sf. Sinod, în privința îndreptării calendarului.

Se observă mai ales, că din județul Baia ne vin cele mai multe nemulțumiri de acest fel.

Avem știri că și unii preoți, n'au susținut cu toată tăria hotărârea Sf. Sinod și o asemenea atitudine șovăitoare, s'a resfrânt după aceea în chip defavorabil și în masa credincioșilor.

Unii dintre preoți au interpretat recomandația noastră, de a proceda cu înțelegere și cu blândețe părintească, față de cei rătăciți, ca un început de concesiune față de susținătorii calendarului vechi.

Chiar și sfaturile înțelepte și bunele îndemnuri pe care I. P. S. Patriarh le-a dat unei delegațiuni de preoți din județul Baia, la București, în luna Noembrie din toamna aceasta, au fost tălmăcite de unii, ca pornind din gândul de revenire la vechiul calendar.

Pentru a risipi orice îndoială în această privință și a nu lăsa să se strecoare în sufletul preoților noștri vreo nedumerire, care să le dăuneze în activitatea lor pastorală, lucru ce s'a și întâmplat în câteva parohii, socotesc necesar să spun respicat preoților, că pe chestia îndreptării calendarului, nu s'a înțeles de nimeni să se facă și nu se poate face nici o concesiune.

Aplicarea îndreptării calendarului trebuie continuată mai departe cu toată stăruința.

Acest punct de vedere a fost afirmat din nou de către Sf. Sinod, acum câteva zile în ședința dela 30 Noembrie.

Acesta este adevărul.

Orice altă informație nu este exactă și urmărește tocmai slăbirea activității preoțești și prestigiului bisericii.

Pentru o mai bună lămurire a preoților reproduc aici dispozițiunile Sf. Sinod, luate în ședința dela 30 Noembrie, din această toamnă, în chestia îndreptării calendarului.

„Fiecare Chiriarh să procedeze potrivit Sf. Canoane, legilor și regulamentelor bisericești, față de preoții din parohiile contaminate de stiliști și cari nu pot reacționa contra propagandei stiliste, fie din cauza nepregătirii lor, fie din cauza purtării lor“.

Vedeți așa dar, cum Sf. Sinod a dispus ca să se aplice sancțiunile prevăzute de lege, față de preoții care nu-și vor da toată silința de a aplica hotărârea Sf. Sinod în privința calendarului.

Cu un mijloc de câștigare a celor rătăciți pe chestia stilului, Sf. Sinod recomandă ca preoții din acele regiuni „să fie îndatorați a oficia slujbele religioase aproape în fiecare zi, organizând în fiecare sărbători mari, procesiuni religioase la care pe lângă preoții locali, pentru mai bună splendoare să ia parte și personalul clerical dela catedrala chiriarhală“.

Pentru a înfăptui această măsură, vom căuta să formăm o echipă misionară pentru oficierea în acele regiuni a acestor procesiuni și slujbe fastuoase, așa cum recomandă Sf. Sinod. Deocamdată preoții vor chibzui între dânșii și vor aranja după posibilitățile locale asemenea procesiuni și slujbe.

Inzistăm asupra recomandațiunii Sf. Sinod, de a se sluji la biserică cât de des, și de se poate chiar în fiecare zi. Se înțelege că aceste slujbe se vor face după rânduiala bisericească a zilelor din calendarul îndreptat.

Biserica fiind astfel deschisă aproape continuu vor avea putința și acei care s'au înstreinat dela biserică veche a parohiei, să se reîntoarcă cu încetul și să se roage când vor simți nevoie, în biserică ce le stă astfel la îndemână în tot timpul.

Afară de aceasta, slujirea cât mai deasă, rugăciunile cât mai repetate și mai stăruitoare vor fi de folos și pentru Dumnezeu să se îndure de greutățile prin care trecem și să ne ajute să aducem liniștea între păsturiții noștri fă-

cându-i să asculte de păstorii lor cari au răspundere înaintea lui Dumnezeu, pentru mântuirea sufletelor ce le-au fost încredințate.

Mai departe hotărârile Sf. Sinod dela 30 Noembrie, continuă astfel:

„Călugărilor vagabonzi, cari întrețin propaganda stilistă să li se impună a merge la metania lor. In cazul când nu se supun, să fie judecați și excluși din cinul călugăresc, cu observarea dispozițiilor legale și desbrăcați de haina călugărească.

Dacă totuși, vor continua să poarte haina clericală și să facă propagandă, să fie deferiți justiției pentru port ilegal de uniformă, pe baza art. 208 din Codul Penal.

PP. SS. Chiriarhi, în a căror Eparhie se construiesc biserici stiliste, trecându-se peste dispozițiile legale, după care ori ce zidire de biserică trebuie să aibă aprobarea șefului religios al Bisericii — deci a Episcopului — și a serviciului tehnic județean, să protesteze direct la Onor. Minister de Interne, contra celor ce aprobă astfel de zidiri, fără observarea legilor în vigoare, cerând închiderea bisericilor deja zidite și oprirea lucrului la cele neterminate; iar pentru viitor autoritățile județene, să nu mai elibereze nici o autorizație de biserică până nu vor avea aprobarea Chiriarhului locului.

De asemenea PP. SS. Chiriarhi sunt îndemnați a face demersuri pe lângă fruntașii politici din cuprinsul Eparhiilor PP. SS. Lor, să nu mai agite în luptele electorale, chestia calendarului“.

Iată iubiți părinți, ce avem de făcut și Noi și C. Voastră.

Nu e timpul de a șovăi și de a căuta tot felul de rătălmăciri.

Drumul nostru este cel drept. Credincioșii trebuie lămuriiți, să nu se lase amăgiți de tot felul de înșelători, cari i-au adus in unele părți în starea de decădere păgânească de a asculta de falși călugări, cari n'au darul preoției, cari fac sfințiri de biserici fără să aibă dreptul, cari botează de mai multe ori, cari fac Sf. Liturghie nefiind preoți și neavând Sf. Antimis și Sf. Moaște.

Este dela sine înțeles, că față de preoții noștri cari vor da înapoi, nu putem să avem altă procedare decât cea dictată de împrejurări și de prevederile legale. O spunem cu durere, că cel care va fi dovedit că se abate dela dis-

pozițiile Sf. Sinod și nu se va strădui cu toată sârguința pentru aplicarea calendarului îndreptat, va trebui să sufere rigorile legale, care în ultima lor formă sunt: suspendarea din serviciu și excluderea din preoție.

În județul Baia, unde am avut două începuturi de acest fel, unul din preoți a dat declarație și și-a luat obligația, de a îndrepta aceea ce stricase prin șovăirea sa, iar un altul care se lăsase prea mult dus de val și făcuse unele concesiuni știliștilor, încât își sdruncinase situația și autoritatea sa în parohie, a trebuit să-și ceară mutarea în altă parte.

Aceste măsuri au fost luate totuși cu o mare îngăduință și ca o primă încercare, urmând că dacă nu va da bune rezultate, să se procedeze cu hotărâre, înlăturându-se cei vinovați din rândul preoției.

Încă odată amintim, nu trebuie să se piardă din vedere, că adevărul este cu noi și viitorul este al calendarului îndreptat de Sf. Sinod.

Cea mai mare parte din țările ortodoxe: Grecia, Serbia, Polonia, Patriarhia de Constantinopol, Patriarhia de Alexandria, au îndreptat calendarul la fel cu noi. Bulgaria și Patriarhia de Ierusalim, au admis în principiu îndreptarea calendarului și dacă au întârziat încă punerea în aplicare a calendarului îndreptat, aceasta se datorește faptului că au pregetat deocamdată, în fața greutăților momentului.

Fără îndoială vom avea necazuri și mari greutăți în prezent, dar sprijinul și nădejdea ne e la Acela care ne-a dat îndemnul: „Indrăzniți eu am biruit lumea“.

Să nu pierdeți din vedere, că tăria noastră e în rugăciunea către Dumnezeu, prin care nădăjduim să alungăm duhurile cele rele și să biruim puterile întunericului care ne stau împotriva.

Dacă am inzistat îndeosebi asupra rătăcirii stiliste, am făcut-o aceasta determinat mai ales de împrejurarea că în prezent această turburare ne îngrijorează în primul rând, mai cu seama în județele Baia și Neamț,

Aceasta însă nu trebuie să ne facă să pierdem din vedere și turburare pe care o fac bisericii și diferitele secte.

Din știrile pe care le avem situația sectelor e staționară iar în câteva părți chiar în descreștere.

Nu pierdeți deasemenea din vedere, ținta de totdeauna

a bunului păstor, de a-și feri păstoriții în afară de credințele greșite și de păcatele care îi distrug sufletește și trupește. Luptați tot cu aceiaș tărie față de cunoscutele rele: beția, desfrâul, nerespectarea părinților, furtul, sfezile de tot felul și altele.

Ne aflăm în preajma sărbătorilor Nașterii Domnului. „*Pacea și buna învoire*“ pe care au anunțat-o îngerii deasupra ieslei din Bethleem, nu se poate înlătură, decât înlăturând rătăcirile dela credință și dela viața creștină curată.

Odată cu îndemnul meu și rugăciunile către Dumnezeu că să vă sprijinească în lupta cea bună, Vă doresc ca anul nou 1935 să vă aducă realizări creștinești cât mai temeinice prin muncă, străduință și dragostea părintească față de credincioși și vă trimit Cucernicieii Voastre și păstoriților din enorie, arhieresti binecuvântări.

LOCOTENENT DE ARHIEPISCOP,

GRIGORIE L. BOTOȘĂNEANU

Ostașii și Biserica

Inalt Prea Sfințite,

P. S. Episcop al Armatei, a înștiințat Sf. Sinod, că dl. Colonel Alex. Greculescu, comandantul regimentului 17 din Lugoj, a obligat pe soldații aceluia regiment, ca în timpul concediilor de vară și a permisiilor mai mici, să meargă regulat la biserică, dovedind aceasta la înapoiere în cazarmă, ca un act oficial, eliberat de preotul parohiei din care face parte.

Sf. Sinod, în ședința sa din 13 Dec. a. c., găsind că această laudabilă inițiativă, este de o foarte mare importanță morală și socială, mai ales în aceste vremuri de indiferentism religios și de criză morală, a hotărât a se interveni la Onor. Ministeriul Apărării Naționale s'o generalizeze, la toate unitățile militare, intervenție pe care am și făcut-o chiar astăzi.

Fiind încredințați că intervenția Noastră, va avea răsunetul dorit, cu frățescă dragoste avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune ca preoții din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzită Eparhie să cerceteze de aproape pe toți soldații din enoriile lor, veniți în concediu, ori cât de mari sau mici ar fi ele, îndemnându-i să vină regulat la biserici, în duminici și sărbători și să nu elibereze adevăruri oficiale decât numai acelor, cari, într'adevăr au mers regulat la biserică.

Primiți Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

M I R O N

No. 1705

Director,

† Tit

* * *

Inalt Prea Sfințite,

Conform hotărârii luate de Sf. Sinod în ședința sa dela 13 Dec. a. c., cu frățescă dragoste avem onoare

a vă înainta în copie, anexată la aceasta, ordinul circular No. 54 din 30 Oct. 1934, dat de Onor. Ministerul Apărării Naționale către toate unitățile militare din țară, referitor la respectarea repaosului duminical și obligația militarilor sub drapel a frecventa biserica.

Acest ordin, vă rugăm a-l comunica tuturor preoților din cuprinsul aceleide Dumnezeu păzită eparhie, cu însărcinarea de a veghea la aplicarea lui de unitățile militare din parohiile lor ; iar în caz de abatere să vă aducă la cunoștință numele comandamentelor militare ce nu l-au respectat și împrejurarea când a avut loc nerespectarea numitului ordin, pentru ca la rândul I. P. S. Voastre să notificați acest fapt P. S. Episcop al Armatei.

Totdeodată vă rugăm a obliga pe preoții cari au în enoria lor unități militare fără preot militar, să îndeplinească toate cerințele religioase ale acelor unități.

Primiți Vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos fiățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

M I R O N

No. 1782

Director,

† Tit

*
* *

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
Secția Personalului. Dir. Cler.

ORDIN CIRCULAR
No. 54 din 30 Oct. 1934.

Ministerul Apărării Naționale fiind sesizat că prescripțiunile ordinelor privitoare la educația religioasă morală a ostașilor, nu sunt respectate întocmai, se ordonă următoarele :

— Comandamentele vor lua măsuri ca nevoile sufletești ale ostașilor să fie la timp satisfăcute, pentru a nu prinde teren curentele subversive religioase și politice și prin aceasta a se slăbi disciplina militară.

— În zilele de Dumineci marile sărbători religioase comandantii de unități sunt obligați să trimită soldații la Sf. Biserică, conduși—pe cât posibil—de unul

dintre comandanții superiori cu cari au fost în timpul săptămânei la instrucție, pentru că aceștia să vadă în superiorii lor frumoasele calități sufletești ale strămoșilor.

— Pe timpul serviciului divin din Dumineci și marile sărbători religioase (între orele 9—12 dim.) este oprit a se face inspecțiuni sau a pune soldații la diferite servicii pentru nevoile corpului, afară de bucătărie și posturile de pază în cazarmă.

— Deasemenea este cu desăvârșire interzis Comisiilor de recrutare sau de control militar al celor lăsați la vatră de a lucra în zilele de Dumineci și marile sărbători religioase, de oare ce prin aceasta pune pe drumuri sate întregi, turburând sfințenia zilelor și jignind sentimentul religios al credincioșilor.

— Prevederile acestui ordin, privesc trupa în termen.

Instrucția preliminară, nu intra în cadrele acestui ordin.

p. Ministru Secretar G-ral   *Directorul Personalului*

(ss) **General Glatz.**   (ss) **General I. Gigoescu**

Formalități de acceptarea donățiunilor

Inalt Prea Sfințite,

Intrucât unele părți constitutive ale Bisericii noastre ortodoxe nu cunosc în deajuns normele ce trebuiesc urmate pentru a se ajunge la perfectarea donațiilor ce li se fac de diferite persoane, fapt care a determinat instanțele judecătorești și chiar Inalta Curte de Casație să anuleze unele donațiuni din cauza neîndeplinirii formalităților necesare, cu frățească dragoste vă indicăm mai jos normele de urmat în această materie, cu rugămintea de a fi transmise și organelor în subordine :

A. Donațiuni.

1. Actul de donațiune se va întocmi numai în formă autentică.

2. Donatorul va preda părții constitutive, odată cu actul de donațiune, titlurile sale de proprietate, iar în cazul când obiectul donațiunii este un imobil, va prezenta și un certificat eliberat de autoritatea judecătorească competentă, constatator că imobilul donat nu este grevat de nici o sarcină pe timp de cei puțin 30 de ani din urmă.

3. Organul reprezentativ al părții constitutive (Consiliul parohial, protopopesc, etc.) va accepta în principiu donațiunea făcută încheind în acest sens un proces verbal, care va fi trimis eparhiei respective spre a fi supuse aprobării Consiliului eparhial.

4. Toate aceste acte și încheeri vor fi trimise Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor, prin Consiliul Central Bisericesc, pentru a se obține Inaltul Decret Regal de autorizarea acceptării donațiunii, potrivit dispozițiilor art. 817 Cod. civ. aplicabil Bisericii Ortodoxe Române, acest Inalt Decret Regal va fi publicat în Monitorul Oficial.

5. După îndeplinirea acestor formalități, Consiliul parohial întrunindu-se din nou va decide definitiv acceptarea donațiunii delegând pe preotul paroh să încheie actul autentic de acceptare, care va fi notificat apoi, prin Corpul portăreilor Tribunalului respectiv, donatorului.

6. Actul de donațiune, actul de acceptare și notificarea vor fi transcrise la stăruința părții constitutive interesate în registrele de mutațiuni imobiliare ale instanței judecătorești competente conform art. 818 Cod. civ., aceasta bine înțeles numai în cazul când obiectul donațiunii îl formează un bun ce poate fi ipotecat.

Foarte important de reținut este faptul că toate aceste formalități trebuie neapărat îndeplinite în timpul vieții donatorului, de oarece dacă donatorul încetează din viață înainte de îndeplinirea chiar numai a uneia dintre ele, donațiunea nu se mai poate perfecta și nu mai poate produce nici un efect juridic. Considerându-se astfel donațiunea ca inexistentă, bunul donat rămâne în proprietatea donatorului.

B. Succesiuni.

Pentru actele de libertate făcute sub forma unei dispozițiuni testamentare se vor îndeplini aceleași formalități, fără a se mai încheia actul autentic de acceptare și formalitatea notificării; în schimb partea constitutivă va obține prin justiție trimiterea sa în posesiunea averii testate.

Organele reprezentative ale părților constitutive vor avea grijă să observe și să nu se accepte actele de liberalitate făcute fie prin testamente, fie prin donațiuni, dacă se pun condițiuni și sarcini prea oneroase care ar îngreuna situațiunea părții constitutive.

Primiți, vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, ale noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh,

Consilier Referent,

M I R O N

Econ. Stavr. P. Comerzan

Invățământul primar

Extras din sumarul ședinței din ziua de 27 Noiembrie 1934.

Președinte Patriarh, **MIRON**

Secretar,

Arhiepiscop Ilarion Bacăoanu

Sf. Sinod hotărăște:

PP. SS. Chiriarhi sunt rugați a lua măsuri ca toți preoții să îndeplinească dispozițiunea legală de a preda învățământul religios în școale primare în opt ore pe săptămână aceasta făcând parte din obligațiunile pastorale în enorie ale fiecărui preot.

Pentru aceasta, vor intensifica controlul acestui învățământ, prin organele administrative eparhiale sau persoane anume însărcinate a face controlul, luând contra preoților ce nu-și îndeplinesc această obligațiune măsurile disciplinare indicate prin regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare al Bisericii ortodoxe române.

*
*

Extras din Sumarul ședinței sf. Sinod dela 29 Noiembrie 1934.

Președinte, (ss) Patriarhul **MIRON**

Secretar (ss) † Ilarion Bacăoanu

Sf. Sinod hotărăște următoarele:

1, „Sf. Sinod, potrivit Sf. Canoane, interzice preoților nemulțumiți cu actele Chiriarhilor lor, să se adreseze instanțelor civile de judecată, cu plângere contra lor.

2. Cei nemulțumiți de vre-un act chiriarhal și întrucât se vor socoti că au fost nedreptățiți, se vor adresa judecății Sf. Sinod; iar cei ce nu vor aștepta judecata Sf. Sinod, vor fi deferiți judecății bisericești.

3. Sf. Sinod îndeamnă pe toți PP. SS. Chiriarhi

să ia măsuri ca organele administrative bisericești ale PP. SS. Lor să aplice cu dreptate legile bisericești, Sf. Canoane și dispozițiunile sinodale, ferindu-se de a nedreptăți pe vre-un cleric prin acte abuzive“.

Examenul de capacitate

Extras din sumarul ședinței Sf. Sinod din 13 Decembrie 1934.

Președinte Patriarh,

Secretar,

(ss) M I R O N.

ss) † Veniamin Bârlădeanul

Sf. Sinod hotărăște următoarele :

1. Se va interveni la Ministerul Instrucțiunii să primească la examenul de capacitate pentru specialitatea Religiei, și pe licențiații în teologie încă nehirotoniți.

2. Cei reușiți la examene însă nu vor putea fi numiți la catedrele vacante de cât numai prin hirotonia lor, fie pe seama capelei școalei la care urmează a fi profesori, fie pe seama catedralei episcopale.

3. Sfântul Sinod nu admite ca fetele licențiate în teologie să fie profesoare de religie. Cel mult li se pot încredința roluri de educatoare sau conducătoare de școli în genere.

4. Cele de mai sus se vor comunica tuturor Chiriariilor.

Misionari în America

Inalt Prea Sfințite,

Intru cât unii dintre preoții plecați din țară în America, în calitate de preoți misionari pentru românii de acolo, vin înapoi cerând a fi reprimiți în sânul clerului din Patriarhia română, Sf. Sinod, în ședința sa din 13 Decembrie a. c., a hotărât următoarele :

„Ori ce preot ce pleacă în America, în calitate de preot misionar, la reîntoarcerea sa în patrie, va fi reprimiți în eparhia de unde a plecat“.

Aducându-Vă aceasta la cunoștință, cu frățească dragoste Vă rugăm a o publica în foile eparhiale, pentru ca toți preoții ce vor reflecta să plece în America să ia cunoștință de ea.

Primiți Vă rugăm Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh, MIRON

No. 1687

Director, G. Tit

Șomeri proveniți dela țară

Adresa ministerului muncii

Inalt Prea Sfințite,

Cu prilejul verificării situației muncitorilor lipsiți de lucru din orașele mai importante din țară, în vederea ajutorării lor, s'a constatat de către comitetele însărcinate cu această verificare, că o serie întreagă dintre acei ce solicită ajutoare de șomaj, sunt elemente cu preocupări rurale și probabil, cu posibilități de trai în satele de unde au plecat. Faptele că ei se îndreaptă spre orașe, părăsind posibilitățile pe cari le au de a munci și a trăi în satele lor, se explică prin socoteala greșită ce și o fac, crezând că în orașe vor putea găsi sau posibilități de plasare în munci mai bine plătite sau vor putea obține cu înlesnire ajutoare destinate celor lipsiți de lucru.

Această situație produce pe de o parte serioase neajunsuri activității Ministerului nostru în ce privește opera de ajutorare a șomeurilor, iar pe de altă parte e susceptibilă de a turbura atmosfera generală de ordine și liniște ce trebuie să domnească în centrele mari populate, unde trebuie, incontestabil, să le venim în ajutor aceluia cari din pricina grelei situații economice nu pot găsi de lucru nici în industrie nici în comerț.

Chestiunea aceasta a fost supusă pentru examinare comitetului permanent al muncii și comitetului central al șomajului, ambele de pe lângă acest Departament, cari au opinat că e cazul să se găsească mijloace pentru a lămuri populația sătească să renunțe de a mai veni în orașe pentru căutare de lucru.

Aducându-vă acestea la cunoștință, vă rugăm să binevoiți a da dispoziții organelor în subordine ca prin mijloacele cari le stau la dispoziție să explice aceluia dintre săteni cari voesc să vină pentru muncă la orașe să rămână în satele lor, renunțând de a mai veni în orașe unde din cauza situației critice din industrie și comerț,

au rămas de lucru destui muncitori și chiar dintre acei cu pregătire de meșteșug.

Acelora cari totuși vor veni, Departamentul nostru n- numai că nu le va putea procura de lucru, dar din lipsă de fonduri nu le va putea acorda nici cel mai mic ajutor și nici foi de drum pentru a se înapoia în localitățile de unde sunt.

Ministru, **I. NISTOR**

Director General

O revistă bună

Inalt Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste vă înaintăm alăturat trei exemplare din revista „Satul” de sub conducerea d-lui Andrei Udrea, număr omagial, închinat în întregime problemelor muncitorești, conținând și un autograful al Nostru.

La cererea redacției revistei vă rugăm să o supuneți aprecierii I. P. S. Voastre, și încât o veți afla de folositoare și de ajutor în opera de culturalizare a maselor muncitorești și țărănești. să binevoiți a dispune ca să fie recomandată oficiilor parohiale precum și altor instituțiuni și eventual societăți culturale ce funcționează în acea de Dumnezeu păzită eparhie.

Primiți, vă rugăm, Inalt Prea Sfințite ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte Patriarh, **MIRON**

Consilier Referent,

P. A. Crăciunescu

Clerul și instrucția premilitară

Inalt Prea Sfințite,

Avem onoare a vă înainta. în copie, adresa No. 869 din 12 Noembrie a. c., a Ministerului Apărării Naționale, Direcțiunea pregătirei premilitare, cu rugămintea să bine voiți a dispune luarea măsurilor necesare.

Primiți, Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru, *I. Brădișteanu*

No. 202775—19897

Director, *Ilioniu*

Domnule Ministru,

Pregătirea Premilitară a tineretului urmând a începe încurând, este necesar ca Departamentele cari conform art. 5 și 6 din Legea respectivă colaborează la înfăptuire, să ia din vreme măsuri ca toate organele în subordine să fie avizate asupra acestei colaborări.

Ministerul Instrucțiunii Publice a acordat o largă colaborare permițând membrilor corpului didactic a da tot concursul organelor militare ale pregătirilor premilitare; astfel majoritatea profesorilor și învățătorilor vor încadra în mod efectiv centrele și subcentrele de pregătire premilitară organizate pe plăși și comune.

Pentru executarea însărcinărilor ce le incubă din aplicarea programelor de pregătire, toate organele de execuție ale Pregătirei Premilitare, vor avea nevoie de concursul Inaltului cler, pentru conferințele de educație religioasă și cetățenească; pentru șezători culturale, servicii religioase, etc. și ca membri în comitetele de comună.

In acest scop, cu onoare vă rog să binevoiți a da dispozițiunile Domniei-Voastre pentru ca tot clerul de toate treptele să satisfacă toate cererile organelor de pregătire premilitară, asupra punctelor arătate mai sus.

In special Inspectoratul găsește absolut necesar ca ședințele de pregătire premilitară să înceapă sau să sfârșească cu o slujbă religioasă.

Inspectorul Pregătirei Premilitare,

(ss) General de Divizie *A. Alimănescu*

Șef de Stat Major

(ss) Lt. Colnel *Gh. Ionescu*

Creare de fonduri

pentru combaterea cancerului

Ministerul Cultelor ne trimite următoarea adresă: Cunoaştem cu toţi îngrozitoarele ravagii, făcute în toate păturile sociale de tuberculoză şi cancer. Statisticile oficiale arată enorma întindere pe tot teritoriul ţării a acestor necruţătoare maladii, întindere care este datorită numai lipsei de fonduri necesare pentru profilaxia lor.

Statul a făcut tot ceia ce a putut în marginile cifrelor bugetare. A lipsit însă, din nefericire activitatea inițiativei particulare care, lucrând alături de stat, să completeze lipsa acestor fonduri.

„Societatea pentru profilaxia tuberculozei” sub preşedinţia d-lui Dr. Costinescu, Ministrul Sănătăţii, şi „Asociaţia română contra cancerului” sub preşedinţia d-lui Dr. profesor Daniil persoane juridice, pentru aducerea la îndeplinire a frumosului scop urmărit a emis, cu aprobarea Ministerului de Finanţe sub No. 405373 / 934 şi acela al Sănătăţii cu No. 131306 / 1934, timbre benevole cu denumirea timbrul «Anti tuberculos» şi timbrul „Anti-canceros”.

Atari timbre şi pentru acelaş scop au existat şi există încă de multă vreme aproape în toate ţările; acolo însă inițiativa particulară este aceia care lucrând intens, adună fondurile necesare, venind efectiv în ajutorul bolnavilor şi profilaxiei acestor maladii.

Şi la noi în ţară, ţinând seamă de forurile cele mai competente, care conduc aceste societăţi, savanţi cu renume mondial, trebuie ca această inițiativă particulară să intre în activitate, mai ales că nu există cetăţean care să nu cunoască ravagiile făcute de tuberculoză şi cancer.

În toate colţurile ţării se ridică strigăte de ajutor;

citim zilnic în ziare apeluri ale părinților săraci, împovărați copii cu toți bolnavi de tuberculoză sau cancer neavând nici banii necesari a se căuta și nici măcar hrana necesară și totuși stăm cu brațele încrucișate căci din cauza prea marei întinderi ai acestei maladii și a lipsei de fonduri, sanatorii etc., nici societățile sus arătate, nici statul, nu le poate fi de ajutor.

Pentru aceste considerațiuni, aceste societăți au nevoie de concursul întregului aparat de stat, prin care să se poată stimula inițiativa particulară.

Caracterul acestor timbre este benevol. Vă rugăm ca prin organele în subordine și D-voastră personal, să faceți astfel ca publicul, cu care oficiul D-voastră vine în contact, să fie convins de însemnătatea operei sociale, la care să lucrează și să primească aplicarea acestor timbre pe actele ce sunt în competența serviciului D-voastră.

Vă rugăm a da tot concursul delegațiilor acestor două societăți, care se vor prezenta spre a stabili în amănunt detaliile de achitare a acestor timbre, dându-le concursul și pentru un afișaj cât de întins a diferitelor apeluri și reclame, prin care se aduce la cunoștința marelui public, scopul urmărit de aceste societăți.

Vă rugăm să binevoiți a ne raporta programul stabilit și măsurile luate pentru a contribui cât mai adânc la înfăptuirea acestor mari opere sociale.

p. conformitate, *Grigorescu*

Regulament

pentru funcționarea unui serviciu de asistență religioasă pe lângă Cercetășia Română

I. Inițierea, scopul și conducerea serviciului.

Art. 1.—Pe lângă comandamentul Marei Legiuni a Asociației „Cercetășiei României” se înființează un serviciu de asistență religioasă sub supravegherea Sf. Sinod și al Sf. Biserici ort. rom.

Art. 2.—Sf. Sinod exercită acest serviciu prin delegatul său cu titlul de „Superiorul clerului cercetășiei române” și prin preoții confesori, numiți de PP. SS. Chiriarhi, recunoscuți și confirmați de organele superioare ale cercetășiei.

Art. 3.—Scopul acestui serviciu religios este de a desvolta în sânul corpului de cercetași o educație religioasă-morală și spirituală, bazată pe credința creștină ortodoxă și care serviciu se va îndeplini conform prescripțiilor din acest regulament.

Art. 4.—Serviciul religios se îndeplinește de următoarele organe :

- a) Superiorul clerului cercetășiei române,
- b) Membrii consiliului duhovnicesc,
- c) Preotul confesor al Legiunei,
- d) Preotul confesor al cohorței și
- e) Preotul confesor al centurei.

Art. 5.—Persoana de legătură între Sf. Sinod și cercetășie este „Superiorul cercetășiei române”. Aceasta va fi un referent al Consiliului Central Bisericesc, care va avea îndatorirea și inițiativa de a organiza și supraveghea serviciul precum și a da dispozițiuni și instrucțiuni, în acord și prin comandantul Marei Legiuni.

Superiorul clerului cercetășiei române face parte din Comandamentul și sfatul Marei Legiuni a Cercetășiei Române.

Art. 6.—Superiorul clerului Cercetășiei române în calitate de delegat al Sf. Sinod va sta în legătură directă cu I. P. S, Patriarh, dela care va primi îndrumările necesare, iar la sfârșitul fiecărui an, va prezenta Sf. Sinod precum și Comanda-

mentului Marei Legiuni o dare de seamă de activitatea desfășurată.

Art. 7.—El va supune Comandamentului spre știință și aprobare instrucțiunile și directivele, ce urmează a se da preoților în subordine pentru promovarea educației sufletești, spirituale și naționale a cercetașilor.

Art. 8.—Serviciul de asistență religioasă va avea o cancelarie la Comandamentul Cercetășiei care va fi condusă de un preot cu titlul de „Secretar al consiliului duhovnicesc”.

Art. 9.—Pentru toate chestiunile religioase Comandamentul Marei Legiuni va avea pe lângă sine un „Consiliu duhovnicesc”, compus din superiorul clerului cercetășiei, din preotul confesor al Legiunei din București, din preotul secretar al serviciului duhovnicesc precum și de un delegat mirean al Comandamentului Marei Legiuni.

Consiliul duhovnicesc se va întruni ori de câte ori va fi nevoie sub președenția arhipreotului în calitate de membru al Comandamentului Marei Legiuni, fiind prezent și delegatul Comandamentului spre a da sfatului informațiile și relațiile de care va avea trebuință.

Art. 10.—Orice act ieșit din cancelarie va fi semnat de ajutorul Comandamentului Marei Legiuni sau de Directorul Cercetășiei precum și de Superiorul clerului cercetășesc și secretarul serviciului duhovnicesc.

Art. 11.—Superiorul clerului cercetășiei române va avea îndatorirea să intervină pe cale oficială la toate chiriariile din țară pentru numirea preoților necesari asistenței religioase la unitățile cercetășești care după aprobarea numirei lor de către Comandamentul Marei Legiuni vor fi întăriți în posturile ce li s'au încredințat.

Art. 12.—În fiecare județ fiind o legiune cercetășească, preotul confesor al Legiunei respective va forma împreună cu preoții cohorței din județ, „Consiliul duhovnicesc al județului” din care de drept face parte Comandantul Legiunei.

Art. 13.—Preotul confesor al Legiunei va întruni pe preoții de cohorte în Consiliul duhovnicesc județean ori de câte ori va fi trebuință și hotărârile aci luate se vor executa după ce vor fi aprobate de centrul Comandamentului Marei Legiuni după avizul arhipreotului.

Art. 14.—Preoții confesori de legiune de câte ori vor a-

vea nevoie de îndrumări se vor adresa Comandamentului Marei Legiuni care va da prin serviciul dubovnicesc instrucțiunile sale. Ei vor înainta Comandamentului Marei Legiuni în fiecare an un raport detaliat de activitatea desfășurată de unitățile din județ și vor face propuneri pentru viitor.

II. Activitatea preoților-confesori.

Art. 15.—Preoții-confesori ai Cercetășiei vor fi prezenți la orice manifestare cercetășească, vor oficia servicii religioase ori când va fi nevoie, ținând și câte o cuvântare ocazională.

Art. 16.—La sărbătorile mari creștinești, Nașterea și Învierea Domnului, cercetașii vor fi spovediți și împărtășiți spre a fi astfel exemple de buni creștini.

Art. 17.—În înțelegere cu Comandanții unităților, cercetașii vor fi duși la biserică spre a lua parte la serviciul divin, iar când aceștia vor fi plecați în excursiuni sau tabere, asistența religioasă se va îndeplini de unul din preoții confesori, cari îl va însoți.

Art. 18.—Preoții-confesori au libertatea de lucru în privința educației religioase-morale și spirituale a tineretului cercetășesc, păstrând neschimbat patrimoniul sfânt, dogmatic și canonic al Bisericii.

Art. 19.—Propunerile și observațiile referitoare la serviciul duhovnicesc în unitățile cercetășești le vor aduce la cunoștință Comandamentului Marei Legiuni pe cale ierarhică, după ce vor fi luat înțelegere cu Comandanții Unităților cercetășești respective.

Art.—20. Preoții confesori de Legiuni, cohorte și centurii vor ține cont în activitatea lor cercetășească în genere de învățământul religios, practică religioasă și de disciplină morală și creștinească.

Pentru realizarea acestei activități se vor observa următoarele :

a) Ca Cercetașii să meargă Dumineca și sărbătoarea dimineața la biserică în orele stabilite de preot cu comandanții respectivi, să asculte serviciul divin și să participe la aceasta activ prin coruri, rostirea Crezului, Tatăl nostru, Apostolul etc.

b) Cercetașul să fie îndemnat a da bisericii și preotului ajutor pentru diferite lucrări de asistență socială, să conlucre-

ze la răspândirea moralei între creștini, să fie deprins a lucra prin biserică la moralitatea și fapta bună creștinească.

c) În acord cu comandantii de unități să se formeze echipe de cercetași după putință pentru menținerea ordinii în biserică la aglomerații, pentru cercetarea bolnavilor sau a celor în suferință, pentru cercetarea săracilor, pentru întărirea morală și încurajarea celor în suferință și desnădejde, pentru a face colecte bănești de Crăciun și Paște dela oamenii avuți spre a ajuta pe săraci, pentru a răspândi prin diferite jocuri, șezători sau serbări, ordinea și disciplina morală și națională în rândurile tineretului, pentru păstrarea datinelor naționale de sărbători, etc.

d) Să călăuzească pe streinii și vizitatorii diferitelor biserici cu scopul de a cunoaște istoria și arta națională din trecutul și prezentul neamului românesc, dându-le acestora și explicațiile de care ar avea nevoie.

În fine rămâne ca în unire cu Comandanții de cohorte respective preoții confesori de a afla potrivit situației locului diferite ocupații pentru promovarea și dezvoltarea educației cercetașilor. Acestea trebuie însă să corespundă normelor admise de Biserica noastră ortodoxă.

Art. 21.—Pentru puii de șoim cât și pentru cercetași, juniori, se vor organiza ore de educație în cadrul programului general al unității în felul următor :

a) Puii de șoim vor dobândi educație specifică vârstei copilului în ce privește religia și morală creștină ;

b) Se vor dirija tendințele copilului spre viața religioasă și morală ;

c) I se vor da anumite însărcinări sau atribuțiuni morale și religioase de îndeplinit pentru alții spre a fi deprins de mic cu lucrarea religioasă și morală atât pentru el cât și pentru altul ;

d) Se vor crea în viața copilului momente de viață religioasă și morală intenționată ;

e) Se vor corecta anumite porniri rele printr'un exercițiu propriu cazului, ce este a se îndrepta ;

f) Va fi pus la anumite încercări. din care să cunoască suferința provenită din rău ;

g) Va fi pus să cunoască sancționarea morală a răufăcătorului în chip imediat prin punerea răufăcătorului în situația celui în suferință și pe urmă a răului suferit ;

h) Se vor da teme de fapte morale și religioase practice, pe care să le aducă la îndeplinire prin fapta cercetășească ;

i) Pentru cepii Puii de Șoim, se vor stabili de acord cu Comandanții de Cohorte și Centurie orele de sfaturi educative separat de cele mai sus arătate și care se vor fixa de preoții Cohortei.

Art. 22.—Pentru Cercetașii dela 11—12 ani se vor organiza în acord cu Comandanții de Unități respective pe timpul de iarnă următoarele :

a) Ore de educație religioasă-morală, teoretică cu Cercetașii într'un local de școală sau a Cohortei pe grupe, spre a fi creată o mentalitate creștină specificată în Cercetășie.

b) În orele acestea, cari vor fi fixate cu număr și dată de către preotul sau preoții cohortei, în acord cu Comandantul cohortei se va ține cont de o programă analitică creștinească. Aci se vor evidenția mai bine activitatea confesoriilor.

c) Programa analitică a acestor ore de educație teoretică se va stabili ulterior, avându-se în vedere la baza ei pe lângă religie și morala creștină îndeosebi naționalismul și specularea din punct de vedere religios, moral, istoric, geografic-politic, a situației locale din regiunea țării, în care se găsește cohorta.

d) Se vor înființa ore de educație religios-morală practică, spre a deprinde pe cercetași la o viață morală creștină, care să fie de folos în cursul vieții sale ;

e) Cercetașii vor fi învățați mai întâiu în mod progresiv asupra inițiativei de faptă cercetășească, asupra deprinderii constante la o faptă bună sau asupra conservării acestei deprinderi precum și asupra determinării altor tineri la fapte virtuozose ;

f) Practicile religioase creștine în cercetășie vor consta în recunoașterea și practicarea datinelor și a tuturor ierurgiilor simțitoare în chip ortodox, păstrându-se și continuându-se în acest mod patrimoniul ortodox național căpătat dela înaintașii noștri.

Art. 23. — Pentru activitatea de superior a Cercetășiei preoții-confesori, vor însoți după putință pe cercetașii în excursiunile lor și vor administra cu această ocazie toate serviciile religioase, corespunzătoare momentului.

III. Controlul Serviciului.

Art. 24.—Controlul educației religios-morale dezvoltate de

preoții-confesori pe lângă Unitățile Cercetășești din țară îl exercită cu ocazia inspecțiilor eparhiale afară de P. S. Chiriarh în cuprinsul eparhiei PP. SS. Lor încă și de Comandantul Mării Legiuni prin Superiorul Cercetășiei sau un membru al „Consiliului duhovnicesc” al acestuia special în scopul acesta de Șeful serviciului.

Art. 25.—Membrii „Consiliului duhovnicesc” însărcinați cu inspecția serviciului la Unități vor da cu ocazia aceasta Unităților prin preoții-confesori îndrumările, ce le vor crede de cuviință și reînțorși din inspecție vor raporta șefului de serviciu constatările făcute cu propunerile eventuale, ce le vor afla de bune pentru dezvoltarea și bunul mers al eerviciului de educație religioas-morală și națională în Cercetășie și cari vor fi aduse prin preot și la cunoștința Comandamentului Mării Legiuni.

PP. SS. Chiriarhi vor binevoi a atrage atenția superiorului clerului cercetășesc asupra oricăror inconveniente constatate în activitatea preoților confesori ai cercetășiei.

Art. 27.—Cheltuielile de deplasare ale persoanelor însărcinate de către Comandantul Mării Legiuni cu inspectarea serviciului duhovnicesc după cari pe lângă unitățile cercetășești din țară se vor suporta de către Comandament în limita sumelor alocate și prevăzute prin dispozițiunile ministeriale.

* * *

Art. 27.—Toate dispozițiunile privitoare la lucrările duhovnicești ale preoților în cercetășie se vor lua și executa în decomun acorg cu Comandamentul Mării Legiuni respective cu Comandamentele locale.

CRONICA EXTERNA**Ofensiva păgânismului în Germania¹⁾**

...Doctrinile destrămării creștinismului s'au infiltrat cu repeziciune și cu ele a înflorit din nou păgânismul. Căci sufletul omenesc are groază de tot ceea ce este vid; unde revelația dispăre, superstiția îi ia locul și în spatele ei ies la suprafață cultele naturiste și brutalitatea lor. Credeți că-i imposibil? Uitați-vă la Germania. Cine ne-ar fi putut spune că patria lui Lessing și Einstein, țara care ne-a dat reforma lui Luter, pomul de Crăciun, ne va oferi spectacolul unei trădări în masă, a Evangheliei lui Iisus Hristos?

Dela războiu încoace, așa zisa republică a marxismului german golise templele. Hitler le-a umplut dar sub altă formă. În același timp cu China, cu India, iată că Germania se trezește pentru naționalismul de rasă. Și acest naționalism readuce vechile religii pe cari creștinismul le înlăturase.

Patria a fost umilită de creștinismul de origine asiatică, care a fost impus Germanilor prin sabie. Pentru *Glaubensbewegung*--partidul neo-păgânismului german, semitul Hristos nu poate fi Mântuitorul rasei ariane; cultul său a falsificat sufletul german²⁾. Concepția creștină despre dreptatea divină trebuie să fie respinsă ca semitică... Morala creștină este o morală de rob care slăbește și încătușează pe om în loc să-l fortifice prin acțiunea eroică... Biserica este neadmisibilă și vătămătoare.. Omul cel mai funest este Pavel;

1) Extras dintr'un raport prezentat la adunarea generală a școlilor duminicale de către profesorul A. Westphal, în ziua de 25 Noiembrie 1934.

2) Pentru prof. W. Hauer, șeful mișcării credinței germane, „aceasta a fost nenorocirea poporului german în timpul evoluției sale normale, de-a fi făcut totdeauna apel la cele zece porunci. Foarte multe părți din Vechiul și Noul Testament ni sunt urâte. Predica de pe Munte ne înfățișează o morală care nu-i germană, căci „german“ este sinonim cu „războiu“. Pacifismul și umilința sunt străine pentru omul-germanic“. (Citat după *Gazette de Lausanne*, din 20 Noiembrie 1934).

dânsul, cu o logică admirabilă, a alcătuit această doctrină creștină fatală pentru Ariani, care a ținut pe german în frica morții și 'n frica de Dumnezeu" (Rezumat după dr. Witte din Berlin).

La sfârșitul lunii August trecut, d. R. Hoppe, cunoscut ca șeful serviciului presei tineretului hitlerist, scria în revista *Nordland*, un ziar pentru tineri:

„Revoluția rasistă a poporului german începe să se exteriorizeze. Insufletețea, care umple inimile germanilor când noi făgăduim să luptăm pentru libertatea germană în spiritul germanismului păgân, este un semn că omul-german își revine singur și se scutură de ocară și rușinea milenară a dominației sângeroase creștine...

În aclamațiile înflăcărate ale poporului german, eroul libertății, Widukind, Antihristul conștient și ducele al Saxonilor, a fost proclamat ca simbol al rezistenței contra creștinismului... Noi voim să mergem până la culmea care ne apare luminoasă, sub forma unei Germanii eliberată de crucea creștină... Omul-german trebuie să recunoască că convertirea sa la creștinism a fost o crimă contra rasei și contra națiunii... Înrolați-vă în garda de asalt a revoluției germane; scuturați-vă de concepțiile iudeo-creștine despre păcat, milă și iubirea vrășmașilor. Noi trebuie să fim cu toții tari (neînduplicați), voim să ducem lupta până la sfârșitul ei victorios". Altă informație din *Nordland*: „Tineretul german, din sec. XX-lea, crede cu mândrie că el este fără păcat și, și prin urmare poate să trăiască fără grație" (divină).

Buletinul eparhial catolic din Berlin a avut curajul să reproducă rândurile lui Hoppe și să întrebe dacă autoritățile statului n'aveau nimic de spus referitor la aceasta. *Nordland* a fost suspendat pentru un număr, ceiace nu-i nimic pe lângă pedepsele cari au lovit pe atâția creștini credincioși și d-l Hoppe a trebuit să demisioneze, nu pentru ca ar fi trădat doctrina partidului ci pentru ar fi „slăbit disciplina" tineretului hitlerist; adică c'a înfățișat, în termeni prea violenți, doctrina care se cheamă: „Credința germană".

Revistele și gazetele neo-păgânismului german se înmulțesc. După cât cunoaștem acestea sunt: *Reichswacht* („Păzitorul Reichului”) tipărit în 15.615 exemplare ; *Deutscher Glaube* („Credința germană”) în 5000 ex. ; *Am Heiligen Quell deutscher Kraft* („Isvorul sfânt al forței germane”) în 26.740 ex. ; *Der Brunnen* („Isvorul în 11.500 ex. ; *Nordland* („Țara de Nord”) în 7 mii ex. ; *Der weisse Berg* (Muntele alb”) în 7000 ex. ; *Die weisse Fahne* („Steagul alb”) în 70.000 ex. ; *Neues Deutschland* („Germania nouă”) în 175.000. exemplare. Toate aceste foi periodice reprezintă, în sânul generațiilor, o propagandă considerabilă. Cu dreptate Kurt Türmer scrie în *La Vie intellectuelle* : „Ceiace este mai grav e că spiritul păgân e vârit în capul tinerilor germani din școală, din grupările tinerilor hitleriști, din serviciul de muncă și din lagărele de pregătire cari durează mai multe luni.

Scrierile lui Rosenberg — anticreștin cunoscut și filosof angajat pentru educația național-socialistă — servesc ca mijloace de conducere.

„Avem sub ochi darea de seamă a unui tânăr catolic care a asistat la unul din aceste lagăre de pregătire oficială.

„Concepția lumii național-socialistă” era subiectul principal al „studiilor”, și „Mitul sec. XX-lea” figura ca temelia învățământului.

Se spunea că național-socialismul este o religie și va înlocui bisericile, cari's de prisos ; că morala nu este determinată decât de rasă și de sânge ; că interesele națiunii sunt bazele dreptului, etc". În sfârșit, ceea ce este mai semnificativ, care amintește de trecutul evanghelic al Württembergului, e faptul că ministrul învățământului public, din această țară, a dat un ordin în virtutea căruia învățătorii afiliați Credinței Germane (neo-păgânismul) sunt admiși în învățământul școlilor protestante sau mixte. Așteptăm ce va urma în restul Germaniei. Vedeți ce bază putem da, declarațiilor creștine ale Führerului care, singur de altfel, la înmormântarea mareșalului Hindenburg, n'a putut să se rețină de a nu trimite eroul său în Walhala.

Observăm că, cu toate sforțările de lăudat a cancelarului pentru a săvârși o îndreptare, „imoralismul merge mână'n mână cu păgânismul. Gazeta lucrătorilor textili din Germania, tipărită'n 750.000 exemplare, a publicat de curând un articol în care se arată răul indisciplinei morale: „Național-socialismul, citim noi, a sfârșit-o cu vechile noțiuni morale și salută orice încercare de-a menține rasa prin copii viguroși ariani fără ca să se sinchisească că ei suut neligitimi. Căsătoria nu trebuie să fie un obstacol în creșterea naturală. Glasul sângelui nu trebuie să fie înnăbușit. (In Franța, francmasonii au înțeles necesitatea de-a face front împotriva valului păgânismului ridicat în Germania :

„Umbra lui Wotan amenință principiile luminoase ale mării noastre revoluții“. Germania nazistă singură începe, în anumite centre, să se înspăimânte de progresele repezi ale neo păgânismului și de ravagiile ce el le face. In Saxonia de jos, a fost interzis, în sânul tineretului hitlerist, de-a împiedica pe camarazii lor de-a lua parte la slujbele religioase: tot așa s'a întâmplat în provincia Silezia-de-sus. De altă parte, conducătorii Reichswehrului s'ar fi opus silinților făcute pentru descreștinarea Germaniei.

Oricât ar fi de greu ca să vedem limpede această situație confuză, se anunță că birourile de recrutare ar fi fost avizate să nu primească înrolări decât de tineri soldați cari fac parte dintr'o confesiune creștină. Dimpotrivă, norii se îngrămădesc contra conducătorilor bisericii confesionale și, din toate părțile, se așteaptă ca, de adoua zi după plebicistul din Sarre, ceea ce este de neapărată nevoie va fi făcut de episcopul imperiului pentru a nimici opoziția lor. Biserica oficială de mâine, în Germania, va fi deci erijată pe principiul rasei și după filosofia radicală a lui A. Rosenberg). Toate acestea, îmi veți putea spune că, nu ne privesc, căci ele se petrec peste frontieră. Cum ar putea îngrijora ideile acestea granițele noastre! Niciun pericol, din cari am vorbit până aici, nu s'a născut în coprinsul hotarelor noastre. Primul ne-a venit dela Roma, al douilea din Grecia antică, al treilea dela Moscova, iar care se i-

vește acum, dela Berlin... este pe cale de a se organiza, pregătind contra Bibliei o literatură foarte îngrijită cu acest lux de documentare care totdeauna a impresionat pe vecinii din Germania și nici unul dintre noi nu poate să prevadă până unde se va întinde acțiunea sa.

Orice ar fi, această psihoză a rasismului național, care astăzi determină pe atâția creștini germani să voiască de-a „desiudaiza creștinismul, — este la fel ca toate exasperările orgoliului omenesc, o primejdie foarte gravă petru bisericile ieșite din Reformă, pentru că Biblia este atacată. Intr'o carte tipărită'n englezește referitor la desvoltarea protestantismului german, profesorul Otto Piper conchide :

„Problema care afectează protestantismul german, este problema fundamentală a națiunilor creștine și lupta pe care Satana o îndreaptă contra protestantismul german amenință întreg protestantismul“.

„In adevăr, scrie încă *Christliche Welt* din Oct. trecut, noi suntem pe bordul unui vapor care arde și este vreme sau să stingem focul sau să luăm bărcile de salvare! Ceeace se petrece în Rusia trebuia să deschidă ochii creștinătății. Marile religii ale lumii vechi, cu satisfacția lor idealistă, au devenit neputincioase și, în locul lor, s'a desvoltat o nouă religiozitate care pune statul, națiunea, rasa ca un constituit în centrul totului. Datoria supremă, în clipa de față, este de-a face front comun contra acestui nou dușman“.

(Le Christianisme au XX-e siècle)

Econ. **Corneliu M. Grumăzescu**

Mulțumiri publice

Osârduitori pentru Biserică

1) Satul Vascani 50.000 lei; Prefectura jud. Baia prin d. prefect Ciurea 20.000 lei; primăria com. Hărmănești prin d-l primar I. Tutu 8000 lei; d. George Strat, ctitor 2000 lei, d-l d. Cristea Goilav 2000 lei, d. D-r Racovitză Iași 1000 lei, d-l d. H. Stipler 1500 lei. Stăruitori și donatori mari: Pr. cl. Petrovici, Inv. N. Pricop, Const. Panț. Săteni distinși prin munca depusă și donațiile făcute: Ion Z, Ambrose. Nec. Uglea ctitor, Mitru Judele, Const. Uglea, Stoica Milan, Sh. Altam, Shi. Țibulcă, C. Batnicu, V. C. Ambrose, V. Th. Iancu C. Altaru. V. Grecul, Iorgu Țibulcă, Gh. Teșul, Nec. Bodoga.

Stăruitori și donatori din afara parohiei: d. Cons. Ghiorghiu — Revizor școlar d. Gh. Beraru, Perceptor, d-na S. Crișu, Elena Preot Petrovici, d-l G. Pascu Iași.

* * *

—Deasemenea se aduc mulțumiri publice d-lui Gh. I. Juncu epitropul bisericii din com. Ghigoești pentru următoarele bunuri:

- 1) Sf. Evanghelie legată în argint.
- 2) Sf. Chivot de argint.
- 3) Sf. Cruce pentru procesiuni.
- 4) Un clopot în valoare de 10.500 lei.
- 5) 4 ha teren arabil situat pe țarua satului Ghigoești.
- 6) Una casa parohială cu 4 camere, una sală, una bucătărie de vară, una șură și grajd așezate pe o suprafață de 5¹/₂ prăjini teren, situată în centru satului Ghigoești.

* * *

—Deasemenea aducem mulțumiri publice persoanelor arătate mai jos, care au contribuit cu bani și obiecte la reînnoirea și înfrumusețarea bisericii Sf. Nicolae din parohia Humulești jud. Neamț:

Primăriei orașului Târgul Neamț reprezentată prin d-nii N. Dușescu, N. Bancea și Victor Moțoc—12000 lei; Băncei Populare „Ioan Creangă” din Humulești—10.000 lei; d-lui Gh.

Lucaci din Tg. Neamț — 1000 lei, d-lui N. Bancea — 1000 lei, d-lui I. Savinescu—500 lei, d-lui D. Oșlobanu — 300 lei, d-nei Lucia Preot Petrescu—200 lei, d-lui I. Vasiliu 200 lei, d-lui P. Butnaru—200 lei, Domnilor Gh. Negoită, C. Goian, N. Câmpianu, D. Cosma, Chiriac Nicolau, I. Andriescu, I. Grigorescu, C. Hrușcă, V. Resmeriță, C. Andrușca, I. Gh. A. Petrei, N. Bocăneț, H. A. Vădanei, I. Turcu, T. Cerbu, Tofan Antoniu, Gh. Munteanu, V. I. Andriescu, Gh. Enea, I. Mosor. N. Oșlobanu, V. Trăsnea, D. Nevel, H. Grosaru. I. V. Păsălău, Gh. Ursache, Toma Cristea, N. Lăcătușu, I. Nicolau și Gh. Condreanu care au dat câte 100 lei fiecare;

Tuturor enoriașilor care au contribuit cu nume variind între 90 și 5 lei; tuturor enoriașilor care au donat cereale și care vânzându-se s'a obținut suma de 5000 lei; d-lui V. Donose care a îmbrăcat în argint icoana învierii, d-nei și d-lui Gh. Ichim un acoperemânt pe Sf. Masă, d-nei Ioana Rusu și d-lui Ioan Andrieș 2 perdele la Sfintele Icoane în valoare de 1200 lei.

D-nei Cristina Apostol și Ioana Vrânceanu care au donat o icoană reprezentând „Ruga Mântuitorului în grădina Ghetșimani” în valoare de 1000 lei, enoriașilor Ecaterina Șteflă, Eufrosina Cojocar, N. Ungureanu, Ana Butnaru. Dumitru A Todiregei care au donat câte un lăicer de lână.

D-nei și d-lui Ioan Anei pentru un covor în valoare de 800 lei, d-nei și d-lui Gh. Buftă pentru una cruce pe sf. Masă. D-lui N. Câmpianu pentru un tetrapod. D-lor I. Turcu și Dumitru Frișescu—pentru 3 candelă, P. C. Preotului C. Cosma pentru una icoană în argint reprezentând „Nașterea Mântuitorului” în valoare de 1000 lei.
